Skjenket til det islandske Stiftsbibliothek
af
Hans Majestæt Kongen.

1826

NOREGS
KONUNGA SÖGOR.

Norske
Kongers Hiſtorie.

HISTORIA
REGUM NORVEGICORUM.

QVAM SUMTIBUS,

PRIMUM SERENISSIMI, BEATÆ NUNC MEMORIÆ, PRINCIPIS HEREDITARII

FREDERICI, REGIS FREDERICI Vti FILII,

DEIN AUGUSTISSIMI CLEMENTISSIMIQUE DANIÆ REGIS

FREDERICI SEXTI,

EX CODICIBUS MANUSCRIPTIS EDENDAM

POST *GERHARDUM SCHÖNING* ET *SCULIUM THEODORI THORLACIUM*

CURARUNT

BIRGERUS THORLACIUS, PROFESSOR LINGVÆ LATINÆ ORDINARIUS, REGI A CONSILIIS STATUS ATQUE EQUES ORDINIS DANEBROGICI.

ET *ERICUS CHRISTIANUS WERLAUFF*, PROFESSOR HISTORIÆ ET ANTIQUITATUM SEPTENTRIONALIUM, REGI A CONSILIIS JUSTITIÆ, ET MAGNÆ BIBLIOTHECÆ REGIÆ PRÆFECTUS.

TOMUS VI.

ISB

EXPLICATIONEM CARMINUM IN HEIMSKRINGLA OCCURRENTIUM, DISQUISITIONEM DE SNORRONIS FONTIBUS ET AUCTORITATE, INDICESQUE, HISTORICUM, GEOGRAPHICUM ET ANTIQUITATUM, CONTINENS.

HAVNIÆ, MDCCCXXVI.

TYPIS HARTV. FRID. POPP.

REGNUM NORVEGICORUM

HISTORIA,

Rerum Gestarum

NORVEGICARUM

NORVEGES

Til Læseren!

Ved at forelægge det lærde Publicum nærværende Siette Deel af de Norske Kongers Historie og saaledes at slutte dette, ved Kongelig Befaling og Understøttelse foranledigede og fremmede Værk, anseе Udgiverne det for Pligt, at tilføie nogle faae Ord om hvad de i dette Bind have stræbt at levere.

Schøning udgav de to første Dele af Heimskringla. Tredie Deel og det meeste af fierde Deel, indeholdende Sverres, tilforn utrykte, Historie, var S. T. Thorlacius's Arbeide. Nærværende Udgiveres Andeel bestaaer i det af fierde Deel, som indeholder Sverres tre nærmeste Efterfølgeres Historie, med adskilligt henhørende til Oplysning af den Sverreske Tidsalder, samt i hele femte Deel, indeholdende den ædle Kong Hakon Hakonsens, med Tilnavn den Gamles, og Fragmentet af hans Søns Magnus Lagabæters Historie, begge hidtil ikke udgivne.

Den sette Deel kommer herved for Lyset, overeensstemmende med den Plan, hvilken Værkets første Udgiver (I^ste Deel S. XXII-XXIV.) kundgjorte, som foreskreven ved høiere Auctoritet. Vi have stræbt, ikke blot at naae det af vore Forgiængere fastsatte Maal, men om muligt endog at gaae noget videre; i det nemlig adskilligt, som kunde synes at kræve en større Omhue, og som en strængere Kritik i vore Dage gior nødvendigere end i den forbigangne Tid, her er blevet behandlet med en større Udførlighed. Af det der lovede, og endnu ei leverede, lærde Apparat til Værket, savnes derfor intet her, uden den prosaiske Ordbog; et Savn, som dog vil være den lærde Læser mindre føleligt, efter saamange lignende, tilføiede de paa den arnæmagnæanske Commissions og paa vor udødelige Suhms Bekostninger udgivne islandske Sagaer og efter B. Haldorsens 1814 udgivne islandsk-latinske Lexikon. Men des vigtigere maatte en poetisk Ordforklaring erkiendes at være, som dog ikke fremstaaer her i lexikalsk Form, men i en nøiagtig og grundig Fortolkning af Digtene i Heimskringla eller i Værkets 3 første Dele.

Indholdet af nærværende Bind er altsaa følgende:

1) Fortolkning af de i Heimskringla forekommende Digte, med Construction og kort Forklaring af de poetiske Ord. 2) Undersøgelse om

Ad Lectorem!

Dum sextum hoc volumen *Historiæ Regum Norvegiæ*, typis impressum cum doctis Lectoribus communicamus, atque ita Regium hocce opus finimus, nostrum esse ducimus, quid et quomodo in hocce libro præstare studuerimus, paucis exponere.

A *Schöningio* publicati fuerant *Heimskringlæ* Tomus I^mus et II^dus. Tertium Tomum et maximam IV^ti partem, res gestas *Sverreri* exponentem, anteaqve ineditam, elaboraverat *Sculo Th. Thorlacius;* ex Tomo IV^to trium *Sverreri* successorum historias anecdotas, et plura ad annales Sverreri intelligendos dijudicandosque pertinentia, uti quoque Tomum V^tum, continentem Historiam ineditam optimi Regis *Haconis Haconidæ*, quem *Antiquum* vocabant, et Historiæ *Magni Legum Emendatoris* fragmentum, itidem ineditum, nos publicavimus.

Jam Tomum VI^tum in lucem publicam emittimus, ei consilio convenientem, quod primus Editor in primo operis Volumine (Præf. pag. XXII-XXIV), Superiorum jussu se sequi fuerat professus. Operam dedimus ut scopus, quem spectavêre majores, non attingeretur solum, sed si fieri posset, superaretur; videlicet, ut ea præcipue accuratius tractarentur, quæ majorem diligentiam viderentur poscere, quæque crisis sollertior nostro tempore magis quam antea necessaria fecerit. Itaque ex promissis illic sed nondum præstitis hujus operis ornamentis, nullum omisimus, nisi Vocabularium prosaicum; id enim post tot indices vocum, subjectos Historiis Islandicis, quas *Seviri Arna-Magnæani* atque immortalis *Suhmius* vulgandas curavere; imprimis post publicatum a. 1814 Lexicon Islandico-Latino-Danicum *Biörnonis Haldorsonii*, vix eruditi Lectores nunc exspectant. Tanto minus desiderari passi sumus dictionarium poeticum, quod non lexicali forma dedimus, sed sollerti et solidâ carminum Heimskringlæ insertorum expositione.

Nunc ergo rationem reddemus eorum, quæ in hoc Volumine exhibentur. Sunt qvæ sequuntur:

1) Carminum in Heimskringla occurrentium, vocabulis in ordinem redactis, enodatio, cum brevi vocum poëticarum explicatione.

om Snorres Kilder og Troværdighed. 3) Historisk Register. 4) Sted- eller geographisk Register. 5) Sag- eller antiqvarisk Register.

Med Hensyn til det første og ikke uvigtigste Stykke af denne Deel, smigre Udgiverne sig med at have tilveiebragt flere lærde Hielpemidler til den grammatikalske, kritiske og historisk-mythologiske Fortolkning af de gamle Digte. Den Afdøde Jon Olaffen fra Svefnøe, berømt som Forfatter til Skrifterne de baptismo, de cognatione spirituali og om Nordens gamle Digtekunst, Schønings og S. Thorlacius's troefaste Medarbeider i dette Værk, efterlod sig to forskiellige Fortolkninger af Digtene i Heimskringla; den ene kortfattet, hvilken han ved vor berømte Prof. Rask's Medvirkning, i sine sidste Dage nedlagte paa Universitetsbiblioteket; den anden, udarbeidet med større Udførlighed, hvilken han paa samme Tid, tilligemed adskillige philologiske Excerpter, skiænkede den ene af Udgiverne. Da det nu traf sig saa heldigt at Olaffens Broderson, Prof. F. Magnusen, den nordiske Poesies og Mythologies udmærkede og skarpsindige Grandsker kom til at boe her i Kiøbenhavn, ansaae man det for en kiær Pligt, mod Olaffens Minde, at det overdroges Brodersønnen, hvis Navn i dette Fag ogsaa var hæderlig bekiendt, at forberede Farbroderens lærde Efterladenskab til Trykken, med de Forandringer eller nøiere Udviklinger af et og andet, som de nyere Undersøgelser over de nordiske Myther kunde foranledige. Han var saa god at modtage dette Tilbud og at underkaste Farbroderens hele Arbeide en nye Revision. Overbeviste om, at denne Lærdes sieldne nordiske Sprogkundskab og egen poetiske Sands maatte give dette Arbeide et nyt og forøget Værd, indskrænkede Udgiverne sig her til blot i Almindelighed at paasee, at Udførelsen, saavel i Henseende til Gienstand som Foredrag, kom til at stemme overeens med Værkets Plan; hvilket haabes, at den billige Læser vil finde at være iagttaget. Digtene i Sverres og Hakon Hakonsens Historier, behøvede ingen videre Behandling, da de (som man seer af Fortalerne til 4de og 5te Deel) alt i Texten vare forklarede af Prof. Magnussen.

En anden Fordring som i vor Tid med Rette gjøres til enhver, der først udgiver Skrifter som kunde henregnes til Historiens Kilder, at han nemlig skal levere en Kritik af saadanne Skrifter, ved, saavidt mueligt, at oplyse deres Oprindelse og Troværdighed, have vi med Hensyn til de seeneste udgivne 4de og 5te Dele, stræbt at opfylde i Fortalerne. Det var vel ikke aldeles nødvendigt paa lignende Maade at tage Hensyn til Snorres eget Værk, Heimskringla, da selve Texttione. 2) Disqvisitio de Snorronis fontibus et auctoritate. 3) Index historicus. 4) Index geographicus. 5) Index Antiquitatum.

Prima eademque non facillima hujus voluminis pars, quæ carminum antiqvissimorum expositionem dat grammaticam, criticam, historico-mythologicam, ex eo genere est, in qvo credimus, nos vehementer nobis gratulari debere, qvod tam docta subsidia conquirere potuerimus. Reliquerat beatus *Johannes Olavius* Hypnonesiensis, librorum de baptismo, de cognatione spirituali, et de poësi boreali celebratissimus auctor, idemque Schöningii et Sculii Thorlacii laboris in hoc opere socius, duas explicationis Carminum, Heimskringlæ insertorum, recensiones, unam breviorem, quam, Celeb. nostro *Raskio* interprete, in Bibliotheca Universitatis breve ante mortem suam deposuit, alteram longius diligentuisque elaboratam, quam nostrûm alteri eodem fere tempore, unacum pluribus excerptis philologicis donaverat. Cum deinceps feliciter accideret, ut Olavii hujus ex fratre nepos *Finnus Magnussen*, poëseos et mythologiæ septentrionalis solertissimus et unicus interpres, Havniæ domicilium poneret, ipsam in Olavium pietatem poscere credebamus, ut, qvæ patruus reliqvisset, ea ejusdem nepos, magnique idem, in hoc genere, nominis, editioni præpararet, additis nimirum, quæ recentiores de mythis borealium Disquisitiones vel aliter temperari, vel elegantius exponi poscerent. Obsecutus est vir humanissimus nostris votis, totumque patrui opus novæ incudi subjecit; certique sumus, quæ est viri linquæ borealis peritia, et, ut in poëta, sensus poëticus, ejus operam huic commentationi novum magnumque pretium addidisse. Nobis in hoc re præcipue incumbebat universe providere, ut elaboratio cum rei, tum dctionis ratione habita, consilio operis congrueret; idque effectum esse æquus lector, speramus, comperiet. De carminibus in Historia Sverreri et Haconis Haconidæ obviis, nil addere necesse erat, cum ista, (quod ex Præfationibus Voluminis IVti et Vti intelligetur), ejusdem Magnussonii opera sint explicata.

Alterum, qvod nostro tempore jure a quovis poscitur, qui scripta fontibus historiæ accensenda primus edit, ut crisin dare studeat horum librorum, eorum originem, fidem, auctoritatemque, qvâ fieri possit, illustrando, nos in duobus voluminibus, quæ ipsi edidimus, pro virili præstitimus, in præfationibus Vol. IVto et Vto præmissis. Ad Heimskringlam, ipsius Snorronis opus, regredi haud prorsus nobis erat necessarium, cum ejus textus et

per

Texten, først ved Peringskjolds svenske og siden ved den nøiagtigere kiøbenhavnske Udgave var nokſom bekiendt og af de ypperste Grandskere i den nordiske Historie, paa forskiellige Maader og med Kritik var bleven benyttet. Dog kunde det ikke nægtes, at en udførlig Kritik af Snorres klassiske Værk, ingen ringe Prydelse vilde afgive for dette Bind.

Vel havde Udgivernes egne Arbeider iden nordiske Historie foranlediget specielle Undersøgelser over enkelte Punkter af Snorres Kritik; men den hele Gienstand krævede en dybere og mere omfattende Grandskning. Det var derfor en heldig Omstændighed, at vor ærede Collega Dr. og Prof. P. E. Müller, efter i Aaret 1820 at have fuldført sit vidtløftige og ypperlige Sagabibliothek, gik over til denne Gienstands Behandling og foretog sig, med hans vante Flid og Skarpsindighed, at undersøge Snorres Kilder og Troværdighed. Med megen Forekommenhed opfyldte han Udgivernes Ønske om at indlemme denne Undersøgelse i dette Bind, og den ene af dem tilføiede for Udlandets Læsere en latinsk Oversættelse. Dette Arbeide blev siden trykt, saavel særskilt som i Videnskabernes Selskabs Skrifter for 1824 S. 176-314.

Man kunde ogsaa have ønsket her at meddele Prof. Magnussens Udsigt over Snorres Liv og Levnet; men da denne udkom, efterat Registernes Trykning var begyndt, indskrænker man sig til at henvise Læseren til Skriftet selv indført i det skandinaviske Literatur-selskabs Skrifter 19de Bind, S. 223-74.

Registeret over Navnene har Forfatteren stræbt at give en saa høi Grad af Fuldstændighed, at det kunde ansees for et udførligt Bidrag til den nordiske Onomastik. Det indbefatter ikke blot Fornavne, men ogsaa Familie- og Tilnavne; det giver saaledes en Udsigt over de Norske Slægters Genealogie indtil Midten af det 13de Aarhundrede og kan tiene den til en Ledetraad, som vil forfølge den norske Adels Historie op til dens Udspring. Blot Siden, hvor ethvert Navn forekommer, er anført, men ingen historiske Omstændigheder, da disse, deels let kunde opdages ved Hielp af Navnene, deels i den hvert Bind forudskikkede Chronologiske Udsigt, frembyde sig for den øvede historiske Læser.

Med det geographiske Register har man for en Deel havt til Hensigt at levere et paalideligt Hielpemiddel til de nordiske Landes, især Norges, gamle Jordbeskrivelse. Med Taknemmelighed erkiendes de Oplysninger, som i denne Henseende skyldes saavel Hr. Bureau-Chef J. E. Kraft, der har begyndt at skiænke os en klassisk Beskrivelse over Norge, som Hr. Generalprocureur Falsen, den fortiente Forfatter

per Svecanam Peringskioldii, et per emendatiorem Havniensem editionem jam pridem innotuisset, atque ab Historiæ borealis coryphæis in usum, crisi videlicet non neglectâ, multifariam fuisset conversus. Sed diffiteri non poteramus, singulare huic libro decus accessurum, si classici operis Snorroniani sollertior crisis ei intexeretur.

Duxerant quidem nostræ in historia Boreali occupationes, ad plures disqvisitiones de Snorrone speciatim instituendas; sed totum complecti altioris res erat indaginis. Igitur felicissime factum, quod conjunctissimus nobis collega *Petrus Erasmus Müller*, Dr. et Profes. Theol. qui anno 1820 magnum suum et elegans opus de Historiarum Islandicarum compage (Saga-bibliothek Voll. 1-3.) finiverat, ad Snorronis crisin delatus, historici hujus fontes et auctoritatem, solita sibi diligentia et acumine, examinaverat. Is voto nostro, ut iste tractatus huic Volumini insereretur, pro sua humanitate lubenter assensus est, latinamque ejus versionem alter nostrum, exterorum lectorum gratia, apponendam suscepit. Eadem disqvisitio dein typis impressa fuit, et singulatim, et inter scripta *Societatis scientiarum Hafniensis* a 1824 forma quarta p. 176-314. Optaveramus quoque, ut *Magnussenii* nostri Diatribe de vita Snorronis hic legeretur; sed cum iste libellus serius prodiisset, quam incepta esset Indicum impressio, nunc satis habere cogimur Lectorem amandare ad ipsum legendum, in *Scriptis Societatis Scandinavicæ* Vol. XIXno, forma octava pag. 223-74.

In indice nominum propriorum id egit ejus auctor, ut plenissimus esset, utque Onomasticæ borealis uberrimam, quæ nunc habeatur, daret epitomen. Complectitur non prænomina solum, sed omnia etiam nomina gentilia et agnomina, adeo ut conspectum sistat genealogiæ familiarum Norvegicarum, ad medium usque seculum decimum tertium; utque filum ei suppeditet, qui nobilitatis Norvegicæ historiam inde ab ejus originibus persequi velit. Allegatæ modo sunt paginæ, in quibus quodque nomen occurrat; nil vero ultra historicum allatum est, cum hoc partim nominum ductû facillime queat inveniri, partim ex conspectu chronologico, cuique Volumini præmisso, hominibus historiæ tractandæ non ignaris sponte se offerat.

Index Geographicus eo fine eaque spe elaboratus est, ut boreali, præcipue Norvegiæ, geographiæ antiquæ illustrandæ solidum esset subsidium. Gratus profitetur auctor, se et Cel. *Kraftio*, qui classicam Norvegiæ descriptionem

fatter til en populair norsk Historie i 4 Bind. Hvorvidt isvrigt de i den gamle Historie forekommende Steder, altid svare til den nyere Tids Benævnelser, maae de som ere fortroelige med de lokale Beskaffenheder, nærmere bedømme.

Ved Udarbeidelsen af Sagregisteret erkiendte Forfatteren tilfulde Vanskeligheden af at indslutte 5 Binds antiqvariske Indhold inden nogle faae Arks Grændser. Han dulgte ikke for sig selv, hvor forskiellige Ønskerne maatte være i Henseende til Udførelsen; og at noget som kunde være forbigaaet, af en eller anden snarest vilde savnes. Men han vidste ogsaa, at der i enhver Nations Oldsager, især maa tages Hensyn til dens religiøse, borgerlige, krigerske og huuslige Forhold, uden dog ganske at tabe andet af Sigte som kunde staae i Forbindelse med dens indvortes eller udvortes Bestyrelse. Idet han altsaa flere Gange i dette Øiemed giennemgik alle Bindene af denne Samling af de Norske Kongers Historie, udtegnede han omhyggeligen alt hidrørende og henførte det til passende Steder; men henviser tillige dem, der ønske yderligere Oplysning om disse Ting, til de forskiellige Afhandlinger og Arbeider over de nordiske Oldsager, for hvilke man skylder T. Bartholin, Anchersen, Suhm, Erichsen, J. Olafsen, S. Thorlacius, G. Thorkelin og G. L. Baden ærbødig Taknemmelighed.

I det Udgiverne slutte dette Værk, bør de ei undlade at anmærke, at den kiøbenhavnske Recension af Heimskringlas Text er lagt til Grund for senere Udgaver: f. Ex. den islandske trykt i Leirargard 1804, i 8vo, hvoraf kun eet Bind udkom; den stokholmske 2 Bind i 8vo 1816-17, der til samme Tid ledsagedes af en svensk Oversættelse. Hos os er samme Text fulgt i vor Grundtvigs aandfulde Oversættelse af Snorres Historie i 3 Bind i 4to. Det er at haabe, at Karl Abbeds og Sturlas, Snorres Fortsættéres og Medbeileres, Historier ville fremkalde lignende lærde Bearbeidelser, især da den islandske Text af hine ikke tilforn har været udgivet.

Da Udgiverne ere sig bevidste, ingen Flid eller Møie at have sparet, for at disse den nordiske Histories klassiske Mindesmærker kunde fremstaae i en sømmelig Skikkelse, der ikke var uværdig den kongelige og fyrstelige Understøttelse der har fremkaldt dem, frygte de ikke, at nogen sagkyndig Dommer vil finde 14 Aar anvendte paa at forberede og udgive 3 Bind af den Omfang, at være for lang en Tid.

Kjøbenhavn d. 1ste Marts 1826.

tionem dare auspicatus est, et Ill. *Falsenio* Historiæ Norvegiæ 4 Voll. 8vo populariter elaboratæ auctori, quam plurimum hoc nomine debere. Verum, quousque loca, quæ antiquæ historiæ nuncupant, iis, quæ nunc invaluere, earum nuncupationibus respondeant, viris topographiæ peritioribus, dijudicandum ultro relinquit.

In Indice Antiquitatum conficiendo non nesciebat ejus auctor, quam ardua res esset, in breve paginarum spatium compingere antiquarium V. Voluminum argumentum. Noverat varia ingenia res varias postulare, et siquid prætermissum videretur, id quemque præcipue illustratum vel allegatum iri, esse postulaturum. Sed sciebat quoque, ad antiquitates, in quaque natione, maxime posci, ut ad ejus rationes religiosas, civiles, militares atque domesticas, potissimum respiciatur, non neglectis nimirum aliis, quæ cum interna et externa ejus gubernatione queant cohærere. Lectis itaque, et identidem relectis, hoc fine, cunctis Voluminibus, hanc Regum Norvegiæ Historiam complectentibus, omnia huc facere visa, diligenter notavit et ad suum quæque locum retulit; eos, qui de talibus longius edoceri velint, ad varios *Bartholini, Anchersenii, Suhmii, Ericii, I. Olavii, S. Thorlacii, G. Thorkelini, G. L. Badenii* et aliorum de antiquitatibus borealibus tractatus, cum reverentia his nominibus debita, lubenter ablegaturus.

Coronidem sic imponentes operi haud reticere debemus, quod textus Heimskringlæ, in magna Havniensi recensione constitutus, deinceps fundamenti locus positus sit, in editionibus Snorronis recentioribus, quales sunt: Leiragardensis in Islandia a. 1804 forma 8vo, cujus unum Volumen habetur; Holmiæ Suecorum 2 Voll. in 8vo 1816-17, et hujus comes Versio Svecа, eodem tempore publicata. Apud nos prodiit annis 1818-20, ingeniosa *Grundtvigii* Versio Danica, 3 Voll. forma 4ta, eundem textum secuta.

Non dubitamus, Caroli Abbatis atque Sturlæ Historias, Snorronis æmulas, similia virorum doctorum studia excitaturas, imprimis cum earum textus Islandicus, nunquam antea typis impressus fuerit.

Cum nobis conscii simus, nos nulli diligentiæ nullique labori pepercisse, ut classica hæcce historiæ borealis monumenta, digno et ipsis et Augustis Celsisque Principibus, qui ea publicari jusserant, vestitu prodirent, non veremur, ne XIV fere anni, tribus in Folio Voluminibus adornandis edendisque impensi, viris talium peritis nimis longum tempus fuisse videantur.

Havniæ Calendis Martiis a. MDCCCXXVI.

B. Thorlacius. *E. C. Werlauff.*

CARMINUM

IN

HEIMSKRINGLA

OCCURRENTIUM,

VOCABULIS IN ORDINEM REDACTIS, ENODATIO,

CUM

BREVI VOCUM POETICARUM EXPLICATIONE.

CARMINUM

IN

HEIMSKRINGLA OCCURRENTIUM, VOCABULIS IN ORDINEM REDACTIS, ENODATIO, CUM BREVI VOCUM POETICARUM EXPLICATIONE.

Tom. I. pag. 9. Lib. I. Cap. 5. *Bragi.*

Gefion dro frá Gylfa
glöd diup roduls audla
ſva at af renni-röknum
rauk Danmarkar auka.

Báro yxn oc átta
ennitúngl þars gengo
fyrir vineyar vídri
vall-röf feogur höfut.

Ordo: Glöd Gefion dró Danmarkar auka frá Gylfa diup roduls audla ſva at rauk af renni-röknum; yxn báro feogur höfut oc átta enni-tungl þars gengo fyrir vídri vineyar vallröf.

Versio: *"Gefion hilaris abduxit Daniæ augmentum ab* a) *auri* b) *felice Gylfio, adeo ut* ■ c) *bobus currentibus sudoris vapor exhalaretur, boves quatuor capita et octo* d) *oculos gesseruut, cum traherent* e) *campi avulsam partem amicæ insulæ.„*

Glossa: a) *diúp-rödull* maris, profundi, sol i. e. aurum b) *audla*, *audliga*, ab *audligr* felix c) *rekinn* [*rakn*] bos, jumentum d) *ennitúngl* sidera frontis i. e. oculi e) *vall-rof* campi rapina i. e. abrepta portio, e) *viney* Sælandia ex hoc terræ segmento facta.

Pag. 14. Cap. 9. *Eyvindr Skálldaſpiller.*

Þann ſkialld blætr
ſkattfæri gat
áſa nidr
vid járnvidio.
Þá er þau meir
i mannheimum

ſkatna vinr
oc Skadi bygdo
ſævar beins
oc ſono marga
öndr-dís
vid Ódni gat.

Ordo: Áſa nidr gat vid járnvidio ſkattfæri þans ſkialld blætr, þá er þau ſkatna vinr oc Skadi biuggo meir í mannheimum, oc ſævar beins öndrdís gat marga ſono vid ódni.

Versio: *Asorum cognatus (Othinus) genuit ex* a) *gigantea muliere* b) *tributa ferentem* c) *qui sangvine tingit clypeum, cum* d) *militum fautor et Skada sedes humanas incolerent et* e) *saxi dea* f) *xylosoleis utens multos ex Othino filios suscepit.*

Glossa: a) *járnvidia;* sylva gigantea *járnvidr.* b) id est regem tributarium. c) *blæt* imp. *blet* inf. *blóta* sangvinem effundere, hic tingere. d) i. e. Othinus, *ſkatnar* milites. e) ex saxis vel montibus oriunda *ſævar bein* lapis, saxum. f) *öndur* xylosoleæ, calopodia ab [isl. *andra*] fr. *andan*, lb. *andare* ire, vadere.

Pag.

Pag. 18. Cap. 14. *Þiódólfr.*

Vard framgengt oc ſiklíng
Þars Fródi bió Svegdis geira
feigdar ord vagr vindlauſs
er at Fiölni kom of vida ſkylldi.

Ordo: Þars Fródi bió vard framgengt feigdar ord er kom at Fiölni oc Svegdis geira vindlauſs vagr ſkylldi of vida ſiklíng.

Versio: *Ubi Frotho habitavit evenit* a) *fatum Fiolneri superveniens, et* b) *unda ventis inaccessa oppressit Sveciæ regem.*

Glossa: a) *feigdar ord* decretum mortis vel simpl. i. q. *feigd* mors appropinqvans, vicina. b) *ſiklingr ſvegdis geira* rex Sveciæ, *ſvegdis geiri* segmentum, portio Svegderis, olim Sveciæ Regis.

Pag. 19. Cap. 15.

Enn dagſciarr dulſa konr
durnis nidia ept duergi lióp
salvördudr oc ſalbiartr
Svegdi velti Þeirra ſökmímis
Þá er í ſtein jötunbygdr
enn ſtórgedi vid jöfri gein.

Ordo: En durnis nidia dagſkiarr ſalvördudr vælti Svegdi Þá er en ſtór-gédi dulſakonr lióp ept dvergi, oc Þeirra ſökmimis jotunbygdr ſalbiartr gein vid jöfri.

Versio: *Sed* a) *lucifugus* b) *saxi custos Svegderum fefellit, cum magnanimus Dulsii cognatus nanum seqveretur; et* c) [*abyssi principis dæmonumqve*] *tandens saxum in* d) *habitatione gigantea regi patesceret.*

Glossa: a) *ſkiarr* d. *ſky* fugax b) *durnis nidr*, nano satus, i. e. nanus, dæmon cujus sedes saxum, et porro saxi incola nanus, [*dulſa konr* occulti sive invisibilis genii cognatus] c) *ſökmímir* gigas, [in profundis habitans] d) *jötunbygdr* a gigantibus exstructus sive habitatus.

Pag. 20. Cap. 16.

Enn á vit lids grímhilldr
Vilia bródr lióna baga
vitta vettr oc ſá brann
Vanlanda kom á bedi Skúto
oc tröll-kund menglötudr
troda ſkylldi er mara qvalldi.

Ordo: Enn vitta vettr kom Vanlanda á vit Vilia bródur oc Grímhilldr tröllkund ſkylldi troda lids lióna baga: oc á Skúto bedi brann sá menglötudr er mara qvalldi.

Versio: *Et* a) *magiæ perita saga Vanlandum duxit in* b) *conspectum* c) *fratris Vilii, et Grimhilldis veneficæ* d) *filia* e) *præfectorum militiæ adversarium calcare debuit. Et vir ille qvem suffocavit* f) *Mara in Scutæ fluvii* g) *ripa exustus est.*

Glossa: a) *Vit* pl. pharmaca magica, [*Vitkr* magus, incantator unde, Angl. *Witch* saga &c.] *vættr* genius, lamia, saga. b) *vit* sing. visus, conspectus. c) Othini. d) *kundr* filius, *kund* filia. e) *lionar* præfecti, duces. f) incubus nocturnus. g) *bedr* lectus, cubile, hic regio vel ripa fluvii. *menglötvdr*, monilia perdens ↄ: munificus.

Cap.

Pag. 21. Cap. 17.

Oc Visburs
vilia byrdi
fævar nidr
fvelgia knátti;
oc mein-þióf
markar ötto
fetr veriendr
á finn födur;
oc all-valld
i arinkioli
glóda garmr
glymiandi beit.

Ordo: Oc fævar nidr knátti fvelgia Vísburs vilia byrdi. Oc fetr veriendr ötto markar mein þióf á finn födr, oc glymiandi glóda garmr beit alvalld í arinkioli.

Versio: *Et* a) *maris cognatus devorare potuit Visburis* b) *animi onus; et loci* c) *tutores excitarunt* d) *sylvæ raptorem contra patrem suum, et* e) *prunarum canis in* f) *foci vehiculo stridens regem momordit.*

Glossa: a) Ignis venti et maris frater. b) corpus c) Principes, præsides loci d) ignem e) ignis f) domus, ædificium.

Pag. 21. Cap. 18.

Hitt var fyrr
at folld rudo
fverd berendr
finum drottni,
oc lands herr
á lifs vanan
dreyrug vapn
Dómallda bar,
þá er árgiörn
jota dólgi
fvíakind
of fóa fkylldi.

Ordo: Hitt var fyrr at fverd-berendur rudo finum drottni folld, oc lands herr bar dreyrug vapn á lifs vanan Dómallda, þá er árgiorn fvíakind fkylldi of fóa jota dolgi.

Versio: *Olim accidit ut* a) *gladium gestantes tingerent terram* b) *suo domino, et populus* [illegible] *cruenta inferret in* c) *vivere sperantem* [*(sive: vita spoliatum)*] *Domaldium, cum annonæ cupida Sveciæ progenies Jotorum hostem de medio tolleret.*

Glossa: a) viri b) sangvine domini sui, c) *lifs vonn, lifsvænn* qui ea ætate est ut diutius vivere possit; [*lífsvanr* mortuus, moriens].

Pag. 23. Cap. 19.

Oc ec þefs opt
of yngva hræ
fróda menn
of fregit hafda,
hvar Dómarr
á dynianda
bana Hálfs
ofborin væri;
nu ec þat veit
at verk bitinn
Fiölnis nidr
vid Fýri brann.

Ordo: Oc ec hafda þefs opt fregit fróda menn, of yngva hræ, hvar Domarr væri borinn á dynianda Hálfs bana, nu veit ec þat at verkbitinn Fiölnis nidr brann vid Fýri.

Versio: *Sæpe homines multiscios quæsiveram de* a) *regis tumulo, ubi Domar in stridentem* b) *Halfici-dam deportatus sit. Nunc novi quod Fiolnero progenitus* c) *morbo læsus juxta Fyram* [illegible] *combustus fuerit.*

Glossa: a) *yngvi* poet. rex. b) *Hálfs bani* Halfi interemtor i. e. ignis; c) morte naturali (non violenta) decedens, morbo sublatus.

Pag. 23. Cap. 20.

Qvedcak dul
nema Dyggva hrær
glitnis gná
at gamni hefir,
þviat iodis
úlfs oc narfa
konungmann
of kióſa ſkylldi,
oc alvalld
yngva þiódar
Loka mær
of leikinn hefir.

Ordo: Qvedkat ec dul nema glitnis gná hefir Dyggva hreir at gammi, þviat ulfs oc narfa jodís ſkyldi of kióſa konung mann, oc Loka mær hefir leikinn yngva þiodar alvalld.

Versio: a) *Obscurum non dico* b) *quod* c) *dea caballi Dyggvii tumulo delectetur, quia lupi et Narfii* d) *equo insideus soror virum principem eligere debuit, et Lokii* e) *puella yngvicæ gentis monarcham* f) *delusit.*

Glossa: a) *dul* i. e. *dulit* occultum *b) nema* quod c) d) Hela [cujus eqvus jam danicæ plebi sub nomine *Helhest* [illegible] notus habetur nisi d) *iodís* hic sit Caucasio-Andicum *Jods* soror F. M.] e) filia f) eum regem Sveciæ vivis eriperet.

Pag. 25. Cap. 21.

Frác at Dagr,
dauda ordi
frægdar fúſs
of fara ſkylldi
þá er val teins
til vörfa kom
ſpak frömudr
ſpörs at hefna.
Oc þat ord
á auſtr vega
víſa ferd,
fra vígi bar
at þann gram
of géta ſkylldi
ſlengiu þref
ſleipnis verdar.

Ordo: Frác at frægdar fúſs Dagr ſkylldi of fara dauda ordi, þá er valteins ſpak-frömudr kom ſpörs at hefna til Vörfa: oc víſa ferd bar á auſtr vega þat ord frá vígi at ſleipnis verdar ſleingiu þref ſkylldi of geta þann gram.

Versio: *Audivi qvod famæ studiosus Dagus mortis decreto periret, cum* a) *uteus dextere gladio ulciscendi passeris causa Vorvam veniret, et regis comitatus* b) *in orientem* [illegible] *pugna (rediens) nuntium afferret, qvod* c) *foeni manipuli harpago hunc regem tangeret.*

Glossa: a) vir bellicosus b) in Sveciam c) *ſleipnis verdr* eqvi dimensus cibus i. e. fænum *ſlengia* s. manipulus, *þref* harpago, furca.

Pag. 27. Cap. 22.

Þat telc undr
er Agna her
Skialfar rád
at ſköpum þótto
þá er gæding
med gullmeni
Loga dís
at lopti hof
þann er vid taur
temia ſkylldi
ſvalann heſt
Signíar vers.

Ordo: Þat telc undr er Skiálfar rád Þótto Agna her at ſcöpum Þá er loga dís hóf gædíng at lopti med gullmeni þann er temia ſkylldi ſvalan ſignyar vers heſt vid taur.

Versio: *Mirum judico, qvod Scialfæ consilia Agnii exercitui probarentur,* [illegible] *Logii soror aureo torque in altum tolleret optimatem, qvi gelidum* a) *Signyæ mariti* b) *eqvum torque domaret.*

Glossa: a) Signyæ maritus, [Hagbardus sive Habor Saxonis Grammatici]. b) [Eius] eqvus patibulum, qvem [illegible] pensus onerare vel domare dicitur.

Pag.

Pag. 27. Cap. 23.

Féll Alrekr
þars Eiriki
bródr vapn
at bana urdo,
oc hnack-mars
höfut fetlum

Dags frændur
of drepaz qvado,
frá at madr ádr
eykia gervi
Freys affpríng
í folk hafa.

Ordo: Alrekr fell þars bródur vapn urdo Eiríki at bana, oc (menn) qvado Dags frændur drepaz med hnack mars höfut-fetlum, frá-at madr ádr Freys affpríng hafa eykia gervi í fólk.

Versio: a) *Cecidit Alrecus, ubi Erico fratris arma neci fuere, et retulere Dagi consanguineos* b) *equi* c) *capistris invicem cædere; non antea auditum est Freyeri posteros apparatu equestri (armorum loco) in* d) *acie uti.*

Glossa: a) Fratres Alrecus et Ericus alter alterum occiderunt b) *hnack mar* pleonastice pro *mar* eqvus c) *höfut ferill* capistrum, frenum d) *fólk* acies, ordo militum.

Pag. 29. Cap. 24.

Oc vard hinn
er Álfr of va
vördr veftalls
of veginn liggia
er döglíngr
dreyrgan mæki
öfundgiarn
á yngva raud,

vara þat bært
at Bera fkylldi
valfæfendur
vigs of hvetia
þá er brædor tueir
at bönum urduz
opurfendur
of afbrydi.

Ordo: Oc hinn veftalls vordr er Alfr of vá vard veginn liggia er ofundgiarn döglíngr raud dreyrgan mæki á yngva. Vara þat bært at Bera fkylldi vígs ofhuetia valfæfendur þá er brædur tueir urduz opurfendur at bönum of afbrydi.

Versio: *Et ille* a) *deorum sedilia servans, quem Alfus cecidit* b), *urgente fato cæsus jacuit, cum rex invidiosus cruentum gladium* c) *in Yngvio tingeret:* [*intolerabili scelere*] *Bera* d) *stragis auctores ad cædem incitavit cum duo fratres necem alter alteri inferrent, justa causa* [illegible] *adducti ob* e) *zelotypiam.*

Glossa: a) Reges olim etiam sacrifici b) *verda* fieri: necesse habere, fatalem necessitatem hic innuit c) Yngvii sangvine d) viros e) *afbrydi* declinatio a legitima uxore ad aliam, dein zelotypia in genere, utriusqve conjugis.

Pag. 31. Cap. 26.

Enn Gudlaúgr
grimmann tamdi
vid ofr kapp
auftr konunga
Sigars io
enn fynir yngva
menglotud
vid meid reddo;

oc náreidr
á nefi driupir
Vinga meidr
þars víkur deilir
þar er fiolkunt
of fylkis hrör
fteini merkt
Straumeyar nes.

Ordo:

Ordo: Enn vid ofrkapp auſtr konunga tamdi Gudlaugr grimman Sigars jo, enn Yngva ſynir reiddo men glotud vid meid. Oc náreidr Vínga meidr drupir nu á neſi þars vikur deilir, þar er Straumeyar-nes fiolkynt, of fylkis hrör ſteini merkt.

Versio: *Sed Gudlaugus regum* a) *orientalium violentia (victus) ferocem* b) *Sigaris equum domuit. Sed yngvii filii* c) *monilis datorem ex arbore suspenderunt: et* d) *patibulum cadaver ferens (nunc) in promontorio sinus maris disterminante nutat: hic celebre illud Straumeyæ promontorium, ad tumulum regis lapide signatum.*

Glossa: a) Svecorum. b) [Cap. 22. b. Sigar Hagbardum patibulo, tanqvam eqvo, vehi fecit. Cfr. Sax. H. D. lib. 7. & *Saga Ol. Tryggvas.* Ed. Skalh. II. 333. FM.] c) virum d) *Vinga meidr* patibulum q. d. Vingii arbor, [vid. Eddæ Sæmundinæ T. II. pag. 439. 894.]

Pag. 33. Cap. 28.

Vard Jörundr
hinn er endr of dó
lifs of lattr
i Lima firdi
þás habrióſtr
hörva ſleipnir
bana Gudlaugs
of bera ſkylldi
oc Hagbards
herſa valldi
haudno leif
at hálſi geck.

Ordo: Jorundr hinn er endr of dó, vard i Lima fyrdi lifs of lattr, þá er há-brióſtr hörva ſleipnir ſkyldi of bera Gudlaugs bana oc Hagbards haudnu leif geck herſa valldi at hálſi.

Versio: *Ille Jorundus qui dudum mortuus, in Limensi sinu* a) *vivis ereptus est. Cum* b) *alto pectore* c) *funalis equus Gudlaugi interemtorem veheret et* [*(laqveus)* *Hagbardi fortunam (vitam) destruens*] *satraparum dominatori collum constrinxit.*

Glossa: a) Sic vivere impeditus est. b) Aliis *hábióſtr* ventis alte perflatus in ventos eminens, c) patibulum reste qvasi frenatum. [Vid. XXII. a. XXVI. b. hic *haudno* pro *audno leif;* Sic *leifa elli* alterius vitam finire, FM.] Vel *haudnuleif* capreæ corii segmentum, lorum, restis.

Pag. 35. Cap. 29.

Knátti endr
at Uppſölum
ána ſott
ön of ſtanda
oc þrálifr
þiggia ſkylldi
jóds adal
ödro ſinni
oc ſveiduds
ad ſér hverfdi
mekis lut
enn miávara
er okreins
attúnga riódr
lögdis odd
liggiandi drack
máttit hárr
mæki hiardar
auſtr konungr
up of hallda.

Ordo: Ana ſótt knátti endur ofſtanda Ön at Uppſölum, oc þrá-lifr ſkylldi odru ſinni þiggia jóds adal: oc hverfdi at ſér en miávara ſveiduds mækis lut: er áttúnga riódr drack liggiandi okreins lögdis odd; máttit hárr auſtr konungr úpp of hallda hiardar mæki.

Versio: a) *Languida senectus supervenit Upsalis Anio et vitæ tenax* b) *infantis naturam altera vice consecutus est: et gladii* c) *bovis partem tenuiorem ad os [illegible] flexit. Cum* d) *natos cruentans* [illegible] e) *bovini teli extremo jacens bibit, canus orientis rex gregis ensem* f) *levare non potuit.*

Glossa: a) *ána ſótt* languor, morbus ex senio contractus, b) *adal* natura c) *ſveidudr* bos, ejus gladius cornu e qvo bibit. d) Filiorum immolator e) *okreinn* bos, *lögdir* cornu f) idem.

Pag.

Pag. 38. Cap. 30.

Oc loffæll
or landi fló
Týs áttúngr
Tunna riki
enn flæmíng
farra trionu
Jötuns eykr
á Agli raud
ſás of auſtmörk
ádan hafdi
brúna hörg
of borinn lengi
enn ſkídlauſs
Skilfínga nid
hæfis hiörr
til hiarta ſtód.

Ordo: Oc loffæll tys áttungr flúdi Tunna riki or landi: enn jötuns eykr raud farra triono flæmſng á Agli ſá ádan hafdi lengi borit brúnahörg of auſtmörk enn ſkídlauſs hæfis hiörr ſtód ſkilfínga nid til hiarta.

Versio: *Sed laudabilis Tyris contangvineus* a) *Tunnii potentiam ex regno fugit: sed in Egillo* b) *taurinæ frontis ensem cruentavit gigantis jumentum, quod in sylva orientali caput diu tulerat: sed vagina nudum capitis telum virum regibus ortum ad cor usque confixit.*

Glossa: a) *Brúna hörgr* superciliorum petra i. e. caput. b) gladius capitis i. e. cornu.

Pag. 40. Cap. 31.

Féll Óttar
und ara greypar
duganligr
fyrir dana vapnum;
þann her gammr
hrægum fæti
viti borinn
á Vendli ſparn;
þau frák verk
Vötts oc Faſta
Sænſkri þiód
at ſögum verda
at eylands
Jarlar Fróda
vígframad
of veginn hofdo.

Ordo: Duganligr Óttar féll fyrir Dana vapnum und ara greipar, þann hrægammr ſparn hrægum færi viti borin á Vendli; ek frá þau Vötts oc Faſta verk verda ſvenſkri þiód at ſögum, at Fróda eylands jarlar höfdo vígframad of veginn.

Versio: *Strenuus Ottar Danorum armis (caesus) sub ungves aquilæ cecidit, quem bellicosus (carnivorus) vultur cruento pede ingeniosum in Vandilia conculcavit. Hæc Votti et Fastii opera Svecis fuisse commemorabilia audivi, quod Frodii insulares dynastæ belligerantem ceciderant.*

Pag. 42. Cap. 33.

þat frác enn
at Adils fiorvi
vitta vettr
of vida ſkylldi
oc dádgiarn
af drasils bógom
Freys áttúngr
falla ſkylldi;
oc vid aur
ægis hiarna
bragníngs burs
of blandinn vard
oc dádfæll
deya ſkylldi
Ála dolgr
at Uppſölum.

Ordo: Enn frác þat at vitta vettr ſkylldi ofvida Adils fiorvi oc dádgiarn Freys áttúngr ſkylldi falla af draſils bógum, oc bragníngs burs hiarna ægir vard of blandinn vid aur oc dádſæll Áladolgr ſkyldi deya at Uppſölum.

Versio: *Porro audivi quod* a) *saga* [*(vel sagarum numen)*] *vitæ Adilsi vim inferret et fortium factorum studiosus,* a) *Freyero oriundus,* b) *equi dorso excuteretur: Et regi sati* c) *cerebrum cæno misceretur: et fortibus gestis felix Alii adversarius Upsaliæ moreretur.*

Glossa: a) *Vitta vettr* cfr. ante Cap. 16. b) hic armus pro dorso c) calvæ fluidum.

Pag. 44. Cap. 35.

Veitec Eyſteins
enda folginn
lokins lifs
á Lofundi
at ſikling
med ſviom kvádo
jotſka menn
innibrenna,
oc bit ſott
í brand noi
hlídar þángs
á hilmi rann
þás timbr faſtr
toptar nöcqvi
flotna fullr
of fylki brann.

Ordo: Ec veit Eiſteins lokins lifs enda folgin á Lofundi: at (men) qvádo jotska menn innibrenna sikling med Sviom oc hlídar þángs bitſott rann á hilmi í brandnói þá toptar nöcqvi timbr faſtr (oc) flotna fullr brann of fylki.

Versio: *Novi Eisteini vitæ exactæ finem* a) *occultum fuisse* Lofundi: *et ferebant quod viri Cimbri regem cum Svecis intra ædes comburerent: et* b) *mordax sylvæ morbus* c) *domi regem adortus est cum trabibus fixum coenaculum viris refertum super regem flammis consumeretur.*

Glossa: a) A parcis occulto decretum b) ignis, algæ montanæ (i. e. sylvæ) morbus. c) Ab antis domus denominatur.

Pag. 45. Cap. 36.

Þat ſtöck upp
at yngvari
ſýſlo kind
of ſoat hefdi
oc lióshömum
vid lagar hiarta
herr eyſtneſkr
at hilmi vá
oc auſt marr
jöfri ſænſkum
gýmis liód
at gamni qvedr.

Ordo: Þat ſtöck upp at ſýſlo kind hefdi of ſóat ýngvari oc eiſtneſkr herr va at lióshömum hilmi vid lagar hiarta oc auſtmarr qvedr gýmis liód ſænſkum jöfri at gamni.

Versio: *Innotuit qvod progenies Eisyslica Yngvarem perdiderit, et Eisticus exercitus prope* a) *villam Stein cute candidum principem ceciderit, et balticum mare* b) *Oceani cantilenas regi sveco deliciis cantillet.*

Glossa: a) Maris (aqvæ) cor, saxum, villæ nomen. b) Fremitum maris intellige.

Pag. 47. Cap. 39.

Vard Önundr heipt hrísungs
Jónakurs bura at hendi kom
harmi heptr oc sa frömudr
und Himinfiöllum folldar beinum
oc of væg högna hræs
eystra dolgi of horfin var.

Ordo: Und Himinfiollum vard Önundr heptr harmi Jonakursbura oc ofvæg hrisungs heipt kom Eista dolgi at hendi oc sá Hogna hræs frömudr var of horfin folldar beinum.

Versio: a) *Jonacuris filiorum damno Oenundus impeditus est sub* b) *montibus coelestibus et* c) *montis virgultis consiti odium Eistorum hostem super venit: et ille* d) *gladii dexter tractator* e) *lapidibus obrutus est.*

Glossa: a) Lapidibus, qvibus Jonacuris filii olim cæsi et necati. b) nomen loci. c) montis odium lapidum ruinam vocat d) q. d. arundinis Hognii, *hreyr* pro *reyr*. [(*Hræ* alias corpus; forte Hognio carum corpus ɔ: Hilda; Bellona pro bello ipso hic & passim alibi posita)] F. M. e) terræ ossa lapides.

Pag. 54. Cap. 44.

Oc yngialld Oc sa urdr
i fiorván trad allri þiodo
reyks röfudr siallgætastr
á Ræningi med svsom þotti
þás hus þiofr er han sialfr
hyriar leistum sino fiörvi
god-konung frækno fyrstr
í gégnum steig. of fara villdi.

Ordo: Oc reyks röfudr trad Yngialld í fiörván á Ræningi þás húsþiofr ígegnum steig godkonung hyriar leistum. Oc sá urdr þótti allri þiódo siallgætastr med Svíom er hann fyrstr villdi fara síno frækno fiorvi siálfr.

Versio: *Et* a) *fumi excitator* b) *Ræningi Yngialldum ad necem adigit,* um c) *ædium direptor* d) *regem diis editum soleis igneis calcans contuderat, et hic* e) *præfectus inter Svecos maxime singularis toti populo visus est: cum (regum) primus vitam celebrem sponte sua finiret.*

Glossa: a) Ignis, b) n. loci c) Ignis d) [*God-Konúng*, Divum Regem sive Regem deorum simul sacerdotem F. M.] e) urdr pro vördr custos, [nisi *urdr* hic denotet fatum, eventum. F. M.]

Pag. 56. Cap. 47.

Oc vid vag sonr Forniots
þans vidi ar af svía jofri
hræ Olafs sá áttkonr
hofgylldir svalg fra uppsölum
oc glódfialgr lofda kyns
giorvar leysti fyri löngo hvarf.

Ordo: Oc hofgylldir svalg vid vag hræ Olafs þess er vidi ar oc glódfiálgr Forniots sonr leysti gervar af svia jöfri. Sá áttkonr lofda kyns frá Uppsölum hvarf fyrir löngo.

Versio:

Versio: *Et* a) *fera domos consumens (domivora) Olavi* b) *sylvas arantis corpus devoravit: et prunis foetus* c) *Fornioti filius regis Sveci exuvias dissoluit: hic nobilis princeps* d) *regio sanguine ex Upsalis oriundus dudum disparuit.*

Glossa: a) Ignis *gylldir* lupus. b) Ad cognomen alluditur: hic enim Olavus sylvas extirpatas cum agris fertilibus mutavit c) Alii *glodfialgr* prunas contingens vel continens — alii *glódfiölgr* prunarum dives legunt. c) Ignis d) lofdi poët. rex.

Pag. 58. Cap. 49.

Þat frá hverr
at halfdánar
ſök-midlendur
ſakna ſkylldo
oc hallvarps
hlifi nauma

Þiód konung
á þotni tók
oc ſkæreid
í ſkirings ſal
of brynialfs
beinum driupir.

Ordo: Þat frá hverr (madr) at ſök-midlendur ſkylldo ſakna Hálfdanar: oc hallvarps hlífi-nauma tók þiódkonúng á þotni: Oc ſkæreid í ſkírings ſal driúpir yfir bryniálfs beinum.

Versio: *Vulgo innotuit quod homines Halfdani (jam mortui) desiderio tenerentur: et* a) *qua* b) *senibus parum parcit, regem toti populo imperantem abstulit in Thotnia: et* c) Skæreid (*rupes*) *in* Skiringſalia *eminet super militis ossibus.*

Glossa. a) Vel Helam mortis deam, vel senectutem intelligit b) *hallvarpr, hallverpr* inclinans se i. e. senex. c) Rupes pendula notari videtur.

Pag. 59. Cap. 51.

Enn Eyſteinn
fyrir áſi fór
til Bileiſtis
bródur meyar
oc nu liggr
und lagar beinum

reiks lödudr
á radar broddi;
þars elkalldr
hiá jöfri gautſkum
vödlu ſtraumr
at vagi kemr.

Ordo: Enn Eiſteinn fór fyrir áſi til Bileiſtis brodr meyar: oc reiks lödudr liggr nú und lagar beinum á radar broddi: þar elkalldr Vödluſtraumr kémr at vagi hiá gautſkum jöfri.

Versio: *Sed Eiſteinus* a) *perticæ causa obiit ad* b) *Bileisteri ex fratre neptim: et* c) *conviviorum structor jacet sub lapidibus in extrema ora maritima, ubi Vadlæ torrens nimbi instar gelidus prope regem gothicum in mare excurrit.*

Glossa: a) Pertica cæsus b) Bileister Lokii frater, Helæ patruus, c) q. d. homines crebro invitans.

Pag. 60. Cap. 52.

Oc til þings
þridia jöfri
hvedrungs mær
or heimi baud
þá er Hálfdán
ſás í Hollti bio

Norna doms
of notit hafdi
oc budlung
a Borroe
ſigr hafendur
ſidan fálo.

Ordo:

Ordo: Oc hvedrungs mær baud þridia jöfri til þings þa er Hálfdán sá er bio í Holti hafdi of notit norna dóms, oc síðan fálo figr hafendur budlung á Borroe.

Versio: *Et* a) *gigantea femina* b) *tertium regem ad conventum suum vocavit. Cum Halfdanus, Holti qui habitavit,* c) *parcarum sententiam acceperat. Et* d) *victoriam ferentes postea regem in villa Borroe condiderunt.*

Glossa: a) Hela Lokii & gigantidis filia: gigantis nomen hic Lokio datur. b) Tertium ab Olavo ligneida regem. c) Fatis fungeretur. d) Appellatio virilis.

Pag. 62. Cap. 53.

Vard Gúdrödr	Oc launsigr
enn göfuglåti	enn lómgedi
lómi beittr	áso árr
sás löngu var	af jöfri bar
oc umrád	oc budlungr
at ölum stilli	á bedi fornum
höfud heiptrækt	stíflo sunds
at hilmi dró	of stunginn var.

Ordo: Gudrodr enn göfugláti sás löngo var, vard lómi beittr, oc heiptrækt höfut dró umrád, at hilmi, at ölum stilli: Oc enn lómgedi Áso árr bar launsigr af jöfri. Oc budlungr vard of stúnginn á fornum bedi Stíflo-sunds.

Versio: *Gudrodus se magnifice gerens, qui dudum vivere desiit* a) *fraude circumventus est: et* b) *caput odium ferens in mala consilia contra ebrium principem* c) *clanculum agitavit: et fraudulentus Asæ minister dolosam a rege victoriam reportavit: et rex antiquo freti Stiflensis* d) *lecto* (*litore*) *conditus est.*

Glossa: a) *Lómr* fraus. b) [Caput hic pro recentiorum etiam septentrionalium more pro mente vel animâ ponitur. F. M.] c) [*At hilmi* i. q. recentius *í hilmun* vel *hilming* clanculum, occulte. F. M.] d) *Bedr* lectus, cubile hic et alibi de litore.

Pag. 63. Cap. 54.

Oc nidqvísl	uns fotverkr
í Noregi	vid folldar þröm
þrottar þrós	víg midlúng
of þróat hafdi	of vida skylldi
red ólafr	nú liggr gunndiarfr
offa fordum	á geirstodum
vídri grund	her konungr
a vestmari	haugi ausin.

Ordo: Oc þrós þróttar nidqvísl hafdi þróat í Noregi; Olafr red fordum offa vídri grund a Vestmæri uns fótverkr skylldi vida vígmidlung vid folldar þröm; nú liggr gunndiarfr her-konungr haugi ausinn a Geirstödum.

Versio: Et a) *Othini fortis progenies in Norvegia increverat. Olaus olim vastum Vestmariæ regnum imperiose gubernavit,* b) *donec podagra virum pugnacem ad terræ limites vinceret: nunc imperator audacter pugnans jacet Geirstadis tumulo conditus.*

Glossa: a) *þrór* n. Othini, b) *offa* cum imperio.

Pag. 64. Cap. 55.

Þat veitc baſt er Rögnvalldr
und blám himni reidar ſtióri
kenni nafn heidum hárr
ſva at konungr eigi of heitinn er.

Ordo: Þat kenníngar nafn veit ec baſt at konungr egi und blám himni, er Rögnvalldr reidar ſtióri er heitinn heidum hárr.

Versio: *Id optimum sub coelo cæruleo cognomentum regi competens novi quod Rognvaldus* a) *rhedæ gubernator montibus altior dicatur.*

Glossa: a) *reid* rheda, it. eqvitatus; eqvitum agmen.

SAGA HARALDS ENS HÁRFAGRA.

Tom. I. pag. 83. III. Cap. 10.

Hornklofi.

Hilmir réd á hæidi Ádr gnapſalar grímnis
Hialldr ſcíds þrumu galdra Gnýſtærandi færi
Odr vid æſki-meidi Rauſnarſamr til rimmu
Ey vebrautar heyia. Ridvígs lagar ſcídum.

Ordo: Hilmir vebrautar þréd, ey ódr, heya á heidi hialdr ſcíds þrumu galldra vid eſkimeidi. ádr rauſnarſamr gnapſalar grímnis gnýstærandi færi ridvígs lagar ſcídom til rimmu.

Versio: *Tutor* a) *sacræ viæ (sacrorum), semper (in bello) ferox cum fraxini (hastæ) vibratoribus (militibus) egit scutorum tonantem sonitum (pugnam), antequam Othini* b) *marini fragoris generosus auctor bellicas naves ad conflictum duceòat.*

Glossa: a) *Vebraut* proprie sacra, (sacrorum sive numinum) via; aut iter ad comitia vel sacrificia publica sive asylum vel delubrum ipsum; ejus tutor Rex. b) *Gnapſalr* (alias in Edda prosaica *Gnap* & *Gnapheimr*) maris atrium i. e. mare ipsum.

Ibidem.

Geyrdi glamma ferdar ádr út á mar mætir
gnyþróttr í orroſto dróttar mannſcædr lagar tanna
hel kannandi hlenna ræſi nadr oc rausnar
hlymræks of trud glymia rak vebrautar Nöckva.

Ordo: Glamma ferdar gnýþróttr geyrdi hel-kannandi hlenna glymia um hlymræks trud í orruſtu dróttar, Ádr mannſkædr vebrautar mætir rak lagartánna nadr oc rauſnar Nöckva út á mar.

Versio: *Fragoris excitator inter luporum agmina fecit morti adductos homunciones ululare per pugnæ calcatam viam in militiæ conflictu, antequam sacrorum viris periculosus antistes in pelagum duceret (pelleret) lapideum* a) (*ɔ: lapideo colore pictum*) *Draconem (prætoriam navem) et generosum* b) *Nockvium.*

Glossa: a) *Lagar tönn* (aqvæ sive maris deus) proprie lapis, ponitur hic pro lapideo sive minerali colore, qvo draco sive prætoria navis picta (*ſteindr*) fuit b) *Nöckvi* hic aut nomen proprium reguli Romsdaliensis (Vid. Cap. 10) aut etiam simpliciter navis vocabulum, cum *rausnar nöckva* validas vel elatas naves denotaret.

Pag.

Pag. 84. Cap. 10.

Þar ſva barz at bordi
bord hölqvis rak nordan
hlífar valldr til hilldar
hreggs döglínga tveggia.

Oc allsnæfrir iöfrar
ordalauſt at mordi,
endiz raudra randa
rödd, dynscotum qvöddu.

Ordo: Þar barz ſva at bordi (at) hlífar valldr rak nordan hölqvis bord til hildar hreggs tveggia döglínga, oc allſnæfrir iöfrar qvödduz ordalauſt dynſkotum at mordi. Endiz raudra randa rödd.

Versio: *Ibi ita accidit ut suas naves impelleret ab aquilone armorum possessor ad Hildæ procellam (bellum) contra duos reges. Et satis vegeti principes, ad necem sonoris telis, sine ullis verbis, se mutuo salutabant. Rubrorum scutorum vox defecit (desiit).*

Pag. 86. Cap. 11.

Hádi gramr þars gnúdo
Geirahregg vid ſeggi
raud fnýſti ben blódi
bryngögl í dyn Sköglar.

Þá er á rauſn fyri ræſi
réd egglitudur ſeggir
æfr gall hiörr vid hlífar
hnigu fiörvanir ſigri.

Ordo: Gramr hádi geirahregg vid ſeggi þars bryngögl gnúdo í Sköglar dyn; raud ben fnýſti blódi. Þá er fiörvanir ſeggir hnigu á rauſn fyri ræſi, æfr hiörr gall vid hlífar; egglitudr réd ſigri.

Versio: *Ubi loricarum volucres (tela) clangebant in Skogulæ (Valkyriæ) fremitu, rex cum viris prælium gessit, vomebant rubra vulnera sanguinem. Cum coram rege in foris vita privati cadebant, stridebat ferox ensis ad arma sed (heros) aciem (gladii) tingens victoria potitus est.*

Pag. 88. Cap. 13.

Eyvindr Skâlldaſpillir.

Vard Hákon
Högna meyar
vidr vapnberr
er vega ſkylldi.
Oc ſinn alldr
í odda gný
Freys áttúngr
at Fiölum lagdi.

Oc þar vard
er vinir féllo
magar Hallgardz
manna blódi
Stafaneſs
vid ſtóran gný
vinar lödurs
vagr of blandinn.

Ordo: Hákon vidr Högna meyar vard vopnberr er (hann) vega ſkylldi. Oc Freys áttúngr lagdi, í oddagný, ſinn alldvr at Fiölum. Oc þar vard Stafaneſs vagr of blandinn manna blódi er Hallgards magar vinir féllo, vid ſtóran gny lödvrs vinar.

Versio: *Factus est Hacon, Hogнii filiæ (Hildæ, borealis Bellonæ) opus gerens, armis nudus (sive spoliatus) cum cædere deberet, suumque ævum, in telorum fragore,* Freyeri *cognatus ad* Fialas *clausit; atque ibi fuit, ubi* a) *Hallgardi (Griotgardi) filii amici cecidere, Stafanesi sinus, inter ingentem maris amici* b) *(venti sive Odini) fremitum, virorum cruore commixtus.*

Glossa: a) *Hallr* lapis, idem qvod *Griót*, nomen (Haconis patris) *Hallgardr* igitur idem cum *Griótgardr*, qvod poëtæ minus apte hic sonuerit. b) Maris sive marini æstus amicus proprie ventus, hic verisimiliter (secundum primarias mythologorum ideas) Odinus, aëris & venti deus. Ejus fremitus originitus sane procella sive tempestas, posterius autem pugna (cui, sub dio gestæ, semper adesse credebatur).

Pag. 92. Cap. 16.

Hornklofi.

Uti vill iól drecka
ef ſkal einn ráda
fylkir inn framlyndi
oc Freys leik heya.

Ungr leiddiz elldvelli
oc inni at ſitia
varma dýngio
eda vötto dúnsfulla.

Ordo: Inn framlyndi fylkir vill, ef einn ſkal ráda, drekka iól úti oc heya Freys leik. Ungr leiddiz elldvelli oc at sitia inni, varma dýngio edr dúns fulla vötto.

Versio: *Sub Dio* a) *Jolense festum potando celebrabit, si penes eum solum erit arbitrium, alacris ille Rex, et* b) *Freyeri ludum instituet. Juvenem tædebat ignium æstus, atque intra parietes sedere, calidæ (etiam) culcitræ et chirothecæ plumosæ.*

Glossa: a) Jolense festum olim celebratum est â gentilibus Scandinavis ob reditum solis post solstitium hibernum sive nativitatem (ut id vocarunt poetæ) Freyeri, solaris nempe dei. Christianis idem festum in memoriam Christi nati solemne habetur. b) Freyi vel Freyeri ludum hic ad idem maximum borealium festum alludere puto. Tunc Freyerum vel Solem cum *Belio* et aliis hyemem repræsentantibus dæmonibus (uti Apollinem cum Titanibus) victoriose pugnantem veteres mythologi finxere. Ludi Jolenses (Danis *Julelege*) ejusdem certe apud nos originis sunt, et adhuc multifarie exercentur. F. M.

Pag. 92. Cap. 17.

Grennir þraung at gvnni
gunnmás fyrir haf sunnan,
ſá var gramr hiá gvmnom
gedvördr, vnd sic iördo.

Oc hiálmtamidr hilmir
hólmreidar lét ólman
lindihiört fyri landi
lvndprúdr vid ſtik bvndin.

Ordo: Gunnmás grennir þraung, at gvnni, und sic iördo fyri ſunnan haf; ſá gramr var gédvördr hiá gvmnom. Oc hiálmtamidr hólmreidar hilmir let lvndprúdr ólman lindihiört bundin vid ſtik fyri landi.

Versio: a) *Bellator subegit regionem in bello, oceano ad meridiem; iste princeps, inter viros, animosus habetur: Atque galeæ svetus* b) *marinæ expeditionis præfectus jussit generosus ferocientem* c) *tiliæ cervum juxta continentem palis alligari.*

Glossa: a) *Grennir* proprie attenuans o: *gvnnmá* bellicum volatile i. e. telum, sagittam. Ambæ voces igitur conjunctæ bellatoris efficiunt appellationem. b) *Hólmreid* marina sive insularis expeditio ab *hólmr* insula (Anglosaxonibus *Holm* mare ipsum notat). c) Navem (malis ornatam uti cervus cornibus).

Pag. 93. Cap. 17.

Ríki þreyfz reiddra eyxa
rymr, knátto ſpiör glymia,
ſvart ſkygd bito ſeggi
ſverd þiódkonúngs ferdar.

þá er hvgfylldra havllda
hlaut andſcoti Gauta,
hár var ſaungr of ſvírom
ſigr flvgbeittra vigra.

Ordo: Reiddra eyxa rymr þreifz (med) ríki, Spiör knátto glymia. Svart-ſkygd ſverd þiódkonúngs ferdar bito ſeggi. þá er flvgbeiddra vigra ſaungr var hár of ſvírom hvgfylldra höllda, hlaut Gauta andſkoti ſigur.

Versio: *Valde auctus est elatarum (collisarum) securium tumultus. Jacula stridebant. Livide politi enses monarchæ satellitii secabant viros. Cum volantium telorum cantus alte sonavit super animosorum militum cervices, Gothorum hostis victoria potitus est.*

Pag.

Pag. 95. Cap. 19.

Heyrdir þú í Hafursfyrdi
hve hizig bardiz
konúngr hinn kynſtóri
vid Kiötva inn Audga.

Knerrir komo auſtan
kapps of lyſtir,
med gínondom höfdom
oc gröfnom tínglom.

Ordo: Heyrdir þú hve hinn kynſtóri Konúngr bardiz hizig í Hafursfyrdi vid Kiötva hinn Audga. Kapps of lyſtir knerrir komo auſtan med gínondom höfdom oc gröfnom tínglom.

Versio: *Audivistine in Hafursfiordo (capri sinu) qvam acriter ibi pugnaverit rex ille, illustri prosapia præditus, cum Kiotvio Divite. Naves venere de oriente, certaminis perqvam cupidæ, gestantes hiantia capita (rostra) et cælata scuta (vel lunulas, ornamenta).*

Ibidem.

Hladnir voro þeir höllda
oc hvítra ſkiallda
vigra veſtrænnra
oc valſkra ſverda.

Greniodo berſerkir
gudr var þeim á ſinnom,
emiado Ulfhédnar
oc ísarn gvllo.

Ordo: Þeir voro hladnir hölda oc hvítra ſkiallda, veſtrænnra vigra oc valſkra ſverda. Berſerkir greniodo, gvdr var þeim á ſinnom. Ulfhédnar emiodo ok ísarn gvllo.

Versio: *Oneratæ erant illæ viris et albidis clypeis, hastis de* a) *occidente et* b) *Gallicis ensibus. Fremuere* c) *Berserki, bellum iis erat circa præcordia, Ululavere* d) *Ulfhedni et sonuere enses.*

Glossa: a) Ex Hibernia nempe & magna Britannia. b) Vel etiam Italicis. c) Athletæ Haraldi pulchricomi, homines certe sæpe furibundi sed interdum tamen lucidis intervallis fruentes. d) i. e. lupinis pellibus vestiti (cohors qvædam militiæ regiæ).

Ibidem.

Freiſtodo hins framráda
er þeim flýa kéndi
allvaldz Auſtmanna
er býr á Utſteini:

ſtödom nöckva brá ſtillir
er honom var ſtyriar væni
hlömmon var á hlífom
ádr Haklángr félli.

Ordo: (Þeir) freiſtodo hins framráda Auſtmanna allvaldz er býr á Utſteini, (ok) er þeim flýa kendi; ſtillir brá nöckva ſtödom er honom var ſtyriar væni. Ádr Haklángr felli var hlömmon á hlífom.

Versio: *Tentarunt strenuum illum* a) *Ostmannorum (Norvegorum) monarcham, in Utsteino habitantem, qvi eos fugere docuit. Rupit ille navium stationes, cum bellum exspectavit. Antequam Haklangus cecidit, sonum (gravem) scuta edebant.*

Glossa: a) Ostmanni (orientales viri) dicti sunt Norvegi in genere, ii autem. qvi in Hibernia & Scotia regna fundarunt, aut posterius, post fundatam Islandorum rempublicam, ibi advenæ habebantur, in specie. Norvegi Hibernos & pl. *Veſtmenn* (i. e. occidentales viros) vice versa nuncuparnnt.

Ibidem.

Leiddiz þá fyri Lúfo
landi at hallda
hilmi inom hálsdigra
hólm lét ſér at ſkialldi.

Slógoz und ſeſs þilior
er ſárir voro
letó upp ſtiölo ſtúpa
ſtúngo í kiöl höfdom.

Ordo:

Ordo: Hinom hálsdigra hilmi leiddiz þá at hallda landi fyri Lúfo (oc) lét hólm fér at ſkialldi. (Þeir) er ſárir voro ſlóguz und feſs þilior, léto ſtiölo ſtúpa upp (oc) ſtúngo höfdom í kiöl.

Versio: *Tæduit tunc regem illum collo crassum regnum adversus Lufam (Haraldum) tueri; insulam sibi sumsit scutum (tutelam). Qvi saucii fuere trudebant se sub transtra, a) vertere posteriora sursum (et) imposuere cariнæ capita.*

Glossa: a) Proprie: fecere podices erigi. *Stúpa* exstare, eminere; cfr. AS. *ſteap*, (Angl. *ſteep*) acclivis, præruptus; Isl. *Stæpi* rupes eminens vel prærupta &c.

Ibidem.

Á baki léto blikia
bardir voro grióti
ſvafnis ſalnæfrar
ſeggir hyggiandi.

Æstuz audkylfor
oc of Jadar liópo
heim or Hafursfyrdi
oc hugdo at miöddrykkio.

Ordo: Hyggiandi ſeggir léto ſvafnis ſalnæfrar blikia á baki (ok) voro bardir grióti. Audkylfor æstuz oc liópo of Jadar, heim or Hafursfyrdi, oc hugdo at miöddryckio.

Versio: (*Viri*) *metuentes & lapidibus icti fecerunt* a) *scuta in dorso* (*suo*) *splendere. Terrore perculsi divites currebant domum, é* (*sinu*) *Hafursfiord, per Jadriam, et mulsum* b) *meditabantur.*

Glossa: a) *Svofnis ſalnæfrar* verbotenus Othini aulæ tegulæ, nam Valhalla i. e. sphærica (coeli) aula fulgentibus clypeis (astris candentibus nempe) tecta fingebatur. b) i. e. mulsi compotationem instituere cogitabant.

Pag. 97. Cap. 21.

Hafnadi Hólmrýgiom
oc Hörda meyom
hverri hinni heimverſco

oc Hölga ættar,
konúngr hinn kynſtóri
er tóc konona dönſko.

Ordo: Hinn kynſtóri konúngr er tóc dönſko konona, hafnadi Hólmrýgiom oc Hörda meyom, hverri hinni heimverſco oc Hölga ættar.

Versio: *Rex ille, illustri genere natus, qvi* (*vel: cum*) *Danam uxorem duxit, repudiavit Holmryggenses atqve Hordorum virgines, qvamlibet* a) *indigenarum atqve* b) *Holgii generis.*

Glossa: a) *Heimverſc* domi nata, conterranea. b) *Hölgi* vel *Hálogi* primus princeps insulæ Halogaland vel Helgeland (in boreali Norvegia).

Pag. 98. Cap. 22.

Menfergir bar margar
margſpakr nidar varga
lundr vann ſókn á ſandi
ſandmens í bý randir.

Ádr fyrir elianfródom
allr herr Scota þverri
lögdis æids af ládi
læbrautar vard flæia.

Ordo: Margſpakr menfergir bar margar randir í ſandmens bý (oc) vann varganidar ſókn á ſandi, ádr allr Scota herr vard flæia af læbrautar ládi fyrir elianfródum lögdis eids þverri.

Versio: *Multiscius monilium largitor tulit multa scuta in* a) *maritimum habitaculum & instituit* b) *ferarum confluxum* (*vel impetum*) *in arena, antequam coram laboris* (*facinorum*) *perito* c) *scuti consumtore totus Scotorum exercitus ex aquaticæ viæ regione fugere cogebatur.*

Glossa: a) Insulam (Monam); *ſandmen* proprie cingulum arenæ vel terræ i. e. mare. b) Verbotenus: ferarum cognati. c) *Lögdis eid* gladii vel cuspidis isthmus i. e. clypeus.

Pag.

Pag. 100. Cap. 24.

Hilldur.

Hafnit Nefio nafna — Íllt er vid úlf at ylfaz
nú rekit gand or landi — yggs valbríkar ſlíkan
horſcan höllda barma — muna vid hilmis hiardir
hví bellit því ſtillir. — hógr ef hann rennr til ſcógar.

Ordo: (Þér) hafnit nafna Nefio (oc) rekit nú horſcan höllda barma (ſem) gand or landi; hví bellit (þér) því ſtillir? Íllt er at ylfaz vid ſlíkan yggs valbríkar úlf; muna (hann) hógr vid hilmis hiardir, ef hann rennr til ſcógar.

Versio: *Exulare jubes* Nefiæ *cognominem* (*Rolfum*); *jam abigis, ut feram, e terrâ eximium* a) *nobilium virorum fratrem; cur hoc urges* (*populi*) *moderator! Difficile est in tantum* b) *scutigerum* c) *lupum sævire; erga Regis greges is minime mitis erit, si se in sylvam proripuerit.*

a) *Hölldr* proprie colonus, paterni fundi liber poſſeſſor. Hi viri primi nobiles inter boreales gentes, cum jus qvod ſibi adſcribebant *ódal*, *adal* eadem voce designetur qvam recentiorum *adall*, Danis & Germanis *Adel* &c. b) *Yggs valbrík* Othini ſphærica tabula vel lamina i. e. clypeus. c) Viri proſcripti dicti ſunt *vargar í veom* lupi inter ſacra i. e. in ſacerrimis etiam locis mortis obnoxii. Vide Gloss. Eddæ ſæmundinæ Tom. II. (Havn. 1818) pag. 828. voce *Vargr*.

Pag. 103. Cap. 26.

Haralldr K.

Miöc ero mínir reckar — oc hér komnir hárir
til miödgiarnir fornir — hví erut æfar margir.

Ordo: Minir fornir oc hárir hérkomnir reckar ero miöc til miödgiarnir. Hví erut æfar margir?

Versio. *Mei milites vetusti, hirsuti et hic jam advenæ multi nimis avidi sunt. Cur estis admodum numerosi?*

Pag. 104. Cap. 26.

Þiódólfr.

Höfdom vér í höfdi — med vellbrota vitrum
högg at eggia leiki — Varom-at þá til margir.

Ordo: Ver höfdom högg í höfdi at eggialeiki med vitrum vellbrota; þá varomat til margir.

Versio: *Retulimus capitum vulnera in ensium ludo* (*pugna*) *cum prudente auri partitore; tunc non nimis multi fuimus.*

Pag. 108. Cap. 31.

Torf-Einarr.

Sékat ek Hrólfs or hendi — Enn í qvöld þar er knýom
né Hrollaugi fliúga — at kérſtraumi rómo
dör á dólga mengi — þegiandi ſitr þetta
dugir oſs födur hefna. — þórir Jarl á Mæri.

Ordo: Sékat ek dör fliúga or Hrólfs hendi né (frá) Hrollaugi á dólga mengi. Oſs dugir hefna födvr. Enn í qvöld þar er vér knýom rómo ſitr þetta þórir jarl þegiandi at kerſtraumi í Mæri.

Versio:

Versio: *Non video telum e Rolfi manu, nec de Hrollaugo, volitare in hostium cohortes. Nos juvat (vel: nobis sufficit) paternæ cædis vindicta. Sed hac vespera, cum nos sic pugnam agimus, sedet Thorer, taciturnus ille comes, in Moeria (sua) ad poculorum fluenta* a).

Glossa: a) Fratres suos, vindictæ jam peractæ non participes, hic enumerat poëta.

Ibidem.

Rekit hefec Rögnvalldz dauda
enn rédo því nornir,
nú er fólcſtudill fallinn
at fiórdúngi mínom.

Verpit ſnarpir ſveinar
þvíat ſigrí vér rádvmk
ſkatt vel ek honom hardan
at Háfæto grióti.

Ordo: Ec hef rekit Rögnvalldz dauda at mínom fiórdúngi, enn nornir rédo því. Nú er fólcſtudill fallinn. Verpit ſnarpir ſveinar! grióti at Háfæto, þvíat vér rádom ſigri. Ec vel honom hardan ſkatt.

Versio: *Ultus sum Rognvaldi necem* a) *pro mea quarta parte; sic voluere Nornæ (parcæ). Jam cecidit populi (cohortis) columna. Congerite alacres juvenes!* b) *Altipedi tumulum é lapidibus (littoris); nos enim victoriâ potimur; durum ipsi tributum solvo.*

a) Qvatuor enim fratres erant, occisi Comitis filii. Vid. str. proxime antecedentem. b) *Háfæta (Háleggr)* Altipes, alto pede vel longo crure præditus, Haldanis jam necati cognomen.

Ibidem.

Ero til míns fiörs margir
menn of ſannar deildir
Or ýmisom áttom
ó-ſmábornir giarnir.

Enn þó vito þegi
þat ádr mic hafa felldan
hverr il þorna arnar
undir hlýtr at lúta.

Ordo: Margir óſmábornir menn or ýmiſom áttom ero giarnir til míns fiörs of ſannar deildir. Enn þó vito (þeir) þegi þat, hverr hlýtr at lúta undir arnar ilþorna, ádr (þeir) hafa mic felldan.

Versio: *Multi, minime ignobiles, viri é variis mundi plagis é vera causa (propter justas lites) sunt ad vitam mihi adimendam proclives. Attamen ii non sciunt qvinam (nostrum) sub acutis aqvilarum unguibus incumbere cogatur, antequam illi me prosternere queant.*

Pag. 109. Cap. 32.

Margr verdr ſekr of ſaudi
ſeggr med fögro ſkeggi
enn ec at úngs í eyom
allvalldz ſonar falli.

Hætt ſegia mer hölldar
vid hvgfvllan ſtilli
Haralds hefec ſkard í ſkilldi
ſcalat vgga þat höggit.

Ordo: Margr ſeggr med fögro ſkeggi verdr ſekr of ſaudi, enn ec at úngs allvalds-ſonar falli í eyom. Hölldar ſegia mér hætt vid hugfullan ſtili. Skard hefec höggvit í Haraldz ſkildi; ſcalat ugga þat.

Versio: *Multi homines, speciosa barba præditi, ob ovium rapinas (vel cædes) mulctantur, at ego ob juvenis, Regis filii, necem in insulis patratam. Periculum mihi nuntiant ab animoso principe. Incidi sane lacunam in Haraldi clypeo, sed id tamen non metuam.*

Pag. 114. Cap. 36.

Vitgeirr.

Þat er vá lítil
Þótt vér ſídim
karla börn
oc kérlínga;
er Rögnvalldr ſídr
Réttilbeini
hródmögr Haralldz
á Hadalandi.

Ordo: Þat er lítil vá, Þótt vér, börn karla oc kerlínga ſídim (ſeidum) er Rögnvalldr Réttilbeini, Haraldz hródmögr ſídr á Hadalandi.

Versio: *Parvi omnino refert, nos, rusticorum et rusticarum liberos, veneficia (magicâ coctione) a) exercere cum Rognvaldus Rectipes, gloriosus Haraldi filius, eandem artem in Hadalandia exerceat.*

Glossa: a) Verbum *ſída* idem qvod recentiorum *ſeida*; vid. cæterum Gloss. Eddæ Sæmundinæ, Tom. II. pag. 776. 777. in nota.

Pag. 115. Cap. 37.

Farit er ádr fleya
flatvöllr hédan batnar
verpr geitis vegr grióti
Gudrödr of ſiá ſtóran
vindbýſna ſcalto víſi
vídfrægr hédan bída
verit med oſs uns verdi
vedr, nú er brim fyri Jadri.

Ordo: Farit er hédan Gudrödr! ádr flatvöllr fleya batnar; Geitis vegr verpr grióti of ſtóran ſiá. Vindbýſna ſcalto vídfrægr víſi! bída hédan; verit med oſs uns vedr verdi; nú er brim fyri Jadri.

Versio: *Ne abeas hinc Gudrode! antequam æquor a) pacificum reddatur; Geiteri via b) projicit lapides per turbidum (vastum) mare. Rex celeberrime! exspecta hinc (hic) donec violentissima hæc tempestas sedabitur; mane apud nos donec ventus tibi secundus detur; jam horrendus undarum æstus Jadriæ oras pulsat.*

Glossa: a) Proprie: navium planus campus. b) *Geiter*, piratæ famosi nomen proprium; ejus via igitur mare.

Pag. 117. Cap. 39.

Haralld frá ec Halfdan ſpyria
herdibrögd en lögdiz
ſýniz ſvartleitr reyni
ſiá bragr inn hárfagra.

Ordo: Ec frá Harald inn hárfagra ſpyria Hálfdáns herdibrögd, enn lögdis reyni ſýniz ſiá bragr a) ſvartleitr.

Versio: *Audivi Haraldum illum pulchricomum edoctum fuisse Haldanis acria facinora; cuspidis tentatori (militi) a) princeps ille nigricans sane apparet.*

Glossa: a) De hac notione vocis *bragr* vide Gloss. Eddæ Sæm. II. 591.

F. M.

SAGA HÁKONAR GÓDA.

Tom. I. pag. 130. IV. Cap. 5.

Glúmr Geirason.

Hafdi för til ferio
frodr ſkán-eyar goda
black rídandi backa
barn-úngr þadan farna
rogeyſo vann ræſer
rádvandr á ſkotlandi
ſendi ſeggia kindar
ſverd bautin her gauti.

Ordo: Fródr backa black rídandi hafdi barnúngr gódan farna (góda för) til ſkáneyar ferio: rádvandr ræſir vann rógeyſo ſeggia kindar á Skotlandi (oc) ſendi Gauti ſverd-bautin her.

Versio: *Peritus eques, jam puer, per ripas ad navem Scanicam (danicam) inde abiit; [illegible] bonorum observans rex in Scotia populum superavit* a) *armis et gladio cæsum exercitum* b) *Othino misit.*

Glossa: a) *rógeyſa* belli ignis i. e. telum, ensis. b) *Gautr* Gothus (Gothorum principium vel numen, aut etiam: observator, custos — Odini unum e permultis nomen. F. M.

Ibidem.

Dolgeiſo rak díſar
drott kom mörg á flótta
gumna vinr at gamni
giódum irſkrar þiódar
folldar raud oc felldi
freyr í manna dreyra
ſunnr á ſigr of hlynnin
ſeggi mækis eggiar.

Ordo: Díſar vinr rak dolgeiſo gumna; mörg drótt kom á flótta, írſkrar þiódar giódum ad gamni. Á ſigr hlynninn folldar freyr felldi ſeggi oc raud mækis eggiar í manna dreyra ſunnr.

Versio: a) *Matri dilectus gladio propulit homines; multa turba in fugam se convertit, milvis hibernicis gaudio. Victoriæ studiosus terræ dominus stravit homines viriliter ad austrum, et gladii aciem rubefecit humano sangvine.*

Glossa: a) *Dís* propric Dea, Diva; hic certe Valkyria vel Bellona; ejus amicus bellator ille Rex. F. M.

Pag. 131. Cap. 6.

Guttormr Sindri.

Bifroknum trad beckiar
blárøſt konungr árum
mætr hlod milldingr jótum
miſtar nifs í drifo
Svangædir rak ſídan
ſkiótt jalfadar flotta
hrot gilia þar hylia
hramn vins at mun ſínum.

Ordo: Konúngr trad bifroknum árum beckiar blá-røſt; mætr milldingr hlód Jótum í miſtar nifs drífo. Jalfadar ſvangædir rak ſídan ſkiótt flótta þar hrot víns hylia gilia hramn at mun ſínum.

Versio: *Rex remis* a) *mari voratis calcavit* b) *fluidi cæruleum vorticem; eximius rex stravit Jotos in* c) *scuti turbine. Accipitris exhilarator acriter postea pepulit fugientes, ubi* d) *vulnerum vina delectant corvum ex voto.*

Glossa: a) *Bif* mare b) *beckr* fluidum c) *miſtar nif* bellonæ tegumentum i. e. scutum. d) [*hrot vins hylia gilia hramn* profluvia gurgitum vini (rubri i. e. sangvinis) delectant corvum; cruor enim ejus potus dicitur. F. M.]

Pag.

Pag. 132. Cap. 7.

Álmdroſar for eyſo
elrunnr mörum ſunnan
triono tíngls á græna
tueim einum ſel meina

Þá er ellifo allar
allreidr dana ſkeidar
val ſendir raud vandar
vid frægr at þat ſidan.

Ordo: Álmdróſar el-eyſo runnr fór tueim einum tíngls mörum á græna sel-meina trióno. Þá allreidr val-vandar ſendir raud allar ellifo dana ſkeidar vídfrægr at þat ſídan.

Versio: a) *Gladii gestator cum duabus navibus* b) *lunulas ferentibus ad viridem lingulam*, c) *marina aqva circundatam, navigavit, cum ad omnia paratus gladii gestator omnes undecim danorum liburnas vastavit, oó id postea celebris.*

Glossa: a) *álmdróſar-el-eyſa* gladius; b) *tíngl* lunula, navis insigne vel tutela dici videtur; confer supra: *med gröfnum tínglum.* c) [*Mein* f. aqva, flumen; *ſel-mein* phocarum flumen, mare, aqva marina. F. M.]

Pag. 133. Cap. 8.

Selund nádi ſidan
ſókn heggr und ſic legia
vals oc Vinda frelſi
vid Skáneyar ſido

ſcattgillda vann ſkylldir
ſcaut jálfadar gauta
gullſkyflir vann giöflaſtr
geir vedr í för þeirri.

Ordo: Sídan nádi sókn-heggr Selund, at leggia undir ſic frelſi Vals oc Vinda vid Skán-eyar ſído. Jálfadar ſkaut-ſkylldir vann Gauta ſkattgillda. Giöflaſtr gullſkyflir vann geirvedr í þeirri för.

Versio: *Postea miles sibi subjecit Selandiam et* a) *asyla* b) *Galli et Vandalorum juxta Scaniæ litus.* c) *Clypeos suis debens, tributarios fecit Gothos; largissimus auri dator in hac expeditione prælium commisit.*

Glossa: a) Naves intelligit. b) *Valr* Gallus, qvod Galli Vandalis hic associati fuerint oportet. c) Othini sinus clypeus.

Pag. 133. Cap. 9.

Oc ſókn hattar ſetti
ſvellriodr at þvi fliodi
ónars eiki græno
auſtr gedbæti hrauſtan

þann er adr frá Irum
id vandr of kom ſkidum
ſal brigdandi ſvegdis
ſvan vángs lidi þángat.

Ordo: Oc ſóknhattar ſvell-riódr ſetti auſtr at þvi Ónars eiki-græno flíódi hrauſtan gedbæti þann Svegdis sal brigdandi er ádr kom idvandr þángat lidi (á) svanvángs ſkídum frá Irum.

Versio: *Et candentis clypei rubefactor transportavit orientem versus ad illam* a) *arbustis virentem te l lurem, fortem eum consolatorem, qvi* b) *montes jam deserens, olim,* c) *operæ (vel fluctibus) assvetus, illuc, de Hibernia, naves duxerat.*

Glossa: a) Onaris uxor, tellus b) *brigdandi Svegdis sal* deserens Svegderi atrium ɔ: petras, montes; (vid. Yngl. S. Cap. 15.) Norvegiam scilicet, sed planos Daniæ campos petens. c) *idvandr* aut ab *id* operæ, solertia, aut ab *id* vel *ida* fluxus, fluctuatio. F. M.

Pag.

Pag. 134. Cap. 10.

Glúmr Geiraſon.

Auſtr löndum fekz undir — Slídr tungur let ſyngia
Alvalldr ſá er gaf ſkálldum — ſverd leiks regin ferdir
hann feck gagn at gunni — ſendi gramr at grundo
gunn hörga lög morgum — gull varpadur ſnarpar.

Ordo: Undir auſtr löndum féckz gagn at gunni; alvalldr ſá er gaf ſkalldum, han féck mörgum gunnhörga lög. Gramr lét ſlídr-tungr ſyngia. Gullvarpadr ſendi ſverdleiks regin-ferdir at grundo.

Versio: *Juxta orientales terrarum oras victoria in bello reportata est. Rex, dona vatibus largiens multis bellicorum numinum leges injunxit. Fecit princeps vaginarum lingvas (gladios) cantare; aurum jactans (largus) terræ prostravit acres et præpotentes cohortes, ensium ludum agentes. F. M.*

Pag. 140. Cap. 16.

Kormakr.

Hafit madr aſk ne eſki — hver mani veſs vid valldi
afſpring med ſer þingat — vægia kind of bægiaz
feføranda at føra — þviat fun rogni fagnar
fæz velto god þiaſſa — fens vá gramr til menia.

Ordo: Hafir madr med fér þíngat aſk né eſki at føra afſpríng þiaſſa, (ſem) god vælto: fæz fé føranda. Hverr mani bægiaz vid veſs veggia valldi; þviat fens fun-rögni fagnar; gramr vá til menia.

Versio: *Non opus est cuiquam vel choenicem vel vasculum illuc afferre ad progeniem Thiassii, quem Dii decepere* a). *Datur (dabitur) pecunia largo (viro). Quis (hominum) audebit offendere sacrorum parietum* b) *antistitem, nam paludum ignis (auri) dominus (hospites) læte (laute) recipit; bello princeps cimelia acquisivit.*

Glossa: a) De Thiassio gigante a Diis decepto consulatur Edda prosaica vel recentior. b) *Vægia* pro *veggia*.

F. M.

Pag. 146. Cap. 19.

Guttormr Sindri.

Val þögnar let vegnum — þar geck niördr af nirdi
vigneſtr ſaman breſta — nadds hámána raddar
handar nafs of hofdum — val brands vidr á landa
hlym milldingum gilldir — vapn undadum ſunda.

Ordo: Handar nafs gilldir, let valþögnar vígneſtr ſaman breſta (med) hlym vegnum milldíngum of höfdum. Þar geck vidr brands, landa niördr, af vapn undadum hámana nadds raddar nirdi á ſunda val.

Versio: a) *Mannum involucra dans susurrare fecit* b) *sangvine lotas* c) *sagittas super capitibus eminentium regum. Hic miles terras imperans discessit ab armis vulnerato* d) *scutigero in freti accipitrem.*

Glossa: a) *Handar naf* involucrum manus, aurum, annulus. b) *Valþögnar* strage lotas. c) *neſt* f. fibulas pl. *víg-neſtur* hastæ, sagittæ. *Vidr brands;* miles *niordr lauda* dominus terrarum (sicut *folldar freyr* dominus terræ), d) [*nadds hámána rödd*; *nadds hámáni* cuspidis alta luna, scutum, ejus sonitus proelium. F. M.] (*Val-þögnir* silentia imponens cæsis, alia lectio aliam constructionem reqvirit).

Pag.

Pag. 146. Cap. 20.

Almdrogar vard ægis
Opt ſinn þeſs ec minnumz
barma ölld fyrir balldri
ban ſíks vita ríkis.

Bödſækir héllt bríkar
brædur ſíns oc rak flæda
undan allar kindir
Eireks á haf ſneckium.

Ordo: Barma ægis álmdrógar ölld vard opt ſinn baldrs ríkis fyrir benſíks vita; þeſs minnumz ec. Bödſækir héllt ſneckium á haf, rak Eiríks brædr ſins kindir oc allar flædabríkar undan.

Versio: *Fratris* a) *lignei maris jumenti (navis, navalis) cohors sæpe offensa est á regni principis* b) *gladio; id (jam) recordor. Præliator naves in oceanum detulit, et profligavit fratris sui Erici filios et omnes naves.*

Glossa: a) Vel fratrum. b) *benſíks viti* proprie vulnerum paludis (sangvinis) flamma.

Pag. 152. Cap. 26.

Guttormr Sindri.

Hræddr fór hiörva raddar
herr fyri málma þverri
rogeiſo geck ræſir
rádſterkr framar merkium.

Gerra gramr í ſnerro
geir vifa ſer hlifa
hinn er yfrin gat jöfra
ods qvanar byr mána.

Ordo: Her fór hræddr hiörva raddar fyrir málma þverri, rádſterkr ræſir géck (med) rógeiſo framar merkium. Hinn gramr er gat jöfra yfrin Ods mána qvanar byr, gerra ſer hlífa i geirvífa ſnerro.

Versio: *Præsente bellatore (rege) copiæ* a) *sibi de armorum* b) *strepitu timuere; consilio valens Rex cum* c) *gladio (gladium tenens) ante vexilla præcessit. Rex ille, qui in* d) *bellonarum rixa sibi non solet parcere, regibus copiosas* e) *Odi nuptæ lacrymas abstulit.*

Glossa: a) *hræddr* timidus cum genitivo construitur b) a bello c) pugnæ ignis, gladius. d) *geirvíf* bellonæ, deæ bellicæ. e) Freyæ, cujus lacrymæ aurum. [Verba *Ods mána qvanar byr* sic proprie vertenda censeo: *Odi lunaris uxoris (Freyæ) nimbum* vel procellam i. e. copiosas lacrymas, aurum nempe. Dea illa *Lunam* certe notavit; ejus lacrymæ proprie erant aureæ roris splendentis guttæ; ipsæ *aurum* vocabantur et hic vice versa Freyæ lacrymæ. F. M].

Pag. 153. Cap. 27.

Fyrr raud fenris varra
flug varr konungr ſparra
malm hridar ſvall meidum
modr i Gamla blodi.

þá er úſtirfin arfa
Eiriks oc rak geira
Nu tregr gæti gauta
grams fall á ſiá alla.

Ordo: Flugvarr konungr raud fyrr fenris varra ſparra i Gamla blódi. Málmhrídar meidum ſvall módr, þá er (hann) rak Eiríks arfa oc alla Gauta á ſiá; nu tregr úſtirfin geira-gæti grams fall.

Versio: *A fugá sibi cavens rex Gamlii sanguine lavit* a) *baculum os lupi Fenreris distendentem; animus militum intumuit, cum (hic Hacon) Erici filios et Gotos omnes in ulteriorem oceanum pepulit, nunc* b) *militem imbecillum cædes regis contristat.*

Glossa: a) Gladium (secundum notum Eddæ recentioris mythum) b) poëta ex ipsum jamtum senem intelligit; *úſtirfinn* non laboriosus, laboribus impar.

Pag. 154. Cap. 28.

Blódöxar tiá beida
bryn þings fetil ſtinga
oſs geraz hnept ens hvaſſa
hefnendr ſeto efni.

Helldr er vant enn ec villda
veg þinn konungr ſegia
förum til fornra vapna
fliótt herſögu drottni.

Ordo: Tiá Blódöxar hefnendur beida ens hvaſſa fetilſtínga bryn-þíngs: oſs geraz hnept ſeto efni. Helldr er vant (at) ſegia drottni herſögo, enn ec villda veg þinn konungr; förum fliótt til fornra vapna.

Versio: *Ferunt Blodöxæ ultores (filios) acutum poscere* a) *balthei pugionem* b) *in prælio: brevis datur nobis ſedendi occaſio: nimis difficile eſt referre domino pugnæ præſentis nuntium; ſed gloriæ tuæ o rex! amans ſum; agedum* c) *vetuſta arma capiamus.*

Glossa: a) Gladium, *fetill* cingulum militis. b) Hic ut sæpe venit genitivus pro casu loci et temporis. c) assveta.

Pag. 154. Cap. 28.

Samira niordr enn nordar
nadds regns hvötum þegni
vér getum bili at bölva
bla mærar ſkæ færa.

Nu er þat er rekr á rakna
rymleid flota breidann
gripo ver i greipar
gunnbord Haralldr ſunnan.

Ordo: Naddregns niördr! ſamira, getum vér, hvötum þegni at bölva bili færa enn nordar blamærar ſkæ; nú er þat at Haralldr rekr breidann flota ſunnann á rakna rymleid; grípo vér gunnbord i greipar.

Versio: *O miles! non puto convenit forti viro,* a) *cum inſtat prælium,* b) *naves ducere ulterius ad boream: Nunc adeſt tempus, quo Haraldus per* c) *piratæ frementem viam, magnam claſſem propellit ab auſtro; manibus prenſemus* d) *tabulas bellicas.*

Glossa: a) *bölva bilr* procella sagittarum, i. e. prælium. b) nymphæ cæruleæ (undæ) avem. c) Per mare, itinere maritimo. d) scuta.

Pag. 156. Cap. 30.

í Hákonar-málum.

Brodr fundo þeir Biarnar
or brynio fara
konung enn koſtſama
komin und gunnfána.

Drupdo dólgar
enn darrar hriſtiz
upp var þá
hilldur of hafin.

Ordo: Þeir fundo Biarnar bródvr en koſtſama konúng komin und gunnfána, fara or brynio; dólgar drupdo, enn darrar hriſtuz; þá var hilldur upphafin.

Versio: *Obſervarunt* a) *Biörnonis fratrem, Regem illum ſumtuoſum, cum* b) *vexillum ſubierat, loricam exuere. Tunc exortum eſt prælium.*

Glossa: a) Regem Haconem. b) *gunnfáni* vexillum; signum militare; Alemannis *Gundfano* labarum.

Ibidem.

Ibidem.

Het á Hólm rygi
ſá er her kallar
jarla ein bani
fór til orrosto.
Gott hafdi enn giöfli
gengi nordmanna
ægir eydana
ſtód und ar-hiálmi.

Ordo: Jarla einbani ſa her kallar til orroſto hér á Hólm-rygi. Hin giöfli Eydana ægir ſtód und ar-hialmi (oc) hafdi gott Nordmanna gengi.

Versio: *Qvi solus* a) *dynastas sua manu sternit, ad pugnam vocat exercitum* b) *Rugos insulanos horratus est. Danorum insulanorum territor munificus galeam gessit aqvilinam* c) *cum strenuo Nordmannorum comitatu.*

Glossa: a) Non aliorum ope sed sua ipsius fortitudine. b) ita qvoqve Skiönning. c) in qva aqvilæ species exsculpta. [Vel etiam, ut Graeterus observavit, aqvilæ plumis vel pennis decoram. Principes, in Ossianeis carminibus, tales cristas gestasse dicuntur! F. M.].

Pag. 156. Cap. 30.

Ibidem.

Hraudz or her vadum
hratt á völl brynio
víſi verdungar
ádr til vigs tæki.
Lek vid liod mögo
ſkylldi land veria
gramr enn gladværi
ſtód und gullhialmi.

Ordo: Verdúngar víſi, ádr tæki til vígs hraudz or her-vadum, hratt brynio á völl; gramr enn gladværi ſkylldi land veria; (han) ſtód und gull-hiálmi, lék vid liód-mögo.

Versio: a) *Satellitii dux antequam pugnam inciperet, loricam humi abjecit; chlamyde (habitu militari) denudatus est. Rex ille hilaris, cum ei regnum ab hostibus tuendum, auream galeam gessit; cum* b) *subditis (rebellibus) lusit.*

Glossa: a) *verdúng* satellitium; alias *verd*, *urd* idem. b) *liód-mögr* progenies populi [vel etiam subditus, legitime obediens].

Pag. 157. Cap. 30.

Þórdr Siáreksſon.

Þá er bödhardir börduz
bands io draugar landa
lyſtr geck herr til hiorva
hnits í Stord á Fitium.
Oc gimſleyngvir gánga
gifurs hlémana drifo
nauſta blacks it næſta
nordmanna gram þordi.

Ordo: Í Stord á Fitiom geck lyſtr herr til hiörva hnits, þá er bödhardir landa-bands ió draugar börduz oc hlé-gimſleyngvir þordi gánga nordmanna gram it næſta i nauſta blacks mána gifurs drífo.

Versio: *In Storda, Fitensi insula, processit in prælium alacer exercitus. Cum armis strenui* a) *nautæ pugnarent et* b) *auri dispersor Normannorum regi á latere progredi ausus est, in gladii impetu* c).

Glossa: a) *landa bands jór* eqvus maris, navis. b) *hlér* mare, *hlégimr* aurum. c) lunæ navium (scuti) devoratrix: gladius.

Pag. 157. Cap. 3.

1 Hákonar-málum.

Sva beit þa ſverd
or ſiklings hendi
vadir vafadar
ſem i vatn of brigdi.

Brökodo broddar
brotnudo ſkilldir
Glumdo glymringar
i gotna hauſum.

Ordo: Sverd beit þá ſva or ſiklíngs hendi vafadar vadir ſem of brigdi í vatn; broddar brökudo, ſkylldir brotnudo, glymríngar glumdo í gotna hauſum.

Versio: *Gladius manu regis* a) *Othini habitum adeo facile secuit, ut in aqvam vibraretur, (aqvam vibratus feriret) spicula striduere, scuta diffissa sunt* b), *streperæ (thoracis) maculæ strepuerunt, calvas virorum ferientes.*

Glossa: a) loricam, *vafadr* Othini n. b) vel sonori gladii à *hríngr*, qvod n. gladii.

Ibidem.

Tródduz törgor
fyri tys oc bauga
hialta hard fótum
hauſar nordmanna.

Róma vard i eyo
rudo konungar
ſcirar ſkialldborgir
i ſkatna blodi.

Ordo: Fyrir bauga tys hiallta hard-fótum tródduz törgur (tiörgur) oc nordmanna hauſar; róma vard i eyo; Konúngar rudo ſcírar ſkialdborgir í ſkatna blódi.

Versio: *Scuta et Norvegorum calvæ calcabantur duris* a) *pomorum gladialium pedibus militis. Prælium in insula commissum est; reges coruscos scutorum vallos militum sangvine tinxerunt.*

Glossa: a) gladii ferrea lamina qvam gessit miles sive rex militans.

Pag. 158. Cap. 31.

Eyvindr Skáldaſpillir.

Bada valgrindar vinda
vedr heyandi ſkreyo
gunnum hollr né golli
gefnar ſinni ſtefno.

Ef ſvip kenni ſvinnan
ſigr minnugr villt finna
fram hallto niotr at nytum
nordmanna gram þinnig.

Ordo: Valgrindar vedr heyandi, gumum hollr né gefnar gulli bada Screyo vinda ſinni ſtefno. Ef (þú) ſigr-minnugr villt ſvinnan ſvipkénni finna, hallto þannig niótr fram at nýtum nordmanna gram.

Versio: *Scuti tempestatem ciens hominibus fidus sed* a) *Freijæ (sacrato) auro non parcens Screyam jussit non cursum flectere. Si memor victoriæ elegantem belli promotorem reperire vis, tende vir! illorsum ad fortem Norvegorum regem.*

Glossa: a) *Gefn* (liberalis, larga) Freyæ nomen; Vid. supra sub p. 152.

Pag. 159. Cap. 31.

Veitc at beit enn bitri
byggving medal dyggvan
bulka ſkids or badum
ben vöndr konungs höndum.

Úfælin klauf ála
eldraugr ſkarar hauga
gull hiölltudum galltar
grand rádr dana brandi.

Ordo:

Ordo: Ec veit at enn bitri benvöndr or bádum konúngs höndum beit medaldyggvan búlka ſkíds byggvíng; úfælin ála-galltar el-draugr, grandrádr dana, klauf ſkarar hauga gull-hiölltudum brandi.

Versio: *Scio qvod acuta vulnerum virga, ex ambabus Regis manibus secuit navis mediocriter probum habitatorem; timoris expers marini belli dux, Danis noxam afferens, gladio, cui aureus erat capulus, capita diffindebat.* *F. M.*

Pag. 160. Cap. 31.

Þórdr Siárekſſon.

Vardi varga myrdir — Starf hófz up þars arfi
vítt ſva ſkal frid ſlíta — ótta vanr á flótta
jöfurr villdot þann elldaz — gulls en gramr var fallinn
öndurt fólk at löndum. — Gunnhilldar kom ſunnan.

Ordo: Varga myrdir vardi vítt öndurt fólk, (ſva ſkal ſlíta frid) villdot þann jöfurr elldaz at löndum. Ótta ſtarf hófz upp þars gramr var fallinn, en Gunnhilldar arfi gulls vanr kom ſunnan á flótta.

Versio: *Latronum strator late defendit* a) *periculis expositum populum, sic pax juste dirimitur: hunc regem in imperio senescere noluerunt; labor terribilis demum incepit cum rex (Hacon) cæderetur et Gunhildae filius auri egenus ab austro veniens fugam caperet.*

Glossa: a) *öndurdr* qvi coram est, sine munimento.

Ibidem.

Þrótt var ſýnt þars ſettuz — Afreks veit þat er jöfri
ſinn ródurs vid þröm ſtinnan — allríkr í ſtyr ſlíkum
madr lét önd oc annar — göndlar niördr ſá er gérdi
ófár búendur ſárir. — géck næſt hugins drecko.

Ordo: Þár var þrótt ſýnt er ſárir búendur ſettuz vid ſinn ſtinnan ródurs þröm, madr oc annar ófár lét önd; þat veit afreks er allríkr niördr ſá er gérdi hugins drecko, géck næſt jöfri í ſlikum göndlar ſtyr.

Versio: *Fortitudo visa est cum rustici saucii ad duram* a) *remigii oram considerent; unus et alter non exiguo numero exspiravit. Fortitudinem monstrat, qvod strenuus ille* b) *miles* c) *qvi corvo convivium paravit, regi a latere processit in tanto* d) *Gondulæ impetu.*

Gloss: a) Scalmum. b) *niördr* absolute miles. c) pugnam committit. d) prælio.

Pag. 161. Cap. 33.

Eyvindr Skáldaſpillir (í Hákonar málum).

Göndul oc Scögul — hverr Ýngva ættar
ſendi gauta týr, — ſkylldi med Ódni fara
at kióſa of konúnga — oc í Valhöll vera.

Ordo: Gauta týr ſendi Göndul oc Scögul at kióſa of konúnga hverr Ýngva ættar ſkylldi fara med Ódni oc vera í Valhöll.

Versio: a) *Othinus Gondulam et Skögulam emisit, reges electuras: quisnam familiæ yngvicæ Othinum sequeretur, et in Valhalla maneret.*

Glossa: a) Gauta týr n. (Gothorum Deus) Othinus sicut veratýr (hominum Deus) qvod habet Edda.

Pag. 162. *Ibidem.*

Brunno benelldar
i blódgum undum
luto lángbardar
at lýda fiörvi.

Svarradi. ſár-gymir
á ſverda neſi
féll flód fleina
í fiöro Stordar.

Ordo: Benelldar brunno í blódgum undum; lángbardar luto at lýda fiörvi. Sár-gýmir ſvarradi á ſverda neſi, fleina flód féll í Stordar fiöro.

Versio: a) *Vulnerum ignes in plagis sangvinem manantibus* b) *arserunt; enses (secures) longo mamubrio ad hominum vitas inclinarunt; vulnerum oceanus* c) *grassabatur; in gladiorum lingula* d) *telorum fluvius in Stordæ littus effusus est.*

Glossa: a) Gladii. b) radiarunt, vibrati splenduerunt. c) sangvinis flumen. d) per scuta; in scutis.

Pag. 162. Cap. 33.

Hák. mál.

Blendvz vid rodnar
und randar himni
ſköglar vedur léko
vid ſkýs of bauga.

Umdo oddlár
í Ódins vedri
hné margt manna
fyri mækis ſtravmi.

Ordo: Sköglar ſkýs vedur blenduz vid und rodinnar randar himni (oc) léko of bauga; í Ódins vedri umdo oddlár, margt manna hné fyri mækis ſtravmi.

Versio: a) *Scutorum tempestates sub cruenti* b) *clypei tegmine commiscebantur (et) increbrescebant super gladiis. In tempestate Othini susurrarunt mucronum fluvii: impetu gladiorum vorticis strata est hominum multitudo.*

Glossa: a) prælia. *Sköglar ſký* (Skogulæ nubes). b) *baugr* etiam clypei nomen.

Ibidem.

Sáto þá döglingar
med ſverd of togin
med ſkarda ſkiölldo
oc ſkotnar brynior.

Vara ſá
herr í hugum
er átti til
Valhallar vega.

Ordo: per se patet.

Versio: *Tunc reges cum strictis gladiis (equis) insederunt cum* a) *incisis (crenatis) scutis et loricis missili laceratis; exercitus, cui ad Valhallam eundum (pro Valhalla pugnandum), læto animo non fruebatur.*

Glossa: a) *Skardr, ſkérdr* incisus.

Pag.

Ibidem.

Göndul þat mællti
ſtuddiz geirſkapti
vex nu gengi goda.

Er Hákoni hafa
med her mikin
heim bönd of bodit.

Ordo: Göndul ſtuddiz geirſkapti, (oc) mællti þat: nú vex goda gengi: er bönd hafa Hákoni vid mikin her heim of bodit.

Versio: *Gondula haſtili innixa hæc dixit: res deorum nunc bene ſuccedunt, quandoquidem* a) *illi Haconem cum multo exercitu ad ſe vocarunt.*

Glossa: *Bönd* dii [proprie vincula, catenæ, naturæ vel universi nempe. Sic Etrusci suos Deos *complices* vocavere. F. M.]

Ibidem.

Víſir þat heyrdi
hvat valkyrior mællto
mærar af mars baki.

Hyggiliga léto
hſalmadar ſáto
oc höfduz hlífar fyrir.

Ordo: Víſir heyrdi þat hvat mærar valkyrior mællto af mars baki, léto hyggiliga, ſáto hiálmadar oc höfduz hlífar fyrir.

Versio: *Rex audiit qvod illuſtres deæ* a) *ſtragis electrices dicerent, ex equi dorſo*; b) *modeſte ſe gerentes, galeatæ et clypeos ſibi præferentes.*

Glossa: a) *Valkyrior* eligentes cæsos, qvi cædantur et Valhallam veniant; b) [vel etiam *prudenter*; ab Hacone forte, ut apostatâ et Christiano hostilem impetum suspicantes. F. M.]

Pag. 163. *Ibidem.*

Hví þú ſva gunni
ſkiptir geirſkögul
værum þó verdir gagns fra godum.

Vér því völldum
at þú velli héllzt
enn þínir fiandmenn flugo.

Ordo: Hví ſkiptir þú ſva gunni Geirſkögul! (vér) værum þó verdir gagns frá godum. Vér völldum því at þú hélzt velli en fiandmenn þínir flugo.

Versio: „*Quare o Skögula! belli fortunam ita diſcernis? dignus certe fui cui victoriam darent dii*„ — „*Nos effecimus ut victoria potireris, tui vero hoſtes fugerent*„.

Ibidem.

Rída vid nú ſkulum
qvad en ríka Skögul
græna heima goda,

Ódni at ſegia
at nú man alvalldr koma
á hann ſiálfan at ſiá.

Ordo: En ríka Skögul qvad: vér ſkulum nú rída (í) græna goda heima at ſegia Ódni at alvalldr muni nú koma at ſiá á hann ſiálfan.

Versio: *Nunc equitemus, dixit potens Skögula, ad virides deorum habitationes, narratum Othino, qvod monarcha jam veniat ipſum viſuru*

Pag.

Pag. 163. Cap. 33.

Hermódr oc Bragi
qvad hropta týr
gángit í gögn grami.
Þvíat konúngr ferr
sá er kappi þickir
til hallar hinnig.

Ordo: a) Hropta týr qvad, gángit (þér) Hermódr oc Bragi í gögn grami, þvíat sá konúngr er þickir kappi, fer hinnig til hallar.

Versio: a) *Othinus dixit: Vos Hermode* b) *& Bragi* c) *obviam ite regi; nam hanc aulam petit rex qvi vir strenuus esse judicatur.*

Glossa a) *Hropti, hroptr* & *hroptatýr*, omnia Othini nomina sunt. b) [De hoc Othini filio et nuntio agit Edda prosaica in mytho de Balderi descensu ad inferos. c) Bragius, summus Deorum vates et musicus. F. M.]

Ibidem.

Ræsir þat mællti
var frá rómu kominn
stód allr i dreira drifinn:
Illúdigr miöc
þickir oss Ódinn vera
siám vér hans of hugi.

Ordo: Þat mællti ræsir (er) var komin frá rómo (oc) stód allr í dreira drifinn: oss þickir Ódinn vera illúdigr, vér siám hans of hugi.

Versio: *Rex dixit, prælio egressus et totus sanguine perfusus: vultu admodum torvo* a) *videtur Othinus,* b) *(commotum) nobis ostendit animum.*

Glossa: a) *Illúdigr* vultu præ se ferens malum animum *úd* i. q. *ódr* natura, indoles; *ofhugr* animus ferox, commotus. b) [ita lego et verto (cum latino interprete) *siám vér hans of hugi* ɔ: ejus cogitationes (animum) perspicimus. F. M.]

Ibidem.

Einheria grid
skaltu allra hafa
þigg þú at ásum öl.
Jarla bægi
þú átt inni hér
átta brædur qvad Bragi.

Ordo: Hafa skalltu allra einheria grid, þigg þú öl at Ásum þú jarla bægi, qvad Bragi, þú átt átta brædur hér inni.

Versio: *Inter omnes* a) *Einherios securitate frueris; Deorum (appositam tibi) cerevisiam ne respuas, o regum repressor! octo fratres tuos in hac aula invenies, dixit Bragius.*

Glossa: a) *Einheriar*, Valhallæ heroes, secum invicem pugnantes, exercitii militaris, non inimicitiæ causa.

Ibidem.

Gérdar varar
qvad enn gódi konúngr
vilio vér siálfir hafa.
Hiálm oc brynio
skal hyrda vel
Gott er til geirs at taka.

Ordo: Vér siálfir vilium, qvad en gódi konúngr, hafa varar gérdar: Vel skal hyrda hiálm og brynio; (þat) er gott at taka til geirs.

Versio:

Versio: *Armaturam nostram, rex ille bonus dixit, ad* [redacted] *ipsi habebimus: galea loricaqve probe servanda; ut gesum in promtu sit, juvat* a).

Glossa: a) *Gérdar* habitus, hic armatura, *geir* Gallis antiqvis *gær* saltem nomine tenus respondet, lat. Gæsum. Græci arma γεῤῥα dixerunt. [*Gesum* simili modo convenire videtur veterum Scandinavorum *Kesia*. F. M.]

Pag. 164. Cap. 33.

Þat þá kyndiz	Er Hácon bádo
hue sá konúngr hafdi	heilan koma
vel of þyrmt veum,	rád öll oc reigin.

Ordo: Þá kyndiz þat hve vel sá konúngr hafdi of þyrmt veum, er öll rád oc reigin bádo Hácon heilan koma.

Versio: *Tunc visum est* a) *qvam pie rex ille sacris pepercerit,* [redacted] *totus* (*Valhallæ*) b) *magistratus et numina Haconem salvum venire juberent,* (*Haconi adventum gratularentur*).

Glossa: a) *Kyndiz* pro *kyntiz*, b) *rád* consilia, hic magistratus, proceres, (Dan. *Raad*, Germ. *Rath* &c.)

Ibidem.

Gódo dægri verdr	Hans alldar
sá gramr of borinn	æ man vera
er sèr gètr slíkan sefa;	at gódo gètit.

Ordo: Sá gramr verdr borinn gódo dægri, er gètr sèr slíkan sefa; hans alldar man æ vera gétit at gódo.

Versio: *Hora felici nascitur princeps qvi tantum sibi* a) *amorem conciliat: ejus ætas* (*á posteris*) *felix semper prædicabitur.*

Glossa: a) *Sefi* animus qvietus et pacatus, favor, benevolentia; *gêtr* conseqvitur, (Angl. *get*).

Ibidem.

Man óbundinn	ádr jamngódr
á ýta siót,	á auda tröd
fenris úlfr fara;	konúngmadr komi.

Ordo: Fenris úlfr man fára óbundinn á ýta siót, ádr jafngódr Konúngr komi á auda tröd.

Versio: *Prius lupus* a) *Fenricus, vinculis solutus, in hominum* b) *societatem veniet, qvam vir princeps bonitate par, loco vacuo succedat.*

Glossa: a) Fenrir et *fenris úlfr*, Lokii filius lupi immanis specie; forsan nomine tenus cognatum ϒω *fenia* mulier gigantea, vel venefica. [Is, a Diis vinctus et mundi exitium meditans, id aliqvando, cum reliqvis malis dæmonibus perficiet; meâ sententiâ veterrimis poëtis ignem subterraneum notavit. F. M.] b) *Siót*, *siöt* consessus, societas [vel etiam sedes, habitacula. F. M.]

Ibidem.

Deyr fé	Siti Hákon
Deya frændur	med heidin god;
eydiz land oc lád.	mörg er þiód of þiád.

Ordo: Fé deyr, frændur deya, land oc lád eydiz etc.

Versio: *Opes pereunt, amici* a) *pereunt* b), *regnum terraque vastantur; sedeat Hacon apud deos serenos (coelestes); multi multa patiuntur* c).

Glossa: a) [Vel cognati. F. M.] b) Ejusdem initii versum habet carmen *Háva-mál; Heidinn* al. ethnicus; gentiles tamen, de semet ipsis usurpantes, derivasse videntur ab *heidr* sudus, serenus, [et *Heid* æther, coelum serenum, ubi Asas vel Superos habitare putabant. F. M.] c) [Verbotenus: Multa gens jam servitio afficitur, qveis verbis poëta ad Haraldi Grafeldi sibi exosum imperium alludere videtur. F. M.]

SAGA HARALDS GRÁFELLDS OC HÁKONAR JARLS.

Pag. 166. Cap. I.

Glúmr Geiraſon.

Vel hefir hefnt en hafna
hiörs bendraugar fiörvi
fólk-rackr of vant fylkir
framlikt Haralldr Gamla.

Er döck-valir drecka
dólg-brands fyrir ver handan
rodinn frák raudra benia
reyr Hákonar dreyra.

Ordo: Vel hefir Haralldr hefnt Gamla, en Hiörs bendraugar hafna fiörvi; framlikt of vant (þú) fólk-rackr fylkir: er brands döck-valir drekka Hákonar raudra benia dreyra: rodin frá ek dólg-reyr fyrir handan ver.

Versio: *Gamlii cædem Haraldus probe ultus est, sed viri saucii* a) *vivere desierunt: res præclaras gessisti, rex bellicose! cum Haconis vulnerum rubrum laticem biberent corvi* b) *ad austrum ultra mare gladium* c) *rubefactum esse percepi.*

Glossa: a) *Hiör-ben-draugar* saucii milites, vel citra compositionem *ben*, vulneribus, per vulnera, b) *döck-valir brands*, Othini nigræ aves ɔ: corvi, *dólg-reyr* pugnæ baculus ɔ: gladius. c) *fyrir handan* ultra.

Ibidem.

Eivindr Skálldaſpillir.

Litt qvádo þic láta
land-vördr, er braſt Hörda
brynio hagl í beniom,
bugguz álmar, géd fálma.

þá er úfólgin ylgiar
endr or þinni hendi
fetla ſvell til fyllar
full egg Haralldr gullo.

Ordo: Álmar bugguz, er brynio hagl braſt í Hörda benium; lítt qvádo þic, land-vördr! láta géd fálma: þá er úfólgin full-egg fetla ſvell gullo endr or hendi þinni Haralldr! til ylgiar fyllar.

Versio: *Arcus* a) *incurvabantur, cum* b) *sagittæ in Hördarum vulneribus striderent; ferunt te, o rex! animo non perculsum* c) *fuisse: cum olim stricti acutique enses é manu tua o Haralde! fragorem ederent, nutrimento feræ* d).

Glossa: a) *Bugduz* hic *bugguz* incurvati sunt (arcus) â *buga* incurvare. b) *Brynio hagl*, grando loricæ, i. e. sagittæ. c) *fálma* titubare. d) *ylgr* alce; feram, innoxiam qvidem, inter carnivoras poëtæ referunt; *fylli* saturatio.

Pag. 167. Cap. I.

Idem.

Bárum ullr of alla
ýmun lauks of hauka
fiöllum fýris valla
fræ Hákonar æfi.

Nú hefir fólk-ſtrídir Fróda
fáglýadra þýa
melldr í módur-holldi
mello dólgs of fólgin.

Ordo: Of alla Hákonar æfi bárum (vér) ýmonlauks-ullr! fýris-valla-fræ á hauka fiöllum. Nú hefir fólkſtrídir fáglýadra Fróda þýa melldr of fólgin i mello dólgs módur-holldi.

Versio: *O vir!* a) *per omnem Haconis ætatem tulimus* b) *semina Fyrisvallica in falconum sedibus* c). *Nunc vero populi offensor subtristium* d) *Frothonis ancillarum farinam in Thori matris visceribus condidit.*

Glossa: a) q. d. O gladii divus; *ýmun* pugna, *ymon-laukr* gladius. b) i. e. aurum [e tenore traditionum de Rolfo Krakio. F. M.] c) manibus. d) aurum [secundum mythum Eddæ prosaicæ et carminis *Grótta-ſaungr* a S. Thorlacio editi. F. M.] e) *mello dólgr* hostis foeminæ giganteæ, i. e. Thor, cujus mater terra.

Ibidem.

Idem.

Fullar ſkein á fiöllum
fall-ſól bráa-vallar
ullar kiöls of allan
alldr Hákonar ſkáldum.

Nú er álfrödull elfar
jötna dólgs of fólginn
rád ero ramrar þiódar
rík í módur líki.

Ordo: Fullar bráa vallar fallſól ſkein of allan alldr Hákonar, ſkálldum í ullar-kiöls fiöllum: nú er elfar álfrödull of fólgin í jötna dólgs módur líki; rík ero ramrar þiódar rád.

Versio: *Per omnem Haconis ætatem* a) *sol Fullæ caput obnubens splenduit apud poëtas in* b) *statione Ullinæ navis. Nunc vero fluvii jubar* c) *in Thori matris* d) *corpore conditur: consilia sævæ gentis violenta sunt.*

Glossa: a) Aurum. [Verbotenus: sol caducus Fullæ (pro Frejæ) supercilii camporum i. e. splendentes lacrymæ. F. M.] b) In manibus; Ulli navis clypeus, clypei statio manus. c) Aurum. d) Gigantum hostis Thor, ejus mater terra.

Pag. 168. Cap. I.

Idem.

Einn drottin hefec áttan
jöfurr dýrr enn þic fyrri,
(bellr bragníngr elli)
bidc eigi mér ens þridia.

Trúr var ec tiggia dýrum
tueim ſkiölldum lék ek alldrei,
fyllir ec flock þinn ſtillir,
fellr á hönd mér elli.

Ordo: Eg hefi áttan einn drottin fyrr enn þic dýrr jöfur! (Bragníngr bellr elli) ec bid mér eigi ens þridia. Ec var dýrum tiggia trúr, lék aldrei tveim skiölldum. Ec fylli flock þinn Stillir! elli fellr mér á hönd.

Versio: *Uni servivi domino prius quam tibi princeps eximie! (rex senectuti meæ* a) *non parcit) nec opto mihi tertium. Regi eximio fidelis eram;* b) *duobus scutis nunquam ludebam: tuorum o rex! numerum (inutilis) augeo; ingruente jam senio.*

Glossa: a) *bella* vi agere, violentum esse, [vertere malim: princeps! (me) jam senectus cogit. F. M.] b) duobus principibus nunqvam simul servivi: nam *ſkiölldr* scutum, sive insigne principis scuto incisum, pro ipso principe hic et alibi sumitur. Sic dixerunt: *þióna undir þann ſkiölld* servire illi scuto, i. e. principi, hoc scutum vel insigne ferenti.

Pag.

Pag. 168. **Cap. 1.**

Idem.

Scylldac sceria folldar
scíd-rennandi sídan
þusa bæs fyrir þvisa
þinn gódan byr finna.

Er valjardar verdum
veliandi þér selia
lyngva mens þat lengi
láttr minn fadir átti.

Ordo: Fyrir þvisa scyllda ec, skeria folldar skíd rennandi! sídan finna þinn gódan þursa bæs byr. Er (vér) verdum, val-jardar mens veliandi! selia þèr þat lýngva láttr er lengi átti fadir minn.

Versio: *Propter hoc* a) *justum est ut gratiam tuam impetrem* b) *marinæ tabulæ directior! Quando quidem cogor tibi,* c) *cinguli catenæ manus electior! tradere illud serpentis cubile quod pater meus diu possedit.*

Glossa: a) [*Þursa bæs byr* gigantei habitaculi aura, pro: giganteæ mulieris aura i. e. animus; *gódan þ. b. b.* placidum animum, gratiam. F. M.] b) *Skéri* n. pisus, *skéria folld* terra pisus, i. e. mare, ejus tabula navis. c) *valjörd* falconis sedes, terra, manus; *val-jardar men* catena vel cingulum manus; i. e. annulus; *lyngvi* serpens, ejus statio, aurum.

Pag. 169. **Cap. 2.**

Glúmr Geirason.

Kunni tólf sá er tanna
tídum hallinskída
ógnar stafr of jöfra
íþróttir fram sótti.

Ordo: Sá a) ógnar stafr kunni tólf íþróttir, er framsótti jöfra hallinskída tanna of.

Versio: *Ille* a) *præliator duodecim artes calluit, qui regum* b) *auri copiam acquisivit.*

Glossa: a) q. d. columna prælii. b) *Hallinskídi* Heimdallus dives, cujus dentes aurum. *Of* nimis, ut substantivi loco copia, sic *of fiár* immensa pecunia.

Pag. 173. **Cap. 6.**

Eyvindr Skáldaspillir.

Oc Sigurd hinn
er svönum veitti
hróka biór
haddíngia vals
farmatýs
fiörvi næmdo
jard rádendur
á Oglói.

Oc Ödlingr
í ölun jardar
álnar orms
ófælin vard
lífs of lattr
þars landrekar
týs áttung
í trygd sviko.

Ordo: Oc jardrádendur næmdo fiörvi á Oglói hin Sigurd, er veitti farmatýs svönum haddíngia vals hróka biór. Oc ödlingr ófælinn álnar orms vard í ölun jardar lífs oflattr þares landrekar sviko Týs áttúng í trygd.

Versio: *Et terræ primates, in villa Ogloe, vita privarunt Sigurdum, qvi* a) *Othini cygnis* b) *Danorum sangvinem dedit; et princeps* c) *ignem non timens* d) *in convivio territoriali vivere prohibitus est, [illegible] Reges Thyri cognatum contra fidem datam prodiderunt.*

Glossa: a) Corvis. b) *Haddíngr* piratæ dani nomen, *hrókr* corvus, ejus potus *(biór)* sangvis. c) *öln* et *ölun* alnus, ejus tendo (*álnar ormr*) ignis. d) *ölun*, *ölvan*, compotatio á vasallis præstanda. Vel *álnar ormr* ulnæ serpens, annulus, vel (ab áln nomen fluvii) serpens aqvæ i. e. navis; *ödlíngr álnar orms* possessor annuli vel navis. *Ölun jardar* piscis terræ i. e. serpens, cujus nomen *linnr* igni commune est.

Pag.

Pag. 174. Cap. 6.

Einar Skálaglam í Velleklo.

Oc oddneytir úti
eid vandr flota breidan
gladr í göndlar vedrum
gramr ſvafdi bil hafdi.

Oc raudmána reynir
rógſegl hedins bóga
upphóf jöfra kappi
etio lund at ſetia.

Ordo: Oc eidvandr oddneytir hafdi breidan flota úti. Gramr, gladr í göndlar vedrum, ſvafdi bil. Oc jöfra kappi, hedins bóga raudmána reynir, réd etio lund at uppſetia rógſegl.

Versio: *Et* a) *actiones ſuas recte instituens* b) *miles vastam classem in mare deduxit: princeps in* c) *Gondulæ tempestatibus alacris omnem moram abjecit: Et regibus certans* d) *navium rubras lunulas tentans* e) *pugnaci animo,* f) *vela prælii erexit.*

Glossa: a) *eidvandr* pro *idvandr* b) *oddneytir* mucrone utens i. e. miles c) in præliis. d) Hic *bógr* pro *bockr* caper, *hédins bockr* caper piratæ, o: navis, ejus luna clypeus. e) *etia* certamen, pugna f) clypei, scuta.

Ibidem.

Varat of byriar örva
odda vífs ne drífo
ſverda ſverri fiardar
ſvanglyadi at frýa.

Brak rögnir ſkók bogna
barg óþyrmir varga
hagl or hlackar ſeglum
hiörs rackliga fiörvi.

Ordo: Varat ſverda-ſverri-fiardar ſvanglýadi at frýa örva byriar ne odda vífs drífo. Hiörs-brak-rögnir ſkók bogna hagl or hlackar ſeglum: ſva barg varga óþyrmir rackliga fiörvi.

Versio: *Non opus erat, ut* a) *avis sanguinariæ exhilarator sive ad* b) *sagittarum missionem sive ad* c) *mucronum vibrationem exstimularetur;* d) *fragoris gladiatorii excitator* e) *arcuum grandinem* f) *bellonæ velis excussit;* g) *ita latronum persecutor vitæ strenue consuluit.*

Glossa: a) *Sverda-ſverri* gladiorum dura collisio, hujus fluor (*fördr*), sangvis. b) jaculationem. c) dimicationem. *Odda víf* pro *odda veif* vibratio mucronum. d) *hiörs brak* gladii fragor, strepitus, *rögnir* n. principis e) sagittas f) clypeis g) qvi non parcit.

Ibidem.

Margt vard el ádr ála
auſtr land at mun banda

randar lauks af ríki
ræki lundr oftæki.

Ordo: Margt vard ála el, ádr randar lauks ræki-lundr tæki, at banda mun, af ríki auſtr-land.

Versio: *Multa prælia commissa priusqvam gladii cultor, diis volentibus, terras orientales potenter occuparet.*

Pag. 175. Cap. 6.

Ber ec fyrir hefnd þás hrafna
hlióms lof toginn ſkióma

þat nam vördr at vinna
vann ſíns födur hranna.

Ordo: Ber ec lof fyrir þat, er hranna hrafna hlióms vördr, nam at vinna þá ſkióma toginn nam ſíns födur hefna. *Vel:* Bar ec lof fyrir þat er ſkióma hlióms vördr nam at vinna, þá hranna hrafna togi vann ſíns födur hefnd.

Versio 1. a) *Laudem fero, propter id quod* b) *fulguris navium custos egit, cum* c) *gladio cinctus patris cædem ulcisceretur.* Vers. 2. *Laudem profero propterea quod* d) *belli studiosus egit,* [illegible] e) *navium dux cæsi patris ultionem sumeret.*

Glossa: a) Poëma offero. b) *hranna hrafnar* corvi fluctuum ↄ: naves, earum fulgur clypei, hujus custos miles. c) *toginn skióma* tractus gladio pro trahens gladium. d) *Skióma hlíómr* sonitus gladii, prælium. e) *togi* dux, usitatius in compositis.

Ibidem.

Idem.

Rigndi hiörs of herſa — Oc halldvidr höllda.
hrid remmir fiör vida — haf-faxa let vaxa
þrymlundr of jóc þundi — laufa vedr at lifum
þegns gnótt oc men regni. — lifkölld hárs í drífo.

Ordo: Hrídremmis hiörs-regni rigndi vída of hersa fiör: þrym-lundr of jóc þundi þegns gnótt oc men. Oc haf-faxa halldvidr lét lifkölld laufa vedur vaxa at höllda lífum í hárs drífo.

Versio: *Et* a) *gladiatoris telorum nimbus passim ingruit in* b) *corpora* c) *præfectorum nobilium: Pugnam obiens subditos et* d) *monilia Othino affatim misit. Et* e) *navium possessor* f) *vitæ noxiam* g) *gladiorum procellam auxit contra virorum (hostium) clypeos in* h) *Othini tempestate.*

Glossa: a) *Hríd-remmir* augens pugnam i. e. præliator; *Hiörs regn* nimbus gladii i. e. ictus gladii inflixi. b) *fiör* vita, hic de corpore capio. c) *Herſir* Præfectus militiæ rusticæ. d) cum mortuis combusta. e) *haf-faxi* maris eqvus ↄ: navis f) *laufa-vedur* i. e. gladiorum vehemens vibratio. g) *lif-kölld* proprie frigidum vitæ. h) *Hár* nomen Othini.

Pag. 182. Cap. 14.

Glúmr Geiraſon.

Auſtr raud jöfra þryſtir — Gott hlaut guma ſættir
ord rackr fyrir by nordan — Geirvedr í för þeirri
brand þars biarmſkar kindir — Ödlíngi feckz ungum
brennandi ſác renna. — Ord á Vino bordi.

Ordo: Ordrackr jöfra þrýſtir raud brand auſtr, þar er ec ſác biarmſkar kindir renna fyrir nordan brennanda bý. Ungum ödlingi féckz geirvedr á Vinu bordi: í þeirri för hlaut guma ſættir gott ord.

Versio: *Fama celebris regum* a) *oppressor in oriente gladium rubefecit, ubi* b) *Biarmicam gentem fugere vidi, ad boreale latus flagrantis oppidi. In ripa Vinæ fluvii principi juveni pugnare contigit: qui pacem inter suos conservat, nomen celebre in hac expeditione nactus est.*

Glossa: a) *þrýſtir* qvi premit, opprimit. b) indigenas Biarmicas; *kind* proles.

Pag. 183. Cap. 15.

Einar Skálaglam.

Hiálm grapi rann hilmir — Oc forſniallir fello
hardr lopts vinar barda — furs í þrottar ſkurum
því kom vöxtr í vino — þat fær þiódar ſnytri
vinheims fiandur ſina. — þrir jarls ſynir tirar.

Ordo: Hardr vinheims hilmir vann fiandur ſína barda (í) hialmgrapi því kom vöxtr í lopts vinar vino. Oc þrír forſniallir jarls ſynir féllo í þróttar furs ſkúrum, þat fær þiódar ſnytri tírar.

Versio:

Versio: a) *Amicæ (faventis) regionis strenuus* b) *protector hostes suos percussit in* c) *galeæ procella, quare* d) *principis Othino dilecti* e) *amicis magna facta est accessio. Tres enim præpotentes dynastarum filii in hoc* f) *Othini nimbo cæsi sunt; hoc gloriam parit domino gentem (Norvegiam)* g) *bonis moribus imbuenti.*

Glossa: a) Norvegiæ, vel Thrandhemiæ. b) *Hilmir* titulus regis poëticus, proprie protector. c) Prælio. d) Haconem cultus othiniani studiosum intelligit. e) gentilibus. f) prælio. g) *Snytrir* qvi humanitate et bonis moribus ornat.

Pag. 185. Cap. 17.

Eyvindr Skálldaſpillir.

Snýr á ſvolnis varo birki hind of bundit
ſva höfum inn ſem finnar brums á midio ſumri.

Ordo: (Þat) ſnióar á Svolnis váro: höfum á midiu ſumri ſem Finnar, inn of bundit birki brums hind.

Versio: *Ningit super deam Othinianam* a): *Nos media æstate sicut Finni* b) *frondentis betulæ cervam in stabulis detinuimus.*

Glossa: a) Dea vel uxor Othini, terra. b) *birki brum* frons betulæ, de qva pecora denominantur.

Ibidem.

Idem.

Látum lángra nóta vita ef eklar mútur
lög-ſóta vér fótum elld-gerdar falar verdi
at ſpá-Þernum ſporna it Þær er upp um róta
ſpord-fiödrudum nordan. unnſvin vinum minum.

Ordo: Látum lög-ſóta fórum ſporna ver nordan ad lángra nóta ſpordfiödrudum ſpá-Þernum: vita ef vinum mínum verdi falar eklar elldgerdar mútur Þær er it unn-ſvín upp um róta.

Versio: *Agedum faciamus* a) *maris equum* b) *pedibus calcare mare ex borea ad pinnatæ caudæ* c) *ancillas longis retibus promissas, videbimus,* [illegible] *amici mei venales habeant* d) *parca culinæ munera, qvæ optimæ* e) *sues marinæ expellunt.*

Glossa: a) Navim b) carinis c) haleces, q. d. retium prædictas vel speratas ancillas d) *eklr* parcus, cujus parum est; alii legunt *akar mutar* munera sagittæ (ab *ök* vel *aka* sagitta) i. e. haleces jactu sagittæ emtas. e) *unn-ſvín* i. e. *mar-ſvín* delphines, qvi halecem perseqvuntur; naves alii intelligunt.

Ibidem.

Idem.

Fengum felldar ſtinga Meſt ſellda ec mínar
fiörd oc gallt vid hiördo mæ vid örum fævar
Þann er ál-himins utan hallærit velldr huaro
oſs lendíngar ſendo. hlaup-ſílldr dregils gaupna.

Ordo: Fengum Þann felldar-ſtínga er ál himins-lendíngar ſendo oſs utan, oc gallt (gulldum) vid fiörd-hiördo. Ec ſellda meſt mæ, oc mínar gaupna dregils ſílldur vid fævar örum; hallærit velldr hvaro.

Versio:

Versio: a) *Pallii aculeum nacti sumus, qvem nobis misere* b) *terræ glacialis incolæ, et pro* c) *sinus marini grege eum dedimus, maximi ponderis* d) *cimelium, et* e) *funis mei* f) *cursorias haleces pro* g) *maris spiculis tradidi. Annonæ caritas nihil non efficit.*

Glossa: a) *Felldar ſtingr* i. q. *felldar dálkr* clavus pallii, concatenatus ex fuso argento. b) *ál-himin* cosmatis marini cælum i. e. glacies. c) Pro halecibus. d) *mæ* cimelia. e) *gaupna dregill* funis manibus attractus, i. e. nervus arcus. f) sagittas. g) Sicut haleces sagittæ nervi, ita haleces maris sagittæ dicuntur.

SAGA OLAFS TRYGGVASONAR.

Pag. 201. Cap. 13.

Glúmr Geiraſon.

Mællti mætr á hiallta
málm ódinn ſá blódi
þróttar ord er þordi
þiódum völl ad rióda.

Vídlendr of bad vinda
verdung Haralldr ſverdum
frægt þótti þat flotnum
fylkis ord at mordi.

Ordo: Mætr málm-ódinn, ſá er þiódum þordi rióda blódi á hiallta völl, mællti þróttar ord: Vídlendr Haralldr bad verdúng vinda ſverdum at mordi, þat fylkis ord þótti flotnum frægt.

Versio: *Magni æſtimatus* a) *prœliator, qvi copiarum* b) *clypeos sanguine rubefacere ausus est, verba animi plena protulit, qvippe Haraldus late olim imperans,* c) *oborta pugna, satellites jussit vibrare gladios: hoc regis dictum celebratu dignum classiarii judicabant.*

Glossa: a) *Málm-ódin* divus ferreus, miles. b) *hiallt* pomum gladii, et poët. ipse gladius, hujus planities clypeus. c) *mord* pugna, *at mordi* in pugna, cum pugnaretur.

Ibidem.

Idem.

Vard á vído bordi
viggium hollr at liggia
gætir glamma ſóta
gards eylima fiardar.

Sendir féll á ſandi
ſævar báls at hálfi
olli jöfra ſpialli
ordheppinn þvi mordi.

Ordo: Glamma ſóta gætir, eygards viggium hollr, vard at liggia á vído Limafiardar bordi. Sævarbáls ſendir féll at Hálfi á ſandi; ord heppinn jöfra ſpialli olli því mordi.

Versio: a) *Navium custos,* b) *navium amans, in lata sinus limensis ripa casu inevitabili jacuit:* c) *Auri dator in arena ad Halsum cecidit,* d) *sed famâ felix* e) *regum confabulator (Haco) hujus cædis auctor est.*

Glossa: a) *Glamma ſóti* piratæ eqvus, i. e. navis. b) *ey-gardr* septum insulæ, mare, *ey-gards viggr* maris bos, navis. c) *Sævar-bál* flamma maris, aurum; *sendir* missor, dator. d) celebris. e) Principis circumscriptio. [Sic legere et vertere malim: *Viggium hollr gætir glamma ſóta ... vard at liggia á Ey-lima fiardar gards vído bordi*, (vel *vído gards-bordi*) ɔ: Navium custos, iis deditus, cogebatur jacere in lata Eylimii sinus litorali ora. *Limafiördr* (Limensis sinus) interdum a veteribus dictus est *Eylima fiördr* (Eylimii sinus; de heroe mythico Eylimio vide Eddæ ant. P. II. & plura nostræ vetustatis monumenta). *Gardr* dicitur aut æstuosus fluctuum aut etiam scopulorum vel syrtium jugum, litora cingens ɔ: *brimgardr; ſkeria-gardr* &c.; hic nil aliud qvam litus ipsum. *Vigg;* vel *Viggr* per se, navigium notat. F. M.]

Pag.

Pag. 203. Cap. 16.

Einar Scálaglam í Velleklo.

Siö fylkium kom ſilkis gætir grundar ſíma
ſnúnadr var þat brúna grandvar und ſic landi.

Ordo: Grandvar grundar ſíma ſilkis gætir kom und ſic ſiö fylkium, þat var landi ſnúnadr brúna. *Vel:* grandvar ſíma bruna gætir kom und ſic ſilkis grundar ſiö fylkium; þat var landi ſnúnadr.

Versio: *Probus* a) *serpentis straguli custos septem territoria sibi subjecit; hinc populus alio (ad alium principem)* b) *oculos flexit.* Vel: *Probus* c) *flammæ maris custos* d) *mulieris septem territoria sibi subjecit. Hinc terra sese alio convertit.*

Glossa: a) *Grundarſími* ſpira terræ, serpens; ejus sericum vel culcita serica, aurum. b) *brún* palpebra; hic pro oculo. c) *Síma bruni* æstus, l. flamma maris. d) *Silkigrund* (serici gestatrix) mulier i. e. Regina Gunhildis.

Pag. 204. Cap. 16.

Ibidem.

Idem.

Öll let ſenn en ſvinni At veg jötna vitni
ſönn Eindrida mönnum valfalls of ſiá allan
heriom kudr ofheriot þeim ſtyra god geira
hofs lönd oc ve banda. gards hlóridi fardi.

Ordo: En ſvinni heriom kunnr let ſönn Eindrida mönnum öll ve banda oc ſenn of heriod hofs lönd. At hlóridi færdi vitni jötna fallz val of allan ſiá, þeim geira gards veg ſtýra god.

Versio: *Ille (princeps) elegantissimus et* a) *celeberrimus* b) *Thoris sectatoribus restabilivit omnia simul sacra et subjecta templis prædia quæ ante vastata fuerant. Cum Thor ubique maris cæsorum* c) *gigantum stragem* d) *corvo offerret: hanc pugnæ gloriam offerunt dii.*

Glossa: a) q. d. exercitibus, sive multitudini notus b) gentilibus c) Gunhildæ reginæ filios contemptim gigantas appellat, forte qvod mater a Finnis (qvi interdum *jotnar* sive gigantes dicti III. 25) educata esset, eorumqve magicis artibus imbuta. d) *vitnir* corvus. — Vel construe: *jötna falls val of allan ſiá færdi hloridi vitni, at god ſtýra þeim geira gards veg:* edita gigantum strage per totum mare Thor testatum dedit, qvod numinum auspicio (moderamine) hæc belli gloria parta sit.

Ibidem.

Idem.

Oc her þarfir hverfa Nú grær jörd ſem ádan
hlackar mótz til blóta aptr geir brúar hapta
raudbrikar fremz rækir audrýrir lætr áro
rikr ásmegi fliku. ohryggia ve byggia.

Ordo: Oc her-þarfir hverfa til blóta: flíco ás-megi fremz hlackar móts raudbríkar rækir. Nú grær jörd ſem ádan; geirbrúar audrýrir lætur óhryggva áro aptr byggia hapta ve.

Versio: *Et (homines) ad militiam idonei ad sacrificia revertuntur: hac* a) *divina potentia glorificatur,* b) *rubri clypei cultor: nunc ut antehac fructum fert terra; (nam)* c) *clypei peritus læsor ministros suos alacres* d) *deorum delubra restituere jubet.*

Glossa: a) *ás-meg, ás-megin* potentia divina; b) *Hlackar mót* prælium, hujus *raud-brík* rubra tabula, clypeus. c) *geir-brú* spiculi basis, clypeus; *aud-rýrir* qvi facile lædit. d) *Höpt* dii, *hapta-ve* deorum sacra.

Ibidem.

Idem.

Nú liggr allt und jarli — vedr gædis ſtendr vida
ýmun bordz fyrir nordan — Vik Hakonar riki.

Ordo: Nú liggr allt und jarli, fyrir nordan Vík; Hákonar ymun-bords vedr gædis ríki ſtendur vída.

Versio: *Nunc dynastæ subjecta sunt omnia a Vikia ad boream sita: Haconis* a) *scuti procellam ornantis imperium late extenditur.*

Glossa: a) *Ymun-bord* pugnæ tabula, scutum, hujus tempestas prælium. [Si aliam variantem lectionem seqvamur: *innanbordz*, hic strophæ sensus erit: "Nunc dynastæ subest omnis terra intra extremas (litoris) oras, ad boream â Vikia sita. Haconis, meliorem aëris temperiem efficientis, imperium late extenditur.„ *Bord* margo, ora (unde illud *innanbordz*). *Vedrgædir* tempestatem placidam reddens. Vide textus Cap. XVI. et stropham proxime præcedentem. Proavi nostri principum pietatem (erga Deos) äeris clementiam et terræ fertilitatem efficere putabant. F. M.]

Pag. 205. Cap. 17.

Glúmr Geiraſon í Gráfelldar Drápo.

Fellumz hálf þá er hilfis — Enn veitc at hefir heitit
hiör drifa brá lifi — hanns brodir mer godo
redat oſs til audar — ſiá getr þar til fælo
audvan Haralds daudi. — seggfiölld, hvadar tueggi.

Ordo: Þá er hiör drífa brá hilmis lífi féllumz (féll mer) hálf audvan: Haralds daudi rédat oſs til audar: enn veitc (ec veit) at hvadar tveggi hans bródir, hefir heitit mer godo: seggfiölld gétr ſiá þar til fælo.

Versio: *Cum* a) *gladiorum impetus vivis regem eriperet, dimidia felicitatis spes mihi collapsa est. Mors Haraldi certe auspicato mihi non accidit. Scio tamen quod* b) *uterque ejus frater bona mihi promissa fecerit: Inde* c) *hominum multitudo promissa quævis expectat.*

Glossa: a) prælium. b) *hvadar-tueggi* pro *hvar-tueggi.* c) *seggfiölld* pro *seggia-fiölld.*

Pag. 207. Cap. 18.

Einar í Velleklo.

Hitt var meir at mæra — ýtti freyr af fiórum
mord fíkinn let nordan — ſólk-löndum ſá branda
fólk veriandi fyrva — ullr ſtód af þvi allri
för til ſogns of görva. — yr þiód hedins byriar.

Ordo: Hitt var meir at mæra at mord-fíkinn fólk veriandi lét nordan gerva fyrva (fyra, fíra) för til Sogns; ſá ýr branda freyr ýtti (flota) af fiórum fólk-löndum af því (at því) ſtód hédins byriar ullr allri þiód.

Versio: *Hoc magis celebrandum quod cædendi cupidus* a) *populi tutor expeditionem militum ex borea in Sogniam fecit. Hic miles* b) *juvenis ex quatuor imperiis majoribus (classem) in mare detrusit: hac ratione* c) *piratici turbinis divus universæ genti* d) *adstitit, (strenuum defensorem sese præstitit).*

Glossa: a) Rex, princeps. b) *ýr*, or, junior, veteribus usitatum. c) miles, præliator. d) *ſtód* stetit, fortem præstitit, vel *ſtód ýr* clypei instar stetit, præsidium fuit, ab *ýr* clypeus.

Pag.

Pag. 207. Cap. 18. *Ibidem.*

Idem.

Oc til móts á meita
miuk hurdum fram þurdo
med ſvör-gæli ſvarfa
ſiö landrekar randa.

Glumdi allr þás ullar
egg þings hedins veggiar
gnótt flaut nás fyrir neſium
Norvegr ſaman foro.

Ordo: Oc ſiau landrekar þurdo fram til móts á meita miúkhurdum med randa ſvarfa ſvör-gæli. Allr Norvegr glumdi þá ullar hedins veggiar fóro ſaman; fyrir neſium flaut gnótt egg-þings nás.

Versio: *Et septem principes agilibus* a) *piratæ cratibus processerunt ad congressum unacum* b) *avis bellicæ exhilaratore: Tota Norvegia commota est cum* c) *aciei structiores congrederentur: Cadaverum in pugna cæsorum ingens copia ante promontoria natavit.*

Glossa: a) Navibus. b) *Randa ſvarf* pugna, ejus avis, corvus. c) *Hedins veggr* piratæ paries i. e. acies.

Pag. 207. Cap. 18. *Ibidem.*

Idem.

Vard fyrir vinda myrdi
vídfrægt, enn gramr ſídan
gerdiz meſt at mordi
mann fall vid ſtyr annan.

Hlym narvi bad hverfa
hlífar flagds oc lagdi
jálks vid öndurt fylki
öndur förf ad landi.

Ordo: Sidan vard gramr fyrir Vindamyrdi at mordi: vid þan annan ſtyr gérdiz meſt vídfrægt mannfall. Hlífar flagds hlym-narvi bad hverfa ad landi, oc lagdi förf jálks öndur vid öndurt fylki.

Versio: *Dein commisso prælio rex hosti Vandalorum obvius factus est: illo secundo certamine strages extitit maxime nota.* a) *Bellici tumultus fautor jussit ad terram diverti; et* b) *piratæ tabulas ad provinciam* c) *e regione sitam appulit.*

Glossa: a) *Hlífar flagd* gladius, ejus sonitus, pugna vel armorum strepitus. b) *öndur* tabulæ vel ligna cursoria, *jálks öndur* tabulæ piratæ i. e. naves. c) *öndurdr, öndverdr* obvius, qvi e regione est.

Pag. 208. Cap. 18.

Einar Skálaglam í Velleklo.

Ströng var gudr adr gunnar
gammi nás und hramma
þreyngvi meidr of þryngvi
þrimur hundrudum lunda.

Knátti hafs at höfdum
hagnadr var þat bragna
fólkeflandi fylkir
fáng fæll þadan gánga.

Ordo: Gudr var ſtröng, ádr (gunnar) þreyngvi-meidr þrýngvi nás gammi und hramma þrimur hundrudum gunnar lunda. Þadan knátti fólk eflandi fylkir fángfæll gánga at hafs höfdum: þat var hagnadr bragna.

Versio: *Pugna acriter commissa est, prius qvam* a) *strenuus præliator* b) *vulturis cadaverum ungvibus tercentos hominum subjiceret. Inde* c) *prælia adaugens princeps, præda lætus, (hoc erat emolumento militibus) ad* d) *rostra marina se contulit.*

Glossa: a) *gunnar þreyngvi meidr* ɔ: miles. b) corvi. c) *Fólk eflandi fylkir.* d) i. e. ad naves.

Pag.

Pag. 210. Cap. 20.

Ejolfr Dádaſkáld í Bandadrápo.

Meita fór at móti
miöc ſíd um dag ſcidi
úngr med jöfnu gengi
ut vers frömum herſi.

þás ridloga reidir
rand vallar lét falla
ulf teitr gat áto
opt blód völum ſkopta.

Ordo: Miöc ſíd of dag fór úngr meitaſkídi, med jöfnu gengi, útvers frömum herſi at móti: randvallar ridloga reidir þás lét Skopta falla; úlfteitir gat opt blódvölum áto.

Versio: *Sero vespere (Princeps) juvenis contra satrapam* a) *navigandi peritum cum æqvo militum comitatu* b) *piratæ tabulam deduxit cum* c) *clypei vibratilem flammam gestans* d) (*luporum amicus victum corvis paravit*) *Skoptonem sterneret.*

Glossa: a) *útver* mare; *útvers framr* strenuus in mari, vel contra maris æstum. b) navim. c) gladium, *randvöllr* clypeus. d) i. e. miles, hostium dilaniator.

Pag. 210. Cap. 20.

Ibidem.

Hodd ſveigir letz hníga
hardaríkr þá er bardiz
logreifis bratto lifi
land-mann kiars handa.

Stálægir namto ſtiga
ſtafn flet hlackar rafna
af dun beidi daudum
dregr land at mun banda.

Ordo: þú harda rikr hodd-ſveigir létz kiars-land-mann (kiör-lendan mann) hníga þar er bardiz: lífi handa log-reifis brátto (*vel:* þú brátt handa log-reifis lífi). Stálægir! af daudum hlackar dyn-beidi namto ſtíga ſtafns-flet-hrafna: landit dregr at mun banda.

Versio: *Jam admodum potens* a) *auri destributor cum pugnavisti,* b) *lectissimum vasallum conscendere fecisti: tu* c) *flammæ manuum motorem vitá spoliasti ferro terribilis! cæso* d) *tumultus bellici studioso,* e) *corvos maris conscendisti: arbitrio deorum* f) *cedit* (*cui volunt*) *imperium.*

Glossa: a) Vir liberalis, *hodd* cimelium aureum. b) Sic *kiör-vinr* amicis lectissimus. c) virum liberalem. d) præliatore, *hlackar dynr* pugna. e) naves; *ſtafns flet*, mare. f) *dregr* trahitur, hic impers. cum accus. q. d. dii imperia distribuunt.

Pag. 211. Cap. 20.

Ibidem.

Fólk ſtýrir var fárra
finns ölknarar linna
ſudr at ſiávar nadri
ſetbergs gamall vetra.

Adr at yggiar brúdi
at hvetiandi ſetia
hilldar hialmi falldin
hodd-milldíngar villdo.

Ordo: Fólk-ſtýrir fárra vetra gamall var ſiáfar nadri ſudr at linna ſetbergs-finns ölknarar ádr hodd-milldingar villdo ſetia hiálmi falldinn hilldar el hvetianda at yggiar brudi.

Versio: *Jam tum* a) *adolescens militiæ dux* b) *dracone marino vectus ad austrum* c) *poculis interfuit* d) *auri possessoris: prius quam* e) *monilium largitores galeatum* f) *bellici tumultus excitatorem in* g) *regno* (*principem*) *constituerent.*

Glossa: a) Paucos annos natus. b) navi. c) *ölknörr* vehiculum cerevisiæ ↄ: poculum. d) *linna ſetberg* sedes serpentis i. e. aurum. e) populus. f) bellonæ tumultus vel turbo, i. e. bellum. g) *yggiar brúdur* Othini uxor i. e. terra.

Pag.

Pag. 211. Cap. 21.

Hallar - Steinn.

Tólf var elldo at alldri
ý-ſeturs hati vetra
hrauſtr þas herſkip glæſti
hörda vinr or gördum.
Hlodo hamdis klædum
hiörva gnys oc ſkyum
hilmis menn ſem hialmum
hlyr-vigg enn mól ſtyri.

Ordo: Y-ſeturs ellds hati var tólf vetra at alldri þás trauſtr Hörda vinr glæſti herſkip or Gördum. Hilmis menn hlódo hlýr-vigg Hamdis klædum ſem hiálmum oc hiörva gnýs ſkyum; enn ſtyri mól.

Versio: *Fortis* a) *manuum ignis osor duodecim annos natus erat, cum Hordorum amicus naves bellicas ornaret (et deduceret) ex Gardis. Regis comites* b) *vestibus piraticis sicut galeis et* c) *prœlii umbraculis* d) *naves onerarunt, sed gubernaculum (mare)* e) *sulcavit.*

Glossa: a) *ý-ſetur* sedes arcus, manus, ejus ignis aurum. b) loricis. Hamdir n. herois. c) *hiörva-gnýr* strepitus gladiorum i. e. pugna; ejus umbra clypeus. d) *hlýr* latus, puppis; ejus bos navis. e) *mól* moluit i. e. contrivit vel sulcavit ɔ: mare.

Pag. 213. Cap. 21.

Markús Skeggiason í Rekſtefio.

Senn öll ſídan runno
ſneckio börd or gördum
her mörg hala ungur
hilldings und gram milldom.
Veſtr lönd virdakindur
ver fákum let heriat
alldyggr arfi Tryggva
Alafr oc klauf ſtáli.

Ordo: Sidan runno ſenn hala úrgur und milldum gram or Gördum öll hilldíngs hermörg ſneckio börd. Olafr alldyggr Tryggva arfi lét verfákum heriat veſtur lönd oc klauf virdakindur ſtáli.

Versio: *Dein omnes simul excurrerunt in* a) *mare regiæ* b) *puppes* c) *quæ plurimæ erant, cum ipso clementi principe. Olavus Tryggvii præstantissimus hæres,* d) *navibus vectus terras occidentales populatus est et humanam sobolem ferro dissecuit.*

Glossa: a) *Hali* n. insulæ, ejus vincula (*Urgur*) mare. b) *ſneckio-börd* pristium latera vel trabes. c) *hermargr* valde numerosus. d) *ver-fákr* maris eqvus i. e. navis.

Pag. 214. Cap. 22.

Hallfredr Vandræda-Skálld.

Hilmir let at hólmi
hræ-ſcód rodin blodi
hvatt of dylldi þeſs hölldar
hörd oc auſtr í gördum.

Ordo: Auſtr í Gördum oc at hólmi let hilmir hörd hræſcód rodin blódi; hvatt þeſs of dylldi hölldar.

Versio: *Orientem versus in Gardis et ad* a) *parvam insulam Rex dura* b) *tela sanguine cruentavit: Quidni hoc homines celebrarent.*

Glossa: a) i. e. ad Boringiam (vel Bornholm). b) *hræſkód* scalpra cadaverum i. e. gladii; *ſkód* arma, tela, instrumenta sauciandi.

Pag. 216. Cap. 25.

Hallfredr.

Endr let jamta kindir
all valldr i ſtyr falla
vandiz hann oc vinda
viggrimmr á þat ſnimma.

Hættr var herſa drottinn
hiör-diarfr Gota fiörvi
gull ſkerdi frák gerdo
geir þei á ſkáneyo.

Ordo: Víg-grimmr allvalldr let endr Jamta kindir oc Vinda falla í ſtyr; hann vandiz ſnimma á þat: Hiördiarfr herſa drottinn var hættr Gota fiörvi; frák at gerdo gullſkerdi geir þei á Skáneyo.

Versio: *Ferox pugnando* a) *princeps olim Jamticam sobolem et Vindos in certamine stravit: ad hanc* b) *rem mature assvefactus est:* c) *Vasallorum dominus gladio audacter utens Gothorum vitam in periculum adduxit. Audivi quod in Scania contra auri læsorem arma sumerent.*

Glossa: a) *alvalldr*, *allvalldr* panarchus i. q. *einvalldr* monarcha. b) ad militiam. c) Rex, nam *Herſir* nunc nudus honoris titulus, nunc officii nomen est.

Pag. 216. Cap. 26.

Einar í Velleklo.

Hitt var auk at eykir
aurbords á vit nordann
und ſigrunni ſvinnum
ſunnr danmarkar runni.

Oc holm fiöturs hiálmi
hörda valldr of falldinn
dofra danſkra jöfra
drottinn fundi ſotti.

Ordo: Hitt var auk, at aurbords eykir runno nordan und ſvinnum ſigrunni ſunnr á vit Danmarkar. Oc hialmi of falldin Hörda drottinn, holm-fiöturs Dofra valldr, ſótti danſkra jöfra fundi.

Versio: *Accidit præterea ut* a) *maris equi,* b) *præliatorem præstantem vehentes ex borea currerent, austrum versus in Daniam; et galeatus Hördorum dominus,* c) *maris gigantem gubernans, conventum procerum Danorum petiit.*

Glossa: a) *Aur-lord* terræ margo i. e. mare. b) *Sig* pugna; *ſigrunnr* pugnator. c) *hólm-fiötr* insulæ vinculum, mare; *Dofri* n. gigantis [et montis celebris Norvagici].

Ibidem.

Idem.

Oc vid fyrſt at freiſta
fé milldr kóngr villdi
myrk folldyniar markar
mord álfr þeſs er kom nordan.

þás valſerkiar virki
vedr hirdir bad ſtirdan
fyrir hlym niördum hörda
hagbarda gramr varda.

Ordo: Oc fémilldr konúngr villdi fyrſt freiſta þeſs mordálfs er kom nordan vid myrk-markar folldyniar, þá er valſerkiar-vedr-hirdir bad ſtirdan Hörda gram varda virki fyrir hagbarda hlym-niördum.

Versio: *Et rex liberalis ex borea profectum præliatorem primo tentare voluit ad* a) *opacæ sylvæ* b) *septa. Cum tempestatis bellicæ observator Hordorum asperum principem septum* (*munimentum*) *custodire juberet, contra* c) *milites.*

Glossa: a) *myrk mörk* og *myrkvidr* sylva opaca Cimbriæ, Slesvico vicina; *folldyn*, *folldun* septum; vox Teutonica *feld-zuun*, Belg. *veldtuyn*, Lat. barb. *Veltezunius* ↄ: septum, hoc loco *Dana-virki* intelligo: b) *Valſerkr* lorica, ejus tempestas, pugna. c) *Hagbardi* Othinus; qvi Othini tumultum obeunt, milites.

Pag.

Pag. 217. Cap. 26.

Einar Skálaglam í Vell.

Vara í gögn þótt gerdi — þá er med fríſa fylki
gard rögnir ſtyr hardan — fór gunnvidr ſunnan
gengilegt at gánga — qvaddi vigs oc vinda
geir-ráſar her þeirra, — vags black ridi fracka.

Ordo: Vara gengilegt at gánga í gögn her þeirra þótt geirráſar gardrögnir gerdi hardan ſtyr: þá er gunnvidr fór ſunnan med Fríſa oc Vinda fylki, qvaddi vags-black-ridi Fracka vígs.

Versio: *Non sine periculo erat obviam venire eorum exercitui, quamquam* a) *bellici tumultus auctor acrem impetum faceret. Quando miles Frisonum et Vandalorum copias duceret,* b) *navis vector Francos ad prælium vocavit.*

Glossa: a) Miles, b) *geir-ráſar gardr* prælium, navigator vel nauta utrumqve de principe dicitur; *vagsblackr* eqvus maris i. e. navis.

Pag. 217. Cap. 26.

Einar í Velleklo.

Þrym vid logs þars lögdo — Sundfaxa kom ſöxum
leik midiungar þridia — ſæki þróttr á flótta
arngreddir vard odda — þar er ſva gramr med gumnum
andvigr ſaman randir. — gard ýr þiodum vardi.

Ordo: Arngreddir vard andvígr vid þridia logs þrym, þars odda-leik-midiúngar lögdo ſaman randir: Sæki-þróttr kom ſva Söxum á ſundfaxa flótta þars yr gramr med gumum vardi þiódum gard.

Versio: a) *Aquilarum famem excitans* b) *gladii gestatorem* c) *ferro adortus est, ubi* d) *præliatores clypeos conseruere. Impugnando* e) *acer ita Saxones in fugam, ad* f) *naves compulit, ubi rex* g) *juvenis cum suis* h) *militibus copias (Cæsaris) a septo prohibuit.*

Glossa: a) miles b) militem c) *andvígr* qvi cominus dimicat. d) *odda-leikr* prælium; e) *þróttr, þróttgr* potens. f) *Sund-faxi* eqvus freti, navis g) *ýr, ör* junior, h) *gumi* vir, miles.

Pag. 219. Cap. 28.

Ibidem.

Flotta geck til frettar — Oc halld bodi hilldar
felli niordr á velli — hrægamma ſá ramma
draugr gat dolga ſögu — tyr villdi þa týna
dag rád hedins vada. — tein hlautar fiör gauta.

Ordo: Flótta felli-niördr, géck á velli til fréttar; hedins váda draugr gat dólga ſögu dag-rád. Oc hlautar-tein-halldbodi ſá ramma hræ gamma; þá villdi hilldar týr týna gauta fiör.

Versio: a) *Strator fugientium in campo (loco pugnæ)* b) *deos consuluit; vestes militares indutus* c) *diem auspicatum didicit qvo hostes* d) *bello peteret: et* e) *aspergillum sacrificiale honorare jubens vehementes* f) *cadaverum vultures vidit: tunc* g) *pugnæ divus vita Gothos spoliare sibi proposuit.*

Glossa: a) construe: *flótta felli-niördr*, alias *fellir* gladius, et *felli-niördr* miles. b) *Frétt* consultatio oraculi, ipsum oraculum. c) *dagrád* consilium de die pugnæ idoneo. d) *Sága* bellona, bellum. e) *hlaut-teinn* aspergillum, qvo sangvis sacrificialis spargebatur. f) corvos. g) miles.

Pag. 220. Cap. 28.

Einar í Velleklo.

Hádi jarl þars ádan
engi mannr und ranni
hyriar þing at heria
hiör lautar kom ſörla.

Bara madr lyngs enn lengra
lopt vardadar barda
allt vann gramr ofgengit
gautland frá ſiá randir.

Ordo: Jarl hádi Sörla þíng, þars eingi madr und lautar *) hyriar ranni **) kom ádan at heria: bara madr lengra frá ſiá lýngs barda lopt-vardadar randir; gramr vann ofgengit allt Gautland.

Versio: *Dynasta* a) *Sorlæ conventum egit, ubi nemo sub* b) *solis tecto antea præliatum venerat; nemo scuta* c) *aureo margine cincta longius à mari gestavit: Princeps rex totam Gothiam peragravit.*

Glossa: a) *Sörla þíng* prælium. b) *lautar hyr* terræ lumen vel ignis, sol. c) *lýngs bardi* ericæ incola, serpens, ejus pulpitum, aurum. [*) Opinor necessario legendum *hiörlautar* i. e. *Sörla hiörlautar þíng* ɔ: Sorlæ sangvinarium conventum. **) *hyriar ranni* solis tecto (eodem sensu). F. M.]

Pag. 220. Cap. 28.

Ibidem.

Val föllum hlod völlo
vard ragna konr gagni
hridar áſs at hróſa
hlaut Odin val froda.

Hver ſé if nema jöfra
ættrýri god ſtýra,
ramm aukit qvedc riki
ragn Hákonar magna.

Ordo: Ragna konr hlód völlo valföllum. Odin hlaut val, vard Fróda hrídar áſs at hróſa gagni: hver ſé if nema god ſtýra jöfra ættrýri, qvedc ramaukin rögn magna Hakonar ríki.

Versio: a) *Diis natus campos cæsorum cumulis oneravit; Othino strages obtigit;* b) *prælii divo victoriam celebrare licuit. Qvis dubitet num dii* c) *regiæ sobolis exterminatorem ducant; ego dico qvod potentia numina Haconis imperium firment et augeant.*

Glossa: a) deorum cognatus i. e. a diis oriundus. b) *Fróda hríd* prælium, ejus divus, miles. c) Haconem, qvi reges Erici filios superavit.

Pag. 221. Cap. 29.

Hallfredr.

Böd-ſerkiar hió birki
börklauſt í danmörko

hleypi meidr fyrir heida
hlunn viggia bæ ſunnan.

Ordo: Hlunn-viggia hleypi-meidr hió barklauſt bödſerkiar birki í Danmörko fyrir ſunnan Heidabæ.

Versio: a) *Naves ad cursum incitans* b) *decorticatam loricæ betulam sustulit* (*levavit*) *ad austrum à Slesvico.*

Glossa: a) *Hlunn viggr* eqvus phalangæ. b) gladium evaginatum.

Pag.

Pag. 221. Cap. 30.

Hallfredr.

Tidhöggvit let tiggi
Tryggva ſonr fyr ſtyggvan
leiknar heſt á leſti
liótvaxin hræ Saxa.

Vin hrodigr gaf vida
viſi margra Friſa
blöcko brunt at drecka
blód qvelldrido ſtódi.

Ordo: Tiggi Tryggva ſonr lét á leſti tidhöggvit liótvaxin Saxa hræ fyrir ſtyggvan leiknar heſt; Vinhródigr víſi gaf vída margra Fríſa brúnt blód blöcko qvelldrido ſtódi at drecka.

Versio: *Rex Tryggvii filius ad ultimum fecit ut deformia Saxonum corpora fero* a) *foeminæ giganteæ equo* (*in escam*) *identidem mactarentur. Amicis gloriosus rex multorum Frisonum lividum sanguinem* (*cruorem*) b) *fusco lamiæ jumento bibendum dedit.*

Glossa: a) Lupo, *leikn* mulier gigantea, lamia. b) lupo; *qvelld-rida* fæmina gigantea sive saga, qvæ vespere et noctu lupis giganteis, [vel magicis artibus domitis], vehitur.

Ibidem.

Idem.

Rogs bar recka lægir
rikr valkera liki

her ſtefnir let hröfnum
holld flæmíngia golldit.

Ordo: Recka rógs lægir bar valkéra liki: herſtefnir let Flæmíngia holld hröfnum golldit.

Versio: *Hominum odia qui compescit,* a) *stragis electoris speciem gessit: dux exercitus Flandrorum carnes corvis dilaniandas permisit.*

Glossa: a) Othini habitum, loricam, armaturam.

Pag. 222. Cap. 31.

Idem.

Gerdiz ungr vid Engla
of vægr konongr bægia
naddſkurar red nærir
Nordimbra ſá mordi.

Eyddi vlfa greddir
ognblidr Skotum vida
gerdi ſeims vid ſverdi
ſverdleik í Mön ſkerdir.

Ordo: Ofvægr konúngr gérdiz at bægia vid Engla: sá úngr nadd-ſkúrar nærir réd Nordimbra mordi. Ogn-blídr úlfa greddir eyddi vída Skotum: ſeims ſkerdir gérdi í Mön ſverdleik vid ſverdi:

Versio: *Perclemens rex Anglis adversatum venit: hic juvenis* a) *prœliator Nordimbrorum cædis auctor fuit:* b) *Luporum famis excitator Scotos passim delevit:* c) *auri profusor in Mona insula* d) *gladiorum ludum gladio egit.*

Glossa: a) *nadd-ſkúr* digladiatio q. d. pluvia gladii. b) miles cæde facta feras alliciens. c) vir liberalis. d) pugnam.

Pag. 222. Cap. 31.

Hallfredr.

Y-drogar let ægir
eyverſkan her deya
tyrr var tiorva dyrra
tirar giarn oc Ira.

Bardi bretſcrar jardar
byggvendur oc hió tiggi
grádr þvarr geira hrídar
giodi kunſcar þiodir.

Ordo: Ydrógar ægir let eyverſkan her oc Íra deya; dýrra tiorva týrr var tírar giarn: tiggi bardi bretſcrar jardar byggvendur oc hió kúnſkar þiodir: geirahrídar giódi þvarr grádr.

Versio: a) *Sagittarius exercitum insulanum et Hibernos occidione delevit:* b) *Scutorum pretiosorum possessor erat gloriæ cupidus: Terræ Britannicæ incolas rex percussit et cumbricas gentes cecidit:* c) *milvi bellici fames cessavit.*

Glossa: a) *ý-dróg*, tracta vel sarcinula arcus, i. e. sagitta. b) *tiörva* f. i. q. *tiarga* scutum. c) corvi.

Pag. 228. Cap. 36.

Islendinga Níd.

Þá er ſparn á mó mornis
mord kunnr Haralldr ſunnan
vard þá Vinda myrdir
vax eitt í ham faxa.

Enn berg-ſalar byrgir
böndum rækr í landi
þat ſá ölld í jolldo
úrikr fyrir liki.

Ordo: Þá mordkunnr Haralldr ſparn ſunnan á mornis mó vard Vinda myrdir vax citt í faxa ham: enn óríkr bergſalar byrgir rækr böndum í landi, var fyrir í jölldoliki, þat ſá ölld.

Versio: *Cum cædibus celebris Haraldus* a) *gladii ſtationem calcaret, ex austro (veniens) hic Vandalorum cæsor cera factus est* b) *in equi forma. Sed Byrger* c) *domum lapideam incolens, impotens* d) *et diis patriis invisus* e) *equæ specie occurrit.*

Glossa: a) clypeum; comparatur rex cum gigante Mockurkalfo, qvi præ metu clypeum pedibus subjecit. b) *Faxi* n. eqvi. c) *berg-ſalr* i. q. *Steinhus* forsan hic adverbialiter: in domo lapidea. d) *bönd* dii, numina. e) *jallda* eqva.

Pag. 232. Cap. 40.

Þórdr Kolbeinsson í Eiriksdrápo.

Oc ſanliga ſunnan
ſáſc vid búendur háſka
ſtríd of ſtála meida
ſtór herſögur foro.

Sudlöngum frác ſveida
ſunnr af dregnum hlunni
vángs á vatn of þrúngit
viggio leid dana ſkeidum.

Ordo: Oc ſannliga fóro ſunnan herſögur of ſtór ſtríd ſtála meida; ſáſk buendur vid háſka: frá ſunnr á vatn of þrúngit ſúd-löngum Dana ſkeidum ſveidvángs viggioleid.

Versio: *Et certe rumor bellicus de gravibus* a) *hominum præliis ex austro venit: rustici in periculo constituti* b) *videbantur. Audivi longis asseribus coassatas Danorum naves ad austrum in mare expulsas fuisse,* c) *bovis marini viam (ituras).*

Glossa: a) *ſtála-meidar* viri, milites. b) *ſásc* visi sunt. c) *ſveid-vángr* mare, maris eqvus navis.

Pag.

Pag. 233. Cap. 40.

Þórdr Kolbeinsſon í Eiriksdrápo.

Miöc let margar ſneckior
mærdar örr ſem knörro
ódr vex ſkállds oc ſkeidar
ſkialldlynr á brim dynia.

Þá er olitin utan
el herdir fór gerda
mörg var lind fyrir landi
lönd ſíns födur röndo.

Ordo: Skialld-lynr lét margar ſneckiur ſem knörro oc ſkeidur dynia á brim: (nú) vex ſkállds mærdar-ör ódr: Þá er gerda elherdir fór ólítinn röndo utan ſíns födur lönd: mörg var lind fyrir landi.

Versio: *Præliator multas pristes et naves onerarias ut etiam galeas in mare æstuosum ruere fecit: (nunc poëtæ carmen laudatorium augetur): Cum* a) *armaturæ tempestatem exasperans* b) *celeriter* c) *cum armis, patris regnum præter-navigaret, multa navis erat propter terram.*

Glossa: a) *gérdar* pl. f. armatura, habitus militaris, vel lege *gérdar-el* bellonæ tempestas i. e. pugna. b) *Olítin* multum, celeriter, alias *mikinn* eodem sensu. c) *röndo* clypeo, i. e. armata manu.

Pag. 234. Cap. 41.

Eiríksdrápa.

Setti jarl ſás átti
ógn fródr á lög ſtodi
hrefnis háfa ſtafna
hót Sigvalda at moti.

Margr ſkalf hlummr enn hvergi
huggendur bana ugdo
Þeir er gato ſia ſlita
ſár gams blödum ára.

Ordo: Ognfródr jarl, ſás atti hrefnis ſtódi, ſetti at móti háfa ſtafna á lög, hót Sigvallda: margr hlunnr ſkalf enn ſár-gams huggendur ugdo hvergi bana, Þeir er gáto ſlíta ſiá ára blödum.

Versio: *Pugnandi peritus dynasta, qui* a) *piratæ equos incitavit, instante prælio, altas puppes,* b) *Sigvaldi minas, in mare deducit. Multæ quidem* c) *phalangæ (remorum manubria) tremuerunt, nullus mortis metus, tamen obrepsit vulnerum* d) *vulturis consolatoribus, qui remorum palmulis mare ruperunt.*

Glossa: a) Naves egit vel gubernavit. b) qvibus Sigvaldo minatus est. c) *hlummr* distingve *hlunnr* phalanga. d) militibus aves carnivoras pascentibus.

Pag. 236. Cap. 43.

Eiríksdrápa.

Enn í gegn at gunni
glæheims ſcrido mæiar
rendi langt med landi
leidángr dana ſkeidum.

Þær er jarl und árum
ærins gulls á mæri
barms rak vigg und vörmum.
valkeſti raud fleſtar.

Ordo: Leidángr rendi lángt med landi at gunni enn glæheims mæiar scrido í gégn Dana ſkeidum, Þær er jarl raud fleſtar á Mæri und ærins gulls árum; barms vigg rak und vörmum valkéſti.

Versio: a) *Classis in expeditionem parata longum terræ tractum præternavigavit ad prælium: sed* b) *gaviæ maris danorum navibus obviam venerunt: quarum plurimas auri divites dynasta in Moria vastavit;* c) *equus piratæ sub calida strage ventorum et maris impetu ferebatur.*

Glossa: a) *Leidángr* expeditio. b) naves, *glæheimr* mare *mæyiar* pro *máva gaviæ* [vel etiam: *glæheims mæyar* pro *meyiar:* limpidæ regionis virgines i. e. undæ. F. M.]. c) navis.

Pag.

Pag. 236. Cap. 43.

Eyvindr Skálldaſpillir.

Þar vard minſtr jard rádendur
mein vinnendum at ey-dönum
yngvifreys Þá er ſverdálfr
aundverdan dag ſunnan knýdi
fagna fundr lagar ſtód
er flota Þeyſto at lidi Þeirra.

Ordo: Þar vard Yngvifreys meinvinnendum minſtr fagnafundr, er jardrádendur Þeyſto flota at ey-dönum öndurdan dag Þá er ſverdálfr knýdi ſunnan lagar-ſtód at lidi Þeirra.

Versio: *Illic* a) *Yngvifreji hostibus* (*Danis christianis*) b) *conventus minime jucundus obtigit; cum* c) *terræ rectores ineunte die classem agerent contra Danos insulanos,* (*et*) *cum prœliator ex austro obviam eorum exercitui* d) *maris equos propelleret.*

Glossa: a) Christiani deorum gentilium hostes. b) hostes enim hostibus occurrebant. c) Principes Norvegiæ. d) naves, classem.

Pag. 237. Cap. 43.

Finnr Hallkélsſon.

Varda gims ſem gerdi Þá er hríng fám hánga
gerdr biuglimum herda hrynſerk vidr brynio
gnyr of fiolnis fura hruduz ridmarar roda
farlig ſæing jarli. raſtar vard at kaſta.

Ordo: Varda, gimsgerdr! jarli farlig (færilig) ſæing, ſem fura gérdi herda biúg-limum; fiölnis gnýr óx Þá er brynio vidr vard at kaſta hríng-fám hánga hryn ſerk; hruduz roda raſtar rid-marar.

Versio: *Non extitit, o mulier! dynastæ* a) *commoda satio* *), *quam in illum* b) *abies curvis brachiis induravit;* c) *strepitus Othini increvit: cum vir lorieatus maculis destitutum* d) *Othini indusium abjiceret;* e) *maris vacillantes equi vastati sunt.*

Glossa: a) *Farligr* pro *færiligr* commodo. b) *Fura* abies, hic pro arcu. c) pugna. d) *Hánga hrynr* illabens vel irruens suspensis i. e. Othinus, ejus indusium lorica. e) *Roda röſt* æstus solum vel vortex, mare; ejus equus navis *ridmarr* equus titubans. *) [*Sæing* alias i. q. *sæng* lectus. F. M.]

Ibidem.

Idem.

Þars á ſundr á ſundi Þeſs hefir ſeggia ſeſsi
ſörla hios fyrir jarli ſerk hringofin merki.

Ordo: Þars á ſundi hríngofinn ſörla ſerkr hióz ſundr fyrir jarli, ſeggia ſeſsi hefir Þeſs merki.

Versio: *Ubi in freto* a) *maculis contextum* b) *piratæ indusium dynastæ dissecaretur:* c) *militum consessor hujus rei specimen habet.*

Glossa: a) *Hríngr* annulus, it. macula loricæ Dan. *Malle;* unde *hringa-brynia* dan. *Mallekrave* lorica annulis contexta. b) lorica. c) dynasta.

Pag.

Pag. 241. Cap. 47.

Vellekla.

Vann á Vinda ſinni
verd-biódr hugins ferdar
beit ſól gagar ſeilar
ſverds eggia ſpor leggi.
Ádr hiör-meidar hrióda
hætting var þat mætti
lidar lángra ſkeida
lids hálfann tog þridia.

Ordo: Verd-biódr hugins ferdar vann eggia ſpor Vinda ſinni á leggi: ſverd beit ſól-gagar ſeilar: ádr hiör-meidar lidar hrióda hálfan þridia tog lángra ſkeida: þat var hættíng lids mætti.

Versio: *Victum offerens cætui corvino* a) *comitatus Vendici, membris* b) *acierum vestigia infixit: rudentes sole tortos* c) *gladius dissecuit, ante quam* d) *herois socii viginti qvinqve longas galeas vastarent; id* e) *vires et vitam exercitus in periculum vocavit.*

Glossa: a) Vandalicorum (Vendorum) copiarum b) vulnera c) lege *ſverd* d) vel per appositionem *hiör meidar lidar* viri milites subsidiarii e) *máttr* vis, vigor valetudo. Vel prius hemistichium sic construo: *Hugins verd-biódr vann ſverds eggia ſpor vinda ſinni á leggi. Ferdar (Faridar i. e. Othini) ſól beit gagar ſeilar*, eodem sensu.

Pag. 245. Cap. 50.

Idem.

Hvar viti Ölld und einum
jardbyggvi ſva liggia
þat ſkyli hverr of huxa
hiarl oc ſextán jarla.
þeſs rídr furs med fiórum
folk-leikr hedins reikar
lögſkundadar lindar
lofkendr himins endum.

Ordo: Hvar viti ölld ſva liggia und einum jardbyggvi hiarl oc ſextán jarla; þat ſkyli huerr of huxa; þeſs reikar furs lögſkundadar lofkéndr hédins lindar fólkleikr rídr med fiórum himins endum.

Versio: *Ubi noverunt homines ita totam terram et sedecim dynastas uni principi subjici; hoc cuiqve considerandum. Hujus* a) *strenui militis laudabile prælium* b) *mari commissum inter qvatuor cæli cardines celebratur.*

Glossa: a) *Reikar fúr* ignis capitis, galea, qvi leges galeæ promovet, miles strenuus. b) gen. *hédins lindar* maris, vel *hédins lindar* in fluido (piratæ) eodem sensu.

Pag. 254. Cap. 56.

Þorleifr Raudfeldarſon.

Hákon vitum hveki
hafiz hefir runnr af gunni
fremra jarl und ferli
fólk ránar þér mána.
þú hefir ödlinga Odni
etr hrafn af ná getnu
vera mátto af því víſi
vidlendr nío ſenda.

Ordo: Hveki vitum, Hákon! þér fremra jarl und mána ferli, fólk runnr hefir hafiz af ránar gunni. þú hefir nío ödlínga Ódni ſenda; af gétnu ná etr hrafn; af því máttu víſi vera vídlendr.

Versio: *Nusqvam, o Hakon! dynastam te præstantiorem novimus sub* a) *coelo: Præliator* b) *pugna navali eminuit. Tu novem reges* c) *ad Othinum ablegasti: ex apposito cadavere edit corvus: hinc o princeps!* d) *late imperas.*

Glossa: a) *mána ferill* callis lunæ, coelum. b) *Rán* Ægeri uxor, mare. c) neci dedisti. d) *vídlendr* habens latifundium.

Pag. 255. Cap. 57.

Þórdr Kolbeinsſon.

Mein rennir brá manna
margs fýſa ſköp varga
lióda litlo ſidar
læ Hákonar æfi.

Enn til lands þeſs er lindar
ládſtafr vegit hafdi
hrauſtr þá er her fór veſtan
hygg ec kvæmi ſon Tryggva.

Ordo: Mein-manna rennir! litlo ſídar brá lióda læ Hákonar æfi; margs fýſa ſköp varga. Enn þá her fór veſtan hygg ec Tryggvaſon kvæmi til, oc hrauſtr lindar ládſtafr hafdi vegit til þeſs lands.

Versio: a) *Maleficorum fugator! paulo post* b) *subditorum fraudes Haconi vitam eripuerunt*: c) *homines nefarii fatorum impulsu multa* (*mala*) *faciunt: cum vero copiæ ex occidente proficiscerentur, scio quod Tryggvii filius ex occidente veniret, postquam* d) *miles fortis armis patriam recuperarat.*

Glossa: a) Apostrophe poëtica. b) *liódar* subditi, *læ* fraudes, inter alia. c) *vargr* proprie extorris, exsul. d) Hakon dynasta; *lindar lád* mare.

Pag. 256. Cap. 57.

Idem.

Hafdi ſer vid ſæri
ſlíks var ván at hánum
auds enn upp um qvædi
Eirikr i hug meira,

ſótti reidr at rádum
rann engi því manna
þrá lyndi fékz þrændum
þrænſkr jarl konúng ſænſkan.

Ordo: Eiríkr hafdi ſér í hug meira enn upp um qvædi vid auds ſæri, ſlíks var ván at hánum: þrænſkr jarl ſótti reidr at rádum ſænſkan konung, því rann eingi manna; þrændum fekz þrályndi.

Versio: *Ericus contra* a) *pecuniæ læsorem plura mente volvit quam ediceret; hæc, ut faceret, ab illo exspectandum erat. Dynasta Thrandensis Svecum regem iratus consultum venit: nemo id retrusit. Pertinacia Thrandis indita est.*

Glossa: a) hominem liberalem.

Pag. 290. Cap. 90.

Hallfredur.

Eitt er ſverd þat er ſverda
ſverd audgan mic gerdi
fyrir ſvipniördum ſverda
ſverdótt man nu verda.

Mana vanſverdat verda
verdr emk þriggia ſverda
jardar leggs ef yrdi
um gerd at því ſverdi.

Ordo: Eitt er þat ſverd ſverda er gördi mic ſverd audgan; fyrir ſverda ſvipniördum man nu verda ſverdott: mana verda van ſverdat; þriggia ſverda emk verdr, ef jardar leggs umgérd yrdi at því ſverdi.

Versio: *Hic gladius gladiorum* (*maximus*) *gladio me ditavit:* a) *nam gladiorum impetum sequentes gladiis non egebunt: certe mihi sat gladiorum erit:* (*tribus ego gladiis dignus sum*) *si* b) *lignea vagina huic gladio adderetur.*

Glossa: a) Pugnam. b) *jardar leggr* terræ crus sive tibia, arbor, lignum [alias lapis; hic forte metallum F. M.].

Pag.

Pag. 295. Cap. 96.

Bandadrápa.

Mærr vann miklo fleiri — þá er gardvala gerdi
málm hrid jörfur ſídan — Gotland vala ſtrandar
adr fragum þat adra — virfils vitt of heriat
Eirikr und ſic geira. — vedr milldr oc ſemr hilldi.

Ordo: Mærr jöfurr vann adra málm-hríd ſídan miklo fleiri, ádr frágum þat. Eirikr und sic geira. Þá er virfils vala (vedr-milldr) gérdi Gotland ſtrandar vala gard vídt of heriat. (Vedr milldr oc ſemr hilldi).

Versio: *Rex illustris aliam* a) *pugnam, sed postea multo plures (pugnas) commisit, hoc dudum fando percepimus — cum in* b) *prælia navalia pronus, Gothiam* c) *latè vastaret.*

Glossa: a) *málmhrid* ferri impetus i. e. pugna. b) *virfils valr* navis, hujus tempestas prælium navale. c) *ſtrandar valr* navis, hujus impetus prælium navale. *Eirikr und ſic geira* et *vedr milldr oc ſemr hilldi* epiphonemata abruptæ significationis sunt.

Ibidem.

Stýrir let at ſtauri — Sleit at ſverda móti
ſtafn-viggs í höfn liggia — ſvörd vikínga hördo
gramr vællti ſva guma — unda már fyrir eyri
gunnblidr oc réd ſídan. — jarl god vördo hiarli.

Ordo: Stýrir ſtafn viggs lét (herin, ſcipin) liggia í höfn; ſva vællti gunnblidr gramr guma. At hördo ſverda móti ſleit unda már vikingia ſvörd fyrir eyri; jarl god vordo hiarli.

Versio: a) *Navis gubernator (classem) in portu manere jussit; ita prælio alacris rex homines (hostes) fraudavit — in duro gladiorum concursu* b) *gavia sangvinaria piratarum cutem ante litus decerpsit.*

Glossa: a) *ſtafn-viggr* navis b) avis carnivora. *Gunnblidr oc red ſídan*, et *jarl god vordo hiarli* epiphonemata incompletæ significationis sunt.

Pag. 296. Cap. 97.

Idem.

Odd hrídar fór eida — Aldeigio brautz ægir
óx hríd at þat ſídan — oſs nunnaz ſcil gunna
log fágandi lægis — ſiá var hilldr med höldum
land Valdimars brandi. — hörd komto auſtr i garda.

Ordo: Odd-hrídar log fágandi fór lægis (at) eyda Valdimars land brandi, (þú) gunna ægir! komz auſtr i Garda med hölldum, brautz Aldegio (oſs nunnaz ſcil) hörd var ſú hilldr.

Versio: a) *Gladium colens* b) *mari profectus est ad vastandum gladio Valdemari regnum: hominum territor! orientem versus in Gardarikiam cum copiis venisti (et) urbem Aldegiam fregisti, (testimonia nobis suppetunt) acre erat illud prælium.*

Glossa: a) *odd-hrídar log* prælii flamma, gladius. b) *lægir* mare, gen. *lægis* adverbialiter positum.

Pag.

Pag. 297. Cap. 97.

Bandadrápa.

Áttut hialldr þars hölldar — Herſcilldi fór hilldar
hlunn viggs í bý runno — hann þverdi frid manna
gæti niördr vid Gauta — áſs of allar ſyſslur
gúnnblidr oc red ſidan. — jarl god vördo hiarli.

Ordo: Áttut, hlunn viggs gæti niordr! hialldr vid Gauta þars hölldar runno í bý, — Hilldar áſs fór herſcilldi of allar ſýſlur; hann ſcerdi manna frid.

Versio: *Tu o* a) *navis gubernator! prælium cum Gothis commisisti, ubi milites oppidum invaserunt.* b) *Miles* c) *armata manum omnes provincias peragravit; hic pacem hominum cessare fecit.*

Glossa: a) *hlunn viggr* navis. b) Pugnæ divus, i. e. miles. c) u. v. clypeo militari sive hostili.

Ibidem.

Idem.

Frá ec hvar fleina ſævar — Raud fur giafall fiórar
fur herdir ſtyr gerdi — fólkmeidr Dana ſceidar
endr i eya ſundi — ver frágum þat vága
Eirikr und ſic geira. — vedr milldr oc ſemr hilldi.

Ordo: Ec frá endr hvar fleinaſævar fur herdir gérdi ſtyr í eya ſundi — vér frágum þat vága furgiafall fólk meidr raud fiorar Dana ſkeidar.

Versio: *Fando percepi ubi quondam* a) *gladio strenue utens in fretis inter insulas pugnam committeret. Miles* b) *aurum largiens quatuor Danorum galeas vastavit: Nos id audivimus.*

Glossa: a) *Fleina fær* mare spiculorum i. e. sangvis, ejus ignis gladius. b) *vága fúr* ignis sinuum vel maris i. e. aurum. De epiphonematibus vid. supra.

Pag. 304. Cap. 104.

Hafgérdingadrápa.

Mínar bidr ec múnca reyni — heidis halldi hattar folldar
meinalauſan farar beina — hallar drottinn yfir mer ſtalli.

Ordo: Ec bidr meina lauſan múnka reyni beina mínar farar: folldar hattar hallar drottinn halldi yfir mér heidis ſtalli.

Versio: *Rogo, ut* a) *monachorum purus* b) *præses meas itinera expediat,* c) *aulæ coelestis dominus* d) *manu sua me protegat.*

Glossa: a) Christus. b) *Reynir* qvi examinat vel probat. c) *folldar-hattr* tegumen terræ v. coelum. d) *heidis ſtallr* statio accipitris i. e. manus.

Pag.

Pag. 331. Cap. 116.

Halldór Úkriſtni.

Út baud jöfra hneitir
elmódr af Svíþiódo
ſunnr hellt gramr til gunnar
gunn-bliks lidi miklo.

Hverr villdi þá höllda
hræ geitunga feitir
már feck á ſiá ſára
ſylg Eiríki fylgia.

Ordo: Jöfra hneitir útbaud miklo lidi af Svíþiódo, gunnbliks elmódr gramr héllt ſunnr til gunnar. Hverr höllda, hrægeitúnga feitir, villdi þá Eiriki fylgia: ſára már feck ſylg á ſiá.

Versio: *Regum* a) *coarctator multas copias e Svecia evocavit,* b) *bello animosus rex austrum versus ad prælium se contulit. Hominum qvisqve* c) *aves carnivoras saginans Ericum sequi voluit.* d) *Gavia vulneraria potum in mari consecuta est.*

Glossa: a) *hneitir* qvi arcte tenet vel comprimit. b) *gunnbliks-el* tempestas gladii i. e. prælium. c) *hrægeitúngr* avis cadaverum i. e. carnivora. d) corvus.

Pag. 333. Cap. 118.

Idem.

Ona fór oc einom
unnvigg konúngr ſunnan
ſverd raud mætr at mordi
meidr ſiötigum ſkeida.

þá er hún-lagar hreina
hafdi jarl of krafda
ſátt geck ſeggia kyndar
ſundr Scánúnga fundar.

Ordo: Einom unnvigg oc ſiötigum ſkeida for konúngr ſunnan; mætr óna meidr, raud ſverd at mordi. þá er jarl hafdi krafit Skánúnga hún-hreina ſundar lagar, géck ſeggia kindar ſætt ſundr.

Versio: *Cum* [illegible] a) *navi et septuaginta galeis rex ab austro profectus est;* b) *miles eximius gladium in prælio rubefecit. Cum comes Scanos ad navalem congressum provocaverat* c) *mari, pax hominum dirupta est.*

Glossa: a) *unn-viggr* bos undæ, i. e. navis. b) *óna meidr* miles, ab *óni* pars gladii. c) *lagar* mari, hic et alibi.

Pag. 336. Cap. 120.

Hallfredr.

Geta ſcal máls þeſs er mæla
menn at vapna ſenno
dólga fángs vid drengi
dádöflgan gram qvádo.

Badat her tygdar hyggia
hneckir ſína recka
þeſs lifa þiódar ſeſsa
þróttar ord á flótta.

Ordo: þeſs máls ſkal géta, er menn qvádo dólga fángs dádöflgan gram mæla vid drengi at vapna ſenno: hneckir her tygdar badat ſína recka hyggia á flótta: þeſs þiódar ſeſsa þróttar ord lifa.

Versio: *Id commemorandum, qvod homines referunt* a) *bello potentem regem dixisse ad suos in* b) *armorum discordia: ordinis militaris repulsor suos heroas fugam meditari* c) *prohibuit; hujus principis fortia verba in memoria manebunt.*

Glossa: a) *dólga fáng* conflictus hostium i. e. pugna. b) in prælio. c) *badat* rogavit ne (fugam meditarentur).

Pag. 339. Cap. 123.

Hallfredr.

Þar hyck víſt til miöc miſto
mörg kom drótt á flótta
gram þann er gunni framdi
gengis þrænſkra drengia.

Næfr vá einn vid jöfra
allvalldr tvo ſnialla
frægr er flíct at ſegia
ſidr enn jarl en þridia.

Ordo: Ec hygg víſt gram þann er gunni framdi miſto þar mioc gengis þrænſkra drengia: mörg drótt kom á flótta. Næfr allvalldr vá einn vid ſnialla jöfra enn jarl enn þridia; flíct er frægr ſidr at ſegia.

Versio: *Certe novi, regem, qui illic pugnam obivit, illic juvenum Thrandensium comitatum desiderasse, permulti in fugam versi sunt. Monarcha strenuus solus pugnavit cum duobus regibus et tertio comite; hoc dictu gloriosum est.*

Glossa: a) *gengi* comitatus.

Ibidem.

Skúli Þorsteinsſon.

Fylgdac Fríſa dólgi
féck ec úngr þar ſpiör ſúngo
nú fidr ölld at ec elldumz
alldr bót oc Sigvallda.

Þar er til móts vid mæti
málm þings í dyn hiálma
ſunnr vid Svolldar mynni
ſár lauk rodin bárum.

Ordo: Ec fylgda Fríſa dólgi oc Sigvallda: ec féck úngr alldr bót þars ſpiör ſúngo: (nú fidr ölld at ec elldumz) þar er vér ſunnr vid Svolldr bárum rodinn ſár lauk í hiálma dyn til móts vid málm þings mæti.

Versio: *Frisonum adversarium et Sigvalldum secutus sum; juvenis ego vitæ decus (honores, fortunas) nactus sum* a), *ubi tela sonuere (nunc me senescere homines comperiunt) ubi nos ad austrum prope Svoldam insulam rubefactum* b) *gladium gessimus in* c) *galearum strepitu contra obeuntem pugnas.*

Glossa: a) In præliis. b) arundo sangvinis, gladius. c) in prælio.

Pag. 340. Cap. 124.

Halldór Úkristni.

Gerdiz ſnarpra ſverda
ſlito drengir frid lengi
þar gollin ſpiör gullo
gángr of ormin lánga.

Dólgs qvádo fram fylgia
fráns leggbíta hánum
ſænſka menn at ſenno
ſunnr oc danſka runna.

Ordo: Snarpra ſverda gángr gèrdiz of ormin lánga; þar er gollin ſpiör gullo, ſlito drengir lengi frid. Hánum qvádo menn fylgia ſænſka oc danſka fráns leggbíta runna ſunnr at dólgs ſenno.

Versio: *Acutorum ensium impetus in Dracone longo increbuit; ubi inaurata spicula sonuere* a), *pacem juvenes diu ruperunt: Eum secutos esse ferunt Svecos et Danos* b) *fulgentis gladii gestatores austrum versus ad hostilem litem.*

Glossa: a) Pugnarunt. b) milites *fránn legg-bítr* fulgens gladius.

Pag.

Pag. 340. Cap. 124.

Halldór Úkristni.

Fiörd kom helldr í harda — þá er bord mikinn barda
hnito reyr ſaman dreira — bryn flagds regin lagdi
túngl ſcáruz þá tíngla — Jarl vann hiálms at hólmi
tángar, ormrinn lángi. — hríd vid fofnis ſído.

Ordo: Ormrin lángi kom helldr í harda fiörd, dreyra reyr hnito ſaman: þá ſkároz túngl tíngla tángar: þá er brynflagds reginn lagdi bord mikin barda vid fofnis ſido: jarl vann hiálms hrid at hólmi.

Versio: *Draco longus in admodum duram* a) *angustiam redactus est:* b) *sangvinis arundines colliserunt:* c) *navis lunæ ſectæ sunt: cum gladii gestator alvosam* d) *navem ad latus draconis apponeret dynasta ad insulam* e) *prælium commisit.*

Glossa: a) *Fiörd* angustia, vel qvod habet Edda *fiörd* exercitus, turba militum. b) gladii. c) clypei. d) *bardi* navis bellicæ genus. e) *hiálms hríd* prælium.

Pag. 341. Cap. 125.

Hallfredr.

Sucko nidr af nadri — Vanr man ormr þótt ormi
naddfárs í böd ſárir — alldýrr konúngr ſtýri
baugs gerdot vid vægiaz — hvar hann ſcrídr med lid lýda
verkendur megin ſerkiar. — lengi flíkra drengia.

Ordo: Naddfárs verkendur ſucko baugs megin ſerkiar nidr af nadri, gerdot vid vægiaz í böd. Hvars ormr ſcrídr vid lýda lid, man hann lengi flíkra drengia vanr, þótt alldýrr konúngr ormi ſtýri.

Versio: a) *Præliis operam dantes cum* b) *gravi lorica annulis contexta ex navi dracone submersi sunt: in pugna sibi* [illegible] *pepercerunt: ubicunqve draco cum hominum copiis labitur, talibus diu carebit juvenibus; qvamvis rex præstantissimus draconem gubernet.*

Glossa: a) milites. b) *baugr* annulus, macula loricæ, *baugs ſerkr* lorica, hic ut alias genitivus adverbialescit.

Pag. 343. Cap. 128.

Þórdr Kolbeinsſon.

Þar var hiálmads heriar — grams vör oc blám hiörvi
hropts vid dreyrgar toptir — höll bilar hárra fialla
Ord feck gott er gerdi — Hyrníngr ádr þat fyrniz.

Ordo: Þar var hiálmads heriar (fiölld) vid hropts dreyrgar toptir. Oc Hyrníngr er gérdi grams vör blám hiörvi, féck gott ord, ádr þat fyrniz bilar hárra fialla höll.

Versio: *Tunc galeati exercitus* (*multitudo*) a) *ad cruentos Othini parietes stetit. Et Hyrningus, qvi regem livido ense* b) *tuebatur, honestam famam adeptus est. Priusqvam id oblivioni detur,* c) *altorum montium aula corruet.*

Glossa: a) ad Valhallam confluxit. b) *vör* i. q. *vörn* tutela. c) i. e. coelum.

Pag.

Pag. 344. Cap. 128.

Halldór Úkristni.

Hét á heiptar nýta
hugreifr med óleifi
aptr ſtöck þiód á þóptir
þengill ſína drengi,
þa er haf vita höfdo
Hallands of gram ſniallan
vard fyrir Vinda myrdi
vapneidr lokit ſkeidum.

Ordo: Hugreifr þengill hét á ſína heiptar nýta drengi, þiód ſtöck aptr á þóptir med óleifi. Þá er (þeir) höfdo ſkeidum lokit hafvita of ſniallan Hallands gram vard vapneidr fyri Vinda myrdi.

Versio: *Animo alacris Princeps juvenes justi odii tenaces hortatus est. Copiæ retro in transtra cum Olafo resiluere. Cum galeis* a) *navem cinxerant, circum circa* b) *Hallandiae regem,* c) *solemnis armorum actus Vandalorum occisori obtigit.*

Glossa: a) *Haf-viti* corvus oceani, navis. b) Olafum Tryggvonis. c) *eidr* proprie actus sacer et solemnis.

Pag. 345. Cap. 129.

Hallfredr.

Úgrædir ſá auda
armgrióts tröno flióta
hann raud geir at gunni
gladr oc báda nadra.
Ádr hialldr þorin helldi
hugframr í böd ramri
ſnotr af ſnæris vitni
ſunds þórketill undan.

Ordo: Armgrióts úgrædir ſá auda flióta tröno ac báda nadra; hann raud gladr geir at gunni: ádr hialldr þorin, hugframr í ramri böd, ſunds ſnotr þorkéll hélldi undan af ſnæris vitni.

Versio: a) *Brachii glaream lucri non faciens grusem (navim) et utrumque draconem præsidio nutatum vidit: hic in præliis framcam alacris rubefecit, priusquam bellicosus, in acri prælio audax,* b) *natandi peritus, Thorkillus e* c) *navi sua fugam capesceret.*

Glossa: a) aurum. b) *ſunds ſnotr.* c) *ſnæris vitnir* corvus rudentum, navis.

Pag. 346. Cap. 130.

Halldór Úkristni.

Dróguz vidt at vígi
Vinda ſkeidur oc gíndo
þridia haudurs á þiódir
þunn gálkn í járn munnum.
gnýr vard á ſiá ſverda
ſleit örn géra beito
dýrr vá drengia ſtióri
drótt kom mörg á flótta.

Ordo: Vinda ſkeidur dróguz vídt at vígi: þridia haudurs þunn gálkn gíndo járn-munnum á þiódir: á ſiá vard ſverda gnýr; örn ſleit géra beito; dýrr drengia ſtióri vá, mörg drótt kom á flótta.

Versio: *Vandalorum galeæ e longinquo ad pugnam accesserunt; tenues* a) *clypei belluæ ferreis rictibus hiarunt in copias; in mari gladiorum strepitus extitit: aquila* b) *lupi escam discerpsit; eximius militum dux dimicavit: multi homines in pugnam conversi sunt.*

Glossa: a) *Haudr* i. q. *fiall* v. *biarg* hoc i. q. tegmen, sed Othini tegmen clypeus, hujus bellua gladius. b) cadavera.

Pag.

Pag. 346. Cap. 130.

Hallfredr.

Veitc eigi hitt hvert heita
húngr deyfi ſkal ec leyfi
dyn-ſædingia daudann
dýr bliks eda þó kikan.

Alls ſannliga ſegia
ſárr man gramr at hváro
hætt er til hanns at fretta
hvart tveggia mér ſeggir.

Ordo: Ec veit eigi hitt hvert ec ſkal leyſa dyn ſædíngia húngr deyfi kykvan, eda dýrbliks hneyti daudan; alls ſeggir ſegia mér huart tveggia at hvero man gramr ſannliga ſár, er hætt at frétta til hans.

Versio: *Id nescio,* [illegible] a) *corvorum famis extinctorem vivum,* an b) *fluvii lucis dispersorem mortuum celebrem, quandoquidem homines utrumque mihi referunt; quicquid sit, certe rex saucius factus est; fama de illo perlata aliquid periculi subesse innuit.*

Glossa: a) militem hastis cædentem. b) *dýr-blik* fluvii lux i. e. aurum, ejus dispersor vir liberalis.

Pag. 347 Cap. 130.

Idem.

Samr var árr of æfi
odd bragds hinn er þat ſagdi
at lofda gramr lifdi
læſtyggs ſonar Tryggva.

Vera qvedr ölld or eli
Álaf komin ſtála
menn géta máli ſönno
miöc er verr enn ſva ferri.

Ordo: Hinn er þat ſagdi at oddbragdsſamr lofda gramr lifi, var of æfi læſtyggs Tryggvaſonar árr: ölld qvedr Ólaf komin or ſtála eli. Menn géta ſönnu máli miöc ferri (þat) er verr enn ſva.

Versio: *Ille qui referebat, quod belli peritus hominum dux viveret, fraudem aversantis Tryggvii filii minister (satelles)* a) *semper fuit. Populus Olavum ex* b) *ferri tumultu evasisse putat, homines conjecturam a vero remotam faciunt,* non *adeo bene res se habet.*

Glossa: a) *of æfi* ætatem b) bello.

Ibidem.

Idem.

Mundot þeſs alls þegnar
þrótt hardan gram ſótto
frá ec med lýda lidi
land herr þars ſköp verda.

At mund jökuls myndi
marg dýrr koma ſtýrir
geta þickiaz þeſs gotnar
glíkligs or ſtyr ſlíkum.

Ordo: Alls þegnar ſótto land-herr þrótt-hardan gram frá ec þeſs mundot ſköp verda med lýda lidi, at marg dýrr mund-jökuls ſtýrir myndi koma or ſlíkum ſtyr, þeſs þickiaz gotnar géta glíkligs.

Versio: *Homines totius regni exercitu fortissimum regem invaserunt; audivi* a) *fortunæ munere* non *contigisse, ut hominum ope longe præstantissimus* b) *argenti possessor evaderet é tanto tumultu; hæc conjectura vero consentanea hominibus videtur.*

Glossa: a) *ſköp* pl. fata. b) *mundjökull* argentum.

Pag. 347. Cap. 130.

Hallfredr.

Enn ſegir audar kénni
auſtr í málma gnauſtan
ſeggr fra ſárum tiggia
ſamr eda brot qvamnum.

Nú er ſann fregit ſunnan
ſiklíngs or ſtyr miklum
kann ec eigi margt vid manna
mord veifanar ordi.

Ordo: En ſegir ſamur ſeggr audar kénni frá Tiggia auſtr í málma gnauſtan, ſárum eda brot qvamnum; nú er ſunnan or miklum ſtyr ſannfregit ſiklings mord, ec kann eigi margt vid manna veifanar ordi.

Versio: *Idem miles* a) *pecuniæ possessori dicit de rege ad orientem inter ferri strepitum (constituto) vel saucio vel elapso; sed nunc ex multo* b) *austri conflictu pro certo narratur regis cædes; incertam famam non magni facio.*

Glossa: a) homini, i. e. mihi. b) ad austrum facto.

Pap. 348. Cap. 131.

Halldór.

Hiálm falldin bar hilmi
hríngz á miklo þíngi
ſkeidur glæſto þá þiódir
þángat ormrin lángi.

Enn ſudr á gný gunnar
gladr tók jarl vid nadri
ádr vard egg at rióda
áttgódr Hemíngs bródir.

Ordo: Ormrin lángi bar af miklu hríngs þíngi þángat hiálm falldin hilmi, þá glæſto þiódir ſkeidar. Jarl tók gladr vid nadri af gunnar gný, enn áttgodr Hemíngs bródir vard ádr en rioda egg.

Versio: a) *Draco longus de multo gladiorum conventu galeatum* b) *regem eo tulit: tum cohortes naves suas ornarunt. Lætus dynasta Draconem post pugnam recepit; necesse tamen erat ut generosus* c) *Hemingi frater aciem antea rubefaceret.*

Glossa: a) Navis longa draconis forma. b) dynastam Ericum. c) Ericus dynasta.

Ibidem.

Idem.

Veit ec fyrir Erling utan
ár (at) herſar váro
lofac faſta tý fleſtir
farlands vinir jarla.

Enn et víg frá Veigo
vel ec ord at ſtyr nordan
land eda lengra ſtundo
lagdiz ſudr til Agda.

Ordo: Ec veit at ár varo fleſtir herſar jarla vinir; lofac farlands faſta tý: enn ſtundo eptir víg en ſtyr lagdiz land ſudr til Agda eda leingra nordan frá Veigo, ec vel ord.

Versio: *Novi quod plerique magnates dynastarum amici ab initio essent, præter solum Erlingum:* a) *auri datorem laudo. Sed paulo post cædem (Olavi) in* b) *prælio, a Veiga septentrionali austrum versus ad Agdas vel longius terra (dynastæ) subjecta est; verborum delectum habeo.*

Glossa: a) *Farland* navium solum i. e. mare, *farlands fasti* ignis maris v. e. aurum, hujus divus vir. b) Ad Svoldam insulam.

Pag.

Pag. 348. Cap. 131.

Halldór.

Alvallds nuto alldir
una líkar vel flíko
fkylldr létz hendi at hallda
hann of Noregs mannum.

Enn Sveinn kóngr funnan
fagdr er daudr en audi
fátt bilar fleftra ýta
fár hanns býir váro.

Ordo: Alldir nuto alvallds, fliko líkar vel at una, hann létz fkylldr at hallda hendi of Noregs mönnum: enn hinn Sveinn konúngr er funnan fagdr daudr; hans býir váro audir; fátt fleftra ýta fár bilar.

Versio: *Populus a principe multum emolumentum habuit, hac sorte nostra contenti gaudemus; debere se dixit Norvegiæ homines tueri. Verum ille rex (Daniæ) Sveno mortuus jam dicitur, ejus oppida jam* a) [illegible] *facta sunt. Pauca sunt mala, quæ* [illegible] *plerisque hominibus contingant.*

Glossa: a) lego *audir bœir)* vel construe *hinn audi Sveinn konungr* [illegible] ille felix Sveno.

VII.

SAGA ÓLAFS HELGA.

Pag. 3. Cap. 4.

Ottar Svarti.

Úngr hratzto a vit vengis
vígrackr konúngr blacki
þú hefir dýrum þrek dreyra
Danmerkr þic vandan.

Vard nýtliguft nordan
nú ert ríkr af hvöt flíkri
frá ec til þefs at fórut
för þín konúngr gerva.

Ordo: Vígrackr konúngr! úngr hratzto vengis blacki á vit Danmarkar, þú hefir þic vandan dýrum dreyra þrek: för þín konúngr var nýtliguft: giörva frá ec til þefs er fórút nordan, af flíkri hvöt erto nu ríkr.

Versio: *Pugnando strenue rex! adhuc juvenis* a) *navim* b) *in Daniam propulisti: pugnis celebribus te assuefecisti. Iter tuum o rex! magno tibi fuit emolumento:* d) *omnino audivi* [illegible] *ex borea proficiscereris: propter hanc alacritatem* [illegible] *potens factus es.*

Glossa: a) *á vit*, visum, ad videndum. a) *Vengir* pirata, ejus eqvus, navis. c) *dreyraþrekr* sangvinis sive vulnerum labor, i. e. militia. *d) giörva*, prorsus, omnino.

Pag. 4. Cap. 4.

Idem.

Öttut árum fkreyttum
auftr í fallt med flauftum
barot land af landi
land vördr á fkip randir.

Neyttut fegl oc fettut
fund varpadi ftundum
fleit miöc róin miklar
mörg ár und þèr báror.

Ordo:

Ordo: Med árum öttut ſkreyttum flauſtum auſtr í ſallt; bárut landvördr! land af landi randir á ſkip. Neyttud ſundvarpadi oc ſettut ſtundum ſegl: mörg róin ár ſleit und þèr miöc miklar bárur.

Versio: *Remis egisti naves ornatas in* a) *mare orientale: Clypeos, o terræ custos! velut spolia* b) *e multis terris in naves tuas tulisti* c); *naves tibi usui erant: erectis subinde velis, multus remus remigatione tritus* d) *te navigante ingentes fluctus persecuit.*

Glossa: a) Hic, orientem versus in mare i. e. in mare Balticum. b) Ex una terra post aliam. c) *ſund-varpadr* maris vel aqvæ strator i. e. navis. d) hic: sub te.

Ibidem.

Idem.

Drótt vard driúgligr ótti — Svan brædir namto ſídan
dólglinns at för þinni — Svíþiódar nes rióda.

Ordo: Drótt vard [illegible] þinni för driúgr ótti, ſídan namto dólglinns ſvan brædir at rióda Svíþiódar nes.

Versio: *Tuum iter populo magno erat terrori: deinde* a) *o miles! Sveciæ promontoria rubefecisti.*

Glossa: a) *dólg-linnr* gladius, hujus cygnus, corvus; qui huic prædam dat, miles.

Pag. 5. Cap. 5.

Sighvatr.

Lángr bar út enn únga — Kann ec til margs enn manna
jöfra kund at ſundi — minni fyrſta ſinni
þiód ugdi ſér ſídann — hann raud æztr fyrir auſtan
ſiá meidr konúngs reidi. — ulfs fót vid ſkér ſóta.

Ordo: Lángr ſiá meidr bar út at ſundi enn únga jöfra kund, þiód ugdi ſer ſidan konúngs reidi: enn kann ec til margs minni, hann ædſtr manna raud fyrſta ſinni úlfs fót auſtr vid ſóta ſkér.

Versio: *Longa* a) *navis in oceanum tulit juvenem regibus satum, posthæc a regis ira sibi cavit populus. Multorum (qvæ gesta sunt) præterea recordor, ille hominum præstantissimus* b) *lupi ungulam primum rubefecit orientem versus prope soticos scopulos.*

Glossa: a) *Siá meidr* pinus maris i. e. navis. b) i. e. stragem edidit.

Pag. 6. Cap. 6.

Ottar Svarti.

Gilldir komto at gialldi — rann enn madr at minna
gotneſkum her flotna — margr býr of þrek varga
þordut þèr at varda — húngr frác auſtr enn ýngri
þat land jöfurr brandi. — Eyſýſslo lid þeigia.

Ordo: Flotna jöfurr! gotneſkum herr komto at gialldi, þordut gilldir at varda þér þat land brandi: auſtr frá ec varga húngr þeigia; rann Eyſýſlu lid, margr madr býr of minna þrek en hinn ýngri.

Versio: *Princeps* a) *nautarum! a Gothico exercitu tributa exegisti:* b) *tributarii facti a terra sua te prohibere non ausi sunt. Ad orientem ferarum famem* c) *cessare audivi;* d) *multi junioribus cedunt, s. viribus inferiores sunt.*

Glossa: a) *flotnar* milites classiarii. b) *gilldr* qvi est solvendo, qvi soluit tributa. c) *þegia* tacere i. e. cessare. d) i. e. Tu adhuc junior multos ætate magis provectos excelluisti.

Pag. 7. Cap. 7.

Sighvatr.

Þá er enn oc önnur
Álafr né ſvik fáloz
odda þíng í eyddri
Ey-ſýſslo géck heya.

Sitt átto fiör fótum
fár beid í ſtad ſára
enn þeir es undan runno
alvalldr, búendur giallda.

Ordo: Oc ſvik né fáluz þá er Ólafr géck enn mi heya önnur odda þíng í eyddri Eyſýſlo. Enn þeir bændur er undann runno átto ſitt fiör fótum giallda, fár beid i ſtad allvalds ſára.

Versio: a) *Nec fraudes latuere, cum Olavus in vastata Eysysla* b) *mucronum conventus alios commissum iret; sed rustici cursu chlapsi vitam servatam pedum velocitati referebant: pauci* c) *in loco vulnera a rege inflicta expectarunt.*

Glossa: a) Vide historiam. b) pugnas alias. c) in statione manentes.

Pag. 8. Cap. 8.

Idem.

Hríd var ſtáls í ſtrídri
ſtröng Herdala göngo
Finnlendinga at fundi
fylkis nids en þridia.

Enn auſtr vid lá leyſti
leid víkínga ſkeidar
Balagards at bardi
brimſkídum lá ſída.

Ordo: En þridia ſtröng ſtáls hríd var í fylkis nids ſtrídri Herdala göngu at Finnlendinga fundi: en auſtr vid lá-leid leyſti (hann) víkínga ſkeidar, Balagards ſída lá brimſkídum at bordi.

Versio: *Tertius actis* a) *chalybis impetus in regis strenua Herdalensi expeditione extitit, ubi (rex) cum Finnis congrederetur: sed orientem versus* b) *ad maris viam naves piraticas soluit (é portu); littus Balagardi navium proris obversum erat.*

Glossa: a) pugna. b) ad mare.

Pag. 9. Cap. 9.

Idem.

Enn qvádo gram gunnar
galldr upphöfum vallda
dýrd frá ec vel þeim er vardiz
vinnaz fiórda ſinni.

Þá er ólítill úti
jöfra lids á midli
fridr géck ſundr í ſlídri
Sudrvík Dönum kudri.

Ordo: Enn qvádo gram fiórda ſinni vallda gunnar galldrs upphöfum; frá ec þeim er dýrd vardi vel vinnaz þá er ólítill fridr géck ſundr midli jöfra lids í Dönum kudri ſlídri Sudr-vík.

Versio: *Adhuc retulerunt regem quarta vice bellici tumultus initia* a) *fecisse; audivi eum qui nominis gloriam tuetur, bono cum successu operam navasse, cum* b) *alta pax inter exercitus regios dissolveretur in plana Sudurvikia, oppido Danis noto.*

Glossa: a) in causa fuisse, qvod bellicus tumultus oriretur. b) Vel si legis *ólítin*, valde dissolveretur.

Pag. 10.

Cap. 10.

Sighvatr.

Víg vanto hlenna hneigir
hiálmum grimt it fimta
þolldo hlyr fyrir hárri
hríd Kinlima ſído.

þá er vid rauſn at ræſis
reid herr ofan ſkeidum
enn í gégn at gunni
géck hilmis lid reckum.

Ordo: þú hlenna hneigir vant it fimta hiálmum grimt vig, hlýr þolldo hríd fyrir hárri Kinnlima ſído. þá er herr reid ofan at ræſis ſkeidum enn hilmis lid géck vid rausn giegn reckum at gunni.

Versio: *Tu homuncionum suppressor qvintam galeis noxiam pugnam commisisti. Puppes procellam (impetum) sustinuere ante arduum Kinlimii latus, cum exercitus deorsum ad naves regias eqvitaret, principis copiæ excelso animo obviam venere militibus ad pugnandum.*

Glossa: a) *hlýr* puppes, propriæ latera puppis. b) *rauſn* magnanimitas.

Pag. 12.

Cap. 12.

Ottar Svarti.

Enn brautto ela kénnir
yggs gunn þorinn bryggior
linns hefir lönd at vinna
Lundúnar þér ſnúnat.

Höfdo hart of krafdir
hildr óx vid þat ſkilldir
gáng en gamlir ſprúngo
gunn þínga jarnhríngar.

Ordo: Gunn þorin yggs ela kénnir brautto Lundúna bryggior, enn hefir þér ſnúnat at vinna linns lönd: hart of krafdir ſkildir höfdo gáng, vid þat óx hilldr, enn gamlir gunn þínga járnhríngar ſprúngo.

Versio: *Pugnando audax* a) *prælii gnare! pontes Londini destruxisti; adhuc* b) *serpentis sedes acquirere tibi contigit. Clypei duriter impulsi strepuere, quo aucta est pugna, sed* c) *similiarum militarium veteres annuli ferrei rupti sunt.*

Glossa: a) *Yggs el* Othini procella ɔ: pugna. b) aurum. c) i. e. loricæ.

Ibidem.

Idem.

Komto í land oc lendir
ládvördr Adalrádi
þín naut recka rúni
ríki efldr at ſlíko.

Hardr var fundr ſá færdut
fridlands á vit nidia
réd átt ſtudull ádan
Játmundar þar grundo.

Ordo: þú lád vördr komt í land oc lendir Adalrádi, recka rúni efldr at ſlíko ríki naut þín. Hardr var ſá fundr (er) færdit á vit fridlands nidia: ádan réd Játmundar ættſtudull þar grundo.

Versio:

Versio: *Tu* a) *regni custos! terram conscendisti et regno restituisti Adalradum:* b) *heroum collocutor hoc tibi tribuito, adeo potenter adjutus. Acris erat congressus, quem contra terræ patatæ* c) *vastatores egisti: antea Jatmundi consanguineus, illic regno præfuit.*

Glossa: a) Princeps. b) rex, princeps. c) *nídir* vastator.

Pag. 13.

Cap. 12.

Sighvatr.

Rétt er atsókn hin sétta
snarr þengill baud Englum
átt þars Ólafr sótti
yggs Lundúna bryggior.

Sverd bito Völsc enn vörðo
víkíngar þar díki
átti sumt í sléttu
sudr virki lid búdir.

Ordo: Hin sérta atsókn er átt, Ólafr baud Englum yggs rétt þar er snarr þengil sótti Lundúna bryggior: Völsc sverd bito en víkíngar vörðo þar díki; sumt lid átti búdir í slétto sudr-virki.

Versio: *Sexta pugna commissa est, cum Olavus Anglis* a) *Othini jura offerret, (et) ubi acer rex in pontes Londinenses impetum faceret. Enses Gallici secuerunt: piratæ fossam defenderunt: quædam exercitus pars in plano* b) *Sudrvirkio domos habuit.*

Glossa: a) *yggs rétter* Othini jus vel jura i. e. pugnandi conditionem dedit. b) munimento australi.

Pag. 13.

Cap. 13.

Idem.

Enn lét siöunda sinni
sverd þíng háit verda
endr á Úlfkélls landi
Álafr sem ec fer máli.

Stód Hríngmara heidi
her fall var þar alla
Ello kind er olli
arfvördr Haralds starfi.

Ordo: Endr lét Ólafr siöúnda sinni suerd þíng háit á Úlfkéls landi sem ec fer máli. Ello kind stód (of) alla Hríngmara heidi, þar vard her fall, er Haralds arfvördr olli starfi.

Versio: *Olim septima vice Olavus in Ulfkelli terra agi curavit* a) *gladiorum conventum, de quo hic loquor.* b) *Ellæ soboles super totis tesquis Hringmarensibus stetit; strages ibi edita est, ubi* c) *Haraldi hæreditatis custos grassabatur.*

Glossa: a) Pugnam. b) Angli, regis Ellæ qvondam subditi. c) Olavus Haraldi filius.

Pag. 14.

Cap. 13.

Óttar Svarti.

Þengill frá ec at púnga
þinn herr skipum ferri
raud Hríngmara heidi
hlód valkösto blódi.

Laut fyri ydur ádr léti
landfólk í gný randa
Engla ferd at jördo
ótt en mörg á flótta.

Ordo: Ec frá, þengill! at þinn herr, skipum ferri, hlód púnga valkösto, oc raud Hríng-mara heidi blódi. Fyrir ydur laut lands fólk at jördo í randa gný, ádr mörg Engla ferd léti á flótta.

Versio:

Versio: *Audivi, o rex! qvod tuus exercitus* a) *longe* ▪ *navibus ingentem* b) *stragem cumularet et tesqva Hringmarensia sangvine tingeret. Coram te populus terræ in clypeorum tumultu occubuit, priusqvam ingens Anglorum multitudo terga daret.*

Glossa: a) In terra penitiore. b) cadaverum acervum. c) pugna.

Ibidem.

Idem.

Atgöngo vanto ýngvi
ætt ſíklínga mikla
blídr hilmir tókto breida
borg Cantara um morgun.

Lék vid rann af ríki
rétto bragna konr gagni
alldar frák at alldri
elldr oc reykr þú belldir.

Ordo: Þú vant blídr hilmir! mikla ſiklínga ætt: átgöngo breida Kantaraborg tókto of morgun. Reykr oc elldr lék af ríki vid rann; rétto bragna konr gagni, frá ek at Þú belldir alldar alldri:

Versio: *Tu rex gratiose! aggressu militari magnam regum stirpem superasti: amplam Cantuariam mane occupasti, fumus ignisqve in domibus violenter lusit, victoriâ* a) *princeps populi! potitus es; audivi, qvod* b) *hominum vitæ vim inferres.*

Glossa: a) *bragnar* viri, *konr* juvenis nobilis. b) multos ▪ medio tolleres.

Pag. 14.

Cap. 14.

Sighvatr.

Veit ec at víga mætir
Vindum hættr en átta
ſtyrkr geck vördr at virki
verdúngar ſtyr gérdi.

Sinn máttot bæ banna
borg Kantara ſorgar
margt féckz prúdum pörtum
port greifar Óleifi.

Ordo: Veit ec at Vindum hættr vígamætir gérdi enn átta ſtyr, vördr verdúngar géck ▪ virki máttut greifar banna Oleifi ſinn bæ Cantaraborg, margt ſorgar port féckz prúdum pörtum.

Versio: *Novi qvod Venedis noxius, prælia obiens octavam turbam (pugnam) excitaret; custodiarum custos castellum adiit. Dynastæ regem ab urbe sua Cantuaria prohibere non poterant.* a) *Partis magnanimis multæ portæ doloris plenæ dabantur.*

Glossa: a) Parti Scotiæ milites, dirutis Cantuariæ muris per plures vias urbe excessisse dicuntur.

Pag. 15.

Cap. 14.

Idem.

Vann úngr kóngr Englum
ótraudr ſcarar raudar
endr kom brúnt á branda
blód í Nýamódo.

Nú hefic orruſtur auſtan
ógnvallds nío talldar
herr féll Danſkr þá dörrum
dreif meſt at Óleifi.

Ordo: Ótraudr úngr kóngr vann endr Englum raudar ſcarar; brúnt blód kom endr á branda í Nýamódo. Nú hefic talldar nío ógnvallds orruſtur auſtan, þá er dörrum dreif at Óleifi féll meſt danſkr herr.

Versio:

Versio: *Rex juvenis Anglorum capillos (sangvine) rubefactos dedit; in Nyamoda* a) *sangvis lividus gladiis olim adspersus est. Nunc enumeravi novem bellatoris pugnas* b) *ex oriente profecti; cum hastæ contra Olavum volarent, ex copiis danicis plurimi cæsi sunt.*

Glossa: a) cruor. b) i. e. ex Norvegia.

Pag. 15. Cap. 14.

Ottar.

Máttit enſkrar ættar — Gulldut gumar ſialldan
ölld þar er tókt vid giölldum — göll döglingi holluſt
víſi vægdar lauſum — ſtundum frá ec til ſtrandar
vídfrægr vid þar bægia. — ſtór þíng ofan fóro.

Ordo: Máttit enſkrar ættar ölld, vídfrægr víſi! bægia þér vægdarlauſum þá er tókt vid giölldum. Gulldut ſialldan gumar göll döglingi holluſt; ſtundum frá ec ſtór þing fóro ofan til ſtrandar.

Versio: *Anglici generis populus non potuit, rex celebris! tibi resistere, cedere nescio, cum tributa colligeres; non raro* a) *luerunt homines damna, regi maxime proficua; audivi quandoque ad littus res pretiosissimas deportatas fuisse.*

Glossa: a) Si legere mavis *göll* pro *giölld*, vertendum: non raro solverunt tributa.

Pag. 16. Cap. 15.

Sighvatr.

Togr var fullr í fögrum — Ból lét hann á hóli
fólkveggs drífar hreggi — hátt víkingar átto
hellto ſem hilmir mællti — þeir bádut ſér ſídan
Hríngsfirdi lid þíngat. — ſlíks ſkotnadar brotna.

Ordo: Þat var fullr togr er hilmir mælti hellto fólk veggs drífar hreggi í fögrum Hríngsfirdi; Hann lét brotna hátt ból at hóli, þat víkíngar átto, þeir bádot ſér ſídan ſliks ſkotnadar.

Versio: *Plena decas erat quam rex* a) *complevit hâc* *) *clypei* b) *imbris procellâ in amæno Hringensi sinu. Ipse effecit ut frangeretur sublimis sedes in colle sita, quam tenuere piratæ; hi sibi postea talem sortem optarunt.*

Glossa: a) mensuravit. b) clypei imber, sagittæ volantes, qvarum procella pugna. *) [*hellto* effusa, profusa. F. M.]

Pag. 16. Cap. 16.

Idem.

Ólafr vanto þars jöfrar — þat frá ec víg at vitto
ellifta ſtyr féllo — Viliálms fyrir bæ hiálma
úngr komto af því þíngi — tala mint er þat telia
þollr í Gríſlo-pollum. — trygs jarls háit ſnarla.

Ordo:

Ordo: Þú vant Ólafr ellifta ſtyr þar jöfrar féllo i Gríſlu-pollum. Úngr komto þollr af þvi þíngi. Ec frá þat víg ſnarla háit fyrir Viliálms bæ, at vitto tryggs Jarls hiálma, þat er mint tal at telia.

Versio: *Tu Olave undecimam pugnam commisisti cum reges Grislupollis caderent: in hoc conventu vir juvenis (feliciter) evasisti. Hanc pugnam acriter commissam ante audivi Vilhelmi villam, ubi fidi dynastæ galeas* a) *læserunt; memorabilis hujus pugnæ memorabilis est.*

Glossa: a) *at vitto* cum læderent, ubi læserunt, ita qvidem codices legunt.

Pag. 17. **Cap. 16.**

Sighvatr.

Tönn raud tólfta ſinni — vard í Fetla-firdi
tír fylgiandi ylgiar. — fiörbann lagit mannum.

Ordo: Tír fylgiandi raud tólfta ſinni ylgiar tönn, mönnum vard lagit fiörbann í Fetla-firdi.

Versio: *Gloriæ studiosus duodecimo* a) *feræ dentem rubefecit; in Fetlensi sinu hominibus* b) *vitæ damnum destinatum erat.*

Glossa: a) hostes cecidit. b) mors.

Ibidem.

Idem.

Þrettánda vann þrænda — Upplét gramr í gamla
þat var flótta böl drottinn — Gunnvallds borg of morgin
ſniallr í Selio pollum — Geirfidr hét ſá gérva
ſunnarla ſtyr kunnan. — gengit jarl of fenginn.

Ordo: Þrettánda kunnan ſtyr vann ſniallr þrænda drottinn ſunnarla i Selio pollum, þat var flótta böl. Gramr lét of morgin gérva upp gengit í gamla Gunnvaldsborg; ſá jarl of fenginn hét Geirfidur.

Versio: *Tertiam, qvæ nota est, pugnam austrum versus in Seliopollis elegans Thrandorum rex commisit; magno* a) *fugientibus detrimento Rex mane* b) *omnes copias navibus eduxit in veterem Gunnvaldi urbem; comes ibi* c) *captus Geirfidus dictus est.*

Glossa: a) *Flótti* fuga, fugientium turba. b) *gérva* omnino, omnes copias. c) *fenginn, fánginn*, captus.

Pag. 18. **Cap. 18.**

Ottar.

Nádut úngr at eyda — reyndut ræſir ſteinda
ógnteitr jöfurr Peito — rönd á Tuſcalandi.

Ordo: Ógnteitr jöfurr! úngr nádut þér at eyda Peito, reyndut ræſir ſteinda rönd á Tuskalandi.

Versio: *In pugna alacris rex! adhuc junior vastasti* a) *Pictaviam; in Tusconia tentasti* b) *pictum scutum.*

Glossa: a) Gallis hodie *Poitou.* b) *ſteindr* lapide infrustatus i. e. pictus.

Pag. 18. Cap. 18.

Ottar.

Málms vann Mæra hilmir
munn-riódr er komt ſunnan
gáng þars gamlir ſprúngo
geirar upp at leiro.

vard fyrir víga niördum
Varrandi ſiá fiarri
brendr á bygdo landi
bær heitir ſá Peito.

Ordo: Mæra hilmir, málms munn riódr, (er þú komt ſunnan) vann gáng upp at leiro þars gamlir geirar ſprúngo. Vard ſiá fiarri fyrir víganiördum Varrandi, ſo heitir brendr bær á bygdo Peito landi.

Versio: *Mærensium Rex* a) *gladii aciem rubefaciens (cum ab austro venires) in lutosum littus conscendit, ubi frameæ veteres ruptæ sunt*: b) *longe a mari militibus obviam erat Varandi, ita dicitur combustum oppidum in exculto Pictaviæ territorio.*

Glossa: a) os metalli acies. b) i. e. in terra penitiori.

Pag. 20. Cap. 21.

Sighvatr.

Erlíngr var ſva jarla
átt er ſkiölldúngr máttit
Ólafs mágr at ægdi
alldyggs ſonar Tryggva.

Næſt gaf ſína ſyſtur
ſnarr búþegna harri
Úlfs fedr var þat adra
alldrgipta Rögnvalldi.

Ordo: Erlíngr mágr alldyggs Ólafs Tryggvaſonar var ſva at ægdi jarla átt, er ſkiölldungr máttit. Snarr búþegna harri gaf næſt ſína ſyſtur Rögnvalldi, þat var Ulfr fedr alldrgipta.

Versio: *Erlingus præstantissimi Olavi Tryggonii sororius, tantus erat ut dynastarum genus terreret, cui* a) *rex restitere non potuit: Acer rusticorum princeps dein nuptum dedit alteram sororem Rögnvaldo: Ulfi patri hoc matrimonium emolumento erat.*

Glossa: a) i. e. Rex ipse Olavus Tryggvinus. b) Ulfi pater i. e. Rögnvaldus.

Pag. 21. Cap. 21.

Idem.

Erlíngi vard engi
annar lendra manna
ör ſá er átti fleiri
oroſtor ſtód þorinn.

þrek bar ſeggr til ſóknar
ſinn því at fyrſt géck innan
milldr í marga hilldi
meſt enn örr at fleſto.

Ordo: Engi vard annar lendra manna, ſá er átti fleiri orroſtor Erlíngi; ör ſtód (hann) þorinn. Milldr ſeggr bar ſinn þrec innan til ſóknar, þvi at fyrſt géck í marga hilldi, enn meſt örr at fleſto.

Versis: *Nemo unquam fuit* a) *magnatum ac vasallorum, qui vegetus Erlingo plura commisit prælia; ille alacer audaxque in acie stetit. Fortem suum animum e domo in prædium secum gessit vir ille munificus, cum primus permulta iniret prælia; in plerisque maxime insignis.*

Glossa: a) *Lendr madr* qvi prædia hæreditaria (*lönd*) possidet v. i. q. *lénadr madr* qvi feudum (*lén*) a rege accipit, vasallus.

Pag.

Pag. 23. Cap. 23.

Þórdr Kolbeinsſon.

Enn hefz leyfd þars lofda
lofkénda frá ec ſenda
at hiálpſömum hilmi
hiarls drotna bod jarli.
At ſkylldligaſt ſkylldi
ſkil ec hvat gramr létz vilia
endr til áſta funda
Eiríkr koma þeirra.

Ordo: Enn hefz leyfd, þars ec frá lofkénda lofda drotna ſenda bod hiálpſömum hiarls hilmi, at endr ſkylldi Eiríkr ſkylldligaſt koma til þeirra áſtafunda. Skil ec hvat gramr létz vilia.

Versio: *Novum denuo* a) *poëma incipit: audivi enim laudatos hominum principes nuncium mittere terræ opifero dynastæ, ut olim Eiricus, acsi mandatis obnoxius, amicissimum illorum conventum peteret; probe novi regis voluntatem.*

Glossa: a) *Leyfd* et *lof* laus, dein poëma. b) Kanutum regem et Thorkillum, procerum ejus curatorem.

Ibidem.

Idem.

Gullkénnir lét gunni
grædis heſt fyrir veſtan
þundr vá leifdr til landa
Lundún ſaman bundit.
Féck regn-þorins recka
rönn of þínga-mönnum
æglig högg þars eggiar
Úlfkélls bláar ſkulfo.

Ordo: Gullkénnir lét gunni grædis heſt ſamanbundit fyrir veſtan Lundún: leyfdr þundr vá til landa, Úlfkéll féck rönnregn þorins recka æglig högg, þars bláar eggiar ſkulfo of þínga-mönnum.

Versio: a) *Auri æstimator, in prælio junxit naves ad occidentem á Londino. Vir laudatus regni capescendi causa dimicavit. Ulfkellus ab iis qui bellicoso (principi) militarunt* b) *horribiles ictus accepit, ubi cæruleæ acies super* c) *danis militibus tremuere.*

Glossa: a) Vir, princeps. b) *ægr* et *ægiligr* terribilis formidabilis. c) *þingamenn* viri identidem convenientes i. e. Kanuti in Anglia milites.

Pag. 24. Cap. 24.

Sighvatr.

Oc ſenn ſono
ſló hvern oc þó
Adalráds eda
út flæmdi Knútr.

Ordo: Oc þó út flæmdi Knútr ſenn Adalráds ſono eda ſló hvern.

Versio: *Et* a) *tunc exilio mulctavit Haraldus omnes simul Adalradi filios vel cecidit unumquemque.*

Glossa: a) þó tunc, pro þá.

Pag.

Pag. 26. Cap. 27.

Ottar.

Val faſta biótto veſtan
vedr örr tva knörro
hætt hafit er í ótta
Opt ſkiölldúnga þopti.

Nædi ſtraumr ef ſtædi,
ſtrángr herſkipum ángra
innan bords um unnir
erríngar lid verra.

Ordo: Þú biótt veſtan, val faſta vedr örr! tva knörro: er hafit, ſkiölldúnga þopti! opt hætt í ótta; ſtrángr ſtraumr nædi ángra herſkipum, ef um unnir ſtædi innan bords verra erríngar lid.

Versio: *Tu ex occidente*, a) *pugnando alacris! duas magnas naves parasti. Sæpe* b) *regum consessor! te exposuisti periculis. Naves bellicas vehemens torrens certe vexasset, si minus laboriosæ copiæ in fluctibus* c) *navem regissent.*

Glossa: a) Ignis stragis gladius, hujus tempestas bellum. b) i. e. rex. c) intra navis latera fuissent.

Ibidem.

Idem.

Eigi rædduz ægi
er fórot ſiá ſtóran
alvalldr of gétr alldar
eingi nýtri drengi.

opt vard fars enn forſi
flauſt ratt af ſér brattum
neytt ádr Noreg hittut
nidiúngr Harallds midian.

Ordo: (Þér) hrædduz eigi ægi, er fórot ſtóran ſiá; engi alldar alvalldr of gétr nýtri drengi, opt vard fars neytt, ádr Þér Harallds nidiúngr hittut midian Noreg: en flauſt ratt af ſér brattum forſi.

Versio: *Haud tibi ab oceano timuisti, [illegible] per mare æstuosum iter faceres; nemo* a) *populi moderator præstantiores comites adsequitur. Navis firmitatem sæpe expertus es, Haraldo sate! ante quam ad mediam Norvegiam appelleres, sed navis arduum fluctum sæpe repulit.*

Glossa: a) Rex, princeps.

Pag. 28. Cap. 28.

Idem.

Blágióda tókto brædir
bengiálfrs oc þá ſiálfa
ſkatti gnægdr med ſkreytto
ſkeid Háconar reidi.

úngr ſóttir þú þróttar
þíngs má-grennir híngat
máttit jarl þaug er áttut
ættlönd fyrir því ſtanda.

Ordo: Þú bengiálfrs blágióda brædir! tókt ſkatti gnægdr Hákonar ſkeid med ſkreytto reidi, oc ſiálfa þá. Þú þróttar þíngs má-grennir ſóttir híngat úngr þaug ættlönd er áttut, máttit jarl fyrir því ſtanda.

Versio: *Tu* a) *avium sanguinearum pastor! tributis auctus, Haconis galeam [illegible] ornatissimo apparatu ipsosque vectores cepisti. Tu avis* b) *bellicæ pastor! adhuc junior, quæ hic sunt, terras tibi hæreditarias petiisti: sed dynasta resistere [illegible] potuit.*

Glossa: a) *Ben-giálfr* mare vulneris o: sangvis. b) *þróttar þíng* bellum, prælium, ejus aves corvi.

Pag. 29. Cap. 28.

Sighvatr.

Ríkr qvad ſér at ſækia
Saudúngs konúngr naudir
fremdargiarn í forno
fund Háconar ſundi.

Strángr hitti þar þengill
þann jarl er vard annar
ædztr oc ætt gat beſta
úngr á danſka túngu.

Ordo: Ríkr (oc) fremdar giarn konúngr qvad ſér naudir at ſækia Hákonar fund í forno Saudúngs ſundi. Strángr þengill hitti þar þann jarl er úngr vard annar ædſtr oc gat beſta ætt á danſka túngo.

Versio: *Potens et gloriæ cupidus rex Haconis conventum in freto Saudungi invitum se petere ferebat. Princeps strenuus eum illic dynastam reperit, qui, qvamvis junior, in* a) *orbe danice loqventi alter excellentissimus erat, et* b) *generis præstantissimi.*

Glossa: a) In regnis hyperboreis. b) *gat beſta ætt* genus præstantissimum consecutus est.

Pag. 45. Cap. 41.

Idem.

Hlýd mínum brag meidir
myrkblás því ec kank yrkia
alltígin mátto eiga
eitt ſkálld draſils tiallda.

þótt öllúngis allra
alvalldr lofi ſkállda
þér fæ ec hródurs at hvero
hlýt annara nítit.

Ordo: Alltíginn myrk-blás tiallda drails meidir! hlýd minum brag, þvi ec kank yrkia; eitt ſkálld mátto eiga. þótt alvalldr öllúngis nítit lofan allra annara ſkállda, þér færi ec at hverio hródurs hlýt.

Versio: *Perelegans ceruleæ* a) *navis læsor! ausculta poëma meum, versus enim facere novi. Unico saltem poëta tibi opus est. Qvamvis o! monarcha! amuem poëtarum cæterorum laudationem renuas, nihilo minus qvavis data occasione carmen modicum tibi fero.*

Glossa: a) Tentorii eqvus o: navis: hujus læsor, princeps hostium naves bellicas vastans.

Pag. 46. Cap. 41.

Idem.

Ec tók lyſtr né ec laſta,
leyfd id er þat ſídan
ſóknar niördr vid ſverdi
ſá er minn vilie þino.

þollr gatzo húskarl hollan
höfom rádit vel bádir
látturs enn ec lánar drottinn
linns blóda mér gódan.

Ordo: Ec tók lyſtr vid ſverdi þíno ſóknar niördr! né ec laſta ſídan; ſá er minn vilie; leyfd id er þat. Gatzo linns blóda láturs þollr hollan húskarl, enn ec mér gódan lánar drottin; höfim bádir vel rádit.

Versio: *Cupidus gladium tuum recepi, o* a) *bellator! hoc postea non vitupero, nam actio laudabilis est; hæc mea voluntas!* b) *Auri possessor fidum domesticum nactus est, et ego vicissim herum bonum: nos ambo bene nobis consuluimus.*

Glossa: a) *Sókn* pugna; ejus divus, vir miles. b) *linns blódi* serpentis frater i. e. serpens, hujus sedile aurum, hujus possessor, vir.

Pag. 46. Cap. 41.

Sighvatr.

Giörbænn man ec gunnar
gamm teitendum heita
ádr þágum vér ægis
elld ef nú bíd ec fellda.

Landaura veitto lúro
látur þverrandi af knerri
enn afgánga engi
ec hefi ſiálfr krafid hálfa.

Ordo: Giörbænn man ec gunnar gammteitendum heita, ef ec bíd nú fellda, ádr þágum vér ægis elld. Veitto lúro látr þverrandi! hálfa landaura, ec hefi ſiálfr krafit, enn eingi er afgánga.

Versio: *Bono eum effectu preces* a) *facere videbor, si vestes pelliceas consequor, antea* b) *aurum dono accepimus. Tu* c) *auri detritor! porti tributum remittas, hoc ego ipse exegi, ut nihil jam restet.*

Glossa: a) ad literam: preces non irritas faciens populo dicar. b) maris ignis aurum. c) serpentis sedile, aurum.

Pag. 47. Cap. 42.

Incerti.

Brunno alvallds inni
elldr hygg ec at ſal felldi

eimr scaut á her hrími
hálfgérr vid Nid ſiálfa.

Ordo: Hálfgér alvallds inni brunno vid ſiálfa Níd, ec hygg at elldr felldi sal; eimr ſkaut hrími á herr.

Versio: a) *Ædes monarchæ ex dimidio structæ ad ipsam Nidam arserunt; novi quod flamma coenaculum everteret; (spectantium) multitudini fuliginem ignis aspersit.*

Glossa: a) *Inni* habitacula, etiam lustra ferarum.

Pag. 50. Cap. 47.

Sighvatr.

Veitti ſókn þars ſótti
siklíngr fýrum mikla
blód féll raudt á róda
rein i höfn at Sveini.

Sniallr héllt at þar ollo
eirlaust konúngr þeirra
en Sveins lidar ſínum
ſaman bunduz ſkip fundi.

Ordo: Siklíngr veitti fýrum mikla ſókn þar er (hann) ſótti at Sveini; raudt blód féll á róda rein í höfn, þar er þeirra Sveins lidar ollo eirlauſt fundi, héllt ſniallr konúngr ſínum at; saman bunduz ſkip.

Versio: *Rex in milites vehementem fecit impetum, ubi Svenonem impugnabat; sanguis ruber in* a) *piratæ rangiferum stillavit in portu; ubi Svenonis classiarii* b) *gravissimam pugnam excitarunt, rex elegans naves suas admovit. Nunc naves colligatæ sunt.*

Glossa: a) navim. b) *eirlauſt* sine condonatione, graviter, aspere.

Ibidem.

Idem.

Þat er of kunnt hue kénnir
Karlhöfda lét jarli.

Odda froſts fyrir auſtan
Agdir nær of lagdan.

Ordo:

Ordo: Þat er kunnt hve nær jarli odda frosts kénnir lét Karlhöfda of lagdan fyrir austan Agdir.

Versio: *Notum est, quam prope* a) *comitem (navem suam) Karlhöfdium vir* b) *belli peritus constituret ad orientem ab Agdis.*

Glossa: a) Navem hostis prætoriam. b) *odda frost* mucronum frigus, pugna.

Pag. 51. Cap. 47.

Sighvatr.

Vara sigmána Sveini
sverda gnýs at frýa
gióds né giörrar hrídar
gunn-reifum Óleifi.

Því at kvistíngar kosto
komat herr i stad verra
átto sinn þar er sóttuz
Segger hvarirtueggio.

Ordo: Vara Sveini at frýa sverda gnýs né gunngióds reifum Oleifi giörrar sigmána-hrídar: þvíat hvarirtueggio seggir, er sva sóttuz at, átto þat sinn quistíngar kosto; komat herr i verra stad.

Versio: *Non opus erat excitare Svenonem ad* a) *strepitum gladiorum, nec in* b) *corvos liberalem Olavum ad* c) *impetum clypei; utraque enim pars, quæ hic congressa est, occasionem cædendi* d) *hac vice habuit; vix unquam exercitus in statum pejorem redactus est.*

Glossa: a) Ad pugnam. b) *Gunn-giódr* avis bellica, corvus. c) Pugnam. d) Alii legunt: *sín þar*, ego *sinn þar.*

Pag. 52. Cap. 47.

Idem.

Teitr sác ockur í ítro
allvalls lidi falla
giördiz hardr of herdar
hiördynr svalar brynior.

Enn mín at flug fleina
falsc und hiálm en valska
ockur visac sva sefsi
svört skör vid herr giörva.

Ordo: Ec sá Teitr! svalar brynior falla ockur of herdar; giördr var hardr hiör dynr í ítro alvallds lidi. Enn mín svört skör falsc at fleina flug undir en valska hiálm: ockur visac sva giörva sefsi vid herr.

Versio: *Vidi Tite! frigidas loricas humeris nostris super injici: acris* a) *pugna commissa est á præstanti regis exercitu. Sed mea coma nigra inter* b) *spiculorum volatum galea Gallica tegebatur: nobis duobus talis erat conditio in exercitu.*

Glossa: a) *hiördynr* gladiorum strepitus i. e. pugna. b) in prælio.

Pag. 52. Cap. 48.

Idem.

Stöng ód gyllt þar gengo
göndlar serks und merkium
gnýs fyri göfgum ræsi
greidendur á skip reidir.

þági vas sem þesum
þengils á jó strengiar
miöd fyri málma qvedio
mær heid-þægum bæri.

Ordo:

Ordo: Þar ód gyllt ſtöng fyrir göfgum ræſi er göndlar ſerks gnýs greidendur gengo reidir á ſkip und merkium, þági vas á þeſsum ſtrengiar jó fyrir málma qvedio, ſem mær bæri miöd þengills heid-þægum.

Versio: *Ante nobilem regem auratum vexillum processit, ubi strepitum* a) *loricæ peragentes, sub signis militaribus strenue navem conscenderent, in hac* b) *navi, cum pugna committeretur, res ita sese* [illegible] *habuit, ut cum regis* c) *satellitibus mulsum* [illegible] *virgine apponitur.*

Glossa: a) *Göndlar ſerkr* bellonæ tunica, ɔ: lorica cujus strepitus pugna. *b) Strengiar jór* eqvus rudentum navis. c) *heidþægi* stipendii acceptor, ɔ: satelles, miles.

Pag. 52. Cap. 48.

Sighvatr.

Vér drifom hvatt þars heyra
hátt vapnabrak knátti
rönd klufo rodnir brandar
reidir uppá ſkeidar.

Enn fyrir bord þars börduz
búin fenguz ſcip gengo
nár flaut út vid eyri
úfár búendur ſárir.

Ordo: Vér drifum reidir hvatt uppá ſkeidar þar es heyra knátti hátt vopna brak; rodnir brandar klufo rönd. Enn búendur gengo ſárir fyrir bord, þar es börduz; búin ſkip fenguz, úfár nár flaut út vid eyri.

Versio: *Nos animo alacres cito in naves irruimus, ubi sonorus armorum strepitus audiebatur: enses rubefacti clypeos discecuerunt. Sed milites rustici ex navi in mare saucii deseenderunt, ibi quisque pugnavit. Naves auro ornatæ tunc acquirebantur. Non pauca cadavera ad oram maris natarunt.*

Pag. 53. Cap. 48.

Idem.

Ölld vann oſsa ſkiölldo
audfætt var þat, rauda
hlióms þá er hvítir komo
hríng midlendum híngat.

Þar hygk úngan gram gánga
gunn ſylg enn vér fylgdum
blóds féck ſvörr þars ſlædoz
ſverd uppí ſkip gérdo.

Ordo: Ölld vann ossa ſkiölldo rauda, þá er hvítir komo híngat, þat var audfætt hríng hlióms midlendum. Þar er ſlæduz ſverd, hygg ec úngan gram gánga uppí ſkip enn vér fylgdum, þar féck gunn ſvörr blódſylg.

Versio: *Populus (militans) nostros rubefecit clypeos, qui huc venere albi, id* a) *promte pugnantibus evidens erat. Ubi gladii* b) *trahebantur, vidi regem juvenem conscendere naves, nos vero eum secuti sumus; ibi* c) *avis bellica haustum sanguinis recepit.*

Glossa: a) *Hríngs hliómr* clangor gladii, pugna. b) *Slæduz* pro *ſlædduz* lente trahebantur. c) corvus.

Ibidem.

Idem.

Siálfr bad ſvartar kylfor
Sveinn hardlega ſkeina
nær var ádr í æra
audvan róit hanum.

þá er til góds enn giódum
giört fengum ræ ſvörtum
yggs lét herr of höggvit
hrafni ſkeidar ſtafna.

Ordo: Siálfr Sveinn bad hardliga ſkeina ſvartar kylfor: ádr var hanum mer róit i æra audvan þar er féngum giört ſvörtum yggs giódi til góds, en herr lét hrafni hræ höggvit um ſkeidar ſtafna.

Versio: *Ipse Sveno trabes propugnatorias acriter abscindi jussit: hoc prius quam fieret, naves ejus* a) *in amplam lucri spem detracta fuerat, cum nos* b) *nigræ Othini avi operam commodavimus. Exercitus vero corvis cadavera cecidit ex proris navium actuariarum.*

Glossa: a) Lucro nobis et emolumento. b) corvo.

Pag. 54

Cap. 48.

Berſi.

Hródurs batto heilan lída
hagkénnanda þenna
enn ſnarreki ſlíko
ſvarat unnum vér gunnar.

Ord ſelldum þaug ellda
úthaudurs boda traudir
knarrar hapts ſem ec keypta
kynſtórs at vid brynio.

Ordo: þenna hródurs hagkénnenda badto heilan lída, enn vér unnum ſvarat i ſliko gunnar ſnarreki traudir hapts ſelldum knarar úthaudurs ellda boda þaug kynſtórs ord ſem ec keypta vid brynio at.

Versio: a) *Hunc poëseos pacti peritum, abire jussisti salvum, nos vero in hoc pugnæ impetu responsa dedimus, retineri nolentes;* b) *ignis marini largitori eadem* c) *viri generosi verba reddidi, quæ ipse in* d) *loricæ tumultu recuperavi.*

Glossa: a) Poëta se ipsum intelligit. b) *Knarar úthaudr* navis exterior terra, i. e. mare. c) ipsius regis. d) in pugna.

Ibidem.

Idem.

Sveins raunir hefic ſénar
ſnart rekníngа biartar
þar er ſvaltúngur ſúngo
ſaman fóro vér ſtórar.

Elgs man ec eigi fylgia
úthríd boda ſídan
hæſt at hvarum koſti
hranna dýrra manni.

Ordo: Ec hefir ſénar Sveins rekníngа ſtórar raunir. Vér fóro ſaman, þars biartar ſvaltúngur ſnart ſúngo. Sídan man ec eigi fylgia (i) úthríd hranna elgs boda, at hvarum koſti hæſt dýrra manni.

Versio: *Multas* a) *Svenonis exulantis ærumnas vidi. Nos enim consociati eramus ubi coruscantes* b) *gladii acriter sonuerunt. Postea nunc auri oblatorem, virum qvavis ratione præstantissimum, non sequar in* c) *expeditionem.*

Glossa: a) Svenonis profligationum; *rekningr* profligatio, expulsio. b) *Svalar-túngur* lingvas (vulnerum) frigidos gladios vocat. c) *úthríd* tumultus exterior i. e. expeditio militaris.

Ibidem.

Idem.

Krýp ec eigi ſva ſveigir
ſára linns i ári
búum ólſtinn átta
andr þér til handa,

at ec herſtefnir hafna
heidmilldr edr ec þá leidumz
úngr kunnac þar þreyngvi
þinn holl vini mína.

Ordo:

Ordo: Sva krýp ec eigi i ári, ſára linns ſveigir! Þér til handa, ádr áttac búum ólítinn: at ec, heidmilldr herſtefnir! hafna eda leidumz þá hollvini mína; úngr kunnac þar þreyngvi þinn.

Versio: a) *Haud unqvam,* b) *gladii vibrator! ita me tibi submissus addicam, olim (dominum) habui rusticis magni æstimatum: ut, dux* c) *liberalis! deseram aut detester tales mihi fidissimos amicos. Ego junior ibi* d) *hostem tuum novi.*

Glossa: a) *Í ári* semper, *eigi í ári*, nunqvam. b) *ſára linnr* vulnerum serpens ɔ: gladius. c) *Heid* pecunia *heid-milldr* pecuniæ largus. d) *þreyngvir* oppressor, hostis.

Pag. 56. Cap. 50.

Sighvatr.

Þeſs get ec meir at miſsi
mordárr ſá er fór nordan
harda margr í hördum
heimkomo ſtyr þeima.

Söck af ſunda blacki
ſunno margr til grunna.
ſatt er at Sveini mættum
ſamknúta vér úti.

Ordo: Þess gét ec meir at harda margr mordárr, sá er fór nordan, missi heimkomo í þeima hördum ſtyr; ſatt er at ſunno mættum vér Sveini úti. Þá föck margr ſamknúta af ſunda blacki nidr til grunna.

Versio: *Id memoriæ do porro, quod permultus miles a borea veniens in duro illo tumultu domum redeundi licentiam non haberet. Verum (enim) est quod* a) *ira Svenonem conveniremus, tunc multi simul é* b) *navi ad imum maris delapsi sunt.*

Glossa: a) In expeditione militari. b) maris eqvus, navis.

Ibidem.

Idem.

Frýr eigi oſs í ári
inn þrænſk þó at lid minna
gért hugdac ſva ſnerto
ſnotr mær konúngs væri.

Brúdr man helldr at hádi
hafa drótt þá er framſótti
folld rudo ſkérs ef ſkylldi
ſkeggi adra tveggio.

Ordo: Snotr inn-þrændſk mær frýr oss eigi i ári, þó at konúngs lid væri minna ſva hugdac gért ſnerto. Helldr man brúdr hafa at hádi drótt þá er fram ſótti (oc) ſkérs folld rudo ſkéggi.

Versio: *Elegans Thrandiæ mulier* a) *animum nobis defuisse nunqvam judicabit, licet regis copiæ numero minores essent, ita commissum fuisse prælium credo. Rectius, puto, illudet mulier (hostium) copiis in bellum proruentibus, qui* b) *barbis mare versarunt.*

Glossa: a) *Frýa*, inſtigare, hortari aliqvem ut ſtrenue se gerat, interdum: ignaviam exprobrare. b) i. e. qvi aqvis submersi sunt.

Ibidem.

Idem.

Afli vex því at efla
Upplendíngum ſendi
Sveinn fundot þat þenna
þilblacks konúngs vilia.

Raun er hins at heinir
hrælinns mego vinna
þeir æxla fors fleira
fólkreks enn öl drecka.

Ordo:

Ordo: Afli vex því Upplendíngar vilia efla þenna þilblaks ſendi. Sveinn fundut þat at konúngs. Hins er raun at hrælinns heinir megi fleira vinna enn drecka öl; þeir æxla fólkreks fors.

Versio: *Potentia crescit; nam Uplandiæ incolæ hunc navis* a) *directorem confirmare decrevere. Tu Sveno* b) *apud regem id expertus es. Experientia illud probatum est, quod* c) *gladiatores plura præstare nórunt, quam cerevisiam bibere: hi augent regis* d) *magnanimitatem.*

Glossa: a) verbotenus: navis missor, i. e. gubernator. b) Regem conveniens. c) *Hræ-linnr* serpens cadaveris i. e. gladius. *Heinn* nomen arboris; Edda non habet, forsan *i. q. einir.* d) *Fors* ferocia, hic animositas, ab adj. *fors* ferox, magnanimus.

Pag. 61. Cap. 56.

Sighvatr.

Lopt byggvir mátto læggia unnar allra manna
landrétt þann er kann ſtandaz eikia lids í midli.

Ordo: Byggvir unnar eykia! þú mátt læggia þann lopt lands lids rétt er ſtandaz kann allra manna millum. Vel: unnar eykia lopt-byggvir! þu mátt læggia þann lands rétt, sem ſtandaz kann allra lids manna millum.

Versio: *Navium structor! id ponere debes* a) *hominum cælestium jus, quod inter omnes* b) *stare potest. Vel: Tu* c) *celsæ puppis inhabitator! tale jus patrium sancire debes, quod inter omnes* d) *auxilia tibi ferentes valere potest.*

Glossa: a) *Lopt-land* cælum, *lopt-lands lid* populus cælestis i. e. fideles, Christiani, ecclesia, hic enim de jure ecclesiastico sermo est. b) valere. c) *Lopt* pro *lypting* pergula puppis, ubi rectores navis sive gubernatores sedebant. d) *Lids menn* auxiliatores, opituli, hic subditi.

Pag. 64. Cap. 57.

Idem.

Tólf frá ec tekna elfar Svía tiggia leit ec feggi
tállauſt vido bála ſóknſtríds fyrrum rída,
olli Ólafr falli böl var brátt til heliar
eirlauſt konúngr þeirra. búit meſt Sigars heſti.

Ordo: Ec frá tállauſt 12 elfar bála vido tekna. Ólafr konúngr olli eirlauſt þeirra falli: ec leit fyrrum ſókn ſtríds Svia tiggia seggi rída Sigars heſti, brátt var (þeim) búit meſt böl til heliar.

Versio: *Pro certo audivi* a) *viros duodecim captos esse. Rex Olavus sine clementia mortis eorum auctor extitit. Vidi olim pugnacis Sveorum regis homines* b) *Sigari equo vehi; maximum illis damnum ad necem illatum est.*

Glossa: a) *Elfar bál* fluvii flamma, aurum, auri acqvisitor vir, homo. b) *Sigars heſtr* patibulum, *ad rída Sigars hefti* suspendi.

Pag. 81. Cap. 70.

Idem.

Ádr hefc gott vid góda Biörn fanto opt at árna
grams ſtallara alla ís fyrir mér at víſa
átt þá er oſsum drottni góds megut gott of ráda
ógndiarfs fyrir kné hverfa. gunn riódr alls yel kunnut.

Ordo:

Ordo: Ec hefir ádr átt gott vid alla ógndiarfs grams ſtallara, er oſſum drottni hverfa fyrir kné; opt fanto Biörn at árna góds fyrir mér at vísi; (þér) megit gunnís riódr gott of ráda, als vel kunnut.

Versio: *Hactenus bene mihi convenit cum omnibus* a) *bellicosi regis aulæ magistris, qvi domini nostri ad genua procidunt. Sæpe, o Biörno! pro me intercedendi occasionem captasti apud regem; tu,* b) *gladii rubefactor! cum peritus et gnarus sis, consilia in re qvavis optima facile capis.*

Glossa: a) *ógn diarfr* pugnando audax. b) *Gunn-ís*, belli glacies, arma, gladius, lorica.

Pag. 82. Cap. 70.

Sighvatr.

Kátr var ec opt þá er úti
ördugt vedr á fiördum
víſa ſegl í váſi
vindbláſit ſkóf ſtrinda.

Heſtr ód kafs at koſtum
kilir hriſto menn liſta
út þar er eiſa létum
undan ſkeidur at ſundi.

Ordo: Ec var opt kátr úti á fiördum í ſtrinda vasi þá er ördugt vedr ſkóf vindbláſit vísa segl. Kafs-heſtr ód at koſtum, kilir hriſto liſta menn, þá er létum ſkeidar út eisa undan (vindi) at ſundi.

Versio: *Sæpe ego exteris in sinubus navigans, in* a) *humido maris æstu, hilaris fui, cum adversa tempestas perflata regis vela raderet.* b) *Maris equus ex voto proruit, carinæ viros elegantes ultro citroqve agitarunt. Tunc naves actuarias vento secundo freta percurrere fecimus.*

Glossa: a) *Strind* mare. b) navis.

Ibidem.

Idem.

Snialls létum ſkip ſkolla
ſkiölldúngs vid ey tiölldut
fyrir ágæto úti
öndurt ſumar landi.

Enn í hauſt þars heſtar
hag þorns á mó ſporna
féck ýmiſsar eckills
ídir hlýt ec at rída.

Ordo: Öndurt ſumar létum (vér) ſnialls ſkiölldúngs tiölldut ſkip ſkolla úti fyrir ágæto landi. Enn í hauſt hlýt ec rída þar er heſtar ſporna á hagþorns mó. Ec tek ýmiſſar eckills idir.

Versio: *Æstate ineunte Regis elegantis naves tentoriis instructas ante famosam terram* a) *fluere fecimus; hoc autem autumno mihi equitandum, ubi equi corneum campum calcant; variis regis cælibis negotiis fungor.*

Glossa: a) *Skolla* levem esse, vel pendere.

Ibidem.

Idem.

Jórr rennr aptan Skæro
allſvángr götur lángar
völl kná hófr, til hallar
höfum lítin dag, ſlíta.

Nú er þat er blackr af becki
ber mic dönum ferri
fákr lauſt drengs í díki
dægr mætaz nu, fæti.

Ordo: (þenna) aptan rennur allſvángr jór lángar Skæro götur, hófr kná ſlíta völl, höfum lángan dag til hallar. Nú er þat er blackr ber mic of becki dönum ferri. Drengs fákr lauſt fæti í díki, nú mætaz dægur.

Versio: *Hoc vespere equus multum esuriens vias Scaram (urbem) ducentes percurrit; equi ungula campum facile terit; dies nostro ad palatium itineri vix sufficit. Nunc ita est: equus me vehit per fluvios* a) *longe ab odoribus. Viri equus pedem paludi impegit.* b) *Nox et dies invicem occurrunt.*

Glossa: a) In deserto, *daun dön* odor, vel *dönum ferri* procul a Danis sive Dania. b) nunc noctis et diei confinium est.

Pag. 82. Cap. 70.

Sighvatr.

Út mano eckior líta — keyrum hrofs fva heyri
allfnúdula prúdar — harda lángt at gardi
flióð fiá reyk hvars rídum — hefta rás or húfum
Rögnvallds í bæ gögnum; — hugfvinn kona innan.

Ordo: Prúdar eckiur mano allfnúdula líta út, flióð fiá reyk hvars rídum í gögnum Rögnvallds bæ; keyrum hrofs fva hugfvinn kona heyri harda lángt innan or húfum hefta rás at gardi.

Versio: *Mulieres elegantes* a) *per fenestras* b) *cito prospicient. Pulverem vident, ubi per Rognvaldi villam equitamus; loris equos cædamus, ut ex domo interiore* [illegible] *equinum ad villam mulier longe audiat.*

Glossa: a) Foras. b) magno cum impetu et festinatione.

Pag. 95. Cap. 74.

Ottar.

Lýtandi hefir lióto — Hafa létzto heidfka jöfra
land rádendum branda — herfcordandi fordum
umftillingar allar — mundángs laun þar meinum
ifla folds of golldit. — mætr gramr! vid þic fæto.

Ordo: Ifla folds branda lýtandi hefir landrádendum lióto golldit allar umftillíngar. Herfkordandi! heidfka jöfra létzto fordum hafa mundángs laun, þá er meinum fætto vid þic, mætr gramr!

Versio: *Tu* a) *titionum manus imminutor regum omnia consulta tristem in modum rependisti.* b) *Exercitum tuens!* c) *reges Heidimarchiæ præmia mediocria olim referre jussisti, qui tibi, rex optime! dolos struxerunt.*

Glossa: a) Annulorum aureorum. b) Dux, princeps. c) *Landrádendur* reges, etiam proditores patriæ.

Ibidem.

Idem.

Braut hefir bödvar þreytir — Stöck fem þiód of þeckir
branda riódr or landi — þér hverr konúngr ferri
meirr fanz þinn enn þeirra — heptut þér en eptir
þrekr döglinga rekna. — ordreyr þefs er fat nordaft.

Ordo: (Þér) hafit bödvar þreytir! rekna döglinga braut or landi; þinn þrekr, branda riódr! fanzt meiri enn þeirra. Hverr ftöck þér ferri konúngr! fem þiód of þeckir, enn eptir heptut þér þefs ordreyr fem nordaft fat.

Versio:

Versio: *Tu* a) *pugnæ tentator! reges ex patria exules egisti: nam,* b)*gladiorum rubefactor! illo- fortitudine, tua major erat; unus quisque procul á te discessit u rex! ut vulgo notum est: sed postea* c) *impedivisti verborum arundinem ejus, qui proxime ad boream stetit.*

Glossa: a) Miles. b) Miles. c) Lingvam truncasti.

Pag. 95. Cap. 74.

Ottar.

Nú rædr þú fyrir þeirri, Breid er auſtr til Eyda
þig remmir gud miklo, ætt-lönd und þér göndlar
folld er fordum hélldo engr ſat allda þrengvir
ſimm bragníngar, gagni. ádr at ſlíko ládi.

Ordo: þú rædr nú fyrir folld er ſimm bragníngar fordum hélldo: gud remmir þic miklo gagni; breid ætt-lönd eru undir þér auſtr til eyda; engr göndlar ellda þröngvir ſat ádr at ſlíko ládi.

Versio: *Tu (solus) eas regis terras, quas olim quinque reges tenuerunt: multâ* a) *victoria deus vires tuas adauget. Terræ hæreditariæ latè tibi patent orientem versus usque ad deserta.* b) *Gladium firmiter tenens nemo tam vasto imperio unquam præfuit.*

Glossa: a) *Gagn* utilitas, item victoria. b) Prœliator fortis.

Pag. 123. Cap. 92.

Sighvatr.

Nú ſitto heill enn hallar ſcálld bidr hins at halldi
hér finnumz meir þinnar hiálm-drífo vidr lífi
at uns ec kém vitia endiz leyfd oc landi
Olafs konúngs mála; lýk ec víſo ſo þvíſa.

Ordo: Hér ſitto heill hallar þinnr, unz at ec kém vitia Olafs konúngs mála; enn finnumz meir. Scáld bidr hins at hiálm-drífu vidr halldi þvíſa landi oc lífi, endiz leyfd, ſo lýk ec víſo.

Versio: *Sede* a) *in aula tua sanus donec ad Olavi regis colloqvium rediero: nos (enim) adhuc conveniemus. Optat poëta ut* b) *bellator huic terræ diu imperet, et ei* c) *qvoad vixerit, laudes non desint: ita carmen meum finio.*

Glossa: a) Veteres nomina in loco per genitivum formarunt. b) *Hiálm-drífa* bellum. c) *Lífi* vitæ, i. e. qvoad ille vixerit.

Ibidem.

Idem.

Nú ero mællt enn mála gud láti ydr gæta
meir kunnum ſkil fleiri gédhardr konúngr jardar
ord þaug er oſs um varda víſt hefi þann, þviat þinnar
alls meſt konúngr fleſtra; þú ert til borinn, vilia.

Ordo: Nú ero konúngr! mællt þaug mál er oſs alls meſt of varda; enn vér kunnum fleiri ſkil fleſtra mála; gud láti ydr gédhardr konúngr gæta jardar þinnar (ſem) þú ert borinn til; víſt hefec þann vilia.

Versio:

Versio: *Nunc, o rex, sermones habuimus, quorum maxime nostra interest* a), *sed res plerasque amplius novimus. Faxit deus, [illegible] animose! ut regnum tuum conserves, ad quod natus es; certe hoc mihi in voto est.*

Glossa: a) Probé novi.

Pag. 124. Cap. 92.

Sighvatr.

Lét ec til Eids því at ódumz
aptrhvarfs dreginn karfa
vér ſtilltum ſva valltan
vátr til glæps á báti.

Taki hlægi ſkip hauga
herr ſácac fár verra
lét ec til húms á hrúti
hætt fór ſo betr [illegible] ec vætta.

Ordo: Þvíat ódumz aptrhvarfs, lét ec valltan karfa dreginn til Eyds votr á báti, ſtilltum vér ſva til glæps. Taki hauga herr hlægi ſkip, ſácat ec verra far, ec lét til hætt á húms hrúti, fór betr enn ec vætta.

Versio: *Qvia cito redire optavi* a), *lembum volubilem ad Eydam agere jussi, ipse in cymba humidus, ita nos ipsos periculo (exposuimus) objecimus.* b) *Tumulorum turba navem ridiculam habeant, navigium vilius non vidi, hâc (vectus) navi periculum feci, sed mea melius expectatione successit.*

Glossa: a) *Odumz* indulsi mihi, *yd*, imperf. *ód* indulgeo, depon. *ydz* imperf. *ódz* mihi indulgeo, opto, qværo. b) Genii tumulos incolentes, mali dæmones.

Ibidem.

Idem.

Vara fyſt er ec rann raſtir
reidr of ſkóg frá Eidum
madr of veit at ec mætta
meinum tólf oc eina.

Hyck á fót enn fleckum
féll ſár á il hvára
hvaſt gengum þó þíngat
þann dag konúngs mannum.

Ordo: Vara fýſt er [illegible] reidr rann frá Eydum tólf raſtir oc eina of ſkóg, madr of veit at [illegible] mætta meinum. Gengum faſt á fót þíngat þann dag, en þó hyck konúngs mönnum féll fleckium ſár á hveria il.

Versio: a) *Jucundum non erat, cum ego excitatus ab Eydis* b) *duodecim miliaria et unum per sylvas currerem: qvod incommodis tum obnoxius essem multis notum est: eo die firmo pede incessimus. Regis tamen viris utraqve pedum planta* c) *lata vulnera accepisse novi.*

Glossa: a) *Fýſt* f. desiderium, qvod desiderio est. b) tredecim milliaria. c) *Fleckium* q. d. per latas maculas sive notas.

Ibidem.

Idem.

Réd ec til Hofs at hæfa
hurd var aptr enn ec ſpurdumz
inn ſettac nef nennin
nidr lútr fyrir útan;

ord gat ec fæſt af fyrdum
flögd bad ec enn þaug ſögdo,
hnectuz heidnir reckar
heilagt vid þaug deila.

Ordo:

Ordo: Ec réd at hæfa til Hofs, hurd var aptr; en ec ſpurdumz fyrir utan nenninn; ſettac nidlútr inn nef; ec gat fæſt ord af fyrdum, þaug ſögdo heilagt, hneƈtumz heidnir reckar, ec bad flögd deila vid þaug.

Versio: *Incidi in (villam) Hof; janua occlusa erat. Ego foris (hospitem) sedulus quæsivi, pronus nasum (per rîmas) inserui. Responsa perpauca recepi ab incolis;* a) *se feriari dixerunt; homines pagani me pepulerunt; malos genios rem cum illis habere jussi.*

Glossa: a) Vel: hos malis artibus deditos hospitium rogavi sed dixere sacris sese operari. *Flagd* versipellis, saga, venefieus, venefica, in bestias ec facile transformans.

Pag. 124. Cap. 92.

Sighvatr.

Gackatto inn qvad eckia
armi drengrinn lengra
hrædumz ec vid Ódins
erom heidnir vér reidi.

Rýgr qvadz inni eiga
úþéck ſú er mér hneƈti
álfa blót ſem úlfi
ótvin or bæ ſínum.

Ordo: Gackatto lengra inn, armi drengr, qvad eckia, ec hrædumz vid reidi Ódins, vér erum heidnir, óþeck rýgr ſú er mér hneƈti ſem úlfi or ſínum bæ ótvin, qvadz inni ega álfa blót.

Versio: *Ne intres longius, vir male! dixit* a) *mulier, Othini iram timemus, cum pagani simus. Mulier ingrata qvæ me lupi instar ex villa sua* b) *expulit, se intus geniis subterraneis* *) *litare dixit.*

Glossa: a) *Eckia* vidua, sæpe de qvavis muliere. b) *ótvinn* non duplex, ɔ: constans, tenax propositi, i. q. *einardr.* [*) Rectius, ut puto: elementaribus. Alfi partim erant aërii, vel terrestres demones, partim subterranei. F. M.]

Ibidem.

Idem.

Nú hafa hneƈt þeirs hnacka
heinflets vid mer ſetto
þeigi bella þollar
þrir ſam nafnar tiri.

þó ſiámz hitt at hlædir
hafſkídz mani ſídar
út huer er Öluer heitir
alls meſt reka geſti.

Ordo: Nú hafa þrír ſamnafnar hneckt mér þeir er ſetto vid hnacka, þeigi bella þeir heinflets þollar tíri. þó ſiámz (ſiám at) hitt at hver hafſkíds hlædir er Ölver heitir mani ſídan alls meſt útreka geſti.

Versio: *Nunc tres cognomines; qvi cervicem (mihi) obverterunt, expulerunt me; hi homines* a) *honestatis studio non certant. Non tamen* b) *certo scimus,* num c) *vir qvisqve Ölver dictus* d) *maxime hospites expulerit.*

Glossa: a) *Tír* honor, honestas. b) Lego: *ſiám at*, non videmus, non certo scimus. c) *Hafſkips hlædir* navis altum sulcantis onerator i. e. vir. d) Magis qvam alii omnes.

Ibidem.

Idem.

Fór ec at finna báro
frids vættac mér ſídan
briót þann er bragnar léto
bliks villdaſtan miklo.

Grefs leit vid mér gætir
gérſtr þá er illr en verſti
lítt reidic lof lýda
lauſt ef ſá er enn beſti.

Ordo: Sídan fór ec at finna báro bliks briót þann er bragnar léto miklo villdaſtan, ſídan værtan mér frids; enn gérſtr grefs gætir leit lauſt vid mér: þá er enn verſti illr, ef ſá er en beſti.

Versio: *Postea ivi ad visendum* a) *hominem, qvem vulgus longe præstantissimum ferebat: deinceps* b) *amicitiam speravi. Sed* c) *ligonis custos ille ad ungvem factus leviter adspexit me; hic si optimus, tum pessimus certe malus est.*

Glossa: a) *báro blik* aurum, auri distributor, vir. b) amice me receptum iri. c) rusticus.

Pag. 126. Cap. 92.

Sighvatr.

Miſtac fyrir auſtan
Eyda ſkóg á leidum
áſto búſs er æſta
ókriſtin hal viſtar.

Ríks fancac ſon Saxa
ſadr var engr fyrir þadra
út var ec eitt kvölld heitinn
innan fiórum ſinnum.

Ordo: Ec miſta áſto búſs á leidum fyrir auſtan Eyda ſkóg er (ec) æſta ókriſtin hal viſtar; fanca ec þadra ríks Saxa ſon, þar innan fyrir var engr ſadr, eitt qvölld var ec fiórum ſinnum út heitinn.

Versio: *In itinere ad orientem Eydensis sylvæ* a) *amicam domum frustra qvæsivi, cum hominem non christianum peterem hospitium. Illic potentis* b) *Saxonis filium non inveni; intus enim nulla æqvitas, eodem vespere qvater domo expulsus sum.*

Glossa: a) Vel lege: *Aſto burs* qvo certe intelligendus Olavus Sanctus. b) *Saxi* forte idem qvod *Ulfr.* Sic *Saxaſon*, comes Rognvaldus Ulfi filius.

Ibidem.

Idem.

Átt hafa ſér þeirs ſótto
ſendimenn fyrir hendi
Sygna grams vid ſagnir
ſiklínga för mikla.

Spördumz fæſt enn firda
föng ero ſtór vid göngur
vördr réd nýtr þvi er nordan
Norvegs þinnig fórum.

Ordo: Sygna grams ſendimenn, þeir er ſótto med ſagnir ſiklínga hafa átt mikla för ſér fyrir hendi, ſpördumz fæst enn ſtór ero fyrda föng vid göngur; þvi rèd nýtr Noregs vördr at nordann fórum þinnig.

Versio: *Sognensium regis legati, qvi regum mandata ferebant, arduum iter* a) *ingressi sunt; vix ullum laborem subterfugimus:* b) *itinera pedestria hominibus multum facessunt negotium; optimus Norvegiæ princeps jussit ut eo proficisceremur.*

Glossa: a) Susceperunt. b) ambulationes, itinera pedibus facta.

Ibidem.

Idem.

Driuggenginn vard drengium
drengr magnar lof þengils
auſtr til jöfra þrýſtis
Eyda ſkógr á leidum.

Skylldit mér ádr milldann
minn drottinn kom ec finna
hlunns af hilmis runnam
hnect dýrloga beckiar.

Ordo:

Ordo: Drengium var Eyda ſkógr driúggenginn á leidum auſtr til jöfra þrýſtis; drengr magnar þengils lof; ſkylldit mér af hilmis hlunns beckiar dýr loga runnum hnect, ádr ec komat finna minn drottinn.

Versio: *Itu longa erat Eydensis sylva viris orientem versus ad* a) *regum oppressorem iter facientibus; poëta principis laudes celebrat* b). *Utinam dynastæ homines me non exagitassent priusqvam dominum meum convenirem.*

Glossa: a) Dynastam victoriosum. b) Vel melius fuisset si me non exagitassent.

Pag. 126. Cap. 92.

Sighvatr.

Oſs hafa augun þeſſi
Islendsk konan viſat
brattan ſtig at baugi
biörtum lángt en ſvörto.

Siá hefir miödnannan manni
minn ókunnar þínum
fótr á fornar brautir
fulldrengila gengit.

Ordo: Þeſsi en ſvörto Islendſk augon, konan! hafa víſat oſs lángt brattan ſtig at biörtum baugi. Sá minn fótr hefir fulldrengila gengit á fornar brautir, þínum manni, miöd-nannan! ókunnar.

Versio: *Nigri illi oculi Islandici, o mulier! iter nobis arduum monstrarunt ad splendidum annulum, hic pes meus* a) *strenuè calcavit vetusta viarum strata, tuo, mulier! ignota marito.*

Glossa: a) Satis viriliter.

Pag. 127. Cap. 92.

Idem.

Búa hilmis ſal hiálmum
hirdmenn þeir er ſvan grenna
her ſér ec bens oc bryniom
beggia koſt á veggium.

því á úngr kóngr eingi
Ugglauſt er þat dyggra
húsbúnadi at hróſa;
höll er dýr med öllo.

Ordo: Hirdmann þeir er bens ſvan grenna búa hilmis ſal hiálmum oc brynium: her ſér ec beggia koſt á veggium. Höll er med öllo dýr, því eingi kóngr á at hróſa dýrra húsbúnadi, þat er ugglauſt.

Versio: *Satellites* a) *vulnerum olorem* b) *attenuantes regis aulam galeis et loricis exornant; utriusque copiam in parietibus (appensam) video. Aula omni respectu magnifica est; regum enim juvenum nemo meliorem supellectilem ostendere potest; hoc indubium est.*

Glossa: a) Corvum. b) Esurire facientes, famem (corvi) sive voracitatem excitantes.

Ibidem.

Idem.

Hugſtóra bid ec heyra
hreſs fors jöfurs þeſsar
þolldac vás hue víſur
verdúng of för giördar.

Sendr var ec af öndrum
auſtr ſvaf fátt á hauſti
til Svíþiódar ſídan
ſvanvángs í för lánga.

Pag.

Ordo: Ec bid fors jöfurs hugſtóra verdúng at heyra þeſsar víſar gérdar um för, hve hreſs ec þollda vás. Ec var á hauſti ſendr af ſvanvángs öndrum í lánga för auſtr til Svíþiódar, ſídan ſvaf ec fátt.

Versio: *Strenui regis animosum satellitium rogo ut hos audiat versus de (meo) itinere factos, quam alacris humidam frigidamque tempestatem tulerim. Autumno (elapso) ego ab* a) *oceani calopodiis orientem versus mittebar* b) *per longum iter in Sveoniam; deinde non multum dormivi.*

Glossa: a) *fors* ferox, hic in bonam partem, strenuus. b) a navibus exiens.

Pag. 126. Cap. 92.

Sighvatr.

Lét ec vid ydur er ítran
Álafr hugat málum
rétt at ríkann hittac
Rögnvalld konúngr halldit.

Deilldec mál enns millda
málma vörds í Gördam
harda mörg er ec heyrda
heidmans tölur greidar.

Ordo: Er ec hitta ítran Rögnvalld, lét ec ydur, Olafr konúngr! hugat, at rétt halldit málum vid ríkann. Deildac ens millda málma vörds harda mörg mál, er ec heyrda greidar tölur heidmanns í Gördum.

Versio: *Cum præstantem Rognvaldum convenirem, tibi, rex Olave! cordi esse* a) *narravi, ut pacta cum viro forti rite serves. Permulta negotia liberalis* b) *auri possessoris exposui, cum satellitis Gardis missi disertos sermones audirem.*

Glossa: a) *lét ec* significavi. b) viri, hominis.

Pag. 128. Cap. 92.

Idem.

Þic bad ſólar ſöckvir
ſinn hallda vel rínar
hvern er híngat árnar
húskarl nefi jarla.

Enn hver auſtr vill ſinna
jafn viſt er þat liſta
þengill þinna drengia
þar á halld med Rögnvalldi.

Ordo: Jarla nefi bad þic, rínar ſólar ſöckvir! at hallda vel hvern ſinn huskarl er híngat árnar enn hverr þinna liſta drengia, þengill! er auſtr vill ſinna, á þar halld med Rögnvalldi.

Versio: a) *Dynastarum consanguineus te* b), *auri perditor! rogavit, ut quemvis virum domesticum, huc proficiscentem, bene adhiberes. Sed unusquisque tuorum elegantium hominum, qui ad orientem* c) *ire vult, tutum hospitium apud Rognvalldum habet.*

Glossa: a) Rognvaldus. b) vir liberalis. c) *finna* ire.

Ibidem.

Idem.

Fólk réd vid ſic fylkir
fleſt en ec kom veſtan
ætt ſem ádr um hvatti
Eiríks ſvika þeirra.

Enn þvíat jarla frænda
eins þá er tókt af Sveini
ydur qvad ec jörd er nádut
Úlfs bródur lid ſtóduz.

Ordo:

Ordo: Fleſt fólk, fylkir! réd Eiríks ætt, ſem hvatti þeirra ſvika vid ſic, ádr enn ec kom veſtann. En ec qvad Ulfs bródur frænda eins (ſem) ydur lid at því er nádut ſtóduz (ſtædiz) jarla jörd þá er tókt af Sveini.

Versio: *Plerique o rex! resciverunt, qvod* a) *Erici cognatus hanc erga se (ɔ: contra Svecos) fraudem* b) *strueret, priusqvam ex occasu venirem: dixi vero* c) *Ulfi fratris cognato, ita ut tibi emolumento esset, si* d) *dynastarum terra qvam Svenoni eripuisti, pacata maneret.*

Glossa: a) Olavus Sveciæ rex Erici filius. b) struxisset. c) Regi Sveciæ Rögnvaldi cognato. d) Norvegia dynastis erepta.

Pag. 128. Cap. 92.

Sighvatr.

Spakr lét Úlfr medal yckar — þar lét þiófa rýrir
Álafr tekit málum — þær ſem eingar væri
þétt fengum ſvör ſátta — riptar reknar heiptir
ſakar leggi þid beggia. — Rögnvallds géfit alldar.

Ordo: Spakr Úlfr lét medal yckar tekit ſátta málum; fengum þétt ſvör, leggi þid beggia ſakar. Þiófa rýrir lét (ſér) géfit þar væro Rögnvallds alldar riptar engar heiptir reknar.

Versio: a) *Ulfus sapiens vos* b) *inter pacis foedera (sanciri) probavit: seria responsa tulimus; ut vos partis utriusqve culpas negligatis. Qvi* c) *furum numerum minuit, sibi placere ferebat, ni subditorum Rognvaldi ruptiones minime punirentur.*

Glossa: a) Dynastæ Rognvalldi pater. b) Tu et Rognvaldus. c) Probi principis circumscriptio.

Pag. 130. Cap. 92.

Idem.

Faſt ſkallto ríkr vid ríkan — þann veitc þínga kénni
Rögnvalld konúngr hallda — þic beſtan vin miklo
hann ſtendr þýdr at þinni — á auſtrvega eiga
þörf nátt oc dag ſáttum. — allt med græno ſallti.

Ordo: Faſt ſkalto ríkr konúngr hallda ſáttum vid ríkan Rögnvalld; hann ſtendr þýdr nótt oc dag at þinni þörf. Þann þínga kénni veit ec þic eiga miklo beſtan vin á auſtr-vega allt med græno ſallti.

Versio: *Inviolatam, rex potens! pacem servabis cum Rognvaldo potenti; ipse lubens nocte dieqve tuam necessitatem adjuvat. Hunc* a) *conventuum actorem optimum tuum amicum novi in oriente, ad cæruleum* b) *mare.*

Glossa: a) hominem conventibus adsvetum, i. e. aliis imperantem. b) *ſalt* mare, ſalum.

Pag. 146. Cap. 99.

Arnór Jarlaſkálld.

Görr letz grund at veria — Örri Einars hlýra
Gedfrækn oc tilfækia. — engr maþr und ſkyranni.

Ordo: Gédfrækn létz görr at veria grund oc tilfækia. Engi mannr und ſkýranni (er) örri Einars hlýra.

Versio: *Animosus ille se promtum ferebat ad terram tuendam atqve (vel) occupandam. Nullus* a) *homo sub* b) *nubium atrio Einaris fratre* c) *alacrior est.*

Glossa: a) Veterrimi nostri proavi vocem *maþr (madr mannr, mannr)* certe elocuti sunt: *mannr*, qvam dictionem adhuc servant Dani *(Mand, Man)* Germani *(Mann)* Angli *(Man)* &c. b) Coelo. c) Alias: largior, uti translator vult; recte qvidem, si textui atque nexui conveniret. [F. M.]

Pag. 160. Cap. 108.

Ottar.

Gégn ero þér at þegnum
þiódſkiölldúnga gódra
halldit hæft á valldi
Hialtlendingar kéndir.

Engi vard á jördo
ógnbrádr ádr þér nádum
auſtr ſá er eyum veſtan
ýnglingr und ſic þrýngvi.

Ordo: Þér ero Hialltlendíngar kéndir at þegnum; hæft halldit þér gégn á valldi gódra þiódkonúnga. Engi vard ógnbrádr ýnglíngr auſtr á jördu ſá er þrýngvi eyum veſtan und ſic, ádr þér nádum.

Versio: *Hetlandi pro subditis tuis agnoscuntur,* a) *rum prudens sis, monarcharum bonorum imperium condigne regis. Nemo in* b) *terra orientali acer pugnando rex extitit, qui insulas occidentales vi sibi submitteret* c) *priusquam te (regem) impetravimus.*

Glossa: a) *gégn* qvi rem qvamcunqve recte æstimat. b) in Norvegia. c) al. *ádr þér nádut* priusqvam tu impetrasti (illud imperium).

Pag. 161. Cap. 109.

Óttar.

Hríngſtrídi vard hlýda
herr frá þurſa ſkerium
rétt ſegec þiód hver þótti
þorfinns til Dýflinnar.

Ordo: Herr vard hlýda hríngſtrídi: rétt ſegir ec (at) hver þiód frá þurſa ſkerium til Dýflinnar þótti þorfinns.

Versio: *Populus* a) *annulorum osori parere tenebatur; verum dico qvod omnes gentes a Thursensibus scopulis ad Dublinum usqve Thorfinno tribuerentur.*

Glossa: a) Viro liberali.

Pag. 171. Cap. 118.

Sighvatr.

Einn viſsa ec annan
jálks-brík töpud líkan
vídt réd gumna gætir
Gudbrandr hét ſá landum.

Yckur qvedc jafna þyckia
ormláds hati báda.
lygr hinn at ſér lægir
linnſeturs er telz betri.

Ordo: Ec viſsa einn annan jálks-brík-töpud (þér) líkan; gumna gætir réd vídt landum, ſá hét Gudbrandr. Yckur, ormláds hati! qved ek báda þyckia jafna, lýgr hinn linnſeturs lægir er telſz betri at ſér.

Versio: *Alterum* a) *clypei destructorem novi (tibi) similem; qui* b) *hominum custos late imperavit; Gudbrandi nomen illi erat; vos duos, o* c) *auri osor! æquales censeri dico; mentitur* d) *auri dator qui se altero meliorem judicat.*

Glossa: a) *Jálks-brik* tabula Othini, scutum. b) Princeps. c) homo liberalis. d) *Orm-lád*, et *linn-ſetr*, aurum.

Pag. 198. Cap. 129.

Arnór Jarlaſkálld.

Gengr í ætt þat er ýngvi
upplendínga brendi
þiód gallt ræſis reidi
rann ſá er fremſtr var manna.

Villdut öflgar alldir
ádr var ſtýrt til váda
grams dólgum fékz gálgi
gagnprýdanda lýda.

Ordo:

Ordo: Þat gengr í ætt er ýngvi brendi upplendínga; ſá er var fremſtr manna, rann. Þióð gallt ræſis reidi. Grams dólgum féckz gálgi; öflgar alldir villdut ádr lýda gagnprýdanda: til váda [illegible] ſtýrt.

Versio: *Ad (regii) generis indolem referendum, quod* a) *rex Uplandorum villas incenderet, qui inter eos præcipuus fugit*; b) *populum regis ira gravavit. Regis hostibus patibulum structum est: fortes enim homines prius (quam hoc fieret) viro utilitatem promoventi parere recusarunt; periculo illi se exposuerunt.*

Glossa: a) *Ýngvi* rex. b) vel: ira regis multum populo malum intulit:

Pag. 214. Cap. 140.

Sighvatr.

Knútr hefir ockur enn ſtri alldádgöfigr bádum hendur er hilmi fundum hún ſkrautliga búnar.

Þér gaf hann mörk eda meira marg vitr oc hiör bitran gulls rædr giorva öllu gud ſiálfr enn mér hálfa.

Ordo: Hún! hinn ſtri alldád-göfigr Knútr hefir bádum ockur ſcrautliga búnar hendur, er fundum hilmi, hann gaf Þér mörk gulls eda meira, enn mér hálfa oc bitran hiör; margvitr gud rædr giörva öllu.

Versio: *O Berse! Præſtans ille et factis nobilis Canutus amborum nostrum manus splendidè ornavit, cum conveniremus regem: muneri tibi dedit unam auri marcam vel ultra, mihi dimidiam, et simul acutum gladium: multiscius deus omnia regit.*

Glossa: a) *Hún* catulus ursi, *Berſi* nomen circumscribit qvod et ursum significat.

Pag. 215. Cap. 140.

Idem.

Hafa allframir jöfrar út ſín höfut Knúti færd or Fífi nordan fridkaup var Þat midio.

Selldi Ólafr alldri opt vá ſigr enn digri haus í heimi Þvíſa. hann einum ſva manni.

Ordo: Nordan or midio Fífi hafa allfrægir jöfrar út færd Knúti höfud ſín, Þat var fridkaup, opt vá Ólafr digri ſigr, alldri ſelldi hann ſva haus einum manni í Þvíſa heimi.

Versio: *Ex borea, nempe interiore Fifia, celebres reges Canuto capita [illegible] attulerunt; pacis illud erat pretium. Sæpe victoriam commisit rex Olavus ille crassus, nunqvam autem ulli in toto orbe* a) *ita capitis sui copiam fecit.*

Glossa: a) vitæ.

Pag. 261. Cap. 154.

Idem.

Lýngs bar fiſkr til fengiar flugſtyggs ſonar Tryggva giolnar gulli mölnu god villdi ſva rodnar.

Annan lét á unnir Álafr búin hala lögr Þó driúgt enn digri dýrshorn víshund ſporna.

Ordo: Lýngs fiſkr Tryggvaſonar bar mölnu gulli rodnar (randir) til giolnar fengiar; ſva villd god. Ólafr enn digri let [illegible] hala búin víſhund ſporna á unnir, driúgt Þó lögr dýrs horn.

Versio;

Versio: *Tryggonis filii* a) *serpens clypeos auro contuso illitos ad* b) *Othini sortem ferebat; ita deo placuit. Olavus ille crassus alium eximie ornatum* c) *bisontem undas calcare fecit. Mare* d) *cornu animalis crebro alluit.*

Glossa: a) *lýngs fiſkr* Piscis ericæ, i. e. serpens, hic nomen navis. b) *Giolnir*, hic *Giölur* n. Othini, ejus [illegible] sive acqvisitio strages. c) nomen navis. d) insigne sive tutela navis subnotatur.

Pag. 261.

Cap. 154.

Idem.

Ólafr knýr und árum
ordſniallr víshund nordan
brýtr annar gramr úti
unnheim dreka ſunnan.

Ordo: Ordſniallr Olafr knýr víſhund nordan und árum, annar gramr úti brýtr dreca unnheim ſunnan.

Versio: a) *Fama laudatus Olavus* [illegible] *borea bisontem remis agit; Rex alter ex austro* b) *navi dracone frangit mare.*

Glossa: a) *ord* fama; *ſniallr*, elegans. b) navis, draconis qvalicunqve specie.

Pag. 263.

Cap. 155.

Idem.

Knútr var und himnum
hygg ec ætt at frett
Haralds í her
hug vel duga.
Lét lýr-götu
lid ſúdr or Níd
Ólafr jöfurr
árſæll fara.

Ordo: At frétt, var Knútr und himnum, hygg ec Haralds ætt hug vel duga í her; árſæll jöfurr Ólafr lét lid fara lýr-götu ſudr or Nid.

Versio: *Secundum famam Canutus sub dio egit, sed novi* a) *Haraldi filium* b) *bono fuisse animo inter milites. Annona felix rex Olavus naves ex Nida (fluvio) per* c) *piscis tramitem austrum versus duxit.*

Glossa: a) Olavum Sanctum. b) *ætt* genus, proles. c) mari, per mare.

Ibidem.

Idem.

Þurdo nordan
namz þat met gram
til ſlétts ſvalir
Sélunds kilir.
En med annan
Önundr dönum
á hendur at há
her ſvenſkan fer.

Ordo: Þat namz at ſvalir kilir Þurdo nordan med gram til ſlétts Selunds: en Önundr fer med annan ſvenſkan her at há á hendur dönum.

Versio: *Audiebatur qvod algidæ carinæ ex borea ad planam Selandiam* a) *laberentur, regem ferentes. Sed Onundus cum altero Svionum exercitu contra Danos it in* b) *prælium.*

Glossa: a) *þverra* labi, loco moveri. b) *há* f. prælium, proprie qvaliscunqve actio.

Pag.

Pag. 263. Cap. 155.

Sighvatr.

Lét um land lokit
lid gramr ſaman
mar-bedium med
mörg nef-biörgum.

þar er grád fyrir gnód
grám hömlum lá
þorr heims þrymo
þyrn dröf eyndri.

Ordo: Gramr let mörg lid nef-biörgum lokit ſaman of land med marbedium. þar er grád lá gnód fyrir grám hömlum, þorr, þrymo-þyrn! húms eyndri dröf.

Versio: *Rex multas naves* a) *armatas* (*cum armatis*) *conjunxit circa terram prope littora. Ubi* b) *vorax mare ad subnigrum scalmum strepuit,* c) *pelagus* d) *o! vir* e) *navigio defecit.*

Glossa: a) *Nef-biörg* galeæ pars nasum muniens, synecd. pro tota armatura. b) *grádr* vorax. c) *Dröf* ınv *dröfn* mare. d) *þrymo þyrn* pugnæ sentis i. e. miles. e) *húm* et *heimr* mare, ejus calopodium navis.

Pag. 264. Cap. 156.

Idem.

Bergr hefir minz hve margan
morgun Rúdo borgar

börd lét ec í för fyrda
feſt vid armin veſtra.

Ordo: Bergr hefir minz hve ec í fyrda för lét börd margan morgun feſt vid veſtra Rúdo borgar arm.

Versio: *Bergus recordatus est, quot ego, matutinis diebus* a) *iter* [illegible] *cæteris faciens ad Rodomagi brachium occidentale naves fixerim.*

Glossa: a) In hominum itinere, id est: iter cum aliis faciens.

Ibidem.

Idem.

Utann vard ec ádr enn Jóta
andſpilli féck ſtillis
mælld ſác hér fyrir hölldi
hús dyr fyrir ſpyriaz.

Enn eyrendi oro
áttúngr í ſal knátti
Gorms ber ec opt á armi
járn ſtúkur vel lúka.

Ordo: Ec vard utan fyrir ſpyriaz ádr enn féck Jóta ſtillis andſpilli, hér ſá ec mælld hús-dyr fyrir hölldum. Enn Gorms áttungr knátti oro eyrendi vel lúka í ſal; opt ber ec járnſtúkur á armi.

Versio: *Foris stans* (*intrandi veniam*) *occasionem qværere* (*rogare*) *tenebar prius qvam Jotorum regis alloqvium mihi concederetur; fores enim multitudine* (*satellitum*) a) *mensuratas vidi.* b) *Gormi vero cognatus negotium meum in cœnaculo bene expedivit; ferreis manicis brachium meum non raro induitur.*

Glossa: a) ɔ: impletas, obsessas. b) Canutus.

Pag. 265. Cap. 156.

Idem.

Örr tegiaz Ólaf gerva
Allt hefir ſá er fiör valltan
konúngs dauda man ec qvída
Knútr oc Hákon úti.

Halldiz vördr þóat villdit
varla Knútr oc jarlar
dælla er fyrſt á fialli
fundr ef hann ſiálfr kémz undan.

Ordo: Örr Knútr ſá er alt hefir úti oc Hácon tegiaz gérva Ólaf fiör valltan; qvída man ec konúngs dauda. Halldiz vördr þóat villdit Knútur oc jarlar; ef hann ſiálfr kémz varla undan, er fundr dælli firſt á fialli.

Versio: *Alacris Canutus, qui omnia (ad militiam) expedivit et Hacon hunc suscipiunt Olafum* a) *reddere vita caducum; de regis morte dolebo. Valeat precor custos, quamvis rex (Canutus) et comites noluerint. Ipse si modo evaserit, conventus rum illo vel procul in deserto monte mihi* b) *placidior erit.*

Glossa: a) Facere ut vita caducus fiat. b) ɔ: qvam cum aliis omnibus.

Pag. 265. Cap. 156.

Sighvatr.

Átti jarl at ſætta
allframr búendur gamla
oc þeir er optaz tóko
Álaf at því máli.

Þeir hafa fyrr at fári
framt er Eiríks kyn meira
höfdum keypt enn heiptir
Hácon ſaman bundit.

Ordo: Atti (*lego* áttit) allframr jarl ſætta Olaf oc gamla búendur þeir er optaz tóku af því máli. Framt er Eiríks kyn; þeir hafa fyrri at meira fári keypt höfdum, en Hácon hefir heiptir ſaman bundit.

Versio: a) *Non erat præstantissimi dynastæ pacem conciliare inter Olavum et veteres rusticos qui hoc fore sæpissime negarunt;* b) *illi, magno sibi periculo, prius* c) *capita mutarunt, qvam Hacon odia (inter regem et rusticos) concitaret. Celebris Erici proles est.*

Glossa: a) Non erant ejus partes. b) Rustici. c) Principes, i. e. Olavo rejecto, Canutum regem sibi sumserunt.

Pag. 266. Cap. 157.

Idem.

Knútr var und himnum
herr auſtan ferr
frídr fylkis nidr
frán-eygr dana.

Screid veſtan vidr
var glæſtr ſá er bar
út andſkota
Adalráds þadan.

Ordo: Knútr frídr (oc) frán-eygr dana fylkis nidr var und himnum er her fer auſtan; vidr ſkreid veſtan, ſá var glæſtr er út þadan bar Adalráds andſkota.

Versio: *Canutus, formosus et claris oculis Danorum regis filius sub dio erat, cum ex austro exercitus veniret.* a) *Pinus ex occidente dilapsa est:* b) *splendida erat quæ inde* c) *Adalradi hostem gereret.*

Glossa: a) *Vidr* arbor, pinus; de navi. b) ɔ: illa pinus vel navis. c) i. e. Canutum regem.

Ibidem.

Idem.

Oc báro í byr
blá ſegl við rá
dýr var döglings för
drekar landreka.

Enn þeir er komo
kilir auſtan til
um land lido
Limafiardar brim.

Ordo:

Ordo: Oc drekar med blá ſegl vid rá báro landreka; dýr var för döglíngs: enn þeir kilir ſem komo veſtan til lido Lima-fiardar brim of land.

Versio: *Et* a) *dracones cum velis cæruleis ad antennam suspensis regem ferebant: iter principis gloriosum erat, naves vero ex occidente venientes terram per æstum Limfiordicum præterlapsæ sunt.*

Glossa: a) Naves draconum specie.

Pag. 269.

Cap. 159.

Sighvatr.

Gátut drottnar
Danmörk ſpanit
und ſik ſökum
ſnarrar her farar.

þá lét ſkiótla
Skáney Dana
hlödr heriada
höfut fremſtr jöfurr.

Ordo: Drottnar gáto-at ſpanit und ſic Danmörk ſökum ſnarrar herfarar. þá lét Dana hlödr, höfut fremſtr jöfurr, Skáney ſkiótla heriada.

Versio: a) *Domini Daniam* b) *sibi submittere non potuere ob festinam illam* c) *expeditionem. Tum Danorum* d) *strator longe præstantissimus Scaniam cito populatus est.*

Glossa: a) Reges Önundus et Olavus. b) Sub ▪▪ trahere. c) ↄ: Canuti. d) Hostis.

Pag. 270.

Cap. 159.

Idem.

Létat af jöfra
ættmanna fans
Jótlands etaz
ſlendr at því.

Villdi folldar
fæz rán Dana
hlífſkiölldr hafa
höfut fremſtr jöfurr.

Ordo: Létat ſlendr Jótlands manna fans etaz af jöfra ætt ut því. Höfut fremſtr jöfur Dana folldar hlífſkiölldur villdi fæſt rán hafa.

Versio: *In terram* a) *redux ▪▪▪ sivit Jotarum* b) *opes a* c) *regum consanguineis consumi hac vice. Longe præstantissimus* d) *rex quam paucissimas rapinas fieri voluit.*

Glossa: a) Canutus. b) *Fans* cumulus, hic opes. c) ↄ: ▪ regi. d) Canutus.

Pag. 272.

Cap. 160.

Óttar Svarti.

Svíum hnektir þú ſókna
ſiklíngr örr enn mikli
ylgr þar er áin helga
úlfs beito féck heitir.

Hélſlo þar er hrafn né ſulltut
hardrádr erto ládi
ógnar æfr fyrir jöfrum
yggr tveim vid kyn beima.

Ordo: þú inn mikli ſiklíngr! hnektir ſókna örr Svíum; ylgr féck úlfs beito þar er heitir áin helga. þar er hrafn né ſultut, hélſlo æfr ógnar yggr! ládi fyrir tueim jöfrum; hardrádr erto vid beima, kyn.

Versio:

Versio: *Tu rex magne! Svecos impetu acer repulisti.* a) *Fera* b) *lupi buccellam assecuta est, ubi fluvius sacer nominatur. Illic ubi* c) *corvum esurire non fecisti,* d) *terram miles acerrime contra regum duorum vim retinuisti; humano generi te probas imperiosum.*

Glossa: a) Alce a poëtis veteribus inter feras carnivoras refertur. b) cadavera. c) magnam stragem edidisti. d) regnum Daniæ.

Pag. 272. Cap. 160.

Þórdr Siáreksſon.

Átti Egda drottinn — Skaut nær ſkarpt á móti
Olafr þrumo ſtála — Skánunga gramr hánum
vid ágætan Jóta — Sveins vara ſonr at reyna
ödlíng þann er klauf hrínga. — ſlæfr þaut úlfr um hræfi.

Ordo: Olafr Egda drottinn átti ſtála þrumu vid ágætan Jóta ödlíng þann er klauf hrínga. Skánúnga gramr ſkaut ſkarpt nær á móti hanum; vara Sveins ſonr ſlæfr at reyna; úlfr þaut um hræfi.

Versio: *Olavus Agdorum dominus bellum commisit cum celebri Jotorum rege qui dividit* a) *loricas.* b) *Daniæ rex acriter jaculatus est contra ipsum, Svenonis enim filius segnis non erat; lupus super cadaueribus ululavit.*

Glossa: a) *Hríngr* macula loricæ, hic synecdochice lorica. b) Scaniæ i. e. Daniæ rex.

Pag. 280. Cap. 168.

Hárekr í þiótto.

Rádit hef ec at rída — þótt leggfiöturs liggi
rínleygs hédan mínum — lundr í Eyrar ſundi
lád dynmari leidar — kann þiód kerſki minni
lángum helldr enn gánga; — Knútr lángſkipum uti.

Ordo: Ec hefi rín-leygs lád! rádit at rída hédan mínum löngum dyn-leidar mari helldr enn (at) gánga, þótt leggfiöturs lundr Knútr liggi úti lángſkipum í Eyrar ſundi; þiód kann kerſki minni.

Versio: *Ego* a) *o mulier! meo vehi longo maris equo decrevi per* b) *maria strepera potius quam pedibus ire; quamvis* c) *auri custos Canutus cum longis navibus excubet in Codano sinu* *); d) *fortitudinem meam homines probe norunt.*

Glossa: a) *Rín-leygr* lux Rheni fluminis i. e. aurum; lego h. l. *lád.* b) *leid* n. maris. *dyn-leid* mare streperum c) *Legg-fiötur* armi compes, i. e. annulus aureus. d) *Kérſki* fortitudo a *karſkr* fortis, strenuus. *) Proprie Eyrensi freto, hodie *Öreſund.*

Pag. 282. Cap. 168.

Idem.

Lætkat ec Lundar eckiur — jörd at ec eigi þorda
læbaugs at því hlægia — ífla flauſts á hauſti
ſkiótum eik fyrir utan — á flat-ſlódir Fróda
ey né danſkar meyar. — fara aptr vali krapta.

Ordo: Ec lætkat Lundar eckiur né danſkar meyar hlægia at því (ſkiótum eik fyrir utan læbaugs ey) at ec ei þorda ífla flauſts jörd! at fara aptr, hauſti krapta vali á flat-ſlódir Fróda.

Versio:

Versio: *Nec* a) *mulieres Lundenses nec virgines Danas sino cavillari (navem dirigamus extra* b) *insulam aëream) quod ego, o Mulier! non ausus sim per* c) *piratæ æquas vias redire* d) *navi.*

Glossa: a) *Eckia* mulier cujus vir sive abest in bello, sive mortuus est. b) *læ-baugr* aër q. d. cingulum maris, nomen insulæ erat *Vedr-ey* dan. *Vær-öe.* c) piratæ viæ planæ ɔ: mare. d) *Krafta-valr* navis.

Pag. 283. Cap. 170.

Sighvatr.

Heim erum híngat komnir
hygg þú at jöfurr skatna
menn nemi mál ſem ec inni
mín ſtallarar þínir.

Segdo hvar ſeſs hafir hugdan
ſeims þiódkonúngr beima
allr er þeckr med þollum
þinn ſkáli mér innan.

Ordo: Hygg þú at ſkatna jöfurr! ſtallarar þínir eru heim híngat komnir; menn nemi mín mál ſem ec inni: ſegdu þióð-konúngr! hvar hugdan hafir beima ſeſs med ſeims þollum; allr þinn ſkáli innan er mér þeckr.

Versio: *Animadverte, o virorum princeps! tui aulæ magistri domum rediimus; sermones, quos profero, audiant omnes. Dic o* a) *monarcha! sedem ubi destines viro cum (cæteris) hominibus: totum triclinium tuum mihi placet.*

Glossa: a) *þiód-konúngr* integram gentem qvi regit.

Ibidem.

Idem.

Knútr ſpurdi mic mætra
milldr ef ec hánum villda
hendi-lángr ſem hrínga
hugreifum Oleifi.

Einn qvad ec ſenn at ſönno
ſvara þóttumz vel drottinn
giör ero gumna hverium
gód dæmi mér ſæma.

Ordo: Knútr mætra hrínga milldr ſpurdi mic, ef ek villda (vera) hanum hendi lángr ſem hugreifum Oleifi: ec qvad mér ſenn fæma einn drottinn; at ſönno ero hverium gumna géfin gód dæmi: ec þóttumz ſvara vel.

Versio: *Canutus, insignium annulorum dator, me rogavit, num ipsi* a) *ministrare vellem tanquam animoso Olavo? Dixi unum simul mihi convenire dominum; bonum certe exemplum cuique ita datum est; recte respondisse mihi videor.*

Glossa: a) *hendilángr* vi vocis longimanus, qvi manu longa est; i. e. qvi operam cuiqvam navat.

Pag. 285. Cap. 171.

Idem.

Fiandur gánga þar þengils
þiód býdr opt med ſióda
höfgan málm fyrir hilmis
haus ófalan lauſa.

Sic veit hverr ef harra
hollan ſelr vid golli
vert er ſlíks í ſvörto
ſinn helvíti innan.

Kaup vard dapurt þar diúpan
drottin rækt of ſótto

þeir er heim á himnum
Hás ellds ſvikum belldo.

Ordo: Þar gánga þengils fiandur med lauſa ſióda, þiód býdr opt ófalan hilmis haus fyrir höfgan málm. Sic veit hverr innan, í ſvörto helvíti, (ſlíks er [þat] vert) ef hollan harra ſinn ſelr vid golli.

Þat var rækt Hás ellds kaup, þar þeir er ſvikum belldo, ſótto dapurt heim á himnum diúpan drottin.

Versio: *Hostes regis illic incedunt cum relaxatis crumenis; populus caput regis, licet non venale, offert pro gravi metallo. Novit quisque se intrinsecus* a) *in tenebroso orco (justa namque poena est), qui fidelem regem suum auro vendit.*

Improba erat ensium mutatio, cum b) *fraudum structores* c) *in cælis profundum dominum miserum in modum invaserunt.*

Glossa: a) malæ conscientiæ causa. b) Principum, qvi vasallis suis et militibus enses tradebant. c) in rebus coelestibus profunde sapientem. Vel construe: *þat hás ellds kaup var rækt á himnum* etc. In coelis detestandum censebatur. [*Hás Hárs elldr* i. e. Celsi (Dei) sive Odini ignis ɔ: gladius. F. M.]

Pag. 285. Cap. 171.

Sighvatr.

Giörduz hilmis Hörda húskarlar þar jarli er vid Ólafs fiörvi ofvægir fé þægi.

Hird erat hans at verda hálict fyrir því máli dælla er oſs ef allir ero vær of ſvik ſkærir.

Ordo: Hörda hilmis húskarlar giörduz jarli ofvægir, er fé þægi vid Ólafs fiörvi, erat hans hird hálict at verda fyrir því máli, oſs er dælla, ef allir ero vær ſkærir of ſvik.

Versio: a) *Hördorum regis domestici* b) *nimis obsequiosi comiti fuere, cum pro Olavi vita pecuniam acciperent. Ejus satellitio honorabile non est hujus criminis reos agi; potior pars est nostra si a dolis puri simus.*

Glossa: a) Olavi sancti subditi. b) erga Haconem Erici filium.

Pag. 286. Cap. 172.

Idem.

Sverd ſtanda þar ſunda ſárs leyfum vér árar her-ſtillis verdr hylli holluſt búin golli.

Vid tækia ec víka var ec endr med þér ſendir ellds ef þú eitthvert villdir allvalldr géfa ſkálldi.

Ordo: Þar ſtanda golli búin ſverd, vér leyfum ſárs ſunda árar: her-ſtillis hylli verdr holluſt. Ec tækia vid ef þú víka ellds ſendir villdir eitthvert géfa ſkálldi; ec var endr med þér alvalldr!

Versio: *Stant illic gladii auro ornati: laudamus* a) *sangvinis remos: gratia imperatoris (cuique) maxime expedit. Acciperem, si in* b) *auri missor aliqvem (gladiorum) poëtæ dares. Ab initio tecum fui o rex!*

Glossa: a) Gladios, mare vulnerum, sangvis. b) Ignis freti, aurum.

Pag. 293. Cap. 178.

Idem.

Utbýdr allvalldr ſveitum Englands en vér fengum lítt ſé ec lofdúng óttaz lid færra oc ſkip ſmærri.

Rád ero liót ef láta landsmenn konúng þenna lætur einord fé firda ferd lid-þrota verda.

Ordo:

Ordo: Englands allvalldr býdr út ſveitum, vér fengum færra lid oc ſmærri ſkip, en lofdúng ſér ec lítt óttaz; lætr fyrda ferd einord fé; liót ero rád ef lands menn láta konúng þenna verda lid-þrota.

Versio: a) *Rex Angliæ cohortes evocat: nos pauciores copias et minores naves consecuti sumus;* b) *regem tamen parum timere video. Populus integritatem* c) *pecuniæ causa perdit. Male sibi consulit terræ populus si hunc regem militibus indigere patiuntur.*

Glossa: a) Canutus. b) Olavum Sanctum. c) *fé* ablativus h. l.

Pag. 294. Cap. 178.

Sighvatr.

Flýa gétr enn frýo fiandur leggia oſs til handa verd ec fyrir ædro ordi allvallds enn fégiallda.

Hverr ſkal þegn þó at þverri þengils vina gengi upphvalfa ſvik ſiálfan ſic lengſt hafa miklo.

Ordo: Flýa gétr, enn allvallds fiandur leggia oſs fégiallda frýo til handa, enn vard ec fyrir ædru ordi. Hverr ſkal ſiálfan ſic hafa miklo leingſt þegn, þó þengils vina gengi þverri; upp hvalfa svik.

Versio: *Fugere licet: sed hostes regis nos muneribus (populo) datis (ad fugiendum)* a) *instigant: adhuc* b) *terroris crimen mihi imputatur; se quisque quam longissime (bonum)* c) *subditum præstet, amicorum regis subsidia quamvis cessent; fraudes se supinant.*

Glossa: a) *Fégiallda frýa* instigatio sive lacessitio per corruptiones. b) *ædru ord* verba terrorem significantia. c) *þegn* bonus civis.

Pag. 297. Cap. 182.

Þórarin Loftúnga.

Knútr verr grund ſem gætir Grikialands himinríki.

Ordo: Knútr verr grund ſem Gricklands gætir (ver) himinríki.

Versio: *Canutus terram defendit; sic* a) *Græciæ custos (defendit) cælum.*

Glossa: a) Deus.

Pag. 298. Cap. 182.

Idem.

Knútr er und ſólar ſidnæmr med lid fór miöc mikit minn vinr þinnig.

Færdi or firdi fimr gramr lima út ólítin otrheims flota.

Ordo: Sid-næmr Knútr er med lid und ſólar: minn vinr fór mioc mikit þinnig: Oturheims fimr gramr færdi ólítinn flota or Lima-firdi.

Versio: *Religionem observans* a) *Canutus cum copiis* b) *sub dio egit. Amicus meus eo magna festinatione contendit. Rex* c) *navigandi peritus eyus classem duxit a Limensi sinu.*

Glossa: a) *Sidr* mos, ritus, sæpe religionem notat. b) Præpos. *und* sub hic cum Genit. vel subintellige *ſólar-land* cælum. c) *otrheimr* lutræ domus, aqva, mare.

Pag.

Pag. 298. Cap. 182.

Þórarin Loftúnga.

Ugdo Egdir
örbeidis för
ſvans ſigr lana
ſök rammir miöc.

Allt var golli
grams ſkip framit
var of ſión ſögo
ſlíks ríkari *).

Ordo: Egdir miöc ſökrammir ugdo örbeidis ſvans lana ſigr för: alt grams ſkip var golli framit; ſlíks ſión var ſögu of ríkari.

Versio: *Agdenses multum culpabiles victoriosum militis* a) *iter maritimum timuerunt. Tota regis navis auro decora erat; hujus rei visus narrationem longe excelluit.*

Glossa: a) *Svanslön* cygni tumulus, mare. *) Notandum hic veterrimum proverbium, adhuc nobis bilingvi idiomate usitatum. Isl. *Sión er ſögu ríkari.* Dan. *Der er Syn for Sagen* (corrige *Sagn* vel *Sagnet.*) F. M.

Ibidem.

Idem.

Oc fyri Liſta
lido fram vidir
hádýrs um haf
hardt kolſvartir.

Bygt var innan
allt brim gallta
ſudr ſæſkídum
ſund Eykunda.

Ordo: Oc hádýrs kolſvartir vidir lido hart fram um haf fyrir Liſta. Eikunda ſund ſudur, allt brimgallta, var bygt innan ſæſkídum.

Versio: a) *Summe excellentis (principis) nigri mali celeriter Listam per maria prætervecti sunt. Freſum Eykundense quod ad austrum est, totum navibus plenum, tabulis marinis intus velatum est.*

Glossa: a) *há-dýrr* hic adj. alias *hádýr* naves.

Ibidem.

Idem.

Oc fyrir fornan
frid menn lido
haug Hiörnagla
hvaſt gridfaſtir.

Þar er ſtód fyrir Stad
ſtafnklifs drífo
var-at eydilig
ör-beidis för.

Ordo: Oc gridfaſtir fridmenn lido hvaſt fyrir fornan Hiörnagla haug, Þar er ſtafn klifs ſtód drifo fyrir Stad; var-at örbeidis för eydilig.

Versio: *Et pacifici homines pacta firmiter servantes veterem* a) *Hiornaglensis promontorii tumulum prætervecti sunt. Ubi* b) *maris equi Stadum præternavigarunt, viri liberalis iter tædiosum non erat.*

Glossa: a) *Hiörnagli* n. promontorii. b) *Stafn klif*, proræ colles ɔ: fluctus.

Pag.

Pag. 299. Cap. 182.

Þórarin Loftúnga.

Knátto ſúdir
ſvángs miöc lángar
byr-röm bera
brim-drif fyrir Stim.

Sva lido ſunnan
ſvalheims valar
at kom nordr í Nid
nýtr her-flýtir.

Ordo: Byr-röm brimdrif knátto bera miöc lángar ſvángs ſúdir fyrir Stim. Sva lido ſval-heims valar ſunnan, at nýtr her-flýtir kom nordr í Nid.

Versio: *Maris æstus vento auctus provexit perlongas* a) *cavi ventris tabulas præter* b) *Stimum; ita* c) *algidi maris falcones ab austro cesserunt, ut optimus copiarum dux boream versus in Nidam veniret.*

Glossa: a) Naves ventrosas. b) nomen loci. c) *ſval-heimr* mare algidum.

Ibidem.

Idem.

Þá gaf ſínum
ſniallr giörvallan
Noreg nefa
niótr veg jótra.

Oc gaf ſínum
ſegic þat megi
dals diúpſvala
Danmörk ſvana.

Òrdo: Þá gaf ſniallr jótra veg-niótr ſínum nefa allan Noreg, oc gaf, þat ſegec, megi ſínum ſvana dals diúpſvala Danmörk.

Versio: *Tunc (vir) elegans* a) *Cimbrorum honoris particeps nepoti suo totam Norvegiam dedit. Et filio, hoc etiam adsero,* b) *marino profundo algidam Daniam donavit.*

Glossa: a) *Jótra* pro *jóta* non infrequens. Alii legunt: *niótr vag-rótar* possessor navis, ubi *vag-rót* lignum vel tabula marina navis dicitur. b) *Svana dalr* cygni planities, mare.

Pag. 300. Cap. 183.

Hallvardr Háreks bleſi.

Englandi rædr ýngvi
einn hófz fridr at beinni
böd-rackr, bænar nöckva
börk-riódr oc Danmörko.

Oc hefir odda leiknar
jalm freyr und sic málma
hialldur-örr haukum þverrir
húngr Noregi þrúngit.

Ordo: Bödrackr ýngvi, bænar nöckva börk-riódr rædr nú einn Einglandi oc Danmörku, fridr hofz at beinni. Odda jálm-freyr hefir nú und ſie þrúngit Noregi, málma hialldr-örr þverrir leiknar haukum húngr.

Versio: *Bello strenuus rex, qui* a) *galeam rubefacit, nunc solus regit Angliam et Daniam: eo facilius pax sancitur.* b) *Bellator Norvegiam nuper sibi subjecit, strepitus bellici cupidus* c) *fœminæ giganteæ equis famem minuit.*

Glossa: a) *Bænar nöckvi* caput, cuius cortex galea. b) *Odda jálmr* ſtrepitus mucronum, ɔ: prælium. c) i. e. lupis.

Pag. 303. Cap. 186.

Sighvatr.

Ut réd Erlíngr ſetia
eik ſá er raud hinn bleika
iflauſt er þat jöfri
arnar fót at móti.

Skeid hans lá ſva ſídan
ſiklíngs í her miklum
ſnarir börduz þar ſverdum
ſíbyrd vid ſkip fyrdar.

Ordo: Erlíngr ſá er raud hinn bleika arnar fót (iflauſt er þat) lét ſetia eik út at móti jöfri. Síðan lá hans ſkeid ſíbyrd vid ſiklíngs ſkip í miklum her; þar börduz ſnarir fyrdar ſverdum.

Versio: *Erlingus, qui* a) *fulvum aquilæ pedem rubefecit (hoc caret dubio), navem in mare detrudi fecit contra Regem. Postea ejus actuarium Regis navibus, latere contiguo, adhæsit in multo exercitu; strenui milites illic invicem pugnarunt.*

Glossa: a) Strenue hostes stravit.

Ibidem.

Idem.

Rackr þengill hió recka
reidr géck hann um ſkeidar
valr lá þröngt á þilium
þúng var ſókn fyrir Túngum.

Bragníngr raud fyrir breidan
bordvöll Jadar nordan
blód fell varmt á vídan
vá frægr konúngr ægi.

Ordo: [*Prioris hemistrophii ordo naturalis est. Posterius:*] Bragníngr raud breidan bord-völl fyrir nordan Jadar, varmt blód féll á vídan ægi, vá frægr konúngr.

Versio: *Fortis rex milites percussit, iratus per naves procesſit, strages super stegis est coacervata: gravis erat pugna ante Tungas. Rex vastum* a) *navis campum cruentavit, ad boream a Jadaro, sangvis calidus in latum* b) *æqvor pluit, cum rex celebris ensem vibraret.*

Glossa: a) Oceanum. b) *Ægir* æqvor, forsan eadem vox.

Pag. 304. Cap. 186.

Idem.

Öll var Erlíngs fallin
úngr fyrir nordan Túngur
ſkeid vann ſkiölldúngr auda
ſkip-ſókn vid þröm Bóknar.

Einn ſtód ſonr a ſino
ſnarr Skiálgs vinum fiarri
í lyptingo lengi
lætraudr ſkipi audo.

Ordo: Öll var Erlíngs ſkipſókn fallin vid Bóknar þröm, úngr ſkiölldúngr vann auda ſkeid fyrir nordan Túngr; lætraudr Skiálgs ſonr ſtód leingi einn vinum fiarri, í lyptingo á audo ſkipi ſíno.

Versio: *Totum Erlingi navis præsidium ad oram Boknæ (insulæ) occubuerat; rex juvenis actuarium vastavit ad boream á Tungis. Fraudem aversans (et) strenuus Skialgi filius, amicis destitutus, solus suis diu superstitit in navi sua* a) *præsidio nudata.*

Glossa: a) Vel simpliciter in vacua navi.

Pag.

Pag. 304. Cap. 186.

Sighvatr.

Réd eigi grid gígiar
géd-ſtirdr konúngs firda
ſkærs þó at ſkúrir þirrit
Skiálgs hefnir ſér nefna.

Enn vardkéri verdar
vid Bókn né kémr ſídan
glygs á giálfri leygdan
geirs ofrhugi meiri.

Ordo: Gédſtirdr Skiálgs hefnir réd eigi nefna ſér grid, þó at konúngs firda gígia ſkérs ſkúrir þyrrit. Enn verdar vard-kéri geirs glygs leygdan á giálfri; né kémr ſídan vid Bókn meiri ofrhugi.

Versio: *Animo acer Skialgi* a) *ultor de pace sibi danda* [illegible] *locutus est, licet regiorum militum* b) *pugna* [illegible] *cessaret, sed* *) *satellitii præsidem* c) *elegit in* d) *hastarum tempestate mari stratum. Postea ad Boknam vir animosior* [illegible] *veniet.*

Glossa: a) Filius. b) *Gígur* securis *Gígiar ſkér* scutum, scuti imber, pugna. c) impersonaliter pro electus est, vel subintellige Othinum, parcam, fatum. d) In prælio. *) *Vördrr*, *verdr* satellitium, etiam *urdr* alibi dicitur.

Pag. 305. Cap. 186.

Idem.

Öndverda bad jardar
Erlíngr ſá er vel lengi
geymdi lyſtr né lamdiz
land vörn klóaz örno.

þá er hann at ſig ſönnum
ſá var ádr búin ráda
ats vid Útſtein hitzig
Álaf oc tók málum.

Ordo: Erlíngr ſá er vel geymdi landvörn jardar, bad öndverda örno klóaz, lyſtr né lamdiz lengi. þá er hann, at ſig, tók Ólaf ſönnum málum, (ſá ádr var búin ráda ats) hitzig vid Útſtein.

Versio: *Erlingus qui terræ custodiam probè curavit, convenire dixit ut aquilæ invicem obversæ unguibus lacerarentur. Alacer per longum tempus debilitatus* [illegible] *est. Cum illic ad villam* Utſtein *vero sermone Ola-* [illegible] *alloqueretur, qui antea ad* a) *prælium paratus erat.*

Glossa: a) *Róda at*, labor sive contentio piratæ pugna, certamen. *Ráda* pro *róda* scribitur metri causa. [*ráda at* pugna prædestinata vel etiam: consiliis aut technis effecta. F. M.]

Pag. 306. Cap. 186.

Idem.

Erlíngr féll enn olli
allríkr tapad flíkum
bídr at betri dauda
bragna konr med gagni.

Mann veit ec eingi annan
allbrátt þóat fiör láti
enn ſá er allan kunni
alldr fullara at hallda.

Ordo: Erlíngr féll enn allríkr bragna konr olli flíkum tapad med gagni; bídr-at betri dauda. Veit ec eingi annan mann, er kunni allan alldr at hallda fullara, enn þó ſá láti allbrátt fiör.

Versio: *Erlingus cecidit: sed præpotens hominum princeps* a) *tanti damni lucrique causa extitit. Vir melior non moritur. Neminem novi qui per omnem ætatem* b) *sese magis ab omni servitio immunem servarat, quamvis ille præpropere occumberet.*

Glossa: a) Mors Erlingi suis damno, regi vero lucro fuit. b) Vel: qvi [illegible] suamque rem contra vim externam fortius defenderet.

Pag. 306. Cap. 186.

Sighvatr.

Áslákr hefir aukit
er vördr drepinn Hörda
fáir ſkylldo ſva folldar
frænd-ſekio ſtyr vekia.

Ætt-vígi má hann eigi
álíti þeir níta
frændor ſkyli böls of bindaz
bornir mál hin forno.

Ordo: Vördr Hörda folldar er drepin; Áſlákr hefir aukit frændſekio; ſva ſkylldo fáir vekia ſtyr; hann má eigi níta ættvígi: bornir frændur ſkyli böls of bindaz, álíti þeir en forno mál.

Versio: *Terræ Hordensis defensor cæsus est: Aslacus violatæ consanguinitatis crimen admisit, optandum esset ut pauci turbas ita excitarent; ille de cæde sui cognati* a) *excusare sese nequit; naturâ consanguinei odiis abstineant; illi hoc vetus proverbium observent.*

Glossa: a) *Níta* pro *neita* recusare, excusare. F. M.

Pag. 307. Cap. 187.

Ólafr Konúngr.

Lítt man halr enn hvíti
hrafn etr af ná géfnum
vér unnum gný gunnar
gladr í nótt frá Jadri.

Sva hefir öllúngis illa
ættgódr of rof ſætta
Erlingr beid til árla
andrán gefiz hánum.

Ordo: Enn hvíti halr á Jadri man lítt gladr í nótt; vér unnum gunnar gný; hrafn etr af gefnum ná. Ættgódr Erlíngr beid til árla andrán, ſva hefir hanum ölldungis illa géfiz ſætta rof.

Versio: a) *Candidus ille vir in Jadria hoc nocte parum gaudebit: nos pugnam commisimus. Corvus ex dato sibi cadavere edit. Erlingus, sangvine clarus, nimis cito mortem oppetivit: ita ipsi omnino male cessit* b) *ruptio foederis.*

Glossa: a) Filios Erlingi intelligit. b) violatio pacis, rebellio.

Ibidem.

Biarni Gullbrárſkálld.

Váſto þars vígs bad koſta
vapn-diarfr Haralds arfi
kynniz kapp þitt mönnum
Kálfr vid Bókn auſtr ſiálfa.

Gátut grídar ſóta
golig föng til jóla
kendr varto fyrſtr at ſundi
fletto grióts oc ſpióta.

Ordo: Auſtr vid ſiálfa Bókn váſto Kálfr, þar vapn-diarfr Harallds arfi bad koſta vígs, þitt kapp kynniz mönnum. Gátut gólig föng grídar ſóta til Jóla: fyrſtr varto kéndr á fletto grióts oc ſpióta fundi.

Versio: *Dimicasti o Kalve! ad orientem prope ipsam insulam Bokn; ubi in armis acer* a) *Haraldi filius (suos) acriter pugnare jussit. Tuus animi vigor hominibus innotescit.* b) *Lamiæ equo apparatus deliciosos ad convivium acquisivisti: in scissorum lapidum et spiculorum concursu primus visus es.*

Glossa: a) Olavus Sanctus. b) Lupo, lupis.

Pag.

Pag. 308. Cap. 187.

Biarni Gullbrárſkáld.

Ölld féck íllt or deilldum
Erlíngr var þar fínginn
ódo blöck í blódi
bord fyrir Utſtein nordan.

Liós er raun at ræſir
rádinn var frá ládi
lagdiz land und Egda
lid þeirra fráec meira.

Ordo hic naturalis est.

Versio: *Populus ob lites damna passus est. Cum Erlingus illic irretiretur, ad boream a villa* Utſtein *fuscæ* a) *tabulæ in sanguine madefactæ sunt. Experientia clare docet, quod rex per fraudem regno privatus sit. Terra Agdensibus subjecta est; horum enim copias plures fuisse audivi.*

Glossa: a) Naves.

Pag. 316. Cap. 192.

Sighvatr.

Gull budo opt þeir er ollo
úthlaupum gram kaupaz
raudt enn ræſir nítti
ríklundudum undan.

Skör bad hann med hiörvi
her land ſkal ſva veria
ráns bido reckar ſína
refſíng fýrum effa.

Ordo: Þeir er ollo úthlaupum budo opt ríklundudum gram raudt gull (at) kaupaz undan, enn ræſir nítti: hann bad med hiörvi effa fýrum ſkör, ráns reckar bido refſíng ſína (ſva ſkal land her veria).

Versio: a) *Qui excursiones piraticas moliebantur, sæpe regi imperioso aurum rubrum offerre voluere,* b) *ut (pœnis) absolverentur. Rex vero repulsam dedit. Jussit ut hominibus* c) *caput præcideretur; prædatores pœnas dedere; subditi ita tuendi sunt.*

Glossa: a) Piratæ, latrones. b) culpas redimerent. c) *ſkör* coma, hic pro capite.

Ibidem.

Idem.

Fæddi meſt ſá er meiddi
margdýrr konúngr varga
hvinna att oc hlenna
hann ſkýfdi ſva þýfdir.

Þýdr lét þarfnaz bædi
þióf hvern konúngr ernann
fridr bættiz ſva fóta
fylkis lands oc handa.

Ordo: Margdýrr konúngr ſá er meſt fæddi varga, meiddi hvinna oc hlenna ætt, ſva ſkýfdi hann þýfdir, þýdr konúngr lét hvern ernan þióf þar fríaz bædi fóta oc handa, ſva bættiz fylkis lands fridr.

Versio: *Rex longe præstantissimus, qvi* a) *feras maxime aluit, furum et nebulonum genus* b) *læsit: sic ille furta refrenavit optimus princeps, qvemvis strenuum furem pedibus manibusqve* c) *carere fecit: ita regni pax restituta est.*

Glossa: a) Bella strenue gessit. b) Membris truncavit. c) *þarfnaz* destitui, privari, (pro *þermlaz*) membrana legit.

Pag. 316. Cap. 192.

Sighvatr.

Viſsi helzt þat er hvöſſum hundmörgum lét grundar vördr med vapnum ſkérda víkíngum ſkör ríkis.
Milldr lét mörgu valldit Magnús fadir gagni fremd Ólafs qvedec frömdo fleſtan ſigur ens digra.

Ordo: Þat viſsi helzt er grundar vördr lét med hvöſsum vapnum ſkérda ríkis víkínga ſkör: milldr Magnús fadir lét valldit mörgu gagni, qved ec fleſtan ſigr frömdo Ólafs ens digra fremd.

Versio: *Id notissimum, qvod* a) *terræ custos populantibus patriam acutis gladiis caput præcidere juberet. Almus* b) *Magni pater multam rem utilem promovit; dico qvod plurimæ victoriæ Olavi crassi honorem* c) *augerent.*

Glossa: a) Rex, princeps. b) Rex Olavus *(frömdo* pro *framdi* enallage numeri*)*. c) *ſkör* crinis, hic caput.

Pag. 318. Cap. 193.

Jökull Bárdarſon.

Hlaut ec frá Sult enn ſæta ſíd fregn at ec qvída van erumc hreggs at hreini hlýrvángs ſkipi ſtýra.
Því er ýſtéttar átti Oleifr funa kleifar, gramr var ſiálfr á ſumri ſigri ræntr enn digri.

Ordo: Ec hlaut ſkipi ſtýra frá Sult; van erumc hreggs at hlýr-vángs hreini, enn ſíd fregn ſæta ec qvída, því ſkipi (ſem) ſiálfr Ólafr enn digri átti er ýſtéttar funa kleifar gramr var ſigri ræntr á ſumri.

Versio: *Mihi navim ex Sulto (sinu abeuntem) gubernare contigit. Ab hac navi turbidam tempestatem mihi timeo; verum* a) *mulier sero audiet qvod metuam, navim (inqvam) qvam ipse Olavus crassus possedit, qvi autum anxie qværit. Rex elapsa æstate victoriâ spoliatus est.*

Glossa: a) Amica qvæ domi est.

Ibidem.

Idem.

Svída ſár af mædi, ſetit hefc opt vid betra, und er á oſs ſú er ſprændi ótraud legi raudum.
Býſs mér blód or þeſso beni, tek ec vid þrek veniaz, verpr hiálmgöfigr hilmir heid-ſærr á mic reidi.

Ordo hic et naturalis et explicatus est.

Versio: *Pro dolore urunt plagæ: sæpius sorte meliore fruebar; vulnera mihi sunt rubro latice manantia. Ex hoc vulnere sangvis* a) *exhalatur (exspiratur); nunc laboribus assvesco; serenus, galea* b) *venerabilis rex ira sua me onerat.*

Glossa: a) *Búſa* efflare. b) decoratus, ornatus. F. M.

Pag.

Pag. 320. Cap. 194.

Biarni Gullbrárſkáld

Auſtr réd alvalldr riſta
útála haf ſtáli
vard at vitia Garda
vígmódr Haralds bródir.
Enn um idnir manna
emcat ek tamr at ſamna
ſkröki of ſkilnad yckarn
ſkiótt létſto Knút of ſóttan.

Ordo: Alvalldr réd útála riſta haf ſtáli auſtr: vígmódr Harallds bródir vard vitia Garda, emcat ec tamr at ſamna ſkrökvi of idnir manna; at yckarn ſkilnat létto ſkiótt Knút of ſóttan.

Versio: a) *Monarcha orientem versus mare strenue sulcavit: bellis fatigatus Haraldi frater Gardos visere necesse habuit. De hominum gestis falsa referre mihi non moris est. Cum* b) *vos ab invicem discessistis, Canutum non convenisti.*

Glossa: a) Olavus Sanctus. b) Tu et Olavus Sanctus.

Ibidem.

Idem.

Átto Engla drottni
ógnrackr giafir þacka
Jarls nidr komto ydro
ótála vel máli.
Þér lét folld ádr færir
freſt urdo þeſs veſtan
líf þitt erat lítit
Lundúna gramr fundna.

Ordo: Vel komto ógnrackr jarls nidr ydro máli: Þú átt ótála Engla drottni ıı þacka giafir. Ádr færir veſtan lét Lundúna gramr Þér fundna folld, freſt urdo þeſs, erat líf þitt lítit:

Versio: *Tu pugnando strenue dynastæ consangvinee! verba dextere fecisti: Angliæ imperatori pro oblatis tibi muneribus gratias* a) *sincere referre debes. Priusqvam ex occidente (in Norvegiam) navigares, rex Londini* b) *terram tibi cessuram ferebat,* c) *(hoc prorogatum est). Tua vita insignis est.*

Glossa: a) *útála, útálliga* sine fraude, sincere. b) Regnum Norvegiæ. c) Nam rex promissis non stetit.

Pag. 343. Cap. 217.

Þormódr Kolbrúnar ſkáld.

Brennum öll fyrir innan
inni þaug er vér finnum
lönd ſkulum hverr med hiörfi
Herbiörg fyrir gram veria.
Ís hafi allra húſa
inn-þrændir kol ſinna
ángr ſkal qveikt í klúngri
kölld ef ec má vallda.

Ordo: Brennum öll þaug inni er vér finnum fyrir innan Herbiörg: ſkulum hverr med hiörvi veria land fyrir gram; Innþrændir hafi allra ſinna húſa kalld-kol: ís-ángr ſkal qveikt í klúngri ef ec má vallda.

Versio: *Omnia habitacula, qvæ intra Herbiörgas sita invenimus, comburamus: unusqvisqve nostrum in regis gratiam gladio* a) *terram tuebimur. Thrandi interiores domorum suarum frigidos carbones habeant:* b) *glaciei mœror frutice excitetur, si secundum meam voluntatem res geritur.*

Glossa: a) Regnum. b) ignis, glaciem liqvefaciens.

Pag. 345. Cap. 218.

Giſsur Gullbrárſkáld.

Skala úgladan æfa
ord fregni þat borda
búumz vid þröng á þíngi
þegns dóttir mic fregna.

þótt ſig-runnar ſvinnir
ſegi ván hédins qvánar
verim í ála eli
auſtr bragníngi trauſtir.

Ordo: Skala þegns dóttir æfa fregna mic úgladan, ord þat fregni: búumz vid þröng á borda þíngi. Verum auſtr bragníngi trauſtir í ála eli, þó ſvinnir ſigrunnar ſegi hédins qvánar van.

Versio: *Triſtem me fuiſse coloni filia nunqvam audiet; hoc effatum* a) *utinam (illa) audiat: expectandus nobis eſt tumultus in* b) *ſcutorum conventu. Simus regi* c) *orientali in* d) *piratæ procella fidi, qvamvis milites elegantes acre prælium nobis imminere ferant.*

Glossa: a) Vel: notum sit omnibus. b) in prælio. c) Norvego. d) in pugna.

Ibidem.

Þorfinnr Mudr.

Röckr at regni miklo
randa gards ens harda
vill vid víſi ſniallan
Verdæla lid beriaz.

Verïom alvalld örfan
ölum teitan má ſveita
fellum þrændur í þundar
þeſs eggiumz nú hreggi.

Ordo: Nú röckr at miklo regni ens harda randa gnýs; Verdæla lid vill beriaz vid ſniallan víſi, verïum örfan alvalld, ölum teitan ſveita má, fellum þrændur í þundar hreggi: þeſs eggiumz nú.

Versio: *Prope nunc abest* a) *duri ſcutorum tumultus procella. Verdalenſes copiæ contra regem elegantem pugnare conſtituunt. Tueamur monarcham liberalem,* b) *ſangvinis alacrem gaviam nutriamus, Thrandos in hac* c) *Othini tempeſtate ſternamus.*

Glossa: a) Prælium. b) corvum. c) hoc prælio.

Pag. 346. Cap. 218.

Þormóðr Kolbrúnarſkáld.

Ála þrengr at eli
örſtiklandi miklo
ſkylldot ſkélnir hölldar
ſkálm ölld vex nú fálma.

Búumz vid ſókn enn ſlökni
ſeggir ſkyli ord um fordaz
er at geir-þíngi göngum
gunn-reifum med Óleifi.

Ordo: Nú þrengr ſtiklandi ör at miklo ála eli, ſkilnir hölldar ſkyldot fálma; nú vex ſcálm-ölld; búumz vid ſókn enn ſeggir ſkyli um fordaz ſlökni ord, er vér göngum med gunnreifum Óleifi at geir-þíngi.

Versio: a) *Pungens ſagitta ad magnam* b) *piratæ tempeſtatem provocat:* c) *gravibus militibus trepidandum non eſt; tempeſtas gladiatoria oboritur. Paremus nos ad pugnam, ſed verba desidioſa evitent milites; cum nos pugnacem Olavum ad prælium ſequimur.*

Glossa: a) Vel *örſtiklandi*, appellatio viri, sic *þrengr* sensu impersonali. b) Prælium. c) *ſkilinn ſkélinn* gnarus, sciens.

Pag.

Pag. 347. Cap. 220.

Biarkamál.

Dagr er uppkominn
dynia hana fiadrir
mál er vilmögum
at vinna ervidi.

Vaki æ oc vaki
vina höfut
allir enir ædſto
Adils of ſinnar.

Ordo naturalis est.

Versio: *Dies jam exortus est; galli plumæ susurrant; tempus est ut* a) *servi ad labores se conferant; vigilent, iterumque vigilent cara capita, omnes (inqvam) præstantissimi Adilsi Regis* b) *comites.*

Glossa: a) *vil-magi* servus, q. d. venter calamitosus. [vel potius: *víl-mögur* moeroris filius; infelix homo. F. M.] b) *Sinni* comes, socius. [*Adill* forte hic vox nota: princeps, primipilus. F. M.]

Ibidem.

Idem.

Hár hinn hardgreipi
Hrólfr ſkiótandi
ættum gódir menn
þeir er ei flýa.

Veckat ec ydr at víni
né at vífs rúnum
helldr at hördum
hilldar leiki.

Ordo naturalis.

Versio: *Hare mamm fortis! Hrolfe jaculator! genere nobiles viri,* a) *qui non fugitis; Ad vina vos non excito, nec ad puellarum colloqvia, sed ad durum* b) *Hildæ ludum.*

Glossa: a) *þeir* pro *þeim* legendum videtur. b) Bellonæ.

Pag. 348. Cap. 220.

Þormódr Kolbrúnarſkáld.

Þer man ec enn uns ödrum
allvalldr náit ſkálldum
nær vættir þú þeirra
þíngdiarfr fyrir kné hverfa.

Braut komumz vér þó veitim
val-tafn frekum hrafni
vígz eigi þat vaga
viggrudr edr hér liggium.

Ordo: Þér man ec enn, þíngdiarfr alvalldr! hverfa fyrir kné uns náit ödrum ſkálldum, nær vættir þú þeirra: þó val-tafn veitim frekum hrafni, komumz ver braut, eda liggium hér. Þat vígz (víkz) eigi vagvigg-rudr.

Versio: *Adhuc, rex in conventibus strenue! ad genua tua procidam, donec* a) *cæteri poëtæ te conveniunt, hos quando expectas? Nos qvamvis oblationem stragis feramus voraci corvo, aut hinc evademus, aut hic cademus: hoc, o navigator! immotum manebit.*

Glossa: a) Poëtam Sighvatum intelligit.

Pag. 350. Cap. 221.

Haraldr Sigurdarſon.

Þora man ec þann arm veria
Þat er eckio munr necqvat
riódum vér af reidi
rönd er ec í hlýt ſtanda.
Gengr at greppr enn úngi
gunn-blídr þar er ſlög rída
herda menn at mordi
mót á hæl fyrir ſpiótum.

Ordo: Þann arm er ec hlýt í at ſtanda man ec Þora at veria; riódum rönd af reidi; Þat er nockut eckiu munr. Enn úngi gunnblídr greppr gengr-at á hæl fyrir ſpiótum er ſlög rída mót; menn herda at mordi.

Versio: *Illud aciei cornu, ubi mihi ſtandum eſt, tueri audebo; clypeum* a) *excitato animo rubefaciemus, hoc* b) *viduæ nonnulli ſolatio eſt. Bello alacris* c) *juvenis retro non cedet ſpiculorum cauſa, ubi ictus infliguntur, milites ad proelium contendunt.*

Glossa: a) *Reidi* animi concitatio. b) matri meæ. c) Poëta de se ipso.

Pag. 352. Cap. 224.

Sighvatr.

Þórd frá ec Þat ſinn herda
Þreifz ſókn med Óleifi
gód fóro Þar geirum
giört víg ſaman hiörto.
Stöng bar hátt fyrir Hríngа
hialldr módum gram, bródir
fullt vann fagurla gyllta
framlundadr Ögmundar.

Ordo: Ec frá Þórd Þat ſinn herda ſókn med Óleifi, Þar fóro gód hiörtu ſaman; geirum giört víg Þreifz. Framlundadr Ögmundar bródir vann fullt; (hann) bar hátt fagurla gyllta ſtöng fyrir Hríngа hialldr-módum gram.

Versio: *Audivi Thordum hac vice cum Olavo impetum ſtrenue facere; bona corda illic aſſociabantur; commiſſum ſpiculis prælium invaluit. Animo ad ardua prono Ögmundi frater partibus ſuis fecit ſatis: ipſe ante regem* *) *bello* **) *alacrem* a) *vexillum auro ſplendidum in aëra erectum ferebat.*

Glossa: a) *Stöng* pertica vexilli ſive ſigni militaris. *) Adde Hringorum, Norvegiæ populi. **) Vel etiam fatigatum. F. M.

Pag. 353. Cap. 225.

Idem.

Ölld vann Ólafr fellda
öflgan ſigr en digri
géck ſókn-Þorin fækia
ſinnior fram í brynio.
Enn Þeir er auſtan runno
óx hilldr med gram milldum
mart ſegec bert í biarta
blód-röſt Svíar ódo.

Ordo: Olafr enn digri vann ölld fellda: ſókn-framr ſinnior géck fram í brynio at fækia öflgan ſigur. Hilldr óx, enn Svíar Þeir er auſtann runno med mildum gram, ódo í biarta blód röſt, mart ſegec bert.

Versio: *Olavus ille craſſus populum (ſibi oppugnantem) ſtravit; impetus faciendi cupidus* a) *dominus lorica indutus proceſſit, ut victoria ſtrenue potiretur. Increvit pugna, ſed Sveci ex oriente rege liberali feſtinantes liquidi ſanguinis vorticem calcarunt.*

Glossa: a) *Sinnior, ſynior* à Gall. ſeigneur, (ital. *Signor*).

Pag.

Pag. 363. Cap. 236.

Sighvatr.

Ólmr erumc harmr er hilmir hafdi golli vafdan
jöfurr kreiſti ſá auſtan aflfátt medalkafla.
Gagn fengo því þegnar þeir at hálfo fleiri
hvötud tælldi þat hilldar hvarúngi frá ec váro.

Ordo: Erumc (mér er) ólmr harmr er hilmir hafdi aflfátt auſtan; ſá jöfurr kreiſti gulli vafdan medalkafla; því fengo þegnar gagn at þeir váro hálfo fleiri; þat fráec (at) hvárúngi tælldi hilldar hvötud.

Versio: *Dolor mihi vehemens est, quod ex oriente viribus minus inſtructus veniret rex* a). *Princeps ille auro vinctum capulum firmiter tenuit. Victoriam viri (hostes) propterea obtinuere quod dimidio plures essent; fama percepi, quod hoc virum pugnacem aliquo modo falleret.*

Glossa: a) ex Svecia.

Pag. 365. Cap. 238.

Idem.

Vítt var folld und fótum frid bann var þat mannum
þá red í böd bráda bryniat fólk at dynia.
Þá er árliga ærir álms med biarta hiálma
mikill vard á ſtad Stikla ſtálguſtr ofan þuſto.

Ordo: Folld var vítt und fótum, þat var mannum fridbann, þá bryniat lid réd dynia í bráda böd; mikill ſtálguſtr var á Stiklaſtad, þá álms ærir þuſto árliga ofan med biarta hiálma.

Versio: *Terra sub pedibus vitiata (conculcando detrita) erat, (hoc hominibus pacem dirupit) cum copiæ loricatæ in pugnam præcipitem cum strepitu ruerent. Chalybis ingens tempestas extitit Sticlaſtadis, cum* a) *milites nitentibus galeis mane descenderent (ad pugnandum).*

Glossa: a) *álms ærir* q. d. ministri arcus, sagittarii, milites.

Ibidem.

Idem.

Fór í fylking þeirra fram idraz nú midri.
ſnarir funduz þar þrænda þeſs verks búendur merki.

Ordo: Merki þrænda fór fram í midri fylking þeirra: ſnarir búendur funduz þar; (þeir) idraz nú þeſs verks.

Versio: *Thrandensium vexillum in media acie ferebatur; illic strenui rustici convenere; hoc fecisse nunc eos poenitet.*

Pag. 366. Cap. 238.

Idem.

Meſt frá ec merkium næſtan minn drottinn fram ſínum
ſtöng ód fyrir gram gánga gnógr ſtyr var þar fyrir.

Ordo:

Ordo: Þar var nógr ſtyr fyri, er ec frá minn drottin framgánga merkium ſínum næſtann: meſt ſtöng ód fyri gram.

Versio: *Sat illic bellici strepitus ubi dominum meum vexillis suis proximum processisse ferunt; ante regem maxima (vexilli) pertica proruit.*

Pag. 366. Cap. 238.

Sighvatr.

Geirs hygg ec grimlict veri
gunnreifum Óleifi
löghreytendum líta
lións í hvaſsar ſiónir.

Þordut þrændſkir firdar
þótti herſa drottinn
ógrligr í augo
orm-frán ſiá hánum.

Ordo: Ec hygg geirs lög-hreytendum væri grimlict at líta gunnreifum Óleifi í hvaſſar lións ſiónir. Herſa drottin þótti ógrligr; þrænſkir fyrdar þordut ſiá hönum í orm-frán augo.

Versio: *Ut puto leonini et acres pugnacis Olavi oculi intuentibus* a) *militibus horrorem incusserunt. Præfectorum enim dominus adeo terribilis visus, ut Thrandenses viri* b) *corusco ejus aspectu percellerentur.*

Glossa: a) *Geir-lögr* haſtæ fluor, ſangvis, cujus sparsor miles dicitur. b) *orm-frán* angvis instar nitens.

Pag. 367. Cap. 238.

Idem.

Raud í recka blódi
rönd med guma höndum
dreyrug ſverd þars dýran
dróttt þiód-konúng ſótti.

Oc á járna leiki
Inn-þrændum lét finnaz
rækinn gramr á reikar
raud brúnan hiör túnum.

Ordo: Þar er guma dróttt ſótti rönd dýran þiódkonúng, raud hann med höndum dreirug ſverd í recka blódi: oc rækinn graner raud Inn-þrændum brúnan hiör í reikar túnum, (hann) lét finnaz at járna leíki.

Versio: *Cum hominum coetus cum clypeo in præstantem monarcham impetum faceret, ipse enses cruentos, manibus prehensos, sangvine militum rubefecit. Et ultionis cupidus princeps in Thrandensium interiorum* a) *capitibus pollutum gladium rubefecit, ipse in ferri ludo se sistebat.*

Glossa: a) *Reikar tún* caput. Vel construe: *hann lét Inn-þrændum finnz at járna leiki* o: ipse Thrandenses interiores vim prælii sentire fecit.

Pag. 367. Cap. 239.

Hofgardarefr.

Einn hádi gný gunnar
gall bál hárs ſtála
rimmo aſkr vid röſkva
regn diarfr tva þegna.

Dal ſteypir hió draupni
döggfrey bana höggvi
hann raud járn en annan
árſtrauma vann ſáran.

Ordo: Stála regn-diarfr rimmo aſkr hádi einn gunnar gný vid tvo röſkva þegna: hárs bál gall. Dal-ár ſtrauma ſteypir hió draupnis döggfrey bana höggvi oc vann annan ſáran: han raud járn.

Versio:

Versio: a) *Pugnando acer miles unus cum duobus strenuis viris manum conseruit.* b) *Gladius intonuit. Effundens* c) *arcus torrentem* d) *auri datori letale vulnus inflixit, sed alterum vulneravit: ferrum ille rubefecit.*

Glossa: a) *Stála regn* pugna, *rimmo áfkr* miles. b) *hárs hál* flamma Othini, gladius. c) *dalr* arcus. d) *draupnis dögg* aurum.

Pag. 368. Cap. 239.

Sighvatr.

Undr láta þat ýtar
eigi ſmátt er máttit
ſcæ-niördúngum ſkordo
ſkýlauſs rödull hlýa.

Driúg vard á því dægri
dagr nádit lit fagrum
orruſta frá ec auſtan
atburd konúngs furda.

Ordo: Ýtar láta þat undr eigi ſmátt er ſkýlauſs ródull máttit hlýa ſkordu ſkæ-niördúngum. Á því dægri vard driúg orruſta, dagr nádit fögrum lit; (þat) frá ec furda konúngs atburd.

Versio: *Haud minimum fuisse miraculum ferunt quod sol nube non tectus* a) *homines calefacere nequiret; die multa pugna exstitit: dies ille serenam faciem non consecutus est; id casum regis portendisse audivi.*

Glossa: a) *Skordo ſkær* navis, in descriptione viri.

Pag. 369. Cap. 240.

Idem.

Milldr fann gérſt hve galldrar
gramr ſiálfr megin-rammir
fiölkunnigra Finna
fullſtórum barg þóri.

þá er hyr-ſendir hundi
húna gulli búno
ſlæt réd ſíſt at bíta
ſverdi lauſt of herdar.

Ordo: Siálfr milldr gramr fann gérſt hve fiölkunnigra Finna megin-rammir galldrar barg fullſtórum þóri. þá er húna hyr-ſendir lauſt hundi of herdar gulli búnu ſverdi (þat) ſlæt réd ſíſt at bíta.

Versio: *Rex ipse clemens optime expertus est, quam præpotentia venificia, á Finnis magicæ artis peritis oblata, magnum Thorerum tuerentur; cum* a) *clypei dator* b) *canem aurato ense super humeros feriret, non obtusus (gladius) vim secandi non habuit.*

Glossa: a) *Húna hyr* clypeus, [vel etiam petasorum flamma i. e. aurum. F. M.] b) ɔ: Thorerum cognomine canem.

Ibidem.

Idem.

þollr dylr ſadrar ſnilli
ſeims enn ec frá heima
hverr ſæi hunds verk ſtærri
hugſtórs er frýr þóri.

Enn þvergarda þordi
þróttr hinn er fram ſótti
glyggs í gegn at höggva
gunn-ranns konúngsmanni.

Ordo: Seims þollr er þóri frýr, dylr ſadrar ſnilli, hverr ſæi ſtærri verk hugſtórs hunds, en ec frá heima. Hinn glyggs þróttr er fram ſótti gunnranns þver-garda, þordi at höggva í gégn konúngmanni.

Versio: *Vir ille, qvi Thorero pusillanimitatem exprobrat, veram (ejus) fortitudinem non* a) *confitetur* *). *Qvis unqvam vidit animosi canis gesta illis majora qvæ ego domi (manens) audivi. Ille, in* b) *bella fortis, qvi* c) *scutorum transversa septa superavit, cum viro regio* [illegible] *conserere ausus est.*

Glossa: a) Dissimulat, non agnoscit. b) *Glyggr* ventus, tempestas, hic de prælio. c) *Skialld-borg* vallus scutorum. *) Vel etiam: (sui ipsius) verum ingenium occultat (non promit). F. M.

Pag. 370. Cap. 240.

Biarni Gullbrárſkáld.

Jörd rétto vígi at varda
vígreifr fyrir Óleifi
brautſto vid bragníng nýtſtan
bág þat qved ek mig frágo.
Fyrr géckto á Stad Stikla
ſtórverkr enn ód merki
ſatt er at ſókn of veittir
ſniallr uns gramr var fallinn.

Ordo: Vígreifr! vígi rétto varda jörd fyrir Óleifi, brautſto bág vid nýtſtan bragníng; þat qved ek mik frágo; ſtórverkr géckto á Stiklaſtad fyrr enn merki ód; ſatt er (þú) veittir ſókn uns ſniallr gramr var of fallinn.

Versio: *Dimicando alacer! contra Olavum terram armis defendisti: restitisti optimo regi;* a) *hoc me audiisse profiteor: magnis operibus insignis Sticlastadis ante vexillum prosessisti: verum est qvod tu á pugna* [illegible] *abstineres, donec rex cæsus esset.*

Glossa: a) Hypallage pro: *þat qvedek frágo vér.*

Ibidem.

Sighvatr.

Biörn fráek auk af ernum
endr ſtallurum kéndi
hug hve hallda dugdi
hann ſótti fram drottinn.
Féll í her med hollum
hann verdúngar mannum
leyfdr er at hilmis höfdi
hród audigs ſá daudi.

Ordo: Frá ek at Biörn kéndi hve ernum ſtöllurum dugdi at hallda dug, hann ſótti fram drottin. Han féll i her med hollum verdúngar mannum, ſá daudi at audigs hilmis höfdi er hród leyfdr.

Versio: *Mihi relatum est, qvod Biörnus (cæteros) strenuos aulæ magistros doceret, qvam bene illis conveniret fortem servare animum:* a) *hic dominum suum peregre visit, hic inter fidos satellitii viros cæsus est. Mors ejusmodi* b) *prope* [illegible] *cæsi regis capite digna est qvæ* c) *carmine celebretur.*

Gloſsa: a) Cum in Russiam ad Olavum visendum proficisceretur. b) Nam Biörnus prope Olavi Regis funus cecidit. c) *hród* vel *hródri* pro *hródr* qvidam legunt. Secus Celeb. Thorlacius (Bor. Vet. monum. p. 121) scite etiam et ingeniose pro composito habet *hródr-audigr* dives gloriæ; gloriosus.

Pag. 375. Cap. 246.

Þormódr

Ört var Ólafs hiarta
ód fram kóngr í blódi
rekinn ero ſtál á Stikla
ſtödum qvaddi lid Bödvar.
El þolla fráek alla
jálfads nema gram ſiálfan
reyndr var fleſtr í faſtri
fleina drífo ſér hlífa.

Ordo:

Ordo: Lid qvaddi Bödvar; konúngr ód fram, ört var Ólafs hiarta: á Stiklaſtödum erv ſtál rekin í blódi; alla jálfads el-þolla frá ec hlífa ſér nema ſiálfan gram, fleſtr (madr) var reyndr i faſtri fleina drífo.

Versio: *Exercitus ad pugnam festinavit, rex strenue processit, (nam) forte erat Olavi cor. Sticlakstadis enses chalybei sanguine tincti sunt. Omnes* a) *pugnam obeuntes sibi cavisse audivi præter ipsum regem. In hoc vehementi* b) *spiculorum imbre plerique in periculum adducti sunt.*

Glossa: a) *Jálfads el.* pugna. b) prælio.

Pag. 376. Cap. 247.

Þormódr.

Emkac riódr enn raudum
rædr grönn ſkögul manni
haúkaſeturs en hvíta,
hyggr fár um mic ſáran.
Hitt velldr mér at melldrar
mordveniandi fenio
diúp oc danſkra vapna
Dags hrídar ſpor ſvída.

Ordo: Emkac riódr: en hvíta hauka ſeturs grönn ſkögul rædr raudum manni; fár hyggr um mic ſáran. Hitt velldr mér, fenio melldrar veniandi! at Dagshrídar mord oc danſkra vapna diúp ſpor ſvída.

Versio: *Non rubeo: candida tenuisque* a) *mulier viro rubicundo bene consulit; me vero saucium pauci curant. Illud, o mulier* b) *auro ornata! in causa est, quod impetus Dagici* c) *cædes et Danicorum telorum* d) *vestigia mihi dolent.*

Glossa: a) Bellona sive dea manus mulier; falconum sedile manus. b) Feniæ ancillæ Frodinæ far aurum. c) Plagæ ictus. d) vulnera.

Pag. 377. Cap. 247.

Idem.

Undraz öglis landa
eik hví vér ſeim bleikir
fár verdr fagr áf ſárum
fann ec örva drif ſvanni.
Mic fló málmr enn klöckvi
magni körðr í gagnum
hvaſt beit hiarta et næſta
hættlict járn at ec vætti.

Ordo: Öglis landa eik undraz hví vér ſeim bleikir, fár verdr af ſárum fagr, ec fann, ſvanni! örfa drif: hinn klöckvi málmr magni körðr (keyrdr) fló mic í gagnum; hvaſt járn beit hiarta it næſta, at ec vætta hættlict.

Versio: *Miratur* a) *mulier quod pallidus sim, vix ullus pulchrescit vulneribus, sensi, puella! sagittarum jactum. Telum tenue, vi expulsum, me transvolavit, acutum ferrum me prope cor momordit, non, ut credo sine periculo.*

Glossa: a) *Öglis land* manus, in descriptione mulieris.

Pag. 378. Cap. 248.

Sighvatr.

Hörd er ſíſt her-menn firdo
hlíf raufz fyrir gram lífi
audn at Engla ſtrídi
ómiúk konúng ſiúkan.
Ör brá Ólafs fiörvi
ölld þars her klauf ſkiölldo
fólks odda géck fylkir,
fund enn Dagr héllt undan.

Ordo:

Ordo: At Engla ſtrídi er ómiúk audn, ſíſt hermenn firdo ſiúkan konung lífi; hörd hlíf raufſt fyrir gram. Þars her klauf ſkiölldo, brá ör ölld Ólafs fiörvi; fylkir géck fólks odda fund enn Dagr hélt undan.

Versio: *Amarum est Anglorum hostis desiderium, postquam milites* a) *oppugnato regi vitam eriperent, dura scuta coram rege fissa sunt. Ubi exercitus clypeos finderet, strenuus populus Olavi vitam abstulit. Rex populi prælium commisit, sed Dagus elapsus est.*

Glossæ: a) *Siúkr* h. l. oppugnatus, sicut *ſótt* oppugnatio, *ſækia* oppugnare.

Pag. 378. Cap. 248.

Sighvatr.

Ádr vito eigi meidar
ógnar ſkérs né herſer
þiód réd þengils dauda
þann ſtyrk búand-manna.

Er ſlíkan gram ſóknum
ſár-ellds vidir felldo
mörg lá dýr í dröra
drótt, ſem Ólafr þótti.

Ordo: Eigi vito ógnar meidar né herſar ádr þann ſtyrk búand-manna: þiód réd dauda ſkærs þengils: er ſár-ellds-vidir felldo ſlíkann gram ſem ſóknum þótti Ólafr: mörg dýr drótt lá í dreyra.

Versio: *Nec milites nec militiæ duces* a) *novere tantas collectas fuisse rusticorum copias: populus* b) *divi regis cædem commisit. Multi præstantes viri in sanguine suo decubuere, cum milites tantum sternerent Regem, quantus erat Olavus* c) *exercitus judicio.*

Glossæ: a) *herſir* Tribunus militiæ rusticæ. b) *ſkærr, ſkær* clarus divus. c) *Sóknir* cohortes, in Edda.

Pag. 383. Cap. 252.

Þórarin Loftúnga.

Þat er dullauſt
hve Danir gérdo
dyggva för
med döglingi.
Þar var jarl fyrſt

At upphafi
Oc hverr madr
er hanom fylgdi
annar drengr
ödrum betri.

Ordo naturalis.

Versio: *Nemo nescit qvam decoram profectionem Dani cum Rege facerent; hic aderat dynasta primus primo loco et cæteri omnes cum sequentes, alius alio melior.*

Pag. 390. Cap. 259.

Sighvatr.

Lýg ec nema Ólafr eigi
if ſem kykver tifar
gædi ec helſt í hródri
hár-vöxt konúngs áro.

Enn helldz þeim er ſýn ſelldi
ſvördr þann er vóx í Gördum
hann féck læs af lióſum
lauſn Valldhamar hauſi.

Ordo:

Ordo: Ec lýg konúngs áro nema Ólafr eigi if ſem kykvir tívar, í hródri gædi ec helz konúngs hárvöxt. Þeim er ſelldi lýn helldz enn ſvördr, þann er vóx í Gördum; hann féck liósum hauſi læs lauſn af Valldhamar.

Versio: *Satellitibus regiis mentior, nisi Olavus vivorum instar* a) *hominum* b) *vita fungatur: In carmine maxime celebro crescentes regis comas. Visum qui restituit (cæcis) adhuc servat cæsariem quam aluit* c) *Gardis; ille á Valdemaro candidi capitis comæ solutionem impetravit.*

Glossa: a) *if* idem qvod *æfi* vita. b) *tívar, tífar* homines, alias dii. c) [illegible] Valdemarus comam ejus tonderet. Vel posteriorem strophæ partem in ordinem ſic redige: *Enn helldz þeim liósum hauſi ſvördr er ſelldi þann ſýn (ſon) er vóx aſtr í Gördum: hann (ſá ſon) feck læs lauſn af Valdemar.* I. e. adhuc coma servatur candido capiti qvod filium tradidit Gardis adolescentem; hic filius per Valdemarum a fato (sive morte) liberatus est. Qvidam codices *ſon* pro *ſýn* legunt; *lá* et comam et fatum significat.

Pag. 391.

Cap. 259.

Þórarinn Loftúnga.

Nú hefir ſér — Þar vill æ
Til ſeſs hagat — æfi ſína
Þiódkonúngr — baugabriótr
í þrándheimi. — bygdum ráda.

Versio: (*Ordo enim naturalis est*). *Nunc gentis universæ rex in Thrandhemia sedem sibi paravit: hic annulorum distributor [illegible] habitaculo præsidebit.*

Ibidem.

Idem.

Þar er Olafr — Oc þar vard
ádan bygdi — ſem vito allir
ádr hann hvarf — kirkio ſettr
til himinríkis. — or konúng manni.

Versio: *Ubi Olavus olim sedit, priusqvam in regnum cæleste commigraret: et tunc, qvod omnes noverunt, ex Rege divus sanctuarii factus est.*

Ibidem.

Idem.

Hafdi ſér — ádr hoddbriótr
harla rádit — af heimi fór
Haralds ſonr — oc nú ſitr
til himinríkis, — med ſyni drottins.

Versio: *In futurum sancte sese destinaverat cælorum regno, priusqvam annulorum fractor ex mundo egrederetur, et [illegible] domini filio commoratur.*

Pag. 391. Cap. 259.

Þórarinn Loftúnga.

Þar ſva at hreinn
med heilo liggr
loffæll gramr
líki ſíno.

Oc þar ná
ſem á kvikum manni
hár oc negl
hanum vaxa.

Versio: *Ita ut purus et laudabilis rex cum integro corpore suo illic jaceat: ut hic in ipso crines ungvesque* a) *crescunt non secus ac in vivo homine.*

Glossa: a) a. v. crescere possunt; *ná* potest, *knego* possunt.

Ibidem.

Idem.

Þar bordveggs
biöllur knego
of fæng hans
ſiálfar hríngiaz.

Oc hvern dag
heyra þiódir
kluckna hliód
um konúng-menni.

Versio: *Et circa* a) *lectum ejus tabulis structum nolæ sponte sua pulsantur, nam quotidie populus audit campanas sonare super regio homine.*

Glossa: a) Scrinium, vel loculum.

Ibidem.

Idem.

Enn þar upp
af alltari
kriſti þæg
kérti brenna.

Sva hefir Ólafr
ádr hann andadiz
ſyndalauſs
ſálo borgit.

Versio: *Sed illic super altari Christo grati cerei lucent: ita Olavus* a) *Sanctus, ante quam moreretur, animam suam servavit.*

Glossa: a) Peccato immunis.

Ibidem.

Idem.

Þar kémr herr
at heilagr er
konúngr ſiálfr
krýpr at gagni;

Enn beidendur
blindir fækia
þiódar máls
enn þadan heilir.

Ordo:

Ordo: Þar at fiálfr heilagr konúngr er, kemr herr oc krýpr at gagni, enn blindir oc þiódar máls beidendur fækia þadan enn heilir.

Versio: *Illuc ubi ipse rex sanctus est, hominum multitudo venit et* a) *suo emolumento sese incurvat; cæci vero et* b) *surdi inde sani abeunt.*

Glossa: a) Vel sibi emolumento. b) q. d. colloqvia hominum petentes.

Pag. 392. Cap. 259.

Þórarinn Loftúnga.

Bid þú Ólaf — Hann of gétr
at hann unni þér — af gudi þegit
hann er guds madr — ár oc frid
grundar sinnar. — öllum mönnum.

Versio: *Ab Olafo pete, ut tibi faveat, est enim suæ patriæ* a) *divus; ipse adeo felicem annonam et pacem impetrat, (qvæ largiatur) omnibus mortalibus.*

Glossa: a) vir dei i. e. divus, sanctus, [patriæ patronus].

Pag. 393. Cap. 259.

Idem.

Þar er þú rekr — bóka máls
fyrir regin-nagla — bænir þínar.

Versio: *Tu qvando recenses ante* a) *adytum tuas preces libris præscriptas.*

Glossa: a) *Regin-nagli* clavus deorum i. e. clavus sive ornamenti, sive cujuspiam usus causa in antis delub. rorum interioribus fixus vel insertus, hic locum sacrum notat.

Pag. 393. Cap. 260.

Sighvatr.

Ólafr réd et öfra — Hverr hefir hans enn nordra
andprúdt höfut landi — heims enda fér kéndan
fulla vetr adr félli — skiölldúngr hellz enn skylldi
fimtán á því láni. — skémr landreki fremri.

Ordo: Ólafr réd fulla fimtán vetur landi ádr andprúdt höfut félli it efra á því láni. Hverr fremri skiölldúngr hefir fér kéndan enn nordra heims enda: hans landreki helldz skémr enn skylldi.

Versio: *Olavus integros qvindecim annos regno præfuit, prius qvam cum decore spirans caput* a) *superius in hac* b) *præfectura caderet. Qvis qvæso rex præstantior finem mundi boream versus longius protractum novit. Ejus* c) *regimen justo brevius duravit.*

Glossa: a) In terra superiori sive penitiori. b) regno divinitus dato. c) *landreki* f. regni perlustratio, v. e. munus regium.

Pag.

Pag. 394. Cap. 260.

Sighvatr.

Sumir trúdo á gud gumar
grein vard lids a midli
fólk orruſtur fylkir.
framrádr tiúgo hádi.

Frægr bad hann á hægri
hand chriſtit lid ſtanda
födr Magnus bid ec fagna
fliótt ſkærum Gud drottinn.

Ordo: Sumir gumar trúdo á Gud; á midli lidſins var grein, framrádr fylkir hádi tiogo fólkorruſtur, frægr bad hann chriſtit lid ſtanda á hægri hönd: ec bid Gud drottin fagna fliótt Magnús födur.

Versio: a) *In deum quidam crediderunt; discrimen exercitus factum est: Rex ad ardua pronus viginti pugnas instructis aciebus commisit. Ipse celebris christianum exercitum ad dextram collocavit: dominum deum rogo* et b) *Magni patrem, qui fugam detestatus est, (in cælos venientem) benigne excipiat.*

Glossa: a) Vide supra cap. 215. b) ɔ: Olavum Sanctum.

Pag. 397. Cap. 263.

Tryggvaflockr.

Tír-eggiadr fór Tryggvi
tókz mord af því nordann
enn Sveinn konúngr ſinni
ſunnanferd at gunni.

Nær varc þauſnum þeirra
þat bar ſkiótt at móti
herr týndi þar Hörda
hiör-göll var þá fiörvi.

Ordo: Tíreggiadr Tryggvi fór nordan en Sveinn konúngr (fór) ſinni ferd ſunnan at gunni; af því tókz mord. Ec var nærr þeirra þauſnum, þat bar ſkiótt at móti, þar týndi Hörda herr fiörvi, hiör göll var þá.

Versio: *Ad gloriam (parandam) excitatus Tryggvius ex borea profectus est, sed rex Sveno suo cum* a) *comitatu ab austro ad prælium; cædes inde exstitit. Adfui illorum impetuoso certamini; repente congressi sunt. Hördorum exercitus vitam ibi perdidit; cum* b) *gladii collisi sonarent.*

Glossa: a) *ferd* comitatus, passim. b) *hiör-göll* sonitus gladiorum.

Ibidem.

Idem.

Var á ſunno dag ſvanni!
ſeggr hné margr und eggiar
morgin þann ſem manni
mær lauk edr öl bæri.

þá er Sveinn konúngr ſína
ſaman tengia bad drengi
hrátt gafz holld at ſlíta
hrafni ſkeidar ſtafna.

Ordo: þat var á ſunnudag, ſvanni, ſem mær bæri manni lauk eda öl: þann morgun hné margr ſeggr und eggiar þá Sveinn konúngr bad ſína drengi at tengia ſaman ſkeidar-ſtafna, hrafni gafz hrátt holld at ſlíta.

Versio: *Dies solis erat, o virgo, cum* a) *puella (medica)* b) *allium vel cerevisiam hominibus offerebat; illo mane multi milites gladiis occiderunt. Cum rex Sveno viros suos juberet navium proras conserere; corvo cruda dabatur caro, quam dilaniaret.*

Glossa: a) Fæminæ olim morbos et vulnera sanarunt. b) utroqve ex bello reversis opus erat, potu qvidem ad reficiendum, allio in usum medicinæ.

SAGA

VIII.
SAGA MAGNÚSAR HINS GÓDA.

Pag. 1. Cap. I.

Arnór Jarlaſkálld.

Nú hyck riódanda ráda
róg örs þvíat veitk görva
þeigi ſeimbriótar ſegia
ſeggium hneitis eggiar.

Varat ellifo allra
orm-ſeturs hati vetra
hrauſtr þá er herſkip glæſti
Hörda vinr or Gördum.

Ordo: Nú hyck örs hneitis eggiar riódanda ráda ſeggium; þeigi ſegia ſeimbriótar (þat) rǫ́g, þvi at veitk görva: ormſeturs hati var allra ellifo vetra, þá er hrauſtr Hörda vinr glæſti herſkip or Gördum.

Versio: *Nunc ſcio qvod* a) *avidi gladii aciem rubefaciens militibus imperet; id viri* b) *pro falſo non habent, non omnino novi:* c) *auri oſor non prorſus undecim hiemum erat, cum* d) *fortis Hordorum amicus naves bellicas Gardis (profecturas) exornaret.*

Glossa: a) Herois circumſcriptio. b) Omnes confitentur. c) Vir liberalis. d) De eodem principe Magno.

Pag. 2. *Ibidem.*

Idem.

Þíng baud út hinn úngi
egg riódandi þiódum
fim bar hird at hömlo
hervædr arabrædis.

Sallt ſkar húfi hvelltum
hrauſtr þiód konúngr auſtan
báro brimlogs rýri,
brún vedur at Sigtúnum.

Ordo: Hinn úngi egg riódandi baud þiódum þíng; fim ara-brædis hird bar út hervædur at hömlu. Hrauſtr þiód-konúngr ſkar ſallt hvelltum húfi. Brún vedur báro brimlogs rýri auſtan at Sigtúnum.

Versio: *Juvenis aciem (gladii) rubefaciens viros ad conventum vocavit: alacre* a) *militis* *) *ſatellitium* b) *armaturam ad ſcalmos portabat: fortis monarcha pando navis alveo mare ſulcavit; fuſca (nubila) tempeſtas* c) *auri extenuatorem ab auſtro Sigtunum ferebat.*

Glossa: a) Principis. b) armis navem oneravit. c) virum liberalem. *) *Arabrædir* aqvilis prædam promens a *bráð* præda (unde Germ. *Braten*, *Wild-präht* &c.) F. M.

Pag. 3. *Ibidem.*

Sighvatr.

Hreinn gétum hála launa
hnoſs fiölld lidi oſso
Ólafs dóttur er átti
jöfur ſighvataſtr digri;

Þíng beid herr á Höngrum
hundmargr Svía grundar
auſtr er Áſtríd lýſti
Álafs ſonar málum.

Ordo: Gétum Ólafs dóttur, er átti hreinn ſighvataſtr jöfurr digri, hála launa offu lidi hnoſs fiölld; hundmargr Svía grundar herr beid þíng á Höngrum auſtr, er Áſtríd lýſti málum Ólafs ſonar.

Versio: *Credimus* a) *Olavi filiam, puri* b) *pugnando acerrimi* c) *regis craſſi qvondam uxorem, copiis noſtris liberaliter offerre (loco ſtipendii) plura cimelia:* d) *numeroſiſſimus Svionum exercitus ad orientem Höngris conventum egit, non Aſtrida propoſitum* e) *Olavi filii manifeſtaret.*

Glossa: a) Reginam Astridam Olavi Sveonum regis filiam. b) *Sig* pugna. c) Olavi crassi Norvegiæ regis. d) q. d. centies multus. e) Magni, post Norvegiæ regis.

Pag. 3. Cap. I.

Sighvatr.

Máttit hún vid hættna heilrád Svia deila
meirr þótt Magnus væri margnenninn ſonr hennar.
Olli hún því at allri áttleifd Haralds knátti!
meſt med máttkum Kriſti Magnús konúngr fagna.

Ordo: Hún heilrád máttit meirr deila vid hættna Svía, þótt margnenninn Magnús væri hennar ſon. Hún med máttkum Kriſti olli því meſt at Magnús konúngr knátti fagna allri Haralds áttleyfd.

Versio: *Illa, recta consilia dans, majori studio cum Svionibus* a) *pericula spernentibus transigere non potuisset, si vel maxime strenuus Magnus ejus fuisset filius: illa, forti Christo adjuvante, maxime effecit ut Rex Magnus totam* b) *Haraldi hereditatem cum gaudio capesceret.*

Glossa: a) *Hættinn* qvi [illegible] periculis imperterritus exponit. b) Norvegiæ regnum.

Ibidem.

Idem.

Milldr á mennſko at giallda Magnús [illegible] því fagnum
þat gérdi vin virda víd-lendan Áſtrídi.
Hún hefir ſva komit ſínum ſönn at fá man önnur
ord géri ec drós til dyrdar diúprád kona ſtiúpi.

Ordo: Milldr Magnús á mennſku at giallda Áſtrídi; þat gérdi virda vin vídlendann, enn (vér) fögnum því. Hún hefir ſva komit ſtiúpi ſínum, at fá man önnur ſva diúprád kona. Ec géri ſönn ord drós til dýrdar.

Versio: *Magnus benevolus Astridæ pro ejus in se* a) *studio gratiam referre tenetur, hoc enim hominum amicum late regnantem fecit: sed nos eo gaudemus. Illa privignum suum ita* b) *provexit, ut vix alia detur mulier adeo profundæ sapientiæ: in honorem mulieris (non nisi)* [illegible] *verba profero.*

Glossa: a) *Mennſka* humanitas, studium, benevolentia. b) Ad eam felicitatem.

Pag. 4. *Ibidem.*

Þiódólfr.

Ut rédtu allvalldr ſkióta eikio dúdiz rá ſneckio
enn þrítug ſkip þrautar þann tíd í haf ſkrída.
Vægdit vendi ſveigdum vedr ótt of þér drottinn
hlódo hirdmenn prúdir hún-ſcript í Sigtúnum.

Ordo: Þann tíd rédto alvalldr! ſkióta út eikio, dúdiz ſneckio rá, enn þrautar ſkrída í haf þrítug ſkip. Ótt vedr vægdit ſveigdum vendi of þér drottin! prúdir hirdmenn hlódo húnſkript í Sigtúnum.

Versio: *Eo tempore,* [illegible] *rex!* a) *cymbas (in mare) protrusisti, (post) phaseli antenna tremuit; deniqve triginta interscalmiorum naves in mare prolapsæ sunt. Vehemens tempestas* b) *flexæ virgæ super te domine!* [illegible] *pepercit. Fortes satellites* c) *mali picturam contraxerunt Sigtunis.*

Glossa: a) Primo cymbas, dein naves majores, deniqve naves maximas in mare deduxisti. b) Velo virgato ventis super te aptato. c) mali pictura i. e. velum acu pictum.

Pag.

Pag. 4. Cap. 2.

Arnór Jarlaſkáld.

Raudar bárut randir ſídan
rymmo yggr of Sænſkar bygdir
eigi gatzo lids koſt lágan
lands fólk ſótti Þér til handa.

Auſtan Þurduz úlfa ferdar
ölldum kudr med hvíta ſkiölldu
túngu riódr til tírar Þínga
teknir menn oc dör en rekno.

Ordo: Sídan bárot raudar randir of Sænſkar bygdir, lands fólk ſótti, rymmo yggr! Þér til handa, eigi gazo lágan lids koſt. Öldum kudr úlfaferdar túngu riódr! teknir menn Þurduz auſtan med hvíta ſkiölldu oc en rekno dör til tírar Þínga.

Versio: *Postea per [illegible] Sveonica rubros clypeos tulisti; populus terrestris* a), *o miles! ad te confluxit: [illegible] non exiguo copias consecutus es. Hominibus notus* b) *multas lupinas linguas rubefaciens! milites (à te) delecti [illegible] albis clypeis et haſtis* c) *auro ornatis [illegible] ortu cedebant.*

Glossa: a) *Rymmo yggr* divus pugnæ, i. e. miles. b) *Úlfaferdco* horcus luporum i. e. multi lupi. c) *rekin* auro munitus sive ornatus.

Pag. 5. *Ibidem.*

Idem.

Auſtan komto med allra hæſtum
yggiar más í Þrænſkar bygdir
fidri-riódr en fiandmenn ydra
fálma qvádo ægis hiálmi.

Breidaz viſso blágams fædir
benia kólgo ydrir dólgar
hræddir urdo fiörvi at forda
fiandmenn Þínir veſölld ſína.

Ordo: Med allra hæſtum ægis hiálmi komto auſtan, í Þrændſkar bygdir yggiar más fidri-riódr! en fiandmenn ydra qvádo fálma. Ydrir dólgar, benia kólgo blágams fædir! viſſo veſölld ſína breidaz; hræddir urdo Þínir fiandmenn at biarga fiörvi.

Versio: *Cum summa* a) *majeſtate terrorem incutiente, in Trandensium habitacula ex ortu venisti,* b) *corvi plumam rubefaciens! ſed hoſtes tuos terrore percelli ferebant. Veſtri (inqvam) inimici o!* c) *ſangvinolente avis paſtor! miſeriam ſuam* d) *crescere experti ſunt: perterriti hoſtes tui vitæ conſulere neceſse habuerunt.*

Glossa: a) *Ægis hialmr* Galea Ægeris sive Neptuni, qvæ qvemvis occurrentem perterruit. [Cfr. Eddæ Sæmundinæ T. 2. pag. 574.] b) *Yggiar már* Othini gavia, corvus. c) *Benia kólga* æstus vulnerum, ejus lividus vultur *blágammr* corvus. d) *breidaz* dilatari i. e. crescere.

Pag. 8. Cap. 6.

Þiódólfr.

Aur ſpornadot arnar
ilriódr af SviÞiódo
herr fylgdi Þér harri
hrauſtr í Norveg auſtan.

Flídi Sveinn enn ſídan
ſannrádinn frá ládi
erlendis lét undan
Alfífo ſon drífa.

Ordo: (Þér) ſpornudut arnar-ilríodr! 'aur af SvíÞiódo; Þér, harri! fylgdi auſtan hrauſtr herr í Norveg. Enn Sveinn Alfífo ſon flýdi, ſannrádinn frá ládi, enn lét ſídan erlendis drífa undan.

Versio: *Calcasti* a) *ungvis aqvilini rubefactor!* b) *lutum ex Svecia. Te o rex! fortis exercitus ex oriente in Norvegiam ſecutus eſt; ſed Sveno Alfifæ filius, vere proditus, ex regno fugit; ſic postea peregre profectus eſt.*

Glossa: a) miles. b) vias lutulentas.

Pag.

Pag. 8. Cap. 6.

Biarni Gullbrárſkáld.

Hafa letzo únga jöfra erfd ſem til réd hverfa
ſatt er at ſitia knátti Sveinn at Danmörk einni.

Kéndut Kálfr til landa kappfúſum Magnúſi
ollut er at ſtillir jörd oc feck or Gördum.

Ordo: Þú létz únga jöfra hafa erfd, ſatt er þat at Sveinn nádi ſitia í einni Danmörk er til réd hverfa. (Þér) kéndut kappfúſum Magnúſi (leid) or Gördum til landa, oc þér ollut at ſtillir féck jörd.

Versio: *Tu* a) *principes juniores (suam quemque) hereditatem capere fecisti: verum est, quod Sveno in sola Dania resideret, quo se contulit. Magno contentioso ex Gardis in regnum (viam) monstrasti, et in causa fuisti, quod* b) *princeps patriam recuperaret.*

Glossa: a) Magnum et Svenonem. b) Magnus.

Pag. 10. Cap. 9.

Sighvatr.

Rúms lét ec oc héllt heiman hermódr á för gódri
giallar vönd þann er golli gaf mér konúngr vafdan.

Sullt þá er ſilfri hialltat ſverd dýrt vidir þverdo
lögdum vapn enn vígdum vér ylgiar ſtaf fylgdum.

Ordo: Hermódr héllt ec heimann á gódri Rúms för oc lét golli vafdan giallar vönd, þann er mér gaf konúngr; þá er ſverd-vidir þverdo ylgiar ſullt, lögdum ſilfri hialltat dýrt vapn, enn fylgdum vígdum ſtaf.

Versio: *Militando lassus, domo profectus sum per salubre Romæ iter; deposui gladium auro vinctum, qvem Rex mihi donavit. Cum milites* a) *alcis famem sedarent, deposuimus pretiosum argenteo manubrio telum* b) *consecratum baculum sequentes.*

Glossa: a) i. e. Pugnarunt; alcem veteres ferum et carnivorum animal credebant. b) Romam peregrinaturi.

Ibidem.

Idem.

Stód ec á Mont oc mintumz mörg hvar ſundr braſt targa
breid oc brynior ſídar borgum nær of morgin.

Mundac þann er undi öndurdan brum löndum
fadir minn var þá þenna þorrudr konúng fordum.

Ordo: Stód ec borgum nær á Mont of morgin, oc mintumz hvar mörg breid targa ſundr braſt, oc ſídar brynior; mundac þann konúng er þann öndurdan brum undi löndum, þá var (þar) þorrudr fadir minn.

Versio: *Mane qvodam* a) *Moguntiæ steti non procul ab aliis urbibus, mecum cogitans ea loca, ubi multus latus clypeus dissiluit, multæqve promissæ loricæ; cogitavi de illo rege, qvi hoc ætatis primo flore regimine olim gaudebat. Tunc* b) *Thordus pater meus illic aderat.*

Glossa: a) Mont i. q. Moguntia. b) *Þorrudr* per epenthesin pro *Þórdr* de qvo *Skálda.* [Posterius nomen a priore contractum censeo, sic originitus Thoris Dei militem notans. F. M.]

Pag.

Pag. 11. Cap. 9.

Sighvatr.

Fúſs lætz madr er miſsir — Enn fullhuginn fellir
meyar fadms at deya — flótt-ſtyggr ſás ann drottni
keypt er áſt ef eptir — vart torrek lítz verra
oflátin ſkal gráta. — vígtár konúngs árum.

Ordo naturalis.

Versio: *Se mori paratum fatetur qvis, cum amicæ amplexu privatur; sit oportet amor* a) (*amore*) **) emtus, si mortuus deflendus est. Sed* b) *vir animosus, fugam detestans, qvi favet regi* (*defuncto*), *lacrymas ob cædem* (*ejus*) *effundit; nostra enim adversitas* c) *gravior regis ministris æstimatur.*

Glossa: a) ɔ: Reciprocus. b) Poëta de seipso loqvitur. c) ɔ: qvam illa vidui, confer Historiam. *) Vel etiam dolore. F. M.

Ibidem.

Idem.

Hrafna ſé ec til hafnar — Gialla hátt fyrir Hillar
hræs minnaz þeir ſinna — hvern dag frekir ernir
þar er flaut und nid nýtum — endr þeir Ólafr grendi
Nordmanna ſkip fordum. — innan mörgu ſinni.

Ordo: Ec ſé hrafna ſinna til hafnar, þar er fordum flaut ſkip undir nýtum Nordmanna; nid þeir minnaz hræs; þeir frekir ernir, gialla hátt endr fyrir innan Hillar, er Ólafr grendi mörgu ſinni.

Versio: *Corvos ad portum venire video, ubi navis præstantem ferens Norvegorum cognatum olim natavit, hi cadavera recordantur. Illæ voraces aquilæ qvotidie sonore clangunt intra Hillas, qvas olim Olavus* a) *prædam appetere fecit sæpenumero.*

Glossa: a) *Grenna* hic i. q. *fvengia* esurire facere, oblata strage; sic â *grannr* tenuis, vel hic *grendi* pro *greddi* voracem fecit, a *grádr* avidus, vorax.

Pag. 12. Cap. 9.

Idem.

Geng ec um þvert frá þengils — Minnumz ec hve manna
þróaz ecki mér recka — minn drottinn lék ſinna
emk ſem baſt í bríóſti — opt á ódals tóptum
bleikr verdúngar leiki. — ordfæll oc vér fordum.

Ordo: Ec geng um þvert frá þengils verdúngar leiki, emk bleikr ſem baſt; þróaz ecki mér í bríóſti; ec minnumz hve minn ordfæll drottinn oc vér lék opt fordum á ſinna manna ódals tóptum.

Versio: *Discedo in diversum ab athletarum regiæ cohortis ludo; dolor mihi ingravescit in pectore; non secus ac alburnus palleo: recordor qvomodo nobiscum dominus meus, fama celebris, olim luderet in hominum suorum hereditariis villis.*

Pag. 12. Cap. 9.

Sighvatr.

Hafa láti mic heitan
Hvíta-chriſtr at víti
elld ef Ólaf vildac
em ec ſkirr of þat firraz.

Vatnærinn hefec vitni
vaſc til Róms í háſka
ölld leyni ec því alldri
annara þar manna.

Ordo: Hvíta-kriſtr láti mic hafa heitan elld [illegible] víti, ef ec villda Ólaf firraz, ſcírr er [illegible] of þat, ec vas til Róms í háſca, ec hefi annara manna þar vatnærin vitni: Því leyni ec alldrei ölld.

Versio: *Ferventem mihi ignem decernat Christus albus, poenæ nomine, si Olavum voluerim deserere; hac culpa vaco. Romæ [illegible]* a) *in periculo; aliorum illic* (*degentium*) *hominum* b) *perplurima habeo testimonia;* c) *id nunqvam coram populo nego.*

Glossa: a) Dum rex in periculo versabatur. b) [Verbotenus: *Vatnærin* aqvæ instar copiosa sive abundantia. F. M.] c) constanter affirmo et adsero.

Ibidem.

Idem.

Há þótto mér hlæia
hall of Noreg allan
fyrr varec kéndr á knörrum
klif medan Ólafr lifdi.

Nú þickia mér miklo
mitt ſtríd er þat hlídir
jöfurs falli kann ec illa
óblídari ſídan.

Ordo: Medan Ólafr lifdi þótto mér há höll klif hlæia of allan Noreg: fyrr var ec á knörum kéndr. Nu ſídan þickia mér hlídir miklo óblídari; illa kann ec jöfurs falli; mitt ſtríd er þat.

Versio: *Olavus dum viveret alti et declives colles totius Norvegiæ mihi arriserunt:* a) *in navibus olim deprehensus sum. Postea montium latera multo tristiora videntur; Regis ægre fero cædem; hoc mihi dolori est.*

Glossa: a) Sæpius militavi in navibus.

Pag. 13. Cap. 9.

Idem.

Enn lyſtir mik auſtan
erot of ſpörd or Gördum
frá ödlíngi úngum
opt byriot lof ſpyria.

Frétti ec ſmás þó at ſmæſtir
ſmuglir áſtar fuglar
þannig hægiumz för fliúgi
fylkis nids á midli.

Ordo: Enn lyſtir mic ſpyria auſtan or Gördum frá úngum ödlingi, erot opt byriot lof of ſpörd; frétti ec ſmás at fylkis nids för, þó ſmæſtir ſmuglir fuglar fliúgi á midli, þannig hægiumz áſtar.

Versio: *Adhuc ex Gardis orientalibus de* a) *principe juniore audire qvid gestio, crebræ laudes* (*ejus*) [illegible] *parce referuntur. De regii pueri itinere etiam qvæ parvi momenti sunt rogito, si vel minimæ* b) *aëra tranantes aves ultro citro volent; ita amorem æqvius fero* *).

Glossa: a) Magno Norvegiæ herede. b) *Smugull* facile perreptans. *) Ordo magis naturalis sic mihi apparet: *Fréttir ec ſmás þó at ſmæſtir ſmuglir áſtar fuglar fliúgi á midli fylkis nidz; þannig hægiumz för*, q. d. "Minuta rescisco qvamvis minimæ (et) facile penetrantes amoris (amicitiæ) aviculæ inter Regis filium (et me) pervolent; sic ab itinere (proposito) retardor." Hominis cogitationes (vel primariæ animæ qvalitates) appellantur in Eddis *Hugin* (animus) et *Munin* (mens, memoria) Odini (aëris et coeli dei) *aves.* Ea ratione Sighvatum, poëtam christianum, suas defuncti regis absenti filio summo studio [illegible] fiduciâ deditas cogitationes *amoris* (vel amicitiæ) *aves* appellare puto. F. M.

Pag.

Pag. 13. Cap. 10.

Sighvatr.

Heim ſóttir þú hættinn
hönd enn vel mátt löndum
þinn ſtodac mátt ſem mönnum
Magnús konúngr fagna.

Fóra ec viſt þviat vórum
vardr at þér í Garda
ſkipnaz ſcíri-nafna
ſkript þiód-konúngr niptar.

Ordo: Hættinn ſóttir þú heim hönd, enn mátt vel fagna löndum ſem mönnum: ec ſtoda þinn mátt Magnús konúngr! fóra ec at þér í Garda þiód-konúngr! þviat víſt vórum niptar vardr; ſcíri-nafna ſkipaz ſcript.

Versio: a) *Pericula adiens* b) *manum petiisti, sed debes terram et populum tuum cum gaudio recipere. Ego potentiam tuam juvo o! Rex Magne. Non quidem Gardos profectus sum ad te o! populi Rex, nam custos fui* c) *cognatæ, quare reprehensio mitigabitur* d) *nominis baptismalis auctori.*

Glossa: a) fortis, audax. b) visisti sive visitasti nos. c) hic noverca. d) Sighvatus principi baptizando nomen imposuit.

Ibidem.

Idem.

Minn hug ſegec mönnum
Magnús at ec fagna
guds lán er þat þíno
þíngdríſo vel lífi.

Ætti drengia drottinn
dýrdar ſon er yrdi
þiód mætti fá fædaz
föðr líkr konúng ſlíkan.

Ordo: Ec ſegi minn hug þíngdríſo, at ec, Magnús! fagna þíno lífi; þat er mönnum Guds lán: yrdi drengia drottin dýrdar föður líkr ſonr, mætti fá þiód fædaz er ætti ſlíkan konúng.

Versio: *Meam mentem expono hominibus ad conventum confluentibus, quod multum gaudeam, o Magne! de tua vita; hæc dei gratia est. Si ille virorum dominus fieret* a) *patri glorioso similis filius, pauca nasceretur gens quæ talem haberet Regem.*

Glossa: a) Olavo sancto.

Ibidem.

Idem.

Ástridi lát þú ædri
Álfhilldr enn þic ſiálfa

þér þótt þinn hagr ſtórum
þat villdi gud batni.

Ordo naturalis.

Versio: *Astridam, o Alfhilda! te ipsa superiorem agnoscas, quamvis status tuus, Deo ita volente, multo melior (quam antea) factus sit.*

Pag.

Pag. 14. Cap. II.

Sighvatr.

Gört er þeim er gott bar hiarta — þar gengr margr frá mæro
gullſkrín at veg ſínum — meidr þeſs konúngs leidi
hróſar ec helgi ræſis — hreins med heilar ſiónir
hann ſótti Gud drottinn. — hríngs er blindr kom þíngat.

Ordo: þeim ſem gott bar hiarta er gullſcrín giört at ſínum veg; ec hróſa ræſis helgi, hann ſótti (heim) Gud drottin: frá þeſs hreins konúngs mæro leidi gengr margr hríngs meidr med heilar ſiónir, er þíngat kom blindr.

Versio: *Ei, qui benigno erat animo, aurum scrinium factum est, pro sua dignitate; Regis ego sanctitatem celebro, is dominum Deum visit* *). *Ab hujus puri Regis claro (inclyto) sepulcro multi homines qui cœci huc venerant, integro cum visu discedunt.*

*) Vel: eum dominus Deus ad se arcessivit. F. M.

Pag. 15. Cap. II.

Idem.

Oſs dugir Ólafs meſſo — Skylldr em ec ſkilfíngs hallda
jöfur magnar Gud, fagna — ſkolllauſt þeſs er bió golli
meina lauſt í míno — helgi handar tiálgor
Magnús födur húſi. — harmdauda mér raudo.

Ordo: Oſs dugir at fagna meina lauſt í míno húſi Ólafs Magnúſs födur meſso. Gud magnar jöfur. Skylldr em ec ſkolllauſt at hallda þeſs harmdauda ſkilfíngs helgi, er bió mér handar tiálgur raudo golli.

Versio: *Nobis expedit ut domi meæ Olavi Magni patris festum rite celebremus. Deus regem evehit; justum est ut sanctitatem regis ejus colam, qui mortuus desideratur, et* a) *digitos meos rubro auro ornavit.*

Glossa: a) *Handar-tiálgur* rami manus i. e. digiti.

Pag. 17. Cap. 14.

Þórgeir Fleckr.

Mæl þú vid mic — er þeir of daudan
Magnús konúngr — döglíng ſtigo.
því at í fylgio vark — þú elſkar
med födr þínum. — þá arma þiód
þá barec höggvin — drottins-ſvika
haus minn þadan — er diöfful hlægdo.

Ordo naturalis.

Versio: *Mecum loquere Rex Magne! cum in comitatu eram patris tui; tunc caput meum inde saucium reportavi, cum cæsum illi Regem sternerent* *). *Tu amor miseram (execrandam) eam gentem, domini sui proditores, qui diabolum exhilararunt.*

*) Verbotenus: cum cæsum illi Regem transgrederentur. F. M.

Pag.

Pag. 18. Cap. 15.

Biarni Gullbrárſkáld.

Þér frá ec Þorbergs hlyri
Vöcto öfund menn yckar
Þeſs gerdoz er verdir
idula róg a midli
héllt Því uns hann of ſpillti
óþörf lítz mér arfa
Haralds bródr ſon gódan.
Álafs í Þeim málum.

Ordo: Ec frá, Þorbergs hlýri! Haralds bródrſon Þér gódan, Þeſs gérduz er verdir; Því héllt uns hann of ſpillti. Öfund-menn vökto idula róg yckar á midli. O-Þörf lítz mér Ólafs arfa í Þeim málum.

Versio: *Audivi, o Thorbergi frater! Haraldi patruelem, ceu dignas eras, tibi favisse; hæc amicitia stetit, donec ipse violavit. Homines enim invidiosi vos invicem continuo deferebant; hanc litem Olavi filio usui non fuisse judico.*

Pag. 20. Cap. 17.

Berſöglis viſur.

Fregn ec at ſudr med Sygnum
Förum í vapn oc verium
Sighvatr hefir gram lattan
vel tuiſt konung lyſtir
fólk orroſto at freſta
hve lengi ſkal hríngom
ferr ec ef Þó ſkulum beriaz.
hans grund til Þeſs fundar.

Ordo: At fregn, ſudr med Sygnum hefir ec Sighvatr lattan gram at freiſta (*ita lego pro* freſta) fólk-orruſtu, Þó fer ec ef beriaz ſkulum. Förum í vapn vel lyſtir til Þeſs fundar oc verium konúng hringum, hvelengi hans grund ſkal tviſt.

Versio: *Propter rumorem ex Sognia Sighvatus regem dehortatus sum* a) *pugnam periclitari; lubens tamen regem sequor si pugnandum sit: arma induamus, ad prælium illud proni, et* b) *gladiis regem defendamus, quam diu terra ejus dolens in periculo versabitur.*

Glossa: a) Pugnam iis inferre qvi regis patrem Olavum sanctum ceciderant. b) *hríngr* gladius inter alia.

Ibidem.

Hét ſá er féll á Fitium
Þiód héllt faſt á fóſtra
fiölgégn oc réd hegna
fiölblíds lögum ſídan
heiptar rán en hánum
enn ero af Því er minnir
Hákon fýrar unno.
Adalſteins búendur ſeinir.

Ordo: Sá fiölgégn er féll á Fitium, oc réd hegna heiptar rán hét Hácon, enn hönum unno fírar ſídan héllt Þiód faſt á fiöl-blíds Adalſteins fóſtra lögum; ero búendur ſeinir af Því er enn minnir.

Versio: *Ille æquissimus qui Fitis cæsus est, et exosas rapinas punivit, Hacon dictus est, cui homines faverunt. Postea populus dilecti* a) *Adalsteini alumni leges firmiter tenuit; rustici ægre mittunt, cujus adhuc recordantur.*

Glossa: a) Hacon Adalsteini alumnus dictus est.

Pag. 20. Cap. 17.

Berſöglis víſur.

Rétt hygg ec kióſa knátto
karl-fólk oc ſva jarlar
af því er eignum lofda
Ólafar frid gáfo.

Haralldz arfi lét halldaz
hvar dyggr oc ſon Tryggva
lög þaug er lýdir þágo
lauk-jöfn at þeim nöfnum.

Ordo: Ec hygg karl-fólk knáttv rétt kiósa, at því er Ólafar oc ſva jarlar gáfo lofda eignum frid. Hvar-dyggr Haralldz arfi oc Tryggvaſon lét þaug laukjöfn lög halldaz er lýdir þágo at þeim nöfnum.

Versio: *Credo, quod rustici (viri) rem justam poscerent, cum Olavus uterque et* a) *Comites hominum possessiones securas esse juberent. In omni negotio fidelis Haraldi hæres et Tryggvii filius leges illas* b) *optimas servari jusserunt, quas acceperunt subditi ab his cognominibus.*

Glossa: a) Eiricus et Sveinus. b) *Lauk jafni* allio æqvalis i. e. perbonus, optimus [vel etiam *lauk-iafn* adi. æqvissimus. F. M.].

Ibidem.

Skulot rádgiafar reidaz
rýdr þat konúngr ydrir,
drottins ord til dýrdar
döglíngr vid berſögli.

Hafa qvedaz lög nema liúgi
lands herr búendur verri
endr í Úlfa ſundum
önnur enn þú hétz mönnum.

Ordo: Skulot rádgiafar ydrir konúngr! reidaz vid berſögli. Þat drottins ord döglingr! rýdr til (ydar) dýrdar. Búendur qvedaz hafa endur önnur verri lög, (nema liúgi lands herr) enn þú hétz mönnum í Úlfa ſundum.

Versio: a) *Ne conſiliarii veſtri, o rex! ob liberam locutionem irascantur: hoc* b) *domini dictum, o Princeps! gloriæ inservit: Dicunt coloni leges se jam habere sequiores, (si modo populus universus non mentiatur), qvam in fretis lupinis tu subditis promisisti.*

Glossa: a) Habent qvidam codices: *ſkulot konúngr rádgiöfum ydrum reidaz*: Ne rex conſiliariis tuis irascaris. b) Leges prædecessorum intelligit.

Ibidem.

Hverr eggiar þic harri
heiptar ſtrángr at gánga
opt reynir þú þínum
þunn ſtál á bak málum.

Faſtordr ſkyli fyrda
fengſæll vera þengill
hæfir heit at riúfa
hialldr-mögnodr þér alldri.

Ordo: Hverr eggiar þic heiptar ſtrángr harri at gánga á bak þínum málum; opt reynir þú þunn ſtál. Fengſæll firda þengill ſkyli vera faſtordr, alldrei hæfir þér hialldr-mögnudr! at riúfa heit.

Versio: *Quis qvæſo rex iracunde! te hortatur, tuis non stare dictis; sæpe tenuem* a) *chalybem experiris. Rex sua acqvisitione felix, qui subditos regit, promissorum tenax sit oportet; nunqvam, o belli auctor! pactam fidem solvere tibi convenit.*

Glossa: a) Enses chalybeos.

Pag.

Pag. 12. Cap. 17.

Berſöglis víſur.

Hverr eggiar þic höggva
hialldr-gégnir bú þegna
of rauſn er þat jöfri
innanlands at vinna.

Engr hafdi ſva úngum
ádr bragníngi rádit
rán hygg ec reckum þínum
reidr er herr konúngr leidaz.

Ordo: Hverr eggiar þic hialldr-gégnir! [illegible] höggva bú þegna; jöfri er ofrauſn at vinna þat innanlands. Engr hafdi ádr ſva rádit úngum bragníngi, [illegible] hygg konúngr reckum þínum leidaz rán, reidr er herr.

Versio: *Quis quæso te, qui obis prælia, hortatur, [illegible] rusticorum pecora (diripias et) mactes; id intra regni limites facere, regi temerarium est; nemo antea id regi juveni dedit consulium; subditos tuos mox rapinarum pertæsos fore auguror; (jamiam) multitudo indignatur.*

Ibidem.

Gialdto varhuga vælltar
vidr þeim er nú fer hédra
þiófs ſkal hönd í hófi
höllda qvitt of ſtytta.

Vinn ec varmra benia
varnat enn býdk hlýdit
tár mútaris teitir
til hvad búmenn vilia.

Ordo: Giallto varhuga vid þeim höllda vælltar qvitt, er nú fer hédra; þiófs hönd ſkal ſtytta í hófi. Ec vinn varnat enn býdc varmra benia tár mútaris teitir at hlýdit til þeſs er búmenn vilia.

Versio: *Cautionem adhibe contra incertam famam de subditorum* a) *proditione, quæ hic volitat;* b) *justo modo* c) *furis manus amputanda est. Moneo te* d) *corvi exhilarator! et jubeo ut colonorum petitum audias.*

Glossa: a) *vællr* f. proditio, a *væla* prodere. b) moderate, moderata severitate c) amputatio manus erat furti poena. d) *varmra benia tár* calidorum vulnerum lacryma, sangvis, sed hujus accipiter corvus.

Ibidem.

Hætt er þat er allir ætlaz
ádr ſkal vid því ráda
hárir menn er ec heyri
hót ſkiölldúngi at móti:

Greypt er þat höfdum hnepta
helldr oc nidr í fellda
ſlegit hefir þögn á þegna
þíng menn nöſum ſtínga.

Ordo: Hætt er þat hót, er ec heyri ad allir hárir menn ætlaz at móti ſkiölldúngi, ádr ſkal ráda vid því; greypt er þat er þíng menn ſtínga höfdum oc nöſum nidr í hnepta fellda; helldr hefir ſlegit þögn á þegna.

Versio: *Periculi plenæ sunt minæ quas audio: quod omnes* a) *cani homines regem adoriri constituunt, huic rei consilio occurrendum est. Acerbum est, quod convenæ in pallia globulis restricta capita et nasos defigunt; subditi elingves facti sunt.*

Glossa: a) rustici, senes.

Pag. 22. Cap. 17.

Berſöglis víſur.

Eitt er mál þat er mæla
minn drottinn leggr ſinna
eign á ódöl þegna
öfgaz búendur göfgir.

Rán man ſeggr er ſína
ſelr út í því telia
flaums at felli dómi
födr leifd konúngs reidi.

Ordo: Þat er eitt mál er (þeir) mæla, at minn drottinn leggr eign á ódöl ſinna þegna; göfgir búendur öfgaz. Seggr er út ſelr ſína födur leifd at flaumsfelli dómi man í því telia konúngs reidi rán.

Versio: *Inter alia* a) *qvæ dicunt, hoc est, qvod dominus meus subditorum suorum prædia sibi adserit, nobiles rustici indignantur. Vir suum patrimonium secundum præcipitatum* b) *judicium tradens regis iram rapinæ loco habebit.*

Glossa: a) Vel construe: *er búendur göfgir mæla öfgaz* qvæ nobiles rustici animo infensissimo dicunt. b) Vel condemnationem.

Ibidem.

Seyni Ólafs bidec ſnúdar
ſíd qveda aptans bída
óframs ſök medal ockar
allt er hálict ſva mála.

Erum Magnús vér vegnir
villdac med þer milldum
Harallds vardar þú hiörfi
heyck æ lifa oc deya.

Ordo: Ec bid Ólafs ſeyni mála ſnúdar, óframs sök qveda bída síd aptans; medal ockar er allt ſva hálict. Heyck (hygg ec) Magnús vér erum vegnir (vægnir); ec villda ■ med þér milldum lifa oc deya: þú vardar Harallds hiörvi.

Versio: *Filio Olavi precor felicem rerum conversionem:* a) *negotium hominis ignavi differri ferunt ad seram vesperam; qvod nos mutuo intercedit* b) *sanctum est. Sumus, puto, o Magne! tibi conniventes; velim cum te gratioso rege vivere et mori,* c) *dum Haraldi servas ensem.*

Glossa: a) Proverbium adhuc in usu. b) compaternitatem intelligit. c) Dum avitum regnum tenes, de Haraldo Pulcricomo regni fundatore loqvitur. Vide diatriben de cogn. spirituali. Cap. V. §. 1.

Pag. 24. Cap. 19.

Árnór Jarlaſkálld.

Af kárlig vard jarla.
Ordgnótt ſú er hlaut drottinn
fylgdi efnd þvi er ylgiar
ángr tælir réd mæla.

At fram í gný grimmum
grafnings und kló hrafni
fúſs létz falla ræſir
feigr edr Danmörk eiga.

Ordo: Af kárlig vard ſú ord-gnótt er jarla drottinn hlaut, efnd fylgdi því er ángrtælir ylgiar réd mæla, ■ ræſir létz fúſs (ar) eiga Danmörk, eda feigr falla hrafni und hló í grimmum grafnings gný.

Versio: a) *Insignis erat facundia qvam principum dominus nactus est: qvi* b) *alcis dolorem fallit, ratum fecit qvod fatus erat cum rex diceret: velle se vel Daniam possidere vel morti destinatum in sævo* c) *gladii strepitu corvi ungulis succumbere.*

Glossa: a) Q. d. extra vel supra electionem erat. b) alcem inter feras carnivoras veteres numerarunt. c) *Grafningr* serpens, qvi nomina gladio communicat.

Ordo:

Pag. 25. Cap. 20.

Þiódólfr.

Diarfr neyttir þú drottinn
dólg-ſtrángr ſkipa lángra
af því at ýtar höfdo
auſtr ſiötío flauſta.

Sudr gnaududo ſúdir
ſegl hund vid ſtög rundo
vík fal vandlöng eyki
víſundi þröm ſveigdum.

Ordo: Diarfr dólgſtrángr drottinn! þú neyttir lángra ſkipa auſtr, af því at ýtar hofdo ſiötíu flauſta. Súdir gnaududo ſudr; ſegl vid ſtög hrundo þröm ſveigdum víſundi, vandlaung vík fal hund eyk.

Versio: *Domine fortis (et) pugnando acer! longas naves in Norvegia in [illegible] tuos vertisti, [illegible] habuere copiæ (tuæ) 70 naves: tabulæ austrum versus dilapsæ sunt; vela rudentibus affixa* a) *convexo latere Bisontem protruserunt: perlongum* b) *mare* c) *navim texit* *).

Glossa: a) naves convexas. b) *vík* sinus maris, hic pro toto. c) *hund eik* metri causa pro *húneik* apicis sive petasi mali arbor i. e. navis vel *hund eik* pro *hundings eik* arbor piratæ ↄ: navis. *) Ultima strophæ linea, metri causa secundum variantes lectiones, sic necessarie legenda videtur: *Vísund hneigdi þröm ſveigdum*: cum posterior illius pars ita facillime enodabitur: *Súdir gnaududo ſudr; hund ſegl hrundo vid ſtög. Vík fal vandlöng eyki. Þröm hneigdi ſveigdum Víſundi q. d.* Naves austrum versus tendebant. Centum [permulta] vela rudentibus demissa volitabant. Sinus maris ligna (navigia) longis virgatis (velis decora) cingebat. [Vel etiam: Vikia, maris tractus ad Norvegiæ meridionale latus, Agdensibus classem tegebat]. Ora (terræ) proclinans Visundo valedixit. F. M.

Ibidem.

Arnór

Lióto dreif á lypting utan
lödri, bifdiz gullit rauda
faſtligr hneigdi furo glæſtri
fýris garmr of ſkeidar ſtýri.

Stirdum héllto um Stafángr nordan
ſtálum bifdoz fyrir álar
uppi glódo elmars typpi
elldi glík í Dana velldi.

Ordo: Utan á lyptíngu dreif lióto lödri; rauda gullit bifdiz: fýris garmr faſtligr of glæſtri furo hneigdi ſkeidar ſtýri; ſtirdum ſtálum hélſto nordan um Stafángr; álar bifdoz fyrir. Elldi glík elmars typpi glódo uppi í Dana-velldi.

Versio: *Horridus æstus puppis tecto adspersus est:* a) *rubrum [illegible] tremuit*: b) *ventus in ornatam pinum violentus, flexit navis gubernaculum. Proras erectas ex borea præter Stafangriam duxisti: funes coriacei tremuerunt. Igni similia* c) *navium aplustria in Dania fulserunt.*

Glossa: a) Trabes rubro auro exornatæ. b) Hostis arborum ventus dicitur. c) Eqvus procellæ, navis.

Ibidem.

Idem.

Segia man ec hve Sygna
ſnarfengan bar þengil
hallr oc hreti ſollinn
hlébords víſundr nordan.

Setti biódr at breido
bryn-þíngs fetil-ſtínga
fúſs tók ölld vid æſi
Jótlandi gramr branda.

Ordo: Ec man ſegia hve hlébords hallr oc hreti ſollinn Víſundr bar ſnarfengan Sygna þengil nordan; gramr, bryn-þíngs biódr ſetti branda at breidu Jotlandi: ölld tók fús vid fetilſtínga æſi.

Versio: *Dicam qvomodo æstu maris sufflatus et in latus* a) *a vento adversum inclinans Bisons Sognensium regem, rem strenue facientem, ex borea veheret. Princeps, dux belli, ignea* b) *aplustria ad latam Jotlandiam duxit: populus* c) *virum gladio acriter utentem lætus excepit.*

Glossa: a) *Hlébord* latus â vento aversum. Sed *út-bord* et *kul-bord* latus ventis adversum. b) *Brandar* nunc aplustria nunc antennas significant. c) *Fetilſtíngr* qvi baltheo inseritur i. e. gladius.

Pag. 29. Cap. 24.

Þiódólfr.

Siálfr var auſtr vid Elfi
Úlfs mögr oc hét fögru
þar réd Sveinn at ſveria
ſínar hendur at ſkríni.

Réd Ólafs ſonr eidum
átt hafa þeirra ſáttir
ſkemra alldr enn ſkylldi
Skánúnga gramr hánum.

Ordo: Siálfr Úlfs mögr var auſtr vid Elfi oc hét fögru, þar réd Sveinn at ſveria (med) ſínar hendur ur ſcríni; Ólafs ſonr Skánúnga gramr réd eidum, þeirra ſáttir hafa honum átt ſkemra alldr enn ſkylldi.

Versio: *Ipse Ulfi filius orientem versus ad Albim constitutus, splendida promissa dedit, illic Sveno* a) *manibus scrinio impositis juratus est. Olavi filius, Scanorum rex, juranti verbis præivit: ei (Magno Olavi filio) ista eorum pacificatio justo brevius duravit.*

Glossa: a) Forsan legendum: *héllt hendur ſínar at fögru ſkríni* manus suas (jurans) splendido scrinio admovit.

Pag. 30. Cap. 25.

Arnór.

Heyra ſkal hve herſkiölld bárut
hilmis kundr til Vinda grundar
heppinn drótto af hlunni ſléttum
hélug bord í ſtefia meli.

Alldrig frág enn viſi valldit
Vinda ſorg at döglíngr ſpendi
flauſtum var þá flód of riſtit
fleiri ſcip til ódals þeirra.

Ordo: Heyra ſkal í ſtefia meli hve þér hilmis kundr bárut herſkiölld til Vinda grundar: heppin drótto hélug bord af ſléttum hlunni. Alldrig frág at döglíngr ſpendi fleiri ſkip til þeirra ódals: enn valldi þér, víſi, Vinda ſorg, þá var flauſtum riſtit flód.

Versio: *In hac versus intercalaris sectione audietur, quomodo tu Princeps Vandalorum terræ arma intuleris. Pruinosas tabulas ex dolata phalanga felix extraxisti (in mare). Nunqvam audivi qvenqvam regem plures egisse naves ad eorum patriam:* a) *adhuc, o rex Vandalorum doloris auctor es: tunc, navibus pelagus sulcatum est.*

Glossa: a) Hoc cum fieret.

Ibidem.

Idem.

Skiölldúngr fórto um óþiód elldi
audit var þá flotnum dauda
hæſtan kyndut hlenna þrýſtir
hyriar lióma ſudr á Jómi.

Hvergi þordi hallir varda
heidit fólk í virki breido
budlúngr unnut borgar mönnum
biörtum elldi ſtalldræp hiörto.

Ordo: Um óþiód fórto ſkiölldúngr! elldi, þá var flotnum dauda audit; ſudr a Jómi kyndut þér hlenna þrýſtir! hæſtan hyriar lióma. Heidit fólk þordi hvergi at varda hallir: biörtum elldi unnut þér borgar mönnum ſtalldræp hiörtu í breido virki.

Versio: *Igne (et ferro) invasisti o rex! gentem illam malam: tunc hominibus destinatum erat mori. Tu nebulonum oppressor! ad austrum in Jomia altissimam flammam accendisti. Populus paganus nusqvam urbes suas defendere ausus est; vasti munimenti civibus, ope ignis lucidi, animos perculisti.*

Pag.

Pag. 34. Cap. 29.

Arnór.

Ód med egſi breida
ódæſinn fram ræſir
vard um hilmi Hörda
hiör-dynr er varp brynio.

Þá er of ſkapt enn ſkipti
ſkap vördr himins jördo
Hel klauf hauſa fölva
hendur tvær jöfurr ſpendi.

Ordo: Odd æſinn *) (*ita lego*) ræſir ód fram med breida egſi, vard hiör-dynr um Hörda hilmi er hann varp brynio, þá er jöfurr ſpendi tvær hendur ſkapt, enn Hel klauf fölva hauſa; ſkipti himins ſkap-vördr jördo.

Versio: *Gladio* a) *excitatus* [illegible] *cum magna securi grassatus est. Cum Hordorum Princeps loricam deponebat, gladiorum strepitus super* [illegible] *factus est. Rege ambabus manibus pressante manubrium et securi Helá pallida crania findente, coelestis moderator fati* b) *terram sorte divisit.*

Glossa: a) Alacriter utens. b) dedit cui voluit. *) *Ódæſinn* simpliciter verti potest: minime fatigatus. F. M.

Ibidem.

Þiódólfr.

Hyck í hundrads flocki
Haralds bródr-ſon ſtódo
hrafn viſsi ſer hvaſsaſt
húngr-bann, framaſt manna.

Vítt lá Vinda flótti
vard þá er Magnús bardiz
höggvinn valr at hylia
heidi raſtar breida.

Ordo: Hyck Harallds bródrſon ſtódo framaſt manna í hundrads flocki, hrafn viſſi ſér hvaſſaſt húngr-bann; Vinda flótti lá vídt; höggvinn valr vard at hylia raſtar breida heidi þá er Magnús bardiz.

Versio: *Novi quod Haraldi patruelis ex centenis omnium primus staret; corvus strenuam satietatem exſpectavit; fugiens Vandalorum turba late (cæsa) jacuit. Strages concisa regionem montanam* [illegible] *milliare latam contexit,* [illegible] *Magnus pugnaret.*

Glossa: a) *Röſt* mensura viæ russica, hodie *Verſt*, cujus generis septem milliari danico respondent. [Restam veterum milliari germanico respondisse puto; cfr. Gl. Ed. Sæm. T. I. & II. v. Ravst. F. M.]

Pag. 36. Cap. 30.

Arnór.

Fúſs lét á Re ræſir
ramm-þíng háit glamma

valſka raud fyrir vído
Veſtlandi gramr branda.

Ordo: Fúss ræſir lét á Re háit glamma ramm-þíng, gramr raud fyrir vído Vestlandi valſka branda.

Versio: *Rex certandi cupidus* a) *piratæ durum conventum in Rea committi facit: ante terram occidentalem rex enses Vallicos rubefecit.*

Glossa: a) *Glammi* n. piratæ; ejus conventus prælium.

Pag.

Pag. 37. Cap. 31.

Þiódólfr.

Lögdo glædis glóda
gramr oc jarl fyrir ſkammo
þar kom bitr á börva
brandleikr ſaman randir.

Sva at man þínga mundot
merkendur hédins ſerkiar
herr hádi gný görfa
geirs orroſto meiri.

Ordo: Fyrir ſkömmo lögdo gramr oc jarl ſaman randir, þar kom bitr brandleikr á glædis glóda börva: Sva at Hédins man-ſerkiar merkiendur mundot meiri orruſto, her hádi geirs gný görva.

Versio: *Rex et dynasta jam nuper* a) *scuta conseruerunt, ibi acer ensium ludus* b) *viris supervenit,* [illegible] c) *Hildæ tunicam lacerantes* [illegible] *recordati sint majus prælium: exercitus teli strepitum penitus commisit* *).

Glossa: a) Præliati sunt. b) *Glædir* mare pro *gliódr*, vel pro *grædir*, qvæ maris nomina sunt, *Glædis* vel *grædis glód* aurum in descriptione viri. c) *Hédins-man* Hedini puella, id Hilldr sive prælium; Hildæ tunica est lorica *) Ordinem posterioris strophæ partis sic restituo: *Sva at Hédins man-ſerkiar þínga merkiendur mundot meiri orroſto* q. d. ut Hedini amasiæ (Hildæ) tunicæ apparatum signantes (tundentes vel lacerantes i. e. milites) majus prælium non recordati sint.

F. M.

Pag. 38. Cap. 31.

Idem.

Skotit frák ſkepti-flettum
ſkiótt oc mörgo ſpióti
brád féck hrafn er hádo
hialldr á breida ſkialldo.

Neytto meſt ſem matto
menn at vapna ſenno
baugs enn bardir lágo
börvar grióts oc örva.

Ordo: Frák ſkepti-flettum oc mörgo ſpióti ſkiótt ſkotit á breida ſkialldo; hrafn féck brád er hádo hialldr; at vapna ſenno neytto menn ſem meſt mátto grióts oc örva, enn baugs börvar lágo bardir.

Versio: *Audivi quod fissos baculos et multas hastas in latos clypeos jaculati sint; corvus prædam nactus est, commisso prælio: milites in prælio lapides et sagittas, quam maxime licuit, in usus suos converterunt, cæsi vero homines jacuere.*

Ibidem.

Idem.

Bárot böſlar fleiri
bog-menn af hör tognum
mundit þann dag þrændi
þreyta fyrr at ſkeytum.

Svo þyckt flugo ſídann
ſnæri dörr of ſkærur
ótt var ördrif látit
illa ſátto á milli.

Ordo: Bárot bogmenn fleiri böslar af tognum hör: mundit Þrændi þann dag fyrr þreyta at ſkeytum: Snæri-dör flugo ſídan ſva þykt of ſkærur at illa ſátto á milli; ördrif var látit ótt.

Versio: *Sagittarii jacula nunqvam plura ex diducto* a) *lino detruserunt; certe Thrandi eo die non prius (qvam hostes) jaculando defecerunt* b). *Veloces hastæ dein adeo dense per* c) *scuta volarunt, ut visus tuus (o rex!) vix illas penetraret, qvin etiam* d) *sagittas crebro emiserunt.*

Glossa: a) Nervo. b) *ſkæra* i. q. *ſkirr* clypeus, alias *ſkæra* lis, rixa, certamen. c) *Ördrif* nimbus sagittarum. b) Vel *ſnæri-dörr*, hastæ amentatæ.

Pag.

Pag. 39. Cap. 31.

Þiódólfr.

Miöc bad Magnúss recka hörd þrifuz bord þars börduz
mannr röſkliga annan böd ſký framar knýa.

Ordo: Miöc bad Magnúss recka mannr annan framar knýa böd-ſký, hörd bord þrifuz þars (þeir) börduz hardliga.

Versio: *Ex Magni militibus alter alterum multum instigavit belli nubes ulterius trudere: dura scuta prensabantur, cum illi pugnarent.*

Ibidem.

Idem.

Vördr géck meir at mordi Gördum þar ſva at þverdi
Magnús kialar vagna þengils enn vóx gengi
þat var frægt í fagran ſkeidur nam herr at hrióda
fram ſtafn varar hrafni. húskarla lid jarli.

Ordo: Magnús kialar vagna vördr (þat var frægt) geck í fagrann framſtafn varar hrafni; þar gördum ſva at húſkarla lid þverdi jarli, enn þengils gengi vóx; her nam at hrióda ſkeidur.

Versio: *Magnus navium gubernator, (quod celebre est) in ornatam navis proram processit: Tunc effecimus ut comiti militum domesticorum copiæ deficerent, Regis vero successus augeretur, cum exercitus naves classicas vastaret.*

Ibidem.

Idem.

Ádr ſvanfolldar ſelldi jarls lá ferd á ferli
ſól rýrandi hinn dýri fiör grid ſtöfum hiörva.

Ordo: Jarls ferd lá á ferli ádr enn dýri ſvan-foldar ſól rýrandi ſelldi hiörfa ſtöfum fiör-grid.

Versio: *Dynastæ comitatus in fugam dissipatus est, donec præstantissimus* a) *auri attenuator* b) *hominibus vitæ gratiam fecisset.*

Glossa: a) Cygni terra mare, maris sol, aurum. b) *hiörfa ſtafir* viri, homines.

Pag. 40. Cap. 31.

Idem.

Röm var hilldr ſú er hramma Flaut þá er fegir léto
hard jéls vidir barduzt fiör gnýſtafir hiörva
herr géck ſnart at ſnerro þiód ſöck nidr af nödum
ſunnodag of unninn. nár á huerri báro.

Ordo: Sú hilldr var römm of unnin er hramma hard-jels vidir börduz; her géck (á) ſunnodag ſnart at ſnerro: Þá er fegir hiörva gný-ſtafir léto fiör, flaut nár á hverri báro; þiód ſöck nidr af nödum.

Versio: *Acre prælium commissum est cum* a) *milites invicem pugnarent; die solis exercitus in prælium alacris descendit, cum fato vicini* b) *viri cæderentur; cadaver in quavis unda navit. Populus cum* c) *navibus (delapsus) submersus est.*

Glossa: a) *Hrammi* n. Othini, ejus tempestas prælium in descriptione viri. b) *hiörva gnýr* ensium strepitus, pugna in descr. viri. c) *nadr* serpens, de navi, sæpius.

Pag. 40. Cap. 31.

Þiódólfr.

Hraud Ólafs mögr ádan fregnat flíkt or Sogni
jofúrr vá ſigr enns digra ſiö ſkip konor hnípnar.

Ordo: Olafs ens digra mögr vá ádan ſigr, jöfurr hraud ſiö ſkip: konor or Sogni fregnat flíkt hnípnar.

Versio: *Olavi crassi filius victoriam nuper consecutus est: naves septem rex vastavit; id mulieres Sognenses vultu non demisso audient.*

Ibidem.

Idem.

Miſt hafa Sveins oc ſinna Hrærir hauſa þeirra
ſverd-gautar förunauta hreggi æſt oc leggi
hörd er helldr of ordin ſiár þýtr auds of árum
heimkomo för beima. unnr á ſanda grunni.

Ordo: Sveins ſverd-gautar hafa miſt ſinna föronauta oc heimkomo, för beima er ordin helldr hörd: Hreggi æſt unnr á ſanda grunni hrærir þeirra hauſa oc leggi: ſiár þýtr of auds árum.

Versio: *Sveini milites* a) *comitibus destituti domum non redeunt: ista virorum profectio acerba satis facta est; unda tempestatibus turbata in fundo arenoso capita et crura eorum exagitat; super viris submersis mare fremit.*

Glossa: a) de cæsis navali prælio loqvitur, qvos reliqverunt fuga elapsi.

Pag. 41. Cap. 31.

Idem.

Gær ſác grióti ſtóro Ofan keyrdo vér ordum
gein haus fyrir ſteini jard muna Sveinn of varda
fór á fylking þeirra ſtadar hefir ſtafn í midio
faſt hardliga kaſtat. ſtrand högg numit landi.

Ordo: Gær ſác hardliga kaſtat ſtóru grióti ſem fór faſt á fylking þeirra; haus gein fyrir ſteini. Stafn hefir numit ſtadar í midio landi: vér keyrdum ofan ſtrand högg; Sveinn muna ordum jard varda.

Versio: *Heri videbam fortiter mitti lapides magnos, qui cum impetu in aciem illorum irruerunt; cranium misso lapidi patuit. Prora in media terra substitit: mactandas pecudes a littore egimus: non verbis gloriosis (sed armis) Svenus terræ imperium capesset.*

Pag. 41. Cap. 32.

Idem.

Spurdi eino ordi Aur trádo ver ádan
ölld blódrodna ſkiölldo yfir um ſkógin gnógar
ſatt er at ſva mörg átti títt bar ti-margr flótti
Sælunds mær hver bæri. til Hríngſtada iliar.

Ordo:

Ordo: Satt er at Sælunds mær ſpurdi eino ordi hverr bæri blódrodna ſkiölldo (er) ſva mörg ölld átti. Adur trádo vér aur yfir um ſkógin; tímargr flótti bar títt gnógar iliar til Hríngſtada.

Versio: *Verum est quod puella Sælandica ex omnium consensu novit, qvisnam (num Sveni an Magni miles) sanguine tinctos clypeos gestaret, ad turbam adeo numerosam pertinentes. Nuper per sylvam lutum calcavimus;* a) *plurima fugientium turba plantas pedum sat multas Ringstadum celeri motu tulit.*

Glossa: a) *Timargr* plurimus a *ti* pro *til* particula intensiva; male qvidam *týmargr* à *Týr* numine pagano.

Pag. 42.

Cap. 32.

Þiódólfr.

Saur ſtockin ber ſvíra
ſnarr Skánúnga harri
undr nema alvalldr Lundar
alldr-prúdr fyrir halldi.

Gær flugo molld oc mýrar
merki jarls enns ſterka
ſtód dreif fram at flædi
flaugar dörr of hauga.

Ordo: Snarr Skánúnga harri ber ſaur-ſtockin ſvíra, undr nema alldr-prúdr Lundar allvalldr halldi fyrir. Gær flugo merki enns flaugar-ſterka jarls of hauga, molld oc mýrar: dörr drifo ſtód fram at flædi.

Versio: a) *Acer Scanorum rex luto respersam cervicem gestat; mirum est si Londini (scanici) princeps (hosti) non restiterit. Heri vexilla dynastæ* b) *strenue fugientis per tumulos, planitiem et paludes ruerunt: per viam communem spicula usqve ad mare volarunt* *).

Glossa: a) Sive de Sveino fugiente, sive de Magno fugientem persequente. b) Ignavi et meticulosi. *) Strophæ posteriorem partem sic in ordinem redigo: *Gær flugo merki ens ſterka jarls molld oc mýrar; flaugar-dörr dreif ſtód of hauga framm at flædi* q. d. Heri vexilla strenui dynastæ per planitiem et paludes ruerunt; Volans spiculum eqvitium (militare) ad mare usqve profligavit. F. M.

Ibidem.

Idem.

Nádi jarl at eyda
jöfra ſetur á vetri
létz eigi þú litla
landvörn af þér ſtanda.

Máttir Magnús hitta
milldr oc fólc und ſkilldi
nefa Knúts var þá nýtum
nær ſem rádinn væri.

Ordo: Jarl nádi at eyda jöfra ſetur á vetri: þú létz eigi af þér ſtanda litla landvörn: þú milldr Magnús máttir oc hitta fólk und ſkilldi, þá var nýtum Knúts nefa ſem nær væri rádinn.

Versio: a) *Regum hiemalem sedem Comes destruxit; haud imbecillam regno defensionem præstitisti. Tu Magne clementissime! etiam clypeatis copiis occurristi; tunc prope abfuit qvin* b) *præstans ille regius nepos (ab hoste) circumveniretur.*

Glossa: a) Poëta de factis loqvitur, ab historico non relatis. b) Sveinus, Canuti magni e sorore nepos.

Ibidem.

Idem.

Rönn létz ræſir þrænda
reidr þordir bæ meida
hús namto hver oc eiſo
hyr-felld géfa elldi.

Giörr villdir þú giallda
gædínga vinr ſkædar
ört rendo þeir undan
jarls fylgiorum dylgiur.

Ordo:

Ordo: Þú þrænda ræfir þordir meida bæ eiſo oc létz hver rönn géfa elldi; reidr namto hyr-felld hús. Þú gædínga vinr villdir giör giallda jarls fylgiurum ſkædar dylgior; þeir rendo ört undann.

Versio: *Tu Thrandorum princeps! villam incendio lacerare ausus es, et* a) *domos quasuis jussisti ignibus dari; ædes flamma vastatas iratus cepisti. Tu optimatum amice! saeva Comitis asseclarum odia justo rependere voluisti: illi equis cito* b) *elapsi sunt.*

Glossa: a) *Rönn* ædes plur. ‖ sing. *rann* neut. domus. b) *rendo* (eqvos) ad cursum incitarunt.

Pag. 43. Cap. 33.

Þiódólfr.

Rindr á roka landi
regg af eiki-veggium
ſunnr leikr elldr of unnin
ódr í lopt upp glódum.

Bærr logar hálfo hærra
hiónum nær á Fióni
ræfur þola naud oc næfra
Nordmenn ſali brenna.

Ordo: A roka landi rindr regg af eiki-veggium glódum upp i lopt: ódr elldr leikr ſunnr of unnin. Bær á Fióni logar hálfo hærra. Nordmenn brenna ſali oc næfr hiónum nær; ræfur þola naud.

Versio: *In* a) *fumorum terra tempestas* ‖ *ligneis* (*ilicibus*) *parietibus candentes favillas in cælum ejicit; ad austrum furens ignis per domos accensus volitat. Urbs* (*vero*) *Fioniæ flammas* b) *longe altius emittit: Normanni ædes et* c) *cortices comburunt, adstantibus domesticis; in periculum tecta veniunt.*

Glossa: a) Ob multa incendia sic dicitur. b) qvam rusticorum casæ. c) qvibus ædificia teguntur [uti hodieque in Norvegia moris est. F. M.]

Ibidem.

Idem.

Menn ego þeſs minnaz
manna Sveins at kanna
víga freys ſíſt voro
vefgéfn þrennar ſtefnur.

Van er fagurs a Fióní
flióds dugir vapn at rióda
verum med fylcto fólki
framm í vapna glammi.

Ordo: Vefgefn! þeſs eigo Sveins menn minnaz at ſídſt varo þrennar víga freys manna ſtefnur at kanna. Oſs dugir vapn at rióda; á Fióni er van fagurs flióds: verum fram i vapna glammi med fylkto lidi.

Versio: *O mulier! id Sveini comitibus memorabile, qvod iis cum* a) *herois militibus tres conventus essent adeundi. Nobis arma cruentare conducit: in Fionia pulchrarum puellarum præda speranda est: in armorum ergo strepitu instructam aciem servemus.*

Glossa: a) Regis Magni.

Pag. 44. Cap. 34.

Arnór.

Títt hefic heyrt at héti
Helga-nes þars elgi
vags enn vída frægi
vargs teitir hraud marga.

Röckur öndurt bad randir
Reggbus ſaman leggia
róg-ſcýa héllt Rýgiar
regni hauſt-nótt gegnum.

Ordo:

Ordo: Ec hefi tídt heyrt at héti Helga-nes, þars enn vída frægi vargs teitir hraud marga vags elgi. Öndurt röckur bad Reggbus leggia saman randir, Rýgia rógscýa regni héllt hauſt-nótt gégnum.

Versio: *Sæpe audivi Helga-nes dici (locum) ubi latè celebris feræ exhilarator multos vastavit maris alces: ineunte vespera Reggbus scuta conseri jussit; per totam autumni noctem* a) *Rugiensium pugna stetit.*

Glossa: a) Scalda qvæ hanc stropham affert, pro *Rýgiar* legit *Rýgia*, qvam ego lectionem seqvor.

Pag. 45.

Cap. 34.

Þiódólfr.

Hitzig laut er heitir
Helga-nes fyrir keſium
ſucko ſárir reckar
Sveins ferd bana verdir.

Mætr héllt mörgo ſpióti
Mæra gramr i ſnæro
odd raud aſki ſtuddan
örr, land-reki dörrum.

Ordo: Hitzig er heitir Helga-nes laut Sveins ferd fyrir keſium; bana verdir reckar ſucko ſárir. Mætr Mæra gramr héllt mörgo ſpióti (oc) dörrum í ſnæro; örr landreki raud aſki ſtuddan odd.

Versio: *Illic, in loco Helganes dicto, Sveini comitatus gæsis succubuit; qvi morte digni erant saucii milites submersi sunt: Insignis* a) *Norvegiæ rex multas hastas et lanceas in pugna tenuit. Alacris Princeps mucronem fraxino manubriatum rubefecit* *).

Glossa: a) *Mærir* populus Norvegiæ, Mæriam incolens. *) Vel etiam: *Mætr Mæra gramr héllt mörgo ſpióti í ſnæro; örr landreki raud dörrum aſki ſtuddan odd* q. d. Insignis Moerensium rex multas hastas in pugna vibravit; alacer princeps mucronem (gladium) navi (vel ligno) fultum jaculis destruxit. F. M.

Ibidem.

Idem.

Flýdi jarl af audo
ótýnn ſkipi ſíno
mord þars Magnúſs gördi
meinfært þadan Sveini.

Réd her-konúngr hrióda
hneitis egg í ſveita
ſprændi blód á brýndan
brand, vá gramr til landa.

Ordo: Otýnn jarl flýdi af audo ſkipi ſíno, þar er Magnúſs mord gördi Sveini þadan meinfært. Her-konúngr réd hrióda í ſveita hneitis egg; blód ſprændi á brýndan brand; gramr vá til landa.

Versio: *Dynasta* a) *sui propositi tenax navi sua jam vastata fugit, ubi Magni cædes difficilem reddidit Sveno fugam. Rex pirata sangvine cruentavit* b) *gladii aciem: cruor in acutum ensem manavit: pro regno capessendo rex dimicavit.*

Glossa: a) *ótýnn*, *ótinn* pro *ótvinn*, non duplex, non hæsitans, certus agendi. b) *Hneitir* Olavi S. gladius, qvem tamen filius Olavi Magnus hæreditate non nactus est. Qvare *hneitir* h. l. non proprium sed appellativum gladii nomen est.

Ibidem.

Arnór.

Skeidur tók Biarnar bródur
ballr Skánúngum allar

þiód reri þeirrar tídar
þíngat gramr med hríngum.

Ordo: Gramr Skánúngum ballr tóc allar Biarnar bródur ſkeidur med hríngum: þeirrar tídar réri þiód þíngat.

Versio: *Rex contra Scanos strenuus omnes* a) *Biörni fratris naves cepit cum* b) *annulis. Isto tempore populus eo remigavit.*

Glossa: a) Svenus Ulfi filius oportet fratrem Biörnum habuerit. b) ɔ: cum auro, argento, divitiis [vel etiam armis F. M.].

Pag. 46. Cap. 34.

Þiódólfr.

Skiölld bar ec heim frá hialldri
hlautz mér til þeſs Gautſcan
ramr vard ſudr á ſumri
ſverd-dynr oc þó brynio.

Vapn gat ec fríd enn fliódi
fyrr ſagdac þat kyrro
þar feck ec hiálm er hilmir
hard-fengr Dani bardi.

Ordo: Ec bar heim frá hialldri Gautſcan ſkiölld oc ſva brynio: mér hlautz til þeſs: ſudr var ramr ſverd-dynr. Þar hardfengr hilmir bardi Dani, gat ec fríd vapn, féck ec hiálm: enn þat ſagdac fyrr kyrro fliódi.

Versio: *Ex pugna (hoc sorte mihi contigit) domum reportavi scutum Gothicum, nec non loricam: vehemens gladiorum sonitus* a) *ad austrum erat: Ubi rex fortis Danos percussit, ego arma fulgida nactus sum, galeam nactus sum: hoc (fore) quietæ* b) *mulieri prædixeram.*

Glossa: a) In Dania. b) amicæ, sponsæ.

Ibidem.

Idem.

Baud Ólafs ſonr ádan
uppá land at ſtanda
géck vid mann-dýrd mikla
Magnús reidr af ſkeidum.

Snarr bad hilmir heria
hark vóx í Danmörko
fleygir hart of hauga
heſtr or Skáni veſtan.

Ordo: Ólafs ſonr baud ádan at ſtanda uppá land, Magnús géck reidr af ſkeidum vid mikla manndýrd. Snarr hilmir bad heria (hark vóx í Danmörko) veſtan Skáni fleygir heſtr hart of hauga *).

Versio: *Olavi filius (suos) antea jussit in terram scandere: magna cum pompa Magnus ex navibus alacris cessit. Rex strenuus ad occidentem in Scania arma circumferre jussit: strepitus in Dania increvit; equus per tumulos cito gradu volitat.*

Glossa: *) Mallem legere: *Hart fleygir heſtr veſtan of hauga of* (vel *t*, pro *or*) *Skáni* (nisi poëta de conflictu alio loco commisso loqvatur) q. d. Eqvus in Scania ab occidente per tumulos cito gradu volitat. F. M.

Ibidem.

Idem.

Nú taka nordmenn knýa
nær göngum vér ſtöngum
berkaec Magnús merki
minn ſkialld á hlid ſialldan.

Skýtr ſkeifum fæti
Skáni yfir ſláni
fár vegr er mér fegri
fundinn ſudr til Lundar.

Ordo:

Ordo: Nú taka Nordmenn knýa (fram) Magnúss merki; vér göngum [illegible] ſtöngum: berka ec ſialldan minn ſkiölld á hlid: ſláni ſkýtr ſkeifum fæti yfir Skáni ſudr til Lundar: fár vegr er mér fegri fundinn.

Versio: *Nunc Norvegi vexillum Magni strenue* a) *proferunt: nos sublata signa cominus sequimur; non raro clypeum [illegible] in latere gesto. Per Scaniam, austrum versus, Lundum tortum fert homuncio pedem: vix mihi via jucundior visa est.*

Glossa: a) *Taka knýa* protrudere incipiunt.

Pag. 47. Cap. 34.

Þiódólfr.

Bárum jarn at ærno
ísköllð á hlid víſa
ſkiótt ríða nú ſkeyttar
Skánúnga lok-vánir.

Raudr leikr of bý breidum
brádr at varo rádi
elldr enn ernir vallda
atbláſendur því váſi.

Ordo: Bárum at ærno ísköllð járn á Skánúnga víſa hlid, ſkiótt rida nú ſkeyttar lok-vánir: Brádr raudr elldr leikr of breidum bý at varo rádi, enn ernir atbláſendur vallda þvi váſi.

Versio: *Scanorum regi a latere (stantes) ferrea arma glaciei instar frigida frequenter tulimus; cito nunc dispereunt abalienatæ* a) *nebulonum spes. Per nostram operam vehemens ruber ignis per amplam urbem volitat. Sed* b) *laboriosi sufflantes turbidæ (civium) fugæ auctores sunt.*

Glossa: a) *lokr* nebulo. Vel *ſcánúnga lok-vanir* Scanorum ultimæ spes i. e. eorum domus, sedes. b) Qvi ignem strenuè accendunt.

Ibidem.

Iaem.

Svidr of ſeggia búdir
ſiklíngr í her miklum
eydir bygd ſem brádast
biartr elldr Dana-velldi.

Módr ber halr of heidi
hialldr Danmarkar ſkialldo
vér lutum ſigr, enn ſárir
Sveins menn fyrir renna.

Ordo: Siklíngr miklum her eydir ſem brádaſt bygd í Dana-velldi: biartr eldr ſvídr of ſeggia búdir. Hialldr-módr halr ber ſkialldo of Danmarkar heidi: vér lutum ſigr, enn Sveins menn renna ſárir fyrir.

Versio: *Rex multo cum exercitu imperii Danici rura qvam celerrime vastat; ignis lucens per hominum habitacula flagrat.* a) *Vir bello fessus per tesqua Daniæ clypeos gerit; nos victoria potiti sumus. Sveini vero homines saucii* b) *e conspectu nostro fugiunt.*

Glossa: a) De fugientibus dici videtur. b) Hæc præpositionis *fyrir* vis est.

Ibidem.

Idem.

Fiörd lét fylkir verda
forntraddann mó ſpornat
leynumz lítt á Fióni
lids ſkiölldúnga midli.

Muna fyr Magnús ſynia
menn Sveins þeir er nú renna
upp faramörg í morgin
merki ſtórra verka.

Ordo:

Ordo: Fylkir lét ſpornat forntraddan mó, lítt leynumz fiörd midli ſkiöllduinga lids á Fióni. Sveins menn þeir er nú renna muna ſynia ſtórra verka fyrir Magnús, í morgun fara upp mörg merki.

Versio: *Rex campum palustrem jam dudum ante calcatum pertransivit;* a) *nunc non ignota mihi est discordia, quæ erat inter principum exercitus in Fionia: Sveini milites, qui nunc fugiunt, Magni clara facinora non negabunt: hoc mane multa vexilla in terram ferentur.*

Glossa: a) *lítt leynumz* pro *leyniz mér* parum ignota vel celata mihi est.

Pag. 47. Cap. 34.

Þiódólfr.

Ecki hefec at drecka
annat enn ſió þenna
ſýg ec or ſölltum ægi
ſylg er ec jöfri fylgi.

Liggr fyr oſs enn uggum
all-lítt Svía kallum
driúgt höfum vas fyr víſa
víd Scáneyar ſída.

Ordo: Ec hefi ecki annat at drecka enn þenna ſió: er ec fylgi jöfri, ſýg ec ſylg or ſölltum ægi; fyrir oſs liggr víd Scáneyar ſída: höfum driúgt vás fyrir víſa, enn all-lítt uggum Svía köllum.

Versio: *Quod bibam, aliud mihi non est quam hoc mare: potum ex salso mari sugo, regem sequens; altum Scaniæ latus eorum nobis est;* a) *magnum pro rege laborem sustinemus, parum tamen a Svecis metui.*

Glossa: a) Vel construe: *höfum driúgt vás fyrir Svía köllum enn uggum all-lítt víſa:* Sveci nobis laborem facessunt, regi tamen (nostro) non timemus.

Pag. 48. Cap. 35.

Arnór.

Svik réd eigi eklo
al-valldr Dönum giallda
lét full-hugadr fulla
Falſtr-byggia lid tiggi.

Hlód enn hála tiádo
hirdmenn ara grenni
audar-þorn fyrir örno
úngr valköſto þúnga.

Ordo: Alvalldr réd eigi eklo giallda Dönum ſvik, fullhugadr tiggi lét falla Falſtr-byggia lid. Úngr audar þorn hlód valköſto þúnga fyrir örno, enn hirdmenn tiádo hála aragrenni.

Versio: *Rex a Danis poenas ob fraudem non parve sumsit: incolarum Falstriæ copias princeps stravit. Vir juvenis ingentem stragem* a) *fecit aquilis;* b) *Satellites vero heroëm egregie juvarunt.*

Glossa: a) cumulavit. b) Eum qvi aqvilam attenuat i. e. salivam aqvilæ movet [nisi legas *ára grennir* remorum attenuator sive tritor i. e. nauta, navarcha. F. M.].

Ibidem.

Idem.

Enn bar fram á Fióni
folld ſótti gramr dróttar
ráns gallt her fyrir hánum
hring ſerks litudr merki.

Minniz ölld hver annan
jafn þarfr blám hrafni
örr gat hilmir hiarta
herſkilldi tog fylldi.

Ordo:

Ordo: Enn bar hríngſerks litudr merki framm á Fióni; dróttar gramr ſótti folld: her gallt ráns fyrir hánum. Ölld minniz hver jafn-þarfr blám hrafni fylldi annan tug herſkilldi; hilmir gat ört hiarta.

Versio: *Adhuc ille qui* a) *loricam cruentat vexillum promovit in Fionia: dux cohortis terram impugnavit. Exercitus* (*Danorum*) b)*; eo ulciscente, rapinas luit; dicat populus, qvis alter in nigrum corvum adeo beneficus viginti annos inter arma compleverit: alacre cor princeps nactus est.*

Glossa: a) *hríng-ſerkr* indusium annulis contextum i. e. tunica. b) q. d. coram illo, in conspectu ejus.

Pag. 49. Cap. 36.

Oddr Kikĩnaſkálld.

Vas fyrir Mikiáls meſſo
málm-grimm háin rimma
féllo Vindur enn vönduz
vapn-hliódi miöc þiódir.

Enn fyrir jól var önnur
óhlitulig litlo
upphófz grimm med gumnum
gunnr fyrir Árós ſunnan.

Ordo: Málmgrimm rimma var háin fyrir Mikiáls meſſo; Vindar féllo, en þiódir vönduz miöc vapnhliódi. Önnr óhlitolig grimm gunnr hófz enn upp med gumnum fyrir ſunnan Árós litlo fyrir iól.

Versio: *Ante feſtum Michaelis ferro ſævum prælium commiſſum eſt. Vandali cæſi ſunt, ſed exercitus armorum ſtrepitui aſſvefactus eſt: Altera ſæva pugna,* a) *qvamvis non ſufficiens, inter homines exorta eſt ad auſtrum ab Arusia paulo ante Domini natalitia.*

Glossa: a) Qvum bello finem non faceret, vel verte: Vandalis non proficua.

Ibidem.

Arnór.

Hefnir fengot yrkis efni
Álafs gérec ſlíc at málum
hlackar lætr þú hrælög drecka
hauka, nú man qvædit aukaz.

Fiórar hefir þú randa rýrir
reyra ſetrs á einum vetri
allvalldr erto ofvægr kalladr
örfa hridir frækn of giörvar.

Ordo: Þér fengut Ólafs hefnir! yrkis efni, þú lætr hlackar hauka drecka hrælög; nú man qvædit aukaz: frækn randa reyra ſeturs rýrir! þú hefir á einum vetri. of görvar fiórar örvahrídir; kalladr erto ofvægr allvalldr.

Versio: *Tu Olavi* a) *ultor carminis materiam ſuppetitaſti. Tu* b) *bellonæ accipitres potare facis* c) *liqvorem cadaverum; nunc carmen augetur. Alacer* d) *gladiorum ſedis attenuator! unica hieme qvatuor miſiſti pugnas,* (*et tamen*) *rex clementiſſimus diceris* *).

Glossa: a) Fili. b) corvos. c) sangvinem. d) clypei. *) Verte: nimis gravis (ab *of* et *vega*) monarcha diceris F. M.

Pag. 50. Cap. 36.

þiódólfr.

Hádiz heilli gódo
hilldr ſem Magnús villdi
ſelr of ſigr at þylia
ſóknſtærir mér færi

Brand raud budlúngr þrænda
ber idula ſídan
hann ept hervíg þrennin
hærra ſkiölld at giöldum.

Ordo: Hildr hádiz gódo heilli, ſem Magnús villdi; ſókn-ſtærir ſelr mér færi at þylia of ſigr. Búdlúngr þrænda raud brand at giölldum, ept þrennin hervíg ber hann idula hærra ſkiölld.

Versio *Pugna feliciter commissa est, sicut Magnus voluit, impetus bellici auctor occasionem dat, ut de victoria canam. Thrandorum Princeps gladium rubefecit* a) *ad mulctas exigendas; post triplicem militiam* [illegible] *qvam non* b) *clipeum superiorem gerit.*

Glossa: a) Vel: ut hostes male mulctet. b) marte qvam hostis feliciore pugnat.

Pag. 50. Cap. 37.

Biarni Gullbrárſkáld.

Frágum Finns hve mági
fylgdut Kálfr of dylgiur
oc létz á ſiá ſneckiur
ſnarla lagt at jarli.

Árædi vanto eyda
oddfúſs ſonar Brúſa
hlædi hugr enn tédut
heipt minnugr þorfinni.

Ordo: Frágum Kálfr! hve fylgdut Finns mági um dylgiur; oc létz ſnarla lagt ſneckiur á ſiá at jarli, oddfuſs vanto eyda Brúſa ſonar árædi; hlædi hugr enn heipt-minnugr tédut þorfinni.

Versio: *Audivi, O! Kalve, qvomodo* a) *Finni generum* b) *inter lites secutus sis: et liburnos cito in mare deduci fecisti contra dynastam. Gladii (vibrandi) avidus Brusi filii impetum (conatum) repulisti et* c) *irritum fecisti, (alacris erat tua mens) sed odii tenax Thorfinno opem tulisti.*

Glossa: a) Haraldum Sigurdi filium. b) cum bellum gereret. c) *Hlædi* pro *hló* risit, gavisus est.

IX.

SAGA HARALDS HARDRÁDA.

Pag. 53. Cap. 1.

þiódolfr.

Hvaſt frá ec haugi it næſta
hlíf-elld á gram drífa
enn Bolgara brennir
brædur ſínum vel tædi.

Skilldiz hann oc huldi
hialm-ſetr gamall vetra
tiggi tólf oc þriggia
traudr vid Olaf daudan.

Ordo: Vel tædi Bólgara brennir brædur ſínum it næſta Haugi: enn ec frá hlífelld drífa hvaſt á gram. Tiggi tólf oc þriggia vetra gamall ſkilldiz traudr vid daudan Olaf, oc hulldi hann hiálmſetr.

Versio: *Bulgarorum incendiator prope Hogum villam fratri suo strenuam* a) *navavit operam; audivi qvod* b) *clipeorum ignes in regem acriter volarent. Princeps qvindecim annorum invitus cæsum Olavum deseruit* c) *et caput* [illegible] *texit.*

Glossa: a) *tædi* pro *riádi* b) Tela missilia c) Latuit; alluditur ad locutionem *fara hulldo höfdi* tecto capite incedere, i. e. vitam in occulto degere.

Pag.

Pag. 54. Cap. 1.

Haraldr Sigurdarſon.

Reidec enn beniar blæda
bú-þegna ſáec megna
lidi féck lindar vodi
lífs grand í böd ſtanda.

Nú læt ec ſkóg of ſkógi
ſkreidaz lítils heidar
hver veit nema ec verdi
vída frægr um ſídir.

Ordo: Ec ſá megna búþegna ſtanda í böd; lindar vodi féck lidi lífs grand; ec reid enn beniar blæda. Nú læt ec ſcreidaz ſcóg af ſkógi (of) heidar; hver veit nema ec verdi lítils vída frægr um ſídir.

Versio: *Potentes rusticos in prælio stare vidi*; a) *gladius exercitui necem attulit; equo vectus sum, vulneribus sanguine manantibus. Nunc per tesqua et alia sylva in aliam lente procedo; quis scit anne ego in parvo quodam negotio celebris tandem fiam.*

Glossa: a) g. d. scuti damnum. b) *Lítils* parvo qvodam negotio, hic adverbialescit.

Pag. 54. Cap. 2.

Bölverkr.

Milldíngr ſtraukto um mækis
munn er létz af gunni
holds vant hrafn of fylldan
hrás þaut vargr í áſi.

Enn gramr né ec frá fremra
fólk-herdi þér verda
auſtr varto árinn næſto
örduglyndr í Gördum.

Ordo: Milldíngr er þú létz af gunni, ſtraukto um mækis munn, vant hrafn hrás holds fylldan; vargr þaut í áſi. Né frá ec enn, gramr! þér verda fremri fólk-herdir, örduglyndr varto næſto árin auſtr í Gördum.

Versio: *Rex! a prælio cum discederes, gladii aciem abstersisti. Corvum cruda carne saturasti. Lupus in colliculo ululavit. Nondum o Rex! quemquam heroum te præstantiorem fuisse audivi. Vir strenuo animo per annos insequentes Gardis commoratus es.*

Pag. 55. Cap. 2.

Þiódólfr.

Eitt höfduz at
Eilífr þar er ſat
höfdíngiar tveir
hamalt fylkto þeir.

Auſtr Vindum ók
í öngan krók
vara Læſium léttr
lidsmanna réttr.

Ordo: Þar er Eilífr ſat, höfduz eitt ad tveir höfdíngiar, þeir fylkto hamalt; auſtr vindum ók í öngan krók; lidsmannaréttr vara Læſium léttr.

Versio: *Eilifus ubi erat, duo magnates unum et idem egerunt; aciem illi formarunt cuneatam. Vandali australes in angustias redacti sunt; Lætiis leve non erat militum jus.*

Pag. 55. Cap. 2.

Arnór.

Deilldiz af ſva at alldin göndlar niördr í Gördum
el grafníngа þelar gunnbrádr tíu hádi.

Ordo: Sva deilldiz af at gunn-brádr göndlar niördr hádi tíu alldin grafníngа þelar el í Gördum.

Versio: *Ita destinatum est, ut bello acer* a) *miles decem satis graves* b) *gladii tempestates Gardis committeret.*

Glossa: a) *Göndlar niördr* bellonæ divus, ɔ: miles, insveta poëtis descriptio. b) Lima clypei, gladius.

Ibidem.

Bölverkr.

Hart knýdi ſvöl ſvartan Mætr hilmir ſá málma
ſneckio brand frá landi Mikla gards fyrir bardi
ſkúr enn ſkrautla báro mörg ſkrido beitt at borgar
ſkeidur bryniadar reidi. barm-fögur hám armi.

Ordo: Svöl ſkúr knýdi hart frá landi ſvartan ſneckio brand enn bryniadar ſkeidur báro ſkrautla reidi. Mætr hilmir ſá Miklagards málma fyrir bardi. Mörg barm-fögur ſkip ſkrido beitt at hám borgar armi.

Versio: *Tempestas algida nigram* a) *navis antennam magno impetu a tera trusit: sed pristes loricatæ ornatum apparatum gerebant. Princeps eximius* b) *æra Megalopolis* *) *ante proram videbat. Multa navigia* c) *sinubus splendida processerunt obligata ad altam navis alam.*

Glossa: a) *Brandr* ɔ: perticam ex prora erectam. b) æratas ædes vel turres. c) i. e. velorum pictorum sinubus. *) Constantinopolis.

Pag. 59. Cap. 5.

Þiódólfr.

Tugo má tekna ſegia Ádr haerſkordudr herdan
tand raudt á Serclandi hilldar leik und ſkilldi
úngr hætti ſér átta Serkium hættr í ſléttri
orm-torgs hatudr borga. Sikileyo géck heya.

Ordo: Þú raudt tand à Serklandi; ſegia má átta tugo tekinna borga; úngr orm-torgs hatudr hætti ſér: ádr Serkium hættr herſkordudr géck und ſkilldi at heya hardan hilldar leik í ſléttri Sikileyo.

Versio: a) *Gladium in Serklandia rubefecisti; octoginta urbium numerum inire licet;* b) *auri osor juvenis sponte sua in periculum venit, ante quam* c) *Serkis noxius copiarum stabilitor cum clipeo iret pugnam commissum in plana Sicilia.*

Glossa: a) *Tandr* ignis cujus nomina gladio communia. b) Forum vel statio serpentis, aurum. c) Saracenis.

Pag. 60. Cap. 5.

Illhugi Bryndælaſkáld.

Brautz und Mikiál mætſtan Sonr Budla baud ſínum
mágum heim ſem frágum, ſunnlönd Haralldr röndo.

Ordo:

Ordo: (Þú) brautz Haralldr ſunnlönd röndo und mætſtan Mikial; ſem vér frágum baud Budla ſonr ſínum mágum heim.

Versio: a) *Terras australes Haralde!* b) *clypeo subjecisti præstanti* c) *Michaeli* *): *sicut audivimus*, d) *Budlæ filius affines* (*leviros*) *ad convivium vocavit.*

Glossa: a) Siciliam, et Africæ partem. b) Armis. c) Imperatori Constantinopolitano d) de qvo *Volsúnga ſaga*, et carmina Eddæ epico-historica. *) Aut hic subintelligatur þar ubi (*þar ſem*) et sensus foret: "terras illas australes ubi filius Budlii &c.„ aut etiam illa vocula non inserenda, cum cætera sic verti debent: . . . "Subjecisti Michaeli terras illas australes, qvas Budlii filius (Àtlius sive Attila) affinibus domum (per legationem) obtulit.„ Vid. Eddæ Sæmund. T. II. pag. 365-69. F. M.

Pag. 66. Cap. II.

Þiódólfr.

Þiód veit at hefir hádar
hvar grimligar rimmur
rofiz hafa opt fyrir jöfri
átián Haralldr ſáttir.

Haus arnar raudto hvaſsar
hródigr konúngr blódi
imr gat kars hvar komut
klær ádr híngat færir.

Ordo: Hvar þiód veit at Haralldr hefir hádar átián grimligar rimmur; opt hafa rofiz ſáttir fyrir jöfri. Adr híngat færir hródigr konúngr, raudto blódi arnar haus: kars imr gat hvaſsar klær hvars komut.

Versio: *Nulla non gens novit qvod Haraldus octodecim salva prælia commiserit; pax á rege sæpe rupta est* a). *Prius qvam huc venires, rex gloriose! aquilæ* b) *rostrum sanguine tinxisti;* c) *lupus in ericetis ungves suos acuit, qvocunqve venires.*

Glossa: a) Peregre. b) caput pro rostro. c) *Imr* lupus. *Kar, kiör* ericetum.

Pag. 67. Cap. 12.

Stúfr Skálld.

Fór ofr-hugi enn efri
eggdiarfr und ſic leggia
folld var víga valldi
virk Jórſali oc Grickium.

Oc med eino ríki
óbrunnin kom gunnar
heimil jörd und herdi
hafi ríks þars vel líkat.

Ordo: Eggdiarfr ofrhugi fór und ſic leggia Jórſali, enn efri folld var vígavalldi oc Grickium virk; oc eino ríki kom heimil jörd óbrunnin und gunnar herdi, þar es ríks hafi (hæfi) vel líkat.

Versio: *Gladio alacris animosus Hierosolymam subjectum ivit, terra* a) *superior* b) *heroi Græcisque paruit. Et dedita terra per solam potentiam sine ullo incendio prœliatori subjecta est; illic potentis* c) *merito æqvo accedit.*

Glossa: a) i. e. penitior, interior. b) Cædium auctori. c) *Hafi* pro *hæfi* dignitas, meritum.

Ibidem.

Idem.

Stóduz rád oc reidi
rann þat ſvikum manna
Egda grams á ymſum
ord Jórdanar bordum.

En fyrir afgiörd ſanna
illa gat frá ſtilli
þiód féck víſan vada
víſt of alldr med Kriſti.

 Ordo:

Ordo: Egda grams rád ſtóduz ymſum ſvikum oc reidi manna á Jordánar bordum; þat ord [illegible] þiód féck fyrir ſanna afgiörd víſan vada frá ſtilli, enn gat illa viſt of alldr med Kriſti.

Versio: *Agdensium regis consilia rata manebant contra varias hominum fraudes et odia in ripis Jordanicis; ea fama volabat. Propter vera crimina* a) *populus coram rege in certum venit periculum, sed* b) *apud Christum malas* *) *mansiones per secula consecutus est.*

Glossa: a) Saracenos intelligit. b) in altera vita. *) Rectius forsan: *illa* vix, difficulter, i. e. non, neutiqvam. F. M.

Pag. 69. Cap. 14.

Þórarinn Skéggiaſon.

Nádi görr enn glódum — Stolþengill geck ſtröngu
Gricklands jöfurr handa. — ſtein blindr adal meini.

Ordo: Enn görr nádi jöfurr Gricklands handa glódum; Stólþengill géck ſteinblindr ſtröngo adalmeini.

Versio: *Amplius Græciæ thesauros rex consecutus est; Princeps sedis (imperatoriæ) acerbo illo et præcipuo damno prorsus cæcus vitam degit.*

Ibidem.

Þiódólfr.

Stól-þengils lét ſtínga — Lagdi alvalldr Egda
ſtyriölld var þá byriot — auſtr á bragníng hrauſtan
eydir augo bædi — grálikt mark en Girkia
út heidíngia ſútar. — göto illa fór ſtillir.

Ordo: Heidíngia ſútar eydir lét út ſtínga bædi augo ſtólþengils, þá var ſtyriölld byriod. Egda alvalldr lagdi gráligt mark auſtr á Girkia bragníng enn ſtillir fór illa götu.

Versio: *Qui lupi sedat dolorem oculos* a) *regis principis effodi fecit; tum turbæ exortæ sunt. Rex Agdensium signum inimicum Græcorum regi in oriente imposuit; postea* b) *per viam periculosam abivit* *).

Glossa: a) Principis regiam sedem occupantis. b) Vide historiam ad hunc locum. *) Vel etiam: sed Græcorum imperator infaustam viam trivit. F. M.

Pag. 71. Cap. 15.

Haralldr kóngr.

Sneid fyrir Sikiley vída — Vættek minnr at motti
ſúd vórum þá prudir — mani enn þinnig nenna
brýnt ſkreid vel til vánar — þó lætr gérdr í Gördum
vengis hiörtr und drengium. — gollhríngs vid mér ſkolla.

Ordo: Súd ſneid fyrir vída Sikiley, þá vórum vér prúdir; vengishiörtr ſkreid brýnt til vánar und drengium; enn minnr vættec at motti mani nenna þannig; þó lætr gollhríngs gérdr í Gördum ſkolla vid mér.

Versio:

Versio: *Præter latam Siciliam planca cursum obliqvavit, tunc alacri fuimus animo* a); *navis cum viris, qvantum fieri potuit, expedite processit. Verum vix spero qvod qvisqvam homuncio iter huc facturus sit. Tamen aureis* b) *annulis ornata mulier erga me animo levi (et frigido) est.*

Glossa: a) Piratæ cervus, navis. b) aurearum annularum dea, i. e. mulier.

Pag. 72. Cap. 17.

Stúfr blindi.

Mægd gat alvalldr Egda — gulls tók gumna ſpialli
ógnar-milldr Þá er villdi — gnótt oc bragníngs dóttur.

Ordo: Ognar-milldr Egda alvalldr gat Þá mægd er villdi, gumna ſpialli tók bragníngs dóttr og gulls gnótt.

Versio: *Rex pugnando promtus eam, qvam optavit, affinitatem consecutus est; suis qvi familiaris regis filiam et auri copiam accepit.*

Ibidem.

Valgardr á Velli.

Skautz Þú und farm enn frídſta — Stýrdir hvatt í hördo
frami veitiz Þér beiti — hvar-dyggr jöfurr glyggvi
færdir Þú goll or Gördum — ſátto Þá ſædrif létti
grunlauſt Haralldr auſtan. — Sigtún enn ſkip hnigdo.

Ordo: Þú Haralldr! ſkautz beiti und enn frídſta farm (oc) færdir auſtan or Gördum grunnlauſt goll; frami veitiz Þér. Stýrdir hvatt hvar-dyggr jöfurr! í hördo glyggvi, enn ſkip hnigdo; Þá ſædrif létti ſátto Sigtún.

Versio: *Tu Haralde navem* a) *pulcherrimo onere onerasti (et) ex Gardis in oriente immensum aurum attulisti, (gloria tibi accrescit) in acri procella strenue navim gubernasti, rex nunqvam non fide! sed naves (maris intemperiem) repulerunt. Cessante maris æstu Sigtunas vidisti.*

Glossa: a) Pulcherrimo oneri subjecisti.

Pag. 73. Cap. 18.

Þiódólfr.

Reiſt eiki-kiölr auſtan — Géck med golli miklo
ördugt vatn or Gördum — glygg féll Þá of tyggia
Svíár tiódo Þér ſídann — höll á hlébord ſollin
ſniallr landreki allir. — Harallds ſkeid und vef breidum.

Ordo: Eiki-kiölr reiſt ördugt vatn auſtan or Gördum; ſídan tiódo Þér ſniallr landreki allir Svíar. Harallds ſkeid, höll á ſollin hlébord, géck med miklo golli und breidum vef, glygg féll Þá of tiggia.

Versio: *Querna carina arduos fluctus ex Gardis in oriente sulcavit; postea omnes Sveci tibi strenue princeps! auxilium tulerunt. Haraldi liburna inclinans in latus a vento aversum, qvod glacie *) obstrictum erat, sub amplo* b) *textili multoque auro onustum processit: tempestas turbulenta regi ingruit.*

Glossa: a) de navi. b) i. e. velo. *) vel maris spuma. F. M.

Pag.

Pag. 74. Cap. 19.

Valgardr.

Eik ſlöng und þér ýngvi
ógn-blídr vedr ſídan
rétt var ydur of ætlat
ódal frá Svíþiódo.

Hind var rif þars rendi
rétt á ſtig fyrir ſlétta
ſkeidur enn ſkélkto brúdir
Skáney Dönum nánar.

Ordo: Sídan ſlöng vedr eik und þér ógnblídr ýngvi! frá Svíþiódo. Ydur var ætlat rétt ódal. Rifhind var rétt á ſtig þars rendi fyrir ſlétta Skáney, enn ſkeidur ſkélkto Dönum nánar brúdir.

Versio: *Postea tempestas pinum te vehentem ex Svecia dejecit: justum patrimonium fato tibi destinatum erat.* a) *Navis rectum cursum tenens planam Scaneyam prætervecta est; sed liburnæ* b) *cognatas Danis foeminas terruere* *).

Glossa: a) Costarum cerva. b) Scandiæ mulieres. *) Posteriorem strophæ partem sic legere malim: *Hind var rif þars skeidor rendu rétt á stig fyri ſlétta Skáney enn ſkélkto Dönom nánar brúdir* q. d. decor (splendor) ingens erat (apparuit), cum naves rectum cursum tenentes planam Scaniam prætervehérentur, et Danis propinqvis mulieribus terrorem incuterent. E. M.

Ibidem.

Idem.

Haralldr! giörva létto heriat
hniggr þú andſkotum tiggi
brátt rann vargr at vitia
valfalls Sælund alla.

Géck á Fión enn féckat
fiölmedr konúngr hiálmum
braſt ríkula riſtin
rít ervidi lítit.

Ordo: Létto, Haralldr! heriat alla Sælund, giörva hniggr þú tiggi andſkotum, vargr rann brádt at vitia valfalls. Fiölmedr konúngr géck á Fión, enn féckat hiálmum lítit ervidi, braſt ríkula riſtin rít.

Versio: *Tu Haralde, totam Sælandiam bello infestatam fecisti; hostes, o rex! prorsus* a) *repellis. Fera ad cædem visendam festinavit. Rex multitudine stipatus in Fioniam transivit, sed facessivit galeis haud exiguos labores: clipeus strenue fissus dissiluit.*

Glossa: a) *Hniggia* i. q. *hneckia* repellere.

Ibidem.

Idem.

Brann í bæ fyrir ſunnan
biartr elldr Hróars-kélldo
rönn lét ræſir nennin
reyk vell ofan fella.

Lágo landsmenn gnógir
ló hels ſumum frelſi
dróſc harm veſælt hyſki
hliótt til ſkógs á flótta.

Ordo: Fyrir ſunnan Hróars-kélldo brann biartr elldr í bæ; nennin ræſir lét reyk-vell ofann fella rönn; gnógir landsmenn lágo; harm-veſælt hyſki dróſc hliótt á flótta til ſkógs, ſumum hló hels frelſi.

Versio: *Ad austrum a Roiskelda lucidus arsit ignis in oppido. Rex strenuus* a) *fumi vomitorem* b) *domos destruere fecit; populares satis multi strati sunt; miserum dolore famulitium tacite fugiens subduxit se in sylvam; quibusdam* c) *lætum erat mortis effugium.*

Glossa: a) Ignem. b) *rannr* m. et *rann* n. domus. c) verbo tenus: arrisit.

Pag.

Pag. 74. Cap. 19.

Valgardr.

Dvalldi dapurt ſkillda
drifo þeir eptir lifdo
ferd enn fengin urdo
fögur ſprund Danir undan.

Lás héllt líki dróſar
leid fyrir ydur til ſkeida
bito fíkula fiötrar
fliód mart hörund biarta.

Ordo: Ferd dvalldi dapurt ſkillda; Danir þeir eptir lifdo drifo undan, enn fögur ſprund urdo-fengin. Lás héllt dróſar líki, er leid fyrir ydur til ſkeida, fiötrar bitv fíkula mart (hid) hörund-biarta fliód.

Versio: a) *Comitatus tristi modo desertos* b) *impedivit; Dani superstites effugerunt, sed formosæ mulieres captæ sunt.* c) *Fera catena detinuit puellæ corpus, qvæ ante vos propulsata est ad litus. Compes multas cute candida foeminas graviter momordit.*

Glossa: a) Copiæ regis Norvegiæ. b) ne fugerent. c) *lás* vinculum; qvidam derivant â *lás*, laqveus, qvi veteribus seræ loco.

Pag. 75. Cap. 20.

þiódólfr.

Nú er valmeidum vídis
veit drótt mikinn ótta
ſkeidur hefir her fyrir haudri
hætt góds fridar vætta.

Milldr vill Magnús hallda
mords hlunn-gotum nordan
ítr enn önnur ſkreytir
unn-vigg Haralldr ſunnan.

Ordo: Nú er vídis val-meidum hætt; drótt veit mikinn ótta, (ec) vætta góds fridar. Herr hefir ſkeidur fyrir haudri. Mords milldr Magnús vill hallda hlunn-gotum nordan, enn ítr Haralldr ſkreytir önnur unnvigg ſunnan.

Versio: *Nunc* a) *classiarii milites in periculo versantur; multum (imminere) terrorem populus novit, bonam vero pacem ego spero; exercitus bellicas naves ad littora tenet. Ad eædem pronus Magnus naves ex borea ducere constituit, sed præstans Haraldus naves alias ex austro cum pompa dirigit* *).

Glossa: a) *Vídis valr* navis in militis descriptione. *) Hæc seqventia ita in ordinem redigere malim: *Nú er vídis valmeidum hætt (at) vætta góds fridar . . . Mildr Magnus vill halda mords hlunngotum* ɔ: Jam bellatoribus nauticis vix bona pax speranda est . . . Largus ille Magnus navibus classicis tendet &c. F. M.

Pag. 78. Cap. 22.

Idem.

Vatn létz víſir ſlitna
vídkudr af ſkör þudri
dýr klufo flód þars fórut
flauſt or Danmörk auſtan.

Baud hálf vid ſic ſídan
ſonr Alafs þér hála
frændur hyck at þar fynduz
fegnir lönd oc þegna.

Ordo: Létz vídkudr víſir vatn ſlitna af þudri ſkör; dýr flauſt klufo flód þars fórut auſtan or Danmörk: ſídan baud þér Olafs ſonr hálf lönd oc þegna vid ſic; þars hygg ec frændur fynduz hála fegnir.

Versio: *Tu late celebris dux aqvam* a) *tenero assere rumpi fecisti; naves eximiæ oceanum sulcarunt, cum* b) *occasum versus ex Dania navigares: postea* c) *Olavi filius secum regni et subditorum dimidiam partem tibi obtulit; hic non dubito qvin* d) *cognati admodum hilares convenirent.*

Glossa: a) Navi tua. b) Ex oriente. c) Magnus. d) Magnus et Haraldus Reges Norvegiæ.

Pag. 81. Cap. 24.

Bölverkr.

Heimil vard er ec heyrda — Endiz yckar frænda
hodda ſtrídir þér ſídan — allfrillega á milli
græn en gull baudt hánum — ſátt enn ſídan vætti
grund er Magnús fundot. — Sveinn rómölldu einnar.

Ordo: Sídan er ec heyrda, vard þér hodda ſtrídir! græn grund heimil er (þér) fundut Magnús, enn þú baudt hánum gull; allfrilliga endiz ſátt yckar frænda, enn ſídan vætti Sveinn einnar rómölldo.

Versio: *Postea, prout audivi,* a) *auri osor! viridis terra* b) *tui juris facta est, cum Magnum convenires: tu vero aurum illi obtulisti. Inter vos cognatos pertranquilla ad finem usque mansit pacificatio; Svenus autem non nisi bellicum tumultum expectavit.*

Glossa: a) Vir liberalis. b) Tibi cessit.

Pag. 85. Cap. 28.

Oddr Kykínaſkáld.

Felldo menn þás milldan — Deilldiz hugr ſva at hélldo
mörg tár í gröf báro — húskarlar grams varla
þúng byrdr var ſiá þengil — ſiklíngs þiód enn ſídan
þeim er hann gat ſeima. — ſat opt hnípin vatni.

Ordo: Menn felldo mörg tár þá er milldan þengil báro i gröf; ſiá byrdr var þúng þeim er hann gat ſeima; ſva deilldiz hugr at húſkarlar grams héldo varla vatni, enn ſídan ſat opt ſiklíngs þiód hnípin.

Versio: *Multi homines fudere lacrymas cum clementem* a) *principem ad sepulcrum ferrent. Hæc moles multum eos gravavit, qvibus (ille) pecuniam acqvisiverat. Ita mens* b) *sauciata est, ut domestica regis cohors lacrymas cohibere nequiret, sed postea populus regis sæpe moestus sedebat.*

Glossa: a) Magnum Olavi f. b) rupta, divisa est.

Pag. 88. Cap. 31.

Har. konúngr oc þiódólfr.

Látum vér medan lirlar — Sumar annat ſkal ſunnar
líneik veri ſínum — ſegec eina ſpá fleini
gérdur í Gódnar firdi — vér aukum kaf króki
galldurs ackéri hallda. — kalldnefr furo hallda.

Ordo: Medan líneik lirlar ſínum veri, látum vér ackéri hallda galldurs gérdor í Gódnar firdi. Ec ſegi fleini eina ſpá; annat ſumar ſkal kalldnefr hallda furum ſunnar; vér aukum króki kaf.

Versio: *Dum* a) *mulier virum suum succutit, faciemus ut anchoræ* b) *bellicum apparatum teneant in Godnensi sinu; anchoræ hoc prædico, sequenti æstate frigida (ejus) ala ulterius ad austrum pinum tenebit: tunc* c) *uncum amplius submergemus.*

Glossa: a) Vel construe: *lín-gérdr* mulier, *galldurs eik* navis bellica, sed prius præfero. b) *galldr* hic i. q. *göll* pugna *gadrs gérdar, (gérdor)* apparatus bellicus. c) plures uncas sive anchoras in mare mittemus.

Pag. 88. Cap. 31.

Bölverkr.

Leidángr biótt af ládi
lögr géck um ſkip fögro
giálfr ſtódum reiſto grædi
glæſtum ár it næſta.

Skockr lá dýrr á döckri
Danir váro þá báro
ſkeidur ſá herr fyrir haudri
hladnar illa ſtadnir.

Ordo: Þú biótt leidángr af ládi; lögr géck um hin fögro ſkip; it næſta ár reiſto grædi glæſtum giálfr ſtódum. Dýrr ſkockr lá á döckri báro, herr ſá hladnar ſkeidur fyrir haudri; þá váro Danir illa ſtadnir.

Versio: *Cum e regno expeditionem faceres, splendidas naves mare alluit, et anno proxime sequente ornatis* a) *navigüs oceanum sulcasti. Pretiosæ (navis) cava alvus in subnigra unda jacuit; naves prædá onustas ad littora vidit populus; Dani vero ad angustias redacti sunt.*

Glossa: a) maris equis.

Pag. 89. Cap. 32.

Incerti auctoris.

Skáro jaſt or oſti
eybaugs Dana meyar
þaug öngrudu þengil
þíng ackeris hrínga.

Nú fér mörg í morgun
mær hlær at því færri
ærnan krók or járni
allvalds ſkipum hallda.

Ordo: Dana meyar ſkáro eybaugs jaſti ackéris hrínga or oſti; þaug þíng öngrudo þengil. Nú fér mörg mær ærnan krók or járni hallda allvalds ſkipum; at því hlær færri (mær) í morgun *).

Versio: *Virgines Danæ ex caseo* a) *navi secarunt anchoræ annulos; ea colloquia ægre rex ferebat; nunc multæ virgines vident quod crassus ex ferro uncus regis naves teneat; id cras pauciores virgines ridebunt.*

Glossa: a) *Eybaugr* mare, maris lignum navis. *) Hanc lectionem præfero: *Dana eybaugs meyar ſkáro ackéris hrínga or jaſt-oſti* i. e. Archipelagi Danici puellæ e caseo, sero concreto, anchoræ annulos secarunt.„ *Jaſt* sive *jaſtr* (vox adhuc inter Islandos usitata) serum lentum sive mucor istud obducens. F. M.

Ibidem.

Grani.

Lét alldregi úti
ófvíf Kraka drífo
blöck í harda þiockum
Hornſkógi brá þorna.

Fila drottin rak flótta
fianda grams til ſtrandar
aud vard út at reida
allſkiótt fadir Dóttu.

Ordo: Ofvíf Kraka drífo hlöck lét aldreigi brá þorna úti í harda þiockum Hornſkógi; Fila drottinn rak fianda grams flótta til ſtrandar: dóttu fadir vard allſkiótt at reida út aud.

Versio: *Proterva* a) *mulier in densa Hornenſi sylva palpebram nunquam siccavit.* b) *Filensium dominus hostium regis fugientem turbam ad littora propuliti; necesse erat ut Dottæ pater citissime pecuniam solveret.*

Glossa: a) *Kraka drífa* dispersio (Rolfi) Krakii i. e. aurum in descriptione mulieris. b) *Filir* Norvegiæ populus.

Pag. 90. Cap. 33.

Stúfr ſkáld.

Autt vard Falſtr at fréttum
gæddr var hrafn enn hræddir
féck drótt mikin ótta
hvert ár Danir váro.

Ordo: At fréttum vard Falſtr audt: drótt féck mikin ótta, hrafn var gæddr, enn Danir váro hvert ár hræddir.

Versio: a) *Ut ferunt, Falstria vastata est; populus admodum timuit. Corvus bene* b) *pastus est. Dani quotannis formidarunt.*

Glossa: a) Secundum famam. b) *Gæda* bene cui facere, bene habere.

Pag. 91. Cap. 34.

Þorleikr fagri.

Ván er at víſa kænan
vígs á rakna ſtigum
ört í odda ſnerto
Inn-þrænda lid finna.
Þó má enn hver annan
öndu nemr eda löndum
lítt hyggr Sveinn á ſáttir
ſiaild-feſtar Gud vallda.

Ordo: Ván er at ört Inn-þrænda lid finni vígs kænan víſa í odda ſnerto á rakna ſtigum. Þó má Gud vallda hverr enn nemr annan öndo eda löndum. Svein hyggr lítt á ſialld-feſtar ſáttir.

Versio: *Instat ut acres Thrandarum interiorum copiæ dimicandi peritum regem* a) *in pugna navali videant. Penes Deum vero est,* b) *quis alterum vita regnoque adhuc spoliet: foedera raro servata Sveno parum curat.*

Glossa: a) q. d. in (navium vel jumentorum) viis, in mucronum procella. b) de regibus Haraldo et Svenone loqvitur.

Ibidem.

Idem.

Færir reidr ſá er rauda
rönd hefir opt fyrir löndum
breid á Budla ſlódir
bordrökn Haralldr nordan.
Enn lauks um ſæ ſækia
Sveins fagr drifin ſteini
glæſi dýr þeſs er geira
gull-munnut rydr ſunnan.

Ordo: Haralldr ſá er opt hefir rauda rönd fyrir löndum færir reidr breid bord-rökn nordan á Budla ſlódir. Enn Sveins, þeſs er rydr geira, gollmunnud (oc) ſteini fagr-drifin lauks glæſidýr ſækia ſunnan of ſæ.

Versio: *Haraldus, qui sæpe ante littora rubra scuta habet, nunc alacris amplas* a) *naves ex borea per* b) *mare ducit: Sveini ursi tela rubefacientis auro rostratæ et* c) *splendido colore nitentes naves ex austro per mare obviam veniunt.*

Glossa: a) q. d. boves laterum (sive asserum). b) piratæ vias. c) colorem veteres ex lapidibus pararunt, hinc *ſteindr* pictus.

Pag. 92. Cap. 34.

Stúfr ſkálld.

Flýdo þeir á þiódo
þengils fund af ſtundo
ſtórt réd hugprúdt hiarta
Haralds önd ofar löndum.

Ordo:

Ordo: Af ſtundo flýdo þeir þeingils fund á þiódo. Haralids hugprúdt hiarta (oc) önd ofar löndum réd ſtórt.

Versio: *Thiodenses conventum regis ex tempore fugerunt. Haraldi generosum cor (et) anima* a) *super terris magna moliebatur.*

Glossa: a) Dum in vivis erat.

Pag. 92. Cap. 34.

Incerti auctoris.

Brendr var upp med endum
allr enn þat má kalla
hrauſtligt bragd er ec hugda
Heidabær af reidi.

Van er at vinnum Sveini
varc í nótt fyrir ótto
gaus hár logi or húſum
harm á borgar armi.

Ordo: Allr Heidabær var uppbrendr med endum af reidi; þat má kalla, er ec hugda, hrauſtlegt bragd. Ván er at fyrir ótto vinnum Sveini harm; í nótt varek á borgar armi, hár logi gaus or húſum.

Versio: *Totum Slesvicum omnino exustum est; id, ut ego sentio; forte facinus dicendum est, in spe sumus ut ante diluculum dolorem Sveino facessamus. Hesterna nocte* a) *in extremo urbis stabam, cum flamma sublimis ex ædibus erumperet.*

Glossa: a) q. d. in brachio sive ala urbis.

Ibidem.

Þorleikr fagri.

Hví hefir til Hauka-bæiar
heipt-giarn konúngr árnat
fólk-rögnir gétr fregna
fylckis ſveit hinn er veitat.

þá er til þengils bæiar
þarf-lauſt Haraldr auſtan
ár þat án of væri
endr byr-ſkídum rendi.

Ordo: Hinn fólk-rögnir er veit at, gétr fregna fylkis ſveit hví heipt-giarn konúngr hefir árnat til Hauka bæiar. þá er Haralldr rendi endr byrſkídum þarflauſt auſtan til þengils bæiar, ár þat án of væri.

Versio: *Vir ille qui ignorat, regis* a) *copias interrogat, cur odii tenax princeps* b) *Slesvicum iter fecerit; utinam annus ille non exstitisset, quo Haraldus nullo emolumento naves iterum duxerit ex ortu* c) *ad villam regis.*

Glossa: a) *gétr fregna ſveit* cohortem interrogatam habet. b) *Hauka bæiar* i. e. *Heida bæiar.* c) ɔ: Slesvicum.

Pag. 93. Cap. 35.

Idem.

Baud ſá er beſtrar tídar
borinn vard und midgardi
ríkri þiód at rióda
randir Sveinn á landi.

þo létz helldr ef hélldi
hvat-rádr konúngr ládi
á byriar val beriaz
bilſtyggr Haralldr vilia.

 Ordo:

Ordo: Sveinn ſá er var beſtrar tídar borinn und midgardi, baud ríkri þiód at ríóda randir á landi. Þó létz bilſtyggr Haralldr helldr vilia beriaz á byriar val, eſ hvatrádr konúngr hélldi ládi.

Versio: *Sveinus auspicatissima hora (inter omnes) sub* a) *cælo natus potenti exercitui conditionem obtulit ut in terra* b) *scuta cruentaret. Sed moræ impatiens Haraldus malle se* c) *navibus pugnare dixit; si rex acer (Sveinus) terram teneret.*

Glossa: a) *midgardr* nunc de cælo *), nunc de terra intelligitur. b) i. e. manum consererent. c) q. d. venti falcone. d) i. e. si de jure suo in imperium Daniæ non cederet.

*) aëreo nempe sive atmospærâ terræ. F. M.

Pag. 95. Cap. 35.

Þorleikr fagri.

Allt of frák hve ellti
Auſtmenn á veg flauſta
Sveinn enn ſiklíngr annar
ſnar-lundadr héllt undan.
Fengr vard þrænda þengils
þeir létto ſkip fleiri
allr á eli ſollno
Jótlands hafi flióta.

Ordo: Ec frá alt hve Sveinn ellti Auſtmenn á flauſta veg, enn annar ſnarlundadr ſiklíngr héllt undan; allr þrænda þengils fengr vard flióta á eli ſollnu Jótlands hafi; þeir létto fleiri ſkip.

Versio: *Jam tum audivi, qvomodo Sveinus per viam navium* a) *Norvegos persequeretur, sed alter animo acer rex effugeret. Tota Thrandorum regis* b) *præda tempestatibus tumente mari Jutico fluitavit; illi naves plures exonerarunt* *).

Glossa: a) Orientales. b) Acqvisitio. *) Vel etiam sec. var. lect. *léto* amisere. F. M.

Ibidem.

Idem.

Sætt budo ſeggia drottni
ſiklíngs vinir mikla
ſvæfdo hialldr þeirs höfdo
hug-ſtinnir lid minna.
Oc ſnarrádir ſidan
ſókn er ordum tókuz
önd var íta kindum
óföl búendur dvölldo.

Ordo: Hugſtinnir ſiklíngs vinir budo ſeggia drottni mikla ſætt; þeir ſem höfdo minna lid, ſvæfdo hialldr; oc ſnarrádir búendur dvölldo ſókn-ſidan er ordum tókuz; önd var ýta kindum óföl.

Versio: *Animo strenui principis amici, militum duci pacem* a) *magnam offerebant; qui copiis erant inferiores pugnam compescuere et alacres rustici pugnam distulerunt, postqvam collocuti sunt, nam his hominibus anima venalis non erat.*

Glossa: a) Universalem.

Pag. 100. Cap. 43.

Þiódólfr.

Þegn ſkyli hverr ſem hugnar
hialldr-vitiadar ſitia
dólg ſtæranda dýrum
drottin-vandr oc ſtanda
Lýtr fólk-ſtara feiti
fátt er til nema játta
þat ſem þá vill gotnum
þiód öll konúngr bióda.

Ordo:

Ordo: Hverr drottin-vandr hialldr-vitiadar þegn ſkyli ſitia oc ſtanda ſem hugnar dýrum dólgſtæranda. Öll þiód lýtr fólkſtara feiti; fátt er til nema játta þat er konúngr vill þá gotnum bióda.

Versio: *Qvisqve dominum rite observans,* a) *pugnam frequentantis subditus, prout præstanti militi placet, stare et sedere tenetur. Populus omnis* b) *heroi sese incurvat. Vix ulla datur conditio nisi ad illud consentire qvod tum rex fieri jubet.*

Glossa: a) Principis bellicosi. b) a. v. corvum saginanti.

Pag. 101. Cap. 44.

Haralldr Kóngr.

Hér ſér ec upp enn örfa — Full-afli bídr fyllar
Einar þann er kann ſkeina — finn ec opt drífr minna
þialma þambar-ſkélmi — hilmis ſtóls á hæla
þángs fiölmennan gánga. — húskarla lid jarli.

Ordo: Hér ſér ec fiölmennan uppgánga enn örva Einar þambar-ſkélmi þann er kann ſkeina þángs þiálma. Full-afli bídr hilmis ſtóls fyllar. Opt finn ec minna húſkarla lid drífr á hæla jarli.

Versio: *Video hic navibus egredi acrem Einarum Thambar-skelviam* *) *(nervi sive arcus concussorem) multis comitibus stipatum, qvi* a) *mare sulcare novit. Vir fortissimus* b) *solii regii impletionem exspectat. Sæpe novi qvod comitem (Jarlum) cohors minor sequatur.*

Glossa: a) q. d. Algæ pressorem sive violatorem ɔ: maris. b) Ipse implere sive occupare sperat; sarcastice dicitur. *) Textus habet: *þambar ſkélmi;* vid obs. editorum eadem operis paginâ. F. M.

Pag. 102. Cap. 44.

Idem.

Riódandi man ráda — oſs nema Einar kyſsi
randa bliks or landi — öxar munn enn þunna.

Ordo: Einar man ráda oſs or landi, nema (ſá) randa bliks rádandi kysſi enn þunna öxar munn.

Versio: *Einar per dolum regno nos spoliabit, nisi gladii iste cruentator acutum securis os osculetur.*

Glossa: a) *Randa-blik* fulgor scutorum, i. e. gladius in descr. viri.

Pag. 111. Cap. 54.

Arnór.

Raud enn rýrt vard ſídan — frána egg á Fióni
rann elldr of ſiót manna — Fiónbyggia lid tiggi.

Ordo: Tiggi raud frána egg á Fióni, enn ſídan vard Fiónbyggia lid rýrt: elldr lék of manna ſiót.

Versio: *Rex coruscam aciem in Fionia rubefecit, sed postea Fionensium exercitus decrevit: ignis per hominum coetum grassatus est.*

Pag. 112. Cap. 55.

Haralldr Sigurdarſon.

Nú emk ellifo allra
eggiomz vígs oc tveggia
þau ero enn ſva ec man manna
mordrád bani vordin.

Ginnir enn gráleik inna
golls er ferd med ſkolli
lýtendor qveda lítit
lauki gæft til auka.

Ordo: Eggiomz vígs; nú eme allra ellifo oc tveggia manna bani. Þau ero enn manna mordrád vordin ſva ec man. Enn ginnir (mic) inna gráleik; ferd er med ſkolli. Golls lýtendor qveda lauki lítit gæft til auka.

Versio: *Ad cædem compellor; nunc sum cunctorum undecim et insuper duorum virorum mortis auctor (factus); eas, qvatenus recordor, cædes commisi. Lubet (me) et adhuc mala rependere; comitatus (noster) levitati (fraudulentiæ) deditus est. Ii qvi aurum (ipsum) vituperant, allio panca emolumenta addi posse dicunt* a).

Glossa: a) Allium herbam veteres boreales permagni fecere; isti et auro Rex Haraldus sese hoc loco comparat, cum hæ duæ præstantissimæ naturæ res simili modo suis vituperatoribus non carerent. F. M.

Pag. 119. Cap. 62.

Þiódólfr.

Skeid ſác fram at flódi
fagrt ſprund í á hrundit
kéndo hvar liggr fyrir landi
löng ſúd drekans prúda.

Orms glóa föx und farmi
frán ſízt ýtt var hánum
báro búnir ſvírar
brunnit gull af hlunni.

Ordo: Ec ſá, fagurt ſprund! ſkeid hrundit fram at flódi í á: kéndu hvari drekans prúda löng ſúd liggr fyrir landi; frán orms föx glóa und farmi, ſízt hánum var ýtt, búnir ſvírar báro af hlunni brunnit gull.

Versio: *Vidi, o formosa mulier! navim mare versus in amnem trudi: aspice, ubi eximii draconis longa tabula ante littus iaceat; corusca serpentis anteriora latera sub onere fulgent, postqvam in mare deductus est, qvin exornata postica latera ex phalanga aurum purum ferebant.*

Ibidem.

Idem.

Slýngr laugardag löngo
lidballdr af ſér tialldi
út þars eckiur líta
orms ſúd or bæ prúdar.

Veſtr réd or Nid næsta
nýrri ſkeid at ſtýra
úngr er árar drengia
allvalldr í ſiá falla.

Ordo: Laugardag ſlýngr lidballdr af ſér löngo tialldi þars prúdar eckiur líta orms ſúd úr útbæ; úngr allvalldr réd næſta at ſtýra nýrri ſkeid veſtr or Níd, er árar drengia falla í ſiá.

Versio: *Die Saturni dux longum tentorium submovet, ubi eximiæ mulieres latus draconis ex urbe contuentur. Rex juvenis nuper novam illam navem occasum versus ex Nida fluvio direxit, nautarum remis in mare simul cadentibus.*

Pag.

Pag. 120. Cap. 62.

Þiódólfr.

Rétt kann rædi flíta
ræfis herr or verri
eckian ftendr oc undraz
áraburd fem furdo.

Ört man fnót ádr fnerto
fæfáng í tvo gángi
þöll leggr vid frid fullan
fer-kleyf á þat leyfi.

Ordo: Ræfis herr kann rétt flíta rædi or verri, eckian ftendr oc undraz áraburd, fem furdo. Ört man fnerto, fnót! ádr fer-kleyf fæfáng gángi í tvo: vid fullan frid leggr þöll á þat leyfi.

Versio: *Regis exercitus remos e mari avellere novit; mulier vero adstat et non secus ac rem stupendam miratur. Pugna opus est ut committatur, o mulier! ante quam* a) *quadridens illud navis utensile rumpatur: dum pax adhuc firma manet,* b) *mulier illud laudibus celebrat.*

Glossa: a) anchoram intelligit. [Vel verbo tenus qvadripes a *klauf* ungula fissa. F. M.] b) infragile credit.

Ibidem.

Idem.

Sorgar veit ádr flítiz
Sæföng or mar ftröngum
þar herr helldr til varra
hár fiötigum ára.

Nordmedur róa nadri
negldum ftraum en helgda
út er fem innan líti
arnar væng af járni.

Ordo: Þat veit forgar ádr fæföng flítiz or fölltum mar, þars hár herr helldr fiötigum ára til varra; (þá) nordmenn róa negldum nadri en helgda ftraum, er fem innan líti út arnar væng af járni.

Versio: *Multa mala ingruent, priusquam marina instrumenta ex aqva salsa rumpantur. Ubi præstans exercitus septuaginta remis in portum navim agit. Cum* a) *Norvegi clavis compactum draconem remis in* [illegible] *sanctum agunt, iis qvi domi sunt non secus apparet, qvam si ala aquilæ ferrea videatur.*

Glossa: a) *Nord-medr* pro *Nord-menn* Vid Gl. Edd, Sæm. T. II. v. *Medr* pag. 722.

Ibidem.

Idem.

Eigut fkiól und fkógi
fkafnir fneckio ftafnar
læfir leidángurs vífi
lönd her-fkipa bröndum.

Almenníngr liggr innan
eid láta fér fkeidar
há-bryniadar hlýa
hveria vík í fkériom.

Ordo: Skafnir fneckio ftafnar eigut fkiól und fkógi, leidángurs vífi læfir lönd herfkipa bröndum: almennfngr liggr innan hveria vík í fkérium; há-bryniadar fkeidar láta eid hlýa fér.

Versio: *Dolatæ pristium puppes a tempestatibus sub sylva immunes non sunt; dux expeditionis navium bellicarum* a) *rostris littora cingit. Quemvis sinum naves a populo in bellum instructæ implent, inter syrtes; navigia* b) *loricata isthmo se (a turbine) tegunt.*

Glossa: a) *brandar* antennæ ex próris exsertæ. b) scutis undiqve tecta.

Pag. 121. Cap. 62.

Þiódólfr.

Hlesseyar lemr háfan
hlym-gard konúngr bardi
neytir þá til þrautar
þengill sneckio strengia.

Eigi er járni biúgo
indæll skadi lindis
gnegr of gaddi digrum
griót oc vedr en lióto.

Ordo: Konúngr lemr bardi háfan Hléseyar hlymgard: þá neytir þengill sneckio strengia til þrautar. Eigi er lindis skadi indæll biúgo járni, griót gnegr of digrum gaddi oc en lióto vedur *).

Versio: *Rex arduum maris æstum ad Hleseyam prorâ contundit. Princeps navis retinacula hic quantum sufficiant experitur: haud ventus* a) *curvo ferro facilis est: ad crassum* b) *mucronem strepunt lapides et sæva tempestas.*

Glossa: a) Anchoræ. b) Anchoræ alam. *) *B. Olafsen* legit *gneggr*, *gneggiar;* ego textum seqvens *gnegr* (pro *gnagar*, *nagar*) cum sensus hic evadet: rupes (submarinæ) et sævæ tempestates crassum mucronem (anchoram) abrodendo terunt. F. M.

Ibidem.

Idem.

Haralldr þeysti nú hraustla
helsíng sinn at elfi
náttar Noregs drottinn
nær at landa mæri.

Gramr á þing vid þumlo
þar er eindagadr Sveini
hrafni skylldr nema halldi
hans fundr Danir undann.

Ordo: Haralldr þeysti hraustliga sinn helsíng at elfi. Noregs drottinn náttar nær vid landa mæri: gramr á vid þumlo þing; þar er Sveini eindagadr fundr, hrafni skylldr, nema Danir halldi undan.

Versio: *Haraldus comitatum suum ad Elfam fluvium strenue duxit.* a) *Norvegiæ dominus juxta fines terræ pernoctat.* b) *Princeps ad Thumlam conventum agit; Sveino illic certus dies indictus est ad congressum* c) *corvo debitum, si modo Dani non fugiant.*

Glossa: a. b) De eodem rege sermo. c) Cum cæsorum cadavera corvis destinentur.

Pag. 122. Cap. 63.

Steinn Herdísarson.

Sagdi hitt er hugdi
hauk-lyndr vera myndi
þar qvad þengill eirar
þrotna ván fyrir hánum.

Helldr qvad hvern varn skylldo
hilmir frægr enn vægia
menn bruto upp of annan
öll vapn þveran falla.

Ordo: Hauklyndr þengill sagdi hitt er vera myndi, kvad hánum þar þrotna eirar ván. Frægr hilmir qvad hvern varn skylldo falla of þveran annan helldrenn vægia; menn bruto upp öll vapn.

Versio: *Falconis instar animosus rex quod verum erat dixit, nullam pacis spem sibi superesse ferens: Rex celebris quemque nostrum super alium transverse potius casurum dixit, quam cedere se velle; arma milites expromserunt.*

Pag.

Pag. 122. Cap. 63.

Þiódólfr.

Lét vingiafa veitir — lyſtr fyri leidángrs briósti
vargholl dreka ſkolla — lids oddr var þat midio.

Ordo: Varg-hollr vingiafa veitir, lét lyſtr dreka ſkolla fyri midio leidángrs briósti; þad var lids oddr.

Versio: *Feris favens munerum dator, hilaris* a) *draconem in media expeditæ classis fronte fluere fecit; hæc erat classis anterior pars.*

Glossa: a) Navem draconis specie.

Ibidem.

Idem.

Faſt bad fylkíng hrauſta — Ram-ſyndan lauk röndum
ferdvandr jöfurr ſtanda — rádandi mann-dáda
hamallt ſýndiz mér hömlur — nýtr fyri Nizi utan
hilldíngs vinir ſkillda. — nadr ſva at hver tók adra.

Ordo: Ferdvandr jöfurr bad hrauſta fylkíng ſtanda faſt. Mér ſýndiz hilldíngs vinir hamalt ſkillda hömlur. Nýtr mann-dáda rádandi lauk ramſyndan nadr röndum, ſva at hver tók adra fyrir utan Nizi.

Versio: *Rex præstantium comitum studiosus, monuit ut fortis acies firmiter staret: Regis amici mihi visi sunt clypeorum cuneo scalmos munire; eximius virtutum cultor draconem, fluctus strenue sulcantem, ita cinxit clypeis ut mutuo sese tangerent, ante Nizam (fluvium).*

Pag. 123. Cap. 63.

Steinn Herdíſarſon.

Hét á oſs þá er úti — Vel bad ſkip med Skylia
Úlfr há-keſior ſkulfo — ſkél eggiadr fram leggia
ródr var greiddr á grædi — ſitt enn ſeggir játto
grams ſtallari alla. — ſnialls landreka ſpialli.

Ordo: Úlfr grams ſtallari hét á oſs alla úti, þá er hákeſior ſkulfo: ródr var greiddr á grædi. Snialls landreka ſpialli eggiadr Skylia ſkél, bad frammleggia ſitt ſkip, enn ſeggir játto.

Versio: *Ulfus Regis aulæ magister nos omnes* a) *in expeditione hortatus est, cum gesa longis manubriis agitarentur, remigationi in mari strenuæ institimus. Regis eximii collocutor* b) *piratæ crustâ munitus navim suam protrudere jussit, viris annuentibus* *).

Glossa: a) *Úti* q. d. foris, extra. b) Loricatus. *) Legere malo: *Vel bad eggiadr fram leggia ſitt ſkip med ſkylia ſkél* i. e. Bene (militum) exhortator jussit navim suam Skylii (piratæ) crustâ [clypeorum longo ordine] munitam, protrudere. F. M.

Pag. 124. Cap. 64.

Idem.

Hætti herſa drottinn — Næſt var þat er réd riſta
hug-ſtrángr ſkipa lángra — reidr at ſæti Hleidrar
hinn er vid hálft beid annat — þángs lád mörum þíngat
hundrat Dana fundar. — þremur hundrudum ſunda.

Ordo:

Ordo: Hinn hugſtrángi hersa drottinn hætti er beid Dana fundar vid hálft annat hundrad lángra ſkipa; þat var næſt er reidr at Hleidrar ſæti réd þíngat riſta þángs lád þrimur hundrudum ſunda mörum.

Versio: *Animo acer* a) *baronum dominus periculo exposuit se, quando cum* b) *sesquicentum navibus conventum Danorum expectaret. Proxime accidit ut (rex) iratus, in* c) *Sælandiam* d) *trecentis navibus mare sulcaret.*

Glossa: a) Rex Haraldus. b) 180. c) Hleidræ sedes Sælandia. d) 360.

Pag. 124. Cap. 65.

Steinn Herdíſarſon.

Vann fyrir módo minni
meinfært Haralldr Sveini
vard þvíat víſi gérdi
vidr-nám fridar bidia.

Herdo hiörvi girdir
Halland jöfurs ſpiallar
heit blés und fyrir utan
atródr á lög blódi.

Ordo: Haraldr gérdi Sveini meinfært fyrir módo minni; vard at bidia fridar þvíat víſi gérdi vidr-nám. *) Hiörvi girdir jöfurs ſpiallar herdo atródr fyrir utan Halland; heit und blés blódi á lög.

Versio: *Haraldus ante amnis ostium Svenoni difficultatem struxit: ille (Sveno) cum Rex resisteret, pacem (et veniam) poscere necesse habuit. Gladio cincti regis* a) *satellites extra Hallandiam strenue adremigantes impetum fecere. Calidum vulnus sanguinem in mare efflavit.*

Glossa: a) q. d. collocutores. *) Hæc sic in ordinem redigere mallem: *Vard vidr-nám, þvíat víſi gérdi (gérdi at) bidia fridar* ɔ: resistentia facta est, cum Rex pacem petere nollet. F. M.

Pag. 125. Cap. 65.

Idem.

Nýtr bad ſkiölldúngr ſkióta
ſkamt var lids á midli
hlífar-ſtyggr oc höggva
hvarttveggi lid ſeggia.

Bædi fló þás blódi
brandr hraud af ſér raudo
þat brá feigra flotna
fiörvi griót oc örvar.

Ordo: Nýtr (oc) hlífar-ſtyggr ſkiölldúngr bad ſeggia lid hvart-tveggia höggva oc ſkióta, ſkamt var lids á midli. Bædi fló gríot oc örvar. Þá er brandr hraud af ſér raudo blódi, þat brá feigra flotna fiörvi.

Versio: *Eximius et in armis acer rex copias suas et cædere et jaculari jussit:* a) *breve spatium inter acies erat. Et lapides et sagittæ volarunt. Cum gladius rubrum sanguinem excuteret, id nautarum morti destinatorum vitam abrupit.*

Glossa: a) Exercitus brevi spatio ab invicem distabant.

Pag. 125. Cap. 65.

Þiódólfr.

Álm dró Upplendſkr hilmir
alla nótt enn ſnialli
hremſur lét á hvítar
hlífar landreki drífa.

Búand-mönnum ſmó brynior
blódgr oddr þars ſtódo
flugr óx fafnis vigra
Finna giölld í ſkiölldum.

Ordo:

Ordo: Enn ſnialli, Upplendſkr hilmir dró álm alla nótt: landreki lét hremſur drífa á hvítar hlífar. Blódgr oddr ſmó búandmönnum brynior þars ſtódo; vigra flugr (oc) Finna giölld óx í fafnis ſkiölldum *).

Versio: a) *Uplandiæ elegans princeps arcum tota nocte tendebat: sagittas rex per alba scuta dispersit. Mucro sanguine tinctus loricas colonorum, qui illic erant, penetravit; hastarum volatus (Finnorum nempe tributa) increvit in scutis navi prætorianæ affixis.*

Glossa: a) Norvegiæ. *) Hunc ordinem illi præfero: *Blódgr oddr ſmó búandmönnum brynior þars Finna giöld ſtódo í ſkiöldom. Fafnis vigra flugr óx* q. d. Cruentus mucro colonorum loricas penetravit, ubi Finnorum tributa (i. sagittæ) scutis infixa stetere. Draconis (prætorianæ navis) telorum volatus increvit. F. M.

Pag. 126. Cap. 65.

Arnór.

Géckat Sveinn af ſneckio
ſaklauſt enn forrauſti,
málmr kom hardr vid hiálma
hugi minn er þat ſinni.

Farskoſtr laut at flióta
fliót-mæts vinar Jóta
ádr enn audlingr flýdi.
audr verdúng daudri.

Ordo: Enn forrauſti Sveinn géckat ſaklauſt af ſneckio ſinni, hugi minn er þat; hardr málmr kom vid hiálma. Daudri verdúngo laut fliót-[illegible] Jóta vinar farskoſtr flióta audr, ádr enn ödlíngr flýdi.

Versio: *Ille fortissimus Sveno pristin suam non sine causa reliquit: ita sane sentio; durum ferrum galeas tetigit; strato satellitio strenui Cimbrorum (Jotorum) amici navigium jam vastatum natavit, antequam rex fugam caperet.*

Pag. 127. Cap. 65.

Þiódólfr.

Sogns qvádo gram gégnan
glæſt ſiö-tígir it fæſta

ſenn á ſvip-ſtund einni
Sveins þiódar ſkip hrióda.

Ordo: Menn qvádo a) Sognis gégnan gram hrióda ſenn á einni ſvip-ſtund Sveins þiódar glæſt ſkip, it fæſta ſiötígi.

Versio: *Dixere* a) *Sogniæ sapientem regem brevissimo temporis articulo omnes simul* b) *Svenonis populi naves vastasse, ad minimum septuaginta.*

Glossa: a) Norvegiæ regem, hic ut sæpius pars pro toto. d) Danorum.

Ibidem.

Idem.

Sveinn át ſigr at launa
sex þeim er hvöt vexa
innan eina gunni
örleiks Dana jörlum.

Vard fá er villdit forda
vígbiartr ſnöro hiarta
í fylkíngo fánginn
Fidr Árnaſon midri.

Ordo: Sveinn á-at at launa ſigr ſex Dana jörlum þeim er innan eina gunni örleiks hvöt vexa. Víg-biartr Fidr Árnaſon fá er villdit forda ſnöro hiarta, vard fánginn í midri fylkíngo.

Versio: *Sveno pro victoria gratias agere non tenetur sex illis dynastis qui simul in uno prælio* a) *sagittarum ludum auxerunt. Pugnando clarus Finnus Arnæ filius, qui audax cor suum periculo subducere noluit, in media acie captus est.*

Glossa: a) Pugnarunt: *örleikr* ludus sagittæ ɔ: pugna, *örleiks hvöt* pugnæ instantia sive acceleratio.

Pag. 135.

Cap. 73.

Incerti auctoris *)

Nordr lykr gramr sá er gérdir
grund frá Eyrar-sundi
hrafn-gælir sparn hæli
höfn láng-skipa stöfnum.

Rista golli glæstir
giálfr enn súdir skiálfa
hvast und her fyrir vestan
hallandi fram brandar.

Ordo: Gramr sá er gérdir grund, lykr (grund) lángskipa stöfnum nordr frá Eyrar-sundi; hrafn-gælir sparn hæli höfn. Fram hallandi golli glæstir brandar risto und her hvast giálfur enn súdir skiálfa **).

Versio: *Rex terram cingens, hanc boream versus á Codano sinu longarum navium proris includit:* a) *corvi exhilarator* b) *navi portum calcavit. Auro ornatæ inclinantes navis antennæ sub exercitu æstuosum mare sulcant, trepidantibus navium lateribus.*

Glossa: a) Miles stragem edens. b) *Hæll* pars navis pro toto. **) Plures codices melioris notæ chartacei, qvos in Islandia ad manus habui, hos adoptant variantes lectiones: l. 3 & 4. "*Hrafn gélr hátt yfir heila höfn* Corvus canit sonore supra totam portum„ (vel si mavis, caput poëtice dictum *heila höfn*, cerebri stationem). Lin. 7 & 8. *Hvast var heldr fyri vestan Hallandi* i. e. "Ab occidente Hallandiæ ventus satis vehementer spirabat.„

Alias ego, nostros codices seqvens, stropham sic in ordinem redigere velim: *Sá gramr er gérdir grund frá Eyrarsundi lykur nordur lángskipum. Hrafngælir sparn hæli höfn. Golli glæstir brandar ristu fram hvast giálfr und her fyri vestan Hallandi enn súdir skiálfa* i. e. Rex ille qvi circumdat (defendit) terram ab Örsunda sitam cingit (claudit) boream longarum navium proris. Auro splendidæ antennæ sub copiis prorsum secabant acriter [vel asperum] æqvor, ad occidentem Hallandiæ, tabulatis simul trementibus.

*) Verisimiliter *Hallii asperi* (qvi infra eodem capite nominatur) vulgo dicti *Sneglu-Halli* (similis sensus cognomino præfixo). De eo existunt duæ narrationes adhuc ineditæ, qvos latino et danico sermoni olim donavi. F. M.

Ibidem.

Incerti (ejusdem) auctoris.

Gérdir opt fyri jördo
eid-fastr Haralldr skeidum
Sveinn skér oc til annars
ey-sund konúngs fundar.

Út hefir a lid lítit
lof-skiallr Dana allra
hinn er hvern vag sunnan
hrafn-grennir lykr stafnum.

Ordo: Eidfastr Haralldr gérdir opt skeidum fyrir jördo, oc Sveinn skér ey-sund til annars konúngs fundar. Hinn loffniallr hrafngrennir er lykr stöfnum hvern vag sunnan hefir a lítit lid út Dana allra.

Versio: *Promissi servantissimus Haraldus sæpe navibus terram præcingit: Sveno autem insularum freta sulcat, alium regem conventurus. Alter laudibus celebris* a) *pugnator qui quemvis sinum proris claudit. haud exiguas ab austro cunctorum Danorum copias educit.*

Glossa: a) Qvi famem corvi excitat.

Pag.

Pag. 135. Cap. 73.

Halli.

Sýſtot ſudr þars æſto
ſniallr gramr Danir allir
enn fér eigi minni
efni mælltrar ſtefno.

Sveinn tekr nordr at nenna
nær til landa-mæris
vard fyrir vídri jördo
vind-ſamt Haralld finna.

Ordo: Sniallr gramr! (þér) fýſtut ſudr þar er allir Danir æſto, enn fér eigi minni mæltrar ſtefno efni. Sveinn tekr nenna nær nordr til landa-mæris at finna Harald; vard vindſamt fyrir vídri jördo.

Versio: *Rex fortis! expeditionem fecistis ad austrum, eo ubi Dani omnes optarunt: sed præterea alia [illegible] minora destinati conventus signa apparent. Sveno (enim) ad boreales regni limites, ut Haraldum conveniat, nunc incipit progredi, tunc ante latam terram ventus sæviit.*

Pag. 136. Cap. 73.

Incerti auctoris.

Telia hátt er hittaz
huarstveggia miöc ſeggir
ord þaug er ángra fyrda
allmörg búendur ſniallir.

Láta þeir er þræta
þegnar allt í gégnum
ſvellr ofr-hugi jöfrum
eigi brádt vid ſáttum.

Ordo: Þá er ſeggir hittaz, telia ſniallir búendur miöc hátt allmörg ord er ángra hverstveggia fyrda: þeir þégnar er þræta allt í gégnum láta eigi brátt vid ſáttum: jöfrum ſvellr ofr-hugi.

Versio: *Homines cum conveniunt, strenui coloni alta voce perplura numerant, quæ utriusque regis subditi ægre ferunt. Illi subditi, qui de omnibus disceptant, pacificationem non lubenter accipiunt: elatus regum animus intumescit.*

Ibidem.

Ejusdem.

Of-reidi vard jöfra
all-hætt ef ſkal ſættaz
menn þeir er midla kunno
mál öll vega í ſkálum.

Dugir ſiklíngum ſegia
ſlíkt allt er her líkar
velldr ef verr ſkulo hölldar
vili girndar því ſkiliaz.

Ordo: Ofreidi jöfra vard all-hætt, ef ſættaz ſkal: þeir menn er kunno midla, vega öll mál í ſkálum. Siklíngum dugira (*ita lego*) ſegia ſlíkt allt er líkar her, því velldr girndar vili ef hölldar ſkulo verr ſkiliaz.

Versio: *Nimia regum ira admodum periculosa evasit; si pax facienda est, prudentes mediatores (arbitri) res omnes æqva lance pensitant. Non expedit ut reges omnia dicant, qvæ populo grata sunt. Avaritiæ studium in causa est, si homines ab invicem iniqvo animo discedant* *).

*) Verba „*Dugir . . . líkar*„ sine ulla mutatione sic simpliciter verti possunt: „Prodest qvod regibus referantur cuncta qvæ populo placent„ ɔ: Utile principibus est opiniones populi resciscere. F. M.

Pag.

Pag. 137. Cap. 73.

Incerti auctoris.

Hitt hefec heyrt at ſetti
Haralldr oc Sveinn vid meinum
Gud ſyſlir þat giſla
gladr hvartveggi adrum.

þeir halldi ſva ſærum
ſátt laukz þar med váttum
oc öll í frid fullum
ferd at huargi ſkérdi.

Ordo: Ec hefir heyrt at gladr Haralldr oc Sveinn ſetti hvartveggi ödrum giſla vid meinum. Gud ſýſlir þat þar laukz ſátt med váttum, þeir oc öll ferd halldi ſva ſærum í fullum frid, at huergi ſkérdi!

Versio: *Audivi quod lætus Haraldus et Sveno obsides alter alteri darent,* a) *ad evitandum perjurium; hoc Deus efficit. Hic testibus adhibitis pax sancita est; utinam illi et totus (eorum) comitatus in plena pace ita juramenta servent, ut neuter (regum) illa violet.*

Glossa: a) q. d. contra perjuria. *Mein* hic pro *mein-ſæri* perjurium.

Pag. 139. Cap. 74.

þiódólfr.

Ölld var ſús jarli ſkylldi
ógnteitum lid veita
ſterkr olli því ſtillir
Steinkéls géfin helio.

Enn því at illa reyndiz
afls ván þadan hánum
fyrir lét Hákon hörfa
hvat ſegir hinn er þat fegrir.

Ordo: Steinskéls ölld, ſú er ſkylldi veita lid ógnteitum jarli, var géfin helio; því olli ſterkr ſtillir: enn Hákon lét hvatt hörfa fyrir, þvíat hanum reyndiz illa þadan afls van, hvat ſegir hinn er þat fegrir?

Versio: *Steinkelli cohors, qvæ pugnaci dynastæ suppetias ferre debuit,* a) *ad Helam (inferni deam) missa est; id rex fortis effecit. Sed Hacon celeriter recessit, qvia spes auxilii inde accipiendi eum fefellit; ita dicit qvi fugam ejus excusat* *).

Glossa: a) Cæsa est. *) *Lego: Hvat segir hiin er þat fegrir?* Qvid (jam) dicet [hisce objiciet] is qvi illud (factum) exornat? [ɔ: fugam comitis excusat] .... Nisi legere mavis *hvatt* (acriter, strenue) pro vocula *hvat.* F. M.

Pag. 141. Cap. 76.

Idem.

Tók hólmbúa hneykir
hardan taum vid Rauma
þar hyck faſt ins frækna
fylkíng Haralds gíngo.

Elldr var gérr at gialldi
gramr réd enn þá tédi
hár í hóf at færa
hrot-garmr búendur arma.

Ordo: Hólm-búa hneykir tók hardan taum vid Rauma; þar hyck ens frækna Haralds fylkíng gíngo faſt. Hár elldr var at gialldi giör þá réd gramr, enn hrot-garmr tédi at færa arma búendur í hóf.

Versio: a) *Insulanorum repulsor Romsdalenses severe* b) *domuit: novi qvod strenua Haraldi acies illic mascule procederet. Ingens flamma pœnæ causa accensa est, ita rex consuluit, sed* c) *ligni canis juvit, ut miseri (mali) rustici ad frugem (modum) reducerentur.*

Glossa: a) Danorum hostis. b) Durum frenum imposuit. c) Ignis sive incendium.

Pag.

Pag. 142.

Cap. 76.

Þiódólfr.

Gagn brann greipra þegna
glód var föſt í tródi
lauſt hertoga hriſtir
Heina illum ſteini.

Lífs bádo fér lýdir
logi þíngadi Hríngum
naudgan dóm ádr nædiz
nidr-fall Hálfs galla.

Ordo: Greipra þegna gagn brann, glód var föſt í tródi. Hertoga hriſtir lauſt Heina illum ſteini. Logi þíngadi Hríngum naudgan dóm. Lýdir bádo fér lífs ádr nædiz nidr-fall Hálfs galla.

Versio: *Fortium (rapacium) subditorum supellex arsit, ignis in culmine fixus hæsit:* a) *ducum exagitator Heidenses duro lapide percussit. Flamma Hringarikiæ incolis violentam dixit sententiam: homines sibi vitæ gratiam petierunt, priusquam* b) *ignis extinctionem obtinerent.*

Glossa: a) Rex, Princeps. b) q. d. Halfi damnum, nam Halfus incendio periit.

Ibidem.

Idem.

Færdi fylkir Hörda
fridr namz ár it þridia

rendur bito ſtál fyrir ſtröndo
ſtarf til króks at Hvarfi.

Ordo: Hörda fylkir færdi ſtarf til króks at Hvarfi; ſtál bito rendur fyrir ſtröndu; it þridia ár namz fridr.

Versio: *Hordorum Rex* a) *expeditionem duxit* b) *ad anchoram apud Hvarfum; enses calybei scuta morderunt propter litora; tertio inde anno pax sancita est.*

Glossa: a) q. d. laborem. b) In portum.

Ibidem.

Idem.

Nú er of verk þau er víſi
vandmællt ſva at af ſtandiſc
audan plóg at eiga
Upplendíngum kéndi.

Sér hefir ſva lángs tírar
ſvinns at æ man vinnaz
þriú miſſerin þeſsi
þengils höfud fengit.

Ordo: Nú er vandmællt of þau verk ſva at af ſtandiſc, er víſir kéndi Upplendíngum at eiga audan plóg. Svinns þengills höfut hefir þeſsi þriú miſſeri fengit ſér ſva lángs tírar at æ man vinnaz.

Versio: *Probe curandum est, ut recte et convenienter dicatur de regis gestis, cum Upplandos* a) *nudo uti vomere doceret. Hoc sesquianno (tribus hisce semestribus)* b) *regis eximii caput adeo perennem sibi paravit honorem, ut nunquam deficiat.*

Glossa: a) i. e. sine agris et jumentis. b) ɔ: Rex ipse.

Pag. 149. Cap. 82.

Úlfr Stallari.

Era ſtöllurum ſtillis
Stafn-rúm Haralds jafnan
ónaudgr fær ec audar
innan þörf at hverfa.

Ef hörbreckan hröckva
hrein ſkulum tueir fyrir einum
úngr kéndac mér undan
annat þínga-manni.

Ordo: Erat ſtillis ſtöllurum þörf at hverfa innan ſtafn-rum; ónaudgr fær ec jafnan audar, ef vér, hrein hörbreckan! ſkulum hröckva undan tveir fyrir einum þínga-manni, annat kéndac mér úngr.

Versio: *Non opus est ut aulæ magistri regii in proræ aream se conferant, (pecuniam semper lubens accipio), si nos duo, a munda a) mulier! ab uno b) Thingmanno retro pellamur: aliud junior didici.*

Glossa: a) *Hör* linum, cujus terra mulier. b) *Thingmanni* militum genus in Anglia.

Pag. 151. Cap. 83.

Mulier gigantea (in somnio apparens).

Víſt er at alvalldr auſtan
eggiaz veſtr at leggia
mót vid marga knútu
minn ſnúdr er þat prúda.

Kná val-þidurr velia
veit hann erna fér beito
ſteik af ſtódi Giúka
ſtafns fylgiec því jafnan.

ſtafns fylgiec því iafnan.

Ordo: þat er víſt at alvalldr eggiaz auſtan at leggia veſtr mót vid marga prúda knúto; þat er minn ſnúdr. Val-þidurr veit fér erna beito; hann kná velia ſteik af Giúka ſtafn-ſtódi, því fylgir ec jafnan.

Versio: *Certum est quod Monarcha lacessitur ab ortu ad congrediendum cum multo a) forti osse; id lucro mihi est: Stragis alis sufficientem sperat escam ex c) classe; hanc (n. classem) semper sequor, hanc semper sequor.*

Glossa: a) Forti milite. b) ↄ: Corvus. c) Piratæ eqvinus grex ↄ: classis.

Ibidem.

Lamia (in somnio).

Skód lætr ſkína raudan
ſkiölld er dregr at hialldri
brúdr fér örnis jóda
óför konúngs giörva.

Sviptir í ſvardar kiapta
ſvanni holldi manna
úlfs munn litar innan
ódlát kona blódi.

ódlát kona blódi.

Ordo: Er at hialldri dregr lætr ſkód raudan ſkiölld ſkína; örnis jóda brúdr fér giörva konúngs óför; ſvanni ſviptir manna holldi í ſvardar kiapta: ódlát kona litar blódi innan úlfs munn.

Versio: *Imminente prælio,* a) *armatus exercitus rubrum clypeum nitere facit, giganteæ gentis fæmina clare vidit regis infelix iter. Puella (gigantea) carnes humanas in os hirsutum projicit. Mulier festinabunda lupi os intus sanguine pingit.*

Glossa: a) *ſkód* proprie telum.

Pag.

Pag. 152. Cap. 85.

Olavus Sanctus per somnium.

Gramr vá frægr til fremdar
fleſtan ſigr en digri
hlaut ec þvíat heima ſátum
heilagt fall til vallar.

Uggic enn at tiggi
ydr mani feigd of byriot
trölls géfit fákum fyllar
ſíks velldrat Gud ſlíko.

Ordo: Enn digri gramr vá frægr fleſtan ſigr til fremdar; ec hlaut heilagt fall til vallar þvíat heima ſátum; ec uggi enn tiggi, at ydur mani feigd of byriot, velldrat Gud ſlíko; þér géfit ſíks tröllſ fákum fyllar.

Versio: *Celebris ille rex craſſus ſibi honori plurimas victorias obtinuit, quod domi manerem ſtratus ſanctam mortem nactus ſum; ſed metuo, o rex! ne nunc vita tibi brevis reſtet, Deus in cauſa non eſt: avaræ* a) *lamiæ equos ſaturas.*

Glossa: a) lupos.

Pag. 155. Cp. 88.

Steinn Herdíſarſon.

Þiód fórſc mörg í módo
menn drucknodo ſocknir
drengr lá ár of úngan
ófár Möro-kára.

Fíla drottinn rak flótta
framr tók herr á ramri
rás fyrir röſkum víſa
ríklundadr vítt undan.

Ordo: Í módo fórſc mörg þiód; ſokknir menn druknudo. Ár lá ófár drengr of úngan Möro-kára: ríklundadr Fíla drottinn rak flótta vítt undan; framr her tók á ramri rás fyrir röſkum víſa.

Versio: *In fluvio multa gens periit: homines impugnati aqvis ſubmerſi ſunt; mane die plures juvenes ſuper minorennem Mörukarium jacuere (ſtrati ſunt). Filorum magnificus princeps turbam fugientem late propulit, (et) fortis exercitus coram alacri rege in celerem curſum ſeſe conjecit.*

Ibidem.

Haraldr Sticki.

Lágo falnir
í fen ofan
Valþiófs lidar
vapnum högnir.

Sva at gunnhvatir
gánga mátto
Nordmenn yfir
at nám einum.

Versio: *Strati in lacubus jacuere Valthioſi milites gladiis cæſi, ut pugnaces Norvegi ſuper cadaveribus tranſire poſſent.*

Pag. 161. Cap. 94.

Haraldr Sigurdarſon.

Framgöngo vér
í fylkíngo
bryniolauſir
und blár eggiar.

Hiálmar ſkína
hefcat ec mína
nú liggr ſkrúd vart
á ſkipum nidri.

Versio: *Procedimus, inſtructa acie, ſine lorica, ſub cæruleos enſes. Galeæ coruſcant, meam autem non habeo; habitus enim noſter in navibus (procul ſitis).*

Pag.

Pag. 162. Cap. 94.

Haralldr Sigurdarſon.

Kriúpom vér vid vapna
valteigs brákan eigi
ſva baud hilldr at hialldri
halld-ord í bug ſkialldar.

Hátt bad mic þars mættuz
menſcord bera fordum
hlackar ís oc hauſar
hiálmſtall í gný málma.

Ordo: Vér kriúpum eigi at hialldri vid vapna brákan í ſkialldar bug; ſva baud halldord valteigs hilldr. Menſkord bad mic fordum bera hátt hiálmſtall í málma gný, þars hlackar ís oc hauſar mættuz.

Versio: *Nos in prælio, armis stridentibus, non incurvescimus in cavos clypeos; ita fidelis* a) *foemina nos monuit; rogavit olim mulier ut erectum ferrem caput in* b) *ferri strepitu, ubi crania gladiis occurrunt.*

Glossa: a) *Valteigr* manus, ex qva mulier poetice denominatur. b) In prælio.

Ibidem.

Þiódólfr.

Skalat ec frá þó fylkir
falli ſiálfr til vallar
gengr ſem Gud vill úngum
grams erfíngium hverfa.

Skína ſól á ſýni
ſnarráds enn þá báda
Haralds ero haukar görvir
hefnendur konúngs efni.

Ordo: Þó fylkir ſiálfr falli til vallar, ſkalat ec frá hverfa úngum grams erfíngium, þat gengr ſem Gud vill. Skína ſól á þá báda ſnarráds ſyni, konúngs efni, enn Haralds haukar hefnendur ero görvir.

Versio: *Ipse licet Rex humi decumbat, ego juniores regis heredes non deseram; id, ceu Deus voluerit, mihi succedet. Sol super ambos herois filios, regni heredes, non lucebit priusquam Haraldi falcones ultores parati sint.*

Pag. 163. Cap. 95.

Arnór.

Hafdi brióſt né bifdiz
böd-ſnart konúngs hiarta
í hiálm þrymo hilmir
hlit-ſtyggr fyrir ſér lítit.

þars til þengils herſa
þat ſá herr at ſkatna
blódigr hiörr ens barra
beit döglinga hneitis.

Ordo: Hlit-ſtyggr hilmir hafdi í hiálm þrymo lítit brióſt fyrir ſér, böd-ſnart konúngs hiarta né bifdiz, þars ens barra döglínga hneitis blódigr hiörr beit ſkarna; þat ſá herr til herſa þengils.

Versio: *Satis acer rex in* a) *galeæ turba non multos qvi se tuerentur habuit; bello asperum regis cor* b) *non commotum est, ubi nudi (inermis)* c) *regum offensoris cruentus ensis milites momordit; id exercitus facere vidit.*

Glossa: a) In bello. b) Non trepidavit. c) Regis descriptio.

Pag. 163. Cap. 96.

Þiódólfr.

Ölld hefir afrád golldit
íllt nú qvedk her ſtilltan
baud þeſsa ferd þiódum
þarflauſt Haralldr auſtan.

Sva lauk ſiklíngs æfi
ſnialls at vér rom allir
lofdúngr beid inn leyfdi
lífs grand í ſtad vandum.

Ordo:

Ordo: Ölld hefir golldit íllt afrád: nú kved ek her ſtilltan: Haralldr baud þarflauſt þiódum þeſsa auſtan ferd; ſva lauk ſnialls ſiklíngs æfi, at vér erum allir í vandum ſtad; inn leyfdi lofdúngr beid lífs grand.

Versio: *Populus noxii conſilii cauſa male mulctatus eſt: nunc ſedatum eſſe exercitum video. Hanc ex oriente expeditionem Haraldus ſuis temere ſubditis imperavit; ita regis elegantis vita ceſſavit, ut omnes in periculo conſtituti ſimus. Princeps laudabilis vitam perdidit.*

Pag. 164. Cap. 96.

Arnór.

Eigi vard ins ægia
audligr konúngs daudi
hlífdot hlenna ſofi
hoddum rodnir oddar.

Helldr kuro meirr ins mæra
milldíngs enn grid villdo
of fólkſnaran fylki
falla lids menn allir.

Ordo: Eigi vard daudi enns ægia konúngs audligr; hlenna ſofi hlífdot hoddum rodnir oddar; helldr kuro allir lidzmenn ens mæra milldíngs at falla of fólkſnaran fylki enn þeir villdo grid.

Versio: *Haud auſpicata erat regis terribilis mors; nebulorum ſuppreſſori ſpicula auro ornata non pepercerunt; omnes illuſtris regis commilitones potius ſuper bellicoſum principem cædi elegerunt, quam vitæ gratiam poſcere.*

Pag. 168. Cap. 100.

Þorkéll Skallaſon.

Hundrad lét í heitum
hirdmenn jöfurs brenna
ſóknar yggr enn ſeggium
ſvido kvelld var þat elldi.

Frétt er at fyrdar mátto
flagdviggs und kló liggia
ímleitum fékz áta
öls black vid hræ Fracka.

Orðo: Sóknar yggr lét hundrad jöfurs hirdmenn brenna í heitum elldi, enn þat var ſeggium ſvido qvelld; þat er frétt at firdar mátto liggia undir flagdviggs kló; ímleitum ölsblack féckz áta vid Fracka hræ.

Versio: *Centum regis ſatellites calido igne heros combuſſit; hæc militibus veſpera exarſit. Famâ notum eſt qvod viri* a) *lamiæ jumenti ungvibus ſubjicerentur: fero* b) *ſylvæ eqvo victus parabatur ex Francorum cadaveribus.*

Glossa: a) Lupi. b) Sylvæ eqvus hic lupus vel alia qvævis fera dicitur.

Pag. 168. Cap. 101.

Idem.

Víſt hefir Valþióf hrauſtan
Viliálmr ſás raud málma
hinn er haf ſkar ſunnan
hællt í trygd of væltan.

Satt er at ſíd mano létta
ſnarr enn minn var harri
deyrr eigi milldíngr mærri
mann-dráp á Englandi.

Ordo: Hinn Viliálmr er ſkar ſunnan hællt haf, ſás raud malma, hefir víſt í trygd of vælltan trauſtan Valþióf. Satt er at eigi deyr mærri milldíngr enn minn ſnarr harri var; manndráp mano ſíd létta á Englandi.

Versio: *Ille Viljelmus qui mare ex austro sulcavit, (et) qui* a) *ferra rubefecit, fortem Valthiofum contra datam fidem fraudavit. Verum est quod rex nemo, forti domino suo illustrior, moriatur. Sero homicidia in Anglia cessabunt.*

Glossa: a) Ferreos enses.

Pag. 174. Cap. 104.

Þiódólfr.

Árædis naut eydir — hugr rædr hálfr ſigri
alldyggr Sælunds byggia — Haralldr ſannar þat manna.

Ordo: Alldyggr Sælunds byggia eydir naut árædis; þat ſannar Haralldr; hugr manna rædr hálfum ſigri.

Versio: *Optimus Sælandorum vastator fortitudinis suæ fructum cepit; Haraldi exemplum hoc probat; dimidium victoriæ animi fortitudini adscribendum.*

Ibidem.

Idem.

Reffir reyndan offa — Sverds hafa ſlíkar byrdar
rád-gégn konúngr þegnum — ſanns nýtr hverr vid annan
hyck at hilmis reckar — Haralldr ſkiptir ſva heiptum
halldi upp því er vallda. — hliótendr er sér brióta.

Ordo: Rádgegn konúngr reffir þegnum reyndan offa. Hyck at hilmis reckar halldi því er vallda. Sverds hliótendur hafa ſlíkar byrdar er ſér brióta; ſva ſkiptir Haralldr heyptum at hverr nýtr ſanns vid annan.

Versio: *Rex prudens subditos ob deprehensam insolentiam punit: novi quod regis homines accipiant (poenas) quas merentur; viri, quæ ipsi parant, onera ferunt: ita Haraldus castigationes distribuit, ut alius cum alio juste agat.*

Pag. 175. Cap. 104.

Idem.

Mörk lét veitt fyrir verka — hann lætr hylli ſinnar
vekiandi mér ſneckio — hialldurs tilgiördir vallda.

Ordo: Hialldurs vekiandi lét mér veitt (veitta) mörk fyrir ſneckio verka; hann lætr tilgiördir vallda hylli ſinnar.

Versio: *Prælii excitator pro pristis carmine marcam (auri) dono dedit: ille sola merita favore suo potiri facit.*

Pag. 177. Cap. 106.

Incerti auctoris.

Vardi ógnar ordum — jörd ſva at eingi þordi
Álafr oc frid-málum — all-vallda til kalla.

Ordo:

Ordo: Ólafr vardi jörd ógnar ordum oc frid-málum, ſva at eingi allvallda þordi tilkalla.

Versio: *Olavus et minis et blanditiis regnum tuebatur, ut regum nemo sibi adserere auderet.*

Pag. 177. Cap. 106.

Steinn Herdíſarſon.

Sín ódöl man Sveini
ſókn-ſtrángr í kaupángi
þars heilagr gramr hvílir
hann er ríkr jöfurr banna.

Ætt ſinni man unna
Ólafr konúngr hála
Ulfs þarfat því arfi
alls Noregs til kalla.

Ordo: Í þrándheimi, þars heilagr gramr hvílir, man ſóknſtrángr banna Sveini ſín ódöl; hann er ríkr jöfur. Olafr konúngr man hála unna ſinni ætt, því þarfat Úlfs arfi kalla til alls Noregs.

Versio: *In Thrandhemia ubi rex ſanctus quiescit, bello acer (princeps) a prædiis hæreditariis Svenonem prohibebit, rex potens est. Rex Olavus (Sanctus) genti suæ optime favebit; frustra igitur Ulfi hæres totam Norvegiam ſibi adseret.*

X.

SAGA ÓLAFS KYRRA.

Pag. 179. Cap. 1.

Steinn Herdíſarſon.

Lönd vill þengill þrænda
þat líkar vel ſkatnum
öll vid ærna ſnilli
eggdiarfr í frid leggia.

Hugnar þiód er þegna
þrályndr til fridmála
kúgar Engla ægir
Ólafr borinn ſólo.

Ordo: Egg-diarfr þrænda þengill vill vid ærna ſnilli leggia öll lönd í frid; þat líkar ſkatnum vel. Hugnar þiód at ſólo borinn Olafr, Engla ægir, kúgar þrályndr þegna til fridmála.

Versio: *Ferro acer Thrandorum rex multa cum elegantia in omnibus terris (in toto regno) pacem ſtabilire ſtudet; id hominibus multum placet. Id (inquam) populo placet quod ſole (felici ſidere) natus Olavus, Anglorum territor, homines (Danos) ad pacificationem pertinaciter cogit *).*

*) Omittitur hic cantilena ruſtici de cornicum garritu, occurrens Cap. 9. pag. 188. cum nulla uberiore explicatione egere videatur. F. M.

Pag. 182. Cap. 3.

Stúfr Skálld.

Viſſac hilldar hveſſi
hann var nýtſtr at kanna
af gódum byr grídar
gagn-ſælan mér fagna,

þá er blód-ſtara brædir
baugum grimmr at Haugi
giarn med gylldo horni
géck ſiálfr á mic drecka.

Ordo:

Ordo: Viſsac gagn-ſælan hilldar hveſsi fagna mér af gódum grídar byr; hann var nýtſtr at kanna, þá er baugum grimmr blód-ſtara brædir, at Haugi, géck giarn at drecka á mic med gylldo horni.

Versio: *Novi victoriosum belli excitatorem bono cum animo me excipere; cum eo conversari multum proderat. Cum annulis sævus (liberalis) corvi pastor Högi (convivium celebrans) mihi aureo cornu propinaret.*

Pag. 189. Cap. 9.

Stúfr Skálld.

Géfr átt-ſtudull jöfra
örr oc ſteinda knörro
hann vill hnöggvi ſinnar
há-bryniod ſkip ſynia.

þiód nýtr Ólafs audar
annar konúngr mannum
ſé þú hve ſlíkt fé reidir
ſic beſtan gram miklo.

Ordo: Örr jöfra átt-ſtudull géfr há-bryniod ſkip oc ſteinda knörro; hann vill ſynia hnöggvi ſinnar. Ólafs audar nýtr þiód hve annar konúngr reidir mannum lítit fé; ſé þu ſic miklo beſtan gram.

Versio: *Liberalis regii generis stirps naves circa scalmos ferro munitas et picta navigia oneraria dat, ut avaritiæ crimen amoliatur. Olafi divitiis populus fruitur; num qvæso rex qvisqvam alius tantam hominibus pecuniam numerat. Ecce regem* a) *longe optimum!*

Glossa: a) *Sie beſtann*, pro *at ſér beſtan* antiqva locutio, qvam et alibi observavi.

Ibidem.

Idem.

Her þengill gledr hríngum
hoddörr ſás rýdr odda
beck-ſagnir lætr bragna
bragníngr giöfum fagna.

Nordmönnum géfr nenninn
Noregs konúngr ſtórum
örr er Engla þverrir
Ólafr borinn ſólo.

Ordo: Hoddörr þengill, ſá er rydr odda, gledr her hríngum; bragna bragníngr lætr beck-ſagnir fagna giöfum. Sólo borinn Ólafr Noregs konúngr géfr nennin Nordmönnum. Engla þverrir er örr ſtórum.

Versio: *Auri largus Princeps mucrones rubefaciens exercitum annulis exhilarat, hominum rex consessores donis gaudere jubet; sole (felici sidere) natus Norvegiæ rex Norvegis sedulo munera confert. Anglorum exterminator summe liberalis est.*

Ibidem.

Idem.

Hilmir géfr oc hiálma
hird ſva at einkis virdir
konúngs prýda þau klædi
kynſtórs fírum brynior.

Dyggr lætr þúngar þiggia
þengill af ſér drengi
vas launar ſva víſi
verdúngo Hálfs gérdar.

Ordo: Hilmir géfr fírum hiálma oc brynior ſva at einkis virdir; þau klædi prýda kynſtörs konungs hird. Dyggr þengill lætr drengi þiggia at ſér þúngar Hálfs gérdar, ſva launar víſi verdúngu vas.

Versio: *Rex galeas et loricas suis dat, acsi nihili faciat; hic vestitus generosi regis satellitio bene sedet. Rex fidelis gravem armaturam satellites suos a se accipere jubet; ita rex custodiis labores rependit.*

Pag.

Pag. 189. Cap. 9.

Stúfr Skálld.

Ólafr géfr ſva jöfra
galli eingi má ſniallra
höggvit goll til hylli
hilldínga konr milldi.

Gramr er und heidum himni
hann er fremſtr konúng-manna
ſpurdo hve glíct má giörva
giöflundr borinn undir.

Ordo: Ólafr, hilldínga konr, géfr til hylli höggvit gull ſniallra jöfra, ſo eingi galli má milldi; giöflundr gramr er borinn und heidum himni; hann er fremſtr konúng-manna; ſpurdo hve glíct má giörva.

Versio: *Olavus, regibus satus, ad favorem sibi conciliandum dissectum* a) *celebrium regum dat, ut* b) *nullum vitium contra liberalitatem valeat. Liberalis rex, sub sudo coelo natus, inter regios homines eminet; quære* c) *quisnam tale quid faciat.*

Glossa: a) Sive hæreditate acceptum, sive regibus per victricia arma ereptum. b) Ut nullum vitium vel labes insit donis: nota Prov. *galli er á giöf Niardar:* donum Niordi (Dei) non omni ex parte bonum. c) Pro *hve* legendum videtur *hverr; görva* inf. pro *göra.*

XI.

SAGA MAGNÚSS BERBEINS.

Pag. 192. Cap. 1.

Incerti Auctoris.

Úngr kom Hácon híngat
hann er beſtr alinn manna
frægdar milldr á folldo
fór med Steigar-Þóri.

Syni Ólafs baud ſídan
ſiálfr upp Noreg hálfan
milldr enn Magnús villdi
mál-ſniallr hafa allan.

Ordo: Indoli sermonis congruus.

Versio: *Hacon juvenis huc venit, optimus inter homines natus, inclutus Thorerem Steigensem per terram secutus est. Postea liberalis Olavi filio dimidium Norvegiæ concedere voluit, sed disertus Magnus totum postulavit.*

Pag. 194. Cap. 3.

Biörn Krepphendi.

Vítt lét Vorſa drottinn
vard ſkiótt rekinn flótti
hús ſveid Hörda ræſir
Halland farit brandi.

Brendi budlúngr þrænda
blés kaſtar hel faſta
vakti Víkdölſk eckia
víds mörg héröd ſídan.

Ordo: Vorſa drottinn lét Halland vítt farit brandi. Hörda ræſir ſveid hús; flótti vard ſkiótt rekinn. Síðan brendi budlúngr þrænda víd mörg héröd; kaſtar hel blés faſta, Víkdölſk eckia vakti.

Versio: *Vorsorum dominus Hallandiam late armis peragravit; Hordorum Rex domos combussit; mox incolæ in fugam conjecti sunt. Postea Thrandorum princeps multa territoria late incendit; ligneæ struis mors (incendium) certe multum excitabatur. Vidua Vikdalica vigilavit.*

Pag. 196. Cap. 4.

Þorkéll Hamarsſkálld.

Vídt dró ſinar ſveitir
ſaman ſtórhugadr Þórir
helldr vórot þaug hölldum
haglig rád med Agli.

Snörp frác á því er urpo
endr Skiálgs vinir lendir
menn vid mord-hauks brynni
mein of afl ſér ſteini.

Ordo: Stór-hugadr Þórir med Agli dróg vídt ſaman ſínar ſveitir; þaug rád vórot hölldum helldr haglig. Ec frá á því ſnörp mein er lendir menn, Skiálgs vinir, urpo, ſér of afl, ſteini vid mord-hauks brynni.

Versio: *Animosus Thorer cum Egillo suas copias late collegit; hæc consilia hominibus suis multum utilia erant. Ex relatione novi multum inde malum evenisse, quod vasalli, Skialgi amici, lapidem suis viribus majorem in* a) *præliatorem jacularentur.*

Glossa: a) *Mordhauks brynni* qvi funebrem vulturem aqvat, sangvine pascit i. e. strenue cædit et pugnat.

Pag. 197. Cap. 5.

Incerti auctoris.

Bredr í Biarkey midri
ból þat er ec veit gólaſt
tæra þarft af Þóri
þýtr vandar böl ſtanda.

Jóan man eigi frýa
ellds né ráns er qvelldar,
ſvídr biartr logi breidan,
bý leggr reyk til ſkýa.

Ordo: Í midri Biarkey bredr þat ból er ec veit gólaſt; tæra þarft ſtanda af Þóri, þýtr vandar böl, cet.

Versio: *In medio insulæ Biarkey exardet habitaculum quod novi amoenissimum; non accidit ut bonum quid Thorero proveniat; virgæ noxa (ignis) stridet; cum vesperascit, ignes et rapinas deesse Joannes non qvere tur. Flamma lucens amplam villam consumit; fumus ad nubes usqve elevatur.*

Pag. 198. Cap. 6.

Idem.

Spurdi Ullſtrengr ordi
at rendo ſkip hvatla
ſverd bito ſnarpra firda
fætt hve Þórirr mætti.

Lundr kvadz heill at höndum
hiörs frágom þat giörva
giördiz glamm á bordum
grióts enn hrumr at fótum.

Ordo: Skip rendo hvatliga at; ſverd bito ſnarpra firda fætt; Ullſtrengr ſpurdi ordi hve Þórir mætti? hiörs lundr qvadz heill at höndum enn hrumr at fótum: þat frágom vér giörva; á bordi giördiz glamm.

Versio: *Naves acriter concurrebant: gladii fortium virorum pacem diremerunt. Ullstrengus verbo quæsivit qvomodo Thorer valeret? gladii gestatur se esse sanum manibus, ægrum pedibus respondit; id mihi pro certo relatum est; ad latera navis lapidum strepitus ingruit.*

Pag.

Pag. 199. Cap. 6.

Incerti auctoris.

Ord frác Agli verda
unnar dags á munni
ſól vid siklíngs þræla
ſatt einardar latta.

Hvern þeirra qvad hærra
hialldr-bliks enn ſik miklo
beid of mikit eydir
ángr makligra at hánga.

Ordo: Ec frá, unnar dags ſól! Agli verda ſatt ord á (af) munni vid einardar latta ſiklíngs þræla. Hialldr-bliks eydir qvad hvern þeirra makligra at hánga miklo hærra enn ſic; (hann) beid of mikid ángr.

Versio: *Audivi, o mulier! Egillo verum verbum excidisse in perfidos regis servos; dixit, puta, gladii tritor qvemvis eorum digniorem ipso altius suspendi; nimio ille malo affectus est.*

Ibidem.

Biörn Krepphendi.

Snarr raud Sygna harri
Sverd á úthlaups ferdum
vítt nam vargr at ſlíta
varma brád á Harmi.

Frátto hve fylkir mátti
fór ſva at hengdr var Þórirr
för vard gunnar görvis
greid drottins ſvik leida.

Ordo: Snarr Sygna harri raud ſverd á úthlaups ferdum: vargr nam vítt á Harmi at ſlíta varma brád; ſva fór at Þórir var hengdr; frátto hve fylkir mátti leida drottins ſvik; greid var gunnar giörvis för.

Versio: *Acer Sognensium rex in excursoribus (prædonibus et rebellibus) gladium rubefecit. In Harmo (sinu) late lupus calidam prædam (cadavera) discerpsit; ita accidit, ut Thorer patibulo suspenderetur. Audistin', quomodo Rex perfidiam in magistratum puniret. Iter militis bene successit.*

Pag. 200. Cap. 7.

Idem.

Hrafn-greddir vann hrædda
hlífar ſtygdr í bygdum
Þrændſka drótt er þótti
þeim markar böl ſveima.

Hygg ec at herſa tveggia
her-balldr lyki alldri
ſinniör vera ſváro
ſvángr flaug örn til hánga.

Ordo: Hlífar ſtygdr hrafn-greddir vann Þrændſka drótt hrædda, er þeim þótti markar böl ſveima í bygdum: ec hygg at herballdr lyki tveggia herſa alldri: þeir ſvóro hann vera ſinniör: ſvángr örn flaug til hánga.

Versio: *In armis exacerbatus corvinæ famis excitator Thrandorum populo terrorem incussit, cum sylvæ cladem (ignem) in habitaculis suis sævire viri viderent: novi quod duorum præfectorum vitam clauderet; illi domi[illegible] esse jurarunt. Esuriens aqvila ad patibulum volavit.*

Pag. 209. Cap. 9.

Idem.

Lék of Liódhús fíkiom
lim-ſorg nærri himni
vítt bar ferd á flótta
fúss gaus elldr or húſom.

Örr ſkiölldúngr fór elldi
í Viſt búendur miſto
róg geiſla vann ræſir
raudan lífs oc audar.

Ordo:

Ordo: Lim-ſorg lék ſíkiom of Liódhús nær himni; fúſs elldr gaus or húſum; ferd bar vítt á flótta; örr ſkiölldúngr fór í Viſt elldi; búendur miſto lífs oc audar: ræſir vann róg geiſla raudan.

Versio: *Ramorum dolor (ignis) multo impetu super Liodhusis volavit prope in cælum; flamma vehemens ex ædificiis evomebatur; populus late fugit. Rex liberalis Vistam insulam incendiis peragravit. Rustici vita et opibus spoliati sunt. Rex pugnæ radium (gladium) rubefecit.*

Pag. 209. Cap. 9.

Biörn Krepphendi.

Húngr-þverrir lét heriat
hrídar gagls á ſkídi
tönn raud Tyrviſt innan
teitr vargs í ben margri.

Grætti Grænlands drottinn
géck hátt Skota ſteckvir
þiód rann Mylſk til mædi
meyar ſudr í eyum.

Ordo: Hrídar gagls húngr-þverrir lét á ſkídi heriat innan Tyrviſt: teitr raud vargs töhn í margri ben. Grænlands drottinn grætti meyar ſudr í eyum. Skota ſtöckvir géck hátt. Mylſk þiód rann til mædi.

Versio: *Avis bellicæ famem qui sedat, navi (vectus) in Tyrvista insula populatus est: multo vulnere lupi dentem alacer rubefecit. Grænlandiæ dominus virgines Hebudum tristes reddidit. Scotorum fugator a navibus longe egressus est. Plebs Mylica cursu languit.*

Pag. 210. Cap. 10.

Idem.

Vídt bar ſnialir of ſlétta
Sandey konúngr randir
rauk um Íl þás ióko
alvaldsmenn á brennur.

Santíri laut ſunnar
ſeggia kind und eggiar
ſigr-gædir réd ſídann
ſnialir Manveria falli.

Ordo: Sniallr konúngr bar randir vídt of ſlétta Sandey; (þat) rauk um Íl, þá alvallds menn jóko á brennur. Sunnar Santíri laut ſeggia kind und eggiar: ſídan réd ſnialir ſigr-gædir Manveria falli.

Versio: *Rex elegans per planam Sandeyam late clypeos (arma) ferebat; fumus per Ilam insulam excitabatur, cum regii milites incendia augerent. Ad austrum á Santiris hominum genus gladiorum aciebus succubuit: postea princeps victoriosus in causa erat, ut Manenses cæderentur.*

Pag. 211. Cap. 10.

Idem.

Hætt var hvert þat er átti
hvarf Gudrödar arfi
lönd vann lofdúngr þrænda
Lögmanni þar bannat,

Nýtr féck neſium utar
nadurs bíng-töpud fíngin
Egda gramr þars umdo
úngr vettrima túngur.

Ordo: Hvert þat bannat hvarf er átti Gudrödar arfi var Lögmanni hætt: þrænda lofdúngr vann lönd; nýtr (oc) úngr Eyda gramr, féck utar neſium fíngin nadr-bíng-töpud, þar vettrima túngr ſúngo.

Versio:

Versio: *Quodvis inaccessum territorium, quod hæres Gudrödi possedit, Lagmanno tutum (refugium) non erat. Thrandorum rex regna sibi subjecit; optimus junior Agdensium princeps extra promontoria auri perditorem captivum cepit, ubi gladii strepuere.*

Pag. 212. Cap. II.

Biörn Krepphendi.

Líſſpelli réd laufa — Öll hefir Jóta fellir
lundr í Aunguls-ſundi — eyland farit brandi
broddr fló þars ſlög ſnuddo — vítt liggr dyggs und drottin
ſnúdigt Huga ens prúda. — döglings grund of ſtundir.

Ordo: Laufa lundr réd líſſpelli Huga enns prúda í Önguls-ſundi. Broddr fló ſúndigt þars ſlög ſnuddo. Jóta fellir hefir farit brandi öll eylönd; of ſtundir liggr vítt dyggs döglíngs grund und drottin.

Versio: *Gladii gestator Hugonis animosi mortis causam attulit in Onguleusi freto. Mucro cum impetu volavit, ubi ictus crebro infligebantur. Jotorum (Cimbrorum) cæsor omnes insulas armis peragravit. Hoc tempore præstantis regis terra (regnum) late patet, sub ipso.*

Ibidem.

Incerti auctoris.

Dundi broddr á brynio — Streings fló hagl í hrínga
bragníngr ſkaut af magni — hné ferd enn lét verda
ſveigdi alvalldr Egda — Hörda gramr í hardri
álm ſtöck blód á hiálma. — hiarl-ſókn banat jarli.

Ordo: Broddr dundi á brynio. Bragníngr ſkaut af magni. Allvaldr Egda ſveigdi álm; blód ſtöck á hiálma. Streings hagl fló í hrínga. Ferd hné, enn Hörda gramr lét í hardri hiarlſókn verda banat iarli.

F. M.

Versio: *In loricam mucro ingruit; pro viribus rex iaculatus est; Agdensium monarcha arcum incurvavit, sangvis galeæ aspersus est; nervi grando (sagittæ) in loricæ maculas insiluit; (hostilis) exercitus sternebatur, sed Hordorum rex in acri conflictu effecit ne dynasta a regno prohiberetur* *).

*) Olafsen legit *bannat*, unde ipsius versionis tenor; præfero textus *banar*, et adpositam igitur translationem [fecitqve Comitem perire] probare cogor. F. M.

Pag. 218. Cap. 16.

Incerti auctoris.

Spurdi gramr hvat gérdi — Framreidar var ſnaudi
Gipardr þá er lid bardiz — fulltraudr á jó raudum
vér rudum vapn í dreyra — vill eigi flock varn fylla
varat hann kominn þannig. — falſc riddarin valſki.

Ordo: Þá er her bardiz, ſpurdi gramr hvad Gipardr gérdi; var hann eigi þannig kominn, vér rudum vapn í dreyra; ſnaudi á raudum jó var fulltraudr framreidar; valſki riddarin falsc, vill eigi fylla vorn flock.

Versio: *Cum exercitus pugnaret, rex interrogavit: qvid Gipardus faceret, cum eo non venit. Nos arma sangvine madefecimus. Homuncio rubro eqvo vectus in pugnam progredi multum tergiversatus est; eques ille Gallus subduxit se, partibus nostris accedere recusat.*

Pag. 218. Cap. 16.

Eldiárn Islendíngr.

Hví ſæmir hitt at dúſa
hird-manni gédſtirdum
veſto nú þó kiöl koſti
knár riddari inn hári.

þat er ſatt at býdc bytto
breid-húfum þér reida
auſtr er til hár á heſti
hval-jardar Gipardi.

Ordo: Hví ſæmir hitt gédſtirdum hirdmanni, at dúſa; veſto nú knár, inn hári riddari, þó kiöl koſti; þat er ſatt ec býd þér Gipardi at reida bytto; auſtr er til hár á breid-húfum hvaljardar heſti.

Versio: *Id austerum satellitem qvomodo deceat, ut in lecto deses jaceat; esto alacer e cane (capillate) eques! qvamvis in sentina (aqva sentinæ) sit laborandum. Æqvum est ut te hydriam sustollere jubeam: nauteæ nimia copia est in ventrosa navi.*

Pag. 219. Cap. 16.

Idem.

Frác at flótta rakot
falſk annat lid manna
þar var hardr at ec heyrda
hernadr á Foxerni.

Vard hiálm-þrymo herdis
hár þars ſtaddir várot
gángr er Gautſka drengi
Gipardr í hel bardir.

Ordo: Frác (frá ec) at (þá) flótta rákot, falſc (fal ſic) annad manna lid; þar var, at eg heyrdat, hardr hernadr á Foxerni. Hár vard hialm-þrymo herdis gángr, þars ſtaddir várot er (þú) Gipardr bardir gautſka dreingi í hel.

Versio: *Audivi cum turbam fugientem persequeris, qvod reliqvus exercitus delitesceret; secundum famam ad aures meas pervenientem Foxerni durus erat conflictus; vehemens erat pugnam augentis impetus, ubi aderas Gipardæ, et viros Gothos lethaliter percuteres.*

Pag. 221. Cap. 18.

Magnús Berbeínn.

Ein er ſú er mér meinar
Matthilldr oc vekr hilldi
már dreckr ſudr or ſárum
ſveita leik oc teiti.

Sá kénnir mér ſvanni
ſín lönd er ver röndo
ſverd bito högna hurdir
hvít-iarpr ſofa lítit.

Ordo: Matthilldr ſudr er ſú ein mér meinar leik oc teiti; ſveita már dreckr or ſárom oc vekr hilldi; ſá hvítjarpr ſvanni er röndo ver ſín lönd, kénnir mér at ſofa lítit; ſverd bito högna hurdir.

Versio: *Mathildis in austro, unica est qvæ ludos et laetitiam mi prohibet; sangvinis gavia (corvus) ex vulneribus bibit et prælia excitat (prænunciat): fusca illa puella qvæ clypeo (armis) sua regna tuetur, parum me dormire docet; gladii scuta secarunt.*

Pag.

Pag. 222. Cap. 18.

Magnús Berbeinn.

Hvat er hér í heimi betra
hyggr ſkálld af þrá ſialldan
miöc er lángr ſás dvelr drengi
dagr enn vifin fögro.

þúngan ber ec af þíngi
þann harm er ec ſkal ſvanna;
ſkreytaz menn á móti
minn alldreigi finna.

Ordo: Hvat er betra hér í heimi enn en fögru víf; ſkálld higgr ſialdan af þrá; miöc er ſá dagr lángr ſem dvelr drengi; af þíngi ber ec þann þúngan harm er ec ſcal alldrei finna þann minn ſvanna; menn ſcreytaz á móti.

Versio: *Quid in hoc mundo pulcris mulieribus præstat. Poëta (ego rex) animum dolore raro relaxat: perquam longus ille dies, qui hominum vota moratur. Domum ego rediens gravem alo moerorem, quod hanc meam puellam nunquam visurus sum; in comitia venientes sese ornant* *).

*) Hic sine dubio præferenda lectio varians No. 18. Cod. E. "*Sceytaz menn á móti*„ ɔ: homines (votis meis) impedimenta objiciunt. F. M.

Ibidem.

Idem.

Jörp man eigi verpa
armlín á glæ ſínum
ord ſpyrc gollhríngs gérdar
gód of ſkálld í hliódi.

Annec þótt eigi finnac
opt gudvefiar þopto
viti menn at ec hygg hennar
hála ræktar málum.

Ordo: Ec ſpyr gód ord gollhríngs gérdar of ſkálld í hliódi: jörp arm-lín man eigi verpa ſínum á glæ. Ec ann gudvefiar þopto; þótt eigi finni ec opt; viti menn at ec hygg hála hennar ræktar málum.

Versio: *Annulatæ puellæ amica verba audio palam in poëtam (in me). Fusca puella sua (verba) incassum non proferet. Mulieri faveo, at eam sæpe non conveniam; sciant omnes, quod ejus officiosa effata magni faciam.*

Glossa: Pro *arm-lín* legere malim *álm-lín*, mulieris a mari sumta descriptio.

XII.

SAGA SIGURDAR JÓRSALAFARA.

Pag. 232. Cap. 3.

Þórarin Stuttfeldr.

Sva kom fylkis
framt lid ſaman
marg-ſpaks mikit
milldíngi vildt.

at ſkip vid ſkip
ſkar-fögur of lög
heids grams hédan
hnigo ſextíger.

Ordo:

Ordo: Marg-ſpaks fylkis framt lid milldíngi vildt, kom ſva mikit ſaman, at heids grams ſkarfögur ſkip vid ſkip hnigo hédan 60.

Versio: *Multiscii regis elegans exercitus, principi suo deditus tanto numero convenit, ut sereni regis commissuris concinnæ naves simul* 60 *hinc laberentur.*

Pag. 233. Cap. 3.

Einar Skúlaſon.

Vas-öflugr réd víſi
veſtr helmíngi meſtum
ód ad enſko ládi
ægis marr und harra.

Stál lét hilmir hvílaz
heipt-gladr oc var þadra
né gramr á val vimrar,
vetr-lengis ſtígr betri.

Ordo: Vas-öfligr víſi réd meſtum helmíngi veſtr; ægis marr ód und harra ad enſko ládi: heipt gladr hilmir lét ſtál hvílaz oc var þadra vetr-lengis, né ſtígr betri gramr á vimrar val.

Versio: *Marino itinere fortis rex occidentem versus maximum comitatum deduxit; navis dominum ferens ad terram Anglicanam vada sulcavit. Princeps pugna alacer naves tunc subsistere fecit et ibidem hiemavit: rex melior navim non conscendit.*

Pag. 233. Cap. 4.

Idem.

Oc ſá er ædſt gat ríki
ól þiód-konúngr ſólar
önd á Jacobs landi
annan vetr und ranni.

þar frá ec hilmi heriar
hialldurs laus-mæli giallda.
gramr ſvan bræddi ſnemma
ſnarlyndr frömum jarli.

Ordo: Oc þiód-konúngr ſem ædſt gat ríki und ſólar ranni, ól önd annan vetr á Jacobs landi; þar frá ec heriar hilmir giallda frömum jarli laus-mæli; ſnemma bræddi ſnarlyndr gramr hialldurs ſvan.

Versio: *Et universæ gentis rex, qui maximum sub cælo regnum consecutus est, secunda hieme vitam degit in Jacobi terra: Audivi quod dux exercitus illic præstanti dynastæ rupta promissa rependit. Acer dux mature corvos prædis pavit.*

Pag. 234. Cap. 4.

Halldór Sqvalldri.

Oc fá-dýrir fóro
fiölnis rots at móti
vígáſum hlód víſi
víkíngar gram ríkum.

Nádi herr at hrióda
hlaut drengia vinr fengi
fyrdum hollr enn fellat
fátt lid galeidur átta.

Ordo: Oc fá-dýrir víkíngar foró at ríkum gram fiölnis róts móti; víſi hlód vígáſom. Herr rédi at hrióda átta galeidur; féllat fátt lid enn firdum hollr drengia vinr hlaut fengi.

Versio: *Et piratæ nobiles prælio potentem principem invaserunt; dux stravit milites. Exercitus octo galeras vastavit; non pauci cæsi sunt, sed militum amicus, ab omnibus amatus; prædas nactus est.*

Pag.

Pag. 234. Cap. 4.

Halldór Sqvalldri.

Stór ſkal ec verk þaug er vóro — Giördiz helldr vid harda
vánar dags á Spáni — hermenn gramr beriaz
prútt lét ſlöngvir ſóttann — grátt er görva neytto
Sintri konúngs inna. — Gods rétti ſér bodnum.

Ordo: Ec ſkal inna þaug ſtór verk konúngs á Spáni, er vanar dags ſlöngvir lét Sintri prúdt ſóttann; gramr gérdiz beriaz helldr grátt vid harda hermenn, er görva neytto Guds rétti ſér bodnum.

Versio: *Ea referam regis magna facinora, quæ in Hispania gesta sunt, cum auri dissipator Sintram (castellum) strenue impugnaret. Rex animo exacerbato cum acribus militibus prœliatus est, qui oblata christianismi jura abjecerunt.*

Pag. 235. Cap. 5.

Idem.

Sudr vant ſigr enn þridia — lofdúngs kundr er lendot
ſniallr vid borg þás kalla — Liſsibon á froni.

Ordo: Enn þridia ſigr vanto, ſniallr lofdúngs kundr! er lendut á fróni vid þá borg er (menn) kalla Liſsibon.

Versio: *Tertiá victoriá potitus es, strenue princeps! cum navim ad terram appelleres, prope urbem Lissibonam dictam.*

Ibidem.

Idem.

Út frác ydur þars heitir — fólc þeyſandi fýſaz
Alkaſsi ſtyr hvaſsan — fiórda ſinn at vinna.

Ordo: Ec frá ydur, fólk þeyſandi! fiórda ſinni fýſaz at vinna hvaſsan ſigr, þar er heitir Alkaſsi.

Versio: *Audivi vos, o exercitus strenue dux! quarto superbam victoriam consecutum esse in loco Alcasse dicto.*

Ibidem.

Idem.

Unnit frác í einni — hitti herr á flótta
eyddri borg til ſorga — heidins vífs at dríſa.

Ordo: Ec frá í einni eyddri borg unnit til heidins vífs ſorga; herr hitti at dríſa á flótta.

Versio: *Audivi quod in vastata quadam urbe paganæ mulieri ægre fieret; exercitui fugam capessere obtigit.*

Pag. 236. Cap. 6.

Halldór Sqvalldri.

Treyſtuz egg fyrir auſtan náſkarri fló nýrra
ydr tiódi Gud rióda Niörva-ſund til unda.

Ordo: Fyrir auſtan Niörva-ſund treyſtuz (þér) rióda egg, Gud tiódi ydur: náſkarri fló til nýrra unda.

Versio: *Ad orientem á freto Gaditano aciem rubefacere ausus es; Deus tibi tulit auxilium; corvus ad nova vulnera evolavit.*

Pag. 237. Cap. 6.

Idem.

Vard fyri ſtafni þar vard eggiar
ſtyriar giörnom og elld þola
frid-raſkadar blá-manna lid
Formintera. ádr bana fengi.

Ordo: Formintera vard fyri ſtyriar giörnum frid-raſcadar ſtafni &c.

Versio: *Herois pacem rumpentis bellicosæ proræ Formentera obviam facta est. Illic Maurorum populus ignem et aciem passus est, antequam neci daretur.*

Ibidem.

Idem.

Böd-ſtyrkir létz þú barka Enn í hall at helli
bragníngs verk á Serkium her-nenninn fiölmennum
fræg hafa görzt fyrir gýgiar gaundlar þíngs med gengi
gagnſtig ofan ſiga. gný-þróttr nedan ſóttir.

Ordo: Þú bödſtyrkir! létz barka ſíga ofan fyrir gýgiar gagnſtig: fræg hafa giörzt bragníngs verk á Serkium; enn þú göndlar þíngs gný-þróttr ſóttir hernenninn nedan í hall at fiölmennum helli.

Versio: *Tu qui pugnam exasperas, per foeminæ giganteæ tramitem (i: rupem) cymbas descendere fecisti. Regis in Saracenos facta celebria sunt. Tu vero, bellici tumultus auctor! militiæ studiosus sursum in rupem, ad antrum usque, multo præsidio munitum adscendisti.*

Ibidem.

Þórarinn Stuttfelldr.

Bad gramr guma Þá er í reipum
gunn-hagr draga ram dyr þrama
byr-varga á biarg ſigo fyrir hellis
blá ſvarta tva. hlid dyr med lid.

Ordo: Gunnhagr gramr bad guma draga á biarg tva blá-ſvarta byrvarga; Þá er ram-dýr hlid ſigo fyrir hellis dyr med lid, (oc) þrama i reipum.

Versio:

Versio: *Pugnandi peritus princeps viros duas lividas naves in montem trahere jussit. Cum robore præstantia navigia ante antri ostium demitterentur (et) cum copiis et funibus suspenderentur* *).

*) Hunc ordinem præfero: *Þá er ramdýr (ſkip) ſigo i reipom, med lid, fyrir hellis hlid-dyr-þrama* ɔ: Cum robore præstantes (naves) funibus ob limen marginale antri ostii cum copiis demitterentur. F. M.

Pag. 238. Cap. 7.

Haldór Skvalldri.

Margdýrkadr kom merkir
mord-hióls ſkipa ſtóli
fúſs var fremdar ræſirr
frid-ſlits til Ivitſo.
Knátti enn hina átto
oddhríd vakit ſídan
Finns lét giölld á grænni
grams ferd Manörk verda.

Ordo: Margdýrkadr mord-hióls merkir kom ſkipa ſtóli til Ivitſo; fremdar ræſir var fridſlits fúſs. Grams ferd knátti enn vakit ena átto oddhrid; oc lét á grænni Manörk verda Finns giölld.

Versio: *Multum celebratus clypei sector classem duxit ad Ivitsam: dux ille præstans pacis dirimendæ cupidus erat: adhuc principis comitatus octavam excitavit mucronum turbam et in viridi Manarca Othini tributum*) *solvi fecit* ɔ: *pugnam, stragem commisit.*

*) Aut etiam i. q. *Finna giöld* ɔ: Finni sive Fennorum tributum, nempe sagittas, sagittarum volatum (pugnam jaculatoriam). F. M.

Pag. 241. Cap. 10.

Einar Skúlason.

Húf lét hilmir ſvíſa
haf-kalldan lof ſkáldi
esat of alvalds riſno
einfalt í Grik-ſalti.
Ádr vid einkar breida
audleſtir ſkip feſti
öll beid ölld med ſtilli
Akurs-borg fegins morgin.

Ordo: Hilmir lét hafkalldan húf ſvíſa í Grik-ſalti; erat ſkálldi einfaldt lof of alvaldz riſno. Ádr enn aud-leſtir feſti ſkip vid einkar breida Akursborg, beid öll ölld med ſtilli fegins morgun.

Versio: *Oceano algentem alveum (navem) Princeps prolabi fecit in mari Græco: (Monarchæ magnificentiam non simplici de causa poëta celebrat). Priusquam pecuniæ attenuator ad Acram latissimam naves ligaret, toti comitatui una cum principe lætum mane illuxit.*

Ibidem.

Idem.

Gét ec þeſs gramr fór vitia
glygs Jórſala bygdar
medur vitut ödling ædra
ógn-blídr und ſal vídum
Oc leyg-hati laugaz
leyft rád var þat nádi
hauka fróns í hreino
hvatr Jórdánar vatri.

Ordo: Ec gét þeſs at ógn-blídr gramr fór vitia Jórſala bygdar; vitut medur (menn) ædra ödlíng und vídum glyggs ſal. Oc hvatr hauka-fróns leyghati nádi laugaz í hreino Jórdánar vatri; þat rád var leyft.

Versio: *Commemoro quod pugnando alacer rex terram Hierosolymitanam visum ivit; sub lato ventorum tecto* (ɔ: *cælo*) *præstantiorem regem homines non norunt. Et strenuus auri osor in limpida Jordani aqua se lavit; hoc susceptum laudari meruit.*

Pag.

Pag. 242. Cap. II.

Haldór Skvalldri.

Borg heidna tókt brædir — hádiz hver vid prýdi
benia tíkur vid ríki — hilldr enn gaft af milldi.

Ordo: Þú benia tíkur brædir tókt vid ríki heidna borg; hver hilldr hádiz vid prýdi, enn Þú gaft milldi.

Versio: *Tu lupum prædâ pascens paganam urbem potenter occupasti; quodvis fortiter gestum est prælium: tum magnifica munera dedisti.*

Ibidem.

Einar Skúlason.

Sætt frá ec Dæla drottinn — Sterkr braut válict virki
drengr minniz þeſs vinna — vals munn-litudr gunnar
tóko hvaſt á hriſtar — fögur ruduz ſverd enn ſigri
hríd valſlöngur rída. — ſnarr bragníngr fagnar.

Ordo: Ec frá Dæla drottinn vinna ſætt; dreingr minnez þeſs; í hriſtar hríd tóko valſlöngur hvaſt rída; ſterkr gunnarvals munn-litudr braut válict virki; fögur ſverd ruduz en ſnarr bragníngr fagnar ſigri.

Versio: *Audivi regem Dalensium (Norvegiorum) pacem *) facere; Id vir memorat; in bellonæ (vero) tumultu balistæ vehementer ingruebant; fortis oris corvini tinctor tetrum illud vallum (munimentum) destruxit; corusci gladii tingebantur, sed rex acer victoriâ gavisus est.*

*) Verto historiam seqvens: "Audivi regem Saetam (Saidam vel Saidin ɔ: Sidonem urbem) occupasse." Vox *Sætt*, *Sæt*, (pronuntiata *Saitt*, *Sayt*) ad ungvem fere convenit recentiori Sidonis nomini nempe *Said* vel *Sayd (Sait)* — qvæ res Snorronis conjecturam valide confirmat. F. M.

Pag. 267. Cap. 24.

Sigurdr Konúngr.

Skiótt bar ec ſkiölld inn hvíta — þar hefec högg of höggit
ſkáld bidr at gud valdi — hand-viſt á Blálandi
ár til eggia ſkúrar — Gud rædr ſókn oc ſigri
ótraudr enn frá raudan. — ſvanni þínum manni.

Ordo: Ár bar ec ótraudr ſkiótt enn hvíta ſkiölld til eggia ſkúrar, enn raudan þadan frá; ſkálld bidr at Gud valldi. Þar á Blálandi hefi ec ſvanni! þínum manni höggvit handvíſt högg; Gud rædr ſókn oc ſigri.

Versio: *Ab initio lubens et alacris clypeum ad pugnam album, inde vero rubrum gessi: Deo poëta rem suam commendat. Illic in Blalandia (Mauritania) ego, o mulier! ictum dexterum viro tuo imitandum ici; Deus tam pugnæ qvam victoriæ arbiter est.*

Pag. 270. Cap. 28.

Þórarinn Stuttfelldr.

Hyck at hér megi þeckia — Værir milldr ef mæra
helldr í ſtuttum felldi — mic villdir þú ſkickio
oſs enn ec læt þeſsa — hvat hafi helldr enn tötra
óprýdi mér hlýda. — hilldíngr muni villdri.

Ordo:

Ordo: Ec hygg hér megi oſs þeckia í helldr ſtuttum feldi enn ec læt mér hlýda þeſſa óprýdi. Þú værir milldr mildíngr ef mic villdir mæra muni villdri ſkickio; hvat hafi helldr enn tötra.

Versio: *Me satis notum judico ex tunica nimis brevi; hoc vero minus decoro vestitu contentus sum. Liberalem te dicerem o rex! si me toga aliquanto meliore honorare velles; nihil non centonibus præfero.*

Pag. 27. Cap. 28.

Þórarinn Stuttfelldr.

Þú vændir mér þrænda
þengill ef ec ſtef fengia
frænda Serks at fundi
fólkr ackr géfa nackvat.
Létſto at Hákon heiti
hilldíngr enn fé-milldi
enn ſamir mér at minnaz
Mörſtrútr á þat görva.

Ordo: Fólk-rackr þrænda þengill! Þú vændir géfa mér nackvat at fundi ef ec fengia Serks frænda ſtef, létzo enn fémilldi hilldíngr at Hákon heiti Mörſtrútr; mér ſamir gérva at minnaz á þat.

Versio: *Bello acer Thrandorum rex: tu spem mihi fecisti doni cujusquam offerendi cum te convenirem, si modo in Serki cognatum carmen componerem. Tu rex liberalis dixisti Haconem cognomine dici Mörstrutum *); justum est ut id commemorem.*

*) *Mörſtrútr* i. e. adipalis truncus ɔ: homo obesus et brevis. F. M.

Pag. 272. Cap. 28.

Idem.

Full-vída hefir frædum
Fiöru-ſkeifr of her veifat
lyſtr oc leiri kaſtat
laſtſamr ara ens gamla.
Oc vanto eina kráko
ord-vandr á Serklandi
ſkeifr barto högna húfo
hræddr varliga brædda.

Ordo: Fullvída hefir lyſtr Fiöruſkeifr veifat frædum oc laſtſamr kaſtat leiri ens gamla ara of her. Hræddr barto ſkeifr högna húfo á Serklandi oc varliga ordvandr vanto eina kráko brædda.

Versio: *Nasutus Fioroskeifus carmina passim dispersit (effutivit), et calumnians inconcinnam poësin in populum contorsit *). Tu o Skeife **) galeam in Serklandia timidus gessisti, et celebris nominis parum studiosus unicam tantum cornicem præda pavisti ***).*

*) Vide literalem hujus periodi latinam translationem cum observatione illuc pertinente, in opere ipso. F. M.

**) Vel etiam: tu scævus &c. Mire conveniunt voces cognatæ gotho-germanicæ (Isl. *ſkeifr*, *ſkævr*, *ſcævur*, Dan. *skjæv*, *skav* Germ. *schief* &c.) Latinis *scævus*, *scæva* Gr. *σκαῖος*. F. M.

***) Vel etiam: prædam cepisti.

Pag. 287. Cap. 37.

Einar Skúlaſon.

Göfig lét hrund or höfdi
hvítíngs of ſök litla
audar aumum beidi
úngs manns ſkéra túngo.
þann ſám vér er várum
válauſt numin máli
hodda briót þars heitir
Hlíd fám vikum ſídar.

 Ordo:

Ordo: Göfig hvítíngs hrund lét of litla ſök ſkéra úngs manns túngo aumum audar beidi, or höfdi; þann hodda briót ſáum vér válauſt numin máli, fám vikum ſídar er vórum þar ſem heitir Hlíd.

Versio: *Nobilis mulier ob exiguam causam, juvenis lingvam, ex miseri hominis capite, exsecare jussit. Eum auri distributorem vidimus, sine dolo *) (vere) sermone captum paucis postea hebdomadibus, cum in villa Hlid dicta essemus.*

*) Aut, si mavis, sine ullo salutis periculo (vel impedimento) i. e. incolumem, sanum. F. M.

XIII.

SAGA MAGNÚSAR BLINDA OC HARALDS GILLA.

Pag. 298. Cap. 2.

Haldór Skvaldri

Magnús féck þars miklo valr nam völl at hylia
margs gengis naut hann lengri varmr fylkíngar arma.

Ordo: Magnús naut þar margs gengis, er hann féck miklo lengri fylkíngar arma. Varmr valr nam völl at hylia.

Versio: *Magnus ex numerosis copiis hunc fructum cepit, ut multo longiora strueret aciei cornua; calida cæsorum strages campum obvelavit.*

Pag. 299. Cap. 3.

Íngimar á Aſki.

Flögd hyötto mic Mic bito örvar
til Fýrileifar af álmboga
æ var ec ófúſs man ec alldregi
til orruſto. á Aſk koma.

Ordo: liqvet.

Versio: *Parcæ veneficæ me ut Fyrileifam peterem instigarunt; pugnam semper invitus accessi. Sagittæ ex ulmeo arcu missæ me momorderunt. Ascum post hæc nunqvam revisam.*

Pag. 300. Cap. 3.

Haldór Skvaldri.

Hardela létzo herdir Féck ſás fremſtr var miklo
haddíngs á jó tradda fliót-mælltr konúngr Jóta
gladr tók gramr vid haudri réd Hollſeto hrædir
grund til Eiríks fundar. hrauſt gengi þér drengia.

Ordo: Hardela herdir! þú létz á haddíngs jó grund tradda til Eiríks fundar: gramr tók gladr vid haudri. Fliót-mæltr Jóta gramr réd miklo; Hollſetu hrædir, ſá er var fremſtr féck þér hrauſt gengi drengia.

Versio:

Versio: *Duri certaminis auctor! tu mare conculcasti Haddingi equo (ɔ: navigasti) ad visendum Ericum. Rex alter regnum lætus adeptus est. Verba cito profereus Cimbrorum rex, multum valuit. Hic Holsatiæ territor, qvi inter omnes excelluit, illic fortium virorum comitatum nactus est.*

Pag. 300. Cap. 3.

Einar Skúlaſon.

Sótti á ſlétt
ſeids hryn-leidar
jörd elld ſkérdir
úngr Skánúnga.

Fann fiölnennin
freks land-reka
gífr ſkæs göfigr
gran-riódr Dana.

Ordo: Úngr hryn-leidar elld-ſkérdir ſótti á ſeids ſlétt, Skánúnga jörd; freks gífr ſkæs göfigr granriódr fann fiöl-nennin Dana landreka.

Versio: *Junior marini ignis læsor (auri distributor) per piscis planitiem (mare) terram Scanicam petivit; generosus vir avidi lupi *) ora rubefaciens strenuum Danorum regem convenit.*

*) *Gífur-ſkæs* avis voracis sive carnivoræ. F. M.

Pag. 302. Cap. 4.

Haldór Skvaldri.

Asbiörn vard ſás ordum
illa héllt vid ſtilli
gramr fædir val vída
vígs í Sarp at ſtíga.

Nereid lét gramr á grimman
grand-meid ſigars fianda
húſs-þínga gallt hengia
hrann-báls glötudr mála.

Ordo: Asbiörn ſás illa héllt ordum vid ſtilli réd at ſtíga í Sarp; vída fædir gramr vígs val. Gramr lét Nereid hengia á grimman Sigars fianda grand-meid; hrann-báls glötudr galt hús-þinga.

Versio: *Asbiörnus verba in regem male moderans in Sarpum descendit; Rex avim bellicam passim alit. Rex in Sigaris hostis (ɔ: Hagbardi) cruento (et) fatali ligno* a) *Nereidum suspendi fecit. Auri perditor sermones luit in conventibus privatis habitos.*

Glossa: a) Sigaris Sialandiæ regis hostis erat Hagbardus, (Habor Saxonis) qvi regis filiam stupraverat, et propterea vitam suspendio finivit.

Pag. 305. Cap. 7.

Einar Skúlaſon.

Luko vag viko
vara koſtr fara

brynn Biörgyniar
braut há ſkrautum.

Ordo: Luko Biorgyniar vag viko, vara há-ſkrautum brýnn koſtr (at) fara braut. [*lego* brýnn *pro* brýns].

Versio: *Sinum Bergensem per (integram) hebdomadem occlusum tenuere, ut scalmi bovibus [navibus] exire non facile liceret.*

Pag. 316. Cap. 12.

Idem.

Ótryggum lét eggiar
eliun-þrárr und hárri

Hvedn á hölldum rodnar
hrafns munn-litudr þunnar.

Ordo:

Ordo: Eliun-þrár hrafns munn-litúdr lét þunnar eggiar á ótryggum hölldum rodnar und hárri Hvedn.

Versio: *Labore acer, qvi os corvi (sangvine) tingit, acutas acies sub sublimi Hvednia insula sangvine infidorum virorum cruentas fecit.*

Pag. 316. Cap. 12.

Einar Skúlaſon.

Átti ſókn vid ſlétta harda þars hregg of virdum
ſerk-riódr hárs merki Hléseyar þröm bléſo.

Ordo: Hárs ſerk riódr átti harda ſókn vid ſlétta Hléseyar þröm þars er hregg bléſo merki of virdum.

Versio: *Qvi loricam cruentat, durum fecit impetum ad Hlesejæ planam oram, cum tempestas vexilla viris supereminentia perflaret.*

Pag. 319. Cap. 13.

Ívar Íngimundarſon.

Giördo ſkýrſlo Sva bar raunir
of ſkiölldúngs kyn. at ríks konúngs
fimm biſkupar þeſs var enn milldi
þeirs framaſt þótto. Magnús fadir.

Ordo per se apparet.

Versio: *Juramentum constituere circa principis genus qvinqve episcopi præstantissimi visi. Experientia docuit, qvod hujus potentis regis liberalis Magnus pater esset.*

Pag. 326. Cap. 16.

Idem.

Tóko vid milldum Sóroz margir
Magnúss ſyni menn á þíngi
Hördar oc Sygnir budlúngs ſeyni
at Harald fallinn. í bródur ſtad.

Ordo liqvet.

Versio: *Cæso Haraldo Hordi et Sognenses gratiosum Magni filium accepere; Regis filio, fratris (cæsi) loco in comitiis multi homagium fecere.*

XIV.

SAGA AF SIGURDI, INGA OC EYSTEINI HARALDS SONUM.

Pag. 330. Cap. 2.

Kolli hinn Prúdi.

Unnut auſtr fyrir mynni
odd-hríd enn braſt ſídan
hilmir féck und hiálmi
hrafns verdar lid ſverdum.

Lögdut er enn eirar
örr ſyniadir brynio
úngr vardir þú þengill
þitt land ſaman randir.

Ordo: (Þér) unnut oddhríd auſtr fyrir mynni; ſídan braſt lid enn hilmir und hiálmi féck ſverdum hrafns verdar. Þér lögdut ſaman randir enn örr ſyniadir brynio eirar; þú úngr þengill vardir þitt land.

Versio: *Ad orientem ante oſtium (fluminis) mucronum impetum feciſti: poſtea (hoſtium) acies rupta eſt, rex vero galeatus corvi eſcam gladiis paravit (ſtragem fecit). Manum cum conſereretis, ſtrenuus loricæ tutelam recuſaſti. Adhuc juvenis o rex! regnum tuum defendiſti.*

Ibidem.

Idem.

Fyrr lá hans enn harri
hríng-milldr þadan villdi
verdung öll á velli
víg-fimr kóngr himni.

Sundr-klauft ſiklíngr þrænda
ſókn-fús enn Magnúſi
þér fékz hálfo hærri
her-ſkriptir jöfurr gipta.

Ordo: Fyrr enn vígfimr harri, himni hríng-milldr konúngr, villdi þadan, lá öll hans verdúng á velli. Þú ſókn-fúſs þrænda ſiklíngr! klauft her-ſkriptir; þér féckz jöfur! hálfo hærri gipta enn Magnúſi.

Versio: *Prius quam pugnando acer rex, Princeps erga cælum (clerum) annulorum largus, inde pedem referret, totum ſatellitium ejus humi ſtratum jacuit. Tu impetus faciendi avide princeps! picturas militares (ſcuta) fidiſti; tibi quam Magno, o rex! gloria dimidio major parta eſt.*

Pag. 331. Cap. 2.

Idem.

Lýſa man ec hve lióſa
laut hrafn í ben Gauta
örn fylldit ſic ſialldan
ſár-íſa raud víſi.

Golldit vard þeim er görðo
glaum herdendum ſverda
raun er at riki þíno
róg á Króka ſkógi.

Ordo: Ec man lýſa hve víſi raud lióſa ſárellda; hrafn laut í Gauta ben, ſic fyldit ſialldan örn, þeim ſverda-glaum-herdendum er gérdo róg, vard goldit á Króka ſkógi; raun er ad ríki þíno.

Versio: *Notum faciam, quomodo coruſcos vulnerum ignes (gladios) rex cruentaret, corvus ſese ad Gothorum vulnera incurvavit, nec haud raro aquila ſatiata eſt. Illis pugnam exasperantibus, repenſum eſt qui calumniati ſunt. In Krokenſi ſylva potentiæ tuæ documenta dediſti.*

Pag. 334. Cap. 5.

Ívar Ingimundarſon.

Riſo vid víſa
veſtan komnum
þrændir oc Mærir
þeirs þrifum nítto.
Brugduz höllðar
í huga ſínum
menſko milldum
Magnúſs ſyni.

Versio: *Contra regem ex occidente venientem Thrandenses et Mærenses insurrexere, suam salutem respuentes. Homines animo mutati humanitatis amantem Magni filium fefellere.*

Ibidem.

Idem.

Drifo til reipa
í raudo vedri
reyndir at ryſno
ræſis þegnar.
Urdo ſeggir
ſegls at gæta
þá var ſvalt á ſiá
en ſumir ióſo.

Versio: *Ad rudentes confluxerunt in nubilâ tempestate expertæ magnanimitatis regii subditi, quidam milites vela curabant, alii aqvam haurire opus habebant; tum multum frigoris in oceano.*

Pag. 335. Cap. 5.

Idem.

Hratt hvaſt ſkipi
í hvöto vedri
rauſt rídandi
oc ramir ſtravmar.
Fengo ſeggir
ſneckio lánga
kynſtórs jöfurs
vid Kalmars nes.

Versio: *Vortex assurgens et torrens violentus in acri tempestate navim vi protrusit. Generosi regis milites longam navim ad Calmariæ promontorium appulerunt.*

Ibidem.

Idem.

Sér framliga
fridar leitadi
il-riódr ara
vid Jóta gram.

Versio: *Aquilæ ungulam cruentans cum Jotorum rege amicitiam honeste quæsivit.*

Ibidem.

Idem.

Vann í Elfi
þars jöfurr bardiz
fall fólc-ſtara
til födur-leifdar
Skulfo ſkeyti
ſkot mögnuduz
hnigo hríngvidir
hvarra tveggia.

Pag.

Versio: *Ad Albin cum pugnaret rex pro sua hæreditate, ducem cecidit (vel corvo stragem fecit). Missilia tremuere, jaculatio increbuit, utriusqve partis viri cæsi sunt.*

Pag. 336. Cap. 5.

Incerti Auctoris.

Vard ecki vel vid ſtyrio — Vatnormr í Portyrio.

Versio: *Pugnam non mascule sustinuit Vatnormus in Portyria.*

Pag. 338. Cap. 6.

Ívar Ingimundarſon.

Héllt á Liſta — Hné herſa kyn
lofdúngr ſkipum — herr var í landi
örr fyrir Agdir — brunno bygdir
avſtan af neſium. — fyrir budlúngi.

Versio: *Naves in Listam, præter Agdensem regionem, ex promontoriis orientalibus rex acer direxit. Tunc tumultus militaris in terra exstitit; heroum (sive magnatum) genus cecidit; auctore rege habitacula exusta sunt.*

Ibidem.

Idem.

Dreif til ſkógar — Vöcdo drengir
fyrir ſkiölldúngi — med dör rodin
landmanna lid — blód Beinteini
þar er logar brunno. — ádr bana fengi.

Versio. *Instante rege rusticorum turba ad sylvam fugit cum flamma (villarum) arderet. Milites rubefactam hastam gerentes Beinteino sanguinem elicuere, priusquam moreretur.*

Pag. 339. Cap. 6.

Sigurdur Slembir.

Gott var í gamma — Vara þar gamans vant
þars gladir druckum — at gaman-dryckio
oc gladr grams fon — þegn gladdi þegn
géck medal beckia. — þar lands ſem ec var.

Versio: *Vita mihi jucunda erat in tugurio Finnico, ubi læti bibimus et regis filius inter scamna hilaris ambulavit. In jucundo symposio nullus gaudii defectus; vir virum exhilaravit in ea regione, ubi commoratus sum.*

Pag. 340. Cap. 6.

Incerti auctoris.

Fátt eitt fylgir — ſvipar med ſegli
furo Háleyſkri — ſin-bundit ſkip.

Versio: *Naves paucæ pinum Halogicam cursu æquant; cum velo sese proripit, nervis consuta navicula.*

Pag.

Pag. 351. Cap. 13.

Einar Skúlaſon.

Aud gêfr Eyſteinn lýdum
eykr hialldr Sigurdr ſkialldar
lætr Íngi ſlög ſýngia
ſemr Magnús frid bragna.

Fiöl-dýrs hafa fiórir
fólk-tiald komit alldri
rydr bragníngs kyn blódi
brædur und ſól enn ædri.

Ordo: Eyſteinn géfr lýdum aud; Sigurdr eykr ſkialldar hialldr; Ingi lætr ſlög ſýngia; Magnús ſemr bragna frid; Alldrei hafa enn komit ædri brædur fiórir und ſól, fiöldýrs bragníngs kyn rydr fólk-tiald blódi.

Versio: *Subditis Eysteinus pecuniam dat; Sigurdus clypei strepitum auget; ictus inflictos Ingius intonare facit; pacem hominum Magnus stabilit. Nunquam fratres quatuor præstantiores nati sunt sub sole. Eximii principis genus clypeos sangvine tingit.*

Pag. 354. Cap. 17.

Þorbiörn Skackaſkálld.

Hiuggo öxar eggium
ugglauſt hvatir glugga
Því var nennt á nýo
Nordmenn í kaf bordi.

Eydendur ſá ydrar
arnar húngurs á járnum
vag fylvíngi vélar
víg-ſcörd ofan bördut.

Ordo: Hvatir Nordmenn hiuggo öxar eggium glugga á nýo bordi í kaf: Því var ugglauſt nennt. Arnar húngurs eydendur ſá ydrar vélar, vag-fylvíngi á vígſcörd járnum ofan bördut.

Versio: *Acres Norvegici securium aciebus aperturas secarunt in novo navis latere sub maris superficie: id imperterriti fecere; aquilæ famem tollentes vestras videre technas in navis ferro munitis pinnaculis.*

Pag. 356. Cap. 19.

Einar Skúlaſon.

Víkverium gallt
vard Þannog hallt
giörrædi gramr
giaf-milldr oc framr.

Fleſt fólk vard hrædt
ádr fengi ſætt
enn gíſlar tók
ſá er giölldin jók.

Ordo: Giaf-milldr oc framr gramr gallt Víkverium giörrædi; Þannog vard hallt fleſt fólk &c.

Versio: *Liberalis et promtus rex Vicensibus consultationem rependit; sic illi in lubrico stabant. Populi maxima pars extimuit, antequam pax offerretur; obsides vero accepit, qui tributa (illis simul) imposuit.*

Ibidem.

Idem.

Vann ſiklíngr ſótt
vid ſnarpa drótt
leyfdr er lýdum kær
Leikbergi nær.

Reynir flýdo ríkt
oc reiddo ſlíkt
ölld feſti aud
ſem ödlíngr baud.

Ordo:

Ordo: Vann &c. Reynir flýdo oc reiddo flíkt fem ödlíngr baud. Ölld feſti aud.

Versio: *Contra fortem populum rex impetum fecit non procul a Leikbergo; hic laudabilis subditis carus est; profugi Reinenses quantum rex exegit soluerunt, et populus, datâ dextra, pecuniam (tributum) spopondit.*

Pag. 357. Cap. 20.

Einar Skúlaſon

Váro Sogns med ſára
ſyni Maddadar ſtaddir
mágrennir fremſc manna
máttigr tígir átta.

þremur ſkútum tók þreytir
þann jarl draſils hranna
hrauſtr gaf hræſkúfs niſtir
höfud ſitt frömum jöfri.

Ordo: Med Maddads ſyni váro ſtaddir átta-tígir manna; Sogns máttigr ſára mágrennir fremſc. hrauſtr hranna drasils þreytir tók þann jarl med þremur ſkútum, hræſkúfs níſtir gaf frömum jarli höfud ſitt.

Versio: *Cum (Haraldo dynasta) Maddadi filio octoginta milites constituti erant. Norvegus potens qui sanguineæ gaviæ famem excitat, ad honores evehitur. Navis fortis agitator comitem istum tribus cum celocibus cepit, sed carnivoræ avis nutritor præstanti dynastæ caput obtulit (vitæ gratiam fecit).*

Ibidem.

Idem.

Frétt hefec at féll
fólk bruſto ſvell

jöfurr eyddi frid
Apardiónar lid.

Versio: *Audivi quod Aberdoniæ populus caderet. Rex pacem turbavit. Glacies aciei (gladii) rupta est.*

Pag. 358. Cap. 20.

Idem.

Beit budlúngs hiör
blód féll á dör
hird fylgdiz holl
vid Hiartapoll.

Hugin gladdi heit
hruduz Engla beit
óx vitnis vín
um valkaſta rin.

Ordo: Budlúngs hiör beit, blód féll á dör; vid Hiartapoll fylktiz holl hird. Hugin gladdi heit valkaſta rín; vitnis vin óx (er) Engla beit hruduz.

Versio: *Acutus erat regis gladius; sangvis hastæ adspersus est; satellitium (principi) fidum in ordinem redactum est prope Hiartapollum. Calidus stragis fluvius, (i. e. cruor) corvum exhilaravit; vinum feræ avis increvit cum Anglorum naves vastarentur.*

Ibidem.

Idem.

Jók hilmir hialdr
þar var hiörva galldr
hióſk hilldar ſký
vid Hvítabý.

Ríkt lék vid rann
raudz ylgiar tann
fékz firdum harmr
firi ſkóga garmr.

Versio: *Rex auxit prælium, gladiorum sonitus illic extitit, scutum ictu laceratum est ad urbem album. Canis sylvæ (ignis) domos violenter tractavit: propter incendium dolor hominibus obtigit; feræ dens cruentatus est.*

Pag. 359. Cap. 20.

Einar Skúlaſon.

Drap döglíngr gégn vid Skörpo ſkér
dreif ſtreingiar regn ſkialdkænan her.

Versio: *Cum rex prudens ad locum Skörpuker (acres scopulos) clypeis adsvetum exercitum cæderet, nervi nimbus dispersus est.*

Ibidem.

Idem.

Raud ſiklíngr ſverd Vann víſir allt'
ſleit gyldis ferd fyrir veſtan ſallt
prúdt Parta lík brandr gall vid brún
í Píla vík. brendt Lángatún.

Versio: *Rex gladium in loco Pilavik rubefecit: luporum societas periculis audacter objectum Partorum (Perthensium) corpus discerpsit. Rex occidentem versus ultra oceanum totam incendi fecit villam longam; gladius ad loricam allisus striduit.*

Peg. 360. Cap. 22.

Idem.

Snilld ber ſnarpa ellda Sva es þá Rauma ræſir
ſár-flóds þar rydr blódi reidordr tölur greidir
géfit hefir Gud ſiálfr jöfri rauſn vidr gramr ſem gunnar
gagn Sigurd magni. glad-mælltr þegi adrir.

Ordo: Sigurdr ber ſnilld þar (hann) magni rydr blódi ſnarpa ſár-flóds-ellda; Gud ſiálfr hefir géfit jöfri gagn. Sva es þá reid-ordr Rauma ræſir greidir tölur ſem adrir gumnar þegi; gladmælltr gramr vidr rauſn.

Versio: *Sigurdus elegantiâ eminet cum acutos enses sangvine fortiter cruentat; Deus ipse victoriam regi contulit: cum disertus Romensium rex verba facit, silere alii videntur. Rex facetus fortia facinora præstat.*

Pag. 377. Cap. 32.

Idem.

Mun ſá er mordi vandiz ſíd af ſlíkum rádum,
margillr oc ſveik ſtilli Símon Skálpr of hiálpaz.

Versio: *Simon Skalpus, admodum malignus, qui cædibus adsvetus est et regem prodidit, ex his consiliis fructum non unquam capiet.*

XV.

SAGA HÁKONAR HERDABREIDS.

Pag. 392. Cap. II.

Einar Skúlaſon.

Margr féll madr af dreyrgo
mar-blacks á kaf ſaxi
gnógt elldi fékz gýgiar
glaum rak ná fyrir ſtraumi.

Elfr vard unda giálfri
eitr-kölld rodin heito
vitnis féll med vatni
varmt ölldr i men Karmtar.

Ordo: Margr madr féll á kaf af dreyrgu marblacks ſaxi; gýgiar glaum féckz gnógt elldi; ná rak fyrir ſtraumi; eitr-kölld elfr vard rodin heito unda giálfri: varmt vitnis ölldr féll med vatni í Karmtar men.

Versio: *Multus homo ex cruenta navis anteriore orá cadens aqvis submersus est: lamiæ eqvo (lupo) sat pabuli contigit: cadaver maris impetu agitatum est. Perfrigida Albis calido vulnerum oceano (fluxu sanguinis) rubuit, corvi tepidus potus (sangvis) unacum aqva in Karmtæ cingulum (mare) dimanavit.*

Ibidem.

Iaem.

Mörg fluto aud á urga
álm ſveigdi lid hiálma
raud flugo ſtál í ſtrídri
ſtafn-blódig ſkip módo.

Ádr á grund af grædis
gædinga lid flædi
ſveit vard í rym rítar
rýr Hákonar dýrum.

Ordo: Mörg ſtafnblódig ſkip fluto aud í ſtrídri módo; lid ſveigdi álm, raud ſtál flugo á úrga hiálma. Hákonar ſveit vard rýr í rítar rym ádr gædínga lid flædi á grund af grædis dýrum.

Versio: *Multæ proris et puppibus cruentæ naves in amne impetuoso nudæ præsidio natabant; arcum exercitus flexit: enses rubefacti in cruentas galeas involarunt. Haconis comitatus imminutus est prælio, prius quam ex navibus magnatum copiæ in terram confugerent.*

XVI.

SAGA MAGNÚSAR ERLÍNGSSONAR.

Pag. 413. Cap. 3.

Incerti auctoris.

Önundr qvadz eigi mundo
vid orroſto koſta
fyrr enn ſunnan ſigldi
Sigurdr Jarl med hús-karla.

Miöc fara Magnúss reckar
mætir uppá ſtræti
enn Hákonar haukar
hart ſcundudo undan.

Versio: *Onundus sese haud lenixe pugnaturum ferebat priusqvam Sigurdus Jarl cum militibus domesticis ex austro navigaret. Magni regis eximii heroes per plateas valde properant, sed Haconis juvenes elapsuri pro viribus fugiunt.*

Pag. 414. Cap. 3.

Þorbiörn Skackaſkáld.

Greitt frá ec gumna drottinn
grídar fáks í vído
traudr erat tönn at rióda
Túnsbergi þér ſnúna.

Hrædduz biarta brodda
bær menn vid renno
ugdo elld oc ſveigdan
álm-dyn vidir málma.

Ordo: Í vído Túnsbergi frá ec þér gumna greitt ſnúna; erat drottinn traudr grídar fáks tönn at rióda. Bær menn hrædduz vid biartra brodda rennu; málma-dyn-vidir ugdo elld oc ſveigdan álm.

Versio: *In amplo Tunsbergo audivi viros in tuas partes cito conversos; dominus lupi dentem rubefacere haud segnis est. Coruscorum mucronum volatum cives formidarunt; milites (hostes) timuere ignem et intentum arcum.*

Pag. 433. Cap. 20.

Idem.

Urd dróg auſtan fiardar
Erlíngr at víkíngum
mein féck margr af Kæno
madr er hann fór þadra.

Færdr var fleinn medal herda
Frireks ofar nöckvi
ſkolldi óþarfr öllduin
illgiarn vid tré Biarni.

Ordo: Erlíngr dróg urd auſtan fiardar at víkíngum, margr madr féck mein af Kæno er hann fór þadra: medal Frireks herda var færdr fleinn ofar nöckvi: illgiarn Biarni öllduin óþarfr ſkolldi vid tré.

Versio: *Orientem versus ultra maris sinum Erlingus contra piratas satellitium duxit: Kæna damnum multis intulit cum illuc iter faceret. Frireki inter humeros acuta anchoræ ala illata est. Biarnius malignus, hominibus inutilis, ex ligno (patibuli) pependit.*

CARMINUM

IN

SAGA SVERRERI

ET

SAGA HACONIS GRANDÆVI

OCCURRENTIUM,

VOCABULIS IN ORDINEM REDACTIS, ENODATIO,

CUM

BREVI VOCUM POETICARUM EXPLICATIONE.

SAGA SVERRIS KONÚNGS.

Pag. 77. Cap. 44.

Fylgdo Ræſi &c.

Pag. 83. Cap. 47.

Etlac mér &c.

} Nulla uberiore explicatione egent.

Pag. 118. Cap. 63.

Hallr Snorraſon.

Glymvöllu riſtr gulli
gód er ſtillis för róda
Ólafs-ſúd und audi
audgríms búin raudo.

Nú er ægr or för frægri
fellr húfr í ſvig dúfo
ſvelldr med ſæmd oc milldi
ſiklíngr kominn híngat.

Ordo: Olafs-ſúd, búin raudo gúlli, riſtr glymvöllu und audgríms audi. Gód er róda ſtillis för. Nú er ægr ſiklíngr, ſvelldr med ſæmd oc milldi, kominn híngat úr frægri för. Fellr húfr í dúfo ſvig.

Versio: *Olavia navis, rutilo auro ornata, sulcat sonoros (æquoris) campos, vehens largi (principis) divitias. Favet (vel prodest) sanctum simulacrum* a) *regis itineri. Jam [illegible] formidandus, et (simul) honore ac clementia abundans, é celebri expeditione huc rediit. Navigium in undæ conceptaculum* b) *incidit.*

Glossa: a) *Róda* effigies sculpta Divi alicuius vel deastri (hic forte sancti Olavi, a qvo navis illa prætoriana nomen traxit). Fertur in prælii Svoldriani primordio comes Ericus, Haqvini filius Thoris, gentilium Dei, simulacro navi suæ primariæ proram ornavisse, pugnâ autem aggravescente istud cum sancta cruce commutasse, feliciorem inde successum sperans. Sic borealibus ethnicis simul et Christianis, moris fuerat, classicas naves deastrorum statuis, tutelæ gratia, religiose instruere. b) Portum nempe.

Ibidem.

Idem.

Berr fyrir hólm þar er harri
hlýrs fagr gota ſtýrir
ſtál bruna raud á reydar
rymvöll und gram ſniöllum.

Frægr er med fremd oc ſigri
fólkbrádr konúngr hádi
darra þíng vid drengi
döglíngr komin híngat.

Ordo: Berr fyrir hólm, þar er fagr harri ſtýrír hlýrs gota. Raud ſtál bruna á reydar rymvöll und sniöllum gram. Frægr konúngr er med fremd oc ſigri hádi fólkbrádr darra þíng vid drengi, — (ſá) döglíngr (er) kominn híngat.

Versio: *Præter Holmum (insulam minorem) labi videmus rostri caballum (navem) qvem splendidus dominus gubernat.* a) *Rubræ chalybes ruunt per balænæ frementem campum sub acri principe. Celebris rex qui decore et victoria potitus, bello asper, pugnam cum viris gessit, — iste monarcha huc jam rediit.*

Glossa: a) ferrugineæ proræ vel æra imum navigii obducentia.

Pag.

Pag. 123. Cap. 68.

Fant ſé ec hvarn á heſti &c.

(Explicatione ulteriore non eget).

Pag. 149. Cap. 85.

Máni Íslendíngr.

Byr géf þú brátt hinn örvi
Biörgyniar til mörgom
þeſs bidium vér þiódom
þúngſtóls konúngr ſólar.
Ángrar oſs þat er lengi
útnyrdíngr helldr fyrdom
vindr er til ſeinn at ſundi
ſunnrænn í Dys unnar.

Ordo: Géf þú brátt, hinn örvi ſólar þúngſtóls konúngr! mörgom þiódom byr til Biörgyniar. Þeſs bidiom vér. Þat ángrar oſs er útnyrdíngr helldr lengi fyrdom í Unnardys. Sunnrænn vindr er til ſeinn at ſundi.

Versio: *Firmi solaris throni large rex! da brevi numerosis copiis ventum Bergas rite ferentem. Id (te) precamur. Nos angit, quod Caurus diu viros teneat in Unnardysa. Australis aura fretum (hocce) nimis sero (segniter) petit.*

Pag. 150. Cap. 85.

Idem.

Slægr ferr gaurr med gígio
ginn er hér komit inni
meidr hefr ſkialldar ſkóda
ſkrípa lát oc pípo.
Reckr lætr rauda bickio
rekit ſkvalldr fyrir alldir
ſkolot lýdi því þiódir
þat er ſkaup yfir ſtaf laupa.

Ordo: Slægr gaurr fer med gígio oc pípo. Ginn er komit hér inni. Skialdar ſkóda meidr hefr ſkrípa lát. Reckr lætr rauda bickio laupa yfir ſtaf fyrir alldir; rekit ſkvaldr þiódir! ſkolot lýdi (lýda) því; þat er ſkaup.

Versio: *Vafer vappa panduram et tibiam tractat; heic intus en pellacia est. Scutulatorum* a) *pellium corruptor histrionales agit gestus. Facit vir rufam caniculam coram populo (spectante) super baculum (perticam) salire. Id, coetus! non attendite; pellite garrulas nugas, vana (enim) ludibria sunt.*

Glossa: a) *Skód* ita vertens puto cognatum notis islandicis: *ſkióda, ſkædi.* p. p.

Ibidem.

Idem.

Gígian ſýngr þar er gánga
grípa menn tíl pípo
færa fólſko ſtóra
fram leikarar bleikir.
Undr er hve augom vendir
um ſá er þýtr í trumbo
knýdan lít ec á kauda
kiapt oc bláſna hvapta.

Ordo: Gígian ſýngr þar er bleikir leikarar gánga fram; menn grípa tíl pípo; (þeir) færa ſtóra fólſko. Undr er hve ſa, er þýtr í trumbo, vendir augum um; ec lít á kauda knýdan kiapt oc bláſna hvapta.

Versio: *Sonat pandura ubi pallidi ludiones procedunt; viri fistulam captant. Mera deliria divendunt. Mirum sane quantum oculos distorqueat is qui buccinâ perstrepit; intentum conspicor homuncionis rictum et buccu-las flatu tumentes.*

Pag.

Pag. 185. Cap. 105.

Nefari.

Týnom Birkibeinom
beri Sverrir hlut verra
látom randhæng reyndan
rída opt oc tídum.

Hælomzc minzt í máli
metomz helldr at val felldan
látom ſkipta Gud gipto
gérom hríd þá er þeim ſvídi.

Ordo: Týnom Birkibeinom! Beri Sverrir verra hlut! Látum reyndan randhæng rída opt oc tídum. Hælomzc minzt í máli helldr metomz at felldan val. Látom Gud ſkipta gipto (enn) gérom hríd þá er ſvídi þeim.

Versio: *Perdamus Birkibeinos! Premat Sverrerum sors deterior! Vibremus crebro ac lubenter probatum* a) *scuti angvem. Verba (jam) minime jactitemus, sed strage edita potius nos efferamus. Deo fortunam distribuendam commendemus, sed pugnam (nosmet) edamus, quæ illis dolori fiat.*

Glossa: a) Gladium intellige.

Pag. 187. Cap. 106.

Blackr.

Reiſom ve fyri víſa
verom púngir Kuflúngom
látom brýndan hiör bíta
bolom tafn und kló hrafni.

Hneckiom fianda flocki
fridom land jöfurs brandi
riódom dör í dreyra
drepom meira hlut þeirra.

Ordo: Reiſom ve fyri víſa; verom Kuflúngum þúngir. Látom brýndan hiör bíta; bolom hrafni tafn und kló. Hneckiom fianda flocki. Fridom iöfurs land (med) brandi. Riódom dör í dreyra; drepom meira þeirra hlut.

Versio: a) *Ante Regem vexilla sursus erigamus! graves Kublungis evadamus! Exacutum ensem (inimicos) mordere faciamus! Prædam obtruncatam subdamus corvino ungvi! Hostium factionem (agite) confutemus! Regi terram gladio reddamus perpacatam! Manante tabo tela tingamus!* b) *partemque majorem illorum concidamus!*

Glossa: a) Vel etiam: tutelam (aut munimentum) firmissimam Regi erigamus! b) Aut sic: sortem illorum ulterius deprimamus.

Pag. 188. Cap. 106.

Idem.

Ölld man heldr at hællduz
hvatir gvlldo þeſs ſkatnar
fyrr or flocki þeirra
forrádz-túngor Kuflúnga.

Nú kná Bergs í biörgom
búk reidir lá ſiúkan
mettr var hrafn í Hrotti
hótz annan veg þióta.

Ordo: Ölld man heldr at forrádztúngor Kuflúnga hælduz fyrr; hvatir ſkatnar or flocki þeirra gvlldo þeſs. Nú kná þióta hótz annan veg í Bergs biörgum. Lá reidir ſiúkan búk. Hrafn var mettr í Hrotti.

Versio: *Nimis bene recordatur populus quid perjuræ Kublungorum linguæ antea gloriatæ sint; asperi milites ex eorum factione ejus poenas dedere. Jam* a) *Bergi* (Tuns-bergi *oppidi*) *rupes* (*vel muri*) *aliquanto aliter resonant. Æquor jactat ægrum corpus* (*cadaver ictibus afflictum*). *Corvus in Hrotta saturatus evasit.*

Glossa: a) *Bergs* nempe abbreviate ponitur pro *Túns-Bergs*-ubi fugientes Kublungi gradum sistebant.

Pag. 203. Cap. 116.

Blackr.

Biört qveda brenna kérti meirr höfdíngi þeirra.
Breidſkéggs yfir leidi. Vitum at vanir betri
Lióſs veit ec at mun miſsa vér hugdumc því brugduz.

Ordo: (Menn) qveda biört kérti brenna yfir Breidſkeggs leidi. Ec veit at meirr mun höfdíngi þeirra miſsa lióſs. Vitum at vanir betri því brugduz. (Þat) hugdumc vér.

Versio: *Lucidas candelas super Breidskeggi sepulchro ardere perhibent; mihi compertum est quod illorum primipilus luce magis destitutus fuerit. Scimus simul quod multo meliores (æquiores) expectationes evanuerint; id (sane) observavimus (meditati sumus).*

Ibidem.

Idem.

Hafdi hér medan lifdi nú er fridſpillir fallinn
hvarttveggia Breidſkéggi fæſt gott oc dul hæſta.

Ordo: Breidſkeggi hafdi, medan (hann) lifdi hér, hvarttveggia: fæſt gott oc hæſta dul. Nú er fridſpillir fallinn.

Versio: *Erat hic (in hoc mundo) Breidskeggo, dum in vivis fuit, utrumlibet (hocce): boni perparum et stolidæ temeritatis plurimum. Jam pacis turbator cæsus est.*

Pag. 268. Cap. 151.

Baglar.

Mánadag kvaddi mildíngr ſína ítar reiſto merki á mótí
menn drifo hart til vapna senno margar ſtengor oc bördoz lengi
Ínga hird en upp réd gánga Baglar ſtódo í brodda hagli
ár morgin til Sverris borgar. brunno ſkip þá er kappar runno.

Ordo: Fere naturæ profaici ſermonis congruus.

Versio: *Die lunæ suos Rex (munificus) ciebat; viri acriter ad telorum litigium proruebant, quum Ingii satellitium (navibus) egressum mane primo Sverreri castellum peteret. Viri contra vexilla (ac) multas pertincas (hastas) erexere et diu prœliati sunt. Bagli in spiculorum grandine (immoti) stetere; ardebant naves cum fortes viri cursui se dedere.*

Ibidem.

Birkibeinar.

Mánadag kvaddi níðíngr ſína Itar reiſto merki á moti
menn drifo hart til vapna senno margar ſtengor oc bördoz lengi
þúfoſkítr þrífiz eigi Baglar ſtanda í banni allir
þann morgin til Sverris borgar. brunno ſkip þá er kappar runno.

Ordo: Mánadag qvaddi níðíngr ſína til vapna ſenno. Þúfoſkítr þrífiz eigi! Menn drifo þann morgin hart til Sverris borgar. Itar cet.

Versio:

Versio: *Die lunæ nequam suos ciebat ad telorum litigium.* a) *Thufoskito semper prosper successus desit! Eo mane viri Sverreri arcem acriter petebant. Alii contra vexilla (ac) multas perticas (hastas) erexere et diu prœliati sunt. Bagli omnes excommunicati (diris) sunt (obnoxii). Ardebant naves cum viri fortes fugam capesserent.*

Glossa: a) vel etiam: Thufoskitus (cognomen ignominiosum Ingio ab hostibus impositum) nunqvam bene valeat vel: nullo incremento augeatur.

SAGA HÁKONAR HÁKONARSONAR.

Pag. 6. Cap. 3.

Sturla Þórdarſon í Hákonar-qvido

Þá hefir í ætt — er framráds
ödlíngr drepit — flýa þurfti
Tryggva nids — ýnglíngs barn
tírar höfdi — fyrir ófridi.

Ordo: Þá hefir ödlíngr drepit tírar höfdi í ætt Tryggva nids, er framráds ýnglíngs barn þurfti flýa fyrir ófridi.

Versio: *Tum generosus princeps propagini Tryggviadæ prælustre caput inseruit, qvando cordati (audacis) Regis filius coactus fuit hostilitates vitare.*

Pag. 7. Cap. 3.

Idem.

Enn lofdúngs — Hafdi Kriſtr
leita fóro — of konúngsefni
á Upplönd — hulidzhiálm
átta ſveitir — heilli gódo
Baglalids — þá er allvalds
búnar rómo — or úfridi
ef fólkvörd — frægdar ſun
finna mætti. — fagnandi kom.

Ordo: Enn átta ſveitir Bagla-lids, búnar rómo, fóro á Upplönd (at) leita lofdúngs ef þeir mætti finna fólkvörd. Kriſtr hafdi, gódo heilli, hulidz-hiálm of konúngsefni, þá er allvalds frægdar ſun kom fagnandi úr úfridi.

Versio: *Et octo cohortes exercitus Baglici, ivere pugnæ paratæ, in Uplandias, si populi tutorem (obvium) deprehendere iis contingeret. Christus, fausto omine, regii imperii candidatum* a) *umbellâ protexit, qvum inclytus monarchæ gnatus imminentes hostilitates (hostes) lætans evaderet.*

Glossa: a) *Hulins-hiálmr* persona, larva, buccula. Vulgo sic dicitur â superstitiosis galea qvædam magica, nam hominem, eam gestantem, invisibilem reddere credunt. Veteres Dvergos, vel genios Pygmæos, aut subtiliores elementorum, eâ peculiariter uti opinati sunt; hinc adhuc apud plebejos Danicos nota est sub nominibus *Dverghat*, *Dverghue* (Dvergorum pileus vel capitium); in carmine Nibelungico *Tarn-kappe* appellatur. Hic superstitionis ethnicæ terminus religioni christianæ (sub miraculi qvâdam specie) â poëta applicatur.

Pag.

Pag. 33. Cap. 25.

Olafr Hvítaſkálld.

Mærir glöddoz miclo ári — Veglig ſýndiz vidr oc fuglar
menn báro þá ávöxt tvennan — víſa grein á ſumri eino.

Ordo: Mærír menn glöddoz miclo ári. þá báro vidr oc fuglar tvennan ávöxt. Vegleg sýndis víſa grein.

Versio: *Inclyti homines læta annonâ gavisi sunt; et arbores et aves tulere duplum fructum eadem æstate. Splendidæ tunc* a) *primitiæ apparuerunt.*

Glossa: a) Poëta hic alludere videtur ad duplicem significationem vocis *víſir*, *víſi* nempe 1, primitiæ frugum (proprie: index, monstrator ɔ: futuræ frugis) 2, rex, imperator (cum ad principis laudati juvenilem ætatem respiceretur.)

Ibidem.

Sturla Þórdarſon í Hákonarqvido.

Bar tállauſt — oc úkallt
tvennan blóma — útifuglar
alldinvidr — öndverdt ár
eino ſumri — urpo tviſvar.

Ordo: Alldinvidr bar tállauſt tvennan blóma (á) einu ſumri oc útifuglar urpo tviſvar úkaldt öndverdt ár.

Versio: *Frugiferæ arbores, eadem æstate, bis floride germinabant, et feræ volucres veris tepente tempore, bis ova excludebant.*

Idem.

Pag. 34. Cap. 25.

þá er allvaldr — oc hans gipt
vid iöfurs nafni — hæſtrar tírar
tírar-giarn — vegi valit
of tekit hafdi — vaxa knádí.

Ordo: þá er tírargiarn allvaldr hafdi of tekit vid iöfurs nafni oc hans gipt knádí vaxa valit (valin) hædſtrar tírar vegi.

Versio: *Cum honorum appetens monarcha regium nomen acceperit et ejus fortuna, summæ gloriæ destinata, incrementum cepisset.*

Ibidem.

Idem.

Sá hverr madr — oc göfigla
at höfutſképnor — giálfri kríngdo
fylkis tign — á vindkérs
fagna villdo — vídom botni.

Ordo: Hverr madr ſá at höfutſképnur villdo fagna fylkis tign oc kríngdo göfigla (göfigliga) giálfri á víndkérs vídum botní.

Versio: *Qvisqve homo vidit qvod* a) *elementa regis* (*orienti*) *majestati gratari vellent, qvum magnifice* (*eleganter*) *æqvora* (*æqvoris fluxus*) *orbiculatim disposuere in* b) *ventorum cameræ lato pavimento**).

Glossa: a) Verbotenus: capitales sive primariæ creaturæ. b) Ventorum camera (verbo tenus: vas, sinum) i. q. cæli fornax vel hemisphærium superius; eius pavimentum i. q. terra.

*) Sic forte rectius legendum: *Hverr . . . . fagna göfugláts fylkis tign á vindkérs vídom giálfri kríngdom botni*, qvum versio textui apposita nulla mutatione egeret. Tertius legendi modus: oc *kríngdo giálfri göfuglega á vínkérs vídom botni* longe aliam explicationem postulat, hanc nempe: et (viri læti) latices (uvarum) eleganter (ac) orbiculatim disposuere per vini calicis (vel amphoræ) amplum fundum.

Pag.

Pag. 61. Cap. 59.

Gudmundr Oddsſon.

Hvat ſkal ek fyri mik hyriar
hregg milldr jöfurr leggia
gram fregn at því gégnan
geirnets ſumar þetta.

Byriar hafs at heria
hyr-ſvegir mér eigi
ſárs vinnr iarl á orar
ættleifdir ſva reifdar.

Ordo: Hvat geirnets hyriar hregg ſkal ek milldr jöfurr! leggia fyri mik á þeſso sumri. At því fregn (ek) gégnan gram. Mér byriar eigi hafs hyr-ſvegir! at heria á orar ættleifdir, ſva reifdar. Sárs vinnr jarl.

Versio: *In quam* a) *pugnam munifice imperator! hac æstate tendam; de eo clementem principem sciscitor. Me, vir* b) *aurum cogens! non decet gentes nobis (mihi) consangvineas, ita concitatas, armis petere. Dolorem acerbum Comes (mihi) creat.*

Glossa: a) *Geirnets hyriar hregg* armorum reticuli (loricæ) ignis (ɔ: gladii) procella i. q. pugna. b) *hafs hyr* maris flamma ɔ: aurum.

Pag. 68. Cap. 66.

Sturla Þórdarſon.

Ern lét auſtr til Vörno
allvaldr ſkipom haldit
rínfvna fann rírir
Ribbúnga hlut þúngan.

Oc óſtilltan ellti
ör-þíngadr víkínga
rönd klauf ræſir ſteinda
reidr á land af ſkeidom.

Ordo: Ern allvaldr lét ſkipom halldit austr til Vörno; rínfuna rírir vann hlut Ribbúnga þúngan, oc reidr örþíngadr ellti óſtilltan víkínga í land af ſkeidom; ræſir klauf ſteinda rönd.

Versio: *Rex validus direxit classem orientem versus, ad Varnam usque;* a) *opes diminuens sortem Ribbungorum gravem (miserabilem) reddidit.* b) *Bellator rapide persecutus est latrones e navibus in terram ejectos. Rex iratus scuta picta scidit.*

Glossa: a) *Rín-funi* Rheni flamma ɔ: aurum. b) *örþíngadr* proprie: ſagittarum comitia instituens.

Pag. 71. Cap. 69.

Idem.

Lögdo til
litlo ſídar
ödlíngs menn
Oſlo bær.

Oc þar ſtöck
fyri ſtál hvötud
á glapſtig
grytlínga lid.

Ordo: Litlo ſídar lögdo ödlíngs menn til Oſlo bær oc þar ſtöck grýtlínga lid, fyri ſtálhvötud, á glapſtig.

Versio: *Paulo post regis viri ad Oſloæ oppidum naves appellebant, et ibi nebulonum (seditiosorum) turba profligata est á bellicoso heroe in* a) *diversas vias.*

Glossa: a) *Glapſtígr* vi vocis: trames fallax sive noxius.

Pag. 72. Cap. 69

Idem.

Hólmreidr géck hilmir
Hördavalldr und falldi
enn ſá er úthlaupsmönnum
audmilldr ſakar gilldi.

Féllo fiandmenn ſtillis
féckz tafn bláom hrafni
enn ſigurgædi ſídan
ſumir ſkundado undan.

Ordo: Enn géck audmilldr hilmir, Hörda valldr, und falldi, ſá er hólmreidr gilldi úthlaupsmönnom ſakar. Stillis fiandmenn féllu. Bláom hrafni féckz tafn enn ſumir ſkundodo ſídan undan ſigurgædi.

Versio: *Ivit etiam, largus opum, Hordorum monarcha jam in certamine ſæviens ut excurſorum (rebellium) crimina puniret. Hoſtes regis cecidere; præda livido corvo accidit,* a) *ſed denuo quidam victoriæ auctorem celeriter aufugere.*

Glossa: a) Vel etiam, ſi versionem textui adpoſitam ſeqvi malis: *féckz . . . hrafni, enn fídan ſigur-gædi* (bona victoriæ i. e. felix victoria); *ſumir ſkundodo undan.*

Ibidem.

Incerti Auctoris.

Rekit var Ragnvalds dauda
þá er randvidir brendo
þurro hús fyrir harra
harda auſtan fiardar.

Vara tál at ſkaut Skúli
ſkialþrúngnom Folldúngom
elldr lék hús fyrir hölldom
híngat ſkélk í bríngo.

Ordo prioris partis, ſi ſequentem versionem probes, omnino naturalis. Posterioris: Vara tál at Skúli ſkaut híngat ſkialþrúngnom Folldúngom ſkélk í bríngo. Elldr lék hús fyrir hölldom.

Versio: *Fiebat ultio Ragnvaldi cæſi* a) *cum urerent bellatores aridas (ligneas) domus ſtrenui (aſperi) domini (Regis) ab oriente sinus.* b) *Falso minime dicebatur qvod Skulius Foldungis, merito moestis, terrorem injecerit. Flamma per colonorum domicilia volitavit.*

Glossa: Sic etiam prior strophæ pars in ordinem redigi potest: (*Rekit*) . . . *brendo harda* (pro *hardla, hardliga*) *fyrir harra auſtan fiardar. Hús þurro* . . qvum acriter urerent possessiones domini &c. . . Domus evanuere. Sic etiam forte alicui vertere placebit *Rekit . . . harda austan fiardar. Hús þurro fyrir harra* ɔ: Qvum acriter urerent (habitacula) ab oriente sinus. Domus evanuere præ domino (comite). b) Jam enim lego *tál* pro *tal* qvod voci compoſitæ *vara* vix adcommodari posse nunc censemus.

Pag. 76. Cap. 74.

Snorri Sturluson.

Stála kéndi ſtavkkvi lundom
ſtyriar valldr raudo at fallda,
reckar ſtýrdo rétt til iardar
rodno bardi auſtan fiardar.

Oddom rendi elion ſtrindar
ſta ferdir hrínga ſkerdir
hilmir ſtærdi hvöſso ſverdi
heila grundar megin-undir.

Ordo: Styriar valldr kendi ſtálalundom ſtauckvi (oc) at fallda raudo. Reckar ſtýrdo auſtan fiardar rodno bardi rétt at iördo. Hrínga ſkerdir rendi oddom (oc) elion ſtrindar ſtaferdir. Hvöſso ſverdi ſtærdi hilmir heilagrundar megin-undir.

Versio: a) *Pugnæ auctor docuit milites præcipites ſaltus, et rubro (ſanguine) caput tegere; navem pictam (rubram vel auratam) viri recte gubernarunt terram versus, ab oriente sinus. Heros mucronibus (et) vigore regionis turbas pepulit; rex acuto gladio ampla capitis vulnera dilatavit.*

Glossa: a) vel sic *Styriar-ſtauckvi-lundr kéndi ſtálalundom at fallda raudo* i. e. Vir tumultum bellicum pellens docuit milites rubro &c. b) *heila grund* vi vocis cerebri terra vel fundus ɔ: caput.

Pag.

Pag. 77. Cap. 74.

Idem.

Vafdi lítt er virdom mætti
vegrækiandi fram at fækia
ſkérdir géck í ſkúrom Hlackar
Sköglar ſerks fyri rodnom merkiom.

Rvddiz land enn ræſir prænda
Ribbúngom ſkóp bana púngan
Gunnar ſkaut und géra fótar
grimmſetta il hiarna kletti.

Ordo: Vegrækiandi vafdi lítt at fækia fram er virdom mætti. Sköglar ſerks ſkérdir géck í Hlakkar ſkúrom fyri rodnom merkiom. Land rvddiz enn þrænda ræſir ſkóp Ribbúngom þúngan bana. Gunnar ſkaut hiarna kletti und géra fótar grimmſetta il.

Versio: *Gloriam (famam) amans (bellator) minime hæſitavit ulterius progredi qvum viris obviam iret.* a) *Loricæ corruptor in* b) *prælio processit præ auratis vexillis. Lustrata (vastata) est terra, sed Thrandorum Rex Ribbungos letho gravi affecit. Gunnarus lupini pedis plantæ, crudeliter prementi,* c) *caput subjecit.*

Glossa: a) Verbotenus Skogulæ (Valkyriæ) indusium i. e. lorica. b) Vi vocis: in imbribus Hlaccæ (Valkyriæ) ɔ: prælio. c) cerebri rupes ɔ: caput.

Pag. 78. Cap. 75.

Idem.

Eyddi úthlaupsmönnom
ítr hertogi ſpiótom
ſúngo ſtál of ſtillis
ſtód ylgr í valdylgiom.

Hal margan lét höfdi
hoddgrimmr iöfur ſkémra
ſva kná rán at reſſa
reidr oddviti þiódom.

Ordo: Itr hertogi eyddi úthlaupsmönnom (med) ſpiótom. Stillis ſtál ſúngo of. Ylgr ſtód í valdylgiom. Hoddgramr iöfur lét margan hal höfdi ſkémra. Sva kná reidr oddviti at reſſa þiódom rán.

Versio: *Dux amplus excursores (turbatores) hastis exstirpavit, personuerunt principis chalybes; stetit lupus in stragium stratis. Dynasta liberalis multos capite curtiores reddidit; sic ductor iratus gentium rapinas punire potuit.*

Pag. 86. Cap. 83.

Jatgeir Skálld.

Riódr ſá ec hlækin hédna
hialdrdrifs á Kurfialli
ſtird aurrida ſtorda
ſtór fiarri mér þóri

þar féck líkn þá er lékom
lúngtorgs vid Ribbúnga
daſinn lá vid díſi
dvergranns í Túnsbergi.

Ordo: Ec ſá, riódr, ſtird(ra) aurrida ſtorda hlækin (lækin) hédna (hiadna) hialldrdrifs á Kurfialli, þá er vér þar lékom vid Ribbúnga féck ſtór þórir, fiarri mér, lúngtorgs líkn oc lá daſinn vid dvergranns díſi í Túnsbergi.

Versio: *Vidi rubicundus* a) *rivum aqvarum, (gelu)* b) *astrictarum* c) *nimbo bellico solutum in monte Kurfiall. Qvum (sic) ibi cum Ribbungis luderemus, grandis Thorer, procul a me* d) *corporis qvietem (curationem) nactus est, et langvidus jacuit apud* e) *montanam nymphan in Tunsbergo (oppido).*

Glossa: a) in textu *aurrida ſtord* fundus salmonum i. e. rivus, amnis. b) verbotenus: rigidarum. c) sangvine nempe calido tepefactum. d) *Lúngtorg* pulmonis terra i. e. pectus, corpus. e) *Túnsberg* vi vocis oppidi mons, urbanam foeminam poëta igitur facete vocat montanam nympham. *Dvergrannr* proprie Dvergi (Pygmæi genii) domus i. e. rupes, mons, monticulus; *dís* dea, nympha.

Pag.

Pag. 106. Cap. 104.

Sturla Þórdarſon.

Hlióp ſá er herſom ſteypa
hyr-gilldandi villdi
ýgr frá allvalds mági
járnſeims or þrándheimi.

Endr lét Erlíngs frændi
Upplönd farit bröndom
ſtríd luto ſtálameidar
ſtórþúng af Ribbúngom.

Ordo: Sá iárnſeims hyrgilldandi er villdi ſteypa herſom hlióp ýgr frá allvalds mági or þrándheimi. Erlíngs frændi lét endr Upplönd farit bröndom. Stálameidar lutu ſtórþúng ſtríd af Ribbúngom.

Versio: *Is bellici incendii excitator, qui Hersos (barones) sternere cupiit, Regis adſinem vitans é Thrandheimo timidus cucurrit. Denuo Erlingi consobrinus Uplandias ensibus vastatas fecit. Viri a Ribbungis prægravidis doloribus (pugnis) affecti sunt.*

Pag. 116. Cap. 114.

Idem.

Vara landrád vid allvald goldit litlo auſtan markar,
þá er lofdúngr hafdi leyſtan elris garm
eſki mettan.

Svalg hvert hus
heitom munni
vidar hundr
Verma bygdar
oc ſvipgár
ſelio racki
um gardz hlid
greniandi fór.

Ordo: Vara landrád vid allvald goldit litlo auſtan markar, þá er lofdúngr hafdi leyſtan elris garm eſki mettan. Vidar hundr ſvalg, heitum munni, hvert Verma bygdar hús, oc ſvipgár ſeliorakki fór greniandi om gardhlid.

Versio: *Perduellio erga Regem non fuit leviter punita ab oriente sylvæ, cum princeps solutum fecerat a) alni canem fraxino (jam) saturatum. Arboreus molossus devorabat, calida fauce, quamvis Vermiæ domum et latrans salicis vorator, truci vultu, ululans per villæ portam grassabatur.*

Glossa: a) Canis (i. e. devorator) alni, salicis, arborum, hic flamma vastatrix. b) Vel forte rectius *ecki mettan* ɔ: non saturatum; esurientem (uti versio textui adposita habet).

Pag. 117. Cap. 114.

Olafr Hvítaſkálld.

Vígſtorma namt Vermom
valldr flárædi giallda
lezto ræſir gunn geiſa
géck elldr um ſiót recka.

Bændr luto kvöl þá er kyndiz
kapps hár logi ſára
gégn létot hyr hegna
hiörels frömvdr vélar.

Ordo: Vígſtorma valldr! (þú) namt giallda Vermum flárædi. Gunn létzto ræſir geiſa; elldr gèck um recka ſiót. Bændur luto kvöl þá er kappshár ſára logi kyndiz. Gégn hiörels frömudr! þér létot hyr hegna vélar.

Versio:

Versio: *Bellicarum tempestatum excitator (tu) Vermelandis astutiam persoluisti. Pugnam o Rex! sævire fecisti; ignis hominum sedes transivit. Cruciatus rusticos affecit,* a) *cum prælta vulnerum flamma accenderetur. Ample gladiorum procellæ auctor! ardore dolos punivisti.*

Glossa: a) Vel etiam *þá er kappshár logi kyndiz fára* ɔ: qvum prælta flamma acerbe (crudeliter) accenderetur.

Pag. 120. Cap. 117.

Sturla Þórdarſon.

Eim lék hyrr med himni
hlióp elldr í sal felldan
víſt hyckec þegnom þótto
þeim markar böl sveima.

Eyduz allar þiódir
eidvandar konúngs reidi
baugsendir raud brýndan
brand í Vermalandi.

Ordo: Hyrr lèk eim med himni. Elldr hlióp í felldan ſal. Víſt hyck ek þeim þegnom þótto markar böl ſveima. Allar eidvandar þiódir eydoz (eydduz) konúngs reidi. Baugſendir raud brýndan brand í Vermalandi.

Versio: *Flammæ fumus coelum versus volitavit, in ædem tabulatam ignis cucurrit; puto viris istis* a) *sylvæ dolorem late natare visum. Omnes perjuræ gentes Regis irâ exstirpatæ sunt. (Vir)* b) *annulos missitans, politum ensem in Vermelandia rubefecit.*

Glossa: a) poëticum incendii nomen. b) i. e. largus auri, liberalis.

Pag. 132. Cap. 130.

Sturla Þórdarſon.

Ríkr gaf hlenna hneykir
herþrúngit Ribbúngom

ógnar ſkýs í Oſlo
eitt kvelld megin ſveitom.

Ordo: Ríkr hlenna hneikir gaf Ribbúngum, ógnarſkýs meginſveitom, eitt herþníngit kvelld í Oſlo.

Versio: *Potens nebulonum debellator præbuit Oſloæ Ribbungis, terrorum nebulæ validis (præcipuis) turbis, vesperam pugna tristem (vel nimis abundantem).*

Pag. 147. Cap. 146.

Idem.

Flock tók enn ſá er ecki
ógnmilldr fridaz villdi
eptir dólgſtrídi daudan
dádfíngin höfdíngia.

Knútr réd bag at brióta
bödtrauſtr vid gram hrauſtan
geyſtr því at Gautar fýſto
gédbrádir landráda.

Ordo: Sá ógnmilldr, er ecki villdi fridaz eptir dádfeingin höfdíngia dólgſtrídi daudan, tók enn flock. Knútr réd bödtrauſtr (oc) geiſtr at brióta bag vid hrauſtan gram, þvíat gédbrádir Gautar fýſto landráda.

Versio: *Terrificus ille, qui post operosi procerum hostis obitum pacari noluit, factionem porro comparavit. Pugnax Canutus* a) *arcum fregit cum intrepido Rege, sæviens (quidem), [illegible] fervidi Gothi (eum) ad perduellionem incitabant.*

Glossa: a) i. e. ad pugnam eum provocavit; armis cum eo contendit.

Pag. 155. Cap. 150.

Idem.

Vitr lét virki brióta
valldr norrænnrar alldar
auſtur þar er iöfrar treyſtoz
ógnfuſir Liódhúſa.

þat veitec at gallt Gautom
göfigr oddviti iöfra
þiód féck ræſis reidi
rán géck ſlíkt at vánom.

Ordo: Vitr valldr norrænnrar aldar lét brióta Liódhúſa virki, þar auſtr, er ógnfúsir jöfrar treyſtuz. þat veit ek at göfigr oddviti jöfra gallt Gautom rán. þiód féck ræſis reidi; ſlíkt géck at vánom.

Versio: *Populi Norvegici sapiens imperator castellum Liodhusense destrui fecit, in regione eoa, ubi terribiles proceres fortiter se gesserunt. Scio, quod generosus principum princeps Gothis rapinas rependeret; ira Regis gentem affecit; hæc non ex insperato evenerunt.*

Pag. 180. Cap. 176.

Ólafr Hvítaſkálld.

Ord ſendi þá iöfri þrænda
afrendr Konúngr vída lendom
fólkprúdr keyrdi flota breidan
flugo bord um hafſtilli nordan.

Firdar mællto á hendor ſem hardaz
hófz önn af því lendom mönnom
errinn bió med herſkip harri
Hákarlaſtrönd frömom jarli.

Ordo: Konúngr, afrendr þrænda jöfri, ſendi vída lendom ord. Fólkprúdr keyrdi nordan breidan flota; bord flugo um hafſtilli. Firdar mællto (honom) á hendor ſem hardaz; af því hófz lendom mönnom önn. Errinn harri, med herſkip, bió frömom jarli Hákarlaſtrönd.

Versio: *Rex aversus ■ Throndorum principe nobilibus passim nuntios misit. Illustris (Comes) a septentrione classem propulit; naves maris moderatorem circumvolabant. Gravissime homines eum accusaverant; inde nobilibus viris labor ortus est. Asper monarcha, bellicis navibus instructus, amplo Comiti* Oram ſqvalorum (*portum*) *assignabat.*

Pag. 182. Cap. 177.

Idem.

þíng ſtofnodo iöfrar úngir
Jarl veitti ſvör ræſi ſnarla
Herſar báro á hilmi dýran
hialldurs fyſto þeir, ſakir kalldar.

Allt lagdi þá frömudr frægda
féck því fætt af ſtillir recka
ſnilldar ſtyrs oc ſelldi vara
ſitt mál í kné litudr ſtála.

Ordo: Ungir iöfrar ſtofnudo þíng. Jarl veitti ſnarla ræſi ſvör. Herſar báro kalldar ſakir á díran hilmi; þeir fýſto hialldurs. Frömudr frægda lagdi þá oc ſeldi ſitt vara-mál í kné; því féck ſtála litudr fætt af recka ſtilli.

Versio: *Comitia principes juvenes instituerunt; Regi Comes promta responsa dedit. Barones eximio domino austeras culpas attribuerunt. Ipsi ad jurgia (pugnam) stimulabant. Tunc bellicorum honorum auctor enses* a) *tingens cunctas causas suas (et) promissa præstanda* b) *virorum moderatoris arbitrio subjecit, (et) igitur (cum eo) reconciliatus est.*

Glossa: a) i. e. sangvine maculans. b) Verbotenus: in genua vel gremium (Regis) deposuit.

Pag.

Pag. 187. Cap. 182.

Incerti Auctoris.

Hóli gæddoz hirdmenn Skúla
hrucko lítt medan full var ſkucka
druċko þeir or Danmörk reckar
drógoz lítt om fiöll oc ſkóga.
Sídan vard er flóz í ferdir
ſángvan ill oc þunt um ſtángat
eidar rufoz vid Inga bródr
engi vildi fylgia lengra.

Ordo per se patet.

Versio: *Satellites Skulii* a) *honores obtinuerunt;* b) *amphorâ plena parum tesserunt. Viri isti è Dania biberunt; per montes vel sylvas raro vehebantur. Posterius, expeditionibus institutis,* c) *acerbitas mala et* d) *defectus ortæ sunt; iuramenta in Ingii fratrem frangebantur; ulterius sequi nemo voluit.*

Glossa: a) Aut etiam: multum gloriati sunt. b) Vel: ventre pleno. c) Forte hic legendum *fángran* ɔ: murmur, qverelæ. d) i. e. circa vexilla: — nisi poëta figuratim loqvatur: Culmi (spicæ) tenuiter (dispersæ) erant dispositi ɔ: annonâ graviore premebantur.

Pag. 188. *Ibidem.*

Ólafr Hvítaſkáld.

Snæfir drógo enn medal iöfra
alldir qvádo varla halldaz
audlíngs heit vid allvalld mætan
árſkapadan grun vinir hvarſkis.
Minnigr bioggi ſiklíngr ſunnan
ſundavigg enn jarl ſtöck undan
ítar brugdoz iöfri mætom
auſtr um fiall med drengi ſnialla.

Ordo: Enn drógo ſnæfir, hvarſkis vinir, árſkapadan grun medal iöfra. Alldir qvádo ödlíngs heit vid mætan allvalld varla halldaz. Minnigr ſiklíngr bioggi (bió) ſunnan ſundavigg med ſnialla drengi, enn jarl ſtökk undan auſtr um fiall; ítar brugdoz mætom jöfri.

Versio: *Astuti iterum inter principes, neutrius (tamen) fidi amici, inveteratas suspiciones traxere; homines (isti) dicebant optimatis promissa erga præclarum Regem vix servata fore. Rex memor naves, fortibus viris instructas, è meridie duxit. Comes autem aufugit, in regionem transmontanam orientem versus; illustrem dominum milites deseruere.*

Pag. 195 Cap. 190.

Iaem.

Sniallir fóro mága í milli
menn ſelldoz þar gíſla tvenna
ſinni tók þá ſætt er funnoz
ſnarir bragníngar her at magna.
Nafnbætor iók ſá er Noregs gætir
nidiom prýddr ok ſiklíng ſkrýddi
biörto heiti bödvar-fliótan
blíds hertoga giöfom frídom.

Ordo: Sniallir menn fóro í milli mága, (þeir) ſelldvz þar gíſla tvenna. Þá er bragníngar, ſnarir at magna her, funnoz (funduz), tók ſinni ſætt. Sá er Noregs gætir, prýddr nidium, jók nafnbætr, ok ſkrýddi bödvar-fliótan ſiklíng biörtu heiti blíds hertoga (med) frídum giöfum.

Versio: *Honesti homines intercedebant affines; (ü) tunc obsides mutuo dabant. Cum proceres, exercitus celeriter comparantes, convenirent, mens placata reddebatur. Is qvi Norvegiam servat, prole decorus dignitatem (comitis) auxit et pugnæ promtum principem ornavit præclaro nomine clementis ducis (et simul) donis speciosis.*

Pag. 200. Cap. 194.

Snorri Sturloſon.

Herfánga baud Hríngi
hialldurs einſköpudr galldra
Gautr hvatti þrym þróttar
þann oc Hilldítanni.
Oflengi velldr Yngva
ófætt enn vel mætti
herſtefnandi hafna
hiördóm völundr rómo.

Ordo:

Ordo: Herfánga einſköpudr baud Hríngi oc Hilldítanni hialldors galldra. Gautr hvatti þann þróttar þrym. Oflengi velldr ófætt Yngva, enn vel mætti herſtefnandi rómo völundr hafna hiördóm.

Versio: a) *Solus prædæ bellatoriæ distributor Hringo et Hildetanno bellicas insinuabat incantationes. Gautus istum Odini strepitum excitavit. Nimis diu discordia Regem regit, sed melius evitaret pugnæ artifex, copias commovens, ensium judicium,*

Glossa: a) Odinus nempe, cujus unum (ex innumeris fere) nomen Gautr i. e. aut Gothus (nam amplissimæ Gothorum gentis primum numen et primarius auctor vel proavus habebatur) aut etiam Servator. Is bellum famosissimum inter Sigurdum Hringum Sveciæ et Haraldum Hildetannum Daniæ Regem (pugnâ Bravallensi finitum) sub fictitia regii consiliarii specie excitavit, de qvo consulendus Saxo Grammaticus Libr. 7. & 8. ut et fragmentum Islandicum historiæ danicæ, vulgo *Sögobrot* dictum ac Holmiæ Svecorum editum.

Pag. 201. Cap. 195.

Ólafr Hvítaſkálld.

Nú er þat er flauſt or feſtom — ne fákr á ver víka
flýtr hertoga ins nýta — vedr-sollit kom betri.

Ordo: Nú er þat er ins nýta hertoga flauſt flýtr or feſtom; né kom betri víka fákr á vedr-ſollit ver.

Versio: *Jam e* a) *portu progreditur inclyti Ducis navigium; non (nunquam) in mare ventis tumidum præstantior* b) *sinuum equus venit.*

Glossa: a) verbotenus: e retinaculis (navalibus). b) Navis nempe.

Pag. 206. Cap. 199.

Idem.

Flárædi kom fram um ſídir — Stórr var harmr þá er ſtriddo harrar
friðbann hófz þá ríkra manna — ſtálahregg því at æ man beggia
eigi má vid aurlög bægiaz — rausnar kapp oc ríki uppi
iöfra ſveit þótt rádug heiti. — ramri þiód medan iörd helldr flódi.

Ordo: Flárædi kom um ſídir fram; þá hófz ríkra manna fridarbann. Jöfraſveit, þótt (hún) heiti rádug, má eigi bægiaz vid örlög. Stórr var harmr þá er harrar ſtríddo ſtálahregg, þvíat beggia rausnar kapp oc ríki man ramri þiód æ uppi medan iörd helldr flódi.

Versio: *Fallacia tandem apparuit. Tunc divitum (potentium) virorum pax turbari coepit. Principum coetus (genus) qvamvis* a) *præpotens nominetur, fatis nequit resistere. Proh dolor! qvod certarent chalybibus domini, num amborum liberalis æmulatio et potentia semper, dum terra aqvis cincta erit, servabuntur.*

Glossa: a) Vel etiam: callidus, consilii expertus (recentiori, ut puto) dicendi usu.

Ibidem.

Idem.

Haukſniallr tók þá herſaſtilli — þrændir efldo þengil reyndan
hærra nafn enn mundáng væri — þúngr magnadiz agi bragna.

Ordo: Þá tók haukſniallr herſaſtilli hærra nafn enn mundáng væri. Þrændir efldo reyndan þengil; þúngr bragna agi magnadiz.

Versio:

Versio: a) *Prævalidus baronum moderator dignitatem modicâ majorem assumsit; Throndi expertum principem adjuvabant; gravis vexatio hominum increvit.*

Glossa: a) Verbo tenus: fortis (vel elegans, celer, præstans) uti accipiter, qvam avem vere regiam atavi nostri censuere.

Ibidem.

Sturla Þórdarſon.

Þat er ſkrauklauſt
at Skúli var
frægdarmadr
í frömo lífi.
Þótt at hvar brigd
á hann ſneri
alldar gipt
audno hveli.

Ordo: Þat . . . lífi Þótt at hvar brigd alldar gipt ſneri á hann audno hveli.

Versio: *Sine mendacio dicitur qvod Skulius fuerit vir (merito) celeber in vita gloriosa, utut ipsum semper (ubicunqve) versipellis seculi (populi) fortuna* a) *peteret fatali (sua) rotâ.*

Glossa: a) Vel etiam: fatalem suum orbem (vel sphæram) contra ipsum direxerit.

Ibidem.

Idem.

Þá er ofrauſn
aufgo heilli
randa riódr
reiſa knátti.
Oc úlágr
iöfrabagi
audlíngs nafn
á Eyrom tók.

Ordo: Þá er randa riódr knátti reiſa ofrauſn, öfgo heilli, oc úlágr iöfra bagi tók ödlíngs nafn á Eyrom.

Versio: *Qvum* a) *praeliator, infausto omine, nimiam (sibi) magnificentiam struxit, et minime humilis regum adversariis regium titulum Eiris arripuit.*

Glossa: a) proprie: clypeorum rubefactor.

Pag. 219. Cap. 208.

Snækollr Sýſſumadr.

Skal ec alldrei
þótt ec ■ lifa
ſýſlo bidia
á Sunnmæri.
Þvíat flutto mik
fiandmenn Þadan
Biörgyniar til
at bodi hilmis.

Ordo: Alldrei ſcal ec, Þótt ec lifa æ, bidia ſýſlo á Sunnmæri, Þvíat fiandmenn flutto mic Þadan til Biörgyniar, at hilmis bodi.

Versio: *Nunqvam ego, si vel semper vixero, petam præfecturam in Sunmæria, nam hostes me inde traxerunt ad Bergas usqve, é Regis mandato.*

Pag. 230. Cap. 219.

Ólafr Hvítaſkálld.

Hilmir fór med herſkap ſtóran
hilldar bords á Upplönd nordan
merki ſkároz liós á Láko
lá ferd vegin ſkörpom ſverdom.
Þinnig reid til Þrándheims ſunnan
Þingfrækn iöfur völom ſtínga
herſkip brendi hilmir grundar
hyggiogégn enn líf gaf Þegnom.

Ordo: Hilmir hilldarbords fór nordan á Upplönd med ſtóran herſkap. Liós merki ſkároz á Láko. Ferd lá vegin ſkörpom ſverdom; Þinnig reid Þingfrækn iöfur ſtínga völum ſunnan til Þrándheims. Hyggiogégn grundar hilmir brendi herſkip enn gaf Þegnom líf.

Versio: *Tutor* a) *ſcuti pugnatorii e ſeptentrione tetendit in Uplandiam cum magno exercitu. Lucida vexilla in Laca ſcissa ſunt. Jacuit caterva acutis ensibus cæsa. Illic é meridie Thrandheimum versus* b) *fortis rex* c) *ratibus vectus est; regnator terræ cremabat bellicas naves, sed mansvetus subditorum vitæ pepercit.*

Glossa: a) Vel: navis classicæ. b) *Þingfrækn* verbo tenus: in conventu ſive prælio fortis aut acer. c) proprie: malorum vel antennarum accipitribus.

Ibidem.

Sturla Þórdarſon.

Stód úfridr
af afarmenni
innan-landz
öllo fólki
Þá er Ynglíngr
auſtr á Láko
ſverda ſeid
um ſamit hafdi.
Oc víg-álfr
vaxanda lét
úlfa ár
oc ara ferdar
valdan vetr
til vapn Þrymo
of vígſkátt
víſa ríki.

Ordo: Af afarmenni ſtód öllo fólki innanlandz úfridr, Þá er Ynglíngr hafdi um ſamit ſverda ſeid auſtr á Láko, oc vígálfr lét vaxandi ár ulfa oc araferdar (um) vetr, valdan til vapnÞrymo, of víſa vígſkátt ríki.

Versio: *A viro immani bellici tumultus ad omnes patriæ incolas emanavere, qvum* a) *Ynglingus in Laka* b) *strepentia arma conseruerat, et* c) *homicida* d) *levavit annonam lupis et aqvilæ comitatui, hyeme, telorum sonitui destinatâ, per Regis cædibus infestatum imperium.*

Glossa: a) Heros ex Ynglingorum regio genere natus. b) Vel 1, ensium veneficium exercuerat, aut 2, gladiorum flammam accenderat. c) Ad verbum: cædium semo, dæmon sive genius. d) Vel sic: Luporum amnes et aqvilarum catervas increscere fecit, aut etiam: Adauxit lupinum flumen (sangvinem manantem) et aqvilinos coetus (cadavera cæsorum dilaniantes).

Pag. 232. Cap. 221.

Ólafr Hvítaſkálld.

Tión höfom Birkibeina
bödhrauſtir fregit auſtan
brátt mun bug Þann rétta
bragníngr ef vel hagnar.
Virdendur muno verda
vapnglyms fima ymſir
veitec at vart hefir Knúti
vegnat brögdom fegnir.

Ordo: Bödhrauſtir höfom vær fregit auſtan Birkibeina tión. Brádt mun bragníngr rétta Þann bug ef vel hagnar. Ymſir virdendr (ins) fima vapnglyms mano verda brögdom fegnir. Veit ec at Knúti hefir vegnat vart.

Versio:

Versio: *Pugná fortes audivimus ex oriente Birkibeinorum damnum; flexum istum Princeps, fortuna favente, cito corriget. Varii agilis armorum ludi amici dolis lætabuntur; scio (nimirum) Canuti sortem vilem (deteriorem) evasisse.*

Pag. 238.

Cap. 227.

Sturla Þórdarſon.

Lagdi röſk
enn riſo laukar
hilmis hird
hendr at reipom
enn húnſkriptir
hreggi bláſnar
fylkis til
frama greiddo.

Oc úfár
auſtr med landi
ſneckiobrandr
ſvífa knátti
gulli glæſtr
und göfugmenni
varat audligr
ödlíngs floti.

Ordo: Röſk hilmis hird lagdi hendor at reipom enn laukar riſo, — enn húnſkriptir, bláſnar hreggi, greiddo til fylkis frama. Oc úfár ſneckiobrandr knátti ſvífa auſtr med landi. Golli glæſtr allvalds floti varat audligr und göfugmenni.

Versio: *Vegetum Regis satellitium manus rudentibus admovit — mali autem (in navibus) surgebant — et explicabat picta vela, procellis pansa, in Regis (itineris) commodum. Multa simul navis antenna commota est, propter littora orientem versus. Classis monarchæ, auro fulgida (et) optimates vehens minime vilis apparuit.*

Pag. 240.

Cap. 228.

Ólafr Hvítaſkálld.

Nordan rendi næſt þá er ſpurdiz
nafn-kunnr iöfr ſkídom ſtafna
báror léko bröndom hærri
brodda hríd fyri Noregs ſído.

Þrútin lágo vedr á vatni
vindaript né gramr bad ſvipta
ſnarr Ýngvi qvad ſigrbyr fengin
ſinni ferd at hialdri ſtinnom.

Ordo: Næſt þá er ſpurdiz brodda hríd, rendi nafnkunnr iöfur nordan ſtafna ſkídum. Bárur, bröndom hærri, léko fyri Noregs ſído; þrútin vedr láu á vatni, né bad gramr ſvipta vindaript. Snarr Yngvi qvad ſinni ferd fengin ſigrbyr at ſtinnom hialdri.

Versio: *Proxime, qvum praelii rumor audiretur, Rex celeber e septentrione classem impulit; volitabant undæ, antennis altiores, juxta Norvegiæ latus. Tumidæ tempestates jacuerunt in aqvis, sed velorum* a) *constrictionem monarcha non jussit; fortis princeps dixit victorialem auram (jam) datam suo ad acrem pugnam itineri.*

Glossa: a) Vel etiam demissionem.

Ibidem.

Sturla Þórdarſon.

Scrido hafrökn
und höfudsmanni
inn í botn
Oſlo fiardar

Þar er vegſtórr
fyri víglidi
Skúla ölld
of ſkipat hafdi.

Ordo:

Ordo: Hafrökn ſkrido und höfudsmanni inn í Oſlo-fiardar botn, þar er vegſtór Skúla ölld hafdi of-ſkipat fyri víglidi.

Versio: *Æqvoris jumenta currebant, primipilum vehentia, ad intima Oſlici sinus, ubi magnifici (gloriantes) Skuliani militum præsidia disposuerant.*

Pag. 246. Cap. 232.

Idem.

Géck allvalldr enn gollſett
und ýgis hiálmi gnæfa knátto
megin-milldr víſa ve
merkiom fyri of vala fólki.

Ordo: Meginmilldr allvalldr géck und ýgis hiálmi fyri merkiom, enn gollſett víſa ve knátto gnæfa of vala fólki.

Versio: *Ivit rex largissimus, signis anterior,* a) *casside terrifica tectus, at ducis auro distincta vexilla nutavere super* b) *virorum temporibus.*

Glossa: a) *Ygishiálmr* idem qvod *Ægishiálmr*, vid. Eddæ antiqvioris T. II. pag. 188. 574. 922. 924. b) Vel simpliciter super acie militari, vel: alis acierum.

Pag. 247. Cap. 232.

Idem.

Enn þar fram hilldarfús
fylgia knátti á hlidar bádar
ræſis hird í gagn för
rómo ſtýri greipra vapna.

Ordo: Enn þar knátti hilldarfús ræſis hird fylgia rómo ſtýri, fram á bádar hlidar, í greipra vapna gagnför.

Versio: *Ibi protinus sequebatur pugnæ cupida prætoriana cohors, ab ambobus lateribus belligeri ducis, gradiens contra rapacia tela.*

Ibidem.

Olafr Hvítaſkálld.

Hallgíſlat raud hvatt í Oſlo Bröndom ſkífdoz blódgar randir
hilldartúngl med ſkata milldom bleikir féllo menn at velli
rauſtir þrúngdo iöfrar æſtum hlifarlaus vá gramr med gæfo
iárnfalldit lid ſaman hialldri. gylltar ſúngo hiallta túngr.

Ordo: I Oſlo raud hvatt iárnfalldit lid med milldom ſkata hallgíſlat hilldar túngl. Rauſtir iöfrar þrúngdo æſtom hialldri ſaman. Blódgar randir ſkífdoz bröndum. Bleikir menn féllo at velli. Gramr vá hlífarlaus med gæfo. Gylltar hialltatúngor ſúngo.

Versio:

Versio: *Oſtoæ ferro tectæ copiæ una cum clementi Rege* a) *Bellonæ lunam,* b) *oblique radiantem, rubefecere. Strenui principes prælium excitatum compresserunt. Clypei sanguinolenti gladiis scissi sunt. Pallidi viri ceciderunt in solum. Rex thorace non munitus, fortuna tuente, dimicavit; auratæ* c) *capulorum linguæ cecinerunt.*

Glossa: a) Seutum nempe. b) *hallgíſlat* veteri scribendi modo i. q. *hallgeiſlat.* c) Laminæ ensium.

Pag. 248 Cap. 232.

Sturla Þórdarſon.

Oc inndrótt ſva at eggfárs
ellda kindi eiſor ſtucko
baudvar týs of ilflet
vid bauga renni aurnis ſpialla.

Ordo: Oc inndrótt kindi bödvartýs ellda vid bauga renni, ſva at eggfárs eiſor ſtucko of aurnis ſpialla ilflet.

Versio: *Et stipatorum cohors* a) *præliaris numinis flammas accendere contra* b) *annulorum dissipatorem, ut* c)*acierum perniciei scintillæ persultarent* d) *gigantum socii plantare solum.*

Glossa: a) Othini cujus ignis gladius. b) Dominum munificum. c) Chalybis scutalis. d) Clypeus; cujus hæcce poëtica appellatio desumta est a fabula eddica de Hrungnere, gigante scutum pedibus premente.

Pag. 249. Cap. 233.

Idem.

Flogo hræleiptor enn randálfr
at hiarar leiki rífandí fór
geigorlig baudvar ſký
á Gautz himin blóds eldíngom.

Ordo: Geigorlig hræleiptor flugo at hiararleiki á Gauts himin, enn randálfr fór rífandi baudvarſký med blóds elldíngom.

Versio: a) *Funeralia fulgura volitabant terrifica, in telorum ludo, per* b) *Othini tegmen; sed heros ivit,* c) *bellicas nubes* d) *sanguinolentis fulminibus disrumpens.*

Glossa: a) Micantia arma. b) Vel coelum i. e. clypeum. c) Ejusdem significationis. d) Ensibus et telis.

Pag. 250. Cap. 234.

Olafr Hvítaſkálld.

Snörp bito iárn sem ismöl yrpi Grimmom ſtód á Göndlar himni
óda ſtraums med heito blódí grár regnbodi Hnikars þegna
herſtefnir raud hamri ofna hardar luſto fylkíng firda
Hilldar ſerki framar merkiom. fár elldíngar megin-ſára.

Ordo: Snörp iárn bito ſem ísmöl yrpi. Framar merkiom raud herſtefnir med ódaſtraums heito blódi hamri ofna Hilldar ſerki. Á grimmom Göndlar himni ſtöd Hnikars þegna grár regnbodi (regnbogi). Hardar megin-ſára fár-elldíngar luſto fylkíng firda.

Versio: *Acria ferra mordebant, fusæ glaciei arenæ similia. Imperator antesignanus* a) *loricas, malleo textas, rapidi torrentis calido sangvine rubefecit. In sævo* b) *Gondulis coelo glauca* c) *Hnikaris famulorum Iris stetit. Dura plagarum periculosa fulmina militum agmen perculere.*

Glossa: a) Vi vocis: Bellonæ indusia. b) Valkyriæ — (scuto). c) *Hnikar* i. q. Othinus, ejus vasalli milites, horum Iris verosimiliter glauca ■■ incurvata ensis lamina.

Pag. 251. Cap. 235.

Sturla Þórdarſon.

Var laushendr enn haldſamr
lofda ſtýrir at hiarar leíki
á blódorms á geirtýrs
benio ſkapti grenni málo.

Ordo: Lofda ſtýrir ver laushendr á blódorms benioſkapti, enn &c.

Versio: *Principum moderator parum retinebat* a) *vulnerarii serpentis; cruentum autem missile (magis) pertinax ensium ludum exercuit, per hastati divi virentem amasiam.*

Glossa: a) Teli vel sagittæ. b) Othini, cuius conjux terra (sub variis nominibus).

Ibidem.

Olafr Hvítaſkálld.

Alldri bördoz afli ſtærdir Undan reid ſá er fremſtr var fundin
ógn ſveipinna blódgom greipom fyrda gramr at iöfnom burdom
hird ſótti þar hrauſt at gardi Sverris ætt féck ſigr med rétto
herrar tveir af dreingſkap meira. ſva villdi Gud, framidr milldi.

Ordo: Alldri bördoz ógnſveipinna blódgom greipom, tveir afli ſtærdir herrar af meira dreingſkap. Þar ſótti hrauſt hird at gardi. Firda gramr, ſá fremſtr var fundinn ■■ iöfnom burdom, reid undan. Sverris ætt féck at rétto ſigor; ſva villdi Gud, (inn) milldi framidr.

Versio: *Nunquam duo heroes, robore aucti, terroribus obvolutorum (obvolutis) sangvineis* a) *manibus majore fortitudine conflixerunt. Strenua cohors arcem ibi oppugnabat. Equitans aufugit ille, qui inter pares nobili ortu primus censebatur. Progenies Sverreri justo jure victoriam obtinuit; sic voluit Deus, clemens ille promotor.*

Glossa: a) *Greipar* proprie sinus digitorum, interstitia inter digitos; usitatur vulgo pro tota manus anteriore flexibili parte.

Pag. 253. Cap. 236.

Sturla Þórdarſon.

Þar baugſegl Enn hrælögr
í brímis vindi af hiarar bördom
branda byrr geigurligr
bláſa knátti. glymiandi féll.

Ordo: Þar knátti branda byrr bláſa baugſegl í brimisvindi, enn geigurligr hrælögr féll glymiandi af hiarar bördom.

Versio:

Versio: *Ibi in ensium aura, telorum turbo* a) *orbiculata vela violenter inflavit et cadaverum formidolosum æquor* b)*succidit sonorum de* c) *gladii marginibus.*

Glossa: a) Intellige scuta ipsa. b) Sangvis. c) Vel etiam: pontonibus sive navigiis i. e. clypeis.

Ibidem.

Idem.

Reid blódlaukr enn gandreid
á berom knerri grænna ſkiallda
örva ás ſvaulnis egg
iárni ſlúngin ſleit á lopti.

Ordo: Blódlaukr reid iárni ſlúngin ás á berom örva knerri, enn ſvaulnis egg ſleit gandreid grænna ſkiallda á lopti.

Versio: *Sangvinarius* a) *porrus feriebat trabem ferro obvolutam in gestabili sagittarum lembo, et gladii acies dirupit viridium parmarum aëra secans agmen.*

Glossa: a) Gladius, vel longurius aut hasta.

Ibidem.

Idem.

Oc þar féll Fenris nipt
feigom hauſi fylkis dólga
giallar mans í hiörgöll
greypri hendi heiptar blódi.

Ordo: Oc Fenris nipt fylkis dólga féll þar, feigom hauſi, (fyri) giallar mans greipri hendi (med) heiptar blódi, í hiörgöll.

Versio: *Ibi evenit* a) *cædes imperatoris hostium,* b) *morti devotorum, sub* c) *Stygiæ nymphæ rapaci manu, diro tabo in telorum sonoro conflictu emanante.*

Glossa: a) Fenreris lupi soror (Hela) hic ponitur pro morte vel cæde ipsa. b) ad verba: capitibus letho devotis. c) Gialla proprie fluvius infernalis (*Giöll* vel *Giavll*), ejus puella vel nympha mors ipsa.

Pag. 254. Cap. 236.

Idem.

Þar ſigrhlióð í herför
ſýngva knátti of höfodsmanna
harda hvell Högna mans
hvöſsom munni hlýrna díſir.

Ordo: Þar knátto Högna mans díſir ſýngva, hvöſsum munni, harda hvell ſigurhlióð, í herför, of höfudsmanna hlýrna.

Versio: *Ibi pæana, valde sonorum, tinnulo ore canebant* a) *in bellica expeditione, Hognii filiæ nymphæ super magnatum* (*vel ducum*) *genas* (*capita*) b).

Glossa: a) Hildæ nempe, septentrionis Bellonæ, cujus Nymphæ vel ministræ ceteræ Valkyriæ dicebantur. b) Jis nempe cæsis vel prostratis. Si vocem *hlýrna* hic derivare malles a *hlýrnir* coelum, versio responderet illi, qvæ textui adposita habetur.

Pag.

Pag. 262. Cap. 241.

Idem.

Nú man frægt
nöckvi ſídar
í ná-reid
á Nídar backa
vid leyg för
leggia knátti
rausnar líf
ríkr hertogi.

Oc þar géck
á giallar brú
ræſis mágr
fyri rido ſóttom
baugabliks
er bodar féllo
elldavers
of afarmenni.

Ordo: Nú man frægt (at) nöckvi ſídar knátti ríkr hertogi leggia rausnar líf, vid leyg-för, í ná-reid á Nídarbacka. Oc þar géck ræſis mágr á Giallarbrú, fyri baugabliks rido ſóttum, er elldavers bodar féllo of afar-menni.

Versio: *Celebre jam evadet, (quod) aliquanto post potens dux, funerali conflictu, in Nidæ ripâ, magnificam vitam* a) *incendiario agmini subjecit, et inde abiit per* b) *Giallæ pontem regius socer, adurgente gladii vibrati* c) *impetu, quum flammei æquoris æstuantes undæ athletam obruerent.*

Glossa: a) *Leyg-för* = *leygr*, *leigr* i. q. *logi* flamma et *för* iter, expeditio, cohors militaris. b) Fluvii infernalis sive lethalis. c) *fórr* proprie impetus (jam solummodo morbi).

Pag. 278. Cap. 355.

Idem.

Sú kom gipta
af Guds ſyni
yfir Hákon
heilli gódo
er allvalld
öflgrar kriſtni
fyrimadr til
fridar vígdi.

Ok gedſtórr
á grams höfot
konúngligt
kóróno lét
þá kom kappſnúinn
kardínáli
í Biörgvín
at bodi páfa.

Ordo: Gódo heilli kom ſú gipta af Guds ſyni, yfir Hákon, er öflgrar kriſtni fyrimadr vígdi allvald til fridar, oc lét gédſtórr kóróno á grams konúngligt höfut. Þá kom kappsnúinn Kardináli, at Páfa bodi, í Biörgvín.

Versio: *Bonis auspiciis emanavit fortuna e Dei filio super Haconem, quum amplæ christianæ religionis præsul monarcham paci consecravit, et magnanimus principis regio capiti coronam imposuit. Tunc severus Cardinalis, Papæ jussu, Bergas visitavit.*

Ibidem.

Idem.

Frægian réd þic Vilhiálmr vígia
varbálshötudr Kardináli
engi valdiz iafngódr híngat
alldar gramr af Páva valldi.

Kóróno lét kriſtni ſtýrir
kynprýddr iöfurr ydur of ſkrýdda
ramri grund hafit ríkís vandar
reidi-valldr med frægdom halldit.

Ordo:

Ordo: Varbáls hötudr! þik frægian lét Vilhiálmr Kardináli vígia. Engi iafngodr alldar gramr valldiz híngat af Páfa valldi. Kynprýddr iöfr! kriſtni ſtýrir lét ydur of ſkrýdda kórónu. Ríkisvandar reidivalldr! (þér) hafit halldit ramri grund med frægdom.

Versio: *Te* a) *auri osor! Vilhelmus Cardinalis consecrari fecit. Nullus æque præstans populi princeps huc (nobis), Papæ auctoritate, designatus est. Te Rex generose! christiani orbis rector diademate fecit ornari. Terram firmam tu* b) *sceptri strenue tutor! honorifice tenuisti (possediſti).*

Glossa: a) Vi vocis *Var-bál* maris flamma. b) *ríkisvördr* verbotenus virga regni sive regnatoria.

Pag. 279. Cap. 255.

Idem.

Enn ſúr ausn	Né allvalldr
rída knátti	eino ranni
Hörda grams	frægdar fólk
med himinſkautom	fleira valldi
hverſo Volſúngr	auſtr né veſtr
veita knátti	at aulſkipan
ſæmdar dag	und breinvers
ſinnar vígſlo.	hvíto ræfri.

Ordo: Enn ſú Hörda grams rausn knátti rída med himinſkautom, hverſo Volſúngr knátti veita ſinnar vígſlo ſæmdardag. Né valdi allvaldr, auſtr né veſtr, undir hvíto hreinvers ræfri, eino ranni, fleira frægdar fólk at aulſkipan.

Versio: *Àt ea Hordorum regis magnificentia ad coeli usque cardines exaltata iit, qvanta lautitia* a) *Volsungigena suæ unctionis gloriosum festum celebraret. Nec unqvam monarcha, vel occidentis, sub* b) *rangiferorum habitaculi albicante tecto, una domo plures optimatum in convivium congregavit.*

Glossa: a) Regia Norvegica stirps a Volſungo et Volsungis originem traxisse perhibebatur. b) aliis verbis: sub terræ tecto i. e. coelo.

Pag. 280. Cap. 255.

Idem.

Þar gullkér	Skaut vínfars
geiga knátto	víſa mönnom
inni full	á gómſkér
unnagreipom	gyllto bordi
enn inn-drótt	hilmishird
allrá meina	hunángsbára
heilivagr	í gédknör
til hiarta féll.	glymiandi féll.

Ordo: Þar inni knátto full gullkér geiga unna-greipom, — enn inn-drótt féll allra meina heilivágr til hiarta. Vínfars gyllto bordi ſkaut víſa mönnom á gómſkér; hilmis hird féll glymiandi hunángsbára í gédkör.

Versio: *Ibi intus plena (meri) aurea vasa ivere* a) *proclinata amicis manibus, coetui autem omnium* b) *dolorum liqvens medela corda perpluit.* *) *Cymba vini Regis virorum* c) *palati scopulis applicuit aureum latus. Mellis aulicis fluctisona unda cecidit in* d) *mentis phaselum.*

Glossa: a) i. e. propinata ab amicis. b) textus *mana*, *manna*, legendum censeo *meina*, eodem qvidem sensu qvam cod. Flat. *ſtríða*. Vina optima vates hic decantat. c) dentibus vel labiis nempe. d) pectus vel corpus. *) poculum.

Pag. 284. Cap. 258.

Idem.

Oc þar ſat
ſeggia drottinn
golli grimmr
á giafſtóli.

Þá hverr madr
at hríngſkata
þat er yr þíód
æſkia kunni.

Ordo: Oc þar ſat ſeggia drottinn, grimmr golli, á giafſtóli. Hverr madr þá at hríngſkata þat er a) yr þíód kunni æſkia.

Versio: *Et ibi sedit virorum dominus, auri prodigus, in datoris solio; acceperunt singuli, ab annulorum largitore, qvod sibi qvisqve voto poscere potuerunt.*

Glossa: a) *yr* vel *ör* þíód verbo tenus aut: 1) juvenilis, 2) larga aut 3) alacris gens.

Ibidem.

Idem.

Þar rann upp
allri þíódo
mundar dagr
á mergs himin.

Skein armſól
iöfra ſtýris
víſa ferd
á vala grundir.

Ordo: Mundardagr rann þar upp allri þíódo á mergs himin. Jöfraſtýris armſól ſkein víſa ferd á vala grundir.

Versio: *Ibi exoriebatur cunctæ genti* a) *dies manus in* b) *medullæ coelum. Regum moderatoris* c) *armillaris sol irradiavit* d) *certo cursu* e) *accipitrum regiones.*

Glossa: a) Argentum. b) Brachium. c) Armillare aurum. d) Vel etiam: Regis comitatui. e) Brachia vel humeros.

Pag. 285. Cap. 258.

Idem.

Þar ſiódmiöll
ſvíſa knátti
baugabrióts
af bogafiöllom

harda hrein
hárri þíódo
of gaglfars
geigors andra.

Ordo: Þar knátti harda hrein ſiódmiöll ſvíſa af boga-fiöllom baugabrióts, hárri þíód of andra gaglfars geigors.

Versio: *Ibi* a) *marsupiorum purissimus ningor spargebatur, ab* b) *largitoris* c) *arcuariis montibus per nobilium* d) *brachia.*

Glossa: a) Argentum purum. b) Verbotenus: annulorum divisoris. c) Ulnis vel manibus. d) Vi vocum: per anserculorum coetus territoris (i. e. falconis) soleas (ɔ: brachia).

Pag.

Ibidem.

Idem.

Oc hafleyg dádom racks
haukaferior oc dígulſköflom
herdi menn af allvalds
hladnar flutto óſkafundi.

Ordo: Oc herdimenn flutto hauka ferior hladnar hafleyg oc dígulſköflom af dádom racks allvalds óſka fundi.

Versio: *Et fortes viri avexere, ab optato congressu cum monarcha, virtutibus præstante* a) *scaphas accipitrum oneratas* b) *marina flammâ et* c) *lebetis fusoria nivalibus cumulis.*

Glossa: a) Manus. b) Auro. c) Argento abundante.

Pag. 293. Cap. 266.

Idem.

Miök var frægt grundar vördr
þat er fara villdi gódo heilli
ſigri ſæmdr á randvers
til Svía fundar remmiſkídom.

Ordo: Miök var frægt þat er ſigri ſæmdr grundar vördr, villdi fara gódo heilli, til Svía fundar á Randvers remmiſkídom.

Versio: *Celeberrimum factum est quod patriæ excubitor, victoriâ decorus, fausto omine, vectus* a) *Randveri robustis xylosoleis, Sveones visere gestiit.*

Glossa: a) *Randver*, famosi piratæ nomen eddicum; ejus xylosoleæ sive cursorii asseres naves classicæ.

Ibidem.

Idem.

Var leidángr þar er baugtúngl
sem logi veri blikia knátto
gulli glæſtr yfir háreid
of grams flota hvert vid annat.

Ordo: Leidángr gulli glæſtr var ſem logi veri of grams flota, þar er baugtúngl knátto blikia, hvert vid annat, yfir háreid.

Versio: *Naves immearunt (undis) auro conspicuæ, quasi flamma promicaret super regiam classem, quando* a) *scutalium orbium (vel lunarum) ordo invicem jugatus, super scalmi basi fulgebat.*

Glossa: a) Clypeorum rempe.

Ibidem.

Idem.

Enn elldíng þá er loſtig
íſla folldar um lito ſkipti
lánga leid himna ſól
lýſa knátti vid hafrödul.

Ordo: Enn íſla folldar eldíng knátti lýſa lánga leid, þá er loſtig himna ſól ſkipti um litu vid hafrödul.

Versio:

Versio: *Sed fulgur* a) *piscium terræ eminus coruscavit, quando almus coelestis sol* [illegible] *marino colores commutabat.*

Glossa: a) Lego nempe *ígla* pro *ífla; ífla fölld* alias accipitrum terra ɔ: brachium, cuius fulgur [illegible] simili modo poëtice appellatur.

Pag. 295. Cap. 267.

Idem.

Sva var Elfr frægdar fólki
öll at líta er flota þeyſti
glæſilig loffæll konúngr
ſem á gull ſæi Liódhúſa til.

Ordo: Sva var öll Elfur glæſilig frægdar fólki at líta, ſem ſæi á gull, [illegible] loffæll konúngr þeyſti flota til Liódhúſa.

Versio: *Fuit* (*Gothicus*) *Albis,* (*ornatus*) *inclytis copiis, adspectu ubique splendidus, ut in* [illegible] *inspiceretur, quando Rex laude beatus Liodhusum versus* (*incitata*) *classe volabat.*

Ibidem.

Idem.

Var gédſteinn ádr ógnſtórr
Gautzkom manni iáttat hafdi
ſtyriar ſtund Svía gramr
í ſtall drepinn ſiklíngs bodi.

Ordo: Gautzkom manni var (á) ſtyriar ſtund, gédſteinn drepinn í ſtall ádr ógnſtórr Svía gramr hafdi iáttat ſiklíngs bodi.

Versio: *Erat* a) *lapis mentalis Gothico homini, belli tempore, graviter oppressus, antequam* b) *formidabilis Sveonum princeps Regis oblationem acciperet.*

Glossa: a) Cor (pro animo). b) Terribiliter [illegible] gerens.

Pag. 301. Cap. 274.

Auſtan ſendi gulli glæſta Volldugr tókto af meſtri milldi
gauta ſtýrir megin dýrom málma ſkérdir Svía ferdir
ſeima þollr med ſæmdom öllom alldir dyrka ydvart velldi
Sína dóttor arfa þínom, eirarſamt vid brúdför þeirri.

Ordo: Seimaþollr! Gauta ſtýrir ſendi auſtan, þínom megindýrom arfa, dóttor ſína, gulli glæſta, med öllom ſæmdom. Volldugr málmaſkerdir! af meſtri milldi tókto Sviaferdir, vid þeirri brúdför. Alldir dýrka ydvart eirarſamt velldi.

Versio: *Divitiarum* a) *columen! Gothorum moderator misit ab oriente præstantissimo tuo nato, summis cum honoribus, filiam suam auro decoram. Potens bellator! maximâ clementia nuptialem istum é Svecia comitatum excepisti. Populi vestrum tranquillum regimen colunt.*

Glossa: a) i. e. possessor, defensor.

Pag.

Pag. 307. Cap. 278.

Idem.

Ölldom ſegec hve ófrid gulldot
unnviggs ſkipudr! Dönom ſunnan
vída ſetto þínar þíodir
þunnar ſkeidir af fyri hlunnom.
Stórir höfdo útbod ærin
ydrir þegnar rán at hegna
ýtrom þóttid leidángr lítill
lánga ſtund fyri vídri grundo.

Ordo: Unnviggsſkipudr! Ec ſegi ölldom hve (þér) gulldot Dönom ſunnan ófrid. Þínar þiódir ſetto vída þunnar ſkeidar af fyri hlunnom. Ydrir ſtórir þegnar höfdo lánga ſtund ærin útbod at hegna rán. Þóttid [Þótti-at] ýtrom leidángr lítill fyri vídri grundo.

Versio: *Pugnæ navalis rector! refero populis, quomodo Danis meridionalibus hostilitatem compensaveritis; passim viri tui naves tenues mari commisere. Magnates vestri longo temporis spatio conscribebant multos (nautas) in vindictam rapinæ; in amplam terram expeditio illa non apparuit parva.*

Ibidem.

Idem.

Framla dreif til hverrar hömlo
hilmis þiód ens mærdar fróda
ſídan hélldot ſudr med ládi
ſeimaſtiklir! flota miklom.
Hræddar urdo Hallandz ferdir
hríngaballdr! af þíno valldi
engi madr Jóta þengils
óttalaus vid Noregs drottinn.

Ordo: Ens mærdarfróda hilmis þiód dreif framla til hverrar hömlo, ſídan hélldot ſeima ſtiklir! miklum flota ſudr med ládi. Af þíno valldi hríngaballdur! urdo Hallandz ferdir hræddar; engi Jóta þengils madr óttalaus vid Noregs drottinn.

Versio: *Eloquentis Regis populus promte cucurrit ad quodvis transtrum denuo. Opum divisor! ad oras meridiem versus, magnam classem duxisti. Vir præpotens! Hallandiæ copiæ tua potestate attonitæ evaserunt; nemo Jotarum Regis subditus terroris erga Norvegiæ dominum expers.*

Glossa: a) *Hríngа-balldr* proprie vel armorum vel annulorum (aut armillarum) divum significat.

Pag. 309. Cap. 280.

Idem.

Rán gallt randa týnir
rógſtrídr Dönom ſídar
fyrſt kom furo leſtir
fleyvángs til Ekoreya.
Ölld hét gnógo gialldi
gullſtrídi þá ſídan
lönd tók lofdúngr þrænda
lídbáls at vedmála.

Ordo: Rógſtrídr randa týnir gallt ſídar Dönom rán. Fyrſt kom fleyvángs furo leſtir til Ekureya. Öld hét þá ſídan gullſtrídi gnógo lídbáls gialldi; lofdúngr þrænda tók lönd at vedmála.

Versio: *Deinde perpugnax clypeorum perditor compensavit Danis rapinas. Primum* a) *navalium lignorum ruptor Ekurejas advenit. Tunc posterius gens auri propugnatori promisit sufficiens populationis pretium; pro eo accepit Thrandorum Rex provincias hypothecarias.*

Glossa: a) *Lídbálsgialld* (popularis incendii pretium sive mulcta redemtionis) perbene exprimit recentiorum Danorum & pl. *Brandſkat.*

Pag. 314. Cap. 285.

Idem.

Egi ſátud iöfra hneitir — Mætom héllt fyrír Elfi utan
ættom gódr at rofnar ſættir — audit létzto flotnom dauda
ſtirdan biuggo hirdmenn hardir — nauda viſso nýar ſúdir
herſkips ſtreng í kyrdom lengi. — Nordmanna gramr bordom þannig.

Ordo: Ættom gódr iöfrahneitir! egi ſátud (þér) at rofnar ſættir. Hardir hirdmenn bioggo lengi í kyrdom ſtirdan herſkips ſtreng. Nordmanna gramr (þú) hélltz þannig bordom fyrir utan Elfi. Flotnom létzto dauda audit. Nýar ſúdir viſso nauda.

Versio: *Regum victor! stirpe clarus; non, post pacta rupta, otiosus sediſti; diu fortes prætoriani quiete rigidos* a) *rudentes classis bellicæ præpararunt. Norvegorum Rex! naves præstantes trans Albim* (*Gothicum*) *ita duxisti. Inimicis lethale fatum arcessisti. Novæ rates molestiam passæ sunt.*

Glossa: a) Alia lectio habet: *ſtirdar herſkips ſtengur* q. d. rigidas classicæ navis (ɔ: bellicæ classis) antennas.

Pag. 316. Cap. 285.

Idem.

Sneida léto þínar þiódir — Sídan lét er ſeglom hlódo
þunnar ſkeidor med búno reidi — ſnarfengr Konúngr! ydrir drengir
Gautar ſpurdo leidángr liótan — lýſa tók af herſkips hauſom
lunda vaull at Moſtrar ſundi. — hrygdar fólk í Dana bygdom.

Ordo: Þínar þiódir léto þunnar ſkeidar med búno reidi ſneida lunda völl at Moſtrar ſundi. Sídan er ydrir drengir, ſnarfengr Konúngr! hlódo ſeglom, (enn) lýſa tók af herſkips hauſom, lét fólk hrygdar í Danabygdom.

Versio: *Tuæ gentes fecerunt tenues naves, apparatu instructas, grassari per marinarum picarum planitiem ad Mostræ fretum. Gothi de terribili expeditione audierant. Posthac, cum vela demitterent, Rex acer! vestri milites* (*et*) *navium bellicarum rostra luminare coeperunt; populus in Dania lugubrem se gerebat.*

Pag. 317. Cap. 286.

Idem.

Allvalldr rédto því er ýtar héldo — Stórir léto Halland heriat
ógnarbráds at fylkis ládi — hirdmenn þínir; frelſi ſíno
prúdar rédo ſveitir ſídan — vída týndo virdakindir
ſóknarſtrángs á land at gánga. — vægdarlauſt fyrir Geitkiörr auſtan.

Ordo: Því rédtu allvalldr! er ýtar hélldo at ógnarbráds fylkis ládi; ſídan rédo ſóknarſtrángs prúdar ſveitir at gánga á land. Þínir ſtórir hirdmenn léto Halland vægdarlauſt heriat, fyrir auſtan Geitkiörr. Virda kindir týndo vída frelſi ſíno.

Versio: *Tuo mandato monarcha! appropinquabant viri Regis terrifici regioni. Inclytæ pugnacis* (*ducis*) *copiæ terram dein ingressæ sunt. Magnates aulæ tuæ Hallandiam, ab oriente Geitkiæræ, sine ulla clementia vastabant. Passim hominum genus libertatem propriam amisit.*

Pag.

Ibidem.

Idem.

Sýngia léto ſnarpir drengir
ſóknar gífur í fleina drífo
brandar hleypto ört or undom
ærno blódi Danſkrar þiódar.

Vída féllo vegnir þollar
vígadrótt í reknom flótta
falldin géck þar ferd at hilldi
frægra málma ægis hiálmi.

Ordo: Snarpir drengir léto ſóknar gífor ſýngia í fleina drífo; brandar hleypto ört danſkrar þiódar ærno blódi or undom. Vída féllo vegnir þollar (fyri) vígadrótt í reknom flótta. Þar géck frægra málma ferd at hilldi, falldin ægishiálmi.

Versio: *Acres viri fecerunt* a) *securem sonare inter volantia tela. Enses multum sangvinis effudere é vulneribus Danicæ gentis. Passim cæsi viri cecidere pro militum cohorte in rapida fuga. Fortiter ibi pugnam aggrediebatur coetus laute armatus (et) terribili galea tectus.*

Glossa: a) Verbo tenus: impetuosam lamiam vel Oreadem.

Pag. 318.

Cap. 286.

Idem.

Styrkir gengo menn und merkiom
málma lunds á vídri grundo
valgammr ſleit at vapna móti
varma brád af þíno rádi.

Siálfr ſkipti örn vid úlfa
ógnar báro höfud ſára
gylldir ſtód yfir grimmra hölda
greiprar þiódar meginblódi.

Ordo: Styrkir menn gengo á vídri grundo und málmalunds merkiom. Valgammr ſleit, at vapnamóti, varma brád af rádi þíno. Siálfr örn ſkipti vid úlfa höfud-ſára ógnarbáro. Gylldír ſtód yfir grimmra höllda (oc) greiprar þiódar meginblódi.

Versio: *Robusti viri iverunt sub militis signis in lato campo; accipiter dirupit calidam prædam in armorum conflictu, tuis sane auspiciis. Aquila ipsa plagarum capitalium horrendas undas cum lupis partiebatur; stetit bestia super abundante cruore crudelium colonorum é rapaci gente.*

Ibidem.

Idem.

Hæſtan kindo hirdmenn trauſtir
heitan elld í Danavelldi
ſkæriligr géck húſom hærri
hallar gandr á ſvidno landi.

Vída fór um búkarls búdir
birkiſótt enn hræddar dróttir
bragnar margir báli ſlegnir
brunnit land til ſkóga runno.

Ordo: Trauſtir hirdmenn kindo hæſtan heitan elld í Danavelldi; ſkærilegr hallargandr géck húſom hærri á ſvidno landi. Vída fór birkiſótt um búkarls búdir; enn hræddar dróttir, margir báli ſlegnir bragnar, runno brunnit land til ſkógar.

Versio: *Firmi satellites accenderunt flammam altissimam fervidamque in regno Danorum.* a) *Arcis lupus iit claricans domibus celsius in adusta terra. Passim* b) *betulæ morbus rustici habitacula perambulavit; sed metuentes gentes, multi homines incendio percussi, per glebam torridam cucurrerunt in sylvas.*

Glossa: a) Flamma nocens. b) ignis.

Pag. 319. Cap. 286.

Idem.

Gneiſtom hratt fyrir Elfi auſtan
elrisgarmr í riáfrit varma,
ſídan félló háfar hallir
hrygdarſtund í Dana bygdom.

Innin tóko öll at brenna
ógnarſtríd á Hallands ſído,
ýta rann um ſtórleg ſtræti
ſtordar úlfr fyri Glymſtein nordan.

Ordo: Elris-garmr hratt gneiſtom í varma riáfrit fyrir auſtan Elfi; ſídan félló háfar hallir í Dana bygdom (á) hrygdarſtund. Ognar ſtríd tóko at brenna öll innin á Hallands ſído, ſtordar úlfr rann um ýta ſtórlig ſtræti fyri nordan Glymſtein.

Versio: *Ab oriente Albis (gothici) egit* a) *alni canis scintillas in calida tecta; posthac ceciderunt altæ arces moesta horâ, in regione Danica. Horrida bella coeperunt urere omnia domicilia in Hallandiæ ora.* b) *Insulæ lupus grassatus est per magnificas civium plateas a septentrione Glymsteini.*

Glossa: a) Flamma noxia. b) ignis.

Pag. 323. Cap. 289.

Idem.

Hrinda lét út herſkips bröndom
hilmir frægr á ſaltan ægi;
elldi hraud fyrir æſi kölldom
unnar-meid or dregnom hlunni.

Almenníngr vard út at ſinna
ógnar lundr á þinni grundo;
milldir höfdo útbod hölldar
harda ſvelld af Noregs velldi.

Ordo: Frægr hilmir lét hrinda herſkips bröndom út á ſaltan ægi. Fyri kölldom æſi hraud unnar-meid elldi or dregnom hlunni. Ognarlundr! af þinni grundo vard almenníngr at ſinna út. Milldir hölldar höfdo harda ſvelld útbod af Noregs velldi.

Versio: *Rex celeber fecit classicam navim detrudi in salsum mare. Undarum tritor* a) *(æquoris) frigidum numen salutans ignem excussit suppositis tignis. Terræ tuæ plurimi incolæ, terribilis heros! (conscripti) bella sequi cogebantur; largi coloni instituerunt latissimam expeditionem e regno Norvegiæ.*

Glossa: a) Ægerem, frigido Titanum generi rite adnumerandum (nisi *æſi* hic interpreteris i. q. *âſi* i. e. carinam, vel trabem qvæ istam efficit).

Pag. 324. Cap. 290.

Idem.

Errinn ſendi úngan ſvarra
út í lönd á geima þrútinn
alldri fréttud iöfra drottin
ædri ferd af heiman-gérdom.

Allir tókv yppi-þollar
unnartams fyri lægi ſunnan
árablacks ſem allvalldr væri
innanlandz vid dóttor þinni.

Ordo: Errinn ſendi úngan ſvarra á þrútin geima (geim, gými) út í lönd; Aldrei fréttud (þér) iöfra drottinn! ædri ferd af heiman-gérdom. Allir unnartams árablacks yppi-þollar tóko, fyri ſunnan lægi, vid dóttor þinni, ſem væri [hún] allvalldr innanlandz.

Versio: *Acer (heros) misit juvenem virginem per tumidum mare in exteras regiones; nunqvam Regum domine! audiebatur sponsæ, domo abeuntis, lautior comitatus. A meridie stationis* a) *navigii undis assveti,* b) *nautæ omnes ita tuam filiam acceperunt ut indigenam [proprium] monarcham.*

Glossa: a) Verbotenus remorum eqvi. b) Vel, si textui adpositam versionem seqvamur: magnates, superioris ordinis viri, qvum ita legere deberemus: *fyri sunnan unnartams árablackt lagi tóko allir yppi-þollar &c.*

Pag.

Pag. 325. Cap. 291.

Idem.

Nordan hélldo allt um ölldor
audarlundr vid þik til fundar
húfar treyſto drafnar dúfor
dygdar menn or Finna bygdom.

Svífa létzto or hverio hrófi
hladnar ſkeidor á vatnit breida
ſandi iós um ſtálin ſteindo
ſtordar garmr fyrir Elfi nordan.

Ordo: Audarlundr! Dygdar-menn nordan or Finna bygdom hélldo allt um ölldor til fundar vid þik. Húfar treyſto drafnar dúfor. Or hverio hrófi létzto hladnar ſkeidor ſvífa á breida vatnit. Stordargarmr iós ſandi um ſteindo ſtálin fyri nordan Elfi.

Versio: *Opulente domine! Fidi viri ex arctois Finnorum habitaculis tetenderunt, te visuri, per undar.* a) *Naves* b) *pelagi fluctus expertæ sunt. E qvovis navali fecisti demitti rates oneratas in latum æqvor.* c) *Insulæ lupus, a Gothalbis arcto, pictis chalybibus arenam affudit.*

Glossa: a) Sic jam interpretor poëtæ *húfar*; antea putavi positum pro *úfar* i. q. *úfnar* austeræ immites (undæ) b) *Dúfa* (unius Ranæ filiarum nomen) certe aliud qvam nostrum *Dúfa*, columba; vox illa sine dubio, derivanda est â verbo *dyfa*, submergere, immittere aqvæ. c) tempestas, turbo.

Pag. 326. Cap. 291.

Idem.

Dígla elldr var ſén í ſegli
ſvipti lundr á dýrdar ſkriptom
ríſa tóko rodnir hauſar
rínarlogs yfir dreka þínom.

Unnar þótto eiſor brenna
ullarfars af ſlegno gulli
faſt í röd yfir flota glæſtom
fleſta rönd á ſkeida bröndom.

Ordo: Dígla elldr var ſén í ſegli; lundr ſvipti á dýrdar ſkriptom. Rínarlogs-rodnir hauſar tóko ríſa yfir dreka þínom. Unnar eiſor þótto brenna fleſta ullarfars rönd, af ſlegno gulli, á ſkeida bröndom, faſt í röd yfir glæſtom flota.

Versio: a) *Ignis lebetum spectabatur in velo; pandebat* b) *nauta splendide picta (colorata) lintea.* c) *Auro illita* d) *capita surgebant in tuo* e) *dracone. Marinæ flammæ videbantur urere plurimum* f) *scuti marginem auro extusum, ordine juncto super* g) *lauta classe.*

Glossa: a) Aurum b) Vel miles; poëtæ *lundr* dimidiam tantum appellativi nominis partem continet (veteribus *Hálfkénning* dictam). c) Verbo tenus: Rheni flammâ. d) Rostra vel petaſi. e) Prætoriana navi. f) Vi vocis: Ulleri (dei) navigii. g) Vel: super (aut circum) antennas vel tigna navis marginalia aut proræ et puppi vicina.

Pag. 328. Cap. 293.

Idem.

Erin var ſem elldíng færi
innan bordz á lægi nordan
ölldom varp er húfom hélldut
hilmis kundr til iörmungrundar.

Vinda þurdo víſa ferdir
veglig flauſt und búno ſegli
geiga létud gylltar ſýior
grundar vördr at Eyrarſundi.

Ordo: Er (þér) hilmis kundr! hélldut húfom nordan á lægi til iörmungrundar, var ſem erin elldíng færi. Ölldom varp innanbords. Víſa ferdir þurdo (þordu) vinda vegleg flauſt und búno ſegli. Grundar vördr! (þér) létud gylltar ſýior geiga at Eyrarſundi.

Versio: *Cum Regis fili! per pelagum, e septentrione, ad* a) *terram planam (Danorum) tetendisti, ingenti fulmini classis similis fuit. Turbidi fluctus in naves volvebantur. Ducis cohortes audebant naves, ornatis velis instructas,* b) *flectere.* c) *Inaurata lintea, patriæ excubitor! Eyrarsundum obliquo cursu advehi fecisti.*

Glossa: a) *Iörmungrund* in Eddico sermone totum terrarum orbem, vel terram in genere significat; posterius de solo plano et frugifero dictum videtur. b) i. e. cursum earum dirigere. c) Vel: auri instar splendentes scintillas aut candentia ferra.

Ibidem.

Idem.

Renna þótti upp á unnom — þengill kom þar annar engi
alla leid af flota breidom — innan landz ſva at dæmi finniz
hilmis frægs þar er herſkip lágo — ræſir ſtýrdot rétt til iardar
himna elldr í Dana velldi. — ríkilátr med afla ſlíkan.

Ordo: Alla leid þar er frægs hilmis herſkip lágo i Dana velldi, þótti himna elldr renna upp á unnom af breidom flota. Ríkilátr ræſir! (þér) ſtýrdot rétt til iardar. Þar innanlandz kom engi annar þengill med ſlíkan afla ſva at dæmi finniz.

Versio: *In Danorum regno, per totam stationem amplæ classis præclari Regis, coelestis ex eâ ignis super maria exoriri videbatur. Rex! terram versus cursum magnificus direxisti. Quod alius princeps illuc cum tanto (tali) apparatu ita veniret, exemplum non habetur.*

Pag. 329. *Ibidem.*

Gizorr (Iarl) Þorvalldsſon.

Sniallr baud örgrannt öllom — nadurs glóſtrætis niótom
allvalldr gridom hallda — nætur ſex og frid gæta.

Ordo: Sniallr allvalldr baud öllom nadurs glóſtrætis niótom hallda örgrannt gridom ok gæta frid ſex nætur.

Versio: *Prudens monarcha jussit cunctos* a) *viros per sex noctes (diesque) inducias diligenter observare et pacem servare.*

Glossa: a) Ad verba: serpentis splendidi strati (o: auri) possessoribus.

Ibidem.

Sturla Þórdarſon.

Öllom þótti Egda ſtillir — Sætta bádo Sygna drottinn
ægiligt hinn vída frægi — ſniallrádan þik Danir allir
gunnar logs fyri grædi ſunnan — firda gramr því at fegnir urdo
geigor þíng vid ydr at eiga. — fiandmenn þínir lífi ſíno.

Ordo: Egda ſtillir hinn vída frægi! Öllom fyri ſunnan grædi þótti ægilegt at eiga gunnar-logs geigor-þíng vid ydr. Þik Sygna drottinn! ſniall-rádan firda gram, bádo allir Danir fætta, þvíat fiandmenn þínir urdo fegnir lífi ſíno.

Versio: *Celeberrime Agdensium moderator! omnes ab austro ponti putabant* a) *bellum cum vobis gerendum formidolosissimum (fore). A te, hominum cordato principe, Sogniorum domine! Dani cuncti pacis conditionem petebant, cum tui hostes vitâ (datâ) gavisi sunt.*

Glossa: a) Ad verba: Bellonæ flammæ (gladii) terribilem conventum.

Pag.

Pag. 330. Cap. 293.

Idem.

Veitti virda drottinn
víkelldz giafir ríkom
gullſviptir hlaut gipto
göfigr Skánúnga iöfri.

Heim kom hilmir Rauma
hvatir fundo þat ſkatnar
ár med öflgom tíri
óleſtr oc veg meſtom.

Ordo: Göfigr virda drottinn veitti ríkom Skánúnga iöfri víkelldz giafir. Gullſviptir hlaut gipto. Hilmir Rauma kom ár heim, óleſtr, med öflgom tíri oc meſtom veg. Þat fundo hvatir ſkatnar.

Versio: *Virorum generosus dominus* a) *præbuit auri dona potenti Scanensium Regi. Opum comparator fortuna favente gaudebat. Raumensium princeps venit illæsus matureque domum, cum eximio honore et maxima gloria. Id viri strenui experti sunt.*

Glossa: a) Verbo tenus: sinus (marini) ignis.

Pag. 333. Cap. 294.

Idem.

Rída frá ek or borgom breidom
bragna fiöld af þíno magni
vída glöddoz valſkar þiódir
varrar elld í móti ſvarra.

Sídan kaus um ſæmdar fúſa
ſnilldar brúdur þann er eiga villdi
ödlíngs brædur af ydro rádi
æztra manna göfigr ſvanni.

Ordo: Ek frá bragna fiölld rída or breidom borgom í móti ſvarra. Vída glöddoz valſkar þiódir varrar elld af þíno magni. Sídan kaus ſnilldar brúdor, af ydro, ædſtra manna, rádi, um ſæmdar-fúſa ödlíngs brædur, þann er eiga villdi.

Versio: *Audivi, quod ex amplis urbibus coetus ingens virgini obviam equitaret. Passim, te auctore,* a) *Celticæ gentes* b) *auro lætatæ sunt. Deinde elegit nobilis virgo, vestro, summorum virorum, consilio adhibito, e Regis generosis fratribus unum, cujus sponsa fieri vellet.*

Glossa: a) Hic Hispanicæ. b) Verbo tenus: maris igni.

Pag. 349. Cap. 310.

Idem.

Ungr tókto iöfra þengill
ægr med vígſlo frægri
kynniz kapp þitt mönnom
konúngs nafn á þik iafnan.

Ok ſókngædir ſídan
ſniallmælltr hlutud allrar
hér lýſi ec veg víſa
valld framkomit alldar.

Ordo: Ægr iöfra þengill! úngr tókto, med frægri vígſlo, konúngs nafn iafnan á þik. Þitt kapp kynniz mönnom. Oc ſídan hlutud (þér) ſókngædir! allrar alldar framkomit valld. Hér lýſi ec víſa veg.

Versio: *Terrifice principum princeps! juvenis, cum nobili unctione sempiternum Regis nomen sumsisti. Fortitudo tua hominibus innotescit. Et deinde, heros diserte! plenum totius populi regimen nactus es. Hic (eam) imperatoris gloriam proclamo.*

Pag.

Ibidem.

Idem.

Heilags hafit hála
hrauſtr þengils ſon fengit
þik reifir Gud gæfo
gnótt þiód-konúngs dóttor.

Sniallr má Eiríkr öllo
aldýrr konúngr ſtýra
ydar þroſki gengr óſkom
einart vid Gud hreinan.

Ordo: Hrauſtr þengils ſon! hála hafit (þér) fengit heilags þiódkonúngs dóttor. Þik reifir Gud gæfo. Sniallr Eiríkr, aldýrr konúngr, má einart ſtýra öllo vid hreinan Gud. Ydar þroſki gengr óſkom.

Versio: *Valide* a) *Regis fili! sancti monarchæ gnatam gloriose sponsam duxisti. Te Deus abundanti fortuná ornat. Amplo Erico præclaro Regi, cum Deo optimo maximo omnia dirigere licet. Potentia vestra optato augetur.*

Glossa: a) Legi antea *hala* (hominum) jam *hála* (uti sæpius contracte pro *háliga*) excellenter, gloriose. b) Vel: apud Deum.

Pag. 350. Cap. 311.

Idem.

Nordr líkar þér allt at auka
ydart valld um heimin kallda
gegnir muno því firdar fagna
fiörnis álfur und leidar ſtiörno.

þengill hefir þar annar engi
allvalldr enn þú ríki halldit
lengra reida þiódir þángat
þína dýrd enn rödull ſkíni.

Ordo: Þér líkar at auka ydvart valld um kallda heimin (oc) fiörnis álfur allt und leidar ſtiörno. Því muno gegnir firdar fagna. Allvalldr! þar hefir engi annar þengill, enn þú, halldit ríki; þángat reida þiódir þína dýrd, lengra enn rödull ſkíni.

Versio: *Placet tibi boream versus, per* [illegible] *frigidam* (*et*) a) *remotas regiones sub polarem stellam usque, tuum imperium prolatare. Boni homines ista re lætabuntur. Ibi præter te monarcha! nemo principum imperium tenuit. Vehunt illuc gentes gloriam tuam* b) *amplius solis splendore.*

Glossa: a) Sic jam reddo voculam perobscuram *fiörnis*, nempe per genitivum singularem alias cæterum isſandico sermoni ignotæ, nempe *fiörni* pro *fiærni* (f.) (jam Danice *Fiærne*, *Fierne*, *Germ. Ferne*) remotio, distantia longa, situs ɔ: loci rei vel personæ — remotus. Olim putavi vocem *fiörni* neutrius generis, et viventium (hic Norvegici regni subditorum) coetum vel congregationem denotare; priori casu *álfur*, *álfr* erit nom. plur. vocis *álfa* regio; posteriore autem vocativus alius masculinæ *álfr* genius, semo (hic princeps, protector). b) Hiemali tempore nempe, qvum sol Groenlandiæ incolis occulitur.

Pag. 354. Cap. 313.

Idem.

Allvalldr dýrdkaz út med Serkiom
innanlandz af milldi þinni
þiódom líka þínir haukar
þadra allt med Blálands jadri.

Vída hrióta vegleg mæti
vægdarlauſt af ydrom frægdom
hollar prýda heimin allan
hnosſir þinar mærdar týnir.

Ordo: Allvalldr! (þú) dýrdkaz út med Serkiom, innanlandz, af þinni milldi. Þínir haukar líka þiódom þadra allt med Blálands jadri. Vegleg mæti hrióta vída vægdarlauſt af ydrom frægdom. Mærdar týnir! þínar hollar hnosſir prýda allan heimin.

Versio: *Rex! inter Saracenos coleris, ab indigenis ob tuam clementiam. Tui accipitres placent gentibus illic per cunctas Æthiopiæ (Libyæ) oras! Sparguntur passim gloriosa bona, vestra generoſitate minime parcente. Perutilia tua cimelia, facunde orator! ornant universum mundum.*

Pag.

Pag. 357. Cap. 318.

Idem.

í Rafnsmálom.

Sótto ſóknhvattar
ſveitir háleitan
geira glymſtæri
glyggs or Finnbygdom.

Allt bar iardbelltis
auſtan ſigr flauſtom
giálfr frá Gautelfi
gætis háſæta.

Ordo: Sóknhvattar ſveitir ſótto or Finnbygdom, háleitan geira glyggs glymſtæri. Allt iardbelltis giálfr bar auſtan af Gautelfi, háſæta gætis flauſtom ſigur.

Versio: *Petiere catervæ, ad prælia excitatæ, e Finnicis regionibus celsum auctorem frementis spiculorum procellæ. Universum* a) *æquor terras cingens, ab orientali Gothalbi attulit* b) *successum solii custodis navigiis.*

Glossa: a) Verbo tenus: terrarum cinguli æstus vel æstuosi fluctus. b) proprie victoriam i. e. faustam et victoriosam expeditionem.

Pag. 358. Cap. 318.

Idem.

Aungr ſá ormvengis
ótti vígdróttir
fleiri flugſtæris
fleins í ſtad einom.

Lukti lómbleckir
landa útſtrandir
hrída herſkídom
hardr at ranngardi.

Ordo: Aungr ormvengis ótti sá fleiri fleins-flug-ſtæris vígdróttir í einom ſtad. Lómbleckir, hardr at hrída ranngardi, lukti landa útstrandir herſkídom.

Versio: *Vidit* a) *vir nullus plura unius* b) *bellici ducis agmina, uno loco congregata. Fraudum domitor cinxit, strenue* c) *procellarum domicilium visitans, terrarum extima littora classicis navigiis.*

Glossa: a) Verbotenus: serpentum campi (auri) terror i. e. (vir) auri cupidus vel prodigus. b) Vi vocis: teli volatus auctoris. c) oceanum nempe.

Ibidem.

Idem.

Glumdi á giálfr tömdom
Geſtils ſkeidheſtom
elldr af allvalldi
ægis nafnfrægiom.

Skein af ſkautvönom
ſkeidom brynreidar
ſól of ſigdeili
ſnotrom úþrotlig.

Ordo: Ægis elldr glumdi á Geſtils giálfr-tömdom ſkeidheſtom af nafnfrægiom allvalldi. Af ſkautvönom ſkeidom ſkein úþrotlig brynreidar sól of snotrom sigdeili.

Versio: a) *Ægeris flamma sonuit in* b) *Gestilli equo, fluctibus adsuefacto, super celebri monarcha. A ratibus, velis adsvetis, splenduit inocciduus* c) *armatæ expeditionis sol super prudentem* d) *ducem.*

Glossa: a) Aurum, arma nempe obducens, pro armis ipsis, ut e seqventibus concludere possumus; non ita alias poëtis sonare dicitur. b) Piratæ celebris in Edda memorati; ejus eqvus navis. c) Scutum; veteres maximos duos clypeos militaribus expeditionibus adhibere solebant, qvi vexillorum vel signorum militarium loco certo modo serviebant, nempe *herſkiöldr* (scutum militare) qvi belli indicti vel grassantis et *fridſkiöldr* (pacis scutum), qvi pacis indicium habebatur; ille verisimiliter rufo, hic albo colore notabilis fuit.

Pag. 359. Cap. 319.

Idem.

Lauſt af lidföſtom
lióſom valdróſar
brims á biarthimna
blómom veg lióma.

Ferd var fridſkerdis
flocka áþockut
heims um hafſtrauma
hrínga elldíngom.

Ordo: Af lidföſtom valdróſar lióſom lauſt brimslióma blómom á biart-himna veg. Fridſkérdis flocka ferd um heims hafſtrauma var áþockut hrínga elldíngom.

Versio: a) *A Bellonæ luminibus* b) *navi affixis, emicarunt* c) *æstuosi marini splendoris flores, lucida cœla versus. Pacis (hostium) violatoris cohortum expeditio per mundanos oceani fluctus, notabilis extitit* d) *lunatis fulguribus.*

Glossa: a) Valkyriæ. b) Vel etiam: sospitalibus, militibus fidis vel propitiis. c) Auri splendentis radii. d) Lucentibus (inauratis) scutis.

Pag. 360. Cap. 319.

Idem.

Leyſti lángraſtar
landa ſtýrandi
hélldo háfalldar
húfom blá-dúfor.

Lýſtiz hrein heſtom
höfn af ſkipſtöfnom
elldi álfolldar
audar glódraudom.

Ordo: Landa ſtýrandi leyſti láng-raſtar. Háfalldar blá-dúfor hélldo húfom. Hrein höfn lýſtiz, álfolldar heſtom, audar glódraudom elldi, af ſkipſtöfnom.

Versio: *Dissoluit terrarum gubernator longinquos (maris) vortices; excelsam calyptram gestientes cæruleæque undæ naves tenebant (cingebant). Limpidus portus,* a) *angvillariæ terræ caballis, illuminabatur* b) *opum rutilante flamma.*

Glossa: a) Maris, cujus eqvi naves. b) Auro nempe, qvo certæ navigii partes et utensilia obducta fuere.

Pag. 361. *Ibidem.*

Idem.

Fyrſt tók fiörleyſtom
fródr af Nes þiódom
giölld hinn gridmilldi
gætir nordſætra.

Öll var ógnfallin
ölld á ſtór velldom
hrædd vid herklæddan
herdi bauggérdar.

Ordo: Hinn gridmilldi nordſætra gætir tók fyrſt fródr giölld af fiörleyſtom Nes þiódom. Öll ógnfallin ölld á ſtórvelldom var hrædd vid herklæddan bauggérdar herdi.

Versio: *Primum borealis terræ custos, sapiens (et victis) parcere promtus, irrogavit pecunias (mulctas) Cathanesianis, morte (sic) redemtis. Prosternebatur terrore omnis populus, magnas ditiones incolens, metuens armis indutum præliaris armaturæ firmatorem.*

Pag. 363. Cap. 320.

Idem.

Héllt inn hradmællti
Hríngа víðþíngadr
leidir loffkeidom
leygs í Sudreyiar.

Upp gaf allképpnom
Engus herfengna
Il fyrir itrbóla
eydi dalreidar.

Ordo: Hinn hradmællti Hríngа víðþíngadr héllt loffkeidom leygs [lögs, lagar] leidir í *Sudreyiar.* Engus gaf herfengna Il upp fyrir allképpnom dalreidar itrbóla eydi.

Versio: *Perrexit eloqvio citus* a) *Hringorum ductor inclytis navibus, per maris vias ad Hebridas insulas. Engus Ilam, armis petitam, dedidit* b) *auri largitori, propositi tenaci.*

Glossa: a) Norvegiæ populi. b) Ad verba: vallium piscis (murænæ) præstantium stratorum perditori.

Ibidem.

Idem.

Stód af ſtórrádom
ſtýri gindýra
ógn of urdvegnar
iardir veſtrgarda.

Færdo hiálmhirda
hauſa fridlauſir
iöfrar ófvifrom
ótta rándróttar.

Ordo: Af ſtórrádom gindýra ſtýri ſtód ógn of veſtrgarda urdvegnar iardir. Fridlauſir iöfrar færdo ófvifrom rándróttar ótta hiálmhirda hausa.

Versio: *Emanavit é laborioso* a) *hinlcarum belluarum ductore formido per lapidosas occidentis terras. Proscripti principes obtulerunt violento latronum terrori capita (propria) casside tecta.*

Glossa: a) Draconum o: navium prætoriarum, qvarum rostra talem imaginem repræsentabant.

Pag. 364. Cap. 321.

Idem.

Gengo gédſtrángir
gætis vegmæta
fárs um Satíri
ſunnan logrunnar.

Savddo ſvartklædda
ſnóka dynkróka
bragnar byrgégnir
brands á Skotlandi.

Ordo: Gédſtrángir vegmæta gætis fárslog-runnar gengo ſunnan um Satíri. Byrgégnir bragnar ſauddo brands-ſnóka ſvartklædda dynkróka á Skotlandi.

Versio: *Mente asperi* a) *milites præstantium cimeliorum defensoris (possessoris) per Cantiriam e meridie iverunt* b). *Nautæ satiabant* c) *antennæ draconum atratos sonantes (qve) uncos, in Scotia.*

Glossa: a) Proprie: flammæ vulnerum (ensis) arbores. b) Ad verba: viri vento (sive aura prosperâ) cordati c) i. e. naviuni prætoriarum anchoras jecere.

Pag. 365. *Ibidem.*

Idem.

Ferd vann fridſkérdis
fræg oc úvægin
Bót af baugniótom
breida gudleidom.

Hræfdiz hiörkleyfdom
hrafn af valtafni
féllo fiandr ſtillis
fleygr í Sudreyiom.

Ordo: Fridſkérdis fræg oc úvægin ferd vann breida Bót af gudleidom baug-niótom. Fleygr hrafn hreyfdiz af valtafni. Stillis fiandr féllo í Sudreyiom.

Versio- a) *Belligeri ducis celebris ac minime parcens comitatus, amplam Botam viris Deo ingratis eripuit. Gaudebat volitans corvus prædâ stragium ense scissa. In Hebridibus Regis inimici ceciderunt* b).

Glossa: a) Vi vocis: pacis diruptoris. b) Auctoritatem præstantis unius codicis secutus sum in adoptandis hisce lectionibus: *Ferd; hiörkleyfdom; fleygr.* Legi etiam potest *fleygs vals tafni* i. e. volitantis accipitris prædâ.

Ibidem.

Idem.

Brunno bú manna
bygdir údygdar
heit í haffætrom
hallar lífgalla.

Féllo fleinþollar
feigir ſvanteigar
ſudr á fæſkídom
ſóttir her-dróttom.

Ordo: Heit manna bú, údygdar bygdir, brunno í haffætrom hallar lífgalla. Svanteigar fleinþollar féllo fegir, ſóttir sudr herdróttom á fæſkídom.

Versio: *Arsere fervidæ sedes colonorum, habitacula perfidiæ, pernicie aulæ (grassante). Ceciderunt* a) *maritimæ regionis hastigeri, quos* b) *navibus, meridiem versus, militares copiæ petierunt.*

Glossa: a) Proprie: cygnorum arvi. b) Vi vocis: marinis asseribus (cursoriis).

Pag. 367. Cap. 323.

Idem.

Baud inn bödfródi
bragna ſigrmagnadr
auſtan orroſto
optarr ſpiótſkoptom.

þordut prekſtærdom
þegnar úfegnir
biórs vid blikrýri
beriaz útveria.

Ordo: Inn bödfródi ſigrmagnadr bragna baud optarr auſtan orruſto (med) ſpiótſköptom. Ufegnir þegnar þordut beriaz vid þrekſtærdan útveria biórs-blik-rýri.

Versio: *Obtulit belli callidus victoriarum auctor (appulsus) ab ortu militibus iteratum proelium. Incolæ tristes non ausi sunt contendere cum fortitudine claro extraneorum (duce), meri limpidi largitore.*

Pag. 368. *Ibidem.*

Idem.

Drógo dynſveigis
darra flugſkiarrir
báta baugniótar
breidar ſtraumleidir.

Eyddo úhrædldir
eyiar geirþeyiom
vegs í vídbygdo
vatni herſkatnar.

Versio:

Ordo: Darra dynſveigis flugſkiarrir baugniótar drógo báta breidar ſtrandleidir. Uræddir herſkatnar eyddo geirþeyiom eyiar í vegs vídbygdo vatni.

Versio: a) *Imperatoris ad fugam inviti* b) *milites traxerunt cymbas per latas vias littorales. Imperterriti bellatores vastarunt* c) *pugnis insulas in lacu, amplis habitationibus ornato.*

Glossa: a) Verbo tenus: sonantia tela flectentis. b) Proprie scutigeri. c) Vi vocum: spiculorum procellis.

Ibidem.

Idem.

Herdo herferdir
hryggs í ſtórbygdir
vída vargfædis
virdar gédſtirdir.

Féck hinn fólkrakki
felli-gunn-ſpelli
ölldom úſialldan
Aleinn lifdvalar.

Ordo: Gédſtirdir virdar herdo vída herferdir í hryggs vargfædis ſtórbygdir. Hinn fólkrakki Aleinn féck ölldom úſialdan lífdvalar (med) felli-gunn-ſpelli.

Versio: *Asperi viri exagitarunt passim militares expeditiones in amplas moesti* a) *bellatoris habitationes. Non raro pugnax Alinus, irruente belli clade, populos* b) *morte affecit.*

Glossa: a) Proprie: luporum nutritoris. b) Vi vocis: vitæ impeditione.

Pag. 369. Cap. 324.

Idem.

Mætti margfréttinn
miklum framſtiklir
ódrar opiódar
Inga gérníngom.

Leyſti lá broſtinn
lögr enn ſkaut fögro
flauſt af farneſtom
fleſtom baugleſtis.

Ordo: Margfréttinn Inga framſtiklir mætti ódrar óþiódar miklum gérníngom. Broſtinn lögr leyſti lá enn ſkaut (hin) fögro flauſt baugleſtis af farneſtom.

Versio: *Multa expertus Regis* a) *miles sensit furentis impiæque gentis gravissimas* b) *diras. Diruptum æquor æstum volutavit, sed plurimas bellatoris speciosas rates anchoris violenter privavit.*

Glossa: a) Vi vocis: progressor. b) Fascinationes.

Ibidem.

Idem.

Blés of bödfuſa
bragna fiölmagnat
hregg á herbygdom
hrídar brimſkídom.

Upp rak allképpna
ölld med herſkiölldo
grundar giálfr undit
grand at Skotlandi.

Ordo: Fiölmagnat hrídar hregg blés of bödfúſa bragna á herbygdom brimſkidom. Grundargrand rak (of) undit giálfr ölld med herſkiölldo upp at Skotlandi.

Versio: *Spiravit circa proelii cupidos viros in classicis navibus grandinosa procella* a) *fascinis roborata. Pugnaces copias, unacum clypeis, per mare torsum adegit Scotiæ* b) *terræ pernicies.*

Glossa: a) Aut etiam: adeo increscens vel vehemens. b) Tempestas violenta.

Pag. 370. Cap. 325.

Idem.

Sendi ſnarlynda
ſverda blikſk érdir
ſveit hinn ſigrmæti
ſíd til brynhrídar.

Drap hina dulgreipo
drengia lof-þengils
drott ſá er Dal-gauta
dæmdi herſæmda.

Ordo: Hinn ſigrmæti ſverda blikſkérdir ſendi ſíd ſnarlynda ſveit til brynhrídar. Dreingia drótt lof-þengils, ſá er dæmdi herſæmda Dal-gauta, drap hina dulgreipo.

Versio: *Ensium micantium victoriosus hebetator misit sero acrem coetum telipluos nimbos excitaturum. Regis gloriosi,* a) *Gothis vallium incolis imperantis, fortis cohors, trucidavit (homines) illos arroganter rapaces.*

Glossa: a) Vetustissimo tempore Scandinaviæ incolæ (Dani, Sveci, Norvegi & plures cognatæ originis populi) uno generali nomine Gothi dicti sunt. Hinc poëtæ Norvegis ſilata appellatio *Dal-Gautar* ɔ: Gothi vallium incolæ.

Pag. 372. Cap. 326.

Idem.

Hlódo hugprúdir
hríngs at brynþíngi
varir vegſtórom
virdar baugnirdi.

Fylldoz fiörſelldom
frammi valgammar
hverr man hríngþverris
hefna audſtefni.

Ordo: Vorir hugprúdir hríngs virdar hlódo vegſtórom baugnirdi at brynþíngi. Valgammar fylldoz fiörſelldom frammi. Hverr audſtefni man hefna hríngþverris?

Versio: *Prosternebant nostri audaces* a) *viri magnificum* b) *heroa in armorum congressu. Accipitres carnivori foris isto defuncto satiati sunt. Qvis* c) *militum* d) *magnatis cædem ulciscetur?*

Glossa: a) Ad verba: (*hríngs virdar*) annuli, ut puto, custodes; *virdar* nempe ■ *varda* (verbo) *vördr* & pl. deduci censeo. b) Annuli vel scuti divum. c) Qvis cimelia vel arma diminuens (vel lædens)? d) opulenti viri.

Ibidem.

Idem.

Kvöddo kappſtudda
kæris Nordmæra,
hölda hervalldir
herſar gunnverſom.

Géck hin gédracka
gætis háſæta
hird at hiörſtærdom
hialldri iárnfalldin.

Ordo:

Ordo: Nordmæra kæris hervalldir herſar kvöddo kappſtudda höllda gunnverſom. Hin gédracka háſæta gætis hird géck iárnfalldin at hiörſtærdum hialldri.

Versio: *Nordmærensium ducis militares tribuni salutabant hostes, præliari pertinaces, pugnæ canoribus. Obviam ivit animosa thronorum custodis cohors prætoriana, ferro tecta, gladiorum sonoris rixis.*

Ibidem.

Idem.

Beit at brynmóti
brún í raudtúnom
egg of ódyggvar
alldir gunntiallda.

Adr enn egghrídar
undan víglundom
ſkyndo ſkýþundar
ſkotzkir alþroſkins.

Ordo: Brún egg beit at brynmóti í gunntiallda raudtúnum of ódyggvar alldir; ádr enn ſkotzkir egghrídar ſkýþundar ſkyndo undan alþroſkins víglundom.

Versio: *Acies infusca, armorum conflictu, in clivo rubicundo momordit perfidas cohortes* a) *armatura tectas, priusquam* b) *clypeati Scoti aufugerent perseqventibus senis (herois) militibus.*

Glossa: a) Ad verba: perfidas bellicorum mappaliorum (i. e. casside, scuto, lorica tectas) cohortes. b) Vi vocum: acierum procellæ nubium agitatrices.

Pag. 753. *Ibidem.*

Incerti auctoris.

Öll vann Egda ſtillir
aptr geirbrúar krapta
ſkiótt af ſkotzkom dróttom
ſkattlönd megingröndods.

Reiſti öngr vid Yngva
úleſt fyrir haf veſtan
rógſækis vard ríki
randvedr bodi grundar.

Ordo: Egda ſtillir vann ſkiótt aptr, af ſkotzkom dróttom, öll geirbrúar krapta megingrönduds ſkattlönd. Öngr grundarbodi fyri veſtan haf reiſti randvedr vid Yngva. Uleſt vard rógſækis ríki.

Versio: *Agdensium moderator cito recuperavit a gentibus scoticis omnes fortis* a) *clypei roboris expugnatoris provincias tributarias. Nemo terræ princeps ab occidente maris Regi* b) *bellum indixit. Imperatoris regnum illæsum permansit.*

Glossa: a) Proprie: jaculatorii pontis (*geirbrúar*). b) Vi vocum: scutorum tempestatem excitavit.

Pag. 380. Cap. 331.

Sturla Þórdarſon.

Þrim nóttom kom þróttar
þínghlynr til Biörgyniar
ádr enn allvalld prúdan
ofs dynvinir grófo.

Margr ſtód málmafergir
mikit ſtríd var þat ſídan
lýda grams yfir leidi
lítt kátr med brá váta.

Ordo:

Ordo: Þróttar Þínghlynr kom til Biörgyniar Þrim nóttom ádr enn ofs dynvidir grófo prúdan allvalld. Margr málmafergir ftód fídan lítt kátr med vata brá, yfir lýda grams leidi. Mikit ftríd var Þat.

Versio: *Fortis comitiorum princeps advenit Bergas, triduo antequam amici* a) *tumultus bellici inclytum monarcham sepelirent. Stetit deinde frequens* b) *armiger, minime lætus, humidis superciliis, super imperatoris busto. Hic dolor acerrimus erat!*

Glossa: a) Proprie: nimii fragoris (sive sonitus) amici. b) ærum vel chalybum aggravator.

Undersøgelse

om

Snorros Kilder og Troværdighed.

DISQUISITIO

DE

SNORRONIS FONTIBUS

ET

AUCTORITATE.

Om Snorro's Kilder og Troværdighed.

Ynglingasaga.

Indledningen til de norske Kongers Historie indeholder ikke blot Fortælling om Ynglingeslægtens Skiæbne, men og tillige om Asernes Indvandring og Modtagelse i Norden. Uagtet Flere før Snorro havde beskrevet de norske Kongers Bedrifter, var dog Ingen af disse gaaet saa langt tilbage. Baade Are Frode og Sæmund Frode begyndte deres historiske Arbeider med Harald Haarfager. Ingen af de haandskriftlige Bearbeidelser af den norske Kongekronike vi have tilovers, tilfoier mere end nogle Efterretninger om Haralds Fader, Halfdan Svarte.

Imidlertid maae dog allerede før Snorro en Saga om Ynglingeslægten være bleven, ikke blot fortalt, men ogsaa fort i Pennen; thi det hedder i Fortalen til Heimskringla: "Ynglingasaga "er først bleven skrevet efter Thiodolfs Sagn og "siden foroget efter lærde Mænds Fortællinger." Det var urimeligt at antage, at Snorro skulde have villet beskrive Maaden, hvorpaa han selv havde arbeidet, hvorledes han først havde skrevet en kortere, siden en vidtloftigere Fremstilling af denne Slægts Historie; thi hvorfor vel denne Omstændelighed blot i Henseende til en enkelt Deel af det hele Værk? Han taler desuden slet ikke i Fortalen om hvorledes han selv havde samlet sine Efterretninger, men om hvad Hiemmel der kunde gives for deres Paalidelighed. Da nu af det Følgende vil sees, at det af Fortalen Anforte nøiagtigen angiver Beskaffenheden af de Efterretninger om Ynglingerne, som Sagaen indeholder; mene vi at Snorro blot har ladet denne Saga afskrive, og selv maaskee blot tilfoiet eet og andet, især Thiodolfs egne Vers, der vel i Sagaen vare benyttede, men maaskee derfor ikke allevegne citerte.

Thio-

DE SNORRONIS FONTIBUS ET AUCTORITATE.

YNGLINGORUM HISTORIA.

Introductio ad Historiam Regum Norvegicorum narrationem continet, non modo de gentis Ynglingicæ fatis, verum etiam de Asorum in Septentrionem immigratione, deque ratione, qua ibi sint excepti. Licet plures ante Snorronem res gestas Regum Norvegicorum descripsissent, illorum tamen nemo eas tam longe repetierat. Arius Multiscius, uti et Sæmundus ejusdem agnominis, historiarum suarum filum ab Haraldo demum Pulcricomo texuerant. Ex manuscriptis, quæ supersunt, chronici Regum Norvegicorum recensionibus, nulla longius, quam ad relationes de Halfdano Nigro, Regis Haraldi patre, regreditur.

At enimvero statuere necesse est, quod Snorrone vetustior extiterit Saga de gente Ynglingica, non fando solum tradita, sed etiam calamo consignata; refert enim Præfatio Heimskringlæ: "Ynglinga-Sagam primum juxta Thiodulfi tradi"tionem scriptam, dein ex virorum doctorum nar"rationibus auctam fuisse." Parum probabile foret statuere, quod Snorro his describere voluerit methodum, qua ipse librum elaboraverit, breviorem primum, dein longiorem hujus gentis historiam contexens; cur enim hanc peristasin de speciali totius operis parte afferret? Præterea in præfatione prorsus non memorat modum, quo suas relationes collegisset, sed auctoritatem, qua earum fides nitatur. Ex sequentibus patebit, quod ista præfationis verba accurate ostendant, quomodo comparatæ fuerint relationes de Ynglingis hac Saga contentæ; putamus ergo Snorronem modo Sagam decribendam curasse, cum uno forsitan alteroque additamento, præcipue ipsorum Thiodulfi versuum, qui in Saga quidem ad usum conversi, sed forte ibidem haud citati fuerint.

Ista

Thiodolfs Ynglingatal kunde imidlertid efter ſin Plan ikke omfatte Sagnene om Aſernes Indvandring; i de tretten første Kapitler anføres ikke et eneſte af Skaldenes Vers. Vi blive altſaa foranledigede til at betragte disſe, ſom Snorros eget Arbeide og ſom en Indledning til det Følgende. Hvad her ſiges om Aſerne kunne vi henføre til tre Klasſer:

1) Efterretninger, der tillige findes i Eddaerne, nemlig:

Kap. 2 jevnfør Dæmiſaga 7, 12, 18.
— 3 . . . . . 5.
— 4 . . . . . 21, 22 tildels 14, 60.
— 5 . . . . . 1.
— 9 . . . . . 21.
— 13 . . . . . 30.

2) Efterretninger, der forbigaaes i Eddaerne:

Kap. 3 Om Odins Reiſe, hvortil findes et Sideſtykke i Saxos I Bog S. 13 Steph. Udg.
— 4 Om Mimers Hoved.
— 9 Om Odins Giftermaal med Skade, hvorom anføres et Vers af Eyvind.

3) Bemærkninger, hvorved disſe Efterretninger ere blevne bundne til Tid og Sted, og derved knyttede til Hiſtorien; hertil høre iſær:

Kap. 2 At Odin først boede øſten for Tanais.
— 5 At Odin drog til Norden af Frygt for Romerne.

Hvad den første Klasſe af disſe Efterretninger angaaer, kunne vi ei være uvisſe enten om deres Kilder eller hiſtoriſke Betydning, thi hvad vi her læſe ſom Hiſtorie, finde vi i Eddaerne ſom Digtermythe. Da nu de Oldtidsdigtere, hvis Vers vi have tilbage, for ſtørſte Delen levede før Snorro; da den mythiſke Indklædning af disſe Tildragelſer bærer umiskiendelige Præg af høiere Ælde end den hiſtoriſke, og det er upaatvivleligt, at Aſerne bleve dyrkede ſom Guder i det gamle Norden; maae vi antage Eddaernes Anſkuelsesmaade af Aſernes Væſen for den oprindelige, Snorros for den afledede. Vi kunne her ikke indlade os paa at underſøge den nordiſke Mythologi, men bemærke blot, at det er ved de grundigſte Underſøgelſer tilſtrækkeligen bevi iſt: at Aſerne, ligeſom de fleſte andre Folkeſlags Guder, maae betragtes oprindeligen at have været ikke hiſtoriſke Perſoner, men perſonificerede Natur-Guder, hvis fleſte Bedrifter blot have ſymbolſk Betydning. Denne Synsmaade, en Følge af ſenere Tiders Granſkninger, kunde ikke være Snorros. Han maatte betragte de gamle Guder enten ſom Diævle eller

Ista interim Thiodulfi Series genealogica ex operis instituto traditiones de Asorum immigratione complecti haud poterat; in XIII enim prioribus capitibus affertur nullus scaldorum versus. Jubemur ergo illa pro ipso Snorronis opere ceu sequentium introductione habere. Quicquid hic de Asis affertur, in tres classes abit, nempe:

1) Relationum, quæ simul in Eddis leguntur, uti:

Cap. 2 collat. cum Dæmisaga 7, 12, 18.
— 3 . . . . . 5.
— 4 . . . . . 21, 22, ex parte 14, 60.
— 5 . . . . . 1.
— 9 . . . . . 21.
— 13 . . . . . 30.

2) Relationum in Eddis prætermissarum, ex. c.

Cap. 3 de itinere Odini; cui similia habet Saxo L. 1. p. 13 ed. Steph.
— 4 de Mimeri capite.
— 9 de Odini cum Skada connubio, de quo Eyvindi carmen allegatur.

3) Observationum, quæ istis relationibus certum tempus locumque assignant, atque ita eas cum historia connectunt; tales maxime sunt:

Cap. 2 quod Odinus primo ab oriente Tanais habitaverit.
— 5 quod idem metu Romanorum versus Arctum migraverit.

Primam classem quod attinet harum relationum, de earum fontibus pretioque historico incerti esse non possumus; quicquid enim hic historice repræsentatum legimus, in Eddis ceu mythum poëticum reperimus. Cum ergo prisci poëtæ, quorum carmina supersunt, plerique ante Snorronem vixerint: cum mythica horum eventuum repræsentatio majoris, quam historica, antiquitatis haud inficianda habeat indicia: cumque negari nequeat, Asos in vetere septentrione ceu deos fuisse cultos; sumere cogimur, quod ratio Asorum naturam spectandi, in Eddis obvia, primitiva sit, derivata contra ea, quam Snorro adoptavit. Non patitur hicce locus, ut de mythologia boreali disquiramus, sed satis habebimus observare, probatum nunc esse sollicito rei examine, quod Asi, uti plerique aliorum populorum dii, origine credendi sint non historicæ fuisse personæ, sed personificata naturæ numina, quorum pleræque res gestæ symbolicum habeant significatum. Hunc rei intuitum, quem seriorum temporum scrutationes induxerunt, suum facere Snorro non poterat. Debebat Deos veteres vel

eller som Menneſker. For onde Aander kunde han ei ville anſee dem, da han som islandſk Digter saa ofte indførte dem i ſine Vers, og fra disſe Stamfædre hidledte baade de nordiſke Kongers og ſit eget Slægtregiſter. Betragtede han dem derimod som Menneſker, erholdt hans Hiſtorie om de norſke Konger den onſkeligſte Fuldſtændighed; den kunde begynde med de ældſte Stamfædre, om hvilke man havde hørt, og med Stiftelſen af de nordiſke Staters Forfatning og Religion. Men af denne Mythernes hiſtoriſke Udtydning blev det igien en Følge, at Snorro ikke her kunde anføre Hiemmel fra Skaldene, der ingenlunde paa den Maade havde omtalt deres Guder, hvorfor juſt i de 13 førſte Kapitler, der omfatte lutter Digtermyther, ikkun findes to Vers; det ene af Brage den Gamle om Siællands Oprindelſe, fordi Snorro uden Tvivl af ſin poetiſke Sands var bleven bragt til den Inkonſekvens, mellem det Øvrige, der ſkulde være hiſtoriſk, at anføre Digtermythen i ſin oprindelige Form; det andet Vers Kap. 9 er af Eyvind om Sæming, ſom Søn af Odin, hvori Skalden taler om Odin, der ved Skade avlede mange Børn, da han med denne Jettinde levede i Menneſkenes Hiem; hvilken almindelige Benævnelſe paa den beboede Jord, Snorro efter ſin Hypotheſe forklarer om Sverrig. Vi kunne af disſe Exempler ſlutte, at Snorro vilde have anført flere Skaldevers, hvis han i dem havde fundet udtrykkelig Bekræftelſe paa ſine Meninger om Aſernes Nedſættelſe i de Nordiſke Riger. Da altſaa disſe Efterretninger om Nordens ældſte Konger ikkun ere urigtige Forklaringer af eddaiſke Myther; kunne de ei blive Kilder for den nordiſke Oldhiſtorie, men allene Bidrag til den nordiſke Mythologies Behandling.

Gielder dette om de Efterretninger angaaende Aſerne, hvis Kilder vi kiende, ſaa have vi Grund til at antage det ſamme om de faae andre Efterretninger om dem, der have et lignende mythiſkt Præg, men hvis Kilder vi ikke nu kunne angive, fordi de ikke hørte til de Myther, der i det ſenere Digterſprog bleve anvendte, og derfor ikke optoges i Dæmiſagernes Kreds.

Men endnu ere Efterretningerne tilbage om Egnen, hvorfra Odin med ſit Følge indvandrede til Norden, og Tiden da dette ſkete; disſe bære intet mythiſkt Præg, og ere af Hiſtorieſkriverne blevne anſete for aldeles paalidelige Træk af Skandinaviens ældſte Hiſtorie. Imidlertid kan Snorros Vidnesbyrd om hvad der havde tildraget ſig omtrent

vel ut diabolos sistere, vel ut homines. Ut malos dæmonas eos haberi voluisse non credendus is est, qui ipse vates islandicus suis eos carminibus inserebat, et ab istis majoribus, cum Regum borealium, tum suam genealogiam deducebat. Eos contra ut homines spectando optatissimam suæ Regum Norvegicorum historiæ rotunditatem conciliare poterat, dum ab antiquissimis, quorum memoria superesset, majoribus, et a condita civitatum borealium institutione atque religione inciperet. Verum ex historica hac mythorum explicatione rursus sequebatur, Snorronem nullam hic scaldorum auctoritatem citare posse, quippe qui septentrionis deos nequaquam ita repræsentassent. Hinc factum, ut in XIII primis capitibus, meros mythos poëticos continentibus, non nisi duo versus deprehendantur, unus Bragii Senis de Sialandiæ origine, sine dubio quia Snorronem sensus suus poëticus induxerat, ut, læsa cum reliquis quæ historica esse deberent convenientia, mythum poëticum primaria sua forma sisteret; alterum carmen c. IX. Eyvindi est de Sæmingo, Odini filio, in quo vates de Odino canit, qui ex Skada multos procreasset liberos, dum in Mannaheimo (hominum domicilio) cum hac Jotensi femina junctus esset; istam autem universam terræ habitatæ denominationem Snorro juxta suam hypothesin de Suecia explicat. Ex hisce exemplis concludere licet, Snorronem plures scaldorum versus fuisse citaturum, si in illis suas de domicilio Asorum in regnis septentrionalibus posito hypotheses confirmatas reperisset. Cum itaque hæ relationes de antiquissimis septentrionis Regibus non sint nisi conjecturæ parum probabiles de mythis eddicis, faciunt quidem ad tractationem mythologiæ borealis intelligendam, verum fontes non sunt antiquissimæ historiæ septentrionalis.

Si hoc valet de relationibus ad Asos pertinentibus, quorum fontes novimus, non sine ratione idem suspicamur de paucis reliquis super iisdem relationibus, quæ item mythici quid præ se ferunt, sed quarum fontes nunc ignoramus, quia non istos mythos attingebant, quos dictio poëtica in usum convertebat, quique ideo in Dæmisagarum cyclum non recipiebantur.

Superest, ut relationes memoremus de regione, unde Odinus cum sociis in Septentrionem immigraverit, deque tempore, quo id factum; eæ nil mythicum sapiunt, et ab historicis pro partibus indubiæ fidei historiæ antiquissimæ Scandinavicæ fuere habitæ. Interea Snorronis testimonio

1300

de

1300 Aar for hans egen Levetiid, ikke i og for sig selv have nogen Vægt.

Han kan heller ikke have fundet nogen bestemt Yttring desangaaende hos nogen gammel Skald; thi den Mand der i det Følgende viser sig saa omhyggelig for at belægge alt, hvad der kunde være tvivlsomt, med Skaldenes Vidnesbyrd, vilde ei have forsømt dette ved Oldhistoriens vigtigste Stykker. Vi ere endog befoiede til at antage, at, efter hvad vi kiende til Oldsagns Beskaffenhed i Almindelighed og de nordiske Oldsagns i Særdeleshed, kunde ei engang de Skaldesange, der til Snorros Tid endnu vare i Folkets Minde, indeholde slige bestemte historiske Efterretninger. Alle Sagns Historie lærer os nemlig, at, naar Mindet om Krigstog eller en Vandring skal forplante sig igiennem en lang Række af Slægter, maa det ikke være i Formen af en kort historisk Efterretning, men det maa knyttes til Begivenheder, der efterlade et varigt Indtryk. Skulde der altsaa til Snorros Tid have været gamle Minder om Asernes Reise fra Tanais og sammes Anledning, maatte der og have været Myther om deres Krige med Romerne og Reisens Eventyr. Vi kunne med Sikkerhed paastaae, at ei til Snorros Tid, ja ei siden Kristendommens Indforelse, slige Sagn vare i Omlob; thi vi have alt for mange Brudstykker tilbage af Skaldesange fra det 9, 10 og 11 Aarhundrede, for ikke at tale om Eddaerne, til at vi ei i disse skulde have fundet et Spor til saa mærkelige Myther. De Grunde, ifolge hvilke adskillige nyere Forfattere med Foie paastaae Skandinavernes orientalske Herkomst, ere hentede fra en Sammenligning mellem Sprog og religiose Meninger, som Snorro ikke var i Stand til at anstille. Der synes da intet andet for os tilbage at antage, end at Snorro er ved den Synspunkt, fra hvilken han betragtede de gamle Sagn, bleven bragt paa disse Yttringer; og at det var ikke noget han af andre havde hort, men som han selv ved sin Granskning troede at have udfundet. Vi kunne endog med Sandsynlighed angive hvad der kan have ledet Snorro i sin Forskning.

Baade Jornandes og Paulus Diaconus have rimeligvis været Snorro bekiendte. Begge disse Forfattere forudskikke geographiske Bemærkninger, og begynde derpaa det Folks Historie, de ville beskrive, ved at fortælle dets ældste Vandringer. Saaledes gior ogsaa Snorro. Men hine Forfattere, der levede i de af nordlige Folkeslag stiftede Riger, kunde lade det beroe ved at lade Stamfædrene komme fra Norden. Snorro, der levede i Nor-

de rebus quæ XIII ante ipsum seculis evenerunt, nullum per se pondus potest tribui.

Nec probabile est eum aliquid diserte traditum de hac re in prisco aliquo poëta reperisse; is enim, qui in sequentibus adeo diligentem se præbuit in omnibus, quæ dubia videri possent, fide vatum probandis, in gravissimis priscæ historiæ partibus vix id neglexisset. Sunt adeo rationes, cur credamus, ne posse quidem, juxta ea quæ sive de antiquis traditionibus in universum, sive de borealibus nominatim sciantur, vatum carmina, quæ Snorronis tempore vulgi ore terebantur, tam disertas historicas relationes continere. Docet nos nempe omnium traditionum historia, quod, quando expeditionis bellicæ vel migrationis memoria per generationum seriem continuari sperabit, fieri id debeat, non forma brevis historicæ relationis, sed conjunctione cum eventis, quæ durantiorem sui vim relinquant. Si ergo Snorronis tempore superfuissent vetera de Asorum a Tanai migratione et occasione ejusdem monumenta, fuissent quoque, necesse erat, mythi de bellis quæ cum Romanis gessissent itinerisque fatis. Tuto asserere possumus, nec Snorronis tempore, nedum tunc cum religio Christiana induceretur, ejusmodi relationes vulgo circumlatas fuisse; nam nimis multa habemus fragmenta carminum poëticorum sec. IX, X, XI, confectorum (ut Eddas taceamus), quam ut credere possimus, tam gravium mythorum vestigia nos non ibi reperturos. Rationes, ob quas recentiores nonnulli auctores Scandinavorum originem ab oriente repetunt, a comparatione desumtæ sunt inter linguas et opiniones religiosas; illam vero Snorro instituere non poterat. Nil ergo relinqui videtur ad statuendum, nisi hoc, quod Snorro ea ipsa ratione, qua antiquas traditiones considerabat, ad has assertiones deductus sit; quodque eas non ab aliis didicerit, sed propria indagatione invenisse videatur. Possumus adeo non sine probabilitate divinare, quos in hac scrutatione duces fuerit secutus.

Videntur et Jornandes et Paulus Diaconus Snorroni noti fuisse. Uterque geographicas præmittunt observationes, tumque gentis ab ipsis describendæ historiam incipiunt ab exponendis primis hujus migrationibus. Ita quoque Snorro. Verum istis auctoribus, qui in regnis vivebant a populis septentrionalibus conditis, satis erat gentis majores a septentrione repetere. Snorroni in ipsa arcto degenti,

Norden selv, maatte søge et andet Fædreland for dette Stamfolk. Vel kunde den Lyst hos Middelalderens Skribenter, at forherlige Folkenes Herkomst, ved at hidlede den fra Trojaner eller andre af Oldtidens berømte Nationer, som ogsaa udbredte sig til Islændere, neppe være efter den sindige Historieskrivers Smag; men allerede Navnene, Aser og Asgaard, maatte lede ham til at tænke paa Asien som Fædreland. Nu skriver Jornandes Kap. 5, at Tanais, der nedfalder fra de Riphæiske Bierge (den bekiendte Verdens Ende) er den berømte Grendse mellem Europa og Asien; i det første Kapitel af Heimskringla bemærker Snorro ikke alleneste, at Tanais adskiller den ene Trediedeel af Verden fra den anden, men desuden at Floden kom fra Bjerge der ligge uden for de beboede Lande. Han tilføier end videre, at det var med Rette, at Floden hedte Tanais; dette maae sigte til en Beskaffenhed ved Floden, som retfærdiggiorde Navnet. Hvilken Beskaffenhed dette var, kan ikke være os tvivlsomt, thi der føies til, den kaldtes fordum Tanaqvisl eller Vanaqvisl; men det eene af disse Navne forekommer ligesaa lidet som det andet hos nogen gammel Skribent. Det hele bærer derimod Præg af en etymologisk Conjectur. Tanais kunde let blive til Tanaqvisl, men Tanaqvisl syntes at være omtrent det samme som Vanaqvisl; og da dette Ord kunde betegne Vanernes Flod, var dermed tillige baade Flodens Navn forklaret og Stedet bestemt, hvor Vanerne boede, og fra hvis Nabolag de asianske Mænd vare udragne, som Odin anforte.

Den anden Yttring, at Odin blev ved Romernes Erobring foranlediget til at udvandre, grunder sig uden Tvivl deels paa en theologisk Mening, deels paa en genealogisk Combination. Man forudsatte, at der, da Kristus blev født, havde været Fred over den hele Jord; og da nu Sagnet talte om en Kong Frode den Fredegode, hensatte man hans Regiering til den kristelige Tidsregnings Begyndelse. Da denne Frode var en af de ældste Skioldunger om hvilke Sagnet vidste at melde, og man ikkun kiendte et Par af hans Forfædre; ansaae man ham for en Sønnesøns Søn af Odin. Fiolner, Konge i Upsal, Frodes Samtidige, blev anseet for en Sønnesøns Søn af Niord, der skulde være indvandret med Odin. Herved blev altsaa Tiden af Asernes Indvandring omtrentligen bestemt til et hundrede Aar før Kristi Fødsel, og deraf fulgte atter, at Romernes Erobringer i Asien dertil havde været den rime-

degenti, alia istius populi primitivi patria erat quærenda. Cupido quidem, scriptoribus medii ævi propria, populorum originem celebratiorem faciendi, eam a Trojanis aut aliis clarioribus antiquitatis nationibus derivando, quæ ad Islandos quoque propagata est, cordatiori historico, qualis noster erat, placere vix poterat; verum ipsa nomina Asi & Asgard eum necessario ducebant ad Asiam, ceu gentis patriam, cogitandam. Scribit quidem Jornandes c. 5. Tanain, a montibus Riphæis (orbis cogniti fine) descendentem, celebrem esse Europæ Asiæque limitem. Snorro in 1mo Heimskringlæ capite observat, non solum Tanain unam Orbis triadem ab altera dividere, sed flumen quoque a montibus, extra terras habitatas positis, defluere. Addit idem, fluvium Tanain jure appellari. Hoc respicere debet ad aliquam fluminis qualitatem, quæ nominis rationem contineat. Qvænam fuerit ista qualitas, dubium esse nequit, cum addatur, fluvium Tanaquisl sive Vanaquisl olim fuisse appellatum; horum nominum neutrum apud antiquum aliquem scriptorem occurrit. Omnis contra hæc assertio etymologicam olet conjecturam. Ex Tanai facile fiebat Tanaquisl, id vero fere idem ac Vanaquisl esse videbatur; cumque hæc vox fluvium Vanorum indicare posset, sic et fluvii nomen explicatum erat, et definitur locus, ubi Vani habitarent, atque a quorum vicinia Asiatæ duce Odino immigrassent.

Alterum effatum, quod late victricia Romanorum arma Odinum ad emigrandum induxerint, nititur sine dubio partim opinione theologica, partim genealogica deductione. Supponebatur, nascente Christo pacem per totum orbem fuisse dominatam; cumque traditio circumferretur de Rege quodam Frodio Pacifico, ejus regnum in æræ Christianæ initio ponebatur. Siquidem vero Frodius unus erat ex antiquissimis Skioldungis, de quibus traditio quid memoraret, et ex ejus majoribus non nisi unus alterque notus erat, Odini pronepos ille habebatur. Fiölnerus Rex Upsaliæ, Odini æqualis, pronepos credebatur Niordi, quem cum Odino venisse putabant. Sic immigratio Asorum uno fere ante Christum natum seculo evenisse censebatur; unde rursus sequebatur, illius rationem in Asiaticis Romanorum bellis probabili-

ter

rimeligſte Anledning *). Disſe Myther om Aſerne bleve ved Sagnene om Ynglingaſlægten forbundne med den norſke Kongehiſtorie. For Snorro, der ikke vilde fortælle alle Sagn fra Oldtiden, men give ſin Hiſtorie Sammenhæng og Runding, og ikke berette uden det, der ſyntes paalideligſt, maatte Ynglingaſaga være et ſaare velkomment Bidrag. Det var grundet paa det Erindringsvers Thiodolf den Hvinverſke, Harald Haarfagers berømte Skald, havde digtet til Ære for Jarl Rognvald den Høie, Kong Haralds Sydſkendebarn, hvori han i tredive Vers havde beſiunget tredive af dennes Forfædres Død. Intet Aktſtykke fra Harald Haarfagers Tid kunde være paalideligere end Ynglingatal, ſaavel fra Forfatterens, ſom fra Formens Side. Thiodolf levede mange Aar i Anſeelſe ved Haralds Hof, var Kongens Fortrolige og den Forſte af hans Skalde. Som ſaadan var han foranlediget til at ſamle de gamle Minder, for at kunne anvende dem i ſine Draper. Leilighed dertil kunde ikke mangle i Kongsgaarden, hvor ſaa mange af de ældſte Slægter vare forſamlede. Hvad han ſang i Kongens Hal blev ſtrax vidt bekiendt, og da han ikke blot var yndet af Samtiden, men blev anſeet for et af de ſenere Skaldes Mønſtre, havde disſe en dobbelt Grund til at mindes iſær dem af hans Sange, der angik de Kongers Ætmænd, hvis Bedrifter de vilde beſynge. Sangformen, hvori disſe Minder bleve forplantede, hindrede dem fra letteligen ved vilkaarlige Tilſætninger at forvandſkes. Deres egen Beſkaffenhed er ſom man kunde vente den hos en Gienklang af ældgamle Sagn; de meddele ved hvert Navn et eller to mærkelige Træk af den Art, ſom ſeneſt pleier at forſvinde af Menneſkenes Hukommelſe.

Ville vi noiere undersøge Beſkaffenheden af den egentlige Ynglingaſaga, der gaaer fra Kap. 14 til Sagaens Ende, maae vi adſkille det, der grunder ſig paa Thiodolfs Vers, ſaavel fra det der er hentet fra andre navngivne Kilder, ſom fra det Øvrige, der ſkyldes hine for omtalte lærde Mænds Tillæg.

Af Thiodolf anføres eet Vers om Rognvald den Høie, ſyv og tyve om hans Forfædre, hvilke udgiore

*) De angelſaxiſke Skribenter beſtemme Odins Tidsalder efter andre Grundſætninger. Det faſte Punkt hvorfra de gik ud var Hengiſts og Horſes Ankomſt til Engelland. Disſes Stamfader ſkulde Odin være, men da man ikkun vidſte at opregne faae Led, blev Odins formentlige Tidsalder rykket længere ned, og foranledigede mange Hiſtorieſkrivere til at antage en ſaxiſk Odin ſom yngre end den nordiſke.

ter quærendam *). Isti de Asis mythi traditionibus de gente Ynglingica cum historia Regum Norvegicorum fuere conjuncta. Snorroni, cui non propositum erat omnes a cana antiquitate superstites traditiones adferre, sed modo historiæ suæ nexum et rotunditatem conciliare, nec nisi id, quod fide dignissimum videretur, narrare, non poterat non Ynglingasaga egregium historiæ præsidium videri. Nitebatur ea carmine laudatorio, quod Thiodulfus Hvinensis celeberrimus Haraldi Pulcricomi vates concinnaverat in honorem Comitis Rognvaldi Evecti, Regis Haraldi consobrini, in quo versibus XXX totidem ex hujus majoribus Regum mortem celebraverat. Nullum ab Haraldi Pulcricomi ævo monumentum locupletius videri poterat, quam Ynglingatal; nam sive auctor spectabatur, sive forma, sive argumentum, Thiodulfus multis annis in aula Haraldi florebat, erat Regis familiaris, et ejus vatum primus. Id eum inducebat, ut vetera monumenta colligeret, iis in suis drapis usurus. In aula Regia larga se offerebat hujus rei occasio: ibi enim multi ex nobilissimis gentibus homines conveniebant. Quicquid in Regiis palatiis cecinerat, fama late spargebatur; cumque non solum æqualibus placeret, sed exemplum quoque poëtarum seriorum haberetur, duplex hisce erat ratio carmina celebrandi, imprimis homines Regii stemmatis tangentia, quorum res gestas canere vellent. Externa forma, qua ista cantica propagabantur, impediebat, ne arbitrariis additamentis facile vitiarentur. Ipsa carmina talia reperiuntur, qualia fore exspectes ea quæ priscarum traditionum sint imago; in quovis nomine unum aliumve ductum continent memorabilem ex eo genere, quod ex hominum memoria tardissime evanescit.

Si Ynglingasagæ, proprie sic dicendæ, quæ videlicet a Cap. 16 ad Sagæ finem progreditur, rationes accuratius investigare voles, id quod Thiodulfi versibus nititur distingvendum est, cum ab eo, quod ab aliis nominatis fontibus auctor petiit, tum a cæteris quæ doctorum nuper memoratorum additamentis debentur.

Ex Thiodulfo afferuntur: unum carmen de Rognvaldo Evecto et XXVII de ejus majoribus, quæ

*) Scriptores Anglosaxonici Odini ævum juxta alias rationes definiunt. Progrediuntur, velut a fixo puncto, ab Hingesti et Horsæ ad Angliam adventu. Horum generis pater Odinus sumebatur; sed cum non nisi de paucis generationibus aliquid sciretur, ad serius tempus depressum est Odini ævum; id quod multos historicos induxit, ut Odinum Saxonicum, Boreali recentiorem, statuerent.

udgjøre en sammenhængende Slægtrække indtil Fiolner, Søn af Yngvefreir, Sonneſøn af Niord. Vi vide altſaa beſtemt, hvad det er Thiodolf har fortalt om disſe Fyrſter. De to Vers om Slægtens forſte Led forbigaaes; den rimeligſte Grund dertil ſynes at være, at disſe Vers, der betragtede dem ſom Guder, ikke ſtemmede overeens med hvad der i det Foregaaende var bleven ſagt om Aſerne. Da vi ſlet ikke vide noget om de Kilder, af hvilke Thiodolf øſte, kunne vi allene ifølge Analogi og efter indvortes Grunde ſlutte os til deres Paalidelighed. Indvortes Grunde vidne for, at det er hiſtoriſke Sagn der fra Fiolners Død af beſynges; men Analogien lærer, at der uden ſkriftlige Documenter neppe gives gyldige Slægtrækker, der gaae henved et tuſinde Aar tilbage. Muligt er det nok, at Thiodolf har havt en endnu ældre Skalds Erindringsvers at følge; men ligeſaa mueligt at han ſelv eller en anden ikke meget ældre Skald har ſamlet Genealogien. Af en Genealogiſt fra en ſaadan Tidsalder kan man ikke vente kritiſk Skarpſind, eller Overſkuelſe af den gamle Hiſtorie, men derimod Ærlighed og ſund Dommekraft. Maaſkee ere ſamtidige Fyrſter ſatte ſom hinandens Eftermænd; men naar Thiodolf kunde ſynge om Kong Harald Haarfagers 30 Stamfædre, maatte dog til den Tid flere hundrede Aars Minde være tilbage, thi ellers vilde Slægtrækkerne ei engang med Sandſynlighed kunne være bleven ordnede. De Konger ere blevne ſatte forſt, hvilke Samtiden anſaae for de ældſte, altſaa rimeligviis, om hvis Bedrifter, kun en ſvag Gienlyd var tilbage. Jo nærmere Slægtleddene rykke Skaldens egen Tidsalder, jo troværdigere maae Efterretningerne blive.

Tvende andre Kilder blive navnligen angivne, Eyvind Skaldeſpilders Haleygiatal og Skioldungaſaga. Det forſte var en Efterligning af Thiodolfs Qvad, beſang Hladejarlernes Slægt, og nævnte enhvers Død og Gravſted; kun eet Vers er deraf bleven anfort Kap. 26. Den anden var Skioldungaſaga, eller en Fortælling om Leirekongerne, der i det mindſte i Rolfs Hiſtorie har været meget vidtloftig *); ogſaa denne Kilde anføres kun eengang Kap. 33. Rimeligviis ere ogſaa Sagnene om Hake Kap. 25-27, Egil Kap. 30, og Ivar Vidfadme K. 43-45 derfra hentede.

Til de Tillæg, hvormed lærde Mænd efter Snorros Yttring havde forsøgt Ynglingaſaga, høre, foruden de anførte Citationer og udførlige Efterretninger om de ſenere Upſala-Konger, iſær Synkronismen mellem Leirekongerne og Upſalakongerne Kap.

*) Hvor berømt denne Konge var, kan ſees af Volſungaſaga Kap. 33.

quæ continuam efficiunt generationum seriem usque ad Fiolnerum, Yngvefreireri filium, Niordi nepotem. Diserte ergo novimus, quid Thiodulfus de hisce principibus tradiderit. Duo versus de primis gentis hujus articulis prætermittuntur; cujus rei ratio maxime probabilis esse videtur, quod hi versus, qui illos ceu deos spectabant, iis, quæ de Asis in præcedentibus dicta erant, non optime conveniebant. Cum nil prorsus sciamus de fontibus, unde Thiodulfus hauserit, de eorum auctoritate nil nisi analogiæ via concludere possumus. Argumenta interna testantur, a Fiölneri inde morte traditiones historicas cantari; sed docet analogia, sine instrumentis scripto consignatis vix stemmata dari alicujus ponderis, quæ ad mille retro annos adscendant. Fieri quidem potuit, ut Thiodulfus poëtæ cujusdam antiquioris carmen laudatorium sit secutus; sed non minus probabile, vel ipsum, vel alium haud multo antiquiorem vatem genealogiam concinnasse. In Genealogista talis ævi nec criticum acumen, nec rectus veteris hiſtoriæ intuitus, sed horum vicaria sinceritas sanumque judicium exspectari possunt. Forte principes tempore æquales ceu successores fuere repræsentati; sed si Thiodulfus de 30 Haraldi Pulchricomi majoribus canere potuit, superfuerit tamen necesse est plurium seculorum memoria; alioquin enim generationum series ne probabiliter quidem ordinari potuissent. Primo loco ponebantur ii reges, quos istud ævum antiquissimos habebat, de quorum ergo rebus gestis credibile est, non nisi tenuem rumorem superesse. Quo propius absunt generationes ab ipsa vatis ætate, eo fide digniores relationes evadent.

Adferuntur nominatim duo alii fontes, nempe Haleygiatal auctore Eyvindo Skaldaspilder, et Skioldungasaga. Prior imitatio erat carminum Thiodulfi, canebat Comitum Hladensium prosapiam, et nomen atque sepulturam cujusque nominabat. Inde non nisi unus versus c. 26 citatus est. Posterior erat Skioldungasaga, s. narratio de Lethræ Regibus, quæ saltem in Rolffi historia longa erat *); etiam hic fons non nisi semel, cap. videl. 33 allegatur. Probabile est, inde quoque repetitas fuisse traditiones de Hakio capp. 25-27, Egillo cap. 30mo, et Ivaro Vidfadme capp. 43-45.

Inter additamenta, quibus viri docti Snorrone teste Ynglingasagam auxerant, referendus est præter allatas citationes et longas de serioribus Upsaliæ Regibus relationes, præcipue cyncronismus inter Reges Lethræ Regesque Upſaliæ cap. 29, et universa quæ-

*) Quam celebris ille Rex fuerit, patet ex Volsungasaga c. 33.

Kap. 29, og en almindelig Bemærkning om Upsalakongernes Magt og Tronfølge K. 40, endeligen uden Tvivl ogsaa nogle Efterretninger om Kong Svegder, ved hvilke vi maae opholde os noget længere; da de kunne anføres som Indvending, mod hvad forhen angaaende Asernes Indvandring er bleven bemærket. I Thiodolfs Vers staaer om denne Svegder ikke andet, end at han blev overlistet af en Dverg; Kongen forfulgte Dvergen; men Klippen aabnede sig for Kongen *). Derimod hedder det i den prosaiske Deel af Sagaen saaledes: "Svegder "gjorde det Løfte at opsøge Godheim og Odin hin "Gamle; selvtolvte reiste han langt bort til Tyrkland "og det store Sverrig, fandt mange Frender, blev "borte i fem Aar, og kom hiem med en Kone, der "hedte Vana fra Vanaheim. Siden vilde han atter "reise for at lede efter Godheim. Østen paa Sverrig "kom Svegder til en stor Gaard, der kaldtes Steen, "hvor der og var en Steen som et stort Huus. Da "Svegder om Aftenen gik fra Drikkebordet til Sove"stuen, saae han en Dverg sidde ved Stenens Dør; "denne bad Svegder at gaae ind, hvis han vilde "finde Odin. Svegder og hans Folk vare drukne "og løbe ind i Stenen, som strax lukkede sig og de "kom aldrig tilbage." Betragtet som Historie er det ligesaa urimeligt, at Svegder skulde være reist til Asien for at besøge sin Oldefaders Samtidige, som at han tilsidst løb ind i Kampesteen for at finde ham. Det rober desuden den kristelige Tidsalders Forestillinger, at Odin skulde have sin Bolig i Klippen, ligesom Trolde eller andre Underjordiske. Thiodolfs Vers antyde vel ikke andet, end at Svegder blev borte mellem Klipperne, men dette kunde og forklares saaledes, at han havde nedstyrtet sig fra Klipperne for at opsøge Odin i Valhalla, til hvilken ældgamle Skik man finder Spor **); da det nu tillige fortaltes at Svegders Dronning hedte Vana, og følgeligen maatte være fra Vanaheim; kunde man let deraf danne Fortællinger om hvorledes Svegder var reist til Godheim, som efter de islandske Lærdes Mening laae i det store Sverrig eller Scythien, for der at gieste Odin. For at intet skulde gaae forloren, knyttedes denne Beretning til den anden om Dvergen i Klippen. Ogsaa den har man uden Tvivl villet bringe Sandsynlighed nærmere ved at gior Stenen til Navnet paa et Huus, uagtet For-

*) Thiodolfs Vers er urigtigen oversat I D. S. 19. Odins Navn forekommer ei deri. See Versets Forklaring ovenfor S. 4.

**) Gothreks og Hrolfs Saga i Begyndelsen.

quædam observatio de Regum Upsalensium potestate atque successione cap. 40mo, et denique, nonnullæ forte relationes de Rege Svegdero, quibus aliquanto longius immorari debemus cum illæ videri possent iis contrariæ; quæ de Asorum immigratione antea notatæ fuere. In carmine Thiodulfi nil aliud de hoc carmine memoratur, quam quod filium habuerit Valandum, quodque is a nano quodam circumventus fuerit; quod Rege nanum persequente, petra se Regi aperuerit *). Contra prosaica sagæ pars ita habet: "Votum nuncupaverat, "se Godheimum et veterem illum Odinum investiga"turum; undecim sociis comitatus longo itinere Tur"ciam magnamque Sueciam petiit, in multos cog"natos incidit, per V. annos abfuit, domumque rediit "cum uxore quæ Vana de Vanaheimo vocabatur. "Postea novum iter molitus est Godheimum quæsitu"rus. In orientali Sueciæ parte magnum invenit præ"dium Steen dictum, ubi saxum domus magnitudine "erat. Suegderus vesperi a coena veniens et dormi"torium petens, nanum videt ad saxi ostium sedere. "Hic Svegderum jussit intrare, si Odinum invenire "vellet. Svegderus ejusque socii ebrii saxum intrabant, "quod mox coibat, et nunquam revertebantur." Si rem historice consideramus, non magis credibile est Svegderum Asiam petiturum, ut proavi sui æquales inviseret, quam saxum, quo Odinum inveniret, illum intraturum. Sapit præterea ideas Christianas, quod Odinus, uti magi vel entia subterranea, in saxis habitasse dicuntur. Versus Thiodulfi nil aliud innuere videntur, quam quod Svegderus inter saxa evanuerit; verum id quoque sic explicari potest, quasi ille de saxis se præcipitaverit ad Odinum in Valhalla quærendum, cujus antiqui moris vestigia inveniuntur **). Cum vero simul narraretur, Reginam Svegderi Vanam appellari, adeoque a Vanaheimo esse oriundam, inde facile provenire poterat relatio de Svegdero Godheimum profecto, quod ex doctorum Islandorum sententia in Suecia Magna s. Scythia erat positum, ad Odinum visendum; quæ relatio, ut nihil periret, alteri de nano saxicola adnectebatur. Etiam hanc nonnemo voluit probabiliorem reddere ex saxo nomen domus faciendo, quanquam narra-

*) Versus Thiodulfi T. I. p. 19 haud recte translatus est. Odini nomem ibi non occurrit. Cfr. supra carminis Enodatio.

**) Vid. initium Sagæ Göthrici et Hrolfi.

Fortællingen ſlet ikke derved har vundet. Vi maae ikke undre over, om de gamle Islændere have indſkudt deres egne Meninger imellem de gamle Sagn og udgivet denne Blanding for Hiſtorie; thi de fleſte ſenere Lærde, der have behandlet den nordiſke Oldhiſtorie, have giort ſig ſkyldige i ſelvſamme Feil.

narrationi eo parum consulatur. Non mirabimur, veteres Islandos proprias opiniones priscis traditionibus immiscuisse hancque mixturam pro historia venditasse; nam plerique recentiores eruditi, qui priscam hiſtoriam borealem tractarunt, eundem errorem commiserunt.

Halfdan Svartes Saga.

Denne Konges Levnet gior Overgangen fra den morke Tidsalder i Norges Aarbøger til den hiſtoriſke. Efterretningerne om Halfdan ſelv bære alle indvortes Præg paa Troværdighed. Deels ved Arv, deels ved Giftermaal, deels ved lykkelige Krige, forenede han flere Smaariger i det ſydlige Norge under ſit Herredomme, og vandt Underſaatternes Kierlighed ved at give gode Love, og hævde dem med Retfærdighed. Det eneſte Romantiſke i hans Levnet er, hvad der ſtaaer i Forbindelſe med Harald Haarfagers Fødſel og Ungdom Kap 6, 7, 8. Hans Død paa en alt for ſvag Jis er en i Norge ikke ſiælden Tildragelſe nøiagtigen fortalt. Ingen Vers findes brugte i denne Konges Levnet, uagtet ideligen baade i det Foregaaende og Efterfolgende Digtere citeres ſom Hiemmel. Maaſkee ere Harald Haarfagers Skalde ikke ret blevne begeiſtrede af denne Konges Bedrifter, eller og Snorro har anſeet det overflødigt at anføre en eller anden Opregning af Halfdans Seiervindinger, der i Vers var bleven udtrykt. Halfdans forſtandige Regimente, hvorved Sonnens Storhed blev forberedet, var alt for mærkeligt for hele Norge, til at ei dets Hovedpunkter ſkulde erindres. Uden Tvivl har Halfdans Saga ſtedſe udgiort Indledningen til Harald Haarfagers; thi baade var det efter Sagaſkrivernes Skik at begynde Heltens Levnet med at melde om Faderens Bedrifter; desuden kunde alle disſe her betragtes ſom Forberedelſe for Sonnens Storhed. Neppe har derfor Snorro været den forſte, der ſammenſkrev en Halfdans Saga; han vilde ellers oftere have anfort enkelte Skaldeſange eller andre Kilder. Sigurd Hiorts nu tabte Saga er den eneſte Kilde der omtales Kap. 5. Da der lægges til at Sagaen om denne Konge var lang, er det rimeligt, at den maae have været nedſkreven. Den anføres desuden tilligemed Efterretningen om Sigurds Død og Hevnen derover, i et islandſk Fragment hos Langebek 2 D. S. 285,

HISTORIA HALFDANI NIGRI.

Vita hujus Regis transitum facit in Norvegiæ annalibus ab obscuro ad historicum ævum. Ipsæ de Halfdano relationes omnia interna probabilitatis habent indicia. Plura minora Norvegiæ borealis regna partim hereditate, partim conjugio, partim felicibus bellis suo imperio subjecit, civiumque amorem bonis legibus conciliavit, justitiaque tuitus est. In vita ejus nil romanticum reperitur, nisi quod cum Haraldi Pulcricomi nativitate et juventute capp. 6. 7. 8. conjunctum est. Mors ejus in glacie nimis fragili contracta, eventum est in Norvegia haud infrequens, hic vero accurate expositum. In vita hujus Regis nulli versus allegantur, licet et in præcedentibus et in sequentibus poëtarum auctoritas citetur. Fortassis vates Haraldi Pulcricomi rebus gestis hujus Regis haud satis animati fuerunt; forte quoque Snorro superfluum duxit unum alterumque victoriarum Haraldi recensum, versibus expressum, adferre. Prudens Halfdani gubernatio, qua filii magnitudo præparabatur, toti Norvegiæ adeo memorabilis erat, ut potissima ejus momenta non possent non consignari. Sine dubio Saga Halfdani introductio semper fuit ad Historiam Haraldi Pulcricomi; nam et mos erat Sagas scribentibus herois vitam a patris rebus gestis incipere, et poterant quoque hæ ipsæ ceu præparatio magnitudinis filii considerari. Vix ergo Snorro primus fuit, qui Sagam Halfdani concinnabat; tum enim singula vatum carmina aut alios fontes sæpius citasset. Deperdita Sigurdi Cervi Saga solus fons est, qui cap. V. memoratur. Cum subjiciatur Historiam hujus Regis longam fuisse, probabile est eam scripto consignatam fuisse. Citatur præterea cum relatione de Sigurdi morte ejusque ultione in Fragmento Islandico apud Langebeckium, T. 2. P. 285.; cumque hic repe-

S. 285; og da man her finder en næsten ordret Overeenstemmelse med Snorro, men tillige et Tillæg om Sigurds Ankomst til Norge, er det rimeligt, at Aarsagen til denne Overeenstemmelse maae søges i at begge have øst af den samme skriftlige Kilde. Vi have flere Bearbeidelser af Halfdans Saga endnu tilbage. Korteligen tales derom i Begyndelsen af den Oluf Tryggvesens Saga, der findes i Flatøbogen. Lidt mere findes om denne Konge i Fagurskinna, hvilket er ganske uafhængigt af Snorro, da det sin Korthed uagtet har adskilligt Særeget. Et andet med denne Codex beslægtet Haandskrift er især afvigende, ved at kalde Halfdans anden Kone ikke Ragnhild men Helga hiin Haarfagre. En fuldstændig Fremstilling af Halfdans Levnet findes under den særskilte Titel Thattr Halfdanar Svarta i Flatøbogen Col. 295-96. Denne Fremstilling er undertiden kortere end Snorros, stemmer flere Steder ordret, har dog adskilligt Særeget, som Schønning har altsammen anmærket i sin norske Historie I D. S. 116, f.; disse udvortes Grunde bestyrke, hvad de indvortes lode formode, at Snorro har i denne Konges Levnet havt ældre skrevne Sagaer for sig; thi vare de andre Efterretninger om Halfdans Levnet Bearbeidelser af Snorros Værk, kan man ei forklare sig Afvigelserne, vare de nedskrevne senere blot efter mundtlig Overlevering, kan man ikke forklare Overeenstemmelsen med Snorros Arbeide.

reperiatur fere verbalis cum Snorrone convenientia, sed simul additamentum de Sigurdi in Norvegiam adventu, probabile est, hunc consensum inde repetendum, quod uterque auctor ex eodem scripto fonte hauserit. Supersunt plures Sagæ Halfdani recensiones. In initio Sagæ Olai Trygguii, Codici Flateyensi insertæ, breviter ejus fit mentio. In Fagurskinna aliquanto plus de hoc Rege relatum reperitur, cum Snorrone omnino non cohærens, siquidem in ipsa brevitate quædam propria habet. Aliud manu scriptum exemplar huic codici affine, eo præcipue inde discedit, quod secundam Halfdani uxorem non Ragnhildam, sed Helgam Pulcricomam appellat. Plena vitæ Halfdani repræsentatio reperitur in Codice Flateyensi Col. 294-96 sub speciali titulo: Thattr Hafdanar Svarta. Hæcce relatio interdum brevior est, quam Snorronis, in plerisque verbotenus cum ea consentit, sic tamen ut nonnulla singularia observata adferat; quæ omnia notavit Schönningius in Historia Norvegica T. 1. p. 116 sequ. Hæ rationes externæ id confirmant, quod interna argumenta suspicari jubebant, Snorronem nempe in vita hujus Regis Sagas antiquiores ob oculos habuisse; nam si cæteræ relationes de vita Halfdani recensiones fuissent operis Snorroniani, diversitates, si juxta traditionem oralem serius descriptæ fuissent, convenientiæ non bene explicari possent.

Harald Haarfagers Saga.

Hovedbegivenhederne i denne Konges Levnet ere baade i dem selv saa troværdige, i deres Følger saa mærkelige, og desuden bekræftede ved saa mange forskiellige Vidnesbyrd; at der ikke kan være Tvivl paa deres Paalidelighed. Nogle Punkter af Haralds Privatliv have derimod et æventyrligt Anstrøg. Vi ville ei engang opholde os ved de Drømme, der varslede hans Storhed (Halfdans Sage 6-7), thi den herskesyge og lykkelige Halfdan havde tillige med sin Dronning Anledning til at drømme om deres Slægts stigende Magt, og havde de end intet drømt, maatte dog Sagnet letteligen tillægge dem, hvad Udfaldet bekræftede. Mere Præg paa Opdigtelse bære Omstændighederne ved Haralds Opdragelse. Snorro fortæller (Halfdans Saga Kap. 8), at da Maden

HISTORIA HARALDI PULCRICOMI.

Potissima vitæ hujus Regis publica eventa et per se sunt adeo probabilia, et sequelis suis adeo notabilia, et præterea tot diversis testimoniis confirmata, ut de eorum fide dubium superesse nequeat. Sed quædam tamen vitæ Haraldi privatæ partes romanticam speciem præ se ferunt. Nolumus somniis immorari, quæ magnitudinem ejus ominabantur (Sagæ Halfdani capp. 6-7); nam imperioso æque ac felici Halfdano ejusque Reginæ non deerat occasio de crescente suæ gentis potestate somniandi; et si vel nil somni assent, traditio tamen non poterat non iis id tribuere, quod eventus ratum fecerat. Fictionem magis olent ea, quæ in educatione Haraldi accidebant. Refert Snorro:

Maden en Juleaften var forſvundet fra Kongens Bord, havde denne villet pine en troldkyndig Fin til at ſige, hvo der havde giort det, men Finnen løb bort med den unge Harald; begge modtoges af en Høvding, der beholdt dem hos ſig indtil Vaaren; da fortalte han Harald at hans Fader var død, og at han ſkulde vorde Enekonge over Norge. Snorro har villet formindſke det Fabelagtige i Sagnet, men i ſig ſelv derved giort det mindre forſtaaeligt. I Flatøbogen forbindes denne Fortælling med en anden: at Harald i ſit femte Aar befriede Jotunen Dovre, der var bleven fanget ſom han vilde beſtiele Kongens Skatkammer, og var til Giengield bleven opdraget af denne fra ſit femte Aar til ſit tiende. Jotunens Navn peger hen til Fortællingens Oprindelſe. Det var et Almueſagn, at Harald var bleven opfoſtret af Biergkongen Dovre inde i Dovrefield; thi man troede at de Væsner, der boede i Biergenes Indre, fattede undertiden Yndeſt for Børn, havde dem en Tid lang hos ſig, og ſiden beſkyttede dem. Sagnets Ældſte kan ikke beſtemt angives. Kialneſingaſaga viſer, at det i det fiortende Aarhundrede er bleven anſeet for gammelt. Haralds heldige Tog over Dovrefield var et Bevis paa, at den Mægtige i Bierget ikke var ham imod, og dette kan have frembragt Sagnet; om desuden en vis Begivenhed i Haralds Ungdom har været ſammes nærmeſte Anledning, er aldeles uviſt.

En Kongedatters ſtolte Svar, der Ingen vilde ægte uden Eneherſkeren i Norge, ſkal have bevæget den unge Harald til at giøre et Løfte ved den Gud, der havde ſkabt ham og ſtyrer Alt; at han ei vilde klippe eller kæmme ſit Haar, før han havde underlagt ſig hele Norge. Denne Fortælling ſynes i ſig ſelv mistænkelig. Hertil kommer endnu at Fagurſkinna fortæller det ſamme om Ragna, Adilsdatter, ſom Snorro og Flatøbogen henføre til Gyde en Datter af Erik*). Imidlertid var det dog i den nordiſke Oldtids Aand, at Ungmøen paalagde ſin Beiler, at forſøge ſig, eller at udføre en mærkelig Bedrift;

ro: "quod, cum vespera aliqua Iolensi cibus e men-"sa Regis evanuisset, cogitaret ille Finno alicui magiæ "perito tormentis confessionem, quis id fecisset, ex-"torquere, sed Finnus sumto secum juvene Haraldo "discederet; quod uterque a viro nobili exceptus "fuerit, qui eos usque ad veris initium secum retine-"ret; quod tum Haraldo patris mortem indicaret, "nuntiaretque fore, ut Norvegiæ monarcha evade-"ret." Studuit Snorro traditionem minus fabulosam reddere; sed revera eam minus luculentam fecit. In Codice Flateyensi hæc relatio cum altera conjungitur; quod nempe Haraldus quinquennis Dovrium Iotunensem liberaverit, qui dum Regis ærarium spoliare vellet, captus fuerit, et ad hujus rei compensationem ab anno 5to usque ad 10mum ab eo fuerit educatus. Nomen viri Jotunensis originem narrationis innuit. Ferebat traditio in vulgus sparsa Haraldum a Dovrio Rege montano in monte Dovrico fuisse educatum; credebant enim homines, entia, quæ in montium interioribus degerent, interdum puerorum amore capi, eos subinde secum habere et deinceps tueri. Traditionis vetustas haud certo potest constitui. Patet ex Kialnesingasaga, quod seculo XIVto ea pro antiqua fuerit habita. Felix Haraldi per montem Dovricum expeditio argumento erat, quod potens montis incola ipsi non adversaretur; hæcque opinio traditionem forte procreavit. Num præterea aliquod juvenis Haraldi eventum proximam ei occasionem dederit, in incerto erit relinquendum.

Superbum filiæ Regiæ responsum, quæ nemini nisi monarchæ Norvegiæ nubere dignaretur, induxisse creditur juvenem Haraldum, ut votum nuncuparet per deum, qui ipsum creasset, quique omnia gubernaret, se comam suam nec tonsurum nec comturum, prius quam totam Norvegiam subegisset. Hæc relatio per se suspecta videtur. Accedit, quod, quæ Snorro atque Codex Flateyensis Gydæ Erici filiæ tribuunt, eadem tradit Fagurskinna de Ragna Adili filia*). Interim congruum prorsus erat veterum septentrionalium ingenio, quod sponsa juvenis a suo proco poscebat, ut vires in certaminibus experiretur, et rebus bene gerendis se probatum daret. In

*) At de forſkiellige Navne ſkulde, ſom Schønning mener (norſke Hiſt. 2 D. S. 22), antyde tvende forſkiellige Tildragelſer, er meget uſandſynligt. Det er langt rimeligere, at Sagnet har havt ſine Varianter, end at tvende Møer havde givet det ſamme Svar, og Harald to Gange aflagt det ſamme Løfte.

*) Nominum diversitatem duo diversa eventa innuere (ut Schönningius P. 2. Historiæ Norveg. p. 22 existimat), parum vero simile est. Probabilius longe dixeris, traditionem suas habuisse variationes, quam duas virgines Haraldo idem dedisse responsum, illumque bis idem votum nuncupasse.

drift; Tanken om en Eneherſker i Norge kunde ei være fremmed i det Sondenfieldſke, efter at Gorm og Erik havde i Naborigerne viiſt Exemplet, og Harald allerede i ſin tidlige Ungdom var bleven mægtigere end alle hans Naboer.

Da Oluf Tryggveſen prækede Kriſtendommen for Thronderne, anforte han blandt andet: at ſelv Harald Haarfager havde ſat ſin Fortroſtning til den Gud, ſom havde ſkabt ham, ſkiont han ikke ret vidſte, hvo denne Gud var*). Dette ſigter uden Tvivl til Haralds nysanforte Løfte. Vel kunde man ſige, at Sagaſkriveren maaſkee har digtet Olufs hele Tale, men den ſynes dog dertil for karakteriſtiſk; da desuden mange Islændere horte paa denne, og Kriſtendommen ved ſamme Tid forkyndtes i Island, var det rimeligt, at man mindedes Talens Indhold. Af Olufs Tale følger desuden ingenlunde, at Harald Haarfager ſkulde have været en halv Kriſten, eller at han ſkulde have undladt at offre i Gudehuſene, hvilket vilde ſtride mod det Thronderne ſagde om ham til Hagen Adelſteen paa Thinge (Sn. i Hag. Ad. Sag. 17). Havde dette været Tilfældet, vilde Oluf ei have forſomt at bemærke det, og Hagen Adelſteens ſenere Forhold vilde da ei have været Almuen paafaldende. Naar Harald vilde undertvinge alle Norges Fylker, maatte hver Egns Skytsguder (Landvetterne) være ham imod, og han maatte altſaa ſætte ſin Lid til Himlens Konge. Denne naturlige Tankegang blev ſiden udtrykt med kriſtelige Vendinger, og udvides i Fagurſkinna til en heel Præken om, at den Gud ikke kan hielpe, hvis Rige kun udſtrækker ſig til en Klippe eller en Skov, at den ene er ſand Gud, der haver ſkabt alle Ting, og at han aldrig vilde offre til dem, ſom Menneſkene den Gang ærede, men allene til ham, der ſkabte Himlen og Jorden. Torfæus har (hist. norv, P. 2. p. 5.) anfort noget af denne Tale; men bemærker tillige, at Haralds følgende Løvnet ſlet ikke ſtemmede dermed overeens. Den betænkſomme Snorro anforer blot Løftet til Gud; men mange ſenere Forfattere have gientaget Fagurſkinnas Ord.

Den ſikkerſte Deel af Fortællingen er den, der forekommer os ſynderligſt; om at Harald i mange Aar hverken lod ſit Haar rede eller klippe, thi i Sangen over Slaget ved Hafursfiord kaldes han udtryk-

*) Oluf Trygveſ. Saga isl. Udg. 2 D. Kap. 35 S. 105.

In Norvegia meridionali haud mirum alicui in mentem venisse Norvegiam ad monarchiam redigere, cum in regnis vicinis Gormo et Ericus exemplis præivissent, cumque Haraldus jam juvenis ad majorem, quam reges vicini, potentiam se evexisset.

Olaus Tryggvius cum Thrandis religionem Christianam prædicabat, inter alia hoc quoque attulit: quod ipse Haraldus Pulchricomus fiduciam suam reposuerat in Deo ipsius creatore, licet, quis hic deus esset, non diserte nosset*). Eo respicitur sine dubio ad laudatum Haraldi votum. Dicet forte aliquis, Sagæ auctorem totam Olai orationem finxisse; verum nimis nativum hæc tenorem habet, quam ut id facile credas; cum præterea multi Islandi orationem præsentes audirent, cumque eodem tempore fides Christiana in Islandia prædicaretur, haud mirum, homines argumentum ejus memoria servasse. Præterea ex Olai sermone minime sequitur Haraldum Pulchricomum semichristianum habendum, vel eum in templis sacrificare neglexisse; id enim iis repugnaret, quæ Thrandi in comitio Haconi Adalsteino de eo dicebant (Snorr. Sag. Hac. Adalst. c. 17). Si sic fuisset, Olaus suum esse duxisset id adnotare, tumque istud Haconis facinus nil habuisset, quod vulgus miraretur. Cum Haraldus omnes Norvegiæ provincias subigere vellet, numina horum tutelaria (Landvetter) non poterant non ei adversari, debebatque ergo coelorum Regi unice confidere. Hæc naturalis cogitationum series Christianis formulis dein expressa fuit, atque in Fagurskinna eadem ad prædicationem extenditur longe explicantem, juvare non posse numen, cujus regnum non ultra rupem aut sylvam pateat, et solum verum deum esse, qui res omnes creaverit; quodque numinibus quæ homines tum colerent neutiquam sacrificare vellet, sed unice illi, quod coelum terramque creaverit. Torfæus (in Hist. Norv. P. 2. p. 5) aliquid ex ea oratione citat, sed simul observat, sequentem Haraldi vitam illi nequaquam convenire. Cordate faciebat Snorro, quod modo votum Deo factum memorat; sed multi seriores auctores verba Fagurskinnæ repetierunt.

Dubio maxime exemta narrationis pars ea est quæ nobis maxime singularis videtur, quod scilicet Haraldus multis annis comam nec comserit, nec totonderit; nam in carmine de pugna Hafursfior-

*) Saga Olai Tryggvii ed. Isl. P. II. cap. 35. pag. 105.

udtrykkeligen Lufa o: den stridhaarede eller den med de stygge børstede Haar, men siden stedse den Haarfagre.

En tredie Tildragelse i Haralds Levnet, som er bleven æventyrligen udsmykket, er hans Ægteskab med Snæfrid (Kap. 25). En Fin ved Navn Svase havde en Juul faaet Kongen hen til sin Gamme, hvor hans Datter Snæfrid saaledes havde indtaget Kongen, at denne giorde hende til sin retmæssige Hustru, avlede fire Børn med hende, og af Kierlighed til hende forglemte sit Rige og sin kongelige Værdighed. Da hun derpaa døde, var Kongen i tre Aar som tryllet til hendes Liig, der beholdt sin forrige Skionhed, indtil Thorleif den Vise raadte Kongen til at lade det ifore prægtige Klæder; saasnart man rørte derved, forandredes det til et fælt Aadsel; dette blev brændt og Kongens Fortryllelse hævet.

Det meest Paafaldende ved denne Fortælling at Harald var hentryllet til den Elskedes Lig, er et Forsøg til at forklare den heftigste Sorg. Allerede Schønning har bemærket (N. Hist. 2 D. 52), at man har lignende Sagn fra forskiellige Tider og Steder. Ægteskabet med Snæfrid var Folket imod, fordi hun var af en fremmed Stamme. Flatøbogen kalder Faderen en Jotun. Baade Jotuner og Finner vare Navne paa de ældre fra Norges fleste Egne fordrevne Stammer, og anvendtes tillige til at betegne troldkyndige Folk; det ene Navn kunde da i Sagnet forvexles med det andet. Det hedte nu letteligen, at Harald forsømte Regiæringen over sin Elskov, især hvis tilfældigviis et Par fredelige Aar fulgte paa Ægteskabet. Folkets Had blev ikke forsonet ved Snæfrids tidlige Død; det kunde ikke taale Haralds Sorg, tilskrev samme Finnekunster, og forlængede den til det runde Tal af tre Aar. Snæfrids Børn, hvis Skiebne er indflettet i de følgende Begivenheder, ere tilstrækkeligt Beviis for at Hovedtrækkene i Sagnet ere historiske.

Uagtet det Anførte viser, at udsmykkede Folkesagn udgiøre en Deel af Harald Haarfagers Historie; er denne dog langt fra ikke øst blot af disse usikkre Kilder. Snorro anforer som Hiemmel Kap. 9, 10, 11, 16, 17, 19, 21, 22. Stropher af Thorbiørn Hornkloves Digt om Haralds Bedrifter kaldet Glumsdrape, desuden et Vers af Eyvind Skaldespiller Kap 13, et af Jorund Skaldmø Kap. 39, og adskillige af Einar Jarl K. 31, 32. Alle disse vare Vienvidner til Begivenhederne. Mange flere historiske Vers af Harald Haarfagers Skalde vare endnu til Snorros Tid bekiendte. Flatøbogen anforer

fiordensi diserte appellatur Lufa s. hirsuticomus o: comis turpiter hirtis instructus; sed postea perpetuo pulchricomus dicitur.

Tertium vitæ Haraldi eventum, fabulose exornatum, est ejus cum Snæfrida conjugium (cap. 25). Finnus aliquis nomine Suasius festo Jolensi Regem in suum tugurium pellexit, ubi filia ejus Snæfrida ita Regem cepit, ut eam legitimam suam uxorem declararet, quatuor ex ea liberos procrearet, ejusque amori regni curam regiamque dignitatem posthaberet. Ea cum moreretur, Rex per triennium velut fascinatus adhæsit ejus funeri, quod pristinam pulchritudinem retinebat, usque dum Thorleifus Sapiens Regi persvaderet, ut funus elegantius vestiendum curaret; nam primo attactu in turpe cadaver conversum est; hoc vero combusto Regis fascinatio evanuit.

Id, quod in hac narratione lectorem maxime afficit, quod nempe Haraldus funeri amatæ fascinis erat affixus, tentamen est explicandi vehementissimi doloris. Notavit jam Schönningius (Hist. Norv. P. 2. p. 52), haberi variis temporibus variisque locis similes traditiones. Conjugium cum Snæfrida populo displicebat, quia ex stirpe peregrina illa erat. Codex Flateyensis patrem Jotunum appellat. Jotuni et Finni nomina erant priscarum stirpium e plerisque Norvegiæ tractibus expulsarum, quæ simul homines rei magicæ peritos insigniebant. Unum nomen cum altero in traditione facile misceri et confundi poterat. Facile extitit opinio, Haraldum regiminis negotia amori postponere, præcipue si fors ferebat, ut unus alterque annus pace insignis conjugium sequeretur. Matura Snæfridæ morte populi odium haud placabatur; is dolorem Haraldi ægre ferens arti Finnicæ eum adscripsit, et ad rotundam triennii periodum extendit. Snæfridæ liberi, quorum fata sequentibus eventis innexa sunt, abunde arguunt, quod potissimi in hac traditione ductus historici sint credendi.

Licet allata ostendant traditiones vulgi ore exornatas partem efficere historiæ Haraldi Pulchricomi; hæc tamen nequaquam ex hisce solis fontibus parum tutæ fidei hausta est. Capitibus 9, 10, 11, 16, 17, 19, 21, 22 citat Snorro ceu suam auctoritatem, strophas ex Thorbiörni Hornklovii poëmate de rebus gestis Haraldi, dicto Glumsdrapa; præterea cap. 13 versum Eyvindi Skaldaspilleri, cap. 39 versum poëtridis Jorundæ, et cap. 31-32 varios auctore Einaro Comite. Hi omnes testes eventuum oculati fuerant. Multo plura historica carmina vatum Haraldi Pulchricomi, Snorronis tem-

anfører Vers af Thiodolf den Hvinverſke om Haralds Agtelſe for viſe Oldinge, hans Gavmildhed mod ſine Stridsmænd og ſine Skalde; og føier til, at disſe lønnede Kongen med ſaadanne Hædersſange, der ei ville glemmes, ſaalænge det Danſke Tungemaal varer*). Ligeledes anføres et Vers af Audun Ilſkald om Haralds Berſærker, og af Hornkloves Sang om Slaget ved Hafursfiord et Vers mere end der ſtaaer hos Snorro. Ogſaa Fagurſkinna har en Deel for dette Haandſkrift færegne Vers af Hornklove, om Haralds Sæder og Gavmildhed, om Berſærkerne og Spillemændene ved hans Hof, foruden Skildringen af Slaget ved Hafursfiord, ſom her tillægges Thiodolf af Hvine. — Ved de fleſte af disſe Vers vil man kunne indſee Grunden til at Snorro, om han end kiendte dem, var gaaet dem forbi. Enten indeholde de ingen vigtige Giernings-ſager eller de afhandle det enkelte med en Vidtloftighed, der ikke ſvarede til den øvrige Fortælling. Uagtet altſaa Snorro juſt ikke anfører en Digterſtrophe for enhver Begivenhed af Haralds Liv, kunne vi dog af det anførte ſlutte, at han har havt de ſamtidige Digteres Hiemmel for det meſte af hvad han fortæller om Norges første Eneherſker.

Heller ikke kan Snorro have manglet ſkrevne Efterretninger om mærkelige Mænd fra Haralds Tidsalder. Deriblandt nævne vi først en Saga om den orkenoiſke Jarl Torf — Einar. Landnamabogen beraaber ſig S. 303 paa en Saga om denne Einar; og af den islandſke Udgave af Oluf Tryggveſens Saga I D. Kap. 178-179 ſees, at der gaves flere Efterretninger om denne Jarl, end hvad der i Heimskringla er anført. Da nu Snorro i Oluf den Helliges Levnet citerer de orkenoiſke Jarlers Hiſtorie Kap 109, ja endog har udſkrevet mange Sider deraf, er det høiſt rimeligt, at hvad der i Harald Haarfagers Levnet findes om ſamtidige Begivenheder paa Orkenøerne K. 22, 27, 31, 32, er hentet fra en Einars Saga.

Det er uſikkert, om Smaafortællingerne angaaende Harald Haarfagers Skalde og Hauk Habrok ere ældre end Snorro. Fortællingernes egen Upaalidelighed kan have været Grunden, hvi Snorro gik dem forbi.

Sagaerne om Islands Nybyggere omtale gemeenligen Harald Haarfager, nogle blot i Forbigaaende; ſom Hrafnkel Godes, Torſkfirdingernes og Svarfdølernes Sagaer; andre anføre tillige et og

tempore adhuc supererant. Adfert Codex Flateyensis versus Thiodulfi Hvinensis de veneratione, qva Haraldus senes sapientes prosequeretur, et de ejus in bellatores poëtasque suos liberalitate; additque, hos Regem talibus carminibus laudatoriis remuneratos fuisse, quæ, dum lingva Danica superfutura sit, non obliterandæ sint. Similiter citatur versus Auduni Ilskald dicti de Berserkis Haraldi, et ex Hornklovii carmine de pugna Hafursfiordensi unus versus a Snorrone non allatus. Habet quoque Fagurskinna nonnullos versus huic Codici proprios, Hornklovii quidem de Haraldi moribus, munificentia, athletis, atque ludionibus aulicis, præter descriptionem prælii Hafursfiordensis, quæ hic Thiodulfo Hvinensi tribuitur. In plerisque horum carminum facile pellucet ratio, cur Snorro ea, licet sibi nota, prætermiserit. Sive enim nulla facta memorabilia continent, sive singula cum tanta explicandi longitudine persequuntur, quæ reliquæ tractationi non respondeat. Quamvis itaque Snorro non singulis carminum strophis singula vitæ Haraldi eventa accurate illustrat, ex allatis tamen concludere possumus, quod pleraque ex iis, quæ de primo Norvegiæ monarcha refert, poëtarum æqualium auctoritate suffulserit.

Nec deesse Snorroni potuerunt scriptæ relationes de viris Haraldi tempore memorabilibus. Inter has primo loco nominamus Sagam de Torf-Einaro Orcadensium Comite. Liber Landnamabok dictus p. 303. Sagam allegat de hoc Einaro; et ex Editione Islandica Sagæ Olai Tryggvii P. 1. capp. 178-179. patet, fuisse plures de hoc Comite relationes, quam quæ in Heimskringla citantur. Cum vero Snorro in vita Olai Sancti cap. 109 Historiam Comitum Orcadensium alleget, atque adeo multas ejus paginas exscripserit, probabile admodum est, quod, quæ in Haraldi Pulchricomi vita capp. 22, 27, 31, 32 reperiuntur de Orcadicis eodem tempore eventibus, ex Saga Einari sint petita.

Incertum est, num historiolæ de Haraldi Pulchricomi vatibus deque Haukio Habrok Snorrone sint antiquiores. Sublesta ipsarum fides in causa forte fuit, cur a Snorrone omitterentur.

Sagæ de primis Islandiæ colonis plerumque Haraldum Pulchricomum, sed quædam non nisi obiter commemorant, uti Saga Hrafnkeli Godii, Torskafiordensium et Suarfdalensium; aliæ varia refe-

*) Medan dansk tungu gengr. Col. 298.

og andet om Haralds Regiering, nemlig Eigla, Vatnsdæla, Eyrbyggiasaga, Laxdælasaga, Sturlungasaga, Landnamabog, Grettersſaga og Floamannasaga. Ifølge de i Sagabibliothekets første Bind anstillede Undersøgelser, maae de fleste af disse Sagaer have været nedskrevne for Snorros Tid. Deres Beretninger stemme godt overeens med Snorros, men han har ikke benyttet det Særegne, som nogle af dem, især Eigla og Vatsndæla, indeholde; uden Tvivl af den gode Grund, at disse Efterretninger for meget vare indskrænkede til enkelte Personers Skiebne, til at kunne optages i Landets almindelige Historie, og desuden allerede vare hans Landsmænd tilstrækkeligen bekiendte. Han nævner derfor ogsaa kun Islands Bebyggelse med et eeneste Ord Kap. 20, og omtaler slet ikke de af Are Frodes Schedæ og Landnamabog bekiendte Forhold, hvori Harald stod til disse Nybyggere.

Vi have hidtil betragtet vor Forfatter som den, der først havde samlet de om Harald Haarfager adspredte Efterretninger. Men dette kan ikke have været Tilfældet. Allerede Landnamabog nævner omtrent paa samme Tid Heimskringla blev forfattet, en skreven Saga, om Harald Haarfager S. 21.

Fagurskinna indeholder S. 9-33 en Udsigt over Haralds Regiering, der ikke kan være noget Udtog af Snorro, da den, endskiønt meget kortere end Heimskringla, dog har adskilligt afvigende og en Deel Tillæg. Den bærer i sig selv Præg af at være et tidligere Forsøg, thi der hersker den største Ulighed i Gienstandenes Behandling; undertiden berøres vigtige Begivenheder med faae Ord, og mindre vigtige fortælles udforligen. I Fremstillingen af Hauks Sendelse til den engelske Konge stemmer Fagurskinna næsten ordret med Snorro, og kunde derved vække Formodning om, at et Stykke af Hauks Thattr laae til Grund for Beretningen om denne Reise Kap. 41-42.

I Flatsbogen findes efter Halfdan Svartes Thattr en Fortælling om Harald Haarfagers Bedrifter, der gemeenligen citeres under Titel uphaf rikis Har. Haarf., og som ender med Hauk Habroks Thattr og nogle almindelige Bemærkninger om Harald, Col. 298-306. Denne Fortælling er vidtloftigere end Fagurskinnas, den stemmer næsten ordret med Snorro Kap. 1, 3, 5-7, 8; den følger en anden Orden, og afviger i Smaating 10, 11, 19, 23. Vigtigere ere Afvigelserne og Tillæggene i Anledning af Jarl Atles Fald Kap. 13 og Haralds Beilen til Ragnhilde Kap. 21, samt Ind-

referunt de regno Haraldi, uti Eigla-S., Vatnsdæla-S., Eyrbyggia-S., Laxdæla-S., Sturlunga-S., Landnamabok, Grettis-S. et Floamanna-Saga. Juxta disquisitiones in 1mo Sagarum Bibliothecæ volumine institutas, earum pleræque ante Snorronis tempus scripto consignatæ esse debuerunt. Earum relationes cum Snorronianis egregie conveniunt; sed quæ propria earum nonnullæ, præcipue Eigla-S., et Vatnsdæla-S. continent, ille in usum non convertit. Quod sine dubio ex duplici ratione factum: quod istæ relationes in singulorum hominum fatis nimis longe versabantur, quam ut universæ regionis historiæ inseri possent; quodque eædem ejus popularibus satis notæ erant. Ideo primam coloniæ ad Islandiam deductionem non nisi verbo tangit c. 20, et Haraldi ad hosce colonos rationes, quæ ex schedis Arii Multiscii et ex Landnamabok notissimæ sunt, prorsus reticet.

Consideravimus huc usque auctorem nostrum ut talem, qui sparsas de Haraldo Pulchricomo relationes collegerit. Id tamen is fecisse credi non potest. Nominat jam Landnamabok p. 21 eodem fere tempore, quo Heimskringla calamo consignata esset, Sagam aliquam de Haraldo Pulchricomo scriptam.

Continet Fagurskinna p. 9-33. conspectum imperii Haraldi, qui ex Snorrone epitomatus esse non potest, cum, licet Heimskringla multo brevior, varia tamen inde diversa, varia illi addita habeat. Indicia continet tentaminis maturius facti; nam in rei tractatione summa dissimilitudo reperitur; interdum gravia eventa paucis modo verbis attinguntur, minus gravia longius narrantur. In exponenda Haukii ad Regem Anglicum legatione Fagurskinna cum Snorrone fere verbo tenus consentit, eoque suspicionem excitare posset, quod pars Commentarii de Haukio relationi de hoc itinere capp. 41-42 contentæ fundamento inserviverit.

In Codice Flateyensi reperitur post Commentationem de Halfdano Nigro narratio de Haraldi Pulchricomi rebus gestis, quæ sub titulo: *Uphaf rikis Har. Hárf.* vulgo citatur, quæque Commentario de Haukio Habrok, et nonnullis de Haraldo universe observatis finitur col. 298-306. Hæc narratio longior est quam Fagurskinnæ, accurate congruit Snorroni capp. 1, 3, 5-7, 8; alium sequitur ordinem, et in rebus minoribus inde discedit capp. 10, 11, 19, 23. Majoris momenti sunt diversitates et additamenta de Atlii Comitis cæde c. 13, deque Haraldo Ragnhildam procante c. 21; uti;

Indledningen der har nogle Vers af Thiodolf den Hvinverſke, og Slutningen hvori ſtaaer et Vers af Harald ſelv over hans eſkte Snæfride. Den der ſkrev dette Stykke ind i Flatøbogen bemærker, at han udelod Efterretningerne, om hvad Riger Harald efterlod ſine Børn, Hauks Reiſe til Adelſteen, ſamt hvad der angik Erik Blodøxe og Haralds andre Sønner, fordi dette ſtod i den Saga om Olaf Tryggvesen, der var allerede indført i Haandſkriftet*). De vigtigſte Udeladelſer i denne Beretning om Haralds Levnet angaae altſaa Haralds Forhold til den Svenſke Kong Erik K. 14-15, nogle af hans Krige mellem Slagene ved Solſkel og Hafursfiord K. 10-17, hvor Snorro juſt hyppigen anfører Vers som Hiemmel; desuden om Gange Rolf Kap. 24. og Stykket af Jarl Einars Saga 27, 30-31. Ifølge det anførte er det rimeligt, at ogſaa denne Beretning om Haralds Regiering er ældre end Snorros.

uti quoque introductio, quæ versus nonnullos habet Thiodulfi Hvinensis, atque finis, ubi legitur carmen ab ipso Haraldo de amata ipsi Snæfrida confectum. Notat is, qui hanc particulam codici Flateyensi intexuit, se relationem de iis, quæ Haraldus suis liberis relinquebat, iter Haukii ad Adalsteinum, eaque quæ Ericum Blodöxe et ceteros Haraldi filios tangunt, prætermittere, quia Sagæ de Olao Trygguio, in Codice antea descriptæ, inserta essent*). Potissimæ ergo in hac de Haraldi vita relatione omissiones versantur circa Haraldi cum Rege Sueco Erico negotia c. 14-15, circa quædam ejus bella præliis apud Solskel et Hafursfiord interjecta, capp. 10-17, in quibus ipsis Snorro versuum auctoritatem crebro allegat; de Gangerolffio c. 24, et episodium ex Saga Comitis Einari capp. 27, 30-31. Juxta ea, quæ hactenus attulimus, probabile est, etiam hanc de regno Haraldi relationem Snorroniana esse antiquiorem.

Hakon den Godes Saga.

Hakon Adelſteens Hiſtorie er nøie knyttet til Efterretningerne om Erik Blodøxe og hans Sønner; der have maaſkee endog været flere Sange om disſes Bedrifter end om hins. Men Kierligheden til den gode Konge bevirkede, at man omhyggeligen forplantede hans Minde, imedens man ikkun leilighedsviis omtalte Hædersſangene over de forhadte Regenter. Allerſtærkeſt var Hadet til Eriks Dronning Gunhilde; dette yttrede ſig i Fortællingen om hendes Opdragelſe og første Møde med Erik. Da hun var ond og klog, heed det hun kunde hexe; da det var paa et Tog til Biarmeland Erik havde fundet hende, ſagde man hendes Fader havde ladet hende opdrage hos troldkyndige Finner; og nu udſmykkedes Maaden, hvorpaa hun ſlap fra disſe Opdragere. Det hele beroede paa de faae Skibsfolks Fortælling, der bragte Gunhilde fra Hytten til Eriks Skib. Snorro fortæller dette udførligen (H. Haarf. S. Kap. 34); derimod omtaler han ikkun med faae Ord Eriks Bedrifter paa Biarmelands Toget,

HISTORIA HACONIS BONI.

Historia Haconis Adalsteini relationibus de Erico Blodöxe ejusque filiis arcte nexa est; forte adeo plura de horum, quam de illius rebus gestis carmina concinnata fuerunt. Sed faciebat boni istius Regis amor, ut ejus memoria sollicite propagaretur, dum carmina Reges exosos canentia non nisi obiter commemorarentur. Validissimum erat odium in Gunhildam Erici conjugem; id quod in narratione de ejus educatione primoque cum Erico congressu se exseruit. Cum maligna eademque prudentissima esset, dicebatur fascinandi artem callere; cum in expeditione in Biarmiam Ericus in eam incidisset, credebatur ejus pater eam educandam curasse apud Finnos rerum magicarum peritos; jamque varie exornabatur modus, quo his educatoribus eriperetur. Pendebant hæc omnia a paucorum nautarum narratione, qui Gunhildam ab ista casa ad navim Erici duxerant. Snorro hæc longius enarrat (in Hist. Haraldi Pulchricomi c. 34); verum Erici in Biarmica expeditione fata non nisi paucis expo-

*) Som er aftrykt i den islandſke Udgave af denne Konges Levnet.

*) Typis excusa reperiuntur in Islandica vitæ hujus Regis editione.

Toget, uagtet man seer af Egilssaga S. 178, at flere Sange derom vare bevarede. Efterat Hakon var fra Engelland kommet til Norge, maatte Erik, forladt af Folket, flygte bort med sine Tilhængere. Snorro fortæller i tvende Kapitler hans følgende Skiebne (H. G. S. K. 3-4), men udelader det skionne Drape til hans Minde, der blev Mønsteret for Eyvind Skaldespilders Hakonarmal, og hvoraf Fagurskinna har bevaret os et Stykke*). Et andet Digt til Eriks Ære, som vi endnu have tilbage, er det Egil Skalagrimsen forfattede i Northumberland for at redde Livet. Snorro, der i sin Edda har anvendt flere Strophер af dette Digt, forbigaaer det her, tillige med Egils øvrige Forhold til de norske Konger, venteligen fordi dette, der nærmest vedkom Sagaen om Egil, var af denne tilstrækkeligen bekiendt. Eriks Sønners, eller som de oftest kaldes Gunhildes Sønners, Bedrifter ere især blevne besiungne af Glum Geiresen i Graafeldsdrapet, hvoraf Snorro i denne Sage anfører et Par Strophер Kap. 5, 10.

Hakon Adelsteen var en fredsæl Konge. Han førte ikkun tvende Angrebskrige. Den ene, foranlediget ved de Danskes Anfald paa Vigen, var et Tog til Danmark, hvis Begivenheder Snorro fortæller efter et Drape af Guttorm Sindre Kap. 6-9; den anden var et Streiftog til Vestergothland, besunget i flere Qvad (Egilssaga S. 589). Snorro forbigaaer det ganske, ventelig fordi han har anseet det for ubetydeligt.

Hakons øvrige Krige vare til Forsvar mod Eriks Sønner. Ofte var disses Anfald kun Streiftog; men trende Gange landede de, understøttede af Kong Harald Gormsson i Danmark, med anseelig Magt. Slaget ved Augvaldsnes beskriver Snorro efter Guttorm Sindres Qvad Kap. 20; om Slaget ved Frædebierg anfører han blot et Vers om Hakons Tapperhed af bemeldte Skald K. 26, og beskriver det for Resten med en Noiagtighed, der maae være grundet paa Øienvidners Beretninger. I Anledning af det sidste Slag, hvor Hakon faldt, havde Eyvind først improviseret nogle Strophер, siden digtet sit Hakonarmal Kap 28, 30-33.

Den gode Konges øvrige Regiering frembød til Lykke for Folket intet Stof for Skaldeqvad; det Mær-

*) Sagabibliothek 2 D. S. 374-75.

exponit, licet ex Saga Egilli p. 178 pateat, plura carmina de iis servata fuisse. Postquam Hacon ab Anglia ad Norvegiam venerat, cogebatur Ericus, a populo destitutus, cum asseclis suis fugam capessere. Snorro duobus capitibus (3 - 4) sequentia ejus fata refert, sed pulchram tamen drapam prætermittit, in ejus memoriam compositam, cujus imitatio Eivindo Skaldaspillero carmen Hákonarmál dictum, elicuit, cujusque fragmentum*) Fagurskinna nobis servavit. Aliud in honorem Erici carmen, hodieque superstes, id est, quod Egillus, in Northumbria vitam servaturus conficiebat. Snorro, qui in Edda (ex ipsius nomine nuncupata) pluribus hujus carminis strophis usus est, illud, uti quoque Egilli cum Regibus Norvegiæ commercium, hic prætermittit, sine dubio ideo, quia quæ ad Sagam Egilli pertinebant, ex hac satis nota erant. Filiorum Erici, sive, ut plerumque vocantur, filiorum Gunhildæ eventa a Glumo Geiri filio præcipue decantata sunt, in carmine Graafeldsdrapa dicto, cujus unam alteramque stropham Snorro capp. 5 et 10 hujus Sagæ affert.

Hacon Adalsteinus Rex erat pacificus. Non nisi duo bella aggressoria ille gessit. Unum, Danorum in Vikiam invasione provocatum, expeditio erat in Daniam suscepta, cujus eventa adfert Snorro juxta aliquam Guttormi Sindrii drapam capp. 6-9; alterum diversio erat in Gothiam occidentalem, pluribus poëmatibus (vid. Saga Egilli p. 589) decantata. Snorro de eo prorsus silet, forte, quia illud non magni esse momenti judicabat.

Reliqua Haconis bella talia erant, quibus adversus Erici filios se defenderet. Eorum invasiones sæpe non nisi vagæ incursiones erant; verum triplici vice iidem, ab Haraldo Gormida Daniæ Rege suffulti, cum magna vi navium ad terram adpellebant. Pugnam in Augvalldsnesio habitam Snorro cap. 20 præeunte Guttormi Sindrii carmine exponit; pugnam Frædebergensem quod attinet, modo versum adfert de fortitudine Haconis, ex eodem vate cap. 26; cæterum illam describit adeo accurate, ut ex testium oculatorum relationibus eum hausisse appareat. Occasione proelii posterioris, quod Haconi fatale fuit, Eyvindus primum in procinctu quasdam strophas cecinerat, dein vero carmen Hákonarmál composuit, capp. 28, 30-33.

Reliquum boni hujus Regis imperium nullam (id quod populo valde salutare) vatum carminibus mate-

*) Cfr. *Sagabibliothek.* P. 2. p. 374-75.

Mærkelige i samme kan henføres til offentlige Foranstaltninger, nogle Naboegnes heldige Besiddelsestagelse, og Forsøg paa at indføre Kristendommen. Hakons Love bleve længe ved at gielde; Landets Inddeling i Skibsreder, og Baunernes Oprettelse, ere ligeledes varige Indretninger, hvis Minde ikke kunde udslettes, Kap. 11, 21.

Af samme Beskaffenhed var Jæmternes og Helsingernes frivillige Foreening med Norge. Vi kunne lade det fabelagtige Sagn om Kong Eisteins Hund, som den første Anledning til disse Egnes Beboelse Kap. 13, staae ved sit Værd; deres følgende Historie (K. 14) kan ikke være Tvivl underkastet.

Hvad endeligen angaaer Hakons Bestræbelser for Kristendommen, som 40 Aar derefter blev herskende i Riget; vare disse alt for mærkelige til at kunne glemmes af de nyeligen Omvendte, og i dem selv alt for simple og uvirksomme, til at kunne have modtaget Udpyntning af senere Sagn. I Hakon Adelstens Historie have vi saaledes de første sikkre Prover paa omstændeligere Efterretninger, der uden Genealogier og Skaldesange, ere ved Sagnet troligen bevarede.

For at forklare, hvorledes disse Efterretninger kunde komme til Island, behover man ei engang at tage Hensyn til, at mod Enden af Hakons Regiering gik Torbiorn Sur fra Norge til Island med 60 Mand*); eller at Egil Skalagrimsen under samme Konge opholdt sig en Tid i Norge og talte sin Sag paa Gulethinget**); eller at Høskuld, der horte til en af de berømteste islandske Slægter, var Hakons Hirdmand***), eller at Islænderne, Thorgeir Hygginkin ****), Thorstein Bards Son *****), og Thoralf Skolmsen ******) vare selv tilstede i Slaget, hvor Hakon faldt.

Den

materiam offerebat. Quæ in hoc memorabilia diceres, erant sive instituta publica, sive felix regionum quarundam vicinarum occupatio, sive tentamen inducendæ religionis Christianæ. Legibus Haconis sua diu constitit auctoritas. Terræ quoque in nautica territoria distributio, instauratique ignes angarici, instituta durantia erant, quorum memoria obliterari non poterat, capp. 11, 21. Ex eodem genere erat Jemtorum et Helsingorum conjunctio cum Norvegia sponte inita. Traditionis (cap. 13) fabulosæ de cane Regis Eysteini, qui primam his regionibus frequentandis occasionem dederit, fides penes auctorem esto, sed sequens earum (cap. 14to) historia nulli dubio obnoxia est. Quod denique studium attinet Haconis religionem Christianam propagandi, quæ 40 post annis dominans evasit, erat illud nimis memorabile, quam ut recens conversis oblivioni tradi, idemque per se nimis simplex et inefficax erat, quam ut serioribus traditionibus exornari posset. Habemus itaque in Historia Haconis Adalsteini prima certa specimina uberiorum relationum, quæ sine genealogiis vatumque carminibus, traditione sint fide servatæ.

Ut explicemus, quomodo hæ relationes ad Islandiam venire possent, ne opus quidem est considerare, quod sub finem imperii Haconis Thorbiörnus Sur a Norvegia ad Islandiam cum viris 60*) migraverit; nec, quod Egillus Skallagrimi filius sub eodem Rege diu in Norvegia moratus in comitio Gulensi**) causam suam dixerit; vel quod Höskuldus ex nobilissima gente Islandica oriundus, Haconis esset satelles***); vel denique, quod Islandi: Thorgeirus Hygginkin****), Thorsteinus Bardi fil.*****) et Thoralfus Skolmssen******), proelio, in quo cadebat Hacon, ipsi interfuissent.

Annuum

*) Gisle Sursøns Sage Kap. 1-3.

**) Egils Sage Kap. 71.

***) Sagabibliothek I D. S. 199. I Viga-Glums Saga Kap. 2 fortælles, at Eyolf kom til Norge i Hakon Adelsteens Tid, hvilket og Schønning antager 2 D. S. 415; men da Eyolf allerede maae være kommet til Norge 918, var dette længe før Hakon blev Konge.

****) Landnama P. 1. Kap. 17 P. 37.

*****) Landnama P. 3. Kap. 18 P. 158.

******) Thoralfs Ætt anføres i Orm Storolfsens Thattr S. 5. Fagurskinna beretter S. 36, at han var den eneste, der i Styrke kunde maale sig med Hakon Adelsteen. Snorro nævner ham i Slaget, og anfører et Vers af Thord Siarekson til hans Ære.

*) Gisle Sursöns Saga capp. 1-3.

**) Eigills-Saga cap. 71.

***) *Sagabibliothek* P. 1. p. 199. In Saga Viga-Glumi c. 2 narratur, quod Eyolfus Haconis Adalsteini tempore ad Norvegiam venit; idem statuit Schiönning P. 2. p. 415; sed cum Eyolfus jam a 918 ad Norvegiam venisse debuerit, id Haconis regno longe prius erat.

****) *Landnamabok.* P. 1. cap. 17. p. 37.

*****) Idem P. 3. c. 18. p. 158.

******) Thoralfi prosapia nominatur in: *Orm Storolfsons þáttr.* p. 5. Refert Fagurskinna p. 36, eum solum fuisse, qui robore cum Hacone Adalstein certaverit. Snorro ejus in pugna mentionem facit, versumque Thordi Siarekson in ejus honorem factum adfert.

Den aarlige Samfærsel mellem Norge og Island var saa hyppig, sidstnævnte Lands Indbyggere vare saa begiærlige efter at høre Nyt fra Norge, Reisende af dets anseeligste Slægter fandt saa jevnligen Adgang ved det norske Kongehof, at de mærkelige Tildragelser i Norge kunde i Island ei blive ubekiendte.

Vi have endnu tvende Fremstillinger af Hakons Levnet, i Fagurskinna og i Begyndelsen af Oluf Tryggvesens Levnet, som det findes i Flatobogen, med hvilke vi kunne sammenligne Snorros Beretninger om denne Konge. Fagurskinna har adskilligt Særeget f. Ex. at Hakons Flaade paa Reisen fra Engelland til Norge adsplittedes ved Storm og Rygtet om hans Død kom til Eriks Hof, men at Gunhilde qvad et Vers der tilkiendegav hendes Tvivl derom; — — Drapet over Eriks Fald — — at han blev kaldet Blodøxe formedelst sine Vikingstog i Vesterlandet — at Olaf den Hellige benyttede Hakons Love — at det var Næseskatten Harald Haarfager havde paalagt, som Hakon for Kystbeboerne forandrede til Udrustning af visse Skibe, og at hver fri Mand desuden skulde have Skiold, Spyd og Huggevaaben, endeligen Hakons sidste Tale til sine Venner og Brev til Eriks Sønner. — Adskilligt fortæller dette Haandskrift i en anden Orden, det meste noget kortere og med andre Ord. Det forbigaaer aldeles Hakons Tog til Danmark, Slaget ved Augvaldsnæs, samt Jæmtelands og Helsingelands Forening med Norge. Hakons Forsøg paa at indføre Kristendommen omtales med faae Ord, og af Hakonarmal blive færre Strophер anførte; enkelte Steder ere smaae Afvigelser fra Snorro; f. Ex. naar Eyvind siges her at have qvædet tvende Vers over Eyvind Skreia, istedet for at Snorro henfører det ene af disse til Skreias Fald, det andet til Alf Askmands. Andre Steder er Overeensstemmelsen ordret. Vi forklare os dette Forhold ved at antage, at Fagurskinnas Forfatter i denne Konges Levnet enten har været en af Snorros Kilder eller har havt Adgang til disse.

Flatøbogens Beretninger om Hakon stemme ordret med Snorros, ikkun at et Vers af Guttorm Sindre (see K. 20) i Flatøbogen henføres til Glum Geiresens Graafeldsdrape. Derimod udelader Flatøbogen Jæmtelands og Helsingelands Besiddelsestagelse, Skildringer af de hedenske Offringer, samt Sigurd Jarls Ivær derfor, Kormaks Vers i denne Anledning see K. 16, og hele Eyvind-Skaldespilders Hakonarmal; Slaget ved Frædebierg hos Sn.

Annuum inter Norvegiam et Islandiam commercium adeo frequens, hujus terræ incolæ novi quid|a|Norvegia comperiundi adeo avidi erant, viatoresque ex nobilissimis gentibus tam crebrum ad aulam Regum Norvegicorum aditum habebant, ut memorabilia in Norvegia eventa Islandiæ ignota esse non possent.

Habemus duas alias Haconis biographias, unam in Fagurskinna, alteram in initio vitæ Olai Tryggvii, qualis in Codice Flateyensi legitur, quibuscum Snorronis de hoc Rege relationes comparare licebit. Fagurskinnæ quædam sunt plane propria: ex. c. quod classis Haconis, ab Anglia ad Norvegiam rediens tempestate dispergebatur, quodque delato ad aulam Erici rumore de Haconis morte Gunhillda carmen pronuntiabat, dubia præ se ferens de rumoris veritate; Drapa de Erici morte; quod dictus fuit Blodöxe propter piraticas in regionibus occidentalibus expeditiones; quod Olaus Sanctus legibus Haconis utebatur; quod tributum nasis ab Haraldo Pulchricomo impositum id erat, quod Hacon in civibus maris accolis ad obligationem certas naves armandi converterat, utque liber quisque homo clypeum præterea, hastam et arma cæsoria haberet; denique ultima Haconis ad suos amicos oratio, literæque ad Erici filios. Hic codex quædam alio ordine, quædam brevius aliisque verbis adfert. Haconis ad Daniam expeditionem, pugnam Augvaldsnesiensem, Jemtiæque et Helsingiæ cum Norvegia conjunctionem omnino prætermittit. Haconis tentamen religionem Christianam inducendi modo paucis verbis attingitur, et ex carmine Háconarmál pauciores strophæ inseruntur. Passim reperiuntur minores a Snorrone diversitates; ex. c. quando Eyvindus hic dicitur duos cecinisse versus de Eyvindo Skreja, dum Snorro horum unum ad Skrejæ, alterum ad Alfi Askmanni casum refert. In aliis locis convenientia vel ad singula verba patet. Id nos explicamus sumendo, quod Fagurskinnæ auctor in hujus Regis vita vel ipse unus ex Snorronis fontibus fuerit, vel hosce adeundi copiam habuerit.

Codicis Flateyensis de Hacone relationes Snorroni verbo tenus consentiunt uno versu Guttormi Sindrii excepto (Sn. c. 20), qui in isto Codice ad Graafeldsdrapam Glumi Geiresonii refertur. Codex contra Flateyensis occupationem Jemtiæ atque Helsingiæ omittit, uti quoque sacrificiorum ethnicorum descriptionem et Sigurdi Comitis in ea studium, versus Kormaki hac occasione compositos (Sn. c. 16), et totum Eyvindi Skaldaspilderi poëma Háconarmal

22-27 fortælles her korteligen Kap. 24. Det synes altsaa som denne Fremstilling blot er et Udtog enten af Snorros eget Værk, eller og af det Skrift Snorro benyttede. At der, før Snorro skrev, har været en Saga om Hakon Adelsteen, følger allerede af Egils Saga, der ved at tale om det Tog til Vestergothland, Snorro har forbigaaet, just beraaber sig baade paa Sagaen om Hakon, og paa de Qvæder der om ham vare digtede. En Unøiagtighed findes hos Snorro K. II, hvor der staaer, at det var bleven anført i det Foregaaende, at Halfdan Svarte havde givet Heidsævis Løven, thi vel anføres i Sagaen om denne Konge at han gav Løve, men disses Navn blev ei bemærket.

mál dictum. Pugna Frædebergensis, quæ in Snorrone capita 22-27 complet, breviter hic narratur cap. 24. Videtur ergo hæc recensio epitome esse sive ipsius operis Snorroniani, sive libri, quo Snorro utebatur. Fuisse, ante Snorronem, Sagam aliquam de Hacone Adalstein, sequitur ex Saga Egilli, quæ expeditionem sd Vestrogothiam commemorando, quam Snorro reticuit, et Sagam de Hacone, et carmina illum canentia allegat. Notari potest in Snorronis cap. 11. accurationis defectus; dicitur ibi, supra allatum fuisse de Halfdano Nigro, quod legem Eidsiviensem tulisset; verum in ipsa Historia observatum quidem fuerat de hoc Rege, quod leges tulisset, sed de harum nomine nil item monitum legitur.

Saga om Harald Graafeld og Hakon Jarl.

Neppe har der været nogen Saga under Harald Graafelds Navn, heller ikke under Hakon Jarls, omendskiøndt der gaves Draper til deres Ære; men de der forfattede de norske Kongers Historie, der blev samlet af Biographier, benævnede Tidsrummet mellem Hakon Adelsteen og Olaf Tryggvesen, med Haralds og Hakons Navne, uagtet kun en liden Deel af deres Historie, især af Sidstnævntes, herunder indbefattedes; nemlig allene det, der skete fra Hakon Adelsteens Død til Olaf Tryggvesens Fødsel.

Ikke faae mærkelige Tildragelser forefaldt i disse sex Aar, fulde af indvortes Uroligheder. Det Forhold, hvori Gunhildes Sønner stode til den dræbte Konges Venner, og Dyrtiden under deres Regiering, er bleven skildret i adskillige Strophер om Tidernes Tegn af Eyvind Skaldespilder Kap. 1, 18. Deres Stridigheder med Hladejarlerne, af hvilke Sigurd blev dræbt og Hakon forjaget, vare omtalte i tvende berømte Digte, Eyvind Skaldespilders Haleigiatal 6, og Einar Skaaleglams Velleklo 6, 15. Af Glum Geiresens Drape til Haralds Ære anfører Snorro tvende Strophер: om Kongesønnernes Færdigheder Kap. 2, og om Haralds Tog til Biarmeland 14, den eneste udenlandske Feide i dette Tidsrum. Foruden disse til Skalde-

HISTORIA HARALDI GRAAFELDII ET COMITIS HACONIS.

Vix extitit aliqua Saga sub Haraldi Graafeldii, nec magis sub Comitis Haconis nomine, licet drapæ in eorum honorem factæ haberentur; verum illi qui Historiam Regum Norvegicorum ex biographiis compositam colligebant, periodum ab Hacone Adalsteino ad Olaum Tryggvium nominibus Haraldi et Comitis Haconis insigniebant, licet non nisi parva pars eorum, præcipue posterioris, historiæ ea comprehenderetur, videlicet modo id, quod ab Haconis Adalsteini morte ad natum usque Olaum Tryggvium evenerat.

Sex istis annis, qui internis motibus fervebant, haud pauca eveniebant memorabilia. Filiorum Gunhildæ ad amicos Regis interemti rationes, atque annonæ sub regno eorum caritas, depictæ fuere in variis strophis Eyvindi Skaldaspilderi capp. 1. 18. de temporum indiciis. Eorum cum Comitibus Hladensibus, ex quibus Sigurdus occidebatur et Haco pellebatur, controversiæ in duobus celebribus carminibus canebantur, nempe in Haleygiatal Eyvindi Skaldaspilderi (c. 6), et in Velleklo Einari Skaaleglammii (capp. 6. 15.). Ex drapa Glumi Geiresonii in honorem Haraldi conscripta duas strophas Snorro adfert, de filiorum Regiorum dexteritate cap. 2, et de Haraldi ad Biarmiam expeditione (cap. 14), quod solum erat bellum hac periodo cum exteris gestum. Præter has relationes,

vatum

Skaldesange knyttede Efterretninger finder man endnu her Anledningen til Navnet Graafeld 7, og hvorledes Smaakongerne Tryggve, Gudrød, Sigurd Slefa og Erling kom af Dage, men Harald Grenske undkom 9, 10, 11. Disse korte Beretninger om Kongernes voldsomme Endeligt, maatte let ogsaa uden Skaldesange erindres.

Flere Islændere, hvis omstændelige Levnetsbeskrivelser vi have tilbage, besøgte Norge under Harald Graafelds Regiering. Deres Sagaer tiene til at oplyse og bestyrke Snorros Efterretninger om dette Tidsrum. Kormaks Sage omtaler Toget til Biarmeland; Thord Hredes Saga Sigurd Slefes Drab. Hordes Saga og Floamannasaga give Exempler paa Gunhildes Voldsomhed, Nials Saga og Laxdælasaga paa hendes Vellyst.

vatum carminibus superstructas, reperitur hic quoque, quid nomini Graafeld occasionem dederit c. 7., et quomodo reguli Tryggvius, Gudrodus, Sigurdus Slefa atque Erlingus perierint, evadente Haraldo Grenske, c. 9, 10, 11. Breves hæ de Regum nece relationes facile vel sine Scaldorum carminibus memoria servari poterant.

Plures Islandi, quorum vitas longiores superstites habemus, Norvegiam sub Haraldo Griseo adibant. Eorum sagæ illustrandis et confirmandis Snorronis de hoc ævo relationibus inserviunt. Saga Kormarki expeditionis ad Biarmiam mentionem facit; Saga Thordi Hredii cædem memorat Sigurdi Slefii. Sagæ Hördii atque Floamannorum violentiæ Gunhildæ, Sagæque Niali et Laxdælensium voluptatis ejusdem exempla præbent.

Olaf Tryggvesens Saga.

Under denne Overskrift fortælles ikke blot hvad der hendtes Olaf Tryggvesen, men ogsaa hvad der fra hans Fødsel af tildrog sig i Norge, altsaa tillige, hvorledes Hakon Jarl banede sig Vei til Regimentet og førte dette. Vi ville derfor først betragte Hakons og siden Olafs egen Historie.

Harald Graafelds Død og hans Brødres frugtesløse Angreb paa Hakon Jarl har Glum Geiresen besiunget i Graafeldsdrapet 13, 17. Den fiernere Aarsag til Haralds Fald hører til Hakon Jarls Historie. Om Gunhildes senere Skiebne havdes et Sagn, der neppe kunde være Snorro ubekiendt*); han forbigaaer det, enten fordi det forekom ham mistænkeligt, eller og fordi han fandt ei noget bekvemt Sted til at omtale det.

Om Hakon Jarls Bedrifter havde man et berømt Digt, Velleklo kaldet, af Einar Skaaleglam, hvoraf Snorro anfører Strophер K. 16, 18, 26, 28, 50. Bandadrape af Eyolf Dadaskald til Erik Jarls Ære, som Snorro benytter K. 20, 40, 41, 43, griber ogsaa ind i Hakons Historie. Men foruden disse historiske Sange af samtidige Digtere, hvilke anføres deels som Hiemmel for Hakons

*) Theodoricus Monachus cap. 6. Olaf Tryggvesens Saga isl. Udg. I D. K. 122. S. 137.

SAGA OLAI TRYGGVII.

Sub hoc titulo narrantur non solum Olai Tryggvii eventa, sed etiam quæ ante eum natum in Norvegia accidebant, ideoque simul, quomodo Hacon Comes ad regnum occupandum sibi viam sterneret, et quomodo regnaret. Considerabimus ergo primum Haconis, dein ipsius Olai historiam.

Haraldi Graafeldii mortem, et frustraneas in Haconem Comitem aggressiones cantavit Glumus Geireson in Graafeldsdrapa c. 13, 17. Remotior causa interitus Haraldi ad historiam Haconis Comitis pertinet. De serioribus Gunhildæ fatis traditio circumferebatur, quæ Snorroni vix ignota esse poterat*). Hanc ille præteriit, sive quod suspectæ fidei eam esse censebat, sive quod commodum eam commemorandi locum non inveniebat.

De rebus gestis Haconis Comitis habebatur celebre poëma Einari Skaaleglamii, dictum Velleklo, unde Snorro capitibus 16, 18, 26, 28, 50. strophas quasdam adfert. Bandadrapa ab Eyolfo Dadaskald confecta in Erici Comitis honorem, qua Snorro utitur capp. 20, 40, 41, 43, Haconis quoque Historiam attingit. Sed præter historica hæc vatum, eodem quo res eveniebant tempore viventium,

*) Cfr. Theodoricus Monachus cap. 6. Saga Olai Tryggvii Ed. Island. P. I. c. 122. p. 137.

kons Krigsbedrifter, iſær i Udlandet, dels til Udmaling af enkelte Træk i Slaget mod Jomsvikingerne, vare der flere mærkelige Punkter af Hakons Liv, ſom det mundtlige Sagn, uden Henſyn til Skaldeſangene omhyggeligen havde bevaret, og hvilke allerede før Snorros Tid maae have været optegnede. Den underfundige Maade, hvorpaa han ved Haralds Graafelds og Guldharalds Død banede ſig Veien til Norges Rige, havde ſaa paafaldende Følger, at det ei er at undre over, at den blev bevaret i Hukommelſen. Beretningen herom har uden Tvivl tidligen været optaget i den ſkriftlige Bearbeidelſe af den norſke Kongehiſtorie; thi i Fagurſkinna, der ellers fortæller meget af Oluf Tryggveſens Levnet heel korteligen, findes den fuldſtændig S. 75-86, ja endog noget udførligere end hos Snorro. I Jomsvikingaſaga (Indledning Kap. 9 Svenſke Udg.) anføres det, at Hakons ſpigefulde Planer ere fortalte i Konningaboken; og i Knytlingaſaga henviſes i ſamme Anledning til hvad der er ſkrevet i æfi Noregs konunga.

Hakons Færd ved Dannevirke, Kap. 24-29, der beſynges i Digtet Velleklo, ſtod baade i Forbindelſe med Kriſtendommens Udbredelſe i Danmark og med Jomsvikingernes Tog til Norge. Den Thattr om Keiſer Otto, hvoraf en Recenſion fra det fiortende Aarhundrede findes i den islandſke Udgave af Oluf Tryggveſens Saga (I D. S. 82-91), har tidligen udgiort en Deel af Jomsvikingaſaga*), og bærer Præg af at være ældre end Snorros Værk. Men vi finde Beviſer paa hans Skionſomhed i Maaden hvorpaa han har benyttet den. Vel har ogſaa Snorro ſammenblandet, med mange andre Forfattere, Otto den Førſtes og Otto den Andens Krigstoge mod Danmark, og har ladet ſig forlede ved et Vers af Halfred Vanraadſkald, til at lade Oluf Tryggveſen følge Keiſerens Hær; men derimod undgaaer han de øvrige Uſandſynligheder, ſom findes i den anden Fremſtilling, og fortæller det Hele ſammentrængt ſom hans Plan fordrede.

Hakons Affald fremkaldte Harald Gormſens Tog til Norge, ved hvilken Leilighed ogſaa Island blev truet, fordi Islændernes Nidviſer havde forbittret Kongen. I Maaden hvorpaa Snorro fortæller, hvorfor Harald ikke udførte ſin Plan mod Island, ſynes man at ſavne denne Hiſtorieſkrivers ſunde Anſkuel-

*) See Sagabibliothek 3 D. S. 100-115.

tium carmina, quæ afferuntur, partim bellicis Haconis gestis, præcipue apud exteros, fidem faciant, partim ad singulas scenas proelii adversus Jomsvikingos expingendas, plures erant loci in Haconis vita memorabiles, quos oralis traditio sine ullo ad vatum carmina respectu, sollicite servaverat, quique jam ante Snorronem scripto consignati fuerint necesse est. Versutia, qua ille Graafeldii & Guldharaldi nece Norvegiæ regno potiebatur, tam graves habebat sequelas, ut non mirum sit, memoria eam homines fida recoluisse. Relatio de istis dolis sine dubio mature recepta fuit in scriptam historiarum Regum Norvegiæ elaborationem; nam in Fagurskinna, quæ cæterum in pluribus vitæ Olai Tryggvii partibus sat brevis est, pp. 75-86 longe ea exponitur, quin adeo longius, quam apud Snorronem. In Jomsvikinga-Saga (Introduct. cap. 9. Edit. Suecicæ) dictum: quod dolosa Haconis consilia in Konungabok sint exposita; et Knytlinga-S. eadem occasione lectorem ad Æfi Noregs-Konunga ablegat.

Gesta Haconis apud arcem Dannevirke capp. 24-29, quæ in poëmate Velleklo cantantur, nexa erant et cum sacris Christianis in Daniam inductis, et cum expeditione Jomsvikingorum ad Norvegiam. Commentarius de Imperatore Ottone, cujus recensio seculo XIVto concinnata Islandicæ Editioni Sagæ Olai Tryggvii (P. 1. pagg. 82-91) inserta est, mature partem Jomsvikingasagæ *) faciebat, majoremque, quam opus Snorronis, antiquitatem spirat. Sed modus, quo illo commentario usus est Sturlonides, judicii ejus felicitatem comprobat. Habet quidem Snorro hunc errorem cum multis aliis auctoribus communem, ut expeditiones bellicas adversus Daniam Ottonis primi atque secundi commisceat, et carmine aliquo Halfredi Vanradaskald inductus Olaum Tryggii castra Imperatoris sequentem facit; contra vero, cæteras, quas altera adfert repræsentatio, improbabilitates cavet, totamque rem, ut suum consilium poscebat, succinctius exponit.

Defectio Haconis Haraldi Gormidæ in Norvegiam expeditionem provocabat, qua occasione Islandiæ quoque periculum intentabatur, quia nempe probrosa Islandorum carmina Regem irritaverant. In ratione qua Snorro exponit, quid Regem a suo adversus Islandiam consilio exsequendo avocaverit, videri sibi aliquis poterit sanum hujus historici

*) Vid. Sagabibliothek P. 3. pag. 100-115.

Anſkuelſesmaade, da han lader Kong Harald adſporge en Troldmand, denne reiſe til Island, og blive afſkrækket fra Landet ved Landvætterne, der paa alle Sider i Skikkelſe af Uhyrer kom ham imøde. Imidlertid kan denne Fortælling være bogſtaveligen ſand, at nemlig Harald har adſpurgt en troldkyndig Finn, denne har paa Finnernes ſædvanlige Viis villet give Orakelſvar ved at lægge ſig til at ſove og lade ſin Siæl reiſe. Da han opvaagnede af ſin Bedøvelſe har han fortalt de fæle Syner, ſom ſkræk-kede ham fra Landet. Snorro gientog denne hele Fortælling ſaa meget deshellere, ſom han ſelv var Islænder, og vidſte at Landets Beliggenhed var dets ſikkerſte Værn. Uden Tvivl er dette Tog bleven omtalt i de ældre Bearbeidelſer af den norſke Hiſtorie; i den islandſke Udgave af Olaf Tryggvesens Saga I D. S. 136, henvises til de norſke Kongers Bog angaaende Aarſagen til Haralds Forbittrelſe; men naar det ſammeſteds hedder, at det var Kongens Raadgivere, der, ved at foreſtille ham Togets Farlighed, ſtandſede hans Hevnelyſt; kan man ikke deraf ſlutte, at den ældre Krønike ſkulde have fremſtillet dette Træk anderledes end Snorro; men Munken Gunlaug kan have anſeet det upaſſende at anføre ſligt, der ſyntes at røbe hedenſk Overtro. Knytlingaſaga antyder desuden ogſaa Sagnet om Troldmanden, ſom Harald lod reiſe til Island (Kap. 3).

storici rerum intuitum desiderare, dum Regem magum aliquem adeuntem, hunc vero ad insulam profectum, sed per tutelaria terræ numina, quæ monstrorum specie undequaque ei occurrerent, inde deterritum sistat. Hæc interim relatio ad literam vera esse potest, quod nempe Haraldus Finnum magiæ peritum consulebat, quod hic solito Finnis more oraculum dare volebat, dum somno se daret animamque suam migrare faceret. Ex sua exstasi ille evigilans horrenda narrabat visa, quæ ipsum a regione deterrerent. Totam hanc narrationem Snorro eo lubentius repetebat, quo magis ipse Islandus erat, ipseque sciebat, regionis situm tutissimum illi esse præsidium. Hujus expeditionis sine dubio mentio facta fuit in antiquis Historiæ Norvegicæ commentariis. In Islandica Sagæ Olai Tryggvii editione P. 1. pag. 136 de ratione iræ Haraldi allegatur Liber Regum Norvegicorum; sed quando ibidem dicitur, Regis consiliarios expeditionis pericula exponendo ejus vindictæ cupidinem compressisse; concludi inde non potest, quod vetera chronica ista aliter quam Snorro repræsentaverint; sed forte Gunnlogus Monachus incongruum duxit ea afferre, quæ paganam superstitionem spirare viderentur. Innuit quoque Knytlinga-Saga traditionem de mago, quem Haraldus ad Islandiam proficisci juberet (cap. 3).

Slaget med Jomsvikingerne er bleven beſunget af Eivind Skaldaſpilder i Haleygiatal (Sn. Kap. 43), Finn Halkelſen (ſammeſteds og Jomsvikingaſaga Kap. 36, 37), af Eiolf Dadaſkald (Kap. 40, 41, 43), Thord Kolbeinſen (Jomsvikingaſaga Kap. 33), Einar Skaaleglam (Olaf Tryggveſ. S. I D. S. 179, 180, 187), Thorleif Skuma (ſammeſt. S. 180), Vigfus Vigaglums Søn (ſammeſt. 180), hvilke alle vare tilſtede i Slaget, alle paa Eyvind nær Islændere, og alle med Undtagelſe af Thorleif Skuma vendte ſiden tilbage til Island; af alle disſe Vers ere Brudſtykker tilovers. Dog er det ikke ved Skaldeſange at Mindet om dette Slag er bleven bevaret, heller ikke af dem, at Beretningen derom er bleven uddraget. Begivenheden var mærkelig nok til ved ſig ſelv at kunne indpræge ſig Hukommelſen, og indtraf ſaa faae Aar før Kriſtendommens Indførelſe, at den letteligen kunde med alle ſine Omſtændigheder blive erindret. Fagurſkinna bemærker udtrykkeligen, at man paa Island kiendte Begivenhederne dels af de anførte Mænds Qvæder, dels af deres Beretninger (Fraſagn). Vi vide desuden, hvorledes

Pugna cum Jomsvikingis carminibus decantata fuit ab Eyvindo Skaldaspilder in Haleygiatal (Sn. cap. 43), a Finno Halkelida (ibid. atque in Jomsvikingasaga capp. 36-37), ab Ejolfo Dadaskald (cap. 40, 41, 43), a Thordo Kolbeinsen (Jomsvikingasaga cap. 33), ab Einaro Skaalaglam (Saga Ol. Tryg. P. 1. p. 179, 187), a Thorleifo Skuma (ibid. pag. 180), a Vigfuso Viga-Glumi filio (ibid. 180), qui omnes in proelio aderant, omnes, excepto Eyvindo, Islandi erant, omnesque, præter Thorleifum Skumam, ad Islandiam revertebantur. Ex horum cunctorum poëmatiis fragmenta supersunt. Non tamen sunt carmina, quibus istius proelii memoria servata, nec ea sunt, ex quibus relatio de eodem desumta est. Ipsum eventum per se sat habebat momenti, ut hominum memoriæ se infigeret, et tam paucis ante inductam religionem Christianam annis locum habuerat, ut cum omnibus rebus ei adjunctis memoria teneri facile posset. Fagurskinna diserte observat, quod in Islandia notæ istæ res essent, partim virorum laudatorum carminibus, partim ipsorum traditionibus. Scimus præterea, quo-

For-

Fortællingen herom blev til. Einar Skaaleglam og Thord Aurvaund, der og havde været med i Slaget, vare de, der meddelte Islænderne de nøiagtigste Efterretninger (Oluf Tryg. S. I D. S. 196). Disse ere blevne forøgede med Tillæg, og bragte i et sammenhængende Foredrag *) af Skalden Halbiørn Hale den Gamle og Steingrim Thorarinsen, af hvilke den førstnævnte kun var lidet yngre end Begivenheden (Ol. Tryg. S. I. D. K. 173). Are Frode havde optegnet adskilligt herom (Ol. Tryg. S. I D. K. 153), Præsten Styrmer ligeledes (Jomsvikingasaga K. 22), men vi kiende ikke Beskaffenheden af disses Arbeider.

Derimod have vi foruden Snorres Værk tvende Beretninger tilbage om Jomsvikingetoget i Fagurskinna og Jomsvikingasaga. Førstnævnte Haandskrifts Forfatter har forbigaaet Erlings Offer og et Par af de Vers, Snorre anfører, tilføier derimod Vers af Thord Kolbeinsen, Vigfus og Thorleif Skuma foruden mange Smaaomstændigheder. Hele Fortællingen er med andre Ord, med enkelte Afvigelser, og vidtløftigere end Snorres.

Endnu omstændeligere er Jomsvikingasaga, hvoraf der haves tvende lidet fra hinanden forskiellige Recensioner, i den svenske og den islandske Udgave **). I Smaating afviger den baade fra Fagurskinna og fra Snorro, den følger Are Frodes Tidsbestemmelse, der er noget forskiellig fra Snorres, og den angiver Hiemmelsmænd for hvad der berettes; den indeholder en Deel Vers, især angaaende Slaget selv; og dens hele Fortælling bærer alle indvortes Præg paa Troværdighed.

Vi kunne ingenlunde forklare, hvorledes disse Beretninger blot skulde være senere Udpyntninger af Snorres Fortælling; derimod tale alle indvortes Grunde for at, hvad herom findes hos Snorre, blot er et Udtog af hine vidtløftigere Sagaer. Dette gielder og om det Brudstykke af den danske Historie Snorro anfører K. 38, som den fiernere Aarsag til Toget. Han nævner blot Palnatoke og Haralds Død, fordi han hastede til det, der egentligen vedkom Norges Historie.

Beret-

*) Dette synes Forfatteren af Oluf Tryggvesens Saga isl. Udgave at mene, naar han Iste D. K. 153 anfører som Hiemmel for en Efterretning om Bues Død: that er sögn Halbiarnar Hala hins fyrra ok Steingrims Thorarinsfunar.

**) Sagabibliothek 3 D. S. 81-97.

quomodo narratio hæc exstiterit. Einarus Skaalaglam et Thordus Aurvaund, qui proelio ipsi interfuerant, illi erant, qui Islandos de rebus ibi gestis accuratissime edocebant (Saga Ol. Tryggvii P. 1. pag. 196). Relata ab iis additamentis augebantur, et expositione continua *) induebantur a poëta Halbiörno Halio Vetere et Steingrimo Thorarinsson, quorum prior eventis non multum junior erat (Saga Ol. Tr. P. 1. c. 173). Arius Multiscius varia de his enotaverat (ibid. c. 153), similiter Styrmerus sacerdos; sed quomodo comparata fuerint horum opera, ignoramus.

De expeditione contra Jomsvikingica relictas habemus præter opus Snorronis duas relationes in Fagurskinna & Jomsvikinga-Saga. Prior sacrificium Erlingi unumque et alterum versum in Snorrone allatum prætermittit, subjicit vero carmina Thordi Kolbeinson, Vigfusi et Thorleifi Skuma, præter multas minores peristases. Tota narratio aliis expressa est verbis, in singulis variat, longiorque est quam Snorronis.

Adhuc uberior est Jomsvikinga-Saga, cujus duæ habentur parum a se diversæ recensiones in Svecica atque Islandica editione **). In rebus minoribus cum a Fagurskinna tum a Snorrone discedit, chronotaxin Arii Multiscii a Snorroniana aliquantum diversam sequitur, et relatorum auctores semper adfert; multos versus, præcipue de ipso proelio adfert; totaque ejus repræsentatio omnia interna probabilitatis habet indicia.

Difficile admodum foret sibi explicare, quomodo hæ relationes modo ut serior narrationis Snorronianæ exornatio cogitandæ forent; contra omnes internæ rationes probabile reddunt, ea quæ apud Snorronem de his inveniantur, ex longioribus illis Sagis excerpta esse. Valet id quoque de fragmento historiæ Danicæ, quod Snorro c. 38 ad remotiorem hujus expeditionis rationem extricandam affert. Nominat modo Palnatokium atque Haraldi mortem, quia ad id properabat, quod historiam Norvegiæ propius attingeret.

Rela-

*) Id sentire videtur auctor Sagæ Olai Tryggvii juxta editionem Islandicam, quando ad fidem suæ de Buii morte narrationi adstruendam hæc habet: that er sögn Hallbiarnar Hala hins fyrra oc Steingrims Thorarinssunar. (P. I. cap. 153).

**) Saga-Bibliothek, P. 3. p. 81-97.

Beretningen om Hakons Død er noie knyttet til Fortællingen om Olafs Thronbestigelse; dens Kilder ville altsaa nedenfor blive omtalte. Her ville vi kun bemærke, at, uagtet Hakon Jarl var Hedenskabets sidste Stotte, bærer dog Beretningen om hans Fald slet ingen Spor af kristelig Overtro, men har Præg af at være grundet paa Samtidiges paalidelige Vidnesbyrd.

Adskillige Sagaer indeholde ikke uvigtige Bidrag til Hakon Jarls Karakteristik, hvilke alle Snorro forbigik, som mere henhorende til disse enkelte Mænds Levnet. Nials Saga K. 83-90 og Færeiingasaga give livelige Skildringer af Hakons Ærefrygt for sine Guder. Eyrbyggiasaga S. 110 og Floamannasaga Kap. 14-16 fremstille ham i mindre mærkelige Forhold til nogle Islændere. Hvad Finboges Saga og Thorleif Jarlaskalds Saga fortælle, er udsmykket i det Fabelagtige. Af de der anforte Mænd er Sigmund Bresteſen fra Færøerne den mærkeligste. Da dennes Andeel i Jomsvikingeslaget ikke allene var omtalt i den forhen anforte vidtloftigere Beskrivelse af dette Slag, men ogsaa af Are Frode (Oluf Tryggves. S. I D. S. 153 isl. Udg.), maae vel Aarsagen til Snorros Taushed om denne Mand søges i, at han forsætligen gik ham forbi, fordi det var bleven for vidtloftigt at fortælle en Mands Levnet, om hvilken der vare saa mange Efterretninger tilbage.

Relatio de Haconis morte narrationi de Olai ad regnum evectione arcte nexa est; ideo de ejus fontibus infra disseretur. Hic notare sufficiat: quod, licet Comes Hacon ultimum paganismi esset fulcrum, relatio tamen de ejus interitu nullum superstitionis Christianæ habeat vestigium, sed fide dignis æqualium testimoniis nixa esse videatur.

Plures sunt Sagæ, quæ multa ad ingenium Haconis Comitis cognoscendum gravia continent. Omnia ea Snorro silentio præteriit, quippe ad singulorum virorum vitam præcipue pertinentia. Saga Niali capp. 83-90, et Færeyingasaga Haconis in suos Deos reverentiam vivide pingunt. Eyrbyggiasaga pag. 110, et Floamannasaga capp. 14-16, ejus cum nonnullis Islandis negotia, minoris quidem ea momenti, sistunt. Quæ Sagæ Finnbogæ atque Thorleifi Jarlaskald referunt, fabulose sunt exornata. Ex viris laudatis Sigmundus Bresteson Færeyensis maxime est memorabilis. Cum partes, quas in proelio Jomsvikingico agebat, non solum narratæ essent in longiori hujus pugnæ descriptione supra citata, verum etiam ab Ario Multiscio (cfr. Saga Olai Tryggvii P. 1. pag. 153 edit. Island.), ratio silentii Snorronis de hoc viro in eo quærenda videtur, quod ejus vitam, de qua tot relationes haberentur, narrare nimis longum foret; quare illam de industria omisisse putandus est.

Oluf Tryggvesens Historie have foruden Snorro ogsaa en Gunlaug Munk og Oddur Munk udforligen bearbeidet. Da disse i Regelen stemme overeens med Snorro, er det ikkun deres vigtigere Forskiellighed er her komme i Betragtning. — Forfatteren af Fagurskinna er meget kort i denne Konges Levnet, men viser ogsaa her sin Uafhængighed af Snorro, ved at tilfoie nogle smaae Tillæg, samt trende Stropher af Halbors og Halfreds Skaldesange, som ei findes hos Snorro. Den første Deel af Olafs Levnet indbefatter hans Skiebne indtil han besteeg den norske Trone. Denne kan atter deles i hans Barndoms og hans Ungdoms Historie. Hvad der hendtes ham i hans Barndom i fremmede Lande, kunde man i Norge allene have erfaret af hans Moders, Kongens egne og hans Stalbroders den nogle Aar ældre Thorgilses Efterretninger. Ingen Vers ere blevne bevarede om denne Deel af Olufs Liv, og neppe er den heller nogensinde bleven besiungen: thi det hielpeløse Barns Tilstand ansaaes vel ikke som nogen værdig Gienstand for et Drape.

Historiam Olai Tryggvii præter Snorronem Gunnlogus Monachus atque Oddus Monachus longe tractarunt. Hi cum in plerisque cum Snorrone consentiant, nunc modo in censum veniunt graviores eorum diversitates. Fagurskinnæ auctor in vita hujus Regis valde brevis est; sed in ipsa tamen brevitate se a Snorrone non pendere ostendit, parva quædam additamenta, tresque carminum Haldori et Halfredi strophas, quæ in Snorrone non leguntur, adjiciendo. Prima pars vitæ Olai fata ejus complectitur, antequam rerum in Norvegia potiretur. Hæc rursus in Historiam ejus pueritiæ ejusque juventutis distribuitur. Quæ ipsi puero in terris exteris accidissent, in Norvegia comperire nemo poterat, nisi ex matris, ex ipsius Regis, sociique ejus Thorgilsi, eo aliquot annos majoris, relationibus. De hac parte vitæ Olai nulli versus servati sunt; forte ea nunquam ab aliquo poëta cantata fuit, nam status infantis ope destituti vix dignum censebatur drapa argumentum. Fides itaque

Disse

harum

Disse Efterretningers Troværdighed maae altsaa allene bedømmes af indvortes Grunde, og disse synes at vidne for dem. Vel er det romantisk, at en Dronning flygter med et nyfødt Barn for sine Fienders Efterstræbelser, skiuler sig i Skove, fanges af Røvere, bliver adskilt fra sin Søn og solgt; at Barnet gienfindes i det fremmede Land af en Frende, og kommer til Ære og Værdighed ved et fremmed Fyrstehof; at siden ogsaa Moderen bliver fundet, og bringes tilbage til Sønnens Rige. Imidlertid er alt dette saa nøiagtigen fortalt, saa overensstemmende med hine Tiders Sæder og hele Tilstand, og, i det mindste som det læses hos Snorro, saa frit for alt fabelagtigt, at Læseren ikke falder paa at tvivle. Hos Gunlaug og Oddur, der fortælle alt dette vidtloftigere, findes vel noget om den gamle russiske Dronnings Spaadom angaaende den unge Fyrsteson, der var kommen til Landet, som røber den kristelige Tidsalders Lyst til at udsmykke Troens Helt; men selv disse Træk ere kun meget sparsomt anbragte; de gribe ikke virksomt ind i Historiens Begivenheder, og tiene kun til at vise Snorros Skionsomhed i hvad han gik forbi. Desuden var Olafs Moder Astrid nær beslægtet med flere anseelige islandske Familier; hendes Ægteskab efter Olafs Thronbestigelse med Lodin var en Følge af, at denne loskiøbte hende paa et Slavetorv i Esthland, (Kap. 58) og tiener saaledes til at bestyrke, hvad der er bleven fortalt om Sønnens første Skiebne. Med Olufs første Krigsbedrifter begynde tillige Hædersangene om ham af de samtidige Digtere, Hallar Stein og Halfred Vanraadskald samt af Markus Skieggesen, der i Enden af det ellevte Aarhundrede var Lavmand i Island, og hvis Drape, Rekstefio kaldet, til Olufs Ære, især var berømt. Efter disse sikkre Kilder fortæller Snorro: at Olaf forlod Garderige (K. 21), feidede ved Bornholm (K. 22), i Skaane, med Jæmter og Vender (K. 23), ved Hedeby (K. 24), at han siden hærjede paa Saxernes, Frisernes, Flammingernes (K. 30), Engellands og Skotlands Kyster (31). Da disse Bedrifter skete i Udlandet, og derfor i Norge bleve mindre bekiendte, var det passende at anføre Hiemmel for Beretningen. Men i alle de angivne Digterstropher omtales blot Olufs Krigsbedrifter, hverken hans Giftermaal med Geira*), eller hans

harum relationum unice ex internis rationibus dijudicanda est, hæ vero ipsi patrocinantur. Romanticum quidem sonat, quod Regina cognatorum insidiis se et recens natum infantem fuga surripere studet, quod illa in sylvis latebras quærit, quod in latrones incidit, a filio separatur atque venditur; quod puer in terra peregrina rursus a cognato aliquo invenitur et in aula principis ejusdem ad dignitatem honoremque evehitur; quod deinceps quoque mater reperitur, et ad regnum filii reducitur. Interim hæc omnia adeo accurate, istorumque temporum moribus totique statui adeo convenienter, atque, saltim ex Snorronis expositione, adeo sine omni fabulosi admixtione narrantur, ut de iis dubitare lectori ne in mentem quidem veniat. Apud Gunnlogum et Oddum, qui in his omnibus longiores sunt, memoratur quidem Reginæ Russicæ præsagium de Regio puero ad terram nuper delato, quod ævi Christiani cupidinem fidei heroëm nobilitandi prodit; sed hi ipsi ductus non nisi parce inseruntur, non grave momentum in historicis eventis sibi poscunt, et inserviunt modo felici Snorronis in iis quæ prætermisit judicio illustrando. Præterea Astrida Olai mater cum pluribus nobilibus familiis Islandicis arcta necessitudine juncta erat. Conjugium ejus cum Lodino, postquam Olaus regno potitus erat, inde sequebatur, quod hic in foro quodam servorum in Esthia eam redemerat (cap. 58), atque ita confirmat, quæ de filii primis fatis narrata erant. A primis Olai gestis bellicis incipiunt simul carmina panegyrica ab æqualibus vatibus de eo composita, videl. Hallaro Stein, Halfrido Vanradaskald et Marco Skieggeson, qui sub finem seculi XImi nomotheta erat Islandiæ, et cujus drapa, Rekstefjo, in honorem Olai facta, præcipue inclaruit. Graves hosce fontes Snorro sequens refert: quod Olaus Gardarikiam liquerit (c. 21); quod ad Burgundarholmiam (cap. 22), quod in Scania, cum Jemtis et Vendis (c. 23), atque apud Hedeby (c. 24) pugnaverit, quodque deinceps Saxorum, Frisiorum, Flammingorum (c. 30), Angliæ et Scotiæ oras (c. 31), populando infestaverit. Hæc cum inter exteros gererentur, ideoque in Norvegia minus nota essent, consentaneum erat ista eventa allata auctoritate firmare. Sed in omnibus vatum strophis, quæ inseruntur, modo gesta Olai bellica memorantur, omissis et ejus cum Geira conjugio *), et baptismo in Syllingis, et altero

*) Vel anfører Snorro K. 22 et Vers af Halfred, som Vidnesbyrd om Ægteskabet med Geira, men dette maae være

*) Citat quidem Snorro c. 22. versum Halfredi, ut testimonium conjugii cum Geira; sed librarii error

hans Daab paa Syllingerne, eller det andet Giftermaal med Gyde. At Oluf var gift med Geire Burisleifs ene Syster, bliver rimeligt af det Venskab, den anden Syster Astrid havde for ham. Usikkrere er Ægteskabet med Gyde; hun forsvinder strax igien af Historien, og Maaden, hvorpaa hun vælger Oluf, er æventyrlig *).

Overalt er Islændernes Kundskab om Olufs Ophold i England meget ufuldstændig, thi det er rimeligt **) at den norske Kong Anlaf, de engelske Skribenter omtale ved denne Tid, er vor Oluf; at han ogsaa først har været paa Svends Side, og siden ladet sig kiøbe til at gaae over til Kong Ethelred. At Oluf blev døbt under sit Ophold i England eller ved dets Kyster, og at det var i Irland Hakon Jarls Udsending fandt ham, er det sikkerste af denne Deel af hans Historie. Olufs Daab maatte efter Tidens Mening have noget underfuldt ved sig; han troede det vel endog selv, og har vist nok i sine Prækener for Hedningerne i Norge ikke glemt at udsmykke Historien om sin Omvendelse. Vi maae imidlertid prise Snorros Skionsomhed, at han kun fortæller saa lidet heraf, og lader blot en Eremits Spaadom, der kort efter gik i Opfyldelse, være Anledningen til Olufs Daab (Kap 32). Langt mere vide Oddur og især Gunlaug Munk at berette herom. Gunlaug siger, at Oluf fik allerede i Vendien et med Kors betegnet Skiold af Thangbrand, og erfarede den underfulde Virkning af Korsets Tegn paa et Streiftog i Danmark. Derpaa reiste han til Gardarige, hvor han i Drømme saae baade Paradis og Skiersild, hvilket bevægede ham til at seile til Grækenland, og der lade sig primsigne. Efter at være kommen tilbage, fik han Kong Vladimir til at lade sig kristne med sit hele Rige. Han forlod atter Gardarige, for at hærje paa de engelske, skotske og franske Kyster, indtil han paa Syllingerne eller Scilly-Øerne lod sig døbe. Oddur fortæller det samme i en lidet forskiellig Orden, lader Oluf efter sit treaarige Ophold i Venden reise til Gardarige, derfra til Grækenland og igien tilbage, siden

tero cum Gyda matrimonio. Olaum uxorem duxisse Geiram, alteram Burisleifi sororem, probabile est ex amicitia, qua Astrida altera soror eum prosequebatur. Incertius est connubium cum Gyda; ea mox ex historia evanescit, modusque, quo Olaum legit, romanticum sapit *).

Est omnino Islandorum cognitio commorationis Olai in Anglia valde imperfecta; nam probabile **) dixeris, Anlafum, quem scriptores Anglici hoc tempore memorant, esse Olaum; itemque illum primum a partibus Svenonis fuisse, sed dein pretio inductum ad Regem Ethelred transiisse. Quod Olaus, dum in Anglia erat, aut ad ejus oras, baptizatus fuerit, quodque in Irlandia Haconis Comitis Emissarius in eum inciderit, hæc quidem pars est ejus historiæ certissima. Baptismus Olai debebat ex ævi istius opinione miraculosi quid habere; id quod ipse sine dubio persvasum habuit, atque, dum paganos suis prædicationibus ad sacra christiana transducere nitebatur, narrationem de sua conversione exornare vix neglexit. Laudanda interim est Snorronis sobrietas, quod ex his non nisi pauca refert, et modo Eremitæ præsagium, quod brevi postea impletum fuit, baptizationem Olai (c. 32) provocasse asserit. Longe plura de his memoranda censuerunt Monachi Oddus & Gunnlogus. Juxta Gunnlogum Olaus jam in Vendia clypeum cruce notatum a Thangbrando accepit, et in diversione bellica in Daniam facta mirificas ejus vires expertus est. Deinde Gardarikiam petens et paradisum et ignem purgatorium in somnio vidit; id quod eum commovit ut ad Græciam proficisceretur.

Redux factus Vladimirum induxit, ut cum toto suo regno Christo fidem daret. Gardarikiam rursus reliquit, ut in litoribus Anglicis, Scoticis et Gallicis depopulationes exerceret, donec denique in Syllingis s. insulis Scillicis baptismum acciperet. Oddus idem ordine aliquantum diverso refert; is Olaum post triennem in Vendia commorationem ad Gardarikiam, inde ad Græciam et retro proficis-

en Feil af hans Haandskriver; thi i Verset tales blot om en Strid ved Bornholm; og i den Anledning anføres det og af Gunlaug I D. S. 63.

*) Maaden hvorpaa Gyde vælger den hende ubekiendte Oluf til sin Gemal, ved paa Thinget at gaae omkring og see enhver i Øinene, ligner Saxo's Beretning. Dronning Allogia saae ligeledes i Oluf Tryggvesens Øine at han var bestemt til noget Stort. Oluf Tryggvesens. S. Reenh. Udg. S. 22.

**) Schiønning 3 D. S. 300-301.

aliquis irrepserit, necesse est; nam in isto versu innuitur modo pugna apud Burgundarholm; qua occasione quoque a Gunnlaugo citatur P. I. pag. 63.

*) Ratio, qua Gyda ignotum sibi Olaum elegit maritum, circumeundo in comitiis, et oculis singulos figendo, Saxonianæ relationi similis est. Non aliter Regina Allogia in Olai Tryggvii oculis legere sibi videbatur, quod ad grande quid factus esset (*Saga Ol. Tryggvii Ed. Reenh.* p. 22.)

**) *Schiönning* P. 3. pag. 300-301.

siden være i Vikingstog og først efter Daaben paa Syllingerne staae Keiser Otto bi imod Harald, derpaa hærje paa de engelske og skotske Kyster, gifte sig med Gyde, atter reise til Gardarige og der endeligen findes af Thorer Klake.

Alt dette bærer kiendelige Præg af at være opdigtet, for at udsmykke Olufs Omvendelse. Hans Sereise fra Rusland til Grækenland, for at lære Kristendommen, uden dog selv at lade sig døbe, er en Urimelighed; men dette udfordredes, hvis man vilde lade ham præke Kristendommen i Gardarige, og det var allene i denne Hensigt, at man tillagde ham denne anden Reise til sin russiske Fosterfader. Gunlaug Munk eller Concipisten til Olufssaga i Flatøbogen (I D. S. 97) har selv følt det Usandsynlige i Fortællingen, og tilføier, at den dog ei er utrolig, da Historieboger om Keisernes Levnet (tydske Kroniker) fortælle, at Russerne kristnedes i Keiser Ottos Dage. Man seer her Anledningen til det hele Sagn om hans senere Reise til Rusland, hvilken Theodorik Munk heller ikke ommelder, og et nyt Bevis paa Snorros Skionsomhed i Valget af det han vilde fortælle.

Hakons List havde til hans eget Fordærv lokket Oluf til Norge; hans Voldsomheder havde ægget Bønderne til Opror, og næsten uden Sværdslag kom Thronen atter til Harald Haarfagers Æt. Gangen i disse Begivenheder var saa rask og simpel, at den maatte forstaaes af enhver. Med Glæde fortalte man hinanden om den onde Jarls Fald, og hvor herlig en ung Fyrste man havde kaaret sig til Konge. En Tildragelse, der saaledes maatte komme i Folkemunde, der skete saa umiddelbar for Kristendommens endelige Indførelse, maatte let kunde forplantes i Erindringen, var det endog i to hundrede Aar; men allerede før den Tid er den rimeligen bleven nedskrevet. Om Olafs Thronbestigelse behøvedes derfor ingen Skaldesange Kap. 51-56; kun forsaavidt vedkom Erik Jarl, Hakons Søn, blive et Par Strophер anførte af Bandadrapa K. 57.

Olufs Regieringshistorie kan lige indtil det Vendiske Tog betragtes som Fortælling om Kristendommens Udbredelse i Norge, og denne Begivenhed fremstilles med en Nøiagtighed og Omstændelighed, hvortil neppe findes Mage i noget andet Lands Historie. Det var en Følge af dette biergige Lands natur-

ficiscentem facit, tum expeditionem vikingicam suscipientem, et demum post baptismum in Syllingis Ottoni adversus Haraldum auxiliantem, postea littora Anglica et Scotica depopulantem, cum Gyda matrimonium ineuntem, rursus ad Gardarikiam delatum, et ibi denique a Thorero Klakio repertum.

Hæc omnia haud dubia præ se ferunt indicia commenti ad exornandam Olai conversionem ficti. Profectio ejus nautica a Russia in Græciam ad discendam religionem christianam, omissa tamen propria baptizatione, absurda est; verum id poscebatur, si sistendus esset Gardarikiam ad sacra Christiana convertens, atque unice eo fine secundum hoc iter ad Russicum ipsius patrem nutricium ei tribuebatur. Gunnlogus Monachus, sive is, qui Olafssagam in Codice Flateyensi contentam scripto consignavit, quam improbabilis esset narratio ipse sensit, addiditque, eam tamen haud incredibilem esse, cum historiæ de Cæsarum vita (Chronica Germanica) narrent, Russos Imperatoris Ottonis tempore fidem Christianam suscepisse. Hic videmus, originem totius traditionis de seriori ejus in Russiam itinere, quod nec Theodoricus Monachus commemorat, novumque cernimus argumentum sobrii Snorronis judicii, in legendis, quæ historiæ inserere vellet.

Haconis astutia Olaum ad Norvegiam cum proprio damno pellexerat; violenta ejus facinora colonorum rebellionem provocaverant, atque ita regnum fere sine armis ad stirpem Haraldi Pulchricomi redierat. Horum eventuum tenor adeo simplex et vividus erat, ut a quovis intelligi deberet. Narrabant sibi homines non sine gaudio maligni Comitis interitum, et quam egregius esset princeps ille juvenis, quem sibi Regem elegissent. Factum, quod non poterat non omnium ore circumferri, quodque nuper ante inducta nova sacra evenerat, memoria facile vel per bina secula propagabatur; verum ante hoc temporis spatium jam literis mandatum fuisse credendum est. Hinc de Olai ad regnum evectione (capp. 51-56) nulla vatum carmina necessaria erant; modo quatenus tangitur Comes Ericus, Haconis filius, inseritur una alteraque stropha ex Bandadrapa cap. 57.

Historia imperii Olai usque ad expeditionem Vendicam considerari potest ut narratio de propagatione religionis christianæ per Norvegiam; expositioque hujus eventi adeo operosa est et accurata, ut vix in ullius regionis annalibus sui parem habeat. Ferebat terræ montosæ natura, ferebat limi-

naturlige Beſkaffenhed, af Kongens indſkrænkede Magt, og af Indvaanernes Stivſind, baade at flere Folkeforſamlinger i de forſkiellige Egne vare fornødne til at vedtage den nye Troes Indførelſe, og at disſe Lovbud ſiden med Vaaben maatte hævdes. Vi kunne af Snorros Beretning tydeligen kiende Olufs hele Fremgangsmaade. I Vigen eller paa Norges ſydlige Kyſt, hvor Kriſtendommen forhen under de Danſkes Overherredomme havde været udbredt, boede mange af Olufs Frender, ſom han forſt ved rige Gaver lokkede til at ſamtykke i ſin Plan. Ved deres Anſeelſe blev Kriſtendommen vedtaget paa Thinget i Vigen, og da Oluf ſtrax drog omkring i hele Egnen, og dræbte, lemlæſtede eller forjog enhver der ei lod ſig døbe, blev hele Vigen kriſtnet inden et Aars Forløb Kap. 59. Den veſtre Deel af Landet havde giort Oluf mere Modſtand, hvis han ei havde giftet ſin Syſter Aſtrid med Erling Skialgs Søn, og derved vundet den mægtigſte Familie i de Egne Kap. 61-64. Nordligere paa bleve Bønderne langs med Kyſterne tvungne til at lade ſig døbe, fordi de ei vare ſtærke nok til at ſlaaes med Kongens Hær K. 65. Endnu bare Thrønderne tilbage og Halogalands Beboere. Thrønderne nødte to Gange Oluf til at vende om med uforrettet Sag; men ſiden lykkedes det ham forſt at overrumple de mægtigſte Bønder, og tvinge dem til at ſende ſig Gidſler, derpaa ved Offergildet paa Møre ved ſin Aandsnærværelſe at forſkrække Bønderne, i det han lod deres Anforer dræbe i ſamme Øieblik deres Guder bleve ſønderſlagne Kap. 73-75. Kongen var ogſaa her redebon til ved Giftermaal at forlige ſig med Høvdingerne (78). Halogaland, den Gang forholdsviis meget befolket, var ſtyret af faae Høvdinger, ſom Fiernheden giorde temmelig uafhængige af Norges Konge. I denne Landets Udkant var Hedenſkabet meeſt rodfæſtet, men Oluf bemægtigede ſig ved Liſt de to mægtigſte Høvdinger, og da han ſiden ſeilede med ſin Flaade langs med Kyſterne, turde ikkun enkelte, ſtolende paa deres Beliggenhed, prøve paa en Modſtand, ſom dog ſtedſe maatte falde uheldig ud. Iſær paa dette Tog ved Landets Udkanter, hvor Storm og Uveir ofte hiemſøgte Kongen, var der Anledning til Eventyr. Snorro fortæller kun om eet Tilfælde, hvor Kongen ved at lade Biſkoppen læſe Meſſe fik Uveiret til at lægge ſig, men beretter tillige Kap. 87, at man havde mange Fortællinger, om hvorlunde de onde Aander der havde friſtet Kongen og hans Mænd, at han dog hellere vilde ſkrive om hvorledes Kongen kriſtnede det øvrige

limitata Regis potestas et in civibus prisci tenaci tas, ut in variis districtibus varia requirerentur comitia ad conciliandam novis sacris auctoritatem, utque leges de iis promulgatas armis vindicare necesse esset. Ex narratione Snorronis omnis, quam sequebatur Olaus, ratio manifesta est. In Vikia sive in meridionali Norvegiæ parte, ubi sub Danorum dominatione religio christiana antea fuerat divulgata, multi habitabant Olai cognati, quos primum largis muneribus ad participanda sua consilia pelliciebat. Horum auctoritate ista sacra in comitio Vicensi assumta sunt; cumque Olaus mox totam regionem peragraret, quemvis, qui baptizari detrectaret, occidens, membris mutilans aut pellens, tota sic Vikia intra annum (c. 59) christiana evasit. Occidentalis terræ pars Olao acrius restitisset, nisi sororem suam Astridam cum Erlingo Skialgii filio matrimonio junxisset, atque ita potentissimam hanc in ista regione familiam ad suas partes traduxisset, capp. 61-64. In partibus magis septentrionalibus secundum littora coacti sunt coloni baptismum subire, quia cum Regis exercitu manum conserere non valebant, cap. 65. Supererant Thrandi et Halogiæ incolæ. Thrandi Olaum bis cogebant re infecta redire; verum dein ei contigit opulentissimos colonos subita aggressione opprimere, atque ad obsides ipsi mittendos cogere; idemque dein in convivio sacrificiali Mörensi colonos, eorum duces trucidando eodem tempore, quo idola discinderet, animi sui præsentia terruit, capp. 73-75. Rex etiam hic conjugiis cum Optimatibus conciliari optabat, c. 78. Halogia, tum quidem, ratione temporis habita, incolis satis frequentata, a paucis regebatur ducibus, qui propter remotiorem locorum distantiam a Norvegiæ Rege parum dependebant. In hac terræ extremitate paganismus altissimas radices egerat; verum Olaus duos potentissimos Optimates astu in suam potestatem redegit; et cum deinceps cum classe sua secundum litus navigaret, erant non nisi pauci, qui situ suo freti, ei resistere, successu quidem admodum dubio, auderent. Erat in hac præcipue expeditione in extremis terræ oris, ubi Rex procellis et tempestatibus sæpe infestabatur, larga eventibus mirificis occasio. Snorro non nisi semel refert, Regem Episcopum missam pronunciare jubendo, tempestatem sedasse; sed idem cap. 87 fatetur, multas haberi narrationes de malis geniis Regem ejusque viros tentantibus, se vero malle enarrare, quomodo tota Norvegia ali-

rige Norge, samt de andre Lande, hvor Kristendommen ved hans Forsorg blev udbredt. Adskillige af disse Fortællinger findes i Gunlaugs Bearbeidelse af Olafs Levnet K. 44-57 og hos Oddur Kap. 53-55. Dog ikke blot paa dette Tog, men under hele Olufs Kamp med Hedenskabet, maatte meget tildrage sig, som allerede Samtiden ansaae for overnaturligt, og hvori Tilhængerne baade af den nye Tro og af den gamle meente at finde Jertegn. Sammenligningen med de ovrige Bearbeidelser af Olufs Historie lærer os imidlertid, hvor sparsom Snorro er i at fortælle sligt, og paa de faae Steder hvor han gior det, søger han at holde sig til Gierningssagen selv. Saaledes beretter han, at paa Thinget i Rogaland trende fremstode at tale imod Oluf, den ene efter den anden, men at de ikke mægtede at føre Ordene frem K. 61; han taler ikke om (hvad Gunlaug forsikrer Kap. 18), at den hellige Biskop Martin af Tours Natten tilforn havde i Drømme aabenbaret sig for Kongen, og lovet ham Bistand. At Eivind Kilde, der med en Hob Troldmænd vilde overrumple Kongen paa Den Kormt, blev slagen med Blindhed, saa de alle forfeilede Veien, indtil de om Morgenen bleve opdagede af Kongens Folk, Kap. 70, kunde gaae heel naturligen til; ligesom og en Eyvind Kendrife K. 83, der skal have sagt, at han var en Aand indmanet ved Finnekunst i et menneskeligt Legeme, gierne selv kan have troet dette, naar hans Forældre, hvis Ægteskab længe havde været ufrugtbart, tilskreve Finnernes Galder, at de fik et Barn, og de samme Finner maaskee siden virkede paa hans egen Dannelse. Det Besog Odin aflagde hos Kong Oluf grunder sig paa et gammelt Sagn, der paa mange Maader er bleven behandlet*). Snorro fremstiller det i den simpleste Indklædning, nemlig at en gammel Mand, der havde foræret noget fedt Kiod til Kongens Kiokken, havde en Aften forlystet ham med hedenske Sagn, og derpaa, da Biskop Sigurd mindede om at det var Sengetid, var gaaet bort. Kongen selv havde siden meent det var Odin. Neppe havde Snorro anfort denne i sig selv lidet mærkelige Fortælling, dersom den ei allerede havde været bekiendt, og just ved Udviklingen af hvad den gamle Mand havde fortalt, givet Anledning til en Deel Udsmykkelser. Der gives endnu mange andre Fortællinger, der staae i Forbindelse med Olufs Kristendom, i det de berette hvorledes hans Hofsinder bekiem-

*) See Nornagests Saga.

aliæque regiones ejus cura ad nova sacra traductæ, religionem Christianam adoptaverint. Quædam ex his narrationibus reperiuntur in Gunnlogi vita Olai capp. 44-57. et apud Oddum capp. 53-55. Verum non in hac expeditione solum, sed in toto Olai cum paganismo certamine non poterant non multa accidere, quæ æquales crederent naturæ vires superare, et in quibus cum novæ tum antiquioris fidei asseclæ portenta necessario viderent. Docet interim comparatio cum cæteris Historiæ Olai recensionibus, quam parcus sit Snorro in talibus afferendis, et quam fide in paucis locis, ubi id faciat, intra historica facta se contineat. Sic memorat, quod in comitio in Rogalandia habito tres prodierint contra Olaum ordine locuturi; quod vero iidem nullum verbum proferre valuerint, c. 61; nil autem habet de Sancto Episcopo Turonensi Martino, quem Gunnlogus c. 18. refert nocte præcedente Regi apparuisse auxiliumque ei promisisse. Quod Eivindus Kilde, qui cum magorum grege in insula Kormt Regem invadere cogitabat, cæcitate captus fuerit, adeo ut omnes a via aberraverint, donec mane a viris Regiis invenirentur, c. 70, nil habet naturali rerum ordini adversum; potuit quoque Eyvindus Kendrifa cap. 83, qui dixisse refertur, se genium esse arte et incantationibus Finnicis corpori humano intrusum, ipse hoc credidisse, si ejus parentes, quorum conjugium diu sterile fuisset, Finnorum incantationibus tribuerint, quod puerum procreassent, sique iidem Finni deinceps haud levem forte vim in illo formando habuerint. Quod Odinus Regem Olaum inviserat, nititur id vetere quadam traditione, quæ multis modis tractata fuit *). Hanc Snorro simplicissima ratione repræsentat, quod nempe vir senex, qui Regiæ culinæ pinguem carnem donaverat, Regem vespera aliqua traditionibus ethnicis oblectasset, idem vero, Episcopo Sigurdo monente tempus esse cubandi, discessisset, quodque Rex ipse hunc Odinum fuisse putavisset. Istam relationem, per se parum memorabilem, vix attulisset Snorro, nisi ea jam fuisset nota, atque explicandis viri senis eloquiis multis exornationibus ansam dedisset. Sunt præter has complures aliæ relationes, qvæ religiositatem Olai illustrant, dum de viris narrant, qui in ejus aula paganismum impug-

*) Vid. Saga Nornagesti.

kiempede Hedenskabet; f. Ex. Sagnene om Halfred Vanraadskald, Thorstein Øxnefod, Thorstein Bæarmagn, Helge Thorers Son, Gunnar Helming, Svend og Find, Thorvald Tasald, ligeledes hvorlunde Kongen paa særegne Maader bragte Raugnvald og Raud samt Endrid Illbred til at lade sig døbe*). Man vil ved alle disse finde tilstrækkelig Grund til at de bleve forbigaaede af Snorro, da de enten vare fabelagtige eller stode i en alt for fiern Forbindelse med Kongens og Landets Historie. Selv Olufs Forsøg paa at kristne Island bleve ikkun korteligen omtalte Kap. 80, 91, som passeligt var i den norske Historie. Noget omstændeligere melder Snorro om Olufs kloge Adfærd imod Islænderne i Throndhiem Kap. 88-89, i det Hele overensstemmende med de andre Sagaer**) men kortere end adskillige af disse. Af denne Snorros sædvanlige Korthed i hvad der ikke egentligen angaaer Norge kan man allerede slutte, at den vidtløftige Episode om Islændernes Reiser til Vinland, som læses Kap. 105-113 neppe kunde af ham selv der være indskudt. Dette bliver desuden klart af den Haandskrifternes Sammenligning, der er bleven anstillet til den kiøbenhavnske Udgave af hans Værk***). Man antog alleneste deri dette Stykke, fordi det allerede stod i Peringskiolds Udgave hvor dette Stykke ordret var bleven udskrevet af den islandske Udgave af Oluf Tryggvesens Saga 2 D. Kap. 61.

Det Øvrige af Olufs Historie bestaaer i Beskrivelsen over Toget til Venden, og hvad der forberedede dette. Hertil hørte: nogle store Skibes Bygning 79, 95. Erik Jarls Vikingstog og Ægteskab med Kong Svends Datter 96-97. Svends Giftermaal med den af Oluf forhaanede Sigrid Storraade 68, 98, og Olufs egen Forbindelse med Thyra Svends anden Syster 98-100. Erik Jarls Bedrifter ere tagne af Bandadrapa; de øvrige Tildragelser vare saadanne, at de strax maatte

pugnaverint; uti traditiones de Halfredo Vanradaskiald, Thorsteino Öxnafod, Thorsteino Bæarmagn, Helgio Thorerida, Gunnaro Helming, Svenone et Finno, et Thorvaldo Tasald *); nec non, quam singulari ratione Rex Raugnvaldum, Raudium et Endridum Illbred induxerit, ut se baptizari paterentur. Reperientur in his omnibus sufficientes rationes, cur a Snorrone sint præteritæ; cum vel fabulosæ essent, vel cum Regis terræque historia non nisi leviter connexæ. Quid? quod tentamen Olai novam religionem in Islandiam inducendi modo paucis tangitur cap. 80, 91, quantum quidem historia Norvegica poscebat. Aliquando longius memorat Snorro, quam prudentem se gesserit Olaus Nidarosiæ adversus Islandos, capp. 88-89, universe convenienter cæteris Sagis **), sed brevius quam harum nonnullæ. Ex solita hac Snorronis brevitate in rebus haud proprie Norvegiam attingentibus jam concludi potest, longum illud de Islandorum ad Vinlandiam profectione episodium, quod legitur capp. 105-113, vix ab eo ipso insertum esse. Id præterea elucet ex Codicum comparatione, quæ ad Havniensem Heimskringlæ editionem adornandam instituta est ***). Adoptata est hæc sectio unice ideo, quia in editione Peringskioldiana legebatur; huic autem verbo tenus inserta fuerat ex Islandica Sagæ Olai Tryggvii editione P. 2. cap. 61.

Reliquæ Historiæ Olai partes continentur descriptione expeditionis Vendicæ eorumque, quæ ad hanc præparandam pertinebant. Talia erant: magnarum navium exstructio capp. 79, 95, expeditio piratica Erici Comitis, ejusdemque cum filia Regis Svenonis conjugium 96-97, matrimonium Svenonis cum Sigrida Imperiosa, ab Olao læsa, initum, capp. 68, 98, et ipsius Olai connubium cum Thyra, altera Svenonis sorore, capp. 98-100. Res gestæ Erici Comitis ex Bandadrapa petitæ sunt; cætera

*) Om alle disse see Sagabibliotheket 3 Deel.

**) I Henseende til Kiartans første Stemning imod Kristendommen og Oluf, nærme Oddur Munk (Reenhielms Ol. Trygg. S. K. 36) og Kristnisaga S. 74 sig meest til Snorro. Derimod fortælle Gunlaug Munk (Ole Tryggv. S. isl. Udg. 2 S. 89-98) og Laxdælasaga (Sagabibliothek I D. S. 208) at Kiartan havde først giort Forslag til at indebrænde Kongen for ikke af ham at blive tvungen. Maaskee har Familiesagnet tilladt sig denne Udsmykkelse af Kiartans Kiekhed. Forslaget var ham dog ikke uligt.

***) I D. S. 304. Not.

*) De his omnibus cfr. Sagabibliothek. P. 3.

**) In describenda Kiartani contra religionem Christianam contraque Olaum initio reluctatione Oddus Monachus (ed. Reenhielmi Sagæ Ol. Tr. c. 36) atque Kristnisaga p. 74. proxime ad Snorronem accedunt. Referunt contra Gunnlogus Monachus (Saga Ol. Tr. ed. Isl. P. 2. pagg. 89-98) et Laxdæla Saga (Sagabibliothek P. I. pag. 208), quod Kiartanus primum consilia proposuisset de Rege inopinis ignibus concremando, ne ipsi cedere cogeretur. Forte traditio in hac familia circumlata ad celebrandam Kiartani fortitudinem hanc exornationem sibi permisit. Cæterum id consilium in ingenium Kiartani bene cadit.

***) P. I. pag. 304. not.

maatte rygtes over hele Norge, og inden Aaret var til Ende blive fortalte i Island. Adam af Bremen kiender Olufs Giftermaal med Thyra, Svends med Sigrid (Lib. 2 cap. 78 - 79). Saxo lader Oluf beile til Thyra men faae Afslag. Anecdoten om Sigrid Storraades Forhaanelse af Oluf fortæller han paa en anden Maade, men bemærker derhos, hvorledes hendes voldsomme Had til Oluf derved var bleven vakt, og havde fremskyndet hendes Forbindelse med den danske Konge. Baade Partiskheden og Ufuldstændigheden af det, disse Forfattere berette om Oluf Tryggvesen, er alt for kiendelig, til at det skulde behøves videre her at opholde sig ved deres Afvigelser fra Snorros og de andre Islænderes nøiagtige Beretninger.

Oluf seilede med en stor Flaade til Venden, for at kræve sin Kones Medgift af hendes første Mand Kong Burisleif, og begge Kongerne bleve snart enige. I den nyere Historie vilde man vidtløftigen have optegnet disse Underhandlinger, samt Beløbet af de Penge Oluf erholdt udbetalte. Snorro affærdiger dette i een Linie, thi neppe havde nogen fortalt mere derom; derimod anvender han et heelt Kapitel paa at berette de forbundne Kongers Samtale, da de saae de norske Skibe seile frem, og endnu vidtløftigere findes denne Samtale hos Gunlaug 85 og Oddur 63. Om Samtalen virkeligen er saaledes holdt, kan ingen sige; men Nordmændene maatte gierne ville erindre den, som et Minde om deres herlige Flaade. Det er en homerisk Vending, hvorved man faaer et langt klarere Begreb om Olufs Stridskræfter, end ved en summarisk Liste over Skibene og deres Besætning.

Langt kortere er Sidestykket hertil, de faa Ord, som Oluf lader falde om sine Modstandere før Striden begyndte. Hvad han den Gang sagde, kunde allene de faa berette, der undkom fra Slaget, og disse havde god Grund til at være forbittrede paa Fienderne. Kongens Udtryk bleve fortalte med adskillige Forandringer, Snorro har just valgt det, som var haardest mod de Danske*). Alle Islænderne

cætera eventa talia sunt, quæ mox per totam Norvegiam rumore spargerentur, atque intra anni finem in Islandia quoque narrari deberent. Adamus Bremensis Olai cum Thyra, Svenonis cum Sigrida connubium (Lib. 2. capp. 78 - 79) novit. Saxo Olaum facit Thyram procari, sed ab illa repulsam accipere. Ignominiam Sigridæ Imperiosæ ab Olao illatam alio quidem modo narrat, sed simul observat, quomodo internecinum ejus in Olaum odium excitatum fuerit, ejusque cum Rege Danico conjunctionem provocaverit. Defectus relationum ab his auctoribus de Olao traditarum, ut quoque eorundem partium studium, manifestiora sunt, quam ut hic opus sit diversitatibus a Snorrone, atque ab accuratioribus cæterorum Islandorum relationibus longe inhærere. Olaus ad Vendiam cum magna classe navigabat, ut dotem suæ uxoris a primo ejusdem marito Burisleifo reposceret, resque inter utrosque Reges cito convenit. In recentiori historia omnes istæ negociationes operose descriptæ fuissent, uti quoque pecuniarum summa, quæ Olao soluta erat. Snorro una linea id absolvit; vix enim aliquis id longius narraverat; integrum contra caput impendit colloquio junctorum Regum naves Norvegicas procedere videntium enarrando; idque colloquium apud Gunnlogum c. 85, apud Oddum c. 63. adhuc longius exponitur. Num vere locum habuerint hæ sermonum vices, nemo facile dixerit, sed Norvegi certe non poterant non eorum libenter meminisse, utpote qui de egregia Norvegorum classe monerent. Homerica hæc est conversio, quæ vires Olai bellicas longe clarius repræsentat, quam succinctus navium nautarumque recensus.

Multo brevius est, juxta hanc quidem ponendum, Olai effatum, quod ei ante proelii initium excidebat. Quid tum dixerit, nonnisi pauci illi referre poterant, qui pugnæ erant superstites, iisque sufficiens aderat ratio, cur inimicis succenserent. Effata Regis cum pluribus variationibus narrabantur; Snorro vero id elegit, quod contra Danos durissimum*) erat. Consentiunt cum Snorrone

*) Hos Snorro Kap. 122 siger Oluf: ikke frygte vi for det bløde Folk, der er intet Mod i de Danske. Hos Gunlaug 2 D. Kap. 87 hedder Ordene: "aldrig overgik de Danske Normændene, og ei skulle de besejre os i Dag." Hos Oddur K. 65. "Ei skulle Skovgeberne overvinde os, "thi de Danske have Gedemod, for dem skulle vi ikke ræd"des; aldrig have de Danske havt Seier, naar de sloges "til Sees." I Fagurskinna: "aldrig seirede de Danske "naar

*) Apud Snorronem cap. 122 dicit Olaus: non timemus mollem illum populum; in Danis parum est fortitudinis. Apud Gunnlogum P. 2. c. 87. sic verba sonant: Nunquam Dani Norvegos superarunt; nec nos hodie vincent. Oddus c. 65: "Capræ sylvestres nos non superabunt; Dani enim animos habent caprinos; illos nos non formidabimus. Nunquam vicere Dani, quando mari certabant.„ Fagurskinna sic habet: "nunquam vicere

lænderne ere enige med Snorro i at Slaget holdtes ved Svolder *). Naar Adam af Bremen henlægger det til det smalle Sund ved Helsingborg, er det vel, ifølge hvad han selv tilføier, blot fordi Øresund var et sædvanligt Tilflugtssted for Vikinger, og Konger havde forhen der kæmpet nemlig i Bravallaslaget.

Søslaget selv beskriver Snorro klart og livligt, med endnu større Udførlighed end det med Jomsvikingerne, uden dog at tillade sig den Vidtløftighed, der findes hos Gunlaug og Oddur. Da hele Striden snart dreiede sig allene om Olufs eget store Skib, var dens Gang simpel og kunde let iagttages. Sex bekiendte Mænd bleve reddede af Besætningen paa Ormen Lange; disse kunde vidne om hvad der foregik indenborde, ligesom Erik Jarl med sine Folk, som derefter bleve saa mægtige i Norge, om Slagets hele Gang. Snorro anfører som Hiemmel for enkelte Træk Stropher af Halfred Vanraadskalds, Skule Thorstensens og Haldor den Ukristnes samtidige Qvæder. End flere af disse Vers samt nogle af Digtet Rekstefio læses hos Gunlaug Munk.

Adskillige Islændere vare faldne paa Olufs Skib **), nogle af Øens anseeligste Mænd havde været i hans Tieneste ***), flere havde kjendt ham, og hver Mand paa Øen længtes efter at høre om den vældige Konge og hans Færd ****). Det var naturligt, at de omstændeligste Beretninger om dette store og i sine Følger saa mærkelige Slag maatte blive fortalte og erindrede.

Snorros Sindighed i at veie historiske Beretningers Værd viser sig især i Maaden hvorpaa han fremstiller Olufs Skiebne Kap. 130. Han kiender de mange Sagn om hvorledes Kongen var undkommen af Slaget, hvilke Oddur og især Gunlaug Munk have opbevaret os; men anfører blot nogle Stropher

rone omnes Islandi, pugnam apud Svolderum *) fuisse habitam. Quando Adamus Bremensis eum ad fretum angustum Helsingborgicum refert, id ideo fit, ipso auctore, quia fretum Öresundicum solitum erat Vikingorum refugium, et quia Reges antea, videl. in proelio Bravallensi, ibi bellaverant.

Pugnam ipsam navalem Snorro clare et vivide, et longius adeo quam illam cum Jomsvikingis exponit, minus tamen operose quam Gunnlogus atque Oddus. Cum totum certamen intra breve tempus circa magnam ipsius Olai navim verteretur, tenor ejus simplex erat et facilis observatu. Ex vectoribus navis, Ormen hiin Lange dictæ, sex noti viri superstites erant; hi, quæ in ipsa navi gesta essent, testari poterant; uti quoque Ericus Comes cum suis sociis, quorum potestas deinceps in Norvegia tantum invaluit, certaminis rationem fide poterant enarrare. Singulos ejus ductus adstruit Snorro auctoritate stropharum, ex Halfredi Vanradaskald, Skulii Thorstenidæ et Haldori Non-Christiani, vatum factis æqualium, carminibus. Plures horum versus, et aliqui ex carmine Rekstefio, apud Gunnlogum Monachum leguntur.

Quidam Islandi **) in navi Olai cæsi fuerant; nam ex nobilissimis in insula viris nonnulli suam illi operam addixerant ***); multi eum noverant, et in ista insula nemo non cupiebat de potenti isto Rege rebusque ejus gestis aliquid audire ****). Res ipsa ferebat, ut uberiores de magna hac et per suas sequelas adeo gravi pugna narrarentur et memoria recolerentur.

Sedata Snorronis moderatio in ponderando relationum historicarum pretio cernitur præcipue in modo, quo fata Olai repræsentantur, cap. 130. Noverat multas traditiones, quæ circumferebantur de Olao, pugnæ surrepto, quas Gunnlogus et præcipue Oddus Monachus nobis servarunt; sed idem

non

"naar de sloges med Nordmændene til Søes." Mod de Svenske tilføies hos Gunlaug, Oddur og i Fagurskinna Haansordet Hesteædere.

*) Knytlingasaga Kap. 5 foruden alle Bearbeidelserne af Olufs Historie.

**) Haastein, Landnama S. 179; Orm Skogarnef, Landn. S. 337; Ivar Liomi, Gunlaug 2 D. 298; Thorstein Skelk (sammesteds S. 210).

***) Kiartan og Bolle (see Laxdælasaga), Halfred Vandraadskald, (Sagabibliothek. 3 D.) Hialte Skeggesen og Gissur Hvide, (Kristnisaga S. 80).

****) Sagabibliothek I D. S. 213.

vicere Dani, quando eum Norvegis mari certabant." Contra Svecos additur apud Gunnlogum, Oddum, et in Fagurskinna probrosum illud epitheton: "quod equos ederent."

*) Knytlinga-Saga c. 5. præter omnes Historiæ Olai elaborationes.

**) Uti: Hástein, Landnamabok p. 179; Ormus Skogarnef, Landn. p. 337; Ivarus Liomi, ap. Gunnlog. p. 298. P. 2; Thorsteinus Skelk, ibid. p. 210.

***) Kiartanus et Bollius (vid. Laxdæla-Saga), Halfredus Vanradaskald, (Sagabiblioth. P. 3.); Hialtius Skeggeson et Gissurus Albus (Kristnisaga p. 80).

****) Sagabibliothek P. I. pag. 213.

Stropher af Halfred Vanraadskald, som vise, at Rygtet herom strax udbredte sig, at dog selv denne Olufs ivrigste Tilhænger intet vidste derom med Vished. Passende ender Snorro denne Saga med Norges Deling mellem de Seirende.

De skriftlige Kilder til denne Konges Historie, som Snorro har benyttet, have efter al Rimelighed været foruden Are Frodes og Sæmund Frodes kortere Optegnelser, een eller flere sammenhængende Fortællinger om de norske Konger (æfi Noregs konunga) omtrent som Fagurskinna*), og endeligen Gunlaugs og Oddurs Værker**). Det nøiere Forhold mellem Snorro og de tvende sidstnævnte Forfattere vil sees af den ved Enden af nærværende Undersøgelse tilføiede tabellariske Oversigt, hvorved Gunlaugs Saga som den vidtloftigste er lagt til Grund. Denne er nærmest bleven sammenlignet med Snorro, og Oddurs Skrift igien med Gunlaugs; for Kortheds Skyld ere i den første Rubrik de mathematiske Sammenligningstegn blevne benyttede.

non nisi aliquot strophas Halfredi Vanradaskald citat, quæ ostendunt, famam hac de re mox fuisse vulgatam, verum ne hunc quidem, addictissimum Olao clientem, aliquid certi de ea comperisse. Commode satis Snorro Norvegiæ inter victores distributione narrationem finit.

Fontes scripto consignati Historiæ hujus Regis, quibus usus est Snorro, probabiliter fuere, præter breviores Arii Multiscii et Sæmundi Sapientis notationes, una vel plures cohærentes de Regibus Norvegicis historiæ (æfi Noregs Konunga), fere uti Fagurskinna*), et denique Gunnlogi et Oddi Opera**). Accuratior, quæ Snorronem et duos hosce auctores intercedit, relatio perspicietur ex conspectu tabulari, huic disquisitioni subjecto. Progreditur ille a Saga Gunnlogi utpote uberrima. Hæc cum Snorrone, rursusque liber Oddi cum Gunnlogo, comparata sunt. Sed in rubrica prima signa comparationis mathematica brevitatis causa adhibita cernuntur.

Oluf Haraldsens eller den Helliges Saga.

Allerede i Oluf Tryggvesens Historie havde Snorro fortalt, at Oluf Haraldsen, af sine Samtidige kaldet den Tykke (Digrbein), var bleven født og holdt over Daaben af sin Navne (Ole Trygg. Saga K. 67). Han forbigaaer Sagnet om at Gudfaderen skulde have spaaet hans tilkommende Magt, ligeledes de fabelagtige Omstændigheder ved hans Fødsel, at Moderen nemlig først var bleven forløst, i det man lagde et Belte paa hende, hentet fra Oluf Geirstadaalfs Høi, hvilket Hrane Vidforle var ved en Drøm bleven opfordret til at søge i den gamle Konges Grav***).

Oluf Haraldsens Saga begynder med at han blev opfostret hos sin Stivfader. Flatøbogen har opbevaret adskillige Smaatræk der allerede i Barnet viiste

SAGA OLAI HARALDI FILII, S. OLAI SANCTI.

Jam in Historia Olai Tryggvii narraverat Snorro, quod Olaus Haraldi filius, ab æqualibus appellatus Crassus s. Digrbein, nutritus esset et baptismo admotus a Rege sibi cognomini (Sag. Ol. T. Cap. 67). Omittit traditionem, quod pater ejus spiritualis futuram ejus potentiam divinando prædixisset, uti quoque fabulosas in ejus nativitate peristases, quod videlicet mater tum demum fetum parturiverit, cum ei imponeretur balteus, a colle Olai Geirstadaalf petitus, quem in prisci Regis sepulchro***) quærere Hranius Hvidförle somnio jussus esset.

Saga Olai Haraldsenii ab ejus apud vitricum nutritione incipit. Servavit Codex Flateyensis varios ductus minores, qui jam in puero ambitiosum bella-

*) Gunlaug anfører i Oluf Tryggvesens Levnet I D. K. 122, at nogle lærde Mænd have fortalt om Maaden hvorpaa Hakon Jarl fik Gunhild ombragt, hvilket hverken findes hos Snorro eller i noget Haandskrift vi have tilbage.

**) Mere om disse see Sagabibliothek 3 D. 197-211.

***) See Oluf Geirstada-Alfs Thattr i Sagabibliothek 3 D.

*) Gunnlogus in vita Olai Tryggvii P. I. c. 122. refert: doctos quosdam viros rationem memorasse, qua Comes Hacon Gunnhildam trucidaverit; id quod nec a Snorrone, nec in ullo codice nobis relicto innuitur.

**) Plura de his vide in Sagabibliothek P. 3. 197-211.

***) Cfr. Oluf Geirtadaalfs þáttr in Sagabibliothek P. 3.

viiſte den ærgierrige Kriger; kun eet af disse har Snorro anført Kap. 2. Efter andre nordiske Høvdingers Exempel drog Oluf allerede i sit 12te Aar paa Vikingstog, ledsaget af sin Fosterfader Hrane, og tilbragte syv Aar med at krige i fremmede Lande. Man vilde kun have havt saare forvirrede Efterretninger om disse Krigsbedrifter, dersom ei Sighvat Skald, hvis Fader Thor havde fulgt Oluf paa en Deel af hans Streiftog, i et Drape havde besunget dem saaledes, at han nævner i hvad Orden hvert Slag blev holdet. Rigtig nok indeholde disse Vers ikkun lidet mere, end en Angivelse af de Egne, hvor den unge Konge slog og vandt; men derved har man dog en Traad i Begivenhederne, som Snorro nøiagtigen har benyttet. Han afviger blot fra Skalden, ved at sætte Olufs Tog til Mælaren, hvor den unge Konge nær var bleven fangen, men reddede sig ved at giennemskiære en Landtunge, mellem den første og anden af de Fegtninger Sighvat omtaler. Heraf følger imidlertid, at Sighvat maa i sit saa omstændelige Hædersdigt ganske have forbigaaet denne Bedrift; den kan neppe heller være bleven udført til den Tid, Snorro antager; da Oluf neppe med den liden Magt, han havde kort efter sin Bortreise fra Norge, kunde have vovet sig ind i Sverrig. Fortællingen selv om den giennemskaarne Landtunge er vel ikke umuelig, men dog ikke ret sandsynlig. Navnet Stokholm, der, som Torfæus bemærker (Vol. 3. p. 33), kan betyde et Stykke af en Holm eller en udstykket, afskaaren Holm (af stóckva, stockit), kunde have foranlediget Sagnet, der, som det findes udsmykket i Flatobogen, bliver til en Legende. Imidlertid maae dog Oluf virkeligen have giort et Streiftog til Sverrig; thi Snorro anforer, baade at de Svenske endnu viiste de Stene, Oluf havde brugt til sine Skibsbroer, og et Vers af Ottar Svarte, om hvorledes Oluf brandskattede Gothland. Han lader og den svenske Konge nogle Aar efter i en Tale stikle paa den Knibe, hvori Oluf Haraldsen den Gang havde været stedt paa Mælarsoen (Kap. 71). Man kan altsaa antage, at Olufs Tog til Sverrig har i det Hele været uheldigt, at han med Nod er undsluppet, og at Sighvat af den Aarsag ei udtrykkeligen har omtalt det i sit Drape. Snorro anforer Sighvats Vers om femten af Olufs Fegtninger i Udlandet. Torfæus siger Vol. 3. p. 34. at Sighvat omtaler endog 20 ordentlige Fegtninger Kongen skal have holdet, men denne Yttring af Sighvat (O. H. S. K. 260) angaaer Olufs hele Liv, ikke blot hans Ungdoms Bedrifter. De andre Bearbei-

bellatorem ominabantur; Snorro modo unum talem cap. 2. adtulit. Exemplo aliorum heroum borealium Olaus jam duodecennis expeditiones auspicabatur piraticas, a patre nutricio Hrane comitatus, septemque annos inter exteros bellando exegit. Modo confusæ de hisce rebus gestis bellicis relationes haberentur, nisi Sighvatus poëta, cujus pater Thorus Olai in multis expeditionibus socius fuerat, in drapa aliqua eas ita cantasset, ut ordinem notaret, quo quævis pugna esset habita. Continent quidem hi versus haud multo amplius, quam indicationem regionum in quibus Rex juvenis bellaverat atque vicerat; sed suppeditant tamen eventuum filum, quo Snorro accurate usus est. In eo solum a poëta discedit, quod expeditionem Olai ad lacum Mælarensem, ubi parum aberat, quin Rex juvenis caperetur, sed tamen isthmum perscindendo sibi consulebat, inter primam et secundam ex pugnis, quas Sighvatus tangit, ponendam censuit. Interim inde sequitur, Sighvatum in operoso suo carmine panegyrico facinus hocce prætermisisse; nec locum habere id potuit tempore, quod Snorro statuit, siquidem Olaus cum parva manu, quam brevi post suam a Norvegia profectionem habebat, vix Sueciam ingredi ausus fuisset. Narratio de isthmo persecto non quidem impossibilis est, sed nec valde probabilis. Nomen Stokholm, quod, ut notat Torfæus (Vol. 3. p. 33), exprimere potest partem insulæ, vel excisam aut exsectam insulam (ex stóckva, stockit), traditionem provocare potuit, quæ, ut in Codice Flateyensi exornatur, in fabulam excrevit. Credendus nihilominus est Olaus aliqua expeditione in Sueciam divertisse; nam tradit Snorro, Svecos vel suo tempore et lapides ostendisse, quibus Olaus ad pontes suarum navium fuisset usus, et carmen Ottari Svartii, describens, quomodo Olaus in populanda Gothlandia grassatus fuisset. Facit quoque Regem Svecum aliquot annis postea in oratione quadam scomma proferentem, quo alluderetur ad eam angustiam, ad quam Olaus Haraldi tum in lacu Mælarensi redactus fuisset (cap. 71). Ponere ergo licet, expeditionem Haraldi in Sueciam universe fuisse infelicem, eum vix ac ne vix quidem inde fuisse elapsum, ideoque Sighvatum eam non diserte in sua drapa commemorasse. Citat Snorro versus Sighvati de 15 in terris exteris Olai pugnis. Dicit quidem Torfæus Vol. 3. p. 34, Sighvatum vel 20 justa proelia cecinisse, a Rege habita; verum hoc Sighvati eloquium totam Olai vitam, non solum ejus juventutem, tangit. Cæteræ contra Historiæ

Olai

arbeidelser af Olufs Hiſtorie nævne derimod et ſextende, ſyttende, attende og nittende Slag paa Olufs Vikingstog, hvoriblandt det i Sverrig, dog uden at anføre Hiemmel af nogen Skaldeſang; men disſe fire Slag indeholde alle noget fabelagtigt, ligeſom og Beretningen om, at Oluf ſkal i nogen Tid i Samfund med Thorkel den Høie have fegtet for Kong Knud i England. Maaſkee har Sighvat blot loſeligen nævnet de ſidſte Slag, og dette foranlediget Udpyntningerne; hvilket beſtyrkes ved, at Snorro i at omtale de ſidſte tvende Aar af Olufs Vikingstog 19, 24-26, ikke mere gior Brug af Sighvats Vers, hvilke han hidtil ſaa nøiagtigen havde fulgt.

Paſſende indledes Olufs Færd til Norge, ved at fortælle noget om de Høvdinger, der hidtil havde regieret, Erling Skialgſen, Einar Tambeſkielver, og iſær Erik Jarl K. 21-23, uden hvis tidlige Død Oluf neppe havde vovet at tragte efter Norges Krone. Han indſkibede ſig paa tvende Kiøbmandsſkibe med 220 udvalgte og velbevæbnede Mænd. Det er ikke troligt, at han kunde have udført ſine vidtloftige Vikingstog med ſaa ringe en Magt; men ſaa længe han opholdt ſig i de Farvande, hvor Vikingerne ſværmede om, kunde han faae en Deel rovbegierlige Krigere til at følge ſit Banner, ſom ei ſkiottede om at vende tomhændede tilbage til en uvis og maaſkee haardere Kamp. Lykken var Oluf gunſtig; den ene af de tvende regierende Jarler, den unge og venneſælle Hakon, fangede han, og det lykkedes hans Moder Aſta, at overtale hans betænkſomme Stiofader Sigurd Syr at antage ſig hans Sag. Maaden, hvorpaa Forældrene modtoge Oluf, males med ſaa levende Farver, at man ei kan tvivle paa, at det er nogle af de mange Øienvidner, der have udkaſtet Skildringen K. 30-32. Samtalen mellem Oluf og hans Forældre hørte ingen paa uden Olufs Foſterfader Hrane; kom end ikke Beretningen derom fra hans Mund, er den dog ſaare paſſende til de talende Perſoners Karakterer. Man veed ikke hvorfor Snorro har anført, at Kong Sigurd lod Olufs Folk beværte den ene Dag med Fiſk og Melk, den anden med Kiødmad og Øl. Men et Haandſkrift tilføier *), at Olufs Folk murrede over, at de kun hveranden Dag fik Kiød, og at Oluf ſøgte at ſtille dem tilfreds med den Anmærkning, at Melk var ſaarede Folk

Olai recensiones decimam sextam, septimam, octavam et nonam in expeditione Olai piratica pugnam nominant, et inter has quidem illam in Suecia, nulla tamen vatis auctoritate allata; verum omnes istæ quatuor pugnæ fabulosi quid continent, uti quoque ea relatio, quod Olaus simul cum Thorkillo Evecto aliquamdiu Regi Angliæ Canuto operam bellicam addixerit. Forte Sighvatus ultimas illas pugnas modo leviter attigit, idque exornationibus ansam dedit; quod eo confirmatur, quod Snorro ultimos duos annos expeditionis Olai capp. 19, 24-26 afferendo, Sighvati versibus, quos antea adeo accurate fuerat secutus, haud amplius utitur.

Commode admodum Olai ad Norvegiam expeditio præparatur, aliquid narrando de Optimatibus, qui huc usque rei publicæ præfuerant, scil. Erlingo Skialgsen, Einaro Tamberskielver, et præcipue de Comite Erico capp. 21-23, qui nisi mature mortuus fuisset, Olaus vix ausus fuisset solium Norvegiæ affectare. Conscendit ille duas naves mercatorias cum 220 lectis et bene armatis viris. Nemo facile crederet, eum cum tam parva manu adeo operosis expeditionibus perfungi potuisse; sed dum in maribus versabatur, in quibus Vikingi grassabantur, multi erant bellatores prædæ inhiantes, quos inducere posset ad vexilla sua sequenda, tales videlicet, quos pigebat immunes ad incertum et forte durius certamen redire. Favit fortuna Olao; ex duobus Comitibus, penes quos rerum summa erat, unum captivum abduxit, juvenem et amicos florentem Haconem; contigitque Astæ ejus matri, vitrico ipsius, viro valde circumspecto, Sigurdo Syr persvadere, ut ejus partes fulciret. Ratio, qua parentes Olaum excipiebant, tam vivis pingitur coloribus, ut dubitare nequeas, esse quosdam testes ex multis oculatos, qui picturam capp. 30-32 delineatam dederint. Colloquio inter Olaum ejusque parentes nemo interfuerat nisi Hranius, pater ejus nutricius; et si vel relatio hac de re ex ejus ore non exiit, personarum tamen loquentium ingeniis est admodum consentanea. Nescitur, cur attulerit Snorro, quod Rex Sigurdus Olai milites diebus alternis vel piscibus et lacte, vel carne et cerevisia aluerit. Sed addit Codex aliquis Mstus *), quod non nisi secundo quovis die caro ipsis daretur, quodque Olaus animos eorum sedare studeret observando, lac hominibus

*) Saga Olafs Helga, MS. Arnæ membr. N. 61. I Fol. I den Suhmſke Afſkrift S. 48.

*) Saga Olafs Helga, MSt. Arna-Magnæan. membran. N. 61. in Fol. ex apographo Suhmiano p. 48.

Folk tienligſt. Altſaa var denne Afvexling i Koſten et Træk af Sigurd Syrs Huusholderſkhed. Thinget paa Oplandet, hvor de med Oluf beſlægtede Konger lovede ham deres Biſtand, hans Reiſe til Thronhiem, Jarlernes Foranſtaltninger og Slaget ved Neſie Kap. 34-49, vare ſlige offentlige Begivenheder, der ikke let gik af Minde. Desuden var ſamme Aar, Oluf kom til Thronhiem, Sighvat ſeilet did fra Island, og bleven Olufs Skald, uagtet denne ei bekymrede ſig ſynderligen om Digtekonſten. Sighvat var med i Slaget mod Jarlerne, og digtede derom ſtrax de ſaakaldte Neſie-Viſer, ſom Snorro omhyggeligen har benyttet. Ved Svend Jarls Død og Erling Skialgs Forlig med Oluf blev dennes Magt befæſtet. Vel var endnu den ſvenſke Oluf harmfuld over at have miſtet ſin Andeel af Norge, men han viiſte kun ſit fiendtlige Sindelag mod enkelte af den norſke Olufs Mænd; denne giorde Giengield, og begge Kongers Underſaatter lede ved afbrudt Handel og ved enkelte Streiferier. Biorn Stallar giorde desaarſag det Forſlag at ſlutte Fred, og erholdt ſelv det farlige Hverv at forſøge derpaa hos den ſvenſke Konge. Den omſtændelige Beretning 68-71, 76-81 om den Fiinhed, hvormed Underhandlingerne bleve drevne indtil Thorgeir Lavmands Kraftord giorde Udſlaget, er ſaare underholdende. Paalideligheden kan ſaa meget mindre omtvivles, da Biorn ledſagedes baade af Skalden Sighvat, hvis Vers ſkildre en Deel af Reiſens Hændelſer, og af Hialte Skeggeſen, Kriſtendommens ivrige Udbreder i Island. Kong Oluf havde kaldet ham til Norge, og ſom en Ven af Biorn, desuden en veltalende og ſnild Mand, blev den hemmeligſte Deel af Forretningerne ham overdraget, og efter vel udført Erinde reiſte han tilbage til Island Kap. 87. Hialte var gift med en Faſter til den Teit Isleiffſen, af hvem Are Frode fik ſaa mange af ſine Efterretninger. Hialtes egen Fortælling er derfor neppe gaaet giennem meer end een Mund før den blev nedſkrevet. Hos Snorro har denne Deel af Olufs Hiſtorie ſin egen Overſkrift Kap. 67. Upphaf fridgerdar sögu; og at juſt Hialtes Beretning ligger til Grund, beſtyrkes ved at Sighvats Vers og hvad dermed ſtaaer i Forbindelſe, ſienſynligen viſer ſig ſom en ſenere Tilſætning, hvilken dog i Flatøbogen er bleven indflettet paa det rette Sted i Fortællingen.

Imedens disſe Underhandlinger vared, ſøgte Oluf med Gruſomhed at indføre Kriſtendommen i Norges

nibus vulneratis quam maxime salutare esse. Hæc ergo cibi alternatio Sigurdi Syri parcimoniæ erit adscribenda. Comitium in terræ interioribus habitum, in quo Reges Olao cognati suum ei auxilium promittebant, profectio ad Nidarosiam, Comitum molimina, pugnaque apud Nesiam capp. 34-49, publica erant eventa, quæ non facile oblivione premebantur. Præterea eodem anno, quo Olaus Nidarosiam veniebat, Sighvatus ab Islandia eo navigaverat, Olaique poëta evaserat, licet idem poësi non multum tribueret. Sighvatus proelio inter Comites conserto ipse adfuit, atque de eo cantica Nesiensia (quæ dicuntur) confecit, a Snorrone in usum diligenter conversa. Morte Suenonis Comitis, et Erlingi Skialgii cum Olao conciliatione hujus potestas vehementer firmata est. Ringebatur quidem Suecus Olaus, quod suam Norvegiæ partem amisisset; sed idem hostilem suum animum unice exhibuit adversus singulos Olai viros; hoc vero par pari referente, utriusque Regis cives interrupto commercio et specialibus populationibus haud parum damni faciebant. Hac de causa Biörno aulæ magister pacem proposuit, lubricasque illas partes sibi demandatas accepit, ut apud Regem Suecum periculum hujus rei faceret. Longa relatio capitibus 68-71, 76-81 contenta de calliditate, qua ista negotia agebantur, donec nervosa Thorgeiri nomothetæ oratio rem conficeret, animum lectoris jucunde admodum detinet. Narrationis veritas tanto minus dubitari potest, cum Biörnonem comitarentur et poëta Sighvatus, cujus versus partem pingunt eorum quæ in itinere eveniebant, et Hialtius Skeggii filius, fervidus ille fidei Christianæ in Islandia propagator. Rex Olaus eum ad Norvegiam vocaverat, et, cum hinc Biörnonis amicus, illinc eloquens et callidus vir esset, abstrusissima negotiorum pars ei demandabatur, idemque re bene gesta ad Islandiam revertebatur, c. 87. Uxorem duxerat Hialtius amitam Teitii Isleifidæ, cui Arius Multiscius tot relationes debebat. Ipsa erga Hialtii narratio vix nisi per unam traducem fando propagata fuit, ante quam scripto consignaretur. In Snorrone hæcce pars Historiæ Olai proprium habet titulum c. 67: Upphaf Fridgerdar sögu; fundamentumque fuisse Hialtii narrationem, eo confirmatur, quod versus Sighvati, et quicquid cum illis junctum est, aperta additamenti serioris habet indicia, quod tamen in Codice Flateyensi justo narrationis loco insertum est.

Hæ negotiationes dum agebantur, studuit Olaus non sine crudelitate in partibus Norvegiæ interi-

Norges Opland. De fem Smaakonger der vilde modsætte sig ham bleve overrumplede; paa den farligste af dem, Rærek, bleve Øinene udstukne, og de Forsøg denne siden giorde paa at hævne sig vare forgiæves. Rærek's Hændelser maatte blive Islænderne des noiere bekiendte, da han tilsidst blev fort over til Øen, og der tilbragte sine tre sidste Leveaar K. 72-74, 82-86; et Vers af Ottar Svarte omtaler de fem Kongers Fangenskab Kap. 74.

Uagtet Thinget i Upsala havde besluttet Ægteskabet mellem Prindsesse Ingegerde og Oluf, blev det dog forhindret ved den svenske Konges Had 88-91. For at fremskynde Sagen foretog Sighvat en Reise til den Gothlandske Jarl Rognvald, hvis Minde han i et Qvad har forplantet til Efterkommerne Kap. 92.

Følgen af denne Reise blev, at, da den svenske Konge havde lovet Prindsesse Ingegerde til Kong Jarisleif i Holmgaard, samtykkede Kong Oluf Haraldsen paa Sighvats Anbefaling i at ægte den skionne Astrid, den svenske Konges ægte Datter, der var kommen at besøge Jarlen. Denne førte strax Prindsessen til ham, og Ingegerde undrog Jarlen for sin Faders Hevn, ved at tage ham med sig til Holmgaard.

Frygt for den svenske Konges Vrede bragte en anden gothlandsk Høvding, Lavmand Emund, til at vække et Oprør, der endtes med at den svenske Konge maatte dele Riget med sin Søn og slutte Forlig med den norske Konge, Kap. 93-96. Alt hvad der i disse Begivenheder angaaer Astrids Ægteskab med Kong Oluf, staaer i saa noie Forbindelse med Sighvats Virksomhed, og med hvad hver Mand i Norge maatte vide, at man ei kan tvivle om dets Paalidelighed. Lavmand Emunds Historie derimod fremstiller en Statsomveltning, hvoraf ikkun det endelige Resultat havde Indflydelse paa de Norske. Den er underholdende at læse, men om end ikke i og for sig selv utrolig, dog neppe fri for Udpyntninger; thi det var dog et underligt Tilfælde, at af den svenske Konges trende vigtigste Raadgivere den ene ei kunde ret see, den anden ikke tale, og den tredie ikke høre. I øvrigt kunde de tvende islandske Skalde Gitzor Svarte og Ottar Svarte, der opholdt sig hos den svenske Konge (Kap. 69), og af hvilke den sidste siden gik i Olufs Tieneste (Kap. 120), have bragt deres Landsmænd disse Efterretninger.

terioribus religionem Christianam propagare. Quinque reguli, qui ipsi se opponebant, opprimebantur; Ræreko, a quo summum erat Olao periculum, oculi expuncti sunt, et frustra fuere sequentia hujus se ulciscendi conamina. Fata Ræreki non poterant non Islandis bene noti esse, cum ille postremum ad hanc insulam transduceretur, ibique tres ultimos vitæ annos ageret, capp. 72-74, 82-86. Versus aliquis Ottari Nigri quinque Regum captivitatem c. 74. canit.

Licet comitium Upsalense conjugium inter Ingigerdam et Olaum decreto sanxisset, impeditum tamen hoc fuit Regis Suecici odio, c. 88-91. Ad hanc rem adproperandam Sighvatus iter suscepit ad Comitem Gothlandicum Rognvaldum, cujus memoriam ille c. 92. ad posteros propagavit.

Sequebatur ex hoc itinere, ut, cum Rex Suecus Regi Holmgardico virginem regiam Ingigerdam promisisset, Rex Olaus Haraldi fil., commendante sponsam Sighvato, pulchram Astridam, spuriam Regis Suecici filiam, qvæ ad Comitem visendum venerat, uxorem sumere in animum induceret. Hic sponsam mox ad illum adduxit, atque Ingigerda Comitem ultioni parternæ, Holmgardiam eum secum ducendo, subtraxit.

Metus, ne Rex Svecus ipsi succensuisset, Optimatem alium Gothlandicum, nomothetam Emundum, impulerat, ad seditionem excitandam, quæ ita finiebatur, ut Rex Svecus cogeretur regnum cum filio suo partiri, et cum Rege Norvegico inducias inire, capp. 93-96. Quæ in hisce eventis cum matrimonio Astridæ et Regis Olai cohærent, omnia cum Sighvati moliminibus, cumque iis, quæ cuivis Norvego nota esse debebant, adeo arcte cohærent, ut de certa eorum fide dubitari nequeat. Historia contra nomothetæ Emundi conversionem politicam repræsentat, cujus non nisi summa et sequelæ vim aliquam in Norvegos exserebant. Ad legendum ea gravis, ad cogitandum frugifera est; verum si vel non per se incredibilis, vix tamen exornationibus libera censenda; nam mire certe eveniebat, quod ex tribus gravissimis Regis Suecici consiliariis unus non bene cernere, alter non loqui, tertius audire non poterat. Cæterum haud improbabile est islandicos vates Gitzorum Nigrum et Ottarum Nigrum, qui apud Regem Suecum versabantur (cap. 69), et quorum posterior Olao deinceps suam operam addicebat, (cap. 120) cum civibus suis has relationes communicasse.

For-

Inter-

Fortællingens Gang afbrydes nu ved nogle Efterretninger om Orkenoernes Bebyggelse af Nordmænd og en udførlig Fremstilling af Stridighederne mellem de orkenøske Jarler, hvis Følge blev, at Kong Oluf fik Overherredømmet over Øerne. Noget heraf var allerede i det Foregaaende*) bleven fortalt, adskilligt gientages i det Følgende**). Da nu desuden dette hele Stykke er udeladt baade af den Pergamentscodex af Snorros Værk, som Torfæus har kaldet Jofraskinna***) og af Flatøbogen, og det stemmer ordret overeens med Begyndelsen af Orkneyingasaga****), hvor det noie hænger sammen med det Følgende; kunde man bringes til at antage denne Jarle Saga Kap. 99-109 for et i Snorros Værk senere indskudt Stykke. Men paa den anden Side findes dette i de fleste Haandskrifter af Heimskringla, ligeledes i de Codices, der indeholde blot Oluf den Helliges Saga.

Dette Tillæg røber mere Omhyggelighed, end Afskriverne pleiede at anvende, paa hvad de tilføiede deres Haandskrifter; thi baade maatte her den korte Fremstilling være bleven udeladt af Jarlernes Forhold til Kong Oluf, som findes i Jofraskinna, desuden og de gienstidige Henviisninger blevne tilføiede, hvorved Stykket forbindes med det Foregaaende og Efterfølgende. (Kap. 103, 110, 112, 117). Hertil kommer at den hele Fortælling er meget troværdig, vigtig nok til at optages, og angik just klogeligen udførte Underhandlinger, ved hvilke Snorro gierne pleier at dvæle. Det er altsaa rimeligt, at det er Snorro selv, der har indlemmet dette Stykke af Jarlesagaerne i de norske Kongers Historie.

De nærmest følgende Begivenheder indeholde deels Olufs Bestræbelser for overalt at indføre Kristendommen, deels hans Stridigheder med enkelte Høvdinge. Hvad det første angaaer, medfører Fortællingen herom selv tilstrækkelige Grunde for sin Paalidelighed; thi hvad der læses Kap. 113-115, 117-120, 129 er baade frit for alt Legendeagtigt, hvilket i senere Beretninger vilde have indblandet sig, og indeholder saa mange indtil det enkelte malende Træk, der ikke let lade sig digte. De tvende Magnaters Erling Skialgsens (122, 125-127) og Einar Tambeskiælvers (121, 130) Adfærd mod Kon-

*) Harald Haarf. S. Kap. 22. Hakon den Godes S. Kap. 4, 5. Oluf Hell. S. Kap. 87.

**) Oluf Hell. S. Kap. 112, 117.

***) Den Kiøbenhavnske Udgave af Snorros Værk 2 D. S. 161 Note 1.

****) Sagabibliothek I D. S. 230.

Interrumpitur jam narrationis series nonnullis de insularum Orcadensium frequentatione per Norvegicos colonos, atque longa descriptione controversiarum inter Comites Orcadenses gestarum, ex quibus sequebatur, ut Rex Olaus Orcadum dominus evaderet. Ex his quædam in præcedentibus jam narrata erant*), quædam in sequentibus repetuntur**). Cum præterea tota hæc sectio in Codice pergameno operis Snorroniani, quem Torfæus Jofraskinnam***) nuncupat, et in Codice Flateyensi prætermissa sit; cumque initio Orkneyinga-Sagæ****) verbotenus consentiat, ibique cum sequentibus arcte cohæreat; induci aliquis posset, ut crederet, Sagam horum Comitum, capp. 99-109, sectionem esse, Snorroniano operi serius insertam. Sed ex altera parte invenitur eadem in plerisque Heimskringlæ Codicibus, uti in plerisque libris MStis, qui Sagam Olai Sancti continent.

Hocce additamentum plus curæ prodit, quam impendere solebant librarii iis, quæ a se descriptis subjiciebant; nam hic et brevis repræsentatio Comitum ad Regem rationis, quæ in Jofraskinna reperitur, prætermitti debebat, et mutuæ adjici allegationes, quibus hæcce sectio cum antecedentibus et sequentibus jungeretur (capp. 103, 110, 112, 117). Accedit, quod tota narratio uti fide prorsus digna, ita satis gravis, adoptari merebatur, cum negotiationes exponeret prudenter peractas, quibus Snorro solet immorari. Probabile ergo est, ipsum Snorronem hanc partem Sagarum istorum Comitum Historiæ Regum Norvegicorum inseruisse.

Quæ jam sequuntur eventa, sunt partim molimina Olai, quibus religionem Christianam ubique stabilire conabatur, partim ejus cum singulis Optimatibus controversiæ. Prius quod attinet, sufficientia veritatis indicia impressa sibi habet ipsa narratio; nam quicquid legitur capp. 113-115, 117-120 & 129, uti nil fabulosi immixtum habet, quod in serioribus relationibus certe non defuisset, ita tot graphicos et in singula euntes prodit ductus, qui non facile fingi poterant. Modus, quo duo Magnates Erlingus Skialgsen (c. 122, 125-27) et Einarus Tambeskielver (121, 130) in Regem se gere-

*) Saga Haraldi Pulchricomi, c. 22. S. Haconis Boni, capp. 4, 5. S. Olai Sancti c. 87.

**) S. Olai Sancti, c. 112, 117.

***) Cfr. Editio Havniensis operis Snorroniani P. 2. pag. 161. not. I.

****) Sagabibliothek. P. I. pag. 230.

Kongen, samt dennes Forhold til de trodsige Høvdinge i Nordlandet (112, 123, 124, 128, 132, 143, 144, 150) er fortalt med Klarhed og Omstændelighed. Islænderne maatte faae desnøiagtigere Efterretninger om disse Begivenheder, da adskillige Mænd af Øens anseeligste Slægter en Tidlang opholdte sig ved det norske Kongehof. Oluf havde nemlig, for at udvide Kristendommen og sit Rige, omhyggeligen søgt Forbindelser med Islænderne. Naar anseelige Folk kom med Kiøbmandsskibene til Throndhiem, bleve de paa det Bedste modtagne i Kongens Gaard; til andre af Landets Høvdinger sendte Kongen selv Gaver; og disse Mænd, der vel vare nidkiære over deres Uafhængighed, men dog fandt stor Behag i at kunne paa Althinget fremvise de kongelige Gaver, og fortælle hvor hæderligen de i Udlandet vare blevne modtagne, gik gierne for deres Person i Kongens Tieneste. Snorro nævner blandt dem, der besøgte Kongen, Thorkel Eiolfsen, Thorleik Bollesen *), Thord Kolbeinsen **), Thord Barkersen ***), Thorgeir Havardsen og Thormod Kolbruneskald ****) (Kap. 133). Da Oluf troede at have vundet de Mægtigste i Landet, sendte han Thorarin Nefiulfsen derhen, som paa Althinget først foreslog at overlade Kong Oluf en Øe, der hedte Grimsøe og laae uden for Øfiorden. Da dette Forslag var faldet igiennem, efter at den forsigtige Einar, Gudmund den Mægtiges Broder, havde bemærket, at denne Øe var stor nok til at kunne ernære en heel Krigshær; indbød Thorarin Landets Høvdinge til at besøge Kongen i Throndhiem. Disse fandt det betænkeligt at forlade Landet paa eengang, og give sig i den herskesyge Konges Vold, men de besluttede dog at sende nogle i deres Sted, Kap. 134-135. I denne Anledning var det, at Stein Skafte Lavmands Søn, Thorrod Snorro Godes Søn, Geller Thorkel Eiolfsens Søn, og Egill Siduhalls Søn kom til Olufs Hof i hans tiende Regieringsaar (138), da Kong Knud havde begyndt sine Underhandlinger med de misfornøiede Norske. Geller blev næste Aar sendt hiem med det Forslag til Islænderne, at antage de norske Love og betale Kong Oluf Skat. De tre andre bleve til deres store Fortrydelse holdte tilbage som Gidsler (146). Stein kunde ei bare sig for

gerebant, rationesque, quæ Regem atque contumaces Nordlandiæ Optimates intercedebant (112, 123, 124, 128, 132, 143, 144, 150), clare et operose narrata sunt. Non poterant non Islandi accuratas de his eventis relationes accipere, cum plures viri ex nobilissimis insulæ gentibus in aula Regum Norvegicorum diu morati fuissent. Olaus nempe, quo religionis Christianæ, uti quoque regni sui, fines extenderet, cum Islandis vincula nectere sedulo studuerat. Quando viri nobiles navibus mercatoriis Nidarosiam visebant, in palatio Regio optime excipiebantur; aliis terræ Optimatibus Rex ipse dona mittebat; atque iidem, suæ quidem independentiæ valde tenaces, sed in comitio tamen generali dona Regia ostentare, et, quam honorifice inter exteros excepti essent narrare, ambitiose cupientes, suam ipsi operam Regi lubenter addicebant. Inter eos, qui Regem visebant, nominat Snorro Thorkelem Eiolfsen, Thorleikum Bollesen *), Thordum Kolbeinsen **), Thordum Barkersen ***), Thorgeirum Havardsen, et Thormodum Kolbrunaskald ****) (c. 133). Cum Olaus crederet, se potentissimos ibi viros ad suas partes pertraxisse, misit eo Thorarinum Nefiulfsen, qui in comitio generali proposuit, ut insula Grimsöe extra Öfiordum Regi traderetur. Repulso hoc consilio, quod Einarus Gudmundi Opulenti frater scite observasset, istam insulam sat magnam esse ad integrum exercitum alendum, Thorarinus terræ Optimates invitavit, ut Regem Nidarosiæ viserent. His non integrum videbatur, simul insulam relinquere, et imperiosi Regis potestati se committere; sed iidem tamen decrevere alios suo loco mittere, capp. 134-135. Hac occasione factum, ut Steno Skaptii nomothetæ filius, Thorrodus Snorronis Curionis fil., Gellerus Thorkeli Ejolfidæ fil., et Egillus Siduhalli fil. ad Olai aulam 1omo imperii ejus anno venirent, c. 138, eo ipso tempore, quo Canutus suas cum Norvegis, quos conditionis suæ pigebat, negotiationes incipiebat. Anno sequente Gellerus domum missus est, Islandis eam conditionem propositurus, ut leges Norvegicas adoptarent, Regique Olao tributum solverent. Tres cæteri, ægerrime quidem id ferentes, ut obsides, retenti sunt, c. 146.

Steno

*) Om disse to see Laxdælasaga.

**) Om ham findes meget i Sagaen om Biørn Hitdælakappe.

***) Hans Genealogie i Landnama S. 29.

****) Disse tvendes Bedrifter fortæller Fostbrødresaga.

*) De duobus hisce viris cfr. Laxdæla-Saga.

**) De eo multa leguntur in Saga de Biörnone Hitdælakappa.

***) Ejus genealogiam exhibet Landnamabok p. 29.

****) Res gestas horum duumvirorum Fostbrödresaga enarrat.

for at udgyde sin Harme, baade i bunden og ubunden Stiil, og da han mærkede Kongen havde faaet Nys derom, løb han bort fra Kongegaarden, slog en af Kongens Fogeder ihiel, der vilde anholde ham og tyede til Erling Skialgsens Datter Ragnhild, hvem han havde viist en Tieneste. Hun bevægede sine Frænder til saa kraftigen at tale Steins Sag, at denne fik Lov at forlade Norge; han drog til Kong Knud, hos hvem han længe opholdt sig (148). Thorrod var saa kied af at være mod sin Villie tvungen til at blive i Kong Olufs Følge, at han tilbød sig at giøre en meget farlig Reise for at indkræve Skat i Jæmteland, hvilken udforligen beskrives (151). Egil Sidehalls Søn ledsagede Oluf paa Toget til Dannmark, hvor han paadrog sig Kongens Forbittrelse ved at give nogle Fanger Frihed. I Flatøbogen findes en udforlig Fortælling herom col. 382-385, hvoraf Snorro har givet et Udtog Kap. 165. Disse trende Gidsler af Islands anseeligste Familier, der saaledes toge virksom Deel i Begivenhederne i Olufs sidste Regieringsaar, maatte bringe noiagtige Beretninger herom tilbage. Man finder derfor i denne Konges Historie en synchronistisk Orden temmelig noie fulgt i Fortællingen; hvilket, efter Snorros eget Vidnesbyrd, især maa tilskrives Are Frodes Undersøgelser Kap 189. De samtidige Tildragelser paa Færøerne 136, 145, 152-153, ere fortalte efter Færeyingasaga eller rettere udskrevne af denne*). En anden skriftlig Kilde, som Snorro har benyttet (174) og vi endnu have tilbage er Raudulfs Thattr. Da Tildragelsen ei havde vigtige Følger, havde vel neppe Snorro omtalt den, hvis han ei just havde taget Hensyn til den udforlige Fortælling derom, som desuden ifølge indvortes Grunde maa være ældre end Snorro **).

Steno temperare sibi non potuit, quin ligata pariter ac soluta oratione suam indignationem exprimeret; quod cum Regi suboluisse animadverteret, ab aula profugit, præfectum aliquem Regium, qui fugam impedire volebat, trucidavit, et ad Ragnhildam se contulit Erlingi Skialgsenii filiam, a qua antea bene meritus fuerat. Hujus cognati, poscente Ragnhilda, Stenonis causam tanta vi propugnabant, ut illi permitteretur e Norvegia discedere; inde ad Regem Canutum venit, et apud eum diu commoratus est, c. 148. Thorrodum tantopere piguit, quod Olaum sequi invitus cogebatur, ut comitem se sponte offerret itineris valde periculosi ad tributum in Jemtia exigendum, quod iter c. 151 longe describitur. Egillus Siduhalli filius Olaum in expeditione ad Daniam comitabatur, in qua captivis quibusdam libere dimittendis Regis iram contraxit. In Codicis Flateyensis col. 382-85. longa reperitur de his relatio, cujus epitomen Snorro cap. 165 dedit. Tres isti ex opulentissimis Islandiæ familiis obsides, qui ultimis imperii Olai annis eventuum magna pars ipsi erant, exactas de illis relationes domum reportasse censendi sunt. Ideo quoque in hujus Regis historia synchronisticus ordo diligenter servatur, quod, teste ipso Snorrone, curæ Arii Multiscii præcipue debetur, c. 189. Eventa insularum Færeyensium, ad idem tempus pertinentia, c. 136, 145, 152-53, juxta Færeyingasagam narrantur, sive potius ex ea exscriptæ sunt *). Alius fons scripto consignatus, quo Snorro usus est c. 174, quemque etiam nunc superstitem habemus, est Raudulfs þáttr. Cum res ipsa non admodum graves haberet sequelas, Snorro illam vix commemorasset, nisi ad ipsam longiorem de ea relationem respexisset, quæ præterea ex internis rationibus Snorrone antiquior credi debet **).

Ogsaa hos Knud den Mægtige opholdt adskillige Islændere sig. Vi have allerede nævnet den islandske Lavmands Søn Stein. Sighvat Skald besøgte hans Hof, og qvad Sange til hans Ære, hvoraf Snorro anforer adskillige Vers ***); dog vilde Sighvat af Forkierlighed for Oluf ei gaae i Knuds Tieneste ****). Desuden nævnes som hans Skalde

Apud Canutum Opulentum etiam aliquot Islandi morabantur. Nominavimus jam Stenonem nomothetæ Islandici filium. Sighvatus poëta aulam ejus visebat, et in ejus honorem canebat carmina, ex quibus Snorro aliquot versus citat ***); idem tamen Olaum herum præferens Canuto suam operam ****) addicere noluit. Præter hunc dicuntur

*) Sagabibliothek, I Deel, S. 185.

**) See Sagabibliothek 3 D. S. 299.

***) Kap. 140, 155, 156, 157, 159 jevnfør Knytlingasage. Kap. 16, 17, 19. Langebek scriptores rer. Dan. vol. 2. p. 279. Thorkelin fragments of English and Irish history p. 24.

****) Snorro Kap. 170.

*) Sagabibliothek, P. I. pag. 185.

**) Sagabibliothek, P. 3. pag. 299.

***) Capp. 140, 155, 156, 157, 159. Cfr. Knytlingasaga. Capp. 16, 17, 19. *Langebek* Scriptores rerum Danicarum Vol. 2. p. 279. *Thorkelin* Fragments of English and Irish history p. 24.

****) Cap. 170, apud Snorronem.

Skalde Berſe Torfeſen *), Ottar Svarte**), Halvard Hareksbleſe ***) og fremfor alle Thorarin Loftunge ****).

Midten af Olufs Regiering ſynes ei at have givet Skaldene noget Emne. Snorro anfører blot nogle Linier af et ſenere Digt af Arnor Jarlaſkald om Olufs ſtrenge Fremfærd i Oplandet (Kap. 129). Toget til Danmark foranledigede nogle Vers af Sighvat*****), men neppe noget ſæreget Hædersdigt. Derimod fremkaldte de ſidſte Begivenheder i Kongens Liv flere endnu opbevarede Mindevers. Sighvat bevidner, at det var Kongens ſtrenge Retfærdighed der havde opvakt Folkets Misfornøielſe med ham ******). Da Oluf kort før ſin Flugt fra Norge overrumplede den tappre og mægtige Høvding Erling Skialgſen, qvad nysnævnte Digter, der forhen oftere havde ſunget om denne ſin Velynder *******), et Qvad til hans Erindring ********). En anden af Kongens mægtigſte Modſtandere, Kalf Arneſen, er bleven beſunget af Biarne Guldbraa-Skald *********). Med den unge Hakon, der blev Kong Knuds Jarl i Norge, fulgte blandt andre Islændere en ved Navn Jokul, der ſtammede fra en anſeelig Slægt i Vatnsdalen; han blev ſat til at ſtyre Skibet Veſund, ſom Kong Oluf forhen havde havt, men blev ſiden overrumplet af Olufs Folk og dræbt efter Kongens Befaling; af hans Vers ere et Par blevne optegnede **********).

Flere troe Mænd ledſagede den landflygtige Konge til Rusland; der blev hans Søn opfoſtret, ſom ſiden kom paa Thronen. Man kunde da ei om denne Reiſe ſavne paalidelige Efterretninger. Olufs Tilbagetog, Indfald i Norge, og Slaget ved Stiklestad, vare ſlige Hovedbegivenheder, der ſtrax maatte ſporges, og ſaavel for deres egen Skyld ſom for Følgerne længe blive erindrede. Slagets Gang er fortalt med Omſtændelighed og Klarhed. Oluf havde

*) Snorro Ol. H. S. K. 140. Knytlingaſaga 19.
**) Sn. O. H. S. K. 160. Knytlingaſaga K. 8. 10. 12. 13.
***) Knytlingaſaga Kap. 8.
****) Snorro O. H. S. Kap. 182. Knytlingaſaga Kap. 19.
*****) Snorro Ol. Hell. S. Kap. 154, 159.
******) Kap. 192.
*******) Kap. 21.
********) Kap. 186.
*********) Kap. 187, 194, 240; i Magnus den Godes Saga Kap. 6, 15, 37. Flatsbogen Col. 505.
**********) Kap. 193.

cuntur sequentes poëtæ illi inserviisse: Bersius Torfesen*), Ottarus Svarte**), Halvardus Hareksblese ***), et præcipue Thorarinus Loftunge ****).

Media pars regiminis Olai vatibus canendi materiem non suppeditasse videtur. Snorro modo lineas nonnullas citat serioris ab Arnoro Jarleskald confecti poëmatis de Olai in partibus regionis interioribus exhibita severitate, c. 129. Expeditio ad Daniam nonnullas Sighvati strophas *****), vix autem singulare aliquod carmen panegyricum, provocavit. Ultima contra vitæ Regis eventa pluribus versibus hodieque superstitibus argumentum suppeditarunt. Testatur Sighvatus, severam Regis justitiam fuisse, quæ populi adversus ipsum iram excitasset ******): Cum Olaus brevi ante suam e Norvegia fugam Optimatem fortem non minus quam potentem Erlingum Skialgsen opprimebat, poëta nuper laudatus, qui sæpe antea de hoc suo fautore *******) cecinerat, carmen in ipsius memoriam ********) confecit. Alius ex potentissimis Regis adversariis, Kalfus Arnesen, a Biarnio Guldbrarskald (aureis superciliis poëta) decantatus est **********). Juvenem Haconem, qui Regis Canuti in Norvegia Comes evasit, comitabatur præter alios Islandos aliquis nomine Jökul, ex nobili in Vatnsdalia gente oriundus. Ei ad gubernandum demandata est navis Vesund, quam Rex Olaus antea habuerat; sed idem postea ab Olai sociis oppressus et Rege jubente trucidatus est. Ex ejus versibus unus et item alter memoriæ est proditus **********).

Regem exulem plures fidi viri ad Russiam sequebantur, ubi quoque filius Regius, ad quem deinceps rerum summa devenit, educabatur. De hoc itaque itinere relationes certæ deesse non poterant. Olai reditus, ejus in Norvegiam invasio, proeliumque Stiklestadense, eventa erant principalia et quidem ejusmodi, quæ mox fama vulgari, et propter eorundem sequelas memoria diu teneri deberent. Pugnæ istius tenor uti longe ita lucide expo-

*) Snorronis Saga Olai Sancti, c. 140. Knytlingasaga 19.
**) Snorr. ibd. c. 160. Knytlingas. c. 8. 10. 12. 13.
***) Knytlingasag. c. 8.
****) Snorr. cap. 182. Knytlingas. c. 19.
*****) Snorr. Saga Ol. Sancti c. 154, 159.
******) C. 192.
*******) Cap. 21.
********) Cap. 186.
*********) C. 187, 194, 240; in Saga Magni Boni c. 6, 15, 38; Codice Flateyensi Col. 505.
**********) C. 193.

havde trende islandske Skalde med sig: Thormod Kolbrunskald, Gissur Guldbraa-Skald og Thorfind Munn; han bød dem staae inden for den Skioldborg af tappre Mænd, der skulde forsvare ham, for at de selv kunde see, hvad der tildrog sig under Kongen, saa at de ikke havde nødig at høre det af andres Mund, de siden skulde fortælle og besynge*).

Hver af Skaldene fremsagde strax en Strophe, som Forberedelse til deres Qvad til Kongen, og Snorro, der anforer disse Vers, lægger til, at Hæren strax lærte dem uden ad; hvilket er et uaftvisteligt Bevis paa, hvor sædvanligt det var at improvisere selv under Vaabenbrag, hvor udbredt Sandsen var for Digtekunsten, og endelig, at den Maneer, hvori disse Vers vare digtede, maa til den Tid have været yndet som Folkepoesie. Ligesaa mærkeligt er det, at Thormod Kolbrunskald, den Morgen Slaget skulde gaae for sig, vakte Kongens Hær til Kampen, ved at istemme det gamle Biarkemaal, den Sang hvormed Hialte skal have vakt Hrolf Krages sovende Kæmpere. Da Sangen var ude, takkede Folket ham for den, og fandt at den passede til Tid og Sted. Olufs Krigere kiendte altsaa den gamle danske Sang, om hvad der for 400 Aar siden havde tildraget sig med en Leire-Konge; og uagtet den i sig selv var et ondt Varsel, bleve de tilfredse med den, fordi den mindede om, hvorledes en elsket Konges Mænd havde stredet for ham indtil Døden. — Slagets Gang er bleven besunget i det mindste i tvende Liigsange over Oluf; af Thord Siarcksen**) og Sighvat; af den Sidstes Vers anforer Snorro adskillige i Skildringen af Slaget***). Han bemærker derhos imod Sædvane, i hvilken Smag Sighvat havde digtet denne Sang****), og sigter uden Tvivl derved til følgende Legende*****): Da Tiden nærmede sig paa hvilken Gud vilde tage Sighvat til sig, begyndte denne at digte et Drape om Oluf den Hellige, han var just den Gang landet ved Øen Selia. Da hendte det sig at en Bonde oppe i Landet blev noget syg; hans Kone sad bedrøvet hos ham, men da Bondens Kræfter svandt mere og

*) Kap. 218.

**) Kap. 160.

***) Kap. 224, 225, 236, 237, 239, 240, 248.

****) 224: ok stælti eptir uppreistar sögo.

*****) Den findes i Flatsbogen col. 515, og i en anden Bearbeidelse af Olufs Levnet cod. Arnæ 77. i Fol., Ms. Suhm. 727 i fol. S. 834; paa første Sted nævnes blot Sigurds Saga, paa sidste Sigurd Fofnesbane.

expositus est. Habebat secum Olaus tres poëtas Islandicos: Thormodum Kolbrunarskald, Gissurum Guldbrárskald et Thorfinnum Munn; illos jussit intra aciem virorum fortium clypeis vallatam, ipsum defensuram, stationem habere, ut, quæ duce Rege evenirent, ipsi cernerent, nec opus haberent, quæ dein narraturi vel cantaturi essent, ab aliis fando comperire *).

Poëtarum quisque mox stropham, ceu prooemium sui in Regem Panegyrici, pronunciavit; additque Snorro, hos versus citans, quod exercitus mox illos edidicerit; argumento sane supra omne dubium evecto, quam solitum tunc esset carmina vel inter armorum strepitus in procinctu facere, quam vulgatus esset sensus poëticus, et quantopere, ut poësi populari accommodati, vulgo placuerint moduli, quibus isti versus compositi erant. Nec minus memorabile est, quod isto mane, quo proelium conserendum esset, Thormodus Kolbrunarskald, agmen Regium ad pugnam excitabat vetus Biarkemál præcinendo, carmen videlicet, quo dicebatur Hialtius dormientes Rolfi Kragii bellatores excitasse. Cantico finito, agmen gratum animum testabatur poëtæ, id quippe in tempore et loco factum agnoscens. Noverant ergo Olai militis vetus illud carmen Danicum de Regis Lethrici ante 4 secula fatis; et licet per se malum contineret omen, illi tamen auscultare amabant, quia monebat, quomodo viri Regi amato fide addicti pro eo ad mortem certassent. Proelii vices omnisque ratio cantatæ fuere saltim in duobus threnis de Olao, Thordi nempe, Siareko nati **), et Sighvati; ex posterioris carmine Snorro in pugnæ delineatione aliquot versus citat ***). Observat insuper præter solitum, quem tenorem Sighvatus in eo fuerit secutus ****), respiciens sine dubio piam fabulam *****), quæ sic habebat: "Cum tempus propius accederet, quo Deus Sighvatum terræ subtrahere volebat, incepit poëta drapam componere de Olao Sancto, qui tum quidem ad insulam Seljam appulerat. Accidit forte, ut colonus in parte terræ interiori graviter ægrotare inciperet. Uxor ægri lecto assidebat; sed cum hominis vires magis magisque

*) C. 218.

**) C. 160.

***) C. 224, 225, 236-40, 248.

****) C. 224: ok stællti eptir Uppreistar Sögo.

*****) Habetur in Cod. Flateyensi Col. 515, et in alia Vitæ Olai recensione Cod. Arnæ 77. A. in Fol.; in Cod. Suhmiano 727. Fol. p. 834; in priori loco nominatur modo Saga Sigurdi, in posteriore Saga Sigurdi Fofnicidæ.

og mere hen, aabenbaredes Kong Oluf for Konen og sagde: vi skulle skifte Arbeide, du skal gaae til min Skald Sighvat, og jeg vil sidde ved den Syge. Siig til Sighvat, at jeg vil ikke, at han indretter det Drape han digter om mig efter Sigurds Saga, hellere maae han indrette det efter Opstandelses-Sagaen. Konen drog til Sighvat og fortalte ham dette, imidlertid blev Manden helbredet af Hellig Oluf.

Efter Beskrivelsen over Slaget ved Stiklestad findes i de trykte Udgaver et Kapitel om Harald Sigurdsens Undvigelse, hvori tillige denne Saga anføres. Denne Citation maatte hentyde paa en af Snorro uafhængig Fremstilling af Harald Haardraades Historie, hvis ei de til den kiøbenhavnske Udgave føiede Varianter lærte, at dette Kapitel findes kun i en Papircodex og er forfattet af en Afskriver, der har tilføiet sin Hiemmel. Et andet Tillæg til Beskrivelsen over Slaget, som skyldes Snorro, er den udførlige Beretning om Thormod Kolbrunskalds Endeligt, Kap. 246-247. Hans fuldstændige Levnetsbeskrivelse findes i Fostbrødresaga *); hvoraf der gives forskiellige Recensioner. At Snorro har hentet sine Efterretninger fra denne Saga, bliver saa meget rimeligere, da han siger, efter at have fortalt Skaldens Død: "og saaledes endes hvad der er at fortælle om Thormod;„ hvilket pleier at antyde, at en vidtløftig Fortælling er bragt til Ende.

Den dræbte Konges Venner vare tilbøielige til at betragte ham som Martyr og Helgen; og da Kong Svends haarde Love havde vakt almindelig Misfornøielse, begyndte man, inden et Aar var omme, i Throndhiem at mumle om Jertegn, der skete i hans Navn. Einar Tambeskielver, der var forbittret over, at Knud ei havde giort ham til Norges Jarl, var den første blandt Høvdingerne til at erkiende Olufs Helligheд. Selv de der havde fegtet mod Kongen i Slaget, da de mærkede, hvorledes den ny Tingenes Orden mishagede Folket, vare villige til at hædre den døde Oluf; ja endog hans Banemand Thorer Hund fortalte, at Draaber af Kongens Blod havde lindret hans Saar (Kap. 242). Olufs Hofbiskop Grimkell blev hentet til Throndhiem; han lod Kisten med Høitidelighed optage, fandt Liget friskt og vellugtende, og paastod, at Kongens Haar og Skiæg imidlertid havde

*) Sagabibliothek, I D. S. 159.

gisque decrescerent, Rex Olaus uxori se manifestavit, dicens: mutemus age invicem laboris vices, tu meum poëtam Sighvatum adibis, ego ægroto adsidebo. Dic Sighvato, me nolle ut drapam, quam de me canit, juxta Sagam Sigurdi, sed potius ad exemplar Sagæ Restitutionis componat. Mulier Sighvatum adiit, hocque ipsi narravit; interea maritus ab Olao Sancto sanatus est.„

Post descriptionem pugnæ Stiklestadensis invenitur in editionibus prelo vulgatis caput de fuga Haraldi Sigurdsenii, in quo simul hæc Saga citatur. Credi posset hæc citatio recensionem Historiæ Haraldi Severi Snorroniana diversam innuere, nisi lectiones variantes editioni Havniensi subjectæ docerent, hocce caput non nisi in uno Codice chartaceo reperiri, deberique librario, qui auctoritatem quam sequeretur, apponere non neglexerit. Aliud ad proelii descriptionem additamentum, quod Snorroni debetur, est longa narratio de vitæ exitu Thormodi Kolbrunarskald, c. 246-47. Ipsa ejus vita copiose descripta in Fostbrædrasaga *), cujus recensiones habentur variæ, reperitur. Snorronem ex hac Saga suas relationes petiisse, eo probabilius est, cum narrata poëtæ morte subjiciat: "sicque finiuntur, quæ de Thormodo narranda habeo;„ quod innuere solet, longam narrationem finitam esse.

Defuncti Regis amici proclives erant ad eum ceu Martyrem Virumque Sanctum considerandum; cumque severæ Suenonis leges indignationem vulgo excitassent, incipiebant Nidarosiæ homines subrepticios rumores de prodigiis, Olai nomine factis, spargere. Einarus Tambeskelver, ægerrime ferens, quod Canutus eum Norvegiæ Comitem non creasset, Optimatum primus erat, qui sanctitatem Olai agnoscebat. Ipsi illi, qui in celebri isto proelio contra Regem pugnaverant, cum animadverterent, novum rerum ordinem populo displicere, ad Olaum mortuum honorandum valde proclives se præstabant. Ipse Regis interfector Thorerus Hund narrabat, sangvinem Regis vulnera ipsius lenivisse, cap. 242. Grimkellus Episcopus Olai aulicus Nidarosiam arcessitus est; ille loculum, qui corpus Regium tegebat, solenniter aperiens funus integrum et bene olens servatum invenit, asseruitque, Regis comam atque barbam interjecto tem-

*) Sagabibliothek, P. I. p. 159.

havde voxet. Selv Kong Svend og hans Hofsinder saae derpaa, og trods nogle Indsigelser af Svends forhadte Moder Alfifa antoge alle dette som afgiort. Sighvat omtaler det i et Vers; selv Kong Svends Hofdigter Thorarin Loftunge nævner dette og flere af Olufs Jertegn i et Qvæde, som han kort efter digtede til Svends Ære, Kap. 259. Neppe fortælles der noget Jertegn fra Middelalderen, for hvis Virkelighed der gives flere historiske Grunde end for de første, som tilskrives Kong Oluf; ligesom paa den anden Side Grundene til at slige Sagn bleve udbredte og troede, ingensteds tydeligere lade sig efterspore. Var den unge Hakon Jarl bleven i Live, og Svend ei kommen til Norge, havde Oluf ei faaet den Ære at være Norges Skytspatron. Af de mange Jertegn man siden tillagde Oluf, anforer Snorro blot de første, dem, som af Samtidige bleve fortalte og troede, for hvis Gyldighed der var historisk Hiemmel. Han adskiller hvad der grundede sig paa en enkelt Mands bestemte Vidnesbyrd, fra hvad der var almindeligt Sagn. Han forgriber ikke Læseren i sin Dom; og den Nøiagtighed hvormed han anforer de forskiellige Vidners Udsagn, leder nokſom til at skionne paa disses Beskaffenhed.

Snorro ender Olufs egen Historie (Kap. 260) med den Bemærkning, at han nu havde fortalt en Deel af Kong Olufs Saga, nemlig hvad der skete under hans Regiering og ved hans Død; han vilde heller ikke forsomme at tale om hans Jertegn, men dette kunde først skee længere hen i Skriftet. Dette lader formode, at Snorro har kiendt slige Sagaer om Oluf Haraldsen, der bestode af tvende Dele, den ene om hans jordiske, den anden om hans himmelske Virksomhed. Det synes Snorro endnu fortæller i Oluf den Helliges Saga, angaaer Svends Regiering; thi da dette var for lidet til at udgiøre et for sig bestaaende Stykke, maatte det enten føies til Sagaen om Oluf, eller til den om Magnus. Den eneste mærkelige Bedrift der forefaldt, var Svends Seier over Kong Tryggve, hvis Minde ved tvende Viser blev forplantet (Kap. 263). Iøvrigt var der god Fred i Landet, men Folket var kied af de Fremmedes Herredomme, og flere Høvdinge sammenrottede sig for at hente Olufs Søn fra Gardarige. Ved denne Slutning knytter Sagaen sig til den følgende Fortælling. Men førend vi kunne gaae over til denne, maae vi først søge at besvare det Spørgsmaal, hvorvidt denne Olufs Saga er forfattet af Snorro, om han selv har forbundet de enkelte Efterret-

tempore crevisse. Spectatores aderant Rex Sueno ejusque aulici, et, contradicente licet exosa Suenonis matre Alfifa, ea res indubia esse vulgo censebatur. Sighvatus in versu aliquo id memorat, atque ipse Thorarinus Loftunge hocce et plura Olai prodigia nominat in carmine, quod brevi post in honorem Svenonis composuit, c. 259. Vix aliquod narratur ex ævo medio portentum, cujus veritatem plura facta historica propugnent, quam prima illa, quæ Regi Olao adscribuntur; ex altera parte rationes, cur ejusmodi traditiones vulgarentur atque crederentur, nullibi manifestius investigari possunt. Si Comes juvenis Hacon sospes fuisset, et nisi Sueno ad Norvegiam venisset, Olao is honos non contigisset, ut patronus Norvegiæ tutelaris salutaretur. Ex multis quæ Olao deinceps adscribuntur, prodigiis Snorro non nisi prima refert, ea quidem, quæ ab æqualibus narrabantur atque credebantur, quibusque fidem auctoritates historicæ conciliabant. Quicquid diserto singuli alicujus viri testimonio nititur, a vulgari traditione bene distingvit. Lectoris judicium non præoccupat; atque accuratio, qua variorum testium effata adfert, satis ducit ad horum pretium agnoscendum.

Finit Snorro ipsius Olai historiam capite 260, notando, se jam partem Sagæ Regis Olai enarrasse, ea nempe, quæ illo regnante et in ejus morte accidissent; nec se neglecturum ejus prodigia memorare; verum id non nisi serius, in operis progressione fieri posse. Suspicari id jubet, quod Snorro ejusmodi Sagas de Olao Haraldi filio cognitas habuerit, quæ duabus partibus constiterint, una de terrestri, altera de coelesti ejusdem efficacia agente. Cætera quæ in Saga Olai Sancti narrantur, Suenonis imperium attingunt; hæc enim pars cum nimis parva esset, quam ut Sectionem Historiæ propriam efficeret, erat Sagæ, sive Olai, sive Magni subjicienda. Solum notabile in ea eventum erat Suenonis de Rege Tryggvio victoria, cujus memoriam duo poëmatia (c. 263) servarunt. Cæterum pace terra gaudebat; sed tædebat populum peregrinorum dominationis, pluresque Optimates conspirabant de filio Olai a Gardarikia arcessendo. Hacce terminatione Saga sequenti narrationi adnectitur. Verum antequam ad hanc transeamus, primum videndum, ut quæstionem solvamus, quatenus hæc Saga Olai a Snorrone elaborata sit, ipsene singulas relationes ad integrum

quid

terretninger til et Heelt, eller om han har haft en eller flere Levnetsbeskrivelser over Oluf Haraldsen som han maaskee har forkortet, eller foroget, eller berigtiget, eller blot udskrevet.

Selv citerer Snorro Are Frodes Kronike *); især har han benyttet den ved Tidsbestemmelsen; og da Are Frode synes at have været udførligst i at fortælle Oluf den Helliges Historie, der uden Tvivl udgiorde Enden af hans Skrift, efterdi Are ei anføres til Hiemmel for nogen Begivenhed efter denne Konges Død **), er det vel ham at tilskrive, at Snorro netop i Olufs Historie saa noiagtigen anmærker, hvad der tildrog sig i ethvert af Kongens Regieringsaar. Are Frodes tabte Kronike har neppe været affattet i anden Maneer, end hans Skrift om Island, og har blot indeholdt en tør chronologisk Sammenstilling af allehaande historiske Optegnelser. Derfor har man, med al Agtelse for Are Frode, ikke fundet det værdt ofte at afskrive hans Bog i dens oprindelige Form. Saasnart flere mundtligen fortalte Sagaer bleve nedskrevne, maatte de der yndede den udførlige Historie, optage en Deel deraf i Ares synchronistiske Ramme; og de, der blot vilde have en chronologisk Ledetraad, lettede sig end mere Oversigten af Ares Tidsbestemmelser ved at skrive ordentlige Annaler.

Noget udførligere end Ares Kronike maa Sæmunds have været. Denne var en grundlærd Mand, Ares Fortrolige, som efter at have læst Ares Skrift, i det mindste en Deel deraf, selv begyndte at forfatte sin Kronike. Han kan ikke have villet udskrive sin Samtidiges Bog; i Hensende til Tidsbestemmelsen var hans Anseelse mindre end Ares, han citeres langt sieldnere ***). Hans Fortieneste har vel altsaa bestaaet i at have optegnet nogle flere Begivenheder end Are, og, ligesom han, med noie Hensyn til Tidsfølgen. Ogsaa denne Kronike maatte fortrænges af de følgende udførligere Bearbeidelser. Vi kiende dens Omfang af det Lykonskningsvers en Ubenævnt har tilskrevet Sæmunds Sønneson, Jon Loptson, hvor han i 40 Strophер omtaler 40 norske Kongers Levnet fra Halfdan Svarte til Magnus den Gode, og føier til, at han fulgte deri Sæmunds Fortælling.

*) Heimskringla Vol. 2. p. 313. Ol. H. Saga Kap. 189-260.

**) Werlauff de Ario Multiscio Havniæ 1808. Sect. 4.

***) See det af Arne Magnæus forfattede vita Sæmundi foran den Kiobenhavnske Udgave af Sæmunds Edda p. III-VI.

quid conjunxerit, an vitas unam pluresque habuerit Olai Haraldsenii, quas fortassis contraxerit, auxerit, correxerit, vel modo exscripserit.

Chronicon Arii Multiscii Snorrius ipse citat *), eoque in chronologia constituenda præcipue usus est; cumque Arius videatur longissimus fuisse in Historia Olai Sancti enarranda — quæ finem operis Ariani sine dubio efficiebat, siquidem Arii auctoritas nusquam affertur de eventis mortis hujus Regis **) serioribus — ei adscribendum esse credimus, quod Snorro in Olai quidem historia tam accurate notet, quid singulis imperii hujus Regis annis evenerit. Deperditi Chronici Ariani vix alia fuit facies, quam libri de Islandia; continuit modo siccam chronologicam compositionem historicarum omnis generis observationum. Hinc, in summa deinceps Arii veneratione, nemo in animum induxit ejus librum originali sua forma exscribere. Ubi plures Sagæ ore tenus narratæ scripto consignabantur, non poterant non ii, qui longiorem historiam amabant, earum partem forma Arii synchronistica indutam adoptare; quique modo filum chronologicum habere volebant, justos annales scribendo conspectum chronotaxeos Arianæ magis adhuc facilem sibi reddebant.

Aliquanto longius quam Arii, chronicon Sæmundi fuisse censendum est. Erat ille vir solidæ eruditionis, Arioque familiaris, qui lecto Arii libro, saltem ejus parte, chronicon suum conficere ipse incipiebat. Non potuit hominis sibi æqualis librum exscribere voluisse. Quoad chronologiam ejus auctoritas minor erat quam Arii, longeque rarius citatur ***). Ejus ergo meritum in eo ponendum, quod aliquanto plura quam Arius eventa, atque uti ille, chronologia diligenter observata, consignasset. Hocce chronicon longioribus dein ejusdem elaborationibus cessurum, iisque obliteratum fore, exspectandum erat. Ambitum ejus novimus ex carmine gratulatorio, quod Anonymus aliquis inscripsit Sæmundi nepoti, Jonæ Loptson, ubi 40 strophis totidem Regum Norvegicorum vitas commemorat, ab Halfdano Nigro ad Magnum usque Bonum, additque, se in eo Sæmun-

*) Heimskringla Vol. 2. p. 313. Saga Olai Sancti cap. 189-260.

**) Cfr. Werlauff de Ario Multiscio. Havniæ 1808. Sectio 4.

***) Cfr. Vita Sæmundi, auctore Arna Magnæo, Editionis Eddæ Sæmundinæ Havniensis Vol. Imo præmissa, p. III-IV.

ling *). Uagtet Snorro ikke citerer Sæmund noget Sted, er det upaatvivleligt, at han, opdraget i John Loptsens Huus, maa have kiendt dennes Farfaders Skrifter, men dette kunde ligesaalidet som Ares give ham mere end en blot Ledetraad.

Haandskriftet Fagurskinna stemmer nogle enkelte Steder f. Ex. Kap. 28, 168 næsten ordret med Snorro, men er i det Hele langt kortere. Imidlertid har denne Codex adskillige Tillæg, f. Ex. et prosaisk Udtog af Eilif Dadaskalds Bandadrapa, nogle Vers af Sighvat og Thorarin Loftunge, og lidt udforligere Bemærkninger om Svends Alfifæ Sons Regiering, hvor det hedder, at Svend havde et smukt Udvortes, var ikke ildesindet, men at Moderens Indflydelse fordærvede ham meget: den fortæller og adskilligt om Kong Knuds Romerreise. Nogle Steder afviger den fra Snorros Beretning i Smaaomstændigheder, f. Ex. Kap. 39, 170. Den sætter Hardeknuds Udraabelse til Konge i Danmark og Ulf Jarls paafølgende Drab langt senere end Snorro, nemlig efter Oluf den Helliges Fald. Heraf følger, at Haandskriftets Forfatter ei heller i denne Konges Levnet kan have epitomeret Snorro, men derimod at Snorro rimeligviis har benyttet enten dette Haandskrift eller sammes Kilde.

Mærkeligst er den Bearbeidelse af Oluf den Helliges Levnet, der findes i Flatøbogen. Den er meget vidtloftigere end Snorros Fortælling, baade fordi den har optaget lange Episoder, f. Ex. i Fostbrødresaga, Styrbiorns Thattr, Eymunds Thattr o. s. v., der kun staae i en fiern Forbindelse med Olufs Levnet, og desuden tilføiet mange Smaatræk og adskillige Begivenheder, der hos Snorro ere forbigaaede. Men hermed er endnu ikke det genetiske Forhold bestemt mellem Flatøbogen og Heimskringla, thi paa den ene Side kan man ved ethvert Tillæg i Flatøbogen tænke sig en god Grund til at Snorro, om han end havde kiendt Beretningen, var gaaet den forbi, enten fordi den var for omstændelig, eller ikke paalidelig, eller indeholdt noget, der streed mod den Anstændighed der stedse iagttages i hans Værk. Paa den anden Side kan man tænke sig, at Snorros simplere Foredrag er bleven udsmykket med allehaande senere Tilsætninger. Ikkun tvende Steder kunde man synes at finde Spor til at Flatøbogens Fremstilling er senere end Snorros. Det ene, at Sighvats Vers om hans

*) John Loptsons Enkomiast udgivet ved J. Erichsen. Kiøb. 1787 i 4to.

Sæmundi narrationem sequi *). Quamvis Snorro Sæmundum nullibi citat, indubium tamen est, eum, quippe apud Jonam Loptidam educatum, avi sui scripta cognovisse; verum hic uti Arii liber, non nisi nudum rerum gestarum filum suppeditare poterat.

Codex MStus Fagurskinna dictus, singulis quibusdam locis, uti c. 28, 168, cum Snorrone fere verbotenus consentit, sed in rei summa longe brevior est. Habet tamen hic Codex aliquot additamenta, uti epitomen prosaicam ex Bandadrapa Eilifi Dadaskald excerptam, quosdam Sighvati et Thorarini Loftungæ versus, notationesque longiores de regimine Suenonis Alfifidæ, ubi dicitur Sueno pulchra fuisse figura, animi non maligni, sed nimio in matrem obsequio haud parum corrupti. Varia quoque de Romano Canuti Regis itinere narrat. Quibusdam locis a relatione Snorronis in rebus minutioribus, ex. c. Cap. 39, 170 discedit. Denominationem Hardaknuti ut Daniæ Regis et dein secutam Ulfi Comitis cædem serius, nempe post casum Olai Sancti, evenisse sumit. Concluditur inde, Codicis auctorem nec in hujus regis vita Snorronis epitomatorem fuisse, probabile contra esse, quod Snorro vel hoc Codice vel ejus fonte usus sit.

Maxime memorabilis est vitæ Olai Sancti recensio, quam habet Codex Flateyensis. Ea multo uberior est, quam Snorronis narratio, quia partim longa inseruit episodia, uti Fostbreidrasagam, Styrbiarnar þattr, Eymundar þattr cæt., quæ cum Olai vita modo remotiorem nexum habent, partim multos adjecit ductus minores, variaque eventa, quæ a Snorrone prætermittuntur. Hæc tamen non sufficiunt ad geneticam relationem, quæ Codicem Flateyensem et Heimskringlam intercedit, illustrandam; nam ex una parte potest in quovis Codicis Flateyensis additamento justa cogitari ratio, cur Snorro, si vel narrationem noverit, eam silentio præteriret, vel quia nimis operosa esset, vel fide parum digna, vel gravitati, in qua opus Snorronianum sibi semper constat, haud satis consentanea. Ex altera parte credere liceret, simpliciorem Snorronis repræsentationem omnifariis serioribus additamentis exornatam fuisse. Modo duobus locis videri sibi aliquis poterit vestigia reperire serioris in Codice Flateyensi quam in Snorrone relationis. Unus locus est, ubi versus Sighvati de expe-

*) John Loptsons Encomiast, udgiven ved J. Erichsen. Kbhn. 1787. 4to.

hans Tog til Sverrig i Selskab med Biorn Stallere af Snorro anførte, efter at have meldet Biorns lykkelige Ankomst til den svenske Konge (Kap. 70); i Flatøbogen derimod indvæves de mere passende i Reisen selv, hvilket seer ud som en Rettelse. Det andet, at det Stykke af Orkneyingasaga, som Snorro har optaget i Oluf den Helliges Levnet, vel ogsaa findes i Flatøbogen, men med Undtagelse af Begyndelsen, Kap. 99-102, der angaaer Bernes ældre Historie. Dog ere disse tvende Omstændigheder ikke afgiørende; thi man kan gierne antage, at Snorro ikke vilde anføre Sighvats Vers om Reisen, før han havde anført Anledningen til at denne deeltog deri, hvilket Flatøbogen forbigaaer; og da han vist nok kiendte Jarlasagaerne selv, kan han have fundet det passende at anføre noget af det hvad der forhen var skeet paa Orkenøerne, og som han ei havde havt Leilighed til før at omtale. Paa den anden Side bliver det rimeligt af hele Flatøbogens Beskaffenhed, at heller ikke i den Deel af samme, der angaaer Oluf den Hellige, Snorros Værk er bleven lagt til Grund. Det er upaatvivleligt, at Præsten Jon Thordsen, der mod Enden af det fiortende Aarhundrede forfærdigede den ofte nævnte Codex, har behandlet Oluf den Helliges Historie paa samme Maade som Oluf Tryggvesens, ved at forøge samme med en Mængde større og mindre Fortællinger, der bleve indskudte, hvor der syntes at være Anledning; men disse Stykker, der undertiden have deres egne smaae Indledninger, adskille sig kiendeligen nok fra de mange Tillæg, der ere indvævede i Fortællingens egen Gang; og ligesom vi i Oluf Tryggvesens Historie adskilte de senere indskudte Episoder, fra Oddurs og Gunlaugs sammenhængende Fortælling, der var udførligere end Snorros, synes vi og foranledigede til samme Fremgangsmaade i Oluf den Helliges Historie. Den liden Omhu forhen nævnte Præst viiste i at forbinde Episoderne med den øvrige Historie, godtgior, at det i det mindste ikke er ham, der saaledes havde udmalet Skildringerne og forlænget Samtalerne. Desuden findes her ikke blot Tillæg til Snorros Beretninger, men ogsaa Afvigelser fra disse. Olufs tiende Regieringsaar (Snorro K. 129) er her bleven det ellevte col. 434, det trettrende Regieringsaar K. 146 er her det tiende col. 447. Flatøbogen lader (col. 498) Thormod Kolbrunskald i Slaget ved Stiklestad efter Olufs Fald begive sig til Dag Hringsen; Snorro modsiger dette udtrykkeligen Kap. 246.

expeditione in Sueciam socio Biörnone aulæ magistro a Snorrone citantur, postquam felicem Biörnonis ad Regem Suecicum (cap. 70) adventum memoraverat; cum contra in Codice Flateyensi, convenientius quidem, ipsi itineri intexantur, id quod correctionis alicujus speciem præ se fert. Alterum est, quod Pars Orkneyingasagæ, quam Snorro vitæ Olai Sancti inseruit, etiam in Codice Flateyensi invenitur, excepto tamen initio (capp. 99-102), quod antiquiorem insularum historiam attingit. Atenimvero duæ istæ peristases rem ad liquidum non perducunt; nam sumere licet, quod Snorro Sighvati de itinere versus adferre noluerit, antequam rationem attulisset, cur id ille participaret, quam quidem Codex Flateyensis prætermisit; cumque Sagas Comitum certe cognosceret, congruum censere poterat, ex iis quæ in insulis Orcadicis evenissent, quibusque antea memorandis locus non fuerat, aliquid afferre. Ex altera parte omnis Codicis Flateyensis ratio probabile reddit, quod nec in ea ejus parte, quæ Olaum Sanctum attingit, opus Snorronis fundamenti loco positum fuerit. Indubium est, sacerdotem Jonam Thordsen, qui fine seculi XIVti Codicem sæpius laudatum concinnabat, historiam Olai Sancti eadem, qua Olai Tryggvii, ratione tractasse, multis majoribus vel minoribus narrationibus eam augendo, quæ, ubi commodum esset, insererentur; verum hæ sectiones, quæ interdum minores sibi præmittunt introductiones ipsis proprias, multis additamentis ipsi narrationis tenori intextis satis luculenter distingvuntur; atque, sicut in Historia Olai Tryggvii episodia serius inserta a continua Oddi et Gunnlogi narratione, quæ Snorroniana longior erat, discernebamus, videmur nobis justas habere rationes, cur in Historia Olai Sancti eadem via progrediamur. Negligentia, qua sacerdos nuper nuncupatus episodia cum reliqua narratione connexuit, satis probat, illum saltim non fuisse, qui repræsentationes talibus coloribus, et colloquia adeo longe expinxerit. Præterea hic non solum additamenta ad Snorronis relationes, sed etiam narrationes ab iis discedentes reperiuntur. Decimus imperii Olai annus (Snorr. c. 129) hic col. 434 undecimus, atque decimus tertius, c. 146. hic col. 447. decimus evasit. Codex Flateyensis col. 498. Thormodum Kolbrunarskald in prælio Stiklestadensi post mortem Olai ad Dagum Hringi filium se contulisse refert, Snorrone tamen in cap. 246. diserte contradicente.

At Oluf den Helliges Levnet i Flatsbogen er uafhængigt af Snorro, bestyrkes end videre ved det Forhold, hvori samme staaer til Styrmers Bearbeidelse af denne Konges Levnet. Styrmer Snorros Samtidige var Lavmand Aar 1210 og 1232, han dode 24 Aar efter Snorro (265) *). Han havde Tilnavnet den Lærde, og anfores som en af Landnamabogens Forfattere **). Hordes Saga tillægger ham en historisk Notits om den fredløse Hord, Sturlungasaga den Efterretning, at Snorro erholdt Jarlsnavn af Hertug Skule ***). I Flatsbogens Bearbeidelse af Oluf den Helliges Levnet citeres Styrmers Bog om denne Konge trende Gange ****); dette skulde nu vise, at dens Forfatter havde kjendt Styrmer, og var altsaa senere end Snorro; men længere henne i samme Codex, efter at Sverres Saga og Hagen Hagensens Saga vare afskrevne, findes et Tillæg til Oluf den Helliges Saga med følgende Overskrift *****): "disse Smaastykker, som her ere samlede, staae i selve Sagaen om den hellige Kong Oluf Haraldssen, den som Præsten Styrmer den Lærde har sammensat, endog de ei forhen ere udforligen omtalte i denne Bog. Ingen maa undres over, at meget ikke er bleven optegnet, som i denne Konges Dage har tildraget sig, saa meget som denne herlige Straale færdedes i de nordiske Lande o. s. v." Derpaa følge adskillige, for det meste ikke ret troværdige Anekdoter om Kong Oluf, men hvilke dog ere i den selv samme Smag, som meget af det der læstes i den foregaaende Bearbeidelse af denne Konges Levnet. Dersom Forfatteren af dette havde læst Styrmers Skrift, er det uforklarligt, hvorfor han ikke havde optaget disse Smaatræk; følgeligen kunne Citationerne af Styrmers Skrift i Olufs Levnet i Flatsbogen ikke komme fra Levnetsbeskrivelsens Forfatter, men maae være indskudte af Haandskriftets Samler.

Vitam Olai Sancti, qualis in Codice Flateyensi sistatur, a Snorrone non pendere, patet insuper ex ratione, quæ illam et hujus Regis vitam a Styrmero elaboratam intercedit. Styrmerus Snorroni æqualis nomotheta erat annis 1210 et 1232; is 24 annis post Snorronem (c. 265) *) moriebatur. Cognomen habebat Docti, citaturque ut unus ex Landnamaboki auctoribus **). Saga Hördii narratiunculam historicam de Hördio in exilium acto, Sagaque Sturlingi relationem ei adscribit, quod Snorro a Duce Skulio Comitis nomen obtineret ***). In recensione vitæ Olai Sancti, quam habet Codex Flateyensis, Styrmeri de hoc Rege liber bis citatur. Crederet jam aliquis id argumento esse, quod hic auctor Styrmerum novisset, et sic Snorrone serior esset; sed longius in Codice progrediendo videbis, post descriptas Suerreri & Haconis Haconidæ historias, subjectum esse additamentum ad Sagam Olai Sancti, cui tituli loco hæc præmittuntur: "Narratiunculæ hic collectæ inveniuntur in ipsa Saga de Sancto Rege Olao Haraldi filio, qualem doctus Sacerdos Styrmerus eam composuit, licet non antea in hoc libro copiose sint commemoratæ. Nemo mirabitur, multa ex iis, quæ tempore hujus Regis evenere, scripto haud fuisse consignata; cum splendidum illud radiansque lumen per tot septentrionis regiones late fuisset vagatum etc." Sequuntur variæ non admodum fide dignæ relatiunculæ de Rege Olao, sed eæ quidem ejusdem saporis ac multa eorum, quæ in præcedente vitæ hujus Regis recensione legebantur. Si auctor librum Styrmeri legisset, explicari non bene potest, curni ductus hosce minores adoptaverit; citationes ergo libri Styrmeriani in vita Olai, qualem Codex Flateyensis exhibet, non a biographo oriri potuerunt, sed a Codicis collectore

*) Finni Johannæi hist. eccles. Isl. vol. I. p. 213, der taler og om hans Skrifter, kun ikke om hans Bearbeidelse af Oluf den Helliges Levnet.

**) Landnamabok p. 378.

***) Sturlunga, 7 Th. 23 Kap.

****) Col. 341 Suhms Afskrift S. 323. Sva segir Styrmir hin Frode, at Olafr konongr Haraldzsun hafe tekit riki af XI. konungum ▪ Upplöndum fyrir Olafe Svia kononge, enu hann segir at thvi ætti Olafs Sænske Uppland at Æirikr Hakonarsun hefdi thvi hæitit honum til lidvæizlu ser, tha er hann bardutz med honum mote Olafi konongi Tryggvasyne. Strax efter S. 324: Tha er Olafr konogr hafde undir sik tagit that riki, er their fim konongar hafdu haft ádr, ok adrer VI their, er Styrmer reiknar í sinne bok. — Til yderligere Bevis anføres et Vers af Sighvat, hvori der nævnes elleve Konger. Det er samme Ytring af Styrmer, der igjen citeres i Eumunds Saga col. 368.

*****) Col. 750. Suhms Afskrft S. 2524. Thesir smá articuli sem her eru samænlesnir, standa í sialfri lifs saugu hins heilaga Olafs konongs Haraldssonar theirri somu, er Styrmir prestr hinn Frodi hefi samannsett, thott their se eigi sva fulliga skrifadir her fyrr í bokenni. Má that engi madr undraz, thott mørt liggi nidri uskrifat, that er til hefr borit um hans daga, sva sem thesi hinn göfuligi geisli kom vida fram ▪ nordslöndum o. s. v.

*) Cfr. Finni Johannæi Historia Ecclesiastica Islandiæ, Vol. I. p. 213, qui scripta ejus commemorat, elaborationem tamen Vitæ Olai Sancti silentio præteriens.

**) Landnamabok p. 378.

***) Sturlunga-Saga Commentario 7mo, capite 23.

Samler. Men har den Mand, der samlede allehaande Efterretninger om Oluf, slet ikke kiendt den høit agtede Styrmers Skrift, saa har han rimeligviis levet før ham, følgelig og været ældre end hans Samtidige, Snorro Sturlesen. Forholder dette sig saaledes, følger atter deraf, at, efterdi Oluf den Helliges Levnet, som den læses i Heimskringla, findes næsten ordret i Flatøbogens vidtloftigere Bearbeidelse, har Snorros Arbeide hermed ikke bestaaet i at nedskrive, men i at udstryge, eller i at indcirkle det, som hans Skrivere skulde indføre i hans egen Samling.

Endnu gives en Klasse af Haandskrifter, der indeholde Texten af Oluf den Helliges Saga hos Snorro, med langt færre Tillæg end dens Bearbeidelse i Flatøbogen. Nogle have optaget Oluf Geirstadaalfs Thattr *), de fleste andre have Fortællinger om Raud, men alle behandle den hellige Olufs Historie som et særeget Heelt, hvortil er føiet som Indledning et Udtog af den norske Historie, fra Harald Haarfager, for det meste ordret overeensstemmende med Snorro, med nogle ubetydelige Afvigelser og smaae Tillæg **). Efter Olufs Fald følger en snart kortere, snart længere Opregning af Olufs Jertegn under de følgende Konger, hvilket altsaa svarer til en Behandling af Olufs Historie, hvortil Snorro selv synes at sigte ***). Et af disse Haandskrifter (Arnæ 68 i Fol.), der hører til de udførligste, men som kun i Fragment er tilbage, har i Indledningen optaget en Deel af Snorros Fortale, men føier til: "De Ord som staae i en Vise blive uforandrede, saa længe Visen erindres, men naar en Saga mundtligen forplantes, er der Fare for, at noget bliver forandret eller glemt, og Sagaen derved upaalidelig. Det var mere end 200 Aar efter Islands Bebyggelse, at Folk her til Lands begyndte at skrive Sagaer, og i dette lange Tidsrum vilde meget være forglemt, hvis man ei havde qvædet

*) Codd. membr. Arnæ No. 61. 68 i Fol.

**) Codd. Arnæ 77 A. 75. infol. Ms. Suhm. 537 p. 252 følg. p. 533 følg. En ganske særegen Bearbeidelse af Olufs Saga vilde den være der citeres i de fleste Haandskrifter af Sturlunga (see I B. S. 202), og skulde have indeholdt en Fortælling om Gissur Hvide, og hvorledes han med Hialte Skeggesen forkyndte Kristendommen i Island; men da disse Tildragelser høre til Oluf Tryggesens Regiering, maa Læsemaaden hins helga være en Afskriverfeil, der og i den trykte Udgave er bleven rettet.

***) Kap. 260.

tore inserta esse debent. Si vero is, qui omnifarias de Olao narrationes collegit, Styrmeri illud opus tantopere æstimatum non novit, probabiliter ante eum vixit, atque ita Snorrone Sturlonida, huic æquali, ætate fuit anterior. Quæ si vera sunt, inde rursus sequitur, quod, siquidem vita Olai, uti in Heimskringla legitur, fere verbotenus in longiori Codicis Flateyensis recensione reperitur, labor Snorronis non in decribendo constitit, sed in delendo, atque in constituendo, quid librarii ipsius collectioni illaturi essent.

Commemoranda superest classis Codicum MStorum, quæ textum Sagæ Olai Sancti Snorronianæ continet, cum additamentis longe pauciori-bus, quam quæ habet Codicis Flateyensis resensio. Quidam Commentarium Olai Geirstadaalffi adoptarunt *); plerique narrationes habent de Raudio, omnes vero Historiam Olai Sancti ut integrum quid tractant, adjuncta introductionis loco Epitome Historiæ Norvegicæ ab Haraldo inde Pulchricomo, verbotenus fere cum Snorrone consentiente, cum minutulis quibusdam diversitatibus, paucisque additamentis**). Mortem Olai sequitur recensus nunc brevior nunc longior ejusdem sub proximis Regibus portentorum; quæ quidem est tractatio Historiæ Olai, ad quam ipse Snorro ***) respicere videtur. Unus ex hisce Codicibus (Arnæ 68 Fol.), qui res longissime narrat, sed qui non nisi in fragmento superest, in Introductione partem adoptavit Præfationis Snorronianæ, hæc quidem subjiciens: "Quæ iu cantico aliquo leguntur verba, immutata manent, quamdiu illud memoria servatur; verum ubi Saga aliqua modo fando propagatur, periculum est, nequid immutetur, vel oblivione prematur, atque ita Sagæ fides vacillet. Anni ultra 200 post frequentatam Islandiam labebantur, antequam homines in hac regione Sagas scribere inciperent; atque longa hac periodo multa ex memoria prorsus evanuissent, nisi plura et vetera et nova carmina

*) Cfr. Cod. membr. Arnæ N. 61 & 68 ind Fol.

**) Cfr. Codd. Arnæ 77 A. 75 in Fol. MSt. Suhmianum 537 p. 252. sequ. p. 533 seq. Singularis prorsus foret ea Sagæ Olai recensio, quæ in plerisque Sturlungæ Codicibus reperitur (vid. Vol. I. p. 202), quæque continuisse dicitur narrationem de Gissure Albo, quomodo ille cum Hialtio Skeggi fil. religionem christianam in Islandia prædicaverit; cum vero ista eventa pars sint imperii Olai Tryggvii, lectio "hins helga„ librarii vitio debet adscribi; quare illa quoque in impressa nuper Sturlungæ editione emendata reperitur.

***) Cap. 260.

qvædet baade gamle og unge Sange.„ Da den hiſtoriſke Indledning til alle disſe Haandſkrifter saa noie ſtemmer med Snorro, er det rimeligſt at anſee alle disſe Haandſkrifter for ſenere end Heimskringla.

Magnus den Godes Saga.

Knytlingaſagas Forfatter citerer Kap. 22 baade en Saga om Magnus den Gode og en om Harald Sigurdſen. Man kunde ellers have tvivlet, om Fortællingen angaaende Magni korte Regiering havde udgiort noget ſærſkilt Heelt, og ikke ſnarere havde været enten et Tillæg til Olaf den Helliges Saga, eller en Begyndelſe til Harald Haardraades. Den findes ikke for ſig i noget Haandſkrift. Hos Snorro indbefatter den anforte Overſkrift ikkun Magni Eeneregiering; hvor Harald Haardraade fremtræder, begynder Sagaen, der bærer hans Navn, og den gaaer tilbage i Fortællingen, ved at berette om Haralds tidligere Bedrifter i Udlandet. Hovedbegivenhederne i denne Konges Regiering, nemlig Magni Ankomſt til Norge, Kalf Arneſens Flugt, hvad der ſkaffede Kongen Tilnavnet den Gode, hvorledes han tog Danmark i Beſiddelſe efter Haarde-Knuds Død, Slaget med Venderne paa Lyrſkovs Hede og Krigen med Svend Ulffen, ere alle hiemlede ved Samtidiges Skaldeſange, hvoraf der iſær om denne Konge gives mange, nemlig af Arnor Jarlaſkald *), Sighvat **), Thiodolf ***), Odd Kikina-Skald ****) og Biarne Guldbraa-Skald *****). Tvende Islændere ledſagede Magnus paa Toget mod Venderne ******), hvis Efterkommere iſær vare anſeete ſom gode Læger. En tredie Islænder i Kongens Folge ved Navn Odd Gellit-

*) Magnus-Drape Kap. 1, 2, 19, 20, 25, 29, 30, 34, 35; flere Vers af Digtet i Flatøbogen og Hrockinſkinna.

**) Kap. 1, 9, 10, 11, Fritalenhedsviſen Kap. 17; af den nogle flere Vers i Flatøbogen col. 763.

***) Magnus-Floke K. 1, 6, 20, 31, 32, 33, 34; jevnfor Flatøbogen col. 770.

****) Kap. 36.

*****) Kap. 6, 23.

******) Kap. 29. Thorkild Geiraſon fra Lynge og Atle Bard Svartes Fader fra Selaadalen. Den ſidſte nævnes juſt i Rafn Svendbiørnſens Saga. Sagabibliothek I D. S. 237.

mina fuissent decantata.„ Cum introductio historica ad omnes hosce Codices Snorroni adeo accurate conveniat, probabile erit illos Heimskringla seriores habendos.

HISTORIA MAGNI BONI.

Auctor Knytlingasagæ citat cap. 22 Sagam de Magno Bono, et alteram de Haraldo Sigurdi filio. Id nisi factum fuisset, dubitare liceret, num narratio de brevi Magni imperio integrum quid singulatim effecisset, et nonne potius vel additamentum Sagæ Olai Sancti, vel initium Historiæ Haraldi Severi censenda sit. In nullo Codice MSto seorsim reperitur. In Snorrone titulus allatus modo tempus, quo Magnus solus regnabat, complectitur; ubi contra Haraldus Severus procedit, Saga incipit, quæ nomen ejus gerit, atque in narratione recedit, maturiora Haraldi inter exteros gesta referendo. Principalia in imperio hujus Regis eventa, nempe Magni ad Norvegiam adventus, fuga Kalfi Arnidæ, occasio cognominis Boni Regi dati, Daniæ post Hardacnuti mortem occupatio, proelium cum Vendis in tesquis Lyrskogensibus, bellumque cum Suenone Ulfsen, hæc omnia firmantur æqualium carminibus, quorum multa de hoc præcipue Rege dantur, videl. Arnori Jarlaskald *), Sighvati **), Thiodulfi ***), Oddi Kikinaskald ****), et Biarnii Guldbraaskald *****). Duo Islandi Magnum in expeditione adversus Vendos comitabantur ******); quorum posteri dexteritatis iatricæ laude præcipue florebant. Tertium Islandum Regis Comitem, nomine Oddum Gellitson, adfert Codex Flateyensis,

*) Cfr. Magnus-Drapa c. 1, 2, 19, 20, 25, 29, 30, 34, 35, ex quo carmine plures versus in Codice Flateyensi et Hrockinskinna reperiuntur.

**) C. 1, 9, 10, 11. Carmen Libertatis s. parrhesiæ c. 17; unde nonnullos versus habet Cod. Flateyens. col. 763.

***) Magnus-Floka c. 1, 6, 20, 31, 32, 33, 34. cfr. Cod. Flatey. col. 770.

****) C. 36.

*****) C. 6, 23.

******) Cap. 29. Thorkillus Geirason de Lynge, et Atlius Bardus, pater Svartii de valle Selaaensi. Hic in Rafn Sueinbiörnsons S. nominatim adfertur. Cfr. Sagabibliothek P. I. pag. 237.

Gellitſon nævner Flatsbogen ſom den der havde fortalt en Deel om dette Slag til ſine Landsmænd *). Trende ſkriftlige Kilder blive citerte hver ſit Sted, en nu tabt Saga om Knud den Gamle **), Bremerbogen eller Adam af Bremens Hiſtorie ***), og en Saga om Orkenoernes Jarler ****).

Vi behove altſaa ei, da desuden Fortællingen ſelv bærer Troværdigheds Præg, at opholde os længere ved dens Paalidelighed; men ville blot tilfoie, i hvad Forhold Sagaen om Magnus den Gode hos Snorro ſtaaer til de ovrige Efterretninger om denne Konges Eeneregiering, hvilke endnu ere tilbage.

Fagurſkinna er ogſaa i Magni Hiſtorie meget kortere end Snorro, har kun et Par ubetydelige Tillæg, og et vidtloftigere Udtog af Kong Edvards Svar til Magnus (hos Sn. K. 39), ſamt dennes Gienſvar. I Flatsbogen findes Magnus den Godes Saga col. 755 f. ſtrax efter nogle Smaafortællinger om Oluf den Hellige af Præſten Styrmer, men adſkilte fra den egentlige Saga om denne Konge ved Sagaerne om Sverre og Hagen Hagenſen. Den er tilligemed Harald Hårdraades Levnet, der gaaer til col. 847, ſkrevet med en anden og maaſkee nyere Haand end den ovrige Deel af Haandſkriftet, men aldeles i den Stiil og Smag ſom Oluf den Helliges Levnet, i ſamme Codex. Dens Forfatter kan efter al Sandſynlighed ikke have benyttet Snorro. Ikke allene fortæller han heelt igiennem langt vidtloftigere med mange Tilſætninger, men forbigaaer adſkilligt, f. Ex. Kap. 8, 13. 30-33; udelader enkelte af de Vers, Snorro havde indfort, tilfoier andre iſær i Sighvats ſaakaldte Fritalenhedsviſe, og imodſiger Snorro, ved at lade Magnus beſoge Haardeknud i Jylland, og denne under det feſtlige Maaltid doe af den Gift, Alfifa havde tilberedet for Magnus.

I tvende maaſkee endog trende Membraner findes ſærſkilte Bearbeidelſer af de norſke Kongers Hiſtorie, der begynde med Magnus den Gode. Den Codex, Torfæus har kaldet Morkinſkinna *****), ſtem-

*) Flatsbogen col. 768. Suhms Affkrift S. 2629.

**) Snorro Magn. Gode, S. Kap. 23.

***) Sammeſteds 29.

****) Sammeſteds 37.

*****) I den Arnæmagnæanſke Samling N. 315 i 4to, i Suhms N. 93 i Fol.; baade Arne Magnæus og Suhm have bemærket at det er Torfæi Morkinſkinna.

sis, ut talem, qui suis popularibus varia de ista pugna tradidisset *). In singulis locis tres diversi fontes citantur, videl. Saga nunc deperdita de Canuto Prisco **); Liber Bremensis o: Historia Adami Bremensis ***), atque Saga de Comitibus Orcadensibus ****).

Non ergo opus habemus, cum præterea ipsa narratio probabilitatis speciem præ se ferat, commemorandæ ejus fidei diutius immorari, sed modo illustrabimus, quænam relatio intercedat inter Sagas Snorronis de Magno Bono cæterasque relationes, quæ hodieque supersunt, de hoc Rege, solo regnante.

Fagurskinna Snorrone multo brevior est, etiam in Magni Historia, habet modo unum alterumque additamentum sat exiguum, et epitomen longiorem eorum, quæ Rex Edvardus Magno (Sn. c. 39), quæque hic vicissim illi responderat. In Codice Flateyensi habetur Saga Magni Boni Col. 755 sequ. subjecta nonnullis narratiunculis de Olao Sancto, auctore Sacerdote Styrmero, sed interjectis Sagis de Suerrero et Hacone Hakonsen, ab hac Saga sejunctis. Ea, uti quoque vita Haraldi Severi, quæ ad Col. 847 progreditur, alia, forte recentiori quam cætera Codicis MSti pars, manu descripta quidem est, sed ejusdem prorsus stili ac tenoris, quo Saga Olai Sancti, eodem codice contenta. Ejus auctor juxta omnes probabilitatis regulas Snorrone uti non potuit. Non solum in tota narratione longe operosior est et plura habet additamenta, sed etiam plura prætermittit. Sic caput 8, 13, 30-33. nonnullos præterit versus, quos Snorro inseruit, alios præcipue in Sighvati sic dicto libertatis carmine subjicit, Snorronique in eo contradicit, quod hic Magnum facit Hardacnutum in Jutia invisentem, huncque in festo convivio veneno, quod Alfifa Magno præparaverat, interemtum.

In duobus, forte tribus codicibus membranaceis, inveniuntur singulæ historiæ Regum Norvegicorum recensiones a Magno Bono incipientes. Codex, quem Torfæus Morkinskinnam *****) voca-

*) Cod. Flatey. col. 268. in Exscripto Suhmiano p. 2629.

**) Snorr. Hist. Magni Boni c. 23.

***) Ibid. 29.

****) Ibid. 37.

*****) In Collectionis Arna-Magnæanæ N. 315, in 4to, Suhmianæ N. 93. in Fol. Notarunt et Magnæus et Suhmius, hanc esse Torfæi Morkinskinnam.

ſtemmer noie med Flatsbogen i hvad den har om Magni Regiering; men 6 Blade ere juſt paa dette Sted udrevne af Haandſkriftet.

Det Haandſkrift Torfæus kalder Hrockinſkinna har jeg ikke fundet, men vel et ſamme nærbeſlægtet, der uden Tvivl blot ved et Par Varianter afviger derfra *). Det er i ſig ſelv mærkeligt, da det er en gammel Membran, efter Arne Magnuſens foran ſatte Vidnesbyrd ſkrevet i det fiortende Aarhundrede, og det efter et andet endnu ældre, da der nogle Steder er ſmaae Lacuner, hvor Afſkriveren ei har kunnet læſe ſin Original. Nogle Blade i Begyndelſen ere borte, uden Tvivl kun lidt mere end det, ſom findes i Morkinſkinna; eet Blad er ved en Forſeelſe heftet i Enden af Membranen, der hører til Begyndelſen, og indeholder et her allene forekommende Stykke af en Fortælling om Kalf Arneſens Opforſel mod nogle Islændere, der havde yttret deres Harme over Oluf den Helliges Drabsmænd. For det Øvrige ſtemmer denne Codex her næſten ordret med Flatsbogen, undtagen, at den fortæller noget i en anden Orden, og omtaler de forſte Træfninger, Magnus holdt med Svend, hvilke Flatsbogen forbigaaer, overeensſtemmende med Snorro Kap. 31-35, dog ſaaledes, at et Par Vers ere føiede til. Det bliver derfor uviſt, om Forfatteren af dette Haandſkrift har villet forene Flatsbogens og Snorros Efterretninger, eller han har benyttet Snorros Kilde. Snorro kan derimod gierne have kiendt alle disſe Haandſkrifter, thi hans Fremſtilling af Magni Hiſtorie viſer ſig ſom et med Skionſomhed forfattet, og med nogle Tillæg forøget Udtog af hans Beretninger. Af de Fortællinger han forbigaaer, ere blot tvende, den om Karl Veſæl i Flatsbogen **), og den om Islænderne hos Kalf Arneſen i ovenanforte Haandſkrift, ſandſynlige; de øvrige ere Fabler, og hine tvende kan Snorro have udeladt, enten fordi han ikke fandt dem vigtige nok til at fortælle, eller anſaae deres Hiemmel mindre ſikker.

*) I den Arnæmagnæanſke Samling 66 i Folio, i Suhms 69 i Fol.

**) Sagabibliothek 3 D. S. 308-16.

vocavit, Codici Flateyensi in iis, quæ de Magni imperio habet, exacte consentit; sed in hoc ipso loco 6 folia ex Codice exsecta sunt.

Codicem, quem Torfæus Hrockinskinnam vocat, non reperi, sed alium illi cognatum, qui sine dubio modo aliquot variantibus lectionibus inde discedit *). Per se memorabilis est, cum vetus sit membrana, juxta præmissum Arnæ Magnæi testimonium seculo XIVto scripto consignata, suffragante alio exemplari adhuc antiquiore, cum hic illic sint quædam lacunæ, quas librarius in suo exemplari reperire non poterat. Aliquot initio folia interierunt, sine dubio paulo minus, quam quod in Morkinskinna reperitur; unum folium, quod initio erat ponendum, errore aliquo ad Codicis finem rejectum est, continetque narratiunculam hic unice occurrentem de ratione qua Kalfus Arnides Islandos nonnullos tractasset, qui suam de Olai Sancti cæde indignationem præ se tulissent. Cæterum hic Codex fere verbotenus cum Codice Flateyensi consentit, excepto, quod quædam alio narrat ordine, et prima proelia, quæ cum Suenone Magnus conserebat, a Codice Flateyensi prætermissa, convenienter Snorronis capp. 31-35. memorat; ita tamen, ut unum alterumque carmen adjecerit. Incertum ergo manet, utrum hujus Codicis auctor relationes Codicis Flateyensis et Snorronianas conjungere voluerit, an Snorronis fonte usus sit. Snorro contra omnes hosce codices bene cognoscere potuit, nam quæ in eo occurrit historiæ Magni repræsentatio, cernitur esse cordate facta et aliquot additamentis aucta epitome relationum, quas ad manum habuerit. Ex narrationibus, quas omittit, non nisi duæ sunt probabiles: una Codicis Flateyensis **) de Carolo Infortunato, altera laudati Codicis de Islandis apud Kalfum Arnidæ; cæteræ sunt fabulæ, duasque illas Snorro omittere potuit, sive quod eas ad memorandum haud sat graves, sive quod earum auctoritatem minus certam judicabat.

*) Collectionis Arna-Magnæanæ N. 66 Fol., Suhmianæ N. 69 Fol.

**) Sagabibliothek P. III. pag. 308-16.

Harald Haardraades Saga.

Denne Saga begynder med Haralds Deeltagelse i Slaget ved Stiklestad, og opregner dernæst hans Bedrifter i Udlandet, indtil han omsider vendte tilbage til Norden at giøre Fordring paa Norges Rige. Ved denne Tidspunkt var den foregaaende Saga bleven afbrudt. I de første 17 Kapitler af denne gaaer altsaa Fortællingen tilbage, men gior derved tillige Haralds Levnet til et fuldstændigt Heelt. Ikkun et Par Smaatræk af hans Barndom vare alt i Oluf den Helliges Levnet blevne fortalte *).

Hvad den femtenaarige Yngling havde sunget om sig selv, da han efter Slaget ved Sikkestad maatte i Flugten søge sin Sikkerhed, at han nok engang skulde vorde berømt i Venden, gik fuldeligen i Opfyldelse. I Garderige blev han vel modtaget af Kong Jarisleif, hos hvem han var Landværnsmand i nogle Aar, derpaa gik han til Konstantinopel, hvor han blev Væringernes Overste. I den græske Keisers Tieneste feidede han i mange Aar paa Middelhavets Kyster, deels i Samfund med den bekiendte Hærfører Georg Maniaces, deels allene. Han indtog 80 Stæder i Afrika, fire i Sicilien, og alle Stæder i det hellige Land bleve givne i hans Vold. Han beilede til Keiserinde Zoes Broder-Datter, den skionne Maria, men Keiserinden gav ham Afslag, og lod ham, da han vilde forlade Keiserstaden, kaste i Fængsel. Derfra befriedes han en Nat ved en fornem Kone, for hvem hellig Oluf aabenbaredes. Harald lod strax sine Væringer væbne sig, de overfaldt Keiser Constantinus Monomachus, og stak hans Øine ud, bortførte Prindsesse Maria, seilede over Jernlænken der spærrede Havnen, og efter at have sat Prindsessen igien i Land, vendte han tilbage til Kong Jarisleif, hos hvem allerede hans store Rigdomme vare bragte i Sikkerhed.

For disse Bedrifter haves Hiemmel i samtidige Skaldes Sange. Thiodolf qvad et Digt til Haralds Ære kaldet Sextefia, deri synger han om Slaget ved Stiklestad (Kap. 1), om Opholdet hos Jarisleif (2), de 80 i Afrika indtagne Stæder (5), atten Trefninger Harald havde holdet i Udlandet, (11), og at han udstak den græske Keisers Øine (14). Sidst nævnte Bedrift omtaler og Thorarin Skeggesen i sit Drape (ssteds.); Bolværk Skald nævner i sit Haralds Drape Opholdet hos Jarisleif og Reisen

*) Kapitel 75.

HISTORIA HARALDI SEVERI.

Incipit hæcce Saga a pugna Stiklestadensi, cujus pars ipse fuerat Haraldus; recenset dein res ab eo inter exteros gestas, donec denique ad septentrionem reverteretur, regnum Norvegiæ sibi postulaturus. In hac epocha Saga præcedens abrupta fuerat. Primis itaque XVII Sagæ capitibus narratio regreditur, sed eo simul Haraldi vitam ad aliquid integrum concinnat. Non nisi unus alterque ductus ex ejus pueritia desumtus in Olai Sancti vita *) jam narratus fuerat.

Quæ juvenis quindecennis, cum post pugnam Stiklestadensem fuga salutem quærere cogebatur, de se cecinerat, fore ut in Vendia aliquando celeber evaderet, ea impleta prorsus sunt. In Garderikia a Rege Jarisleifo bene exceptus fuit, apud quem aliquot annos finium custos erat, dein Constantinopolin petiit, ubi Væringorum dux evasit. Addicta Imperatori Græco opera multis annis oras maris mediterranei, partim Ducis celeberrimi Maniacis socius, partim solus, infestavit. LXXX Africæ, IV Siciliæ, atque omnes terræ Sanctæ civitates ejus potestati fuere traditæ. Imperatricis Zoæ ex fratre neptim procabatur, pulchram Mariam; verum imperatrix repulsam ei dedit, eumque, cum urbem relinquere vellet, in carcerem conjecit. Inde nocte aliqua liberatus est per nobilem feminam, cui sanctus Olaus se manifestaverat. Haraldus suos Væringos mox armari jussit, Imperatori Constantino Monomacho supervenit, eique oculos expunxit, Mariam raptam abstulit, catenas ferreas, quæ portum obserabant, navigando superavit, et virgine rursus in terram exposita, vela ventis dedit, Regemque Jarisleifum repetiit, apud quem jam in tuto depositæ fuerant ejus divitiæ.

Istæ res gestæ poëtarum æqualium auctoritate sancitæ fuerunt. Thiodulfus carmen cecinit in Haraldi honorem, Sextefia dictum; in quo pugnam Stiklestadensem, (cap. 1), commorationem apud Jarisleifum (2), LXXX urbes Africæ captas (5), XVIII proelia inter exteros ab Haraldo pugnata (11), quodque Imperatoris Græci oculos expunxerit (14), singulatim celebrat. Ultimum eventum quoque memorat Thorarinus Skeggesen in sua drapa (ibid.); vates Bolverkus in Drapa Haraldi commorationem apud Jarisleifum et iter Myklegardicum

*) Capite 75.

Reiſen til Myklegaard (K. 2.); Illuge Bryndæla Skald Haralds Seire i de ſydlige Lande under Keiſer Mikaels Regiering (5); og Stuf Skald, der ſelv havde hørt Kongen fortælle om ſin Reiſe *), priſer Harald, fordi han fik en Deel af det hellige Land under ſin Magt, og ſtraffede Voldsmænd ved Jordans Bredder (12). Desuden vare flere Islændere Øienvidner til Haralds Færd blandt Grækerne. Flatøbogen beretter **), at, da Harald kom ud til Myklegaard, var Islænderen Mar Hunrauds Søn, Fader til den Halflide, der i Begyndelſen af det tolvte Aarhundrede var i ſtor Anſeelſe paa Island, en af Væringernes Øverſter. Snorro fortæller (Kap. 9), at to Islændere ſagdes at have været fængslede med Harald i Konſtantinopel, Haldor en Søn af Snorro Gode, altſaa Broder til den i den norſke Hiſtorie ſaa bevandrede Thordiſe, og Ulf, en Søn af Oſpak, Sønneſøn af Osvif den Viſe. Det var iſær Haldor Snorreſen, der fortalte ſine Landsmænd Kong Haralds Bedrifter. At denne Fortælling ei har været kort, viſer Thorſtein Frodes Exempel ***). Denne en uformuende Islænder kom til Harald Haardraade, og havde Tilhold i Kongsgaarden, fordi han kunde fortælle Sagaer; men mod Juletiden blev han ſorgmodig, thi da forlangte Folk juſt at mores, og han havde allerede fortalt næſten alt, hvad han vidſte. Kongen mærkede hans Forlegenhed, og Thorſtein tilſtod, at han endnu kun havde Fortællingen om Kongens Reiſer tilbage; men Harald beroligede ham ved Forſikkringen om, at det nok ſkulde mages ſaa at hans Hiſtorie kunde vare Faſten ud. Thorſtein begyndte nu at fortælle første Juledag, og da han havde talt en Stund, ſagde Kongen det var nok for den Gang. Saaledes gik det tretten Dage efter hinanden. Da Hiſtorien var forbi, ſagde Kongen, at den var godt fortalt, og ſpurgte hvorfra han havde faaet alt dette at vide. Thorſtein ſvarede, at han havde for Skik hver Sommer at beſøge Althinget; der havde han hørt det af Haldor Snorroſen. Saa er det intet Under, ſagde Kongen, at du veed ſaa god Beſkeed.

Flat-

*) Dette ſiges udtrykkelig i Hrockinſkinna, Suhms Afſk. N. 69. i Fol. S. 173; jevnfør Stufs Thattr i Athene 1814. 2 B. S. 96.

**) Col. 773. Suhms Afſkrift S. 2659.

***) Sagabibliothek I D. S. 347-48. Fortællingen findes i Hrockinſkinna eller Arnæ 66 i Fol., Suhms Afſkrift N. 69. S. 468-472.

dicum nominat cap. 2; Illugiusque Bryndæla-Skald Haraldi in regionibus meridionalibus regnante Imperatore Michaële victorias (5); et poëta Stufus, qui ipse Regem de suo itinere narrantem audiverat *), Haraldum laudat, quod partem terræ Sanctæ suæ ditioni subjecisset, quodque prædatores ad Jordanis ripas punivisset (12). Plures præterea Islandi rerum ab Haraldo inter Græcos gestarum testes fuerant. Refert Codex Flateyensis **), quod, cum Haraldus Byzantium veniret, Islandus nomine Mar Hunraudi filius, pater Halflidii, qui initio seculi XIImi magnæ in Islandia auctoritatis erat, unus ex Væringorum ducibus esset; juxta Snorronem cap. 9. dicebantur duo Islandi captivitatem cum Haraldo Constantinopoli participasse, Haldorus nempe Snorronis Curionis filius, fraterque Thordisæ in Historia Norvegica perbene versatæ, atque Ulfus, Ospaki filius, Osvifi Sapientis nepos. Erat præcipue Haldorus Snorronides, qui popularibus Regis Haraldi res gestas enarrabat. Hanc narrationem haud brevem fuisse, exemplum docet Thorsteini Frodii ***). Hicce vir Islandus parum opulentus ad Haraldum Severum venit, in aula Regia bene exceptus, quod in Sagis narrandis mira dexteritate gaudebat; sed versus tempus Jolense subtristis repertus est, quia tum præcipue homines delectari volebant, verum ille jam penum suam fere totam exhauserat. Animadvertit Rex, quid ipsum angeret, et ipse Thorsteinus fatebatur, sibi non superesse nisi narrationem de Regis itineribus; sed Haraldus animum ejus erexit asserendo, se curaturum, ut narratio tempori jejunali sufficeret. Incepit jam Thorsteinus primo sancti jejunii die narrare, sed aliquo spatio interjecto monuit Rex, hac quidem vice id sufficere. Sic tredecim continuis diebus factum. Finita historia fassus est Rex rem bene esse narratam, quæsivitque, unde omnia ista comperisset. Respondit Thorsteinus, solere se quavis æstate comitium generale invisere, ibique id se ex Haldori Snorronidæ ore audivisse. Subjecit Rex: sic quidem non mirum est eo in his rebus tam bene esse versatum.

Codex

*) Hoc diserte adfertur in Hrockinskinna, juxta exscriptum Suhmianum N. 69. in Fol. p. 173; cfr. *Stuffs* þattr, insert. Ephemeridi, cui nomen: Athene 1814, Vol. 2. p. 96.

**) Col. 773. juxta exscriptum Suhmianum pag. 2659.

***) Cfr. Sagabibliothek P. I. p. 347-48. Invenitur narratio in Hrockinskinna s. Cod. Arnæ 66 Fol., juxt exscriptum Suhmianum N. 69. pag. 468-72.

Flatsbogen, Morkinſkinna og Hrockinſkinna fortælle Haralds Bedrifter i Udlandet vidtloftigere, end Snorro. Forſtnævnte ſiger, at det ſtaaer i Qvæderne, at Harald drog med en Hær langs med Vindland, Saxland, Frakland, Lombardiet, Rom og Pul (Apulien) til Miklegaard, og anforer til Beviis at han giæſtede Frakland, et Vers af Illuge Bryndælaſkald *). Hrockinſkinna tilfoier et Par Linier af Thiodolf om hans Ophold i Lombardiet **); begge Haandſkrifter citere en digteriſk Skildring af Bolværk, om hvorlunde Haralds Skibe vare prydede ved Opſeilingen til Konſtantinopel. Flatsbogen bemærker, at Harald lod ſig blandt Væringerne kalde Nordbrigt***). Hrockinſkinna forklarer Aarſagen tydeligere, at det var fordi der gaves en Lov imod at optage blandt Væringerne fremmede Kongeſonner ****). Krigsbedrifterne fortælle disſe Haandſkrifter med flere Ord end Snorro, men med faa Tillæg, deriblandt, at naar Harald og Grækerhovdingen Gyrge droge paa Vikingstog, ſkulde de betale Myklegaardskongen 100 Mark af hvert Skib, men beholdt ſelv det ovrige Bytte *****). Om Opholdet i Konſtantinopel meddele de adſkillige fabelagtige Anekdoter: nemlig om et grovt Svar, Harald gav Keiſerinde Zoe, da hun bad ham om en Lok af hans Haar, og om en Kone han reddede fra en ond Aands Vold ******). Hrockinſkinna tilfoier, at Krigshovdingen Gyrge en Gang robede for Keiſeren, at Harald var hos Prindſesſe Maria, men denne fik Nys derom, og lod ham undſlippe giennem en Faldder; en anden Gang hedte det, at Harald ei var vaagen paa ſin Vagt, men han erfoer man vilde overrumple ham, og dræbte de Udſendte *******). Baade Morkinſkinna og Flatsbogen lade Harald ikke blot kaſtes i et Fængſel, men i et Ormetaarn, hvor Haldor Snorreſen hialp ham at dræbe en Slange. Keiſeren, hvis Øine bleve udſtukne, kalder Flatsbogen Michael ********). Snorro ſynes at tage Hensyn til Nogle,

Codex Flateyensis, Morkinskinna atque Hrockinskinna res ab Haraldo inter exteros gestas longius quam Snorro exponunt. Horum primus testatur, in carminibus legi, quomodo Haraldus cum suo exercitu per Vandaliam, Saxoniam, Galliam, Longobardiam, Romam et Apuliam ad Constantinopolin perrexerit; quodque Galliam infestaverit, argumento adfert versum Illugii Bryndælaskald *). Hrockinskinna aliquot Thiodulfi lineas subjicit de ejus in Lombardia commoratione **); uterque Codex poëticam affert Bolverki picturam, quomodo Haraldi naves, Constantinopolin velis petentes, ornatæ essent. Notat Codex Flateyensis, quod Haraldus, inter Væringos se Nordbrigt appellaverit ***); Hrockinskinna causam disertius exponit, quod nempe lata lex esset, quæ Regum peregrinorum filios inter Væringos recipi vetaret ****). Gesta bellica hi Codices pluribus quam Snorro verbis enarrant, sed cum paucis additamentis, hoc v. c. quod Haraldus et Gyrges dux Græcorum, qvando expeditiones piraticas susciperent, tenerentur Imperatori Constantinopolitano pro quavis navi C marcas solvere, sibi vero reliquam prædam servarent *****). De commoratione Byzantina varias habent fabulosas relationes, uti de rudi responso, quo Imperatricem Zoën, cincinnum ipsius capitis sibi expetentem ablegasset, et de femina, quam a mali genii vi liberaret ******). Adjicit Hrockinskinna, Ducem bellicum Gyrgen aliquando Imperatori aperuisse Haraldi cum Maria virgine Regia familiaritatem; hanc vero, cum illi aliquid de ea re suboluisset, eum per januam versatilem emisisse. Alia vice narratur, Haraldum in sua statione dormitasse, eundem tamen, cum comperiret insidias ad ipsum opprimendum structas, homines emissos trucidasse *******). Morkinskinna, uti Codex Flateyensis, Haraldum facit non solum in carcerem, sed in turrim angvibus plenam conjici, ubi Haldori Snorronidæ ope serpentem occiderit. Imperatorem, cujus oculi expungebantur, Codex Flateyensis Michaëlem nominat ********).

Snorro

*) Col. 773 Suhms Afſk. S. 2658.
**) Suhms Afſkrift. S. 133.
***) Col. 773. S. 2659.
****) S. 134. Suhms Afſkrift.
*****) Hrockinſkinna S. 153. Flatsbogen col. 775. S. 2671.
******) Hrockinſkinna S. 143-147. Flatsbogen col. 773, S. 2659-2662. Suhms Afſkrift.
*******) S. 175-176.
********) Col. 779. S. 2692.

*) Col. 773. Exscript. Suhm. p. 2658.
**) Exscript. Suhm. p. 133.
***) Col. 773. p. 2659.
****) P. 134 Exscripti Suhmiani.
*****) Hrockinskinna p. 153. Cod. Flateyensis Col. 775. p. 2671.
******) Hrockinsk. p. 143-47. Cod. Flat. Col. 773, p. 2659-2662. Exscr. Suhm.
*******) P. 175-176.
********) Col. 779. p. 2692.

Nogle, der droge denne Efterretning i Tvivl, og anmærker at denne Bedrift omtales i alle Qvæderne om Harald; og at, havde det været en Greve eller Hertug, hvem dette var vederfaret, havde de ikke henført det til Keiseren selv *). Til alle disse Vidnesbyrd om Haralds Bedrifter i Grækenland kommer endnu Saxos Beretning: at Harald var for et Mords Skyld bleven dømt til i Byzants at kastes for en Drage. Ved Hielp af en tro Træl var det lykket ham at dræbe Dragen, og til Belønning for sin Tapperhed at blive frigiven af Keiseren. Kniven, hvormed Slangen var bleven stukket, var kommen i Kong Valdemar den Forstes Eie, der fremviiste den som en Sieldenhed. Om end denne Beretning i adskilligt afviger fra Islændernes, kan dog ikke Kong Valdemar have giemt paa en saadan Kniv, med mindre det i Midten af det tolvte Aarhundrede, knap hundrede Aar efter Haralds Død, havde været et almindeligt Sagn, at han havde bestaaet en saadan Kamp.

Men uagtet alle disse Grunde for Paalideligheden af Efterretningerne om Haralds Helteferd i Udlandet, bære disse dog kun alt for mange Præg af at være forsætligen udsmykkede. Vel er det rigtigt, at Haralds Ophold i Konstantinopel indtraf paa den Tid, den vellystige Zoe gav Riget Keisere, og den krigerske Jaroslav var Russernes Hersker; de byzantinske Historieskrivere omtale ogsaa Seiervindinger, der 1035 bleve erholdte over Saracenske Sørøvere **), og lykkelige Feldttoge, Grækerne giorde i Sicilien under Georg Maniaces i Aarene 1038 - 1040 ***). Men uagtet der ikke fortælles saa lidet om disse Feldttoge, melde Byzantinerne Intet om Væringernes, men Meget om de fra dem heel forskiellige Normanners Deeltagelse deri. Væringerne begynde just i denne Periode at blive omtalte, som et Korps af tappre Nordboer i Keiserens Tieneste, men de vare neppe talrige nok ****), til allene at foretage Krydstoge mod Saracenerne, og erobre 80 Borge i Africa; heller ikke er det rimeligt, at man i Konstantinopel havde tilstaaet Væringernes Øverste at anføre nogen betydelig Deel af den græske Hær. Blandt Normannernes Skarer vare Tancreds Sønner de berømteste Høvdinge; disse tilligemed alle deres Landsmænd for-

*) Kap. 14.

**) Le Beau histoire du Bas-empire, Tom. 16. p. 437.

***) Ibid. p. 447-451.

****) Ifølge Oluf den Helliges Saga i Flatøbogen col. 507 udgiorde Væringerne kun 500 Mand.

Snorro videtur nonnullos respicere, qui de hac relatione dubitarent, notatque, hoc eventum in omnibus de Haraldo carminibus memorari; et sane si Comes vel Dux fuisset cui id accidisset, id ipsi Imperatori haud imputassent *). Omnibus hisce testimoniis de rebus ab Haraldo in Græcia gestis accedit insuper Saxonis narratio: quod Haraldus ob commissam cædem Byzantii ad eam poenam damnatus fuit, ut serpenti objiceretur; ope fidi alicujus servi ei contigisse, ut serpentem cæderet, eumque in fortitudinis præmium ab Imperatore libertati fuisse restitutum; cultrum, quo serpens interemtus esset, in possessionem venisse Regis Valdemari 1mi, qui eum ceu rarum quid ostenderet. Si vel hæc relatio in multis ab Islandicis discedit, Rex tamen Valdemarus talem cultrum servasse non potuit, nisi sub medium seculi XIImi, vix C post mortem Haraldi annis, vulgaris traditio tulisset, eum tale certamen obiisse.

Verum quanquam tot adsunt rationes, quæ rebus ab Haraldo fortiter inter exteros gestis fidem faciant, eædem tamen relationes valde multa habent exornationis de industria adhibitæ indicia. Certum quidem est, Haraldi in urbe Byzantina moram in illud tempus incidisse, quo Zoë voluptuosa Cæsares ex arbitrio constitueret, et quo Jaroslavius bellicosi vir ingenii Russis imperaret. Memorant quoque historici Byzantini victorias, jam a. 1035 de piratis Saracenicis reportatas **), felicesque expeditiones, a Græcis in Siciliam sub Georgio Maniace annis 1038-40 susceptas ***). Sed licet haud pauca de his expeditionibus narrentur, Byzantini de Væringis nihil, multa vero de Normannis habent illas participantibus. Hac ipsa periodo Væringi commemorari incipiunt, ut militum borealium, qui Imperatori suam operam consecrassent, cohors fortitudine excellens; sed iidem vix tanto tum erant numero ****), ut soli Saracenos suis expeditionibus infestare et 80 Africæ arces capere possent; nec probabile est, Constantinopolitanos Væringorum ducibus magnæ agminis Græci partis ductum concedere voluisse. Inter Normannorum heroas Tancredi filii ex celeberrimis erant; hi cum omnibus suis popularibus post unius et item alterius belli

*) Cap. 14.

**) Le Beau Histoire du Bas-Empire, P. 16. p. 437.

***) Ibid. p. 447-51.

****) Juxta Sagam Olai Sancti in Cod. Flateyensi Col. 507. Væringi nonnisi viri quingenti erant.

forlode Grækerne efter et Par Feldttoge (Aar 1040), og bleve siden deres arrigste Fiender.

For at indtage de sicilianske Stæder, skal Harald have betient sig af adskillige Krigspuds, men som alle ogsaa af andre Feldtherrer skulle være blevne udsvede. Nogle af disse vare af den Beskaffenhed, at de lettere kunde opfindes, og vist nok oftere ere blevne anvendte, som at han ved en underjordisk Gang aabnede sig Vei midt ind i Byen, ligesom Kamillus fordum i Veii *). Andre Paafund vare derimod sieldnere. At han nemlig opbrændte en Bye ved at lade mange Smaafugle fange, der havde Rede i Byen, og binde brændbare Sager paa deres Rygge; og at han indtog en anden Stad, ved at udgive sig for Død, og lade sig bringe derind som Liig, ledsaget af en stor Sorgeskare **). Imidlertid fortæller Nestor Paafundet med Fuglene om Fyrstinde Olga, der paa denne Maade skal have opbrændt Dreviernes Hovedstad Aar 946 ***); Saxo beretter det samme om tvende gamle danske Konger Hadding og Fridlev ****); det andet henfører han til Konge Frode den Første *****), og de Frankiske Skribenter til Vikingen Hasting ******). Nu er det vel mueligt at tvende Hærførere kunne have betient sig af den samme List; men især er Paafundet med at giøre Fugle til Mordbrændere saa æventyrligt, og dets Udførelse saa misligt, at det neppe er rimeligt, at det er lykket nogensinde, end sige tre Gange. Heller ikke kan man antage, at Saxo kan have villet paadigte gamle danske Konger en Krigslist, som en saa nær hans Tid levende Fyrste havde udtænkt, end mindre, at han havde fundet saa megen Behag i denne Usandhed, at han havde gientaget den. Derimod er det sædvanligt, at Sagnet tillægger forskiellige Personer den samme Bedrift. Hvad den anden Krigslist med den forstilte Begravelse angaaer, kan man dog ikke mene, at en Dudo af St. Qvintin, der endnu levede nærmere ved Haralds Tid end Saxo, skulde have forvexlet Harald og Hasting med hinanden. De anforte

belli societatem, anno 1040, a Græcis discessere, et infestissimi dein eorum hostes evaserunt.

Ad capiendas civitates Siculas dicitur Haraldus variis usus fuisse stratagematibus, sed quæ omnia ab aliis ducibus ad usum conversa fuisse creduntur. Horum nonnulla ejusmodi erant, ut facile inveniri possent, et certe sæpius fuerint adhibita, ex. c. quod cuniculo subterraneo in mediam urbem sibi viam aperiebat, qua arte Camillus Vejos cepisse narratur *). Alia contra commenta rariora erant. Videlicet, quod oppidum aliquod incendebat multas aves minores, ibi nidificantes, capiendo, et earum tergis res ignem concepturas alligando; quodque aliam civitatem capiebat mortem simulando, seque ceu funus, magna caterva funebri comitante, eo inferri jubendo **). Atenimvero prius stratagema adfert Nestor ***) de principissa Olga, quæ anno 946 metropolin Dreviorum incendisse hac ratione dicitur; idemque narrat Saxo de duobus priscis Daniæ Regibus Haddingo & Fridleifo ****); alterum Saxo refert ad Regem Frodium 1mum *****), scriptores vero Franconici ad Hastingum ******) piratam. Jam fieri quidem potuit, ut bini duces eodem astu fuerint usi; sed præcipue commentum de avibus ceu instrumentis incendii adhibendis adeo romanticum, ejusque usus adeo ancipitis est exitus, ut vix probabile sit illud umquam, nedum ter, successisse. Nec credi potest Saxo priscis Daniæ Regibus stratagema affingere voluisse, quod princeps ipsius tempori proximus commentus fuisset, multoque minus putandus est hoc figmentum tantopere probasse, ut id repetierit. Sollenne contra est, quod traditio variis personis eandem rem tribuit. Alterum astum bellicum quod attinet, videlicet simulatam humationem, credibile quidem non est Dudonem de Sto Quinctino, temporibus Haraldi ipso Saxone propiorem, Haraldum et Hastingum confudisse. Ductus allati non soli sunt, qui ad res gestas Haraldi exornandas adhibiti esse videntur. Hrockinskinna

*) Snorro H. H. S. Kap. 7, Livius 5, 20. Hvad derimod Saxo fortæller om de Grave, som Kong Frode lod giøre, 2 B. S. 20, er et Krigspuds af en ganske anden Art.

**) Snorro Kap. 5.

***) Schlözers Nestor 5 Thl. S. 46.

****) Saxo I B. S. 12. 4 B. S. 67.

*****) Saxo 2 B. S. 21.

******) Dudo af St. Qvintin De moribus Normannorum hos Duchesne S. 62 f. Guillelmus Gemmeticensis lib. 2. cap. 2. Robert Vaces Riimkrønike i Brøndsteds Bidrag til den danske Historie, I H.

*) Cfr. Heimskr. Saga Ol. Sancti c. 7. Livius V, 20. Id contra, quod Saxo refert de fossis a Rege Frodio factis L. II. p. 20. stratagema est longe diversi generis.

**) Snorro Cap. 5.

***) Cfr. Nestor Schlözeri, Vol. V. pag. 46.

****) Saxo L. I. p. 12. L. 4. p. 67.

*****) Saxo L. 2. p. 21.

******) Dudo de St. Quintin. de moribus Normannorum apud Duchesne p. 62 sequ.; Guillelmus Gemmeticensis L. 2. c. 2. Roberti Vace Chronicon rhythmicum, in Bröndstedii Bidrag til den Danske Historie, Fascic. I.

anførte Træk ere ikke de eneste, som synes at være blevne anvendte til Udsmykning af Haralds Bedrifter. Hrockinskinna lader ham i en Sammenkomst med Prindsesse Maria, nær ved at overrumples, undslippe giennem en Falddor. Det selv samme skal ifølge Gretters Saga være hændet Islænderen Dromund i Konstantinopel just til samme Tid; men en Deel af, hvad der fortælles om disse Dromunds Kierlighedshandeler, er sienspnligen laant af Romanen om Prinds Tristram*). At Harald skulde være bleven kastet ned i et Slangetaarn, ligesom fordum Kong Gunnar og Kong Regnar Lodbrog, maa Snorro selv have draget i Tvivl, siden han fortier det, men tilskriver derimod hans Befrielse en fornemme Matrone, for hvem Hellig Oluf aabenbarede sig. Om man end vilde overse alt dette, frembyder Sammenligning med de byzantinske Historieskriveres Beretninger om Keiserhoffet endnu vanskeligere Knuder. Ikke blot, at den Prindsesse Marie, Harald elskede, kaldes Keiserinde Zoes Broderdatter **), thi dette kunde være en Feiltagelse af Snorro, da Flatøbogen gior hende til en Systerdatter af Keiseren, hvis Slægt vi ikke kiende saa noie; eller at Keiser Michael Kalaphates kaldes af Islænderne Katalactus; thi da det ene af disse to hinanden lignende Tilnavne er et Øgenavn ***), det andet et Hædersnavn ****), kunde de være givne den samme af forskiellige Partier. Men at Harald i Spidsen for Væringerne bevirkede en Statsrevolution i Konstantinopel og udstak Keiserens Øine, er aldeles stridende mod Byzantinernes Beretninger. Keiser Konstantinus Monomachus, hvem efter Snorros Beretning denne Skiebne skulde have ramt, døde paa Sotteseng 10 Aar efter at Harald havde forladt Keiserstaden. Flatøbogen kalder Keiseren Michaël *****); tvende af dette Navn fulgte paa hinanden, af hvilke Michael Kalaphates Monomachs Formand rigtig nok fik Øinene udstukne; men dette skeete paa Zoes Systers, Theodoras Befaling, efter at den afsatte Keiser var flygtet hen til et Kloster, og var en Følge af et Folkeoprør, hvor Hovedstadens Almue havde overvældet Keiservagten ******). Det er mueligt, at Harald har haft Deel

skinna illum colloquio cum virgine Regia Maria occupatum, per januam versatilem elabi facit eo ipso momento, quo parum abesset, quin fuisset oppressus. Juxta Sagam Gretteri creditur idem Constantinopoli Dromundo Islando eodem tempore evenisse; sed pars eorum, quæ de his Dromundi amoribus narrantur, ex fabula de Tristramo *) aperte desumta sunt. Haraldum in turrim serpentibus obsitam dejectum fuisse, uti olim Regem Gunnarum et Regem Regnarum Lodbrok, dubitasse existimandus est ipse Snorro, cum id reticeat, sed contra ejus liberationem nobili matronæ adscribat, cui Sanctus Olaus se manifestasset. Si vel hæc omnia mittere velis, comparatio tamen relationum Historicorum Byzantinorum de aula Imperatoria nodos vel difficiliores offert. Unus est, quod Maria, virgo Regia, quam amabat Haraldus, Imperatricis Zoæ ex fratre neptis **) nominatur; verum hic error esse poterat Snorronis, cum Codex Flateyensis eam Imperatoris ex sorore neptim faciat, cujus genus haud accurate novimus. Alter, quod Imperator Michaël Kalaphates ab Islandis Katalactus appellatur; sed cum ex his cognominibus sono affinibus unum sit ironicum ***), alterum honoris causa datum ****), eidem a diversarum partium studiosis imposita esse poterant. Quod vero Haraldus Væringorum antesignanus fuerit ad res novas Constantinopoli moliendas, oculosque imperatori expunxerit, id Byzantinorum relationibus prorsus adversatur. Imperator Constantinus Monomachus, cui auctore Snorrone id accidisse narratur, morbo correptus obiit X annis postquam Haraldus metropolin liquissit. Codex Flateyensis Imperatorem Michaëlem vocat *****); hujus nominis duo sequebantur, quibus Michaëli Kalaphati Monomachi antecessori oculi quidem expungebantur; sed factum id est jubente Theodora, Zoæ sorore, postquam imperator regno deturbatus ad monasterium aliquod confugerat, præcedente rebellione, qua plebs urbis cohortem prætorianam oppresserat ******). Istorum motuum con-

*) Sagabibliothek, I D. S. 259-260.

**) Konstantin den Ottende efterlod sig kun tvende Døttre Zoe og Theodora.

***) Le Beau histoire du Bas Empire, Tom. 16. p. 476.

****) καταλλάκτης.

*****) Col. 779. S. 2692 i Suhms Afskrift.

******) Le Beau, Vol. 17. S. 15-18.

*) Sagabibliothek, P. I. p. 259-260.

**) Constantinus VIIIvus non nisi duas reliquerat filias: Zoen & Theodoram.

***) Le Beau Histoire du Bas-Empire, T. 16. p. 476.

****) καταλλάκτης.

*****) Col. 779. pag. 2692. Excr. Suhm.

******) Le Beau, Vol. 17. p. 15-18.

Deel i Oprøret, men ingenlunde kan han deri have spilt nogen Hovedrulle.

Af alt dette følger, at man i den hele Beretning om Opholdet i Grækenland sporer en Stræben efter, paa Sandhedens Bekostning at ophøie Harald. Denne Stræben kunde saa meget desnarere lykkes; da alt hvad man i Norden vidste derom, beroede paa Haralds egne og hans faa Ledsageres Beretninger. Ledsagerne vilde gierne ophøie denne Høvdings Tapperhed, og glemte sig heller ikke selv, thi det var netop de to Islændere, der bleve kastede ned i Ormetaarnet med Kongen, og der drabeligen hialp ham. Harald selv brød sig mere om Roes end om Sandhed, og har vistnok haft sin Moro af at høre de troskyldige Skalde i lange Draper besynge sine græske Eventyr. Hvormeget af alt dette er sandt, formaae vi nu, da selve Kilderne ere saa urene, ikke mere at bestemme. Snorro viser ogsaa her sin sædvanlige Besindighed, ved stedse at anføre Haralds egne Skaldes Sange, der kunne betragtes som adskillige af Nutidens officielle Bulletins; ham maa det ikke tilregnes, at Kongen selv satte en Ære i at giøre en Deel af sin Historie til Fabel. Med Haralds Gienkomst til Norden ophører det Eventyrlige i hans Historie; men Maaden, hvorpaa han i Begyndelsen opførte sig mod sin Frende, Kong Magnus, fortælles med Afvigelser, hvilke saa meget lettere kunde finde Sted, da en Deel af disse Forholde beroede paa hemmelige Underhandlinger. Ifølge Snorro var Harald paa Reisen over Sverrig bleven bekiendt med Svend Estrithsen, der opholdt sig hos sin Morbroder, den svenske Kong Oluf; Harald og Svend havde udrustet en Flaade, hvormed de angrebe Danmark, og foranledigede Kong Magnus til at ville vinde Harald ved hemmeligen at tilbyde ham det halve Norge; denne havde derpaa, under Skin af at blive efterstræbt af Svend, forladt hans Hær og begivet sig til Norge, hvor hans Frende Magnus modtog ham paa det Bedste, skiænkede ham det halve Rige, og erholdt igien Haralds halve Skat. Med denne Beretning stemmer Hrockinskinna overeens. Derimod fortæller Flatøbogen, Morkinskinna og Fagurskinna *), at, som i sig selv er rimeligst, Harald var ved det russiske Hof,

conscius forte fuitHaraldus, sed graves in illis partes sibi attributas habere non potuit.

Ex his omnibus sequitur, quod in tota relatione de commoratione Haraldi in Græcia studium animadvertatur Haraldi res gestas veri periculo extollendi. Istud conamen tanto melius succedere poterat, cum omnia, quæ in Norvegia de his scirentur, ab Haraldi et paucorum ejus comitum narrationibus penderent. Amabant socii fortitudinem ducis prædicare, nec sui obliviscebantur; nam ipsi duo Islandi erant, qui una cum Rege in turrim serpentibus plenam dejiciebantur, ibique fide ei auxiliabantur. Haraldo propria laus magis, quam rei veritas cordi erat, ejusque aures demulcebant creduli poëtæ, qui longis drapis ipsius in Græcia fata canebant. Quid in his omnibus veri fuerit, nos nunc, cum ipsi fontes adeo turbidi sint, definire haud amplius possumus. Snorro etiam hic solitam probavit moderationem, cum propria vatum Haraldi carmina perpetuo citet; ea enim ceu officiales, quas nunc vocamus, relationes spectari queunt; illi ergo non imputandum, quod Rex ipse partem suæ historiæ fabulis indutam audire gestiebat.

Haraldo septentrioni reddito finitur fabulosa pars ejus historiæ; sed modus, quo initio in cognatum suum Regem Magnum se gerebat, narratur cum diversitatibus, quæ tanto facilius locum habere poterant, cum istæ rationes ab arcanis negotiationibus magna ex parte penderent. Juxta Snorronem in itinere Suecico Haraldus in Suenonem Astrithiden inciderat, apud avunculum suum Regem Sueciæ Olaum tunc commorantem. Haraldus et Sveno classem armaverant, qua Daniam aggrediebantur. Id Regem Magnum induxit, ut Haraldum sibi conciliare studeret dimidiam illi Norvegiam clam offerendo. Tum Haraldus, sub prætextu insidiarum a Suenone ipsi structarum, relicto Suenonis exercitu ad Norvegiam se contulerat, ubi Magnus, ejus cognatus, amicissime illum excepit, dimidiamque regni partem, accepta vicissim gaza ejus dimidia, Haraldo concessit. Huic narrationi Hrockinskinna suffragatur. Tradunt contra Codex Flateyensis, Morkinskinna & Fagurskinna *) (quod ad fidem propius accedit), Haraldum

*) Theodorik Munk lader ogsaa Harald først møde Magnus, og derpaa, efter at han ei kunde enes med ham, tye til Svend. Cap. 25. Knytlingasaga derimod følger, Cap. 22, mere Snorro, og lader en vis Halkel forlige Harald med Magnus.

*) Theodoricus Monacus Haralduin quoque facit primo in Magnum incidere, dein, cum inter eos convenire non posset, ad Suenonem transire, c. 25. Knytlingasaga contra c. 22. Snorronem magis sequitur, et alicui Halkelo Haraldi cum Magno conciliationem adscribit.

Hof, hvor Magnus havde været opdraget, bleven formanet til at søge sin Frendes Venskab; han havde og først forespurgt sig hos Magnus, om denne vilde dele Riget med ham; men da denne havde andraget Sagen for Rigets første Mænd, havde disse, især Einar Tambeskiælver, fraraadet Delingen; derpaa havde Harald indgaaet Forbund med Svend, og hærget paa Danmark, indtil Magnus hemmeligen begyndte nye Underhandlinger. For at give sit Brud med Svend et Skin af Ret, magede Harald det saa, at et Par Pile bleve affyrte mod hans Leie, imedens han selv havde lagt sig et andet Sted; næste Dag fortalte han sine Folk dette Beviis paa de Danskes Troloshed. Svend, som erfarede dette, erklærede vel, at det hele var Haralds Opspind, men Harald forlod den danske Flaade, og seilede til Norge, hvor han imidlertid ikke først søgte Magnus, men vilde strax lade sig hylde af Bønderne; i Vigen lykkedes det ham ei, men i Guldbrandsdalen gav en ung Høvding ved Navn Thorer Steig Exemplet, og erholdt derfor prægtige Gaver til Belønning. Magnus samlede imidlertid en Hær imod ham, men flere anselige Mænd lagde sig imellem Frænderne, og forligte dem. — Det kunde synes at der ikke var tilstrækkelig Grund for Harald, som ifølge Underhandlinger med Magnus havde forladt Svend, at ville ligesom tiltvinge sig hvad man godvilligen havde tilbudt. Men paa den anden Side havde maaskee ei Magnuses Løfte været ganske bestemt, og det laae i Haralds heftige og mistænkelige Charakteer, helst at ville tiltvinge sig, hvad han attraaede. Ogsaa den sidste Deel af Flatøbogens Beretning om disse Haralds-Forhold til Magnus, synes derfor at være rimeligere end Snorros; hvortil endnu kommer, at begge omtale de prægtige Gaver Steigathorer erholdt af Harald; men der var ingen Grund til, at denne slet ikke gavmilde Konge skulde have giort disse Opofrelser, naar han allerede i Forveien havde af Magnus selv erholdt Kongenavn; hvis derimod Steigathorer havde været den første, der paa eget Ansvar havde hyldet Kronprætendenten, havde han Fordring paa dennes Taknemmelighed. — I Anledning af Steigathorers Belønning beraaber Snorro sig paa *), at Thorgils Snorrosen, en forstandig Mand, havde seet det Altarklæde, der var bleven forfærdiget af en Kappe, Harald havde skienket Steigathorer, og den samme havde tillige berettet, at denne Steigathorers

*) Kap. 24 Thorgils Snorrason vitr madr segir sva.

dum in aula Russica, ubi Magnus educatus fuerat, excitatum fuisse ad quærendam cognati sui amicitiam; hunc primum Magno qvæstionem proposuisse, utrum regnum cum ipso partiri vellet; sed cum hic rem ad regni primores detulisset, hosce, præcipue Einarum Tambeskielverum, partitionem dissvasisse; dein Haraldum cum Suenone foedus inivisse, Daniamque populationibus infestasse, donec Magnus novas rursus negotiationes clanculum inciperet. Ut huic a Suenone discessioni aliqua species præberetur, curaverat Haraldus, ut una alteraque sagitta adversus locum ubi cubare soleret, ipso alibi tum cubante, ejiceretur; et die sequente hoc perfidiæ Danicæ documentum viris suis exposuit. Sueno, id resciscens, declaravit totum illud commentum fictitium esse; sed Haraldus, relicta classe Danica, Norvegiam petiit, ubi tamen Magnum non mox adiit, sed a colonis Rex salutari statim postulavit. Id in Vikia ei non successit, sed in Guldbrandsdalia, unus ex Optimatibus vir juvenis nomine Thorerus Steig exemplo præivit, eximiaque ob hanc rem dona præmio reportavit. Interea Magnus agmen adversus eum collegit; verum pluribus viris nobilibus se interponentibus, in gratiam Reges redierunt. Videri quidem potuerat, Haraldo, qui ex compacto Suenonem deseruisset, haud sufficiens adfuisse ratio, cur, quod sponte oblatum esset, cogendo extorqueret. Sed ex altera parte credere licet, promissa Magni haud satis definita fuisse, uti quoque vehemens atque suspicax Haraldi ingenium ferebat, ut quæ cuperet, vi obtinere mallet. Hac de causa videtur ultima pars relationis, quam habet Codex Flateyensis de Haraldi cum Magno negotiis, Snorroniana probabilior. Accedit, quod uterque splendida dona memorat Steigathorero ab Haraldo data; sed nulla ratio erat, cur hicce Rex, nequaquam liberalis, talia expensa faceret, si Regium nomen jam antea a Magno accepisset; si contra Steigathorerus primus fuisset, qui proprio periculo regni postulatorem Regio nomine salutasset, erat certe, cur hic grati animi testificationem exspectaret. Remunerationem quod attinet, qua Steigathorerus ornabatur, allegat Snorro *) Thorgilsi Snorronidæ viri prudentis testimonium, qui propriis oculis vidisset aulæum aræ obducendum, ex toga confectum, quam Haraldus Steigathorero donasset, traditque simul se ab eo fando accepisse, quod hujus Steigathoreri ex

*) Cap. 24. Thorgils Snorrason vitr madr segir sva.

gathorers Sonnedatter havde fortalt ham, at hun havde seet en Masurbolle med Sølvhanke, en anden af Haralds Gaver, i Faderens Værge. Man skulde heraf tro, at denne Thorgils maatte have været Snorros Samtidige, men dette gaaer dog neppe an efter Tidsregningen; thi om end Steigathorer var ung da han hyldede Harald Aar 1046; kan en Samtidig med hans Sonnedatter dog neppe have levet senere end i Midten af det tolvte Aarhundrede. Hertil kommer, at Flatøbogen, Fagurskinna og Morkinskinna just anføre næsten med samme Ord denne Thorgils Snorreson, som Hiemmel for deres hele om Steigathorer fra Snorro afvigende Beretning. Heraf følger at Snorro paa dette Sted ikke citerer nogen Kilde, hvoraf han selv havde øst, men blot afskriver ordret en ældre Forfatters Hiemmel.

Mellem de tvende Konger opstode letteligen Tvistigheder. Snorro anfører blot eet Exempel (Kap. 27), i det han bemærker, at flere saadanne Historier vare i Omløb. Adskillige af disse findes i Flatøbogen *), Morkinskinna og Hrockinskinna; de tvende sidste have tillige opbevaret den hidhørende ret troværdige Fortælling om Hreidar Tosse **). Foruden den nysnævnte Hreidar nævnes endnu Thorstein Sidehals Søn og Arnor Jarlaskald blandt de Islændere, som i dette Tidsrum besøgte det norske Kongehof. I alle disse Haandskrifter bemærkes tillige at Harald var haard mod Bønderne, og at han selv plagede Kong Magnuses Lænsmænd, hvor han kunde, hvorover Einar Tambeskiælver endog klagede paa Thinge.

Den fælleds Regiering var snart til Ende. Ifølge Snorro (25-28) skulde man troe, at Magnus var død Aaret efter at Harald var bleven Medregent; men Flatøbogen og Morkinskinna bevidne, at Kongerne havde regieret to Vintre, førend de giorde Toget til Danmark, paa hvilket Magnus døde mod Efteraaret, hvilket stemmer med engelske Krønikeskriveres Udsagn ***). Snorro melder, at den døende Magnus sendte sin Halvbroder Thorer til Kong Svend, for hos ham at finde Beskyttelse. I Haand-

ex filio neptis ipsi narrasset, se cupam betulæ nodis variam, quæ ansam haberet argenteam, aliud ex Haraldi donis, apud patrem vidisse. Hinc crederet aliquis, istum Thorgilsum Snorroni æqualem fuisse; verum id temporis rationes non patiuntur; nam si vel Steigathorerus juvenis fuerit, cum Haraldum a. 1046 Regis nomine compellaret, aliquis ejus nepti coævus vix serius seculi XIImi medio vivere potuit. Adde, quod Codex Flateyensis, Fagurskinna atque Morkinskinna fere iisdem verbis eundem Thorgilsum allegant [illegible] testem totius relationis suæ de Steigathorero, quæ a Snorrone haud parum discedit. Hinc sequitur, Snorronem, in hoc loco nullum fontem, unde ipse hauserit, citasse, sed modo antiquioris relatoris auctoritatem verbotenus secutum esse.

Reges inter controversiæ facile oriebantur. Unum exemplum adfert Snorro cap. 27, sed observat, plures tales historias fando circumferri. Harum quasdam Codex Flateyensis *), Morkinskinna atque Hrockinskinna memoriæ prodiderunt. Duæ posteriores simul servarunt narrationem huc pertinentem atque fide satis dignam de Hreidaro Stolido **). Præter hunc Hreidarum nominantur Thorsteinus Siduhalli filius et Arnorus Jarlaskald inter Islandos, qui hac periodo aulam Regum Norvegicorum invisebant. In omnibus hisce Codicibus simul notatur, quod Haraldus in colonos durus esset, quodque viros a Rege Magno feudis ornatos data occasione vexaret, qua de re ipse Einarus Tambeskelver in comitiis questus fuerit.

Brevis fuit communis hujus gubernationis duratio. Snorronem legens cap. 25-28. crederes, Magnum mortuum fuisse anno Haraldi ad imperii societatem adoptationem sequente; verum Codex Flateyensis et Morkinskinna testantur, Reges per duas hiemes regnasse antequam expeditionem in Daniam susciperent, in qua Magnus sub auctumnum ***) moreretur, idque chronicorum Anglicorum eloquia confirmant. Refert Snorro, Magnum moribundum fratrem suum germanum Thorerum ad Regem Suenonem misisse, ipsius tutela fulci-

*) Col. 784-788 Suhms Afskrift S. 2717.

**) Sagabiblioth. 3 D.

***) See Schiønning om Harald Haardraade i Forsøg til Forbedringer i den gamle danske og norske Historie af Suhm og Schiønning Kiøb. 1757 S. 294-297. Flatøbogen og Morkinskinna kunne heller ikke forenes med Schiønnings Mening, der vil at Toget til Danmark skulde have varet i 2 Aar.

*) Col. 784-88. juxta Exscr. Suhm. p. 2717.

**) Sagabibliothek, P. 3.

***) Vid. Schönningius de Haraldo Severo in libro: Forsøg til Forbedringer i den gamle danske og norske Historie af Suhm og Schiønning, Kbhn. 1757. p. 294-297. Codex Flateyensis et Morkinskinna sententiæ Schönningii: "quod expeditio in Daniam per biennium duraverit,, vehementer refragantur.

Haandskrifterne fortælles Omstændighederne ved Thorers Flugt, og hvorledes han blev efterstræbt af Harald. Der berettes og, at selv Alfhilde, Magni Moder, efter dennes Død flygtede til de Danske, hvis Gunst hun forhen, ved at bevirke nogle fangne Høvdingers Frihed, havde forsikret sig *). Det synes, som Snorro forsætligen har forbigaaet disse og flere for Haralds Rygte ufordeelagtige Efterretninger.

Det Mærkeligste af Haralds Eneregiering kan henføres til trende Punkter: Krigen med Svend Estrithsen, Bestræbelserne for at holde Rigets mægtige Høvdinger i Ave, og Toget til Engelland. De tvende første Gienstande sysselsatte Kongen i atten Aar, og efter at han 1064 havde sluttet Fred med Danmark, i det følgende Aar fuldendt sin Seier over Oprørerne, begyndte han 1066 Toget til Engelland, hvor han endte sin krigerske Bane.

Haralds Krigstoge mod Svend Estrithsen ere blevne besiungne af flere islandske Skalde. Snorro anfører Vers navnligen af Thiodolf **), Bolverk ***), Grane ****), Stuf *****), Thorleik Fagre ******), Stein Herdisen *******), Arnor Jarlaskald ********), og i Anledning af Fredslutningen Hall Stride *********); de fleste af disse vare Øienvidner. Ifølge denne Hiemmel fortæller Snorro adskillige af denne Krigs Tildragelser ret udførligen, hvorledes nemlig Harald et Par Gange blev anfaldet af de Danske med Overmagt, og undslap ved List, og især hvorledes han seirede i Slaget ved Nissaa. Imidlertid ere dog Efterretningerne ikke saa fuldstændige, at man deraf kan danne sig et tydeligt Begreb om Krigens Gang. Man mærker snart, at det kun er det ene Parties Beretninger, som her læses, og selv deraf kun Brudstykker. Harald skal have villet erobre Danmark, oftest været seierrig paa sine Toge, og dog ikke i Stand til at erobre et Stykke af Landet. Han

fulciendum. In Codicibus MStis narratur, quomodo fuga Thoreri evenerit, et quas insidias Haraldus ipsi struxerit. Traditur quoque, quod ipsa Magni mater Alfhilda post filii mortem ad Danos confugerit, quorum benevolentiam antea, captivos nonnullos optimates liberando, sibi conciliaverat *). Has pluresque relationes Haraldo haud adeo honorificas Snorro de industria prætermisisse videtur.

Potissima viginti annorum, quibus Haraldus solus regnabat, eventa ad hæc tria referri possunt: bellum cum Svenone Astrithida gestum, conamina potentes regni optimates in obsequio tenendi, atque expeditionem Anglicam. Duo priora Regem per XVIII annos occupabant; et postquam a. 1064 pacem cum Dania iniverat, annoque sequente plenam de rebellibus victoriam reportaverat, a. 1066 Anglicam aggressus est expeditionem, quæ bellis pariter ac vitæ ejus finem imposuit.

Certamina Haraldi cum Suenone Astrithida pluribus vatibus Islandicis decantata fuere. Citat Snorro nominatim versus Thiodulfi **), Bolverki ***), Granii ****), Stufii *****), Thorleikii Fagrii ******), Stenonis Herdisonii *******), Arnori Jarlaskald ********), et de pacis quidem compositione Halli Stridii *********), quorum plerique testes factorum oculati fuerant. Tali fretus auctoritate Snorro qvædam hujus belli eventa satis longe exponit, quomodo nempe Haraldus Danis, semel iterumque magna exercitus vi supervenientibus, astu se subduxerit, et præcipue quomodo in pugna apud amnem Nissensem superior discesserit. Interea narrationes haud adeo locupletes et plenæ sunt, ut inde clara de tenore belli notio animo informari possit. Lector mox animadvertit, non nisi unius partis relationes et quidem modo in fragmentis adferri. Dicitur Haraldus Daniam occupare voluisse; dicitur in suis expeditionibus fuisse victor, idem tamen nullam regionis partem suam facere valuisse.

*) Torfæus drager Sandheden af denne Efterretning i Tvivl men uden at fremsætte Grunde. Han anfører vol. 3 p. 285 blot Morkinskinna som dens Hiemmel, men den findes og i Flatsbogen S. 2763-64. Suhms Afskr. I Hrockinskinna er just paa dette Sted en Lacun.

**) Harald Haardraades Saga Kap. 31, 62, 65.

***) Ibid. 31.

****) Ibid. 32.

*****) Ibidem 33-34.

******) Ibidem 34-35.

*******) Ibid. 63, 64, 65.

********) Ibid. 65.

*********) Ibid. 73.

*) Torfæus hujus relationis fidem suspectam ducit, sed dubitandi rationes non apponit. Vol. 3 p. 285 modo Morkinskinnam testem adducit; sed invenitur illa quoqve in Cod. Flatey. p. 2763-64 juxta Excer. Suhm. In Hrockinskinna lacuna in hoc ipso loco reperitur.

**) Saga Haraldi Severi, Capp. 31, 62, 65.

***) Ibid. c. 31.

****) Ibid. c. 32.

*****) Ibid. capp. 33-34.

******) Ibid. c. 34-35.

*******) C. 63. 64. 65.

********) Ibid. c. 65.

*********) C. 73.

Han skal have anlagt Byen Opslo, tildeels for at forsvare Norge mod de Danskes Anfald, og der fortælles slet intet videre om disse. Den danske Flaade var ofte samlet, forfulgte Haralds flere Gange, det kom dog ikke til noget Slag under hele Krigen forend ved Nissaa; og den store Seier, Harald der erholdt, havde ingen Følger. Freden blev sluttet saaledes at enhver beholdt sit. Saxo beskriver et Feldtslag ved Diursaa i Jylland, der faldt uheldigt ud for Svend **), hvorom Snorro intet beretter. De øvrige Bearbeidelser af Haralds Historie omtale enkelte af Krigsbegivenhederne lidt vidtløftigere. De mærkeligere Tillæg ere følgende: Hrockinskinna bemærker, at Harald det første Aar han som Enekonge feidede paa Danmark, efter at have brændt Thorkel Geisas Gaard, ikke var i Land hele Sommeren, men holdt ifølge et Vers af Skalden Grane et Søslag ved Thiolarnes ***). Flatøbogen føier til Fortællingen om de norske Fanger Svend giorde paa Læsso (Snorro Kap. 35), at mange opfordrede Kongen til at dræbe dem, for at giøre Giengield, men at Svend end ikke vilde fordre Løsepenge af dem ****). Begge de anførte Haandskrifter fortælle *****), at Natten efter Slaget ved Nissaa havde Harald befalet sine Folk at holde sig rolige, men Haralds Søn Magnus gik med sin Fosterfader Thorolf Mostraskieg i Land med to Skibe for at røve, de bleve overmandede, deres Folk ihielslagne, og Thorolf maatte tage Kongesønnen paa sin Ryg og flygte med ham over affides Veie til Norge. Denne Omstændighed

valuisse. Dicitur urbem Opslo condidisse eo maxime fine, ut Norvegiam contra Danorum aggressiones defenderet, et de his tamen nil narratur. Classis Danica, sæpe coacta, Haraldum pluries persequebatur, ita tamen ut in toto bello ad nullam pugnam ventum sit, nisi apud amnem Nissaa; verum ex magna, quam Haraldus ibi reportabat, victoria nil commodi ad eum redundavit, sed pax ea lege condebatur, ut quisque suum retineret. Saxo **) proelium apud Diursaa in Jutia, Svenoni infelix, memorat, de quo Snorro nil habet. Cæteræ Historiæ Haraldi recensiones singula gesta bellica aliquanto operosius describunt. Additamenta memorabiliora hæc sunt: Notat Hrockinskinna, Haraldum primo anno, quo solus regnans Daniam infestaret, combusto Thorkeli Geisæ prædio, per totam æstatem nullibi escendisse, sed juxta aliquem poëtæ Granii versum apud Thiolarnes pugnam navalem conseruisse ***). Narrationi de captivis Norvegicis, quorum Sueno in Lesseya potitus fuerat (Sn. c. 35), subjicit hanc observationem, quod multi Regem stimularent ad eos in compensationem acceptarum injuriarum trucidandos, sed quod Sueno ab iis ne lytrum quidem postularet ****). Tradit uterque Codex *****), Haraldum nocte pugnam Nissaaensem secuta viros suos jussisse ut quieti manerent, sed filium Haraldi Magnum cum patre suo nutricio Thorolfo Mostraskieg duas naves populandi causa ad terram adpulisse, hos a copiis hostilibus circumventos, eorum viros occisos, Thorolfumque coactum fuisse, filio Regio in tergum suscepto, fuga saluti suæ consulere, donec per loca avia migrans Norvegiam tandem attingeret.

*) Schisnning i Forsøg til Forbedringer i den gamle danske og norske Historie S. 327 mener, at Harald er bleven nødt til at dele sin Magt ved at holde en Flaade i Søen mod den engelske Kong Edvard, der ei maatte finde det raadeligt, at en enkelt af de nordiske Konger blev for mægtig. Men dette er blot en Formodning, hentet fra nyere Tiders politiske Anskuelser. Fordi engelske Skribenter ved dette Tidsrum omtale en nordisk Flaade, der gav en oprørsk Jarl Bistand, følger ingenlunde, at denne skulde være afsendt af Harald. Rimeligere have enkelte Vikinger for god Betaling ladet sig bevæge til at hielpe Jarlen. De selvraadige norske Leensmænd havde ikke ladet sig paabyde et Tog mod Engelland, naar Kongen selv ikke var med; heller ikke er det rimeligt, at Snorro kunde have forbigaaet med Taushed flere Aars Krig med Engelland.

**) Saxo Lib. XI. p. 206.

***) Suhms Afskrift S. 314.

****) Col. 796 Suhms Afskrift S. 2791.

*****) Hrockinskinna S. 421. Flatøbogen col. 806 S. 2847.

*) Schiönning in tractatu: "Forsøg til Forbedringer i den gamle danske og norske Historie" p. 327 suspicatur, Haraldum coactum suisse vim suam partiri, classem semper armatam habendo adversus Edvardum Angliæ Regem, cui nimia Regis borealis potentia parum placeret. Sed hæc modo suspicio est, a politica, quæ reventioribus temporibus invaluit, rerum intuitione petita. Qvod scriptores Anglici hac periodo mentionem faciunt classis borealis, quæ Comitibus rebellibus auxilia tulerit, inde nequaquam sequitur, Haraldum eam misisse. Probabilius est singulos Vikingos, pretio inductos, Comiti suppetias dedisse. Optimates Norvegici, male plerumque obsequiosi, expeditionem adversus Angliam sibi injungi, nisi ipso Rege præsente, vix passi essent; nec credibile est Snorronem bellum plurium annorum cum Anglia silentio præteriturum.

**) Saxo lib. XI. p. 206.

***) Exscript. Suhmian. p. 314.

****) Col. 796. Exscr. Suhm. p. 2791.

*****) Hrockinskinna p. 421. Cod. Flatey. Col. 806. p. 2847.

dighed tiener til at forklare, hvorfor Harald ikke strax forfulgde sin Seir; han var ikke mandstærk nok til at giøre Landgang. Snorro anfører blot, at Svend kort efter Slaget samlede en stor Hær i Siælland (Kap. 67).

Blandt Norges Høvdinger vare først Einar Tambeskielver, siden Hakon Iversen de farligste for Harald. Uagtet Einars og hans Søns Endrids Navne ofte forekommer i Sagaerne, finder man dog intet Spor til nogen særskilt Fortælling om hans Levnet, maaskee fordi hans Bedrifter vare saa noie forbundne med Kongehistorien, at de stedse optoges i denne. Men om Forholdene mellem Einar og Kongen fortælle Flatøbogen, Hrockinskinna og Morkinskinna adskillige Træk, der ei findes hos Snorro *), og fremstille samtlige Griotgards en af Kongens Frænders Drab som den nærmeste Anledning til at Harald lod Einar myrde. Fra denne Synspunkt lod Einars Mord sig snarest forsvare ifølge Tidsbegrebene, da der var aabenbar Feide mellem Einar og Kongen, saalænge hiin ei havde betalt sine Bøder for det begangne Drab. Snorro har altsaa imod Sædvane her fulgt en saadan Fremstilling af Haralds Handlinger, der var mindre fordeelagtig for denne Konge. Dog vare der og nogle Omstændigheder ved Anledningen til Griotgards Fiendskab med Einar, som muligen kunde forekomme Snorro upassende at fortælle **).

Udforligere er Snorro i at berette Haralds Forhold til Hakon Ivarsen. Denne Mand, der nedstammede fra Throndejarlerne, var ved sin Herkomst kaldet til at hevne Einars Død. Kongen fik ham forsonet ved at love ham Prindsesse Ragnhild til Ægte; men denne, maaskee efter Aftale med Harald, nægtede at ville ægte en Mand, der ei havde noget Hædersnavn; Kongen sagde, der kunde ikkun være een Jarl i Riget, og Orm havde denne Værdighed. Hakon drog, derover misfornøiet, til Danmark, hvor han fik Forleeninger. En Tid efter raadte Kong Svend ham selv til at forlade Landet; og da Orm Jarl imidlertid var død, fik Hakon Jarlsnavn samt Ragnhild til Ægte. I Slaget ved Nissaa streed han mandeligen for Harald, men da Kong Svend efter Slaget betroede sig til ham, skaffede han ham hemmeligen i Sikkerhed. Dette rygtedes siden,

*) See Torfæus hist. Norv. T. 3 p. 295.

**) Om Einars Død, see Snorro Harald H. Saga Kap. 45.

ret. Facit hæc peristasis ad explicandum, cur Haraldus non mox victoriam suam persequeretur, quod scilicet copiarum paucitas exscensionem facere dissvadebat. Snorro modo observat, Suenonem post illud proelium magnum agmen in Sialandia coëgisse (c. 67.)

Inter Optimates Norvegiæ primo loco Einarus Tambeskielver, dein Hacon Ivarsen illi erant, quibus maximum Haraldo fuit periculum. Licet Einari, et Endridi ejus filii, nomina in Sagis sæpe occurrant, nullum tamen habetur vestigium singularis de illius vita narrationis; forte quia res ejus gestæ Regum historiæ adeo arcte intextæ erant, ut in hanc semper adoptarentur. Verum de Regis cum Einaro negotiis Codex Flateyensis, Hrockinskinna et Morkinskinna varios habent ductus Snorroni *) ignotos; sed omnes consentiunt, cædem Griotgardi, unius ex Regis cognatis, proximam, cur Haraldus Einarum trucidari juberet, ansam dedisse. Re sic spectata trucidatio Einari ex ævi ingenio habebat quo excusaretur, cum Regem inter et Einarum aperta esset simultas, donec hic patratam cædem data mulcta expiasset. Hic igitur Snorro præter solitum talem secutus est gestorum Haraldi repræsentationem, quæ Regi minus esset honorifica. Sed erant quoque in iis, quæ Griotgardi cum Einaro inimicitiam provocabant, quædam peristases, quas enarrare Snorro forte incongruum judicabat **).

Haraldi cum Hacone Ivarson negotia Snorro longius exponit. Hic vir, qui a Comitibus Thrandensibus oriundus erat, Einari necem ulcisci ipso nascendi loco jubebatur. Rex eum placavit, filiam Regiam Ragnhildam illi in matrimonium promittendo; hæc autem, suasore forsitan ipso Haraldo, negavit se nubere velle viro, nullum honoris titulum habenti. Monuit Rex, non posse nisi unum in regno esse Comitem, hacque dignitate Ormum jam ornatum esse. Id ægre ferens Hacon ad Daniam se contulit, ubi feuda sibi tradita accepit. Tempore aliquo interjecto Rex Sueno ipsi auctor fuit, ut terram linqueret; cumque Ormus interea fatis functus esset, Comitis dignitatem simulque Ragnhildam uxorem obtinuit. In pugna Nissaaensi Haraldum fortiter propugnavit; sed cum Sueno post illud proelium se illi committeret, eum tecto astu in tuto constituit. Gliscebat dein hac

*) Vid. Torfæi Hist. Norv. T. 3. p. 295.

**) De Einari morte vid. Snorro in Historia Haraldi Severi cap. 45.

siden, og Harald, hvis Misundelse mod Hakon var vakt ved den store Berømmelse han havde erhvervet sig i Slaget, blev herover saa forbittret, at han søgte at dræbe ham. Hakon undkom, blev Jarl i Gothland hos den svenske Kong Steinkel, og havde desuden et stort Anhang blandt Oplændingerne. Harald gjorde et Tog mod ham op ad Vænersøen, overvandt ham i et Slag, og straffede siden de Oplændinger haardt, der havde været paa Hakons Side. Saaledes knytter Hakons Historie sig baade til Einars Død og til Oplændingernes Oprør. Hrockinskinna følger Snorres Fremstilling, men Flatøbogen og Morkinskinna lade Einars Drab være aldeles uden Følger, og Oplændingernes Oprør foranlediges af at de mistede nogle Forrettigheder, Oluf den Hellige havde tilstaaet dem. Ifølge disse Haandskrifter kom Hakon Iversen først til Kong Harald ved Nissaa-Slaget, erholdt til Belønning for sin der udviiste Tapperhed Ragnhilde med Løfte om Jarlsnavn; men da Løftet ei blev opfyldt, drog han til Kong Svend, hos hvem han forblev, indtil han efter at have fældet Kongens Frænde maatte forlade Dannerhoffet, men blev dog dansk Jarl i Halland, og som saadan hialp Kong Steinkel imod Harald. Denne Fremstilling af Begivenhederne er i sig selv mindre rimelig. Man begriber ikke, hvorledes alt kunde gaae saa roligt af, efter den vennesælle Einars Drab; heller ikke hvorfor Oplændingerne først mod Enden af Haralds Regiering bleve urolige. Hakon kan ei, som hine Haandskrifter ville, have kort før Nissaaslaget været paa Vikingstog med Finn Arnesen; dertil var denne for gammel og svag; disse Sotoge høre til en tidligere Periode. Heller ikke er det rimeligt, at alle de anførte Begivenheder i Hakons Liv kunne have tildraget sig i det korte Tidsrum der forløb fra Nissaa-Slaget til Haralds Feide med Hakon. Endeligen indseer man ingen Grund, hvorfor enten Harald skulde feide med den svenske Konge, eller hvorfor Svend skulde efter at have sluttet Fred med Harald sende sin Jarl imod ham.

Vi have endnu Adgang til de Kilder, hvoraf Snorro rimeligviis har hentet sine Efterretninger om Hakon Ivarsen. Der findes en særskilt Saga om denne Mand i et Membran i den Arnamagnæanske Samling*), men som i Slutningen er defekt; det ender med hvad Snorro har Kap. 71. Denne Sagas

*) N. 570 i 4to lit. A. B. C.

hac de re rumor, et Haraldus, cujus livorem jam moverat laus magna Haconis in proelio parta, ira ita incensus est, ut eum e medio tollere conaretur. Subduxit se Hacon, et apud Sveciæ Regem Steinkell Gothiæ Comes evasit, habuitque inter terræ interioris incolas multos sibi addictos. Haraldus expeditionem adversus eum secundum lacum Vænern suscepit, commisso proelio eum vicit, et deinceps dure in eos consuluit, qui ejus partes fuerant secuti. Sic Historia Haconis et morti Einari et Uplandensium rebellioni adnexa est. Hrockinskinna rem ita uti Snorro repræsentat; sed Codex Flateyensis atque Morkinskinna cædem Einari sine sequelis sistunt, et seditionem Uplandensium a privilegiis per Olaum Sanctum concessis, jam vero iis ademtis, derivant. Juxta hosce Codices Hacon Ivarsen pugnæ demum Nissaaensis tempore, ad Regem Haraldum venit, et in proemium fortitudinis ibi exhibitæ Ragnhildam cum spe tituli Comitis accepit; hoc vero promisso frustratus, Regem Suenonem adiit atque apud eum mansit, donec cæso aliquo Regis cognato aulam Danicam linquere cogeretur, Comes tamen Danicus in Hallandia permanens, quo nomine Regem Steinkellum adversus Haraldum suffulsit. Hæc eventuum facies per se minus probabilis est. Non bene intelligitur, quomodo post Einari, amicis florentis, cædem omnia adeo quiete transigi possent; nec magis patet, cur regionum interiorum incolæ sub finem denique regiminis Haraldi turbas moverent. Non potuit Hacon, uti in istis Codicibus MStis asseritur, brevi ante pugnam Nissaaensem expeditiones piraticas cum Finno Arnesen participasse; id hujus senium et imbecillitas credere vetant, atque debent istæ expeditiones ad antiquiora tempora referri. Nec credibile est, omnia ista vitæ Haconis eventa accidere potuisse, brevi eo spatio, quod inter pugnam Nissaaensem et Haraldi cum Hacone inimicitiam labebatur. Denique nulla patet ratio, quare vel Haraldus cum Rege Sueco decertaret, vel cur Sueno inita cum Haraldo pace Comitem suum adversus eum mitteret.

Patent hodieque fontes, unde probabile est, Snorronem suas de Hacone Ivarsen relationes petiisse. Habetur singularis de hoc viro Saga in Membrana Collectionis Arna-Magnæanæ *); sed Codex in fine mancus est, finiturque iis, quæ in Sn. c. 71. leguntur. Narratio cum Snorroniana consentit,

*) N. 570 in 4to lit. A. B. C.

Sagas Fortælling er overeensstemmende med Snorres, men en Deel vidtloftigere; vi ere altsaa befoiede at anse det Snorro har om Ivar for at være et Udtog af denne, hvilket ogsaa bestyrkes ved Maaden, hvorpaa Snorro første Gang omtaler Hakon Kap. 40, hvor han gior ligesom et Slags Indledning til hans Historie, hvilket pleier at være Tilfældet, hvor han optager en særskilt Saga i sit Værk. Hvad Snorro har foiet til Ivars Saga er ikkun nogle Vers af Thiodolf. Dette Forhold, som i Hakon Iversens Historie finder Sted imellem Heimskringla, Flatøbogen og Morkinskinna, tiener til at bestyrke, at de tvende sidste Haandskrifter ere uafhængige af den Første, og indeholde tildeels Kilderne til dette; thi vi kunne vel indsee, hvorfor Snorro, som havde den paalideligere Kilde, forlod hines Efterretninger, men ei hvorfor disse ikke her skulde have benyttet Snorro, hvis de havde lagt dennes Værk til Grund for deres Arbeide. —

Det sidste Optrin i Haralds Liv var det uheldige Tog til Engelland. Begivenheden var i sig selv alt for mærkelig og havde alt for mange Vidner, til at den ikke skulde være bleven omstændeligen fortalt, og noiagtigen erindret. Alle Haandskrifterne stemme i det Væsentlige overeens. Flatøbogen har et Par Vers mere end Snorro og nogle smaae Tillæg, dette gielder og om Hrockinskinna, Morkinskinna og Fagurskinna. De norske Beretninger om Slaget stemme godt overeens med de engelske Fortælleres *), ikkun at hine forbigaae tvende Punkter: Haralds Grusomheder og de haarde Vilkaar, paa hvilke Haralds Søn Oluf maatte tilkiøbe sig fri Afreise, begge Dele ere maaskee overdrevne af de engelske Forfattere. Underligt er det, at de norske Beretninger aldeles tie om en Nordmands Tapperhed i at forsvare en Bro, som i høi Grad vakte Engellændernes Beundring. Ogsaa det, Snorro i Anledning af Toget anfører om Harald Godvinsen og Hertug Vilhelm, lader sig godt forene med fremmede Skribenteres Vidnesbyrd; nogle Unøiagtigheder ere blot indløbne i Slægtregistret **) og en urigtig Beretning om Vilhelms Grusomhed mod sin Gemalinde er bleven optaget ***). Foruden disse Efterretninger om Kong Harald Sigurdsens offentlige Liv vare endnu en Deel Fortællinger i Om-

sentit, aliquanto tamen longior; est ergo cur credamus, Snorronis de Ivaro relationem epitomen illius esse; id quod firmatur eo modo, quo Snorro Haconem prima vice commermorat cap. 40. Præmittitur ejus Historiæ aliqua velut introductio; id quod facere solet auctor, ubi Sagam singularem suo operi inserit. Additi ad Sagam Ivari a Snorrone modo sunt quidam versus Thiodulfi. Hæcce, quæ in Historia Haconis Ivaridæ reperitur, relatio inter Heimskringlam, Codicem Flateyensem et Morkinskinnam, probare videtur, quod duo hi Codices ab illo non dependeant, et ex parte ejus sint fontes; nam intelligere quidem possumus, cur Snorro, cui ad fontem vero propiorem pateret aditus, ab istorum relationibus discederet; sed nulla apparet ratio, curni hi Snorrone uterentur, si hujus operi ceu fundamento libros suos superstruxissent.

Ultimus vitæ Haraldi actus fuit infelix adversus Angliam expeditio. Eventum per se adeo memorabile erat totque sui testes habebat, ut non posset non memoriæ infigi et operose enarrari. In rerum summa Codices omnes consentiunt. Codex Flateyensis aliquot versibus et parvis quibusdam additamentis Snorrone locupletior est. Idem valet de Hrockinskinna, Morkinskinna atque Fagurskinna. Norvegicæ de ista pugna relationes cum narrationibus Anglorum bene conspirant*), nisi quod illæ duo prætermittunt, nempe crudelitatem Haraldi, et duras conditiones, quibus Olaus filius Haraldi discessum redimere cogebatur; sed utrumque scriptores Anglici plus justo exaggerasse videntur. Mirum est, auctores Norvegicos prorsus tacere de Norvegi alicujus in ponte quodam defendendo fortitudine, quæ magnam Anglis admirationem extorquebat. Etiam id, quod Snorro occasione illius expeditionis affert de Haraldo Godvinsen atque duce Guilielmo, cum scriptorum exterorum testimoniis conciliari bene potest; nisi quod in stemmate**) errores quidam irrepserunt, quodque relatio minus recta de Guilielmi in suam conjugem crudelitate adoptata est***). Præter istas publicæ Haraldi Sigurdsenii vitæ descriptiones, fando insuper circum-

*) Sammenligningen er bleven anstillet af Schiønning i Forbedringerne til den gamle danske og norske Historie S. 359 f.

**) Kap. 77. I Noterne ere disse Feil blevne anmærkede.

***) Kap. 99.

*) Instituta est hæc comparatio a Schiönningio in libro: Forbedringer til den gamle Danske og Norske Historie p. 359 sequ.

**) Cap. 77. In notis hi errores observantur.

***) Cap. 99.

i Omløb, der indeholdt enkelte Træk af Haralds Karakteer *). Snorro sigter dertil Kap. 36, og anfører tillige at han forbigik dem, fordi han ikke vilde fortælle noget uden tilforladelig Hiemmel, og meente, det var bedre at man fandt, der var noget at lægge til hvad han havde skrevet, end at tage fra. Dog er denne Bemærkning neppe oprindeligen Snorros egen, da den findes næsten med de samme Ord i Flatøbogen **). Den har venteligen staaet i de ældre Bearbeidelser af Harald Sigurdsens Historie; men i senere Afskrifter deraf, hvilke ere de som ere komne til os, ere adskillige af disse Anekdoter indskudte, hvoraf de fleste ere usandsynlige. Større Paalidelighed have Fortællingerne om enkelte Islænderes Skiæbne, der en Tid opholdte sig ved Haralds Hof, og af hans Luner prøvede Godt og Ondt ***). Snorro havde Grund nok til at forbigaae alt dette, der ikke stod i nogen Forbindelse med de vigtigere Begivenheder; han nævner kun de tvende mærkeligste Islændere ved Haralds Hof, Haldor Snorresen og Ulf Stallar Kapitel 37, 38. Til Slutning bemærke vi, at de tvende Kong Olufs Jertegn, der fortælles Kap. 58-59, ikke findes i Haandskrifterne af Heimskringla, men ere af Peringskiolds Udgave optagne i den kiøbenhavnske.

cumferebantur singulares ingenii Haraldi ductus *). Hos innuit Snorro cap. 36; sed observat, se illos omittere, quod nil sine certa auctoritate afferre vellet, et qvod censeret melius esse, si judicarent homines, esse quæ ab ipso scriptis adjici quam quæ demi possent. Hæc tamen observatio origine tenus vix ipsi Snorroni debetur, cum iisdem fere verbis in Codice Flateyensi expressa reperiatur **). Lecta ea sine dubio fuit in antiquioribus Historiæ Haraldi Sigurdsenii recensionibus, sed in serioribus, quæ ad nos pervenerunt, insertæ fuere quædam ex iis narratiunculis, quæ magna ex parte sunt improbabiles. Majoris fidei sunt relationes de fatis singulorum Islandorum, qui in aula Haraldi aliquamdiu morabantur, et ab ejus intemperie nunc bona, nunc mala experiebantur ***). Iustæ Snorroni erant rationes, cur omnia ista præteriret, quæ cum gravioribus eventis non conjuncta essent; nominat modo duos Islandos maxime memorabiles in aula Haraldi, videlicet Haldorum Snorronidem et Ulfum, aulæ magistrum, cap. 37-38. Observamus denique, quod duo Regis Olai prodigia, quæ c. 58-59 narrantur, in Heimskringlæ Codicibus non reperiantur, sed ex editione Peringskioldiana Havniensi sint inserta.

Olaf Kyrre.

Under denne fredegode Konges Regiering vare Tiderne saa lykkelige, at de kun frembøde Sagaskriverne lidet Stof. Hans sex og tyve Aars Regieringshistorie indeholder kun Fortællinger om Forandringer i Sæder og Skikke, Forbundet med Kong Knud i Danmark, og et Par Jertegn af Hellig Olaf; hvortil endnu blev føiet en Anekdot om Kongens Møde med en klog Bonde, og nogle Vers til hans Ære af Skalden Stuf. Baade Jertegnene,

OLAUS KYRRE.

Sub pacifico hocce Rege tempora adeo felicia erant, ut Sagarum scriptoribus parum argumenti offerrent. Historia ejus regni, quamvis annos XXVI complexa, narrationem modo continet de morum et institutorum mutationibus, de foedere cum Canuto Rege Daniæ inito, deque uno et item alio Sancti Olai prodigio, quibus accedebant narratiuncula de Regis cum prudente quodam colono colloquiis, et aliquot versus a poëta Stufo in honorem ejus confecti.

*) F. Ex. Hvorledes Harald helbredte en ung Piges Sygdom, hans Møde med en forklædt Fisker (Torfæus 3 S. 337 f.), hans Opførsel mod Ulf den Rige (ibid.) og mod Heming (Sagabibliоth. 3 D.)

**) Flatøbogen col. 796 S. 2792.

***) Thattr um Auðun Vestfyrðska, om Thorstein Frode (See Sagabiblioth. I D.), om Snæglu-Hall, Brand den Gavmilde, Stuf Skald, Odd Ofeigs Søn, og om Haldor Snorresen (Sagabibliothek 3 D.)

*) E. c. quomodo Haraldus feminæ juvenis morbum sanaverit; ejus cum piscatore personato colloquia (Torfæi T. 3. pag. 337 sequ); quomodo in Ulfum Opulentum (ibid.) et in Hemingum se gesserit (Sagabibliothek P. 3).

**) Cod. Flateyensis Col. 796. pag. 2792.

***) Conf. Commentarii de Auduno Vestfiordensi, de Thorsteino Frode (vid. Sagabibliothek P. I), de Snæglu-hallio, de Brando Liberali, de Stufo vate, de Oddo Ofeigi filio, atque de Haldoro Snorronida (Sagabibliothek P. 3).

en, Mødet med Bonden og Stufs Vers forbigaaes i Fagurſkinna. Ogſaa i Morkinſkinna ere Jertegnene udeladte, de findes derimod i Hrockinſkinna. Men da Haandſkrifterne af Heimskringla ſelv afvige fra hinanden i Henſeende til Ordenen, hvori disſe Jertegn fortælles, og de fleſte Haandſkrifter ſætte dem ved Enden af denne Konges Saga, er det rimeligſt, at de, ligeſom alle de følgende Jertegn, først ſenere ere indſkudte. Stufs Vers tilſkrive Morkinſkinna og Hrockinſkinna Skalden Stein Herdiſen. Alle de nævnte Haandſkrifter ere noget vidtløftigere end Snorro Kap. 2 i at beſkrive hvorledes Rangordenen var ved de gamle Kongers Bord, og hvor Dronningen og Hovedſkalden havde ſit Sæde; ved hvilken Leilighed Morkinſkinna og Hrockinſkinna anføre en Strophe af Arnor Jarlaſkald. Begge de ſidſtnævnte Haandſkrifter have og opbevaret det mærkelige Udſagn af Oluf Kyrre, at han glædede ſig over at være omringet af kiække og vel tilfredſe Mænd, der ikke ſkiulte deres Guld og Klenodier, ſom de af Frygt havde giort under hans Faders Regiering. Det er vel mueligt, at dette Træk, der kaſter ſaa ſtærk en Skygge paa Harald Haardraades Regiering, er bleven forſætligen forbigaaet af Snorro, fordi han vilde ſkaane en Konges Minde, der havde viiſt ſig ſom hans Landsmænds Velynder. Det Svar Oluf giver Bønderne, ſom undrede ſig over at han holdt flere Huusfolk end hans Forfædre, er, ſom det ſtaaer hos Snorro Kap. 4, upaſſende, da han ikkun forſikrer dem, at han derfor ikke ſtyrede Riget bedre eller var mere frygtet. Efter de andre Haandſkrifter bliver det træffende, thi i dem ſvarer Oluf, at, fordi han var mindre frygtet end hans Forfædre, behøvede han flere Folk til ved deres Hielp at ſtyre Riget. Det ſynes altſaa, at Snorros Skriver paa dette Sted har begaaet en Feil.

fecti. Prodigia, uti quoque mixtæ cum colono sermonum vices, versusque Stufi in Fagurskinna prætermittuntur. Etiam in Morkinskinna absunt prodigia, sed in Hrockinskinna leguntur. Verum cum Codices Heimskringlæ ordine, quo prodigia adferuntur, a se invicem discedant, cumque plerique Codices ad finem Sagæ hujus Regis ea rejiciant, probabile est hæc, velut omnia sequentia prodigia, serius inserta esse. Versus Stufi in Morkinskinna et Hrockinskinna vati Stenoni Herdison adscribuntur. Omnes allati Codices Snorrone cap. a aliquanto longiores sunt in describendo, qualis ad mensam priscorum Regum fuerit dignitatum ordo, ubi Regina vatesque primarius suas sedes habuerint etc.; hac occasione Morkinskinna atque Hrockinskinna stropham afferunt Arnori Jarlaskald. Utrique Codices ultimo loco allati servarunt memorabile illud Olai Kyrrii effatum: lætari ipsum, quod fortibus atque sua sorte contentis viris cinctus esset, qui aurum et cimelia sua non celarent, quod patre regnante præ metu fecissent. Fieri quidem potuit, ut hoc, quippe imperio Haraldi Severi parum honorificum, Snorro de industria omiserit, memoriæ Regis parsurus, qui erga ipsius populares benevolum se præbuisset. Responsum quod Olaus colonis dabat, mirantibus, quod plures quam ipsius majores, haberet domesticos, quale apud Snorronem cap. 4to legitur, parum consentaneum est, cum illis modo asserat, se non ideo regnum melius gubernare, aut magis formidari. Convenientius est juxta alios Codices; in iis enim respondet Olaus, se, quia minus formidatus esset, quam sui majores, plurium hominum auxilio ad regnum gubernandum opus habere. Videtur ergo Snorronis librarius hoc loco errorem commisisse.

Magnus Barfod, Sigurd Jorſalafar, Eiſtein og Oluf.

Vi ere nu komne mod Enden af det ellevte Aarhundrede, en Periode, hvori Islændernes første Hiſtorieſkriver ſelv begyndte at virke. Vi behøve da ikke længere at efterſpore Fortællingernes Kilder; nogle faa Bemærkninger ville om det Følgende være tilſtrækkelige.

I Mag-

MAGNUS NUDIPES, SIGURDUS HIEROSOLYMIPETA, EISTEINUS ATQUE OLAUS.

Venimus jam ad finem seculi XImi, periodum quidem, qua primus Islandorum historicus in rerum scena ipse prodire incepit. Non ergo est, cur relationum fontes longe investigemus. Pauca quædam observata de sequentibus sufficient.

In

I Magnus Barfods Saga anføres Stropher af tvende Draper til hans Ære, af Islænderne Biørn Krephænde *) og Thorkell Hammarskald **), samt nogle Vers af unavngivne Forfattere i Anledning af Steiga Thorers Oprør ***). I Sigurd Jorsalafars Historie anføres Vers ikkun i Anledning af Reisen til det hellige Land ****), og den islandske Skalds Thorarin Stuttfeldts første Møde med Kongen *****). Skalden Ivar Ingemundsen var yndet af Kong Eistein ******). De Jertegn af Hellig Oluf, der i de trykte Udgaver omtales under disse Kongers Regiering *******) ere alle senere Tilsætninger paa eet nær ********), til hvis Hiemmel et Vers af Einar Skulesen bliver meddeelt.

Det Væsentlige, som fortælles om Sigurd Jorsalafars Pillegrimsreise, er meget troværdigt og bestyrkes ved fremmede Skribenters Vidnesbyrd †). Imidlertid synes det, som man har søgt ligesaavel at udsmykke denne Konges Færd i Udlandet, som Harald Haardraades, ved at overføre paa Sigurd, hvad der om andre Konger blev fortalt. Saaledes skal Sigurd have ophøiet Grev Roger af Sicilien til Kongeværdigheden længe førend Paven tilkiendte ham denne ††); hvilket er i sig selv lidet rimeligt, og andre fortælle at samme Ære en Deel Aar senere vederfores Roger af den franske Kong Ludvig den Niende †††). Sigurd lod ved sit Indtog i Konstantinopel sine Heste beslaae med Guldsko; hvoraf den ene var saa løs, at den maatte tabes; det samme skal have tildraget sig ved den Toscanske Markgreve Bonifacii Indtog A. 1038 ††††). At Valnødder bleve brugte til Brænde af Mangel paa Ved, berette de engelske Forfattere om Normannernes Hertug Robert den Anden †††††).

Allerede

In Saga Magni Nudipedis strophæ afferuntur ex duabus drapis, in ejus honorem compositis ab Islandis: Biörnone Krepphendi*), ac Thorkello Hammarskald**), et nonnulli auctorum anonymorum versus de Steigathoreri rebellione***). In Historia Sigurdi Hierosolymipetæ non citantur versus nisi occasione itineris ad terram sanctam****), atque poëtæ Thorarini Stuttfeldti primi cum Rege *****) conventus. Vates Ivarus Ingemundi fil. Regis Eysteini favore gaudebat ******). Prodigia Sancti Olai, quæ in editionibus prelo publicatis memorantur, sub horum Regum imperio *******), sunt omnia seriora additamenta, uno excepto ********), quod versu Einari Skulonidæ firmatur.

Summa eorum, quæ de sacra Sigurdi Hierosolymipetæ peregrinatione narrantur, fide prorsus digna est, et in scriptorum exterorum testimoniis †) patrocinium habet. Pellucere tamen videtur aliquod studium Regis hujus inter peregrinos gesta, non minus quam Haraldi Severi, exornandi, dum ad Sigurdum referebantur, quæ de aliis quoque narrabantur Regibus. Sic dicitur Sigurdus Rogerum Siciliæ Regem ad Regiam dignitatem longe prius evexisse, quam Pontifex Romanus hanc in eum conferret ††); id quod per se parum est probabile, referuntque alii, eundem honorem aliquot annis serius Rogero exhibitum fuisse a Rege Galliæ Ludovico IXno †††). Dicitur Sigurdus Constantinopolin intrans equos calceis aureis ornasse, quorum unus adeo laxe impositus esset, ut perdi necessario deberet; idem accidisse traditur Markgravio Toscano Bonifacio, a. 1038 urbem pari pompa intranti ††††). Juglandes ob ligni defectum ad cremandam fuisse adhibitas, referunt Scriptores Anglici de Roberto IIdo Normannorum Duce †††††).

Notavit

---

*) Kap. 3, 6, 7, 9, 10, 11.
**) Kap. 4.
***) Kap. 5, 6.
****) Af Thorarin Stuttfeldt Kap. 3, 6, Einar Skulesen 3, 4, 10, 11. Haldor Skvaldre 4, 5, 6, 7, 11.
*****) Kap. 28.
******) Et skiønt Træk af Eistein, der viiste hans Godhed mod Ivar, see Kap. 17.
*******) Magnus Barfods Saga Kap. 23-24; Sigurd Jorsalafars Saga Kap. 38.
********) Sigurd Jorsalafars Saga Kap. 37.
†) Torfæus hist. norv. P. 3 lib. 8 Cap. 1-3.
††) Kap. 8.
†††) Suhms Historie af Danmark 5 D. S. 178.
††††) Muratori Rerum Italicar. Script. T. V. p. 353.
†††††) See Torfæus anf. Sted.

*) Cap. 3, 6, 7, 9, 10, 11.
**) Cap. 4.
***) Cap. 5, 6.
****) Auctoribus: Thorarino Stuttfeld cap. 3, 6. Einaro Skulason 3, 4, 10, 11. Haldoro Skaldre 4, 5, 6, 7, 11.
*****) Cap. 28.
******) Pulchrum ingenii Eysteini, suam in Ivarum benevolentiam exhibentis, specimen vide c. 17.
*******) Saga Magni Nudipedis c. 23-24, Sigurdi Hierosolymipetæ c. 38.
********) Saga Sigurdi Hierosolymipetæ c. 37.
†) Torfæus Hist. Norveg. P. 3. Libr. 8. c. 1-3.
††) Cap. 8.
†††) Suhmii Historie af Danmark T. V. pag. 178.
††††) Muratori Rerum Italicarum Script. T. V. pag. 353.
†††††) Torfæus l. c.

Allerede Torfæus har bemærket *), at det niende Kapitel i Sigurds Saga ei, som det nu læses, kan været skrevet af Snorro, da der siges om Keiser Frederik den anden, som døde ni Aar efter Snorro, at han for kort siden var Keiser **). En saadan kort Bemærkning kunde let som en oplysende Glosse tilføies af en Afskriver; desuden findes Læsemaaden sidan ikke blot i de Haandskrifter Peringskiold brugte, men ogsaa i Hrockinskinna, og dette kunde Snorro selv have sagt.

I Henseende til Heimskringlas Forhold til de andre Haandskrifter, viser Fagurskinna sig ogsaa i disse Kongers Historie uafhængig. Den fortæller i det Hele kortere, dog paa enkelte Steder med flere Ord, har Afvigelser og Tillæg. Saaledes beretter den S. 357 om den Hakon, Thronderne havde valgt til deres Konge, at han havde giort et seierrigt Tog til Biarmeland, havde hærget i Fyen og Sialland, brændt Viscasdal og giort stort Bytte. Den lader S. 170 Kong Magnus gifte sin niaarige Søn Sigurd med en femaarig Datter af Skotternes Konge Melkolf, en Søster til den David, der siden blev Konge over Skotland; istedet for at Snorro vil, at Sigurds Brud var en Datter af en irsk Konge. Fra Beskrivelsen om Sigurds Ophold i Konstantinopel indtil Harald Gilles Saga Kap. 4 er der et Hul i Haandskriftet.

Morkinskinna stemmer paa flere Steder omtrent ordret overeens med Heimskringla, men lader dog Magni Søn blive trolovet med Skottekongens Datter, og beretter Feiden med den svenske Konge noget anderledes; den forbigaaer i Magnus Barfods Saga Skoftes Historie Kap. 19-22, samt adskillige af Versene, tilføier derimod et Tog af Kong Magnus paa Danmark, hvorved Halland blev hærget, desuden mange Vers af Skalden Gisle Illhugesen, hvilken Snorro slet ikke citerer, fortæller Sigurd Jorsalafars Reise udførligen, oplyser Ivar Ingemundsens Historie, hvis Forhold til Kong Eistein Snorro blot havde omtalt, foredrager Sigurd Hranesens Proces langt omstændeligere saa man kan see en egen Saga har lagt til Grund, hvoraf Snorro har giort Udtog, og beretter Kong Sigurds Jitsindighed mod en god Svømmer

Notavit jam Torfæus*), caput IXnum Sagæ Sigurdi non, uti nunc legatur, a Snorrone scriptum esse posse, cum asseratur de Imperatore Friderico IIdo, qui IX post Snorronem annis moriebatur, eum brevi antea Cæsarem evasisse **). Curta ejus modi observatio, a librario facile potuit, ceu glossa, illustrandi causa fuisse addita; præterea lectio "sidan" non solum in codicibus MStis quibus Peringskioldius utebatur, sed etiam in Hrockinskinna, invenitur; nilque obstat, quominus ipse Snorro sic se exprimeret.

Rationem quod attinet, quæ Heimskringlam cæterosque codices MStos intercedit, Fagurskinna in horum quoque Regum historia, se ab illa non pendere ostendit. Expositio universe brevior est, in quibusdam tamen locis verbosior, habetque et variationes & additamenta. Ita p. 357 de Hacone, quem Thrandi Regem creaverant, refert, quod hic victoriosa expeditione Biarmiam fuisset aggressus, quod Fioniam & Sialandiam populationibus infestasset, quod Viscasdaliam incendio vastasset magnamque prædam retulisset. Illa teste p. 170 Rex Magnus novennem suum filium maritum destinavit quinquenni Regis Scotorum Melkolfi filiæ, sorori istius Davidis, qui deinceps in Scotia rerum potitus est; Snorro contra sumit, sponsam Sigurdi Rege Hibernico natam fuisse. A descriptione Byzantinæ Sigurdi commorationis usque ad historiæ Haraldi Gillii c. 4 lacunam Codex habet.

Morkinskinna pluribus in locis cum Heimskringla fere verbotenus consentit, sed Magni tamen filium filiæ Regis Scotiæ desponderi facit, atque certamen cum Rege Sveco aliquanto aliter exponit; in Saga Magni Nudipedis historiam Skoftii capp. 19-22, nec non aliquot versus, prætermittit; inserit contra aliquam Regis Magni in Daniam expeditionem qua Hallandia vastabatur, multos præterea versus poëtæ Gislii Illhugii filii, quem Snorro prorsus ignorat, historiam Ivari Ingemundidæ, cujus cum Eisteino negotia Snorro modo tetigerat, longius illustrat; litem Sigurdi Hransenii multo copiosius enarrat, ut pateat, singularem Sagam fundamenti loco positam fuisse, cujus breviorem epitomen Snorro dederit; atque de Regis Sigurdi præcipiti in aliquem natatorem morositate operose refert.

*) Hist. Norvag. 3 D. S. 452.

**) Er fyrir skömmo var Keisari.

*) Hist. Norveg. P. 3. pag. 452.

**) Er fyrir skömmo var Kaisari.

mer med andre Omstændigheder *). Desuden findes her og en Thattr om Guldasas Thord **) foruden mindre Tillæg, og enkelte Vers af Thorkel Hammarskald og andre.

Hrockinskinna staaer mellem Morkinskinna og Heimskringla, den stemmer paa flere Steder ordret overeens med Heimskringla, og lader, som den, Magni Søn blive trolovet med Irerkongens Datter. Derimod anforer den ligesom Morkinskinna en Deel Vers af Gisle Illhugesen, og meddeler endog hans hele Historie. Et Sted ***) kan man tydelig see, at et Vers af Gisle om Magni Tapperhed er senere bleven indskudt i den Beretning, der ogsaa findes hos Snorro; thi det afbryder kiendeligen Sammenhængen. Fortællingerne om Asas Thord og om Sigurd Hranesen læses her som i Morkinskinna. Derimod har ogsaa dette Haandskrift adskilligt særegent. Saaledes læse vi her, at det var Hakon, en Sønneson af Thorfind Jarl, som, da han ei ved egen Magt kunde komme i Besiddelse af Orkenoerne, gav Kong Magnus Lyst til Toget paa Vesterhavet. Paa dette Tog fulgte Skalden Gisle Illhugesen med Kongen. Da Kongen overvintrede paa Syderoerne, bleve hans Folk saa kiede af Toget, at der maatte sættes Vagt, for at hindre dem fra at snige sig bort. Angaaende Freden med Sverrig (Snorro K. 17) hedder det, at Magnus fik i Medgift med Prindsessen de Egne i Sverrig, hvorom man hidtil havde stredet. Ved Magni sidste Kamp mod Irerne skal Eyvind have raadet ham at redde sig selv til Skibene, men Magnus svarede, at han ei vilde forlade sit Folk, og qvad derom et Vers. Find Skofteses Historie og Jertegnene (Snorro Kap. 19-24) springes over ligesom i Morkinskinna. Ved Beretningen om Sigurd Jorsalafars Tog til det hellige Land havde Morkinskinna bemærket, at alle de som fulgte med, vare frivillige; her foies til, at man fra alle Lande flokkedes til ham; til Bevis et Vers af Thorarin Stutfeldt ****). Fortællingen om Toget selv er paa noget lidet nær som Snorres, altsaa langt mindre omstændelig end Morkinskinnas, undtagen angaaende Sigurds Modtagelse i Jerusalem, ved hvilket Sted det andet Haandskrift just har en Lacun. Her for-

fert *). Præterea hic reperitur Commentarius de Guldasathord **), minora quædam additamenta, atque singulares Thorkeli Hammerskaldi & aliorum versus.

Hrockinskinna media inter Morkinskinnam et Heimskringlam via incedit; in plerisque locis cum Heimskringla verbotenus consentit, atque, uti illa, Magni filium filiæ Regis Hibernici desponsari facit. Citat contra, uti Morkinskinna, aliquot Gislii Illhugasonii versus, atque adeo totam ejus historiam inserit. Uno loco ***) manifestum est, versum Gislii de Magni fortitudine relationi, quæ etiam apud Snorronem reperitur, serius insertum esse, dum nexum vehementer turbet. Narratio de Asathordo et de Sigurdo Hranesen, hic eodem, quo in Morkinskinna, modo exponitur. At enim vero habet quoque hic Codex quædem sibi propria. Ita hic legimus Haconem Thorfinni Comitis nepotem fuisse, qui, cum propria vi Orcadas occupare non posset; in Magno studium expeditionis ad mare Germanicum suscipiendæ excitaverit. In ea poëta Gislius Illhugason Regem comitabatur. Cum Rex in Hebridibus hiemem transigeret, socios hujus expeditionis adeo tæduit, ut necesse esset, expositis custodiis impedire, ne fuga dilaberentur. Pacem cum Suecia initam (Snorr. c. 17) quod attinet, dicitur Magnus dotis loco accepisse eas Sueciæ regiones, de quibus huc usque fuerat certatum. In ultimo Magni cum Hybernis certamine fama fert, Eyvindum illi auctorem fuisse, ut in navibus salutem quæreret, sed respondisse Magnum, se suos deserere nolle, eundemque de eo versum cecinisse. Historia Finni Skoftasonii, atque prodigia (Snorr. c. 19-24) hic, uti in Morkinskinna, prætermittuntur. In relatione de Sigurdi Hierosolymipetæ ad terram sanctam expeditione observaverat Morkinskinna, omnes ejus socios eam sponte participasse; hic adjicitur: homines undequaque ad eum confluxisse, id quod versu aliquo Thorarini Stutfeldi firmatur ****). Narratio de ipsa expeditione paucis demtis eadem est quæ Snorronis, itaque longe minus operosa quam Morkinskinnæ, nisi in loco de ratione qua Sigurdus Hierosolymæ excipiebatur, in quo alter Codex

*) Torfæus anmærker noget herom vol. 3 p. 486, ligesom og et varslende Sagn af Sigurd om Harald Gille og Magnus S. 482.

**) S. 695 jevnfør Snorro Magnus Barfods Saga K. 16.

***) Suhms Afskrift S. 696. Snorro Magnus Barfods Saga K. 16.

****) S. 726.

*) Torfæus quædam de his observat Vol. 3. p. 486; legitur quoque divinatio aliqua Sigurdi de Haraldo Gillio et Magno p. 482.

**) P. 695 cfr Saga Magni Nudipedis c. 16.

***) Exscr. Suhum. p. 696. Snorr. S. Magni Nudip. c. 16.

****) P. 726.

fortælles vidtloftigen hvordan det gik til at Sigurd erholdt et Stykke af det hellige Kors til Foræring. I den følgende Deel af Sigurds Historie Kap. 12-32 stemmer Haandskriftet paa lidet nær med Snorro, derimod fortælles Sigurds Jilsindighed mod en Svømmer (Snorro Kap. 35-36) ganske afvigende fra Snorro, og aldeles overeensstemmende med Morkinskinna.

Codex lacunam habet. Hic longe narratur, quomodo factum sit, ut Sigurdus partem sanctæ crucis dono acciperet. In sequente Historiæ Sigurdi parte (cap. 12-32) Codex in plurimis cum Snorrone consentit; Sigurdi contra in aliquem natatorem temeritas (Snorr. c. 35-36) modo prorsus discrepanti, sed Morkinskinnæ omnino convenienter narratur.

Harald Gille og hans Sønner Sigurd, Inge, Eistein.

Enkelte Islandske Skalde qvad om disse Kongers Draper, hvilke Snorro leilighedsviis har anført, nemlig Haldor Skvaldre om Harald Gille*), Einar Skulesen baade om Harald Gille**) og hans Sønner***); Ivar Ingemundsen besang Sigurd Slemmedegn****), og Kolle Prude Kong Inge*****); ogsaa en Strophe af Thorbiorn Skakkeskalds Erlingsdrape er her bleven anvendt******). Snorros Fosterfader Jon Loptsen blev opdraget i Norge under Harald Gilles Regiering*******). I Slaget ved Graa mellem Magnus Blinde og Harald Gilles Sønner nævnes fem Islændere, blandt dem, der fulgte Magnus, en Broder til en af dem kæmpede paa Fiendens Side. Af disse beholdte de tre Livet, og fortalte deres Landsmænd, hvordan det var gaaet til********). Især beraaber Snorro sig paa Erik Oddsen*********), en klog og kyndig Mand der skrev en Bog kaldet Hryggiarstykke, om Harald Gille og hans Sønner, Magnus Blinde og Sigurd Slemmedegn, og fortalte især udførlig om deres Død. Denne Erik havde selv opholdt sig en Tid

*) Saga om Magnus Blinde og Harald Gille Kap. 2, 3, 4.
**) Sammesteds 3, 7, 12.
***) Saga om Sigurd og Inge Kap. 13, 19, 22, 32.
****) Saga om Magnus Blinde Kap. 13, 16. Saga om Sigurd og Inge 5, 6.
*****) Saga om Sigurd og Inge K. 1.
******) Saga om Sigurd og Inge K. 17.
*******) Saga om Magnus Blinde og Harald Kap. 9.
********) Saga om Sigurd og Inge K. 10.
*********) Sammesteds K. 4, 7, 10, 11, 12. Tvende af disse Citationer Kap. 4 og 11 stemme tildeels ordret, hvorved det bliver rimeligt, at Stedet i 4 Kap., som det mindst nøiagtige og det første, er bleven tilføiet af en Afskriver. Hrockinskinna udelader det, hvorimod Morkinskinna forbigaaer Citationen K. 11.

HARALDUS GILLE EJUSQUE FILII SIGURDUS, INGIUS, EYSTEINUS.

De gestis horum Regum singuli quidam vates Islandici drapas canebant, a Snorrone obiter citati, uti Haldorus Skvaldre de Haraldo Gillio*), Einarus Sculonides de Haraldo Gillio**) ejusque filiis***), Ivarus Ingemundides de Sigurdo Slembidiacono****), atque Kollius Prude de Rege Ingio*****); etiam stropha ex Thorbiörni Skakkeskaldii Erlingsdrapa hic inserta est******). Alumnus Snorronis Jonas Loptson in Norvegia regnante Haraldo Gillio fuit educatus*******). In prælio Graaensi, quo Magnus Cæcus atque filii Haraldi Gillii certabant, nominantur inter Magni comites quinque Islandi; unius eorum frater ▪ parte hostium pugnabat. Ex illis unus proelio superstes, quomodo acta res esset, popularibus enarrabat********). Nititur præcipue Snorro testimonio Erici Oddsenii*********), prudentis et periti viri, qui librum scripserat Hryggiarstyckit dictum, de Haraldo Gillio ejusque filiis, de Magno Cæco & Sigurdo Slembidiacono, et qui imprimis in ejus morte enarranda longus fuerat. Hic Ericus ipse in Norvegia diu moratus erat. Partem

*) Saga de Magno Cæco et Haraldo Gillio cap. 2. 3. 4.
**) Ibid., 3. 7. 12.
***) Saga Sigurdi & Ingii capp. 13. 19. 22. 32.
****) Saga de Magno Cæco capp. 13. 16. de Sigurdo & Ingio 5. 6.
*****) Saga de Sigurdo & Ingio C. 1.
******) Ibid. c. 17.
*******) Saga de Magno Cæco et Haraldo cap. 9.
********) Saga de Sigurdo & Ingio c. 10.
*********) Ibidem c. 4. 7. 10. 11. 12. Duæ ex his citationibus cap. 4 & 11 fere verbotenus consentiunt, quare probabile redditur, locum qui cap. 4 legitur, quippe primum & minus accuratum, a librario aliquo additum fuisse. Hrockinskinna eum omittit, Morkinskinna contra citationem c. 11. silentio præterit.

Tid i Norge. En Deel nedskrev han efter hvad Hakon Mage, en Leenshovding hos Haraldssønnerne havde fortalt. Denne Mand havde tilligemed sine Sønner taget virksom Deel i alle disse Tildragelser, og var just tilstede, da Beretningen herom blev fort i Pennen. Erik havde endnu andre paalidelige Hiemmelsmænd. Einar Povelsen havde fortalt ham, hvorledes Sigurd Slemmedegn havde plyndret hans Gaard, Erkebiskop Jons Syster havde givet ham Efterretninger om Slaget ved Graa, og Provst Kield til Mariekirken i Aalborg havde underrettet ham om, at bemeldte Sigurd der laae begraven.

Erik Oddsens Skrift omtales af Torfæus*), Suhm**), Halfdan Einarsen***), og den ældre Thorlacius****), paa en Maade, der lod formode, at det endnu maatte findes som et særskilt Skrift. Dog findes ikke dette Haandskrift hverken i den arnamagnæanske eller den kongelige eller nogen privat Samling i Kiobenhavn. Der haves vel i Privatsamlinger et saakaldet Ryggiarstykke, hvoraf der ogsaa giemmes en latinsk Oversættelse paa det kongelige Bibliothek; men dette gaaer fra Magnus den Godes Regiering, stemmer for det meste overeens med Flatobogen, og i det Folgende med Hrockinskinna, og er altsaa noget ganske andet end Erik Oddsens Arbeide. Sammenligne vi noiere hine anforte Forfatteres Yttringer med Snorres, bliver det endog rimeligt, at heller ikke disse have kiendt mere til Erik Oddsens Bog, end hvad Snorre har berettet. At slutte af de Steder i Heimskringla, hvor Erik Oddsen citeres, har hans Skrift egentligen kun været en Fremstilling af Sigurd Slemmedegns Bedrifter. Disse bleve desuden udforligen besjungne af Ivar Ingemundsen, hvis Vers enten ere af Erik Oddsen optagne i Fortællingen eller af Snorro bleyne knyttede til samme. At allerede Erik Oddsen havde giort Brug af Digtet, kan sluttes af Morkinskinna, der ofte ordret stemmer overeens med Snorro, men dog har en Deel flere Vers, og anforer de fleste af de Steder hos Snorro, hvor Erik Odd-

tem descripserat juxta ea quæ Hacon Mage, filiorum Haraldi feudatarius, illi fando tradiderat. Hic vir una cum suis filiis horum eventuum magna pars ipse fuerat, præsensque erat, cum relatio scripto consignabatur. Habebat Ericus insuper alios, quos sequeretur, fide dignos auctores. Einarus Pauli certiorem eum fecerat, quomodo Sigurdus Slembidiaconus ipsius prædia deprædatus esset; soror Archiepiscopi Jonæ de prælii Graaensis ratione eum edocuerat, atque Kieldus templo Stæ Mariæ Aalburgensi præpositus, monuerat, istum Sigurdum ibi sepultum esse.

Liber Erici Oddsenii a Torfæo*), Suhmio**), Halfdano Einarsen***) et Sculone Thorlacio****), ita commemoratur, ut suspicari quis posset, illum ceu singulare aliquod scriptum adhuc repertum iri. Hicce tamen Codex nec in collectione Arnamagnæana, nec Regia aut privata aliqua Havniensi reperitur. Habetur quidem apud privatos liber Hryggiarstickit dictus, cujus latina quoque versio servatur in Bibliotheca Regia; verum ille ab imperio Magni Boni incipit, Codici Flateyensi plerumque, et in sequentibus Hrockinskinnæ consentit, atque adeo ab Erici Oddsenii opere prorsus diversus est. Si auctorum nuper allatorum eloquia cum Snorronianis conferuntur, probabile fiet, nec illis ex Oddsenii libro plura, quam quæ Snorro adtulit, innotuisse. Si concludere licet ex locis Heimskringlæ, in quibus Ericus Oddi citatur, liber ejus proprie non fuit nisi gestorum Sigurdi Slembidiaconi repræsentatio. Hæc præterea longe decantata sunt ab Ivaro Ingimundi, cujus versus sive ab Erico Oddsen narrationi inserti, sive a Snorrone eidem intexti sunt. Jam Ericum Oddsen isto poëmate usum fuisse, concludi potest ex Morkinskinna, quæ sæpe verbotenus cum Snorrone congruit, sed tamen versus aliquanto plures habet, et pleraque Snorronis loca

*) Hist. Norveg. vol. I. Prolegomena.

**) Kritisk Historie 4 D. Fortale S. VIII. Det Manuskript af den arnamagnæanske Samling No. 325 i 4, hvilket Suhm holder for at være er Brudstykke af Ryggiarstykke, kan ikke være det, da det angaaer en langt ældre Deel af den norske Historie end den, hvorom Erik Oddsen har skrevet.

***) Sciagraphia historiæ literariæ islandicæ S. 116.

****) Heimskringla vol. 3. p. 333.

*) Hist. Norvegiæ Vol. I. Prolegomena.

**) Kritisk Historie P. 4. Præfatio VIII. Codex Mtus ex Collectione Magnæana n. 325. 4to., quem Suhmius Hryggiarstyckiæ Fragm. habet, non tale esse potest, cum partem Hist. Norv. longe antiquiorem attingat, quam eam, de qua Ericus Oddsen scripsit.

***) Sciagraphia Hist. liter. Islandicæ p. 116.

****) Heimskringl. Vol. 3. p. 333.

Oddsen citeres *), paa en Maade, der synes at vise, at de ere umiddelbar hentede fra Erik Oddsens eget Skrift. Heraf følger tillige, at ogsaa Snorre maae have indlemmet Erik Oddsens Skrift næsten uforandret i sin Historie. Morkinskinna ender afbrudt midt i det 28 Capitel af Sagaen om Kongerne Sigurd, Eistein og Inge.

loca, in quibus Ericus Oddi citatur*), tali ratione adfert, quæ ostendere videtur, eos ab ipso Erici opere immediate petitos esse. Hinc quoque sequitur, etiam Snorronem librum Erici Oddsenii fere sine mutatione historiæ suæ inserere debuisse. Morkinskinna in cap. 28vo Sagæ de Regibus Sigurdo, Eisteino, atque Ingio abrupte satis finit.

Saga om Hakon Herdebred og Magnus Erlingsen.

Under disse Kongers Regiering udmærkede sig især tvende Høvdinger, Gregorius Dagsson, Kong Inges Ven, og Erling Skakke, Fader til Kong Magnus. Gregorius var en stor Ven af Islænderne**), han havde adskillige af dem i sit Følge***); Erling Skakke blev besunget af Islænderen Thorbiørn, som deraf erholdt Tilnavnet Skakkeskald****). Vi kunne da slutte, at Islændere have været Øienvidner til Begivenhederne under disse Kongers Regiering; og det anføres udtrykkelig, at Iver en Søn af den Hakon Mage, der var Erik Oddsens Hiemmelsmand, havde i et Søslag mellem Hakon Herdebred og Inge anført et Skib af den Førstes Flaade*****). Paa det vigtige Møde i Tonsberg, hvor Erkebiskop Eistein kronede Magnus Erlingsen til Konge, vare tilstede Biskop Brand fra Island, og Jon Loptsen, der som en Datterson af Kong Magnus

SAGA DE HACONE HERDABRED ET MAGNO ERLINGSEN.

Horum Regum imperio duo præcipue magnates memorabiles erant: Gregorius Dagsson, Regis Ingii amicus atque Erlingus Skakke Regis Magni pater. Gregorius Islandis vehementer favebat**), et eorum nonnullos in sua cohorte habebat***). Erlingus Skakke decantatus fuit a Thorbiörno Islando, qui inde Skakkeskald****) vocabatur. Concludere ergo possumus, Islandos rerum sub his Regibus gestarum testes oculatos fuisse; atque diserte refertur, quod Ivarus, Haconis Magii, cujus auctoritate Ericus Oddsen nitebatur, filius, in proelio navali inter Haconem Herdabred atque Ingium commisso, navis in illius classe dux fuerit*****). In gravi isto conventu Tönsbergico, in quo Archiepiscopus Eysteinus Magnum Erlingsen regno inaugurabat, aderant ex Islandia Brandus Episcopus, atque Jonas Loptson, qui, quia nepos ex filia

*) Citationen hos Snorre Kap. 4 er den eneste, der i Morkinskinna læses uforandret, kun med et lidet Tillæg. Derimod udelades Erik Oddsens Navn Kap. 7, 10, 11, og Kap. 12 hedder det i Anledning af Sigurds Aflivelse: "Ikke derfor har jeg meldet saa lidet om hvad Sigurd talede (under sine Piinsler), at jeg jo haver hørt meget er bleven lagt ham i Munden, men Hallr, der var tilstede, bevidner, at han talte lidet." Her indføres Erik Oddsen talende i egen Person. Ligeledes hedder det strax efter: "Provst Ketil siger, at Sigurd er begraven i Mariekirken;" hos Snorre staaer: Provst Ketill fortalte til Erik o. s. v. I Enden af Sagaen om Sigurd Eistein og Inge tilføier Morkinskinna adskilligt om Digteren Einar Skulesen, der er bleven benyttet i hans Levnet i dette Værks 3 D.

**) Saga om Hakon Herdebred Kap. 14. Anledningen til at Gregor blev fiendsk paa Kong Sigurd og slog sig til Inge, fortælles i Morkinskinna S. 688-699, hvoraf Torfæus har meddelt Udtog vol. 3. p. 324-531.

***) Ibid. Kap. 2. 10, 11.

****) Saga om Magnus Erlingsen Kap. 3, 20.

*****) Saga om Hakon Herdebred Kap. 90.

*) Citatio apud Snorronem c. 4 sola est, quæ in Morkinskinna sine mutatione, modo cum parvo additamento legitur; contra capp. 7, 10, 11. Erici Oddsenii nomen omittitur; et in cap. 12. occasione necis Sigurdi hæc leguntur: "Non ideo tam brevis fui in iis memoran-"dis, quæ Sigurdus in suis cruciatibus dixerit, quod "non multa ei tributa audiverim, sed Hallius, qui "ipse adfuit, testatur, eum pauca fuisse locutum." Hic inducitur Ericus Oddi ipse loqvens. Similiter brevi post: asserit Ketillus Præpositus, Sigurdum in templo S. Mariæ esse sepultum. Snorro ita: "narravit Erico Ketillus Præpositus, cæt." In fine Sagæ de Sigurdo, Eysteino & Ingio Morkinskinna de poëta Einaro Skulonida varia addit, quæ in usum conversa fuere in vita hujus poëtæ. Vol. 3.

**) Saga de Hacone Herdabred cap. 14. Ratio, cur Gregorius animum inimicum in Regem Sigurdum sumeret et ad Ingii partes transiret, adfertur in Morkinskinna p. 688-99, unde Torfæus epitomen adtulit Vol. 3. p. 324-531.

***) Ibid. capp. 2. 10. 11.

****) Historia de Magno Erlingsen c. 3. 20.

*****) Saga de Hacone Herdabred c. 90.

nus Barfod nød der megen Ære*). I Sagaen om Hakon Herdebred ere nogle af hellig Olufs Jertegn senere blevne føiede til Snorres Fortælling**). Alt det øvrige bærer kiendelig Præg af at være fortalt og nedskrevet af Samtidige***). Snorres Beretning om Krigen mellem Kong Valdemar og Magnus Erlingsen er kortere end Saxos, men i det Væsentlige dermed overeensstemmende. Hrockinskinna stemmer i disse Kongers Levnet paa det nøieste overeens med Snorre.

filia erat Regis Magni Nudipedis, magno ibi honore fruebatur*). In Saga de Hacone Herdabred quædam ex prodigiis Sancti Olai narrationi Snorronis**) serius adjuncta fuere. Cætera omnia diserta præ se ferunt indicia, quod ab æqualibus ***) narrata et scripto consignata sint. Snorronis relatio de bello inter Valdemarum et Magnum Erlingsen gesto Saxoniana brevior est, sed in rei summa eidem congruit. Hrockinskinna in vita horum Regum cum Snorrone accuratissime convenit.

*) Saga om Magnus Erlingsen Kap. 21.

**) Kap. 20, 21.

***) At Fortælleren var nøie kiendt i Norge, kan sees af Magnus Erlingsens Sage K. 38, hvor det hedder om en vis Nicolaus: at han havde en Gaard i Nidaros neden for Johans Kirke, "som Thorgeir Skriver nylig eiede."

*) Saga de Magno Erlingsen c. 21.

**) C. 20. 21.

***) Narratorem in Norvegia bene notum fuisse, patet ex Saga Magni Erlingsen c. 38, ubi dicitur aliquis Nicolaus Nidarosiæ domum habuisse infra ædem Johannis, "quam Thorgeirus Scriba nuper possedisset."

Tabel-

Tabellarisk Sammenligning
mellem de forskiellige Bearbeidelser af Oluf Trygvesens Historie.

Første Deel.		Gunlaugs.		Snorros.		Oddurs.
Kapitel.	Side.		Kapitel.		Side.	
I.	I.	Harald Haarfagers Æt, kort.				
2.	2.	Giftermaal med Gyda = . .	34.	Harald Haarfagers Saga.		
3.	3:4.	Hans Børn >	21.	—		
	5.	Deres Endeligt = ...	35.	Enden.		
4.	5:6.	Erik Blodøxes Giftermaal næsten =	34.			
6:13.	6:12.	=	36:46.			
14:19.	12:18.	Hakon Adelstens Regierings Begyndelse = ...	I:II.	Hakon Adelstens Saga I:II Sn. føier til Kap. II sem fyr er ritit.		
20:28.	19:28.	Hans øvrige Regiering = . . her forbigaaes Hakon Jarls Fødsel, Jemtelands Bebyggelse Sn. 12:14, Offringernes Beskrivelse Sn. 16, et Vers af Guttorm Sn. 20, Hakons Love Sn. 21, den omstændeligere Beskrivelse af Slaget ved Fræde Sn. 22:27, adskillige Vers Sn. 30:31, og Hakonarmaal 33.	15:33.			
29:30.	28.	Harald Graafeld Konge . . . alle Vers udelades.	I.	Harald Graafelds Sage.		
31.	29.	Herføies til det var ei Gunhilds Sønners Alvor at kristne Landet	2.			
32:35.	30:32.	Her føies til S. 31, at det var efter Are Præsts Sigende at Sigurd Jarl dræbtes 2 Aar efter Hakons Død — de fleste af Versene hos Sn. forbigaaes.	3:8.			
36.	32.	Dronning Astrids Slægt.				
37.	33:34.	Kong Tryggves Drab > . . .	9.			
38:44.	34:38.	Om Gudrød, Harald Grønske og Hakon Jarl = ... her forbigaaes Harald Graafelds Tog til Biarmeland, nogle Vers og Eyvinds Understøttelse af Islænderne.	10:17.			
45:53.	38:51.	Oluf Tryggvesens Fødsel og Barndom >	I:7.	Oluf Tryggvesens Saga.	I:21.	Har smaae Afgivelser fra Gunl.; især at den Hakon, som paa Gunhildes Befaling søgte efter Astrid og den nyfødte Oluf, skulde have været Hakon Jarl, og at hans Datter Aude havde ægtet den svenske Kong Erik; Klerkons Drab her lidt anderledes.
54:63.	51:60.	En Episode om Hakon Jarls Regierings Tiltrædelse = . . . Et Par af Versene udelades. I Citationen af Are Frodes Tidsregning S. 56 hos Sn. K. 13 er lidt Forandring i Tallene. Tilsidst tilføies, at det ikke var Hakon Jarl der forfulgte den nyfødte Oluf, og at Jarlens Datter Aude var gift med Kong Erik, uden Tvivl med Hensyn til Oddur.	8:18.			

Første Deel.		Gunlaugs.		Snorros.		Odds.
Kapitel.	Side.		Kapitel.		Side.	
64-67.	60-65.	Olufs første Tog, Giftermaal med Geyra > . . . . . Et Vers udelades af Rekstefiø, et Par lægges til, et Vers af Halfred sættes paa et rigtigere Sted S. 63. end hos Sn.	21-22.	. . . . .	22-38.	Smaaforskiellighed og vidtløftigere Foredrag især i de vendiske Krige; at det var Jomsborg Oluf erobrede.
68.	66-67.	At Oluf hialp Keiser Otto den Unge til at kristne Danmark, en Indledning til følg. Kap., der stemmer ordret med frag. island. hos Langebek script. rer. Dan. Vol. 2. p. 26-29.				
69.	67-69.					
70-79.	69-81.	Jomsvikingesaga. Indledning om Gorm den Gamle og Harald Blaatand.				
80.	81-82.	Fortsættelse af Kap. 69, see Langebeks Fragment p. 30. Der tilføies lidt om den Rigdom Hakon havde faaet efter Guldharald.				
81-87.	82-91.	Thattr um Keiser Ottho > . .	24-29.		49-61.	De Jarler, der sendtes til Norge havde 12 Skibe, Oluf lod sig kalde Ale i Keiserens Leir. De tiærefyldte Botters Tal var 800. Keiseren hedte Otto den Røde.
88-93.	91-100.	Oluf gaaer paa Vikingstog, faaer et Skiold af Thangbrand, mister Geyra, forlader Venden, Korsets Tegn beskytter Oluf, han seiler til Grækenland, hvor han bliv primsigned, kristner Rusland (der føies til venteligen af Flatobogens Samler, at dette ikke er utroligt, da Krønikerne fortælle at Rusland kristnedes i Olufs Tid) han kommer til Syllingerne, hvor han først taler med en Eremit (næsten ordret med Sn. 32) siden døbes af en Abbed (ligesom Forfatteren havde villet forene Sn. og O.)	30-32.	Mister Geira, drager i Vikingstog, døbes paa Syllingerne.	38-39.	Oluf mister Geyra, forlader Venden, reddes to Gange fra sine Fiender ved Korsets Tegn, har en Drøm i Ruslaud, seiler til Grækenland, hvor han primsignes, kristner Rusland, døbes selv paa Skillingerne af en Abbed. Nu først drager han til Keiser Otto.
94-117.	100-134	Færeyingasaga Sagabibl. I D. p. 176 f.				
118.	134-135.	Oluf ægter Gyde = . . . et Par Ord tillagt.	33-34.	. . . . .	64-67.	Vidtløftigere — Gyda siges Syster til Oluf Skotternes Konge. Hendes og Olufs Søn Tryggve.
119.	135.	Hvorledes Thangbrand atter fandt Oluf.				
120.	135-136.	Oluf faaer Hunden Vige > .	35.	. . . . .	61-63.	Vidtløftigere.
121.	136.	Harald Gormsens Tog til Norge med 1200 Skibe. Norges Kongers Bog citeres som Hiemmel for at Islandsfarerne fik ham fra at drage til Island ved Forestillinger om Landets og Folkets Beskaffenhed.	36.	Harald Gormsens Tog til Norge med en Hær. Landvetterne bortskræk-ke ham fra Island.		
122.	136-138.	Gunhildes Drab, dernæst en Indledning til det Følgende.				
123-163.	138-196.	Jomsvikingasaga >	37-47.	. . . . .	68-70.	Allerkortest.
164-165.	196-199.	Om Svend Tveskiegs og Knuds Tog til Engelland, uvist hvorfra taget				
166.	199-200.	Oluf harmes over det Hedenskab i Norge, der bragte Hakon til at offre sin Søn og vil kristne det.				

Første Deel.		Gunlaugs.		Snorros.		Odds.	
Kapitel.	Side.		Kapitel.		Side.		
167.	200–201.	Lodin ægter Olufs Moder — hendes Ætt som Sn.	58.	Blandt Astrids Børn med Tryggve forbigaaes Thurid.			
168–173.	201–210.	Thorleif Jarlaskalds Thattr Sagabibl. 3 D. S. 211 med en Indledning af Flatobogens Samler.					
	210–214.	Hakon Jarl udsender Thorer Klake til at opsøge Oluf = . . . At Harald Grænske blev brændt, hos Sn. Kap. 48, nævnes her forteligen med Citation af æfi Noregs Kunga.	50–52.	. . . . .	70–73.	fortæller med andre Ord, lader Thorer først søge Oluf i Dublin, siden i Garderige.	
175–177.	214–216.	Fundin Noreg Sagabibliotheh. 2 D.					
177–181.	217–226.	En Deel af de orkenøske Jarlers Historie indtil Olufs Tid, dette Stykke synes at have udgiort eet med Fundin Noreg og er bleven optaget i Anledning af Olufs Besøg paa Orkenøerne, hvor han i en Tale deducerer sin Ret til Herne historisk — Snorre omtaler dette Besøg meget kort .	52.	. . . . .	100–102.	kortere.	
183.	226–230.	Oluf lander, raadfører sig med en Finn, Thorers Drab > . .	52.	. . . . .	73–78.	> Smaaforskiellighed:r.	
184–186.	230–238.	Hakon Jarls Fald > . . . Slutningsbemerkninger om Hakons Karakter.	53–56.	. . . . .	78–91.	Faae Afvigelser. Ogsaa her synes en Afdeling at ende, da der tilføies nogle almindelige Bemærkninger om Norges Inddeling.	
					91–92.		

Anden Deel.							
Kapitel.	Side.						
I.	1–4.	Olufs Tale til Folket et Vers af Thord Kolbeinsen =	57.				
2.	4–9.	Thattr om Sunneve og Alban, Sagabibliotheh. 3 D. S. 217 .	. . .	. . . . .	105–110.	kortere.	
3.	10.	Oluf bemægtiger sig hele Norge >	57.	. . . . .	93–95.	kort, Betragtn. tilføiede.	
4–12.	10–20.	Episode om Island, dens Bebyggelse, noget om Landnamsmændene. Udtog af Landnama og Laxdæla Saga og et Sagn om en vis Asolf.					
13.	20–36.	Thattr om Thorstein Hrnefod. Sagabibliotheh. 3 D. S. 232.					
14.	36–41.	Thattr om Thorvald Tasald ibid. S. 257.					
15.	42–47.	Thattr om Thorvald Vidførle Sagabibl. I D. S. 319.					
16.	47–49.	Oluf forkynder Kristendommen for sine Frender = ...	59.	. . . . .	5–96.	Det fortælles blot i Almindelighed at Oluf forkyndte Kristendommen, derpaa kronologiske Undersøgelser med Hensyn til Are Frode og Sæmund Frode om Olufs Alder 97–99, siden gaaer Fortællingen tilbage. Olufs Ophold paa Orkenøerne 100–102.	
17.	49–58.	Saurla Thattr Sagabibl. 2 D. S. 618 f.					

Anden Deel.		Gunlaugs.		Snorros.		Oddur.
Kapitel.	Side.		Kapitel.		Side.	
18.	58.	Oluf prædiker paa Moster > .	61.	udelader den hellige Martins Aabenbarelse.	102-104.	kortere.
19.	61-63.	Stefners Thorgilsens Sendelse til Island.				Efter Episoden om Alban og Snuneve 105-110 fortælles noget om Sigrid Storraade, Olufs Frierie til hende (hos Sn. 66, 68) Syvald Jarls Forhold til Kong Svend, hos Sn. Kap. 38, hos G. S. 164 i Jomsvikingasaga. Her anføres det senere for at forklare de danske og svenske Kongers Fiendskab med Oluf 111-118.
19.	64.	Oluf præker Kristendommen i Hordeland	60.			
20.	65-77.	Thattr om Rognvald og Raud Sagabibl. 3 D. S. 252.				
21.	77-87.	Thattr om Halfred Vanraadskald, Sagabibl. 3 D. S. 269.				
22.	87-98.	Thattr om Kiartan Oluffen. See Laxdælasaga Sagabibliothek I D. S. 207 f. >	88-89.	. . . . .	129-134.	Om Kiartan kortere.
	98.	Halfreds Daab ><	90.			
23-26.	98-108.	Olaf kristner Trønderne > . .	72-78.	Begivenhedernes Orden anderledes, men da Guul, udtrykkelig bemærker, at Kiartan og flere døbte Islændere vare med Kongen, da han dræbte Jernskægge, maae denne Begivenhed sættes efter Islændernes Daab.	119-120.	i almindelige Udtryk hvor kraftigen Oluf kunde præke, Fortællingen om Jernskægges Drab sættes her senere med nogle Forandringer S. 176-181, især at Gudrune havde i flere Aar været Olufs Frille, og at han lod hende fare efter Faderens Drab.
27.	108-109.	Skibet Tranen bygges = . .	79.	. . . . .	128.	kort.
28.	109-115.	Fortsættelse af Halfred Vanraadskalds Thattr				
29.	115-124.	Thattr om Augmund Ditt og Gunnar Helming Sagabibl. 3 D. S. 261.				
30.	125.	Fortsættelse af Kiartans Thattr				
31.	126-132.	Fortsættelse af Halfred Vanraadskalds Thattr				
32.	132-146.	Norna Gests Thattr Sagabibl. 2 D. S. 108.				
33.	146-150.	Fortsættelse af Færeyingasaga.				
34.	150-158.	Oluf frier til Sigrid Storraade	66.			
35.	158-159.	Holder Oluf den Hellige over Daaben, taler med Sigride > . .	67-68.	. . . . .	127.	kort.
36.	161-163.	Oluf ægter Thyra >< . . .	99-100.	. . . . .	128.	kort med Tillæg, at Ake Danske først havde gjort Oluf opmærksom paa Thyra, og at denne først havde været gift med Biørn. Vidtløftigere gientages Historien 155-160, som om Thyra ei før var omtalt. Præsten Ruphus anføres som Hiemmel for at Burisleif lod godvillig Thyra drage bort.
36.	163.	Oluf brænder Troldmænd > . .	69.			
37.	165.	Om Dievelens Fristelser, en Indledning til det Følgende				
38.	165-166.	Odin besøger Oluf > . . .	71.	. . . . .	141-145.	andre Ord.
39.	167-168.	Eyvind Keldes Drab > . . .	70.	. . . . .	145-148.	
		her sat i Forbindelse med Odins Besøg.				

Anden Deel.		Gunlaugs.		Snorros.		Oddur.
Kapitel.	Side.		Kapitel.		Side.	
40=41.	169=172.	Om Harek af Thiotta og Eyvind Kindrifa = ...	81=83.	. . . . .	140, 148.	
42.	172=174.	Oluf lader en sønderrives af Hunde			151=183	
43.	174=180.	Thattr om Svend og Finn, Sagabibl. 3 D. S. 222.			187.	
44.	181.	Halogaland kristnes > . . .	84.			
45.	181=184.	Om Raud og Thorer Hiort > .	85.	. . . . .	248=255.	Thorer Hiorts Død mere fabelagtig.
46.	184=185.	En gammel Halogalænders Død.				
47.	185=187.	Thors Aabenbarelse				
48.	187=190.	Troldesvig.			189=191.	lidt forskiellig.
49=53.	190=200.	Oluf ødelægger Trøndernes Guder			191=195.	
54.	201=206.	Thattr om Hromund Halte, Sagabibliot. 3 D. S. 462.				
55.	206.	Rognvald Jarl beiler til Olufs Søster = ...	113.			
56.	208=210.	Thattr om Thorstein Skelk.				
57.	211=214.	Varsler for Kristendommens Indførelse i Island				
58=60.	215=223.	Thangbrands Reise og dens Følge >	80=81.		134=140.	
61.	223=225.	Erik Rødes Thattr, Sagabeblioth. I D. S. 291.	93.	nævner Erik Røde.		
	225=227.	Biarne Heriulfsens Seilads til Grønland = ...	105.			
62.	227.	Kong Gudrauds Fald = . .	94.		187=189.	forskiellig.
63.	228.	Ormen Lange bygges = . . Her tilføiet noget om Odins Svig.	95.		172=176.	omstændeligere, udelader det om Odin.
64=67.	231=249.	Fortællinger henhørende til Kristendommens Indførelse paa Island	103.	med faae Ord.		
68.	245=246.	Thyraægger Oluf til det vendiske Tog = ...	100.		202=203.	andre Ord.
69.	247=250.	Fortsættelse af Halfred Vanraadskalds Thattr				
70.	250.	Oluf dræber Hroald				
	250=252.	Mandtallet paa Ormen Lange >	101=102.		180=182.	
72=73.	252=255.	Kiartans Død, Sagabibl. I D. S. 215 f.				
74=79.	256=271.	Olufs Færdigheder	. . .	. . . . .	162=172.	Adskilligt udeladt, noget tilsat.
80.	271=272.	Rognvald Jarls Bryllup med Ingeborg.				
81.	272=273.	Spaadom om Olufs Tog			204=208.	
82=83.	274=276.	Sigrid egger Kongerne mod Oluf >	116.	kort.	196=202.	noget afvigende.
84.	276=280.	Olufs Reise til og fra Vendenj >	117=118.	. . . . .	208=216.	. . . . .
85.	280=282.	Skildring af Normændenes Flaade >	119.	. . . . .	216=222.	. . . . .
86=93.	283=298.	Slaget ved Svolder beskrives udførligt med mange Vers og Hensyn til forskiellige Beretninger	120=129.	En Fremstilling af Slagets vigtigste Begivenheder, synes noget partisk mod de Danske og Svenske, da der slet ikke meldes om den Skade de tilføiede Oluf ved deres Angreb.	222=250.	Har færre Vers men fortæller omstændeligst Slagets Gang, dets Hvilepunkter, at Oluf sender Tranen hiem med de Saarede, hvad Besætning der var tilsidst paa Ormen Lange, om Erik Jarls Stavnboer, Kongernes Løfter til Jarlen, og hvorledes det sidste Anfald paa Olufs Skib lykkedes.
94=96.	298=303.	Snorres Beretning om Olufs Skibene i Slaget, Kolbeins, Halfreds, Einar Tambeskiælvers . . .	130.	kort.	250=254.	Halfreds, Skule Thorstensens Einar Tambeskielvers, Kolbeins Vidnesbyrd om Olufs Skibne.
97.	303=304.	Thyras Død	. . .	. . . . .	254=256.	vidtløftigere.
98=99.	304=307.	Fortsættelse af Halfred Vanraadskalds Thattr				Hunden Viges Død 257=258.
100.	307=308.	Stefner Thorgilsens Død				

Anden

Anden Deel.		Gunlaugs.		Snorros.		Oddurs.
Kapitel.	Side.		Kapitel.		Side.	
101-107.	308-329.	Forskiellige Sagn, der skulle bevise at Oluf var undkommet af Slaget. Gunlaug citeres S. 321, 322. Oddur S. 327, 328.	130.	Snorro nævner blot Meningen og anfører Vers af Halfred.	259-261.	kort Beretning om at Oluf undkom og gik i Kloster og at Oddur er Bogens Forfatter.
					262.	Tillæg. Saga om Olufs Liv efter Slaget to af disse Fortællinger ere med nogle Tilsætninger de samme som hos Gunlaug, et Sagn om Harald Godvinsen tilføies. Tilsidst Oddurs Hiemmel.
108.	329-330.	Sagaens Hiemmel				

Index.

INDEX

NOMINUM PROPRIORUM IN QUINQUE

HISTORIARUM NORVEGICARUM

VOLUMINIBUS

OCCURRENTIUM.

A.

Abel, Dux Jutiæ, deinceps Rex Daniæ, V. pag. 281. 297-98. 300. 304. 305.

Absalon, Archiepiscopus Lundensis. III. 444. IV. 206. 215. 219. 223.

— Provincialis Ord. Predicatorum in regnis borealibus. V. 325. 326.

Adalbrictr prestr, pater Sigurdi Slembidiakn. III. 318.

— (Albertus) Dux Brunsvicensis. V. 353.

Adalradr, R. Angliæ. I. 231. II. 10. 11. 14. 16. 19. 24. 25. 266. III. 23. 51. 169. 170.

Adalsteinn, R. Angliæ. I. 119-121. 127. 128. III. 20.

Adamus, hominum primus. IV. 175.

Adils R. Sveciæ. I. 40-42. II. 347.

Adrianus (IVtus) Pontifex romanus. III. 363.

Afarfasti, prædo norvegicus. II. 337. 340. 355. 366.

Agnarr f. Yngvari Regis Fiathryndiæ. I. 46. 49.

— f. Sigtrygi Reg. Vendiliæ. I. 58.

Agnhöttr, vid. Sigurdr.

Agni R. Upsal. fil. Dagi. I. 25. 27. 48.

Akafr, v. Amundi.

Akason, v. Vagn.

Aki, colonus Vermiæ. I. 89-91.

— Danus. I. 230.

Alason v. Amundi, þiostolfr.

Aleinn f. Rolandi, Comes Scotiæ. V. 169. 171. 173.

— frater Dugalli R. Hebud. V. 367. 368. 374.

Alexander R. Scotiæ f. Vilhelmi. V. 267. 291-92.

— R. Scotiæ f. Alexandri. V. 292. 345. 384-85.

— R. Gardarikiæ. V. 298. 299. 308.

Alexius, Imperator Constantinopolitanus vid. Kyrialax.

Alfarinn R. Alfheimiæ. I. 61.

Alfgeir R. Vingulmarkiæ. I. 62.

— prestr. IV. 140.

Alfhilldr f. Alfarini Reg. Alfheimia. I. 61.

— Concubina R. Olavi Sancti. II. 199. III. 9. 14.

Alfifa f. Alfrimi (Alfelmi) Comitis ux. Canuti M. II. 383—85. 388-89. 394. III. 8.

Alfifuson v. Sveinn.

Alfrim (Alfelm) Comes Angliæ. II. 383.

Alfr (Adolphus IV.) Comes Holsatiæ. V. 334. 338.

— Askmadr, bellator. I. 155. 158-59.

— R. f. Alfreki. I. 28-30.

— de Leifastadis. V. 190. 203. 208. 213. 223. 226. 228. 248.

— raudi f. Ottari Birting. III. 351. 393. 440.

— propinqvus Ducis Sculii. V. 180.

— Standeykr. V. 130.

— f. Styri. V. 106. 136. 147.

— de Thornsbergo. V. 203. 228. 229. Anne idem ac Alfr de Throndberg (Maritus Ingeborgæ f. Bardonis). IV. 392.

— f. Yngvari Reg. Fiathryndiæ I. 46. 49.

Alfsson v. Erlingr.

Alfvini, Anglus. I. 225-26.

Algauti, = Sculianis V. 208. 252. Anne idem ac Asgauti ib. 190. 211. 212. 228.

Algautr R. f. Gautreki. I. 47. 48.

Ali. I. 246. 247. cfr. Olavus f. Tryggvii R. N.

— hinn frækni f. Fridleifi R. Dan. I. 34.

— f. Hallvardi. IV. 297. 305.

— Oskeinn. III. 396.

— hinn Uplandski R. I. 41. 42.

Allogia, Regina Holmgardiæ. I. 193.

Alof Arbot f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 107. 118.

— Uxor Klypi Herseri. I. 182.

— f. Olavi R. Næriciæ. I. 55.

— hin rika, ux. Geirthiofi R. Saxoniæ. I. 40. 41.

— Ux. Teiti Isl. I. 285.

Alrekr f. Agnii. I. 27.

Ambi vid. Ambiörn.

Amundi Akafr, vexillarius Duc. Sculii. V. 76.

— f. Arnii. II. 169.

— Burst (Bust). IV. 292. 309. Sine dubio idem ac Hamundi Bust, qv. v.

— de Folavello. V. 106. 158. 189.

— de Grænlandia (Norv.) V. 90. 96. 97.

— f. Gyrdi in Vikia. III. 327. 331. 333. 347. 360.

— f. Gyrdi, Amundi nepos. III. 396.

— f. Haraldi. V. 302. 316. 324. 333. 335.

— Orcadensis. II. 147. 148.

— Remba legifer. V. 89. 93. 135. 205. 252. 257.

Amundason, vid. Gyrdir, þorir, þorkell.

An Skyti de Jamtia. I. 301.

Andottr Skakalokr. V. 187.

Andres (Andreas) Gubernator navis R. Magni Erl. f. IV. 93.

— (Orcadensis?) V. 174.

Dominus Andres. V. 186.

— Biugi. IV. 186.

— Biuza. V. 375.

— Brasadr. IV. 179.

— Prestr f. Bruni. III. 307-9. 313—15.

— Crista. IV. 186.

— Daufi f. Sigurdi de Austrátt. III. 318.

— Dritliod. IV. 358. 361.

— f. Erici. IV. 166.

— Gums. V. 359.

— f. Guttormi Grabard. III. 364.

— f. Havardi. V. 359.

— hviti. V. 161.

— Kellduscitr f. Grimi. III. 338.

— Kept. V. 241.

— Musa. V. 241.

— f. Nicolai. V. 333. 335. 357. 358. 362. 366. 371. 372.

— Plytr. V. 353. 354. 360. 366. 371. 377. 379.

— Potr. V. 360. 362. 364. 371.

— f. Rolfi Kettling. V. 177.

— f. Simonis. III. 355. 378. 385. 393.

Andres f. Simonis nepos Karii. IV. 426. 427. V. 36. 40. 42-44.
— de Siaunælingis. V. 84. 214.
— Skialdarband. V. 18. 47. 49. 55. 60. 74. 75. 84. 85. 169. 170.
— f. Skialdvaræ. IV. 178.
— Skæla. V. 219.
— Rex Sursdaliæ. V. 308.
— de Þissiseya. V. 359.
— f. Þorsteini. V. 105.
Andresson, vid. Gregorius, Nicolas, Páll.
Angradr v. Jon.
Ani (Ön) hinn gamli, R. Sveciæ. I. 33-36.
— Petro Steypero nepos ex sorore. IV. 344. 397.
Anti (? potius Auti) sacerdos. IV. 252-53.
Arason, v. Einar, Gudmundr, Þorgils.
Arbot, v. Alof.
Ari f. Einari. III. 345.
— f. Thorgeiri. III. 448-49.
— f. Thorgilsi, prestr, hinn frodi. I. 3-5. 201-2. II. 313. 394.
Armodsson, v. Arnfinnr, Arni.
Arnason, v. Arni, Finnr, Kalfr, Nicolaus, Philipp, Þorbergr, Vigleikr.
Arnbiörn Ambi. III. 345-46.
— f. Arnii. II. 169. 292. 319.
— Herser de Fiardis. I. 199. 201.
— Jonæ f. IV. 340. 343. 345. 352. 356. 364. 366. 67. 373. 375. 390. 397. 400-1. 404. 409-10. 415. 419. V. 36. 40-43. 53. 56. 58. 65. 66. 73. 75. 81. 85. 86. 90. 93. 97. 100. 108. 110. 121-122. 137. 149. 152-53. 157. 159. 167. 179. 186. 190-92. 201. 222. 224. 228-29. 236-37.
— (v. Asbiörn) de Medalbuo, Nebba. V. 212.
— Posi. V. 227. 316.
— frater Sörkveri Snapi. IV. 376.
— Svæla. V. 359.
— Traull. IV. 339. 346. 388. 398.
Arnfinnr f. Armodi. II. 368.
— de Sognia. I. 302.
— Tiodesön. IV. 425. Anne idem ac
— Þiofsson. V. 204-5. 249. 265.
— f. Thorfinni. I. 134. II. 145.
Arni f. Arnii. II. 169. 238-40. 314. 387. 395-96. III. 15.
— Ep. Bergensis. V. 221. 274. 308.
— Biskupsfrændi. V. 318. 325.
— Blackr (non Klackr) V. 202. 268. 215. 222. 256.
— Brigidarskalli. III. 412.
— de Efia. IV. p. 117.
— einhendi. V. 227.
— Fiöroskeifr. III. 271-72.
— f. Friderici. III. 404.
— f. Gudmundi. IV. 168.
— Heriardalr. V. 164.
— de Hola. V. 152.
— lagi. V. 258.
— Ledrungr. V. 214.
— Loria. IV. 421.
— Mariall. V. 262.
— Nepos Pauli Vagaskalm. V. 104.
— Rufa. V. 190. 244. 246-47. 255.
— Skadaredr. IV. 244.
— Ep. Scalholtensis. V. 390.
— Slinkr. V. 359.
— Storka. V. 33.
Arni de Stodreimo, Konungsmagr. III. 352. 370. 409-11. 422. IV. 388.
— f. Sturlæ. III. 350. 374.
— f. Thormodi. II. 169. (Armodi f. idem) II. 282. 368. V. 387. f. Tab. Geneal. II.
Arnkell Comes Orcadensis f. Torf. Einari. I. 128-29. II. 144-45.
Arnliotr Gellina. I. 301. II. 251-54. 354-55. 366.
Arnliotarson v. Ivar.
Arnor Jarlaskald. II. 146. 161. 198. III. I. 4. 5 24. 25. 30. 33. 36. 44. 45. 48. 49. 55. III. 163-64.
— Islandus. V. 185.
— de Mæria. I. 302.
Arnorsson v. Kolbeinn.
Arnþor Baug. V. 150.
— Foka. IV. 348. 352-53. 364-65. 376. 398. 400. (?) 409 (?)
— de Hvolo. IV. 140.
Arnvidr blindi. II. 137-42.
— Comes Orcad. f. Thorfinni Hausakliufr. I. 203.
— R. Sunnmæriæ. I. 84-86.
Arsæll v. Eirikr.
Asa Blod. V. 87.
— uxor Erici fratris R. Sverreri. IV. 200. 202.
— f. Eysteini hardrada I. 57.
— f. Haconis Comitis. I. 82. 93.
— f. Haraldi R. Agdensis. I. 61. 62. 65.
— hin illrada f. Ingialdi R. I. 53. 54.
— hin liosa, conc. Erlingi Skakkii. III. 446.
— f. Ormi Kyrping. III. 172.
Asaodinn v. Odinn.
Asbiörn, Norvegus. I. 302.
— ejusdem gentis. III. 501-2.
— Comes Haraldi Pulchricomi. I. 86.
— Jalda. III. 396.
— f. Johannis de Thiörn. IV. 97. 101. 147-48. 160. 165-66. 170.
— Koppr. IV. 340. 347-48. 390. 398. V. 52. 247.
— de Medalhusum. I. 141. 143.
— (v. Arnbiörn) de Medalbu. V. 212.
— de Örlandia. III. 415.
— Sigurdi, Selcida. II. 182-95. 201-3. 359.
— Snara. III. 445.
— de Yriis. I. 182.
Asgautr, Norvegus. IV. 238.
— fehirdir. IV. 252.
— Comes Haraldi Pulchricomi. I. 86.
— Abbas Mon. Holmensis. V. 89.
— legatus R. Sveciæ II. 62-64.
— frater Vesetii juvenis. V. 190. 203.
Asgeir Hamarskalli. IV. 98.
Ashilldr ux. Haraldi Pulchric. I. 97.
Askatin Abbas Mon. Hofudey. V. 90.
— (Sira) Cancellarius, Ep. Bergensis (?) V. 302. 342-43. 359. 384-85. 387-88.
Askell, proreta R. Erici Emun. III. 332.
— Capellanus, Ep. Stavangrensis. V. 90. 274. 311.
— Ep. Osloënsis. V. 290 (?)
— legifer Gautlandiæ, f. Magni. IV. 426. V. 37. 43. 109. 141. 147.
— Aulicus. IV. 286.
— f. Ölmodi. I. 259. II. 180.
— f. Smidi. III. 336.
— Tyza. IV. 180.
Aslakr. V. 310.

Aslakr f. Dagi V. 359.
— Dyntill. V. 262.
— f. Erlendi (Erlingi) III. 370.
— f. Erlingi Skialgii II. 21. 29. 215. III. 100. 338.
— de Finneya. II. 333. 371.
— Fitiaskalli f. Askelli. I. 254. II. 180-82. 305-6. 308-9.
— Gus. V. 316. 359.
— f. Haconis. III. 329.
— Hani. III. 277-78.
— f. Hauki. V. 44.
— Holmskalli. I. 238-39.
— f. Jonæ, al. ungi. III. 374. 390. IV. 206.
— de Örlandia. III. 195.
— Smiorstakr. V. 189.
Aslaksson v. Egill, Kolbeinn.
Aslaug f. Sigurdi Anguioculi I. 69.
Asleifr, Colonus. IV. 201.
Asmundr f. Grankelli. II. 163-64. 200-3. 245-47. 294.
— f. Sæmundi Husfreya III. 307. 312-13.
— nepos Svenonis R. Daniæ. III. 108-9.
Asmundarson v. Þorsteinn.
Asolfr de Austrátt. V. 89. 199. 201-2. 215. 218. 222. (?) 223. 256. 259. 263-64. cfr. Asolfr Colonus.
— Colonus. V. 208. 218. 222. (?) cf. Asolfr de Austratt.
— f. Bardi, Jarlsfrændi. IV. 392. V. 26. 55. 166-67. 180. 193. 199.
— f. Erici Griffil. III. 173.
— hinn dælski (ficta persona). II. 134-135. 138.
— f. Guttormi de Reino. III. 173.
— Konungsfrændi V. 70.
— (Lepp). V. 214.
— f. Otryggi. V. 154.
— de Reino f. Sculii. III. 172. 214. IV. 392.
— Strykr. V. 199. 252.
Asolfsson v. Guttorm, Ottar.
Asta, ux. R. Haraldi Grænski. I. 242-45. 265. II. I. 3. 30-33. 36. 95-97. 126 209. III. 172.
Asti, vexillarius Sigurdi Ribbung. V. 79.
Astridr f. R. Burislafi, ux. Sigvaldi Comitis. I. 213. 230. 331. 346.
— f. Erici Biodaskalli ux. R. Tryggvii. I. 187-93. 256-57. 285. II. 78.
— f. Friderici kiæni. III. 173.
— propinqva R. Haconis Haconidæ. V. 13.
— f. Hroii. IV. 422.
— f. Ögmundi. III. 331.
— f. Olavi Skötkonung ux. R. Olavi. II. 118. 129-31. 133-137. 287. 314-15. 330. 334. III. 2. 3. 9-10. 12-14.
— Steik, mater Jonæ Kuflung. IV. 194.
— f. Svenonis R. Dan. II. 225. III. 27. 73.
— f. R. Tryggvii. I. 257. 261-62. II. 21.
Asuson v. Gunnar.
Asvardr Harmr. V. 258.
Atli Gridkona. IV. 343. 345. 397.
— Islandus. III. 35.
— hinn miovi. I. 67. 87-88.
— f. Skalmi. IV. 187.
Audbiörn Gestahöfdingi. IV. 98-99.
— R. Fiordensis. I. 84-86.
Audgi (hinn) v. Audi.
Audgrimr, Norvegus. V. 164.
Audi hinn audgi. I. 20.
Audon, n. prop. ex Odini nomine ortum. I. 12.
Audr hin diupaudga. I. 99.
Audun Austansior. V. 81.
— Byleiztr. IV. 289.
— i Borg. V. 2.
— f. Halli. III. 380.
— raudi. III. 354.
Augmundr v. Ögmundr.
Auguson v. Þoralldi.
Aunundr v. Önundr.
Aura-Páll. IV. 251-53. V. 177.
Austansior v. Audun.
Austmansson v. Guttorm.
Austradr v. Kari, Sigurdr.

B.

Baekakalfr v. Guttorm.
Baggi v. Eirikr.
Bakrauf v. Gilli.
Balkasun v. Pall.
Balldr. I. 10.
Balldvini (Balduinus) R. Hierosolymitanus. III. 240-42.
Ballhöfut v. Jon.
Balli v. Ottar, Özur.
Ballti, Hialtlandensis. V. 375.
Banamadr v. Gunnar.
Bardarson v. Gyrdir, Hakon, Heriulfr, Ingi, Sigurdr.
Bardr, Norvegus. IV. 246.
— clericus Norvegus. V. 165.
— Islandus. II. 235.
— bratti (Hallvardr?) V. 123. 180. 203. 213-14. 252. 257. 260.
— Brimstein. V. 35. 51. 58. 80. 110.
— Flekkr. V. 104.
— f. Groæ. V. 256. 326.
— f. Guttormi de Reino. III. 172-73. IV. 97. 117. 121. 123. 132. 143. 178. 215. 355 (?) 376. 388. 392-93. 395. 403. 417. 423. V. 3.
— Hali. V. 55.
— f. Heriolfi. I. 304.
— de Hestbæ. V. 219. 305. 316. 360.
— f. Jökulli. II. 317.
— f. (vel frater) Isaci de Bæ. V. 196-98.
— Profastr. V. 90. 140.
— Sala. IV. 179.
— Skiölldr. IV. 119.
— Stalpi. IV. 356. 402.
— Standali f. Bryniolfi. III. 374. 441.
— svarti de Selardalo. III. 35.
— Vargr de Gudreksstadis. V. 203. 227-28. 252. 260.
— vid. Razabardr.
Barkarson v. Þordr.
Barki v. Biörn.
Barna-Petr. V. 71.
Bastardr v. Vilhialmr.
Bátr. v. Biorgolfr, Þorsteinn.
Baugeidr f. Dagi. III. 398.
— f. Jonæ ux. Asolfi. V. 199.
Beinteinn f. Kolbeini III. 337-38, 348.
Beinteinsson v. Gyrdr.
Bekill v. Eindridi.
Bellti v. Páll.
Benedikt f. Birgeri Comitis. V. 389.

Benedikt de Gumaneso. IV. 340. 343. 348. 358. 360. 390. 395. 404-5.
— litli. IV. 215.
— (Bene) Pseudo-filius R. Magni Erlingi, cogn. Skinnknif. V. 40-42 51. 53. 64. 76. 81-82.
— asseela R. Magni cæci. III. 329.
— vexillarius. IV. 164.
Bengeirr langi. IV. 233-34. 277.
Bera, ux. R. Alfi. I. 28-29.
Berdlukari. I. 87.
Berbeinn v. Berfætr.
Berenger, soror R. Castiliæ. V. 332.
Berfætr v. Magnus.
Bergliot ux. Guttormi de Reino. III. 173.
— f. Haconis Com. ux. Einari Thambaskelfir. I. 208. II. 20. 180. III. 99. 103. 105. IV. 392.
— f. Halfdani, ux. Finni. III. 103.
— f. Thoreri Comitis. I. 118. 135.
Bergliotr f. Ivari. III. 393.
Bergr, Norvegus? II. 264.
— satelles R. Haconis. V. 386.
— Maull. IV. 379.
— Meistari (Magister). V. 204. 262.
Bergr v. Eirikr.
Berrir v. Kolbeinn.
Bergssun v. Finnr.
Bergsveinn langi. IV. 262. 355. 402.
Bergþorr Bestill. I. 302.
— Bockr f. Sveini. III. 260.
— (Lock). V. 78.
— de Lundis. I. 249.
— f. Mari. III. 345.
— ramr. V. 223.
Bergþorson v. Sveinn.
Bersi f. Skalldtorfii, Poëta. II. 54. 214.
— hinn sterki f. Bollii. I. 301.
Bestill v. Bergþorr.
Biadauk Concubina R. Haraldi Gillii. III. 350.
Biadmyria f. Myriartaki R. Connactiæ. III. 213.
Bialfi Skinnstackr. IV. 238-39. 279. 356. 402.
Biarni Gullbrarskald. II. 307. 320. 370. III. 8. 18. 50.
— f. Heriulfi. I. 304-8.
— Hestr. V. 249.
— hinn illi. III. 431. 433. cf. Stradbiarni.
— Kalf, Poëta. IV. 123.
— f. Mördi. IV. 273. 287. V. 90.
— Minister R. Haconis Hacon. V. 333.
— f. Moysis. V. 256. 265. 298. 302-3.
— Ep. Orcadensis. IV. 219. V. 47. 89.
— Magister ex Nidrosia. V. 47. 89.
— f. Sigurdi III. 367.
Biarnason v. Einar.
Bildr v. Sigurdr.
Biodascalli v. Eirikr.
Biorgolfr Bátr. IV. 366. 373. 375. 410. 415.
Biörn Barki. V. 155.
— Bukr. f. Nicolai. III. 172. 352. 394-95. IV. 69.
— Byrdarsvein. III. 172.
— digri. II. 60. 67. 69. 75-78. 80-81. 84. 89. 99. 101-3. 105-6. 121. 315. 322-24. 369-70.
— f. Egilli. III. 329.
— Eitrqveisa. I. 189-90.
— f. Erlingi. IV. 191.
— Furulangr. IV. 325.
— (f. Gilsi) Episc. (Holensis). I. 326.
Biörn gente Gothus. II. 287-89.
— hospes (gestr). V. 177.
— avunculus R. Haconis Hac. V. 101.
— kaupmadr, farmadr, f. Haraldi Puchricomi. I. 97. 112. 115-16. 121.
— de Hofo. V. 258.
— Abbas (Holmensis) V. 189-92. 201-2. 215. 225. 235. 268.
— f. Karlsefnii. I. 326.
— hinn krepphendi, Poëta. III. 194. 199-200. 209-12.
— Ep. Orcadensis. IV. 421.
— de Studla. I. 302.
— R. Sveciæ. I. 106. II. 104.
— frater R. Svenonis Estrithidæ. III. 45.
— f. Thorvaldi. V. 61.
— f. Thorvardi (?) V. 62.
Birgir Brosa, Comes. III. 318. 361. 451. IV. 10. 13-15. 208. 241. 333. 417. V. 37. 170.
— Comes, f. Magni Minniskiöld. V. 265. 286. 289-90. 293-99. 301-2. 304. 306. 308-10. 321-22. 334. 337. 339. 343-44. 353. 356. 389.
— Gaurn. IV. 78.
— procurator R. Haraldi Blaatand. I. 228.
— de Stangis. IV. 373. 397. 415.
— Abbas Tötterensis. V. 284.
Birgisson v. Helgi.
Birtingr v. Ottar.
Biskopsmadr v. þorgeir.
Bita-kari. VI. 267.
Bitlingr v. Olafr.
Biugi v. Andres.
Blackr, Poeta. IV. 187-88. 203.
Blaekr v. Arni, Gudolfr.
Bladspiot v. Saxi.
Bladstaekr v. Magnus.
Blanda v. Brynjolfr.
Blindi v. Arnvidr, Magnus, Stufr, þorfidr.
Blod (Blauck) v. Asa.
Blodeyx v. Eirikr.
Blotolfr de Ölvishaug. I. 144.
Blotsveinn, R. Sveciæ III. 269.
Bockr v. Bergþor.
Boddi v. Ivar.
Boe Galinn. V. 390.
Bograngsson v. Helgi.
Bollason v. Bersi, Ivar, þorleikr.
Bolli f. Thorleiki. I. 288.
Bondi v. Olafr.
Borgarklettr v. Sigurdr.
Borghilldr f. Dagi Eilifi. III. 261. 318.
— f. Olavi Coloni. III. 262.
Bosi v. Eirikr, þorlaugr, þorleifr.
Botolfr, domesticus. V. 74.
— de Fiardis. IV. 69.
— f. Hafuri. IV. 233.
Botolfsson v. Nicolaus, Snakr.
Bovi in Vestrogothia. I. 53.
Bödvar f. Vikingakarii. I. 285. II. 78.
Bödvarsson v. Sighvatr, þorgisl.
Bölverkr, poëta. III. 54-55. 81. 88.
Börkr de Fiardis. I. 302.
Bragi, numen. I. 163.
— hinn gamli, poëta. I. 9. cf. *Edda Sæm.* II. p. 503.
Brandr f. Jonæ, Abbas, Ep. Holensis. V. 354. 355.
— f. Kolbeini. V. 269.

Brandr hinn örvi I. 286.
— (f. Sæmundi) Ep. Holensis I. 326. III. 434.
Brandsson v. þorleikr.
Brasadr v. Andres.
Brasi v. þordr.
Bratti v. Bardr, Hallvardr.
Brautönundr v. Önundr.
Breidskeggr v. þorleifr.
Brennir v. Sigurdr.
Brennoflosi I. 285.
Brian. II. 146.
Brigida f. Haraldi Gillii, ux. Birgeri Brosa III. 318. 361. 451. IV. 10. 13.
— f. Ulfi Ospaki III. 97.
Brigidarskalli v. Arni.
Brimilskiar, Comes Danus. I. 257.
Brimsteinn v. Bardr.
Bring v. Helgi.
Broddhelgi. I. 229.
Broki v. Magnus.
Brudr. v. þorleifr.
Brunsson. v. Andreas.
Brusason v. Klængr, Rögnvalldr.
Brusi colonus Norv. II. 310-12.
— (Dytt) V. 262.
— Hit. V. 258.
— f. Sigurdi, Comes Orcad. II. 145-47. 149. 151-53. 155. 157-61. 170. III. 50-51.
— f. Thormodi III. 345.
Bryggiofotr v. Sveinn.
Bryndælaskald v. Illugi.
Bryniolfr, Norvegus I. 250.
— Blanda f. Eindridi IV. 84.
— frater Guttormi, de Miola IV. 273. 282.
— f. Jonæ Stal. V. 186. 217. 274. 276. 308. 345. 348. 360. 362. 377-78.
— f. Kalfi. IV. 5. 84. 85.
— f. Canuti V. 33. 89.
— Nef. IV. 373. 415.
— f. Rögnvaldi IV. 186.
— Ulfaldi hinn gamli II. 67-71. III. 175. 453.
Bryniolfsson v. Bardr, Halldor, Önundr, Sveinn, þorleifr.
Budli R. III. 60. 91.
Bui (hinn) digri. I. 230-32. 235-36. 238-41.
Bukr. v. Bergþor, Biörn.
Buris f. Henrici, Princeps Danus. III. 411. IV. 231 (?)
Burislafr R. Vindlandiæ. I. 213. 216. 220. 230. 297-300. 329. 332.
Burst v. Amundi.
Bursti, servus. I. 191.
Bust v. Hamundi.
Byggvaumb v. Helgi.
Byleiztr v. Audun.
Byrdarsveinn v. Biörn, Petr.

C.

Cælestinus (IIItius) Pontifex Romanus IV. 226.
Cecilia f. Gyrdi III. 345.
— f. R. Haconis Hac. V. III. 265-66. 276. 286. 288. 290.
— uxor R. Sigurdi Hierosolymipetæ. III. 291-92.
— f. R. Sigurdi Haraldi f. III. 175. IV. 12. 117. 178. 341. 382. 391-92. V. 3.
Cecilia f. R. Sverreri IV. 178.
Christr f. Mariæ, hviti Christur (Jesus Christus) I. 140. II. 341. 355.
Clemet vid. Klæmet.
Clement de Grandi. IV. 151.
Clementzson v. Ivar.
Columba (Sanctus Hibernicus) III. 281. V. 292.
Constantinus Monomachus, Imperator Græcus III. 68.
Crista v. Andreas.

D.

Dadaskáld v. Eyolfr.
Dælski v. Atti.
Dageidr f. Dagi potentis R. I. 28.
Dagfinnr bondi (legifer) IV. 325. 341. 367-69. 372-73. 385. 413-15. 419-20. V. 2. 16. 24. 25. 27. 29. 32. 37. 46. 48. 50. 56-58. 62. 64-68. 80. 89. 96. 100-1. 108. 111-12. 141. 181.
Dagr R. f. Dyggvii I. 24. 25. 28.
— f. Eilifi. III. 201. 226. 229. 261. 284. 318. 360.
— de Grovo. V. 189.
— f. Haraldi Pulchricomi I. 97. 112.
— f. Hringi R. II. 334-35. 341. 344. 349. 363. 368. 370-71. 373-74. 376. 378.
— f. Hringi, nepos Haraldi Pulchricomi II. 335.
— f. Karii, Regis frater. III. 318.
— f. Raudi de Eystradalis II. 287. 289-90.
— hinn riki, R. I. 28.
— de Sudrheimum. V. 360.
— R. Vestmariæ I. 60.
Dagsson. v. Aslakr, Gregorius, Hringr, Ormr.
Dalagudbrandr I. 177. II. 171-78.
Dalkr v. Olafr, Páll.
Danmarkarbot v. þyra.
Danpr f. Rigi, Rex Daniæ. I. 24.
Danr hinn mikillati R. Daniæ. I. 2. 24. 34.
Dapa v. Ivar.
Dari, Darri v. þorir.
Daufi v. Andreas, Freyvidr.
David R. Scotiæ III. 319.
— f. Haraldi Comes Orcad. IV. 421.
Digri v. Biörn, Bui, Hugi, Olafr, Sigurdr, þorkell.
Disarson v. Sölvi.
Diupaudgi v. Audur.
Dixin, Optimas Vindlandiæ I. 213-14.
Docka v. þordr.
Domaldi R. f. Visburi I. 20-22.
Domarr R. f. Domaldi I. 22-23.
Dotafinnr v. Sigurdr.
Dotta, filia Thorkelli Geysa III. 89.
Drafli v. þordr, þorlakr.
Dregill v. Eirikr.
Dreka v. þorkell.
Drengr v. Olafr, Ögmundr.
Drifa f. Sniari, uxor Vanlandi I. 19.
Dritliod. v. Andres.
Drotning v. Jon.
Drott, mater R. Dyggvii. I. 24.
Drumbi v. Jon.
Dryllr v. þorolfr.
Dufa v. Hakon.
Dominus Dufgall. V. 388.
Dufgallsson v. Eirikr.

Dugall R. Hebudensis f. Erici. V. 308. 357. 359. 362. 367. 374.
— f. Rudrii V. 287-88.
— Skrækr R. Hebudum f. Dugalli. V. 169. 172.
— f. Sumarlidii V. 169.
Dugallsson v. Dungadr, Eirikr.
Dungadr R. Hebudum f. Dugalli. V. 169. 172.
— Comes Catanesiæ II. 145.
Dungadarson v. Jon.
Dunimitz nepos Rettiburi R. Vendorum III. 309. 314.
Dvergr v. Eilifr.
Dydrill v. Þorkell.
Dyggi Rex f. Domari. I. 23-24.
Dynta v. Ivar.
Dyntill v. Aslakr, Havardr, Heriolfr.
Dynulaus v. Ivar.
Dyri de Gimsum IV. 291.
Dyri v. Eyvindr, Ivar, Reidar.

E.

Eadmundr hinn helgi. II. 10. 15.
— R. Angliæ f. Ethelredi. (Ironsida) II. 16. 19. 24. III. 52. 169.
Eadvardr (Jatvardr) hinn godi, R. Angliæ, f. Ethelredi. II. 16. 19. 276. III. 23. 31. 143. 145-46. 148. 166. 169-70.
Eatgeir f. Ethelredi R. Angliæ II. 19.
Eatvigr f. Ethelredi R. Angliæ II. 19.
Edla f. Comitis Vindlandiæ, concubina Olavi R. Sveciæ. II. 118.
Edlungr v. Gudleikr.
Egill f. Aslaki de Örlandia III. 195. 198-99.
— f. Siduhalli II. 210. 231. 277-78.
— f. Skallagrimi I. 285.
— Tunnadolgr, R. Sveciæ. I. 36-38.
— Ullserkr. I. 148-53.
— in Vestrogothia. II. 119.
Egilsson v. Biörn.
Eikiland v. Ögmundr.
Eilifr (Sira) V. 54-56.
— Dvergr V. 122.
— Eplastöng. IV. 79.
— Gautski (Gothicus). II. 67-69.
— Kapalin (Capellanus) V. 26.
— Kembir. V. 53.
— Kikr, Keikr. V. 90.
— Kruna f. Gudolfi V. 60.
— Kyr. V. 229.
— de Naustdal. V. 360. 372. 376.
— Orri f. Clementis. IV. 151.
— raudi IV. 225-26.
— Comes f. Rögnvaldi II. 133. III. 55.
— Comes Slesvicensis III. 247.
— de Velli V. 180.
Eilifsson v. Dagr, Ormr.
Eimundr f. Olavi R. Sveciæ II. 118.
Einar f. Arii III. 339.
— f. Biarnii. IV. 267.
— Færöensis IV. 6.
— Sysselmand (in Færöis?) IV. 422.
— f. Grabardi III. 364-65.
— frater Gudmundi de Mödruvellis II. 205-6.
Einar de Hordia I. 302.
— Konghellensis III. 308-9.
— Konungsmágr, sacerdos, gener R. Sverreri. IV. 325. 336. 339. 344. 383. 396-97. V. 2.
— f. Laxa-Pauli III. 341. 370.
— litli. IV. 69.
— Lungbardr. V. 359.
— Lygra IV. 229.
— gubernator navis R. Magni IV. 126.
— f. Ögmundi III. 339.
— Rangmudr Comes Orcad. f. Sigurdi II. 117. 145-53. 157-58. 164.
— Torfeinar dictus, Com. Orcad. f. Rögnvaldi. I. 100. 105. 107-9. 128. 130. II. 144. III. 169.
— sacerdos in Salptis V. 212.
— Skalaglam, Poëta. I. 174-75. 183. 203.
— Skitinbeinn. IV. 245.
— f. Sculii, Poëta. III. 232-33. 241-42. 287. 300. 305. 316. 351. 356-60. 377. 391. 408. 461.
— Smiorbakr, Archiep. Nidrosiensis. V. 233. 290. 310. 312-15. 323. 327. 334. 340. 341-42. 345. 348. 49. 352. 354-55. 384.
— Þambaskelfir I. 182. 208. 302. 342. II. 19-20. 23. 41. 43-45. 47. III. 48. 53-54. 54. 174-80. 199. 260. 296. 325. 331-32. 386. 388-89. 395-96. 398-99. IV. 17. 28. 86. 99. 101-3. V. 392.
— f. Thorvaldi V. 352.
Einarsson v. Ari, Magnus.
Eirikr Dux Jutiæ f. Abelis R. Daniæ V. 388.
— R. Vestfoldiæ f. Agnari I. 58.
— R. f. Agnii I. 27.
— f. Arnii III. 454-55. IV. 24. 26. 125.
— Arsæl R. Sveciæ III. 269.
— Baggi. V. 104. 164.
— frater Benedicti. III. 329.
— Bergr. IV. 366. 410.
— Biodaskalli f. Vikingakarii. I. 187-89. 192-93. 257. 285. II. 78.
— Domicellus f. Birgeri Comitis V. 389.
— Blodeyx R. Norvegiæ. I. 97. 101. 110. 112-17. 121-31. 134-35. 144. 146-53. 155. 159-60. 165. 205. 291-92. II. 145 154.
— Bosi. V. 385. 388.
— R. Sveciæ f. Canuti. III. 171.
— R. Sveciæ f. Canuti IV. 381. 395. 416.
— (Cleriosor) R. Norvegiæ V. 392.
— Dregill. V. 86.
— f. Dufgalli V. 385. 388.
— f. Dugalli V. 329.
— R. Sveciæ (?) f. Edvardi, sanctus, IV. 178. 379.
— de Efia. IV. 117.
— R. Sveciæ f. Emundi I. 88-89. 106. II. 104.
— E. Sveciæ, f. Erici V. 109. 141. 265. 286. 289. 293-95. 297.
— Eymuni R. Daniæ. III. 170. 293. 300. 309. 331-33.
— Fofs, IV. 424-25.
— f. Gauti. V. 359.
— (Glipping) R. Daniæ V. 338. 390.
— hinn godi R. Daniæ III. 220. 255. 268.
— Griffil. III. 173.
— f. Gudbrandi IV. 166.
— Gullveggr. V. 208.
— de Há. IV. 244. 284.
— Hæll. III. 338.

Eirikr hinn helgi (Plogpenning) R. Daniæ V. 265. 281. 297. 302. 305. 342. 349. 352. 354.
— Comes, f. Haconis. I. 177. 209-11. 232-36. 238-42. 255-56. 294-98. 307. 330-32. 334-35. 338. 340-45. 348-49. II. 19-24. 44. 46. 66. 211. 264.
— R. Hördalandiæ. I. 77. 94.
— hviti. V. 212.
— Ignarbacki. V. 148.
— R. Jutiæ. I. 97.
— lati. V. 105.
— Laukr. IV. 85.
— Maxi. IV. 357.
— Episc. Stavangriensis, postea Archiep. Nidrosiensis. III. 345. IV. 102-3. 189. 196-97. 203-6. 215-17. 219. 222-24. 384. 393. 406. 424. V. 12.
— f. Oddi. III. 333. 341. 346-49.
— Panna. V. 60.
— famulus Philippi Comitis. IV. 290.
— Pikr. IV. 379.
— raudi. I. 291. 303-4. 307-312. 314.
— Comes, f. Sigurdi Bronchi R. N. IV. 106-7. 113-19. 136-38. 143. 162-64. 199-202. 377. 417. V. 83.
— hinn sigrsæli R. Sveciæ. I. 106. 180. 191. 242. II. 86. 104. 128.
— Siriz. V. 79.
— Skifa. V. 360.
Skrudo-Eirikr. IV. 79.
Eirikr Stagbrellr. IV. 161. 166. V. 174.
— Stilkr. V. 186. 190-91. 227-241.
— Thrandensis. IV. 269.
— Toppr. V. 257.
— f. Tovii. IV. 379.
— R. Upsalensis. I. 77-78.
— f. Yngvii. I. 31-32.
Eiriksson v. Andres, Leifr, Oddr, Olafr, Páll, Þorstein.
Eisli v. Þorfinnr.
Eitrqveisa v. Biörn.
Elina f. Petri Strangii ux. Philippi Sveci. V. 289.
Elis (Elias) Sacerdos. V. 314. 320.
Eliubiarni. V. 187.
Ellda v. Ivar.
Elldiarn. III. 218-19.
Ellisif (Elisabeth) f. Jarisleifi R. Holmgardiæ, Regina Haraldi Haardraadi. III. 71-73. 90. 152-53. 171.
Elrid f. Biörnonis Byrdarsvein Ux. R. Magni Erlingi. III. 173.
— soror Hallkelli Huk. III. 172.
Elridarson v. Kinnadr.
Elltho (Halldor?) Karii f. IV. 389.
Emma ux. Ethelredi R. Angliæ & Canuti magni. II. 19. 24. 267. III. 23. 143. 169-70.
Emundr de Scaris. II. 133-37. 141.
Endridason v. Kari, Þormodr.
Endridi Bekill. V. 37. 53. 57. 90.
— f. Bersii. V. 239.
— in Dromuneso. V. 214.
— f. Einari Thambaskelfir. II. 20. 297. 331. III. 102-3. 106.
— de Gautdalo. III. 338.
— de Gumsom. I. 334.
— Heggi. IV. 342. 364. 394. 409.
— Heidafyla. III. 431.
— f. Johannis Mörnef. III. 375. 385-86. 391-92. IV. 84.
Endridi f. Kalfi. IV. 85.
— Lioxa. IV. 262.
— Peini f. Hallkelli. IV. 267. V. 170.
— Racki. IV. 245.
— Slandri. IV. 79.
— f. Styrkari. I. 182. II. 19.
— Torfi f. Johannis. IV. 166.
— Ungi. III. 353. 408. 415. 418. 420. 428. 473.
Engilsson v. Jon.
Englason v. Ivar.
Engus præfectus insulæ II. V. 363. 367. 388.
Eplastöng v. Eilifr.
Erlendr de Gardi. II. 333. 371. III. 353.
— f. Gudbrandi. IV. 188.
— f. Haconis Comitis. I. 250-52.
— Himalldi f. Johannis robusti. III. 97. 429.
— de Husabæ. IV. 364. 408. V. 4. 6.
— Islandus, assecla Sigurdi Slemberi. III. 325.
— Comes Orcadensis. I. 328-29.
— Pikr. IV. 379.
— Raudr. V. 360. 362. 371. 377.
— sacerdos. IV. 288.
— Slidri. IV. 367.
— f. Torfeinari. II. 144-45.
— þiofakappi. IV. 365.
— f. Thorbergi. V. 38.
— f. Thorfinni Com. Orcad. III. 208. 213. 226. 232.
Erlendsson v. Aslakr. Guttorm.
Erlingr de Biarkoa. V. 377.
— Birkibeinn. IV. 346.
— Colonus. IV. 395.
— f. Erici Blodöx R. I. 124. 171-72. 184. 195.
— f. Erlendi. Com. Orc. III. 226. 229.
— Gamli. I. 183.
— f. Haconis Comitis. I. 241.
— Hringr. V. 60.
— f. Johannis, frater Vidkunni. III. 15.
— f. Ivari. V. 357-58. 360-61.
— Liodhorn. V. 114. 123. 146. 152. 203. 205. 252. 257. 261.
— (Pseudo) f. Magni Erlingi R. IV. 385.
— de Qvidmo. IV. 391-92.
— Rumstafr. V. 60. 104. 125. 135-36. 147. 154. 161-62.
— Skakki, Comes, f. Kyrpinga-Orms. III. 256. 353. 54. 372. 382-85. 388-89. 391. 393. 395. 404-50. 450-53. 457. 459-60. IV. 2. 6-10. 13. 15-16. 20. 28. 32. 41-45. 48. 57-61. 63. 65-76. 111. 119. 175-76. 178. 197-98. 206. 224. 254. 391-92.
— Skamhals. IV. 346.
— Skolbeinn. V. 360.
— de Sola f. Skialgi. I. 259. 261-63. 328-29. 334. 348. II. 20-22. 29. 48. 55. 57. 66-67. 171. 180-82. 184-87. 190. 192-94. 196. 215. 226. 235. 237-39. 241. 284. 295. 301-9. 325. 332. 397. IV. 392.
— Steinveggr (Ps.) f. Magni Erlingi. IV. 337-44. 346. 351. 359. 362-64. 379. 385. 388-90. 394 97. 399. 400. 404-8. V. 6. 9. 41. 60. 92. 95. 137. 141-42.
— (Ps.) f. Sverreri R. IV. 422.
— de Thiotta. IV. 273.
— Comes Orcad. f. Thorfinni. III. 153. 157.
— villicus Thorgrimi de Lianes. IV. 397.
— Ungi f. Alfi de Throndberg. IV. 392. V. 346. 348. 360. 371. 377-78.
— Vikr. IV. 366.
Erlingsson v. Aslakr, Biörn, Guttorm, Simon, Skialgr, Vidkunnr.

Ernest, Comes (Glichiæ). V. 343.
Eymundr (R.?) Sveciæ. I. 88.
Eyolfr Dadascald. I. 210-11.
— f. Haflii. IV. 77. 78. 92. 103-4. 118. 121-22. 244. 249. 279. 291.
— f. Thorsteini. V. 311-12.
— f. Valgerdæ. I. 229.
Eyolfsson v. Gudmundr, þorkell.
Eysil v. Hakon.
Eysteinn R. Sveciæ f. Adilsi. I. 43-44.
— Eng (Hring). V. 78.
— de Eyris. V. 210.
— R. Heidmarkiæ f. Eysteini. I. 66. 75-76.
— R. Betulopedum f. Eysteini, nepos Haraldi Gille. III. 451-52. 456. 458. IV. 9-10. 12. 71. 76. 111.
— Glumra, R. Thrandiæ. I. 84. II. 144.
— f. Halfdani Hvitbeinn. I. 57-59. 65.
— R. Norvegiæ f. Haraldi Gille. III. 327 sq. porro 378. 402-3. 408. 451. 463. IV. 3. 111. 202.
— Himaldi, f. Erlendi, Archiepiscopus Nidrosiensis. II. 390. III. 97-98. 429. 434. 436-37. IV. 6. 50. 57. 58. 69. 70. 72. 77. 105. 132. 138-39. 158. 188. 189. 198. 204. 392. V. 94.
— hinn hardradi (illradi) R. Uplandiæ. I. 57. II. 232.
— f. Hroii. IV. 378. V. 53. 93. 97. 110. 122. 163.
— Jarl. I. 97.
— Korpr. IV. 210. 215.
— R. N. f. Magni Nudipedis. III. p. 231 sq. it. 200. 221. 398. 446. IV. 173. 421 (?)
— Nomophylax. V. 90. 110.
— Orri f. Thorbergi. II. 236-37. III. 157. 164.
— Orri. V. 258. 262.
— Procurator (rædismadr, rædsmadr). IV. 267. V. 89.
— hinn riki, hinn illi, R. Uplandiæ. I. 136.
— f. Rögnvaldi. IV. 232. 237.
— Sundramadr (Sundrammr). V. 248.
— Syri (rectius Sira Eysteinn). V. 204-5.
— Trapali. III. 369.
Eyvindr Dyra f. Johannis. IV. 114.
— Feylir. IV. 355. 402.
— f. Finni, Skaldaspillir. I. 2. 13. 31. 88. 152-59. 161. 166-68. 173. 185. 236. II. 161-62.
— Kellda. I. 266-68.
— Kinnrifa. I. 264. 279-80.
— Norvegus. IV. 67.
— Ölbogi. III. 226-29.
— Prestimágr. IV. 284. 337. 339. 412. V. 2. 16-17.
— f. Sami. V. 8.
— Skrapr. IV. 116.
— Skreya. I. 155. 158-59.
— Snakr. I. 302.
— Urarhorn. II. 70-73. 117. 149-50. 157.

F.

Fægir v. Hallvardr.
Fagri v. þorleikr.
Fari v. Ulfr.
Fasi v. Ulfr.
Fasti, comes danicus. I. 39-40.
Faukr v. Hakon.
Faunn v. þordr.
Faxi v. þorir.
Sira Ferant (Ferdinandus) legatus R. Hispaniæ. V. 320-22. 324. 331.
Fertill, Fetill v. Sigurdr.
Ferus (Fergus), eques scoticus. V. 372.
Feylir v. Eyvindr.
Fidr (Finnr?) Geit. III. 336.
Filippus v. Philippus.
Filltr v Villmundr.
Finnbiörn f. Helgii. V. 298. 304.
Finnbogi Islandus. I. 321-22.
Finngeir Norvegus. IV. 157. 283. 354.
Finnr f. Arnii. II. 169. 237. 239-45. 342-43. 353-54. 364. 369. 372. 386-87. 395. III. 50. 103-8. 110-13. 123. 127. 130-31. 331. 353. 445.
— f. Bergi. V. 53.
— f. Erlingi Skakki. III. 446.
— Færöensis. IV. 267.
— Forrædi (Urbe Bergis). IV. 255. 265.
— f. Gauti. V. 274. 360.
— (Tindr?) f. Hallkelli, poëta. I. 237.
— f. Kalfi. V. 53.
— Knöttr. V. 190. 222.
— litli, Uplandensis. III. 108-10. 112.
— Norvegus, in serpente R. Olavi Tryggv pugna Svoldrensi. I. 302.
— in nave Erici Comitis, pugna Svoldrensi. I. 342.
— f. Sandulfi. III. 342. 348.
— f. Skaptii. III. 214-15. 223-24.
Finnsson v. Eyvindr, Hakon.
Fionkr v. Guttorm.
Fiölnir, f. Yngvifreyii. I. 1. 16-18. 23.
Fiöruskeifr v. Arni.
Fis v. Gunni.
Fitiaskalli v. Aslakr.
Flekkr v. Bardr, þorgeir.
Fleskhun, Fleskun v. Helgi.
Flettir, v. Haraldr, Saxi.
Flida v. Páll.
Flik v. þorir.
Fliodakoll v. Ivar.
Flip v. Páll.
Flotbytta v. Gudleikr.
Fluga v. Ketill.
Fly v. Ulfr.
Foka v. Arnþor.
Folason v. Sigurdr, þordr.
Folki f. Birgeri Brosi Comitis. III. 361.
— Comes. V. 308.
Folkvidr, legifer Sveciæ. IV. 377. 391-92. 417.
— f. Svipdagi. I. 49.
Fostri v. þorkell.
Fotr v. Páll.
Frækni, hinn v. Hollti.
Freya, f. Niordi. I. 8. 16.
Freydis f. Erici raudi. I. 304. 322-25.
Freyr f. Niordi. I. 2. 7-8. 10. 15-17. 42. 140. cf. Yngvifreyr.
Freyvidr daufi. II. 138-42.
Fridfrodi R. Lethrensis. I. 17-18.
Fridkolla v. Margret.
Fridleifr f. Frodii R. Daniæ. I. 34.
Fridrikr (Fridericus). I. (Barbarossa) Imperator Romanus. III. 239.
— II. Imp. Rom. III. 239. IV. 170. 196. 265. 302-3.
— frater R. Castiliæ. V. 332.

Fridrikr Kiæni. III. 183. 415. 420. 431. 433.
— Slafsi. V. 4. 57. 81. 90. 107. 112-13. 123. 132. 152. 163. 197.
— vexillarius Haraldi Haardraadi. III. 158.
Fridriksson v. Arni.
Friduson v. Olafr.
Frigg uxor Odini. I. 7.
Frodi f. Eysteini R. Heidmarkiæ. I. 75-76.
— hinn frækni R. Daniæ (Sælandiæ). I. 39-40.
— f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 112-13.
— hinn mikillati s. hinn fridsami, R. Daniæ. I. 34.
Frodi, hinn v. Ari, Styrmir.
Frosti Dux Finnorum. I. 26.
Fudendr, Fudhundr v. þorgils.
Furulangr v. Biörn.
Fylbeinn v. þormodr.

G.

Gæla v. Hallvardr.
Gæslingr v. Ivar.
Galgi v. þorsteinn.
Galinn v. Gunnar, Hakon.
Galli v. Ivar.
Gamall, Norvegus. III. 133.
Gamalsson v. Regnar.
Gamli f. Erici Blodöx. I. 124. 134. 150-53. 155.
Gamli, hinn v. Erlingr, Gorm, Hakon, Knutr, Nereid, Ölmodr.
Gand v. Harekr.
Gandalf f. Alfgeiri R. Vingulmarkiæ. I. 62. 65. 68. 75-77.
Gas v. Páll.
Gasi undan fialli. V. 60.
Gasi v. Ottar.
Gauka-þorir. II. 336-37. 340. 355. 366.
Gaungo-Hrolfr, f. Rögnvaldi, primus Dynasta Nordmandiæ. I. 100-I. 108. II. 19. III. 169.
Gaurn v. Birgir.
Gauthilldr f. Algauti R. uxor Ingialdi. I. 47. 53. 55.
Gauti Gottsmiör. V. 60.
— f. Tofii. II. 135.
— sacerdos. V. 127.
Gauti v. Giafaldi.
Gautr f. Alfgeiri sacerdotis. IV. 140.
— eponymus Gautlandiæ. I. 47.
— f. Johannis. V. 33. 57. 65. 200. 217. 252. 265. 274. 348.
— de Melo. V. 89. 141. 186. 306. 308. 360.
— de Örneso. IV. 97.
— rufus f. Thorlaci. II. 227. 258-60.
— Varbelgr. V. 209.
Gautr, ex nominibus Odini. V. 200.
Gautrekr hinn milldi Rex Gautlandiæ. I. 47.
Gautsson, v. Eirikr, Finnr, Jon, Munan.
Gautvidr, frater nutricius Ingialdi illradi. I. 46. 52.
Gefion ex gente Asarum. I. 9.
Geigadr, bellator. I. 30.
Geigr v. Gudini.
Geir in Vermia. V. 119.
Geira f. Búrislafi R. Vindlandiæ. I. 213-15. 221.
Geirason v. Glumr, þorkell.
Geirfidr, Comes in Hispania. II. 17.
Geirmundr, Norvegus. I. 233-34.
Geirstadaalfr v. Olafr.
Geirþiofr, R. Saxoniæ. I. 40.
Geit v. Fidr (Finnr).
Gellina v. Arnliotr.
Gellir, Islandus. I. 3.
— f Thorkelli. II. 210. 231-32. 247. 282.
Gellir v. þordr.
Gemsir v. þorsteinn.
Gerdr f. Gymeri, uxor Freyii. I. 16.
Gersemi, filia Freyiæ. I. 16.
Gerski v. Gudleikr.
Geysa v. þorkell.
Giafvaldi Gauti. V. 4.
Giafaldsson v. Ivar.
Giardar f. Styri. V. 106. 231.
Gilli, legifer Færöensis. II. 208. 226. 256. 259-60.
— Bakrauf. III. 204.
Gilli v. Nikolas.
Gillibert, Episc. Hamarensis. V. 341. 355. 366. 378. 387.
Gilli-krist de Hebudibus. V. 103.
Gilli-krist v. Haraldr Gilli.
Gils, colonus Vermiæ. V. 119.
Gipardr (Gebhardus) natione "Valskr" (Gallus v. Germanus). III. 217-19.
Gisl f. Regis Visburi. I 20.
Gislason v. Kolbeinn.
Gissor Gullbrarskáld. II. 345. 367.
— hviti. I. 285-86. 290. 303. II. 78.
— svarti, Poeta. III. 80-81. 83-84. 88.
— f. Thorvaldi, Comes. V. 185. 201. 265-67. 269. 283. 298. 300. 304. 311-13. 329. 334. 338-39. 341. 350-51.
— de Valldresia I. 241.
Gissorsson v. þorvalldr.
Glæsirofa v. Styrkar.
Gloppa v. þorgils.
Glumr f. Geiri, poeta. I. 130. 134. 152. 165. 169. 182. 201. 205.
Glumra v. Eysteinn.
Gnit v. Özzurr.
Gnitaskor v. Gudlaugr.
Godgestr R. Halogiæ. I. 42.
— hinn godi v. Eadvardr, Magnus.
Godi v. Snorri.
Godrun f. Bergthori (Lundarsol). I. 349.
Gormr hinn gamli R. Daniæ. I. 70. 77-78. 195. 197. II. 213. 264.
Gormsson v. Haraldr, Knutr.
Gottsmiör v. Gauti.
Grábardi v. Guttorm.
Gráfelldr v. Haralldr.
Grani (Poëta?) III. 89.
Grankell s. Granketill, colonus. II. 163-64. 245. 247. 294. 358.
Grankellsson v. Asmundr.
Granmarr R. Sudrmanniæ. I. 49-53.
hinn granraudi v. Haraldr.
Graun v. Kolbeinn.
Gregorius IX. Pontifex romanus. V. 165. 265.
— X. Pontifex romanus. V. 388.
— f. Andreæ. V. 189. 256-57. 265-66. 286.
— f. Dagi. III. 332. 360. 368-73. 378-84. 386-90. 392-401. 409. 411.
— (rectius Gautr) f. Johannis. III. 172. IV. 232. 234. V. 16. 21. 29. 31. 33. 37. 58. 65. 69-72. 82-83. 89. 134. 166-68. 186-265.

Gregorius Kik. IV. 273. 289.
Grelaud f. Dungadi Comitis Katanesiæ. II. 145.
Gridkona v. Atli.
Gridmar v. Jon.
Griffil v. Eirikr.
Grimarr Islandus. V. 59.
— svangi. V. 60. 132.
Grimhilldr ux. Thorsteini nigri. I. 316.
Grimkell Episcopus aulicus, R. Olavi. II.
Grimr godi. II. 350. 379-81. 388.
— hviti. V. 122.
— de Grettisvik. IV. 292.
— Keikan. V. 208. 216-17. 264.
— magni. V. 214.
— de Ord. III. 338.
— Rusli. III. 446.
— Sandi. V. 249. 256.
Grionbakr v. Gunnar.
Griotgardr f. Haconis Comitis Hladensis. I. 86.
— forsan ejusdem Com. filius junior. I. 171-73. 183.
— f. Ölveri de Eggia. II. 291-92. 319. 359.
— röskvi. I. 302.
Griotgardarson v. Hreidarr.
Gris v. Aslakr, Hakon, Páll.
Groa f. Thorsteini rufi. II. 145.
Gromr v. þorbiörn.
Grouson v. Bardr.
Grundi fehirdir. IV. 379. V. 37. 57. 155.
Grytingr R. Örkedaliæ. I. 79.
Gudbrandr hersir in Vallibus (Dölum). I. 66. 76.
— hviti de Oplandia. I. 236.
— f. Johannis. V. 360.
— Kula. I. 242. 245.
— alius ejusd. nominis & cognominis. IV. 166.
— f. Skafhauggi. III. 250. 403. 446.
— f. Thorbergi. IV. 138.
— ungi. IV. 239-48.
Gudbrandsson v. Erlendr, Haraldr, þorir.
Gudini (Godvin) f. Ulfnadi, Comes Anglicus. II. 275. III. 143. 145. 170.
Gudlaugr R. Halogiæ. I. 31. 33.
— stallari (Gnitaskor). IV. 49. 52-53. 60-62. 81-84.
— Vali. IV. 98-99.
Gudleifr f. Otryggi. V. 154.
Gudleikr á Aski. V. 150. 196. 222.
— Edlungr. V. 237.
— Flotbytta. IV. 343. 346. 395. 397.
— Gerski. II. 72-73.
— de Skatastadis. V. 201.
— Skreidungr. IV. 343. 395. V. 53.
— Sneis. V. 360.
Gudmundr f. Arii Episc. Holensis. III. 449. IV. 336. 384. V. 82. 105.
— f. Eyolfi in Modruvallis. II. 115-16. 205. 207. 210. III. 140.
— Fladi. IV. 406.
— f. Oddi, poëta. V. 61.
Gudmundarson v. Arni, Halldor, þorir.
Gudolfr de Blackastadis. IV. 348. 355-56. 398. 404. V. 53. 60-61. 154.
— Blackr (anne idem?) V. 77-78. 87.
Gudridur filia Birgeri. III. 346.
— f. Guttormi. III. 81.
— f. Thorbiörni, ux. Thoreri, dein Thorsteini. I. 312. 315-18. 320. 325-26.
Gudridur uxor Thorsteini. IV. 368.
Gudrud f. Guttormi de Reino. III. 172.
Gudrun filia Einari. III. 339.
— f. Jarnsceggii, ux. Olavi Tryggvii f. R. N. I. 275.
— f. Nefsteini. III. 172. IV. 392.
— de Saltneso. III. 456.
— f. Thordi, ux. Skaptii. III. 214.
Gudrunarson v. Jon.
Gudrödr f. Biörnonis, nepos R. Haraldi Pulchricomi. I. 115. 121. 124. 126. 165. 170. 177-79.
— f. R. Erici Blodöx. I. 124. 177-79. 181. 183. 188. 205. 291-92.
— R. Gudbrandsdaliæ. II. 37. 90-91. 94.
— f. Halfdani Hvitbeinn. I. 57.
— f. Halfdani R. Raumarikiæ, hinn mikillati, Veidi-Konungr. I. 60-63. 65.
— R. Hæbudum. III. 210. V. 263.
— Liomi f. R. Haraldi Pulchricomi. I. 102-4. 106-7. 114-15.
— R. Manniæ. IV. 422.
— f. Olavi Bitling, R. Hebudum. III. 401.
— R. Scaniæ. I. 53.
— Skiria. f. Haraldi Pulchricorni. I. 97. 113.
— svarti f. Rögnvaldi R. Hebudum. V. 174.
Gullason v. Guttormr.
Gullbrárscald. v. Biarni, Gissur.
Gullharaldr v. Haraldr.
Gullkroppr v. Reidulfr.
Gullskegg v. Haraldr.
Gullskor v. Hallvardr.
Gulltönn v. Halfdan.
Gullveggr v. Eirikr.
Gums v. Andres.
Gunnar f. Asæ. IV. 348. 398. V. 53. 76.
— Banamadr. V. 35.
— a Bergi. V. 112. 135.
— Bondi, Legifer Thrandensis. V. 94.
— Bondi. V. 157.
— Galinn. IV. 245.
— de Gelmino. II. 42.
— Gialldkeri (qvæstor). III. 415.
— de Gimsum. III. 329.
— Grionbakr. IV. 271. 378. 419. V. 90. 100. 310.
— Konungsfrændi (R. Haconi Hac. f. propinqvus). V. 181. 182. 194. 217-18. 222-23. 226. 251. 265. 274. 276. 284. 294-95. 306.
— Lest. IV. 336.
— Mirman. V. 209.
— f. Pauli. V. 240.
— Profastr. V. 102.
— Samr. V. 130-31.
— f. Skrudo-Erici. IV. 79.
— Tind. V. 8.
Gunnarsson v. Guttorm, Hallvardr.
Gunnarson v. Guttorm, Lodinn, Snækoll.
Gunnbiörn bondi. V. 110. 167. 239-40.
— f. Johannis. V. 58. 81.
— frater Johannis Drotning. IV. 350. 399. V. 53-54. 57. 79. 90. 123-24. 129. 137. 141-43. 155.
Gunnhilldr filia Burislafi R. Vindlandiæ. I. 213. 230. 297-98.
— f. R. Canuti Magni nupta Imp. Henrico III. II. 24. III. 23. 24.
— f. Halfdani Comitis. I. 166-67.
— R. Haraldo Haardraadi ex sorore neptis. III. 99.

Gunnhildr f. Özuri Totii de Halogia ux. R. Erici Blodöx (Konungsmodir). I. 110-12. 122. 124. 129. 134. 146. 154. 159-60. 166-67. 169-71. 173-75. 180-81. 183-84. 188-91. 194. 198-99. 202-3. 205 214. 291-92. II. 37. 85. V. 6.
— f. Sigurdi Syr R. II. 32. 209-10. III. 113.
— ux. Simonis f. Thorbergi. III. 355. 400.
— f. Svenonis Comitis, nupta Aslaco Erlingi f. II. 29. (cfr. tamen p. 215).
— f. Svenonis Com. nupta R. Svenoni Estrithæ f. III. 100 (anne eadem ac superior?)
— ux. Unæ Carminarii, mater R. Sverreri. IV. 3-4. 7. 231.
Gunnhildarson v. Guttorm, Gyrdr.
Gunni Fis f. Sæmundi Husfreya. III. 307.
— langi. IV. 348. 360. 398. 405.
— f. Lodini. V. 58.
Gunnolfr avunculus R. Haconis Hac. f. V. 54. 56.
— hviti. V. 114.
Gunnsteinn in Langöa. II. 201. 218. 220. 222-25. 242-43.
Gunsteinsson v. Vigfus.
Gunnþiofr bondi. IV. 325.
Gunnvalldsson v. Olafr.
Gusi v. Ivar.
Guttormr Archiepiscopus Nidaros. IV. 291. 426. V. 20. 47. 80-89. 99-101.
— f. Austmanni de Jamtia. III. 173.
— Backakolfr. V. 364. 374.
— f. Bardi. III. 173. IV. 392. 395. 403.
— in Biarköa. V. 211-13.
— f. Erici Blodöx R. I. 124. 144.
— f. Erlendi. V. 114. 148. 245.
— f. Erlingi (anne Erlendi?) V. 129. 163.
— Fionkr. V. 152.
— Grabardi. III. 296. 318. 364. V. 4.
— f. Gudbrandi Herseri. I. 66.
— f. Gullæ (Gillii). V. 359.
— f. Gunnari. V. 51. 54 (?). 55.
— f. Gunnhildæ (forsan filiæ R. Sigurdi Syr et Ketilli Kalf). III. 104. 113-15. 470.
— f. Gunnii. V. 43. (54). 58. 73.
— f. Haraldi Pulchricomi. I. 93. 97. 106.
— f. Haraldi. III. 307.
— Heggr. V. 229.
— f. Ingonis Bardonis R. N. IV. 422. V. 12. 15. 16. 20. 30. 92. 95. 100.
— Jonadslr. V. 258.
— de Miola. IV. 273.
— de Reino f. Asolfi. III. 172. 328. 392.
— f. Sigurdi Comitis. I. 99. 110. 113.
— f. Sigurdi Com. Orcad. II. 144.
— f. Sigurdi Hiort R. I. 69-70. 75-77. 79. 93. 97. 98. 106.
— f. Sigurdi Lavard. R. N. IV. 335. 338. 340. 387. V. 1-3.
— f. Sigurdi Syr. II. 32. 96.
— Sindri, poëta. I. 117. 131-33. 144-46. 151.
— Snerill IV. 69.
— f. Steigarthoreri. III. 81. 250.
— de Sudrheim. V. 203. 209. 214. 223-24.
— þvari. IV. 340. 390. 398.
— Rex (Regulus Norvegiæ?) I. 129.
Guttormsson v. Bardr, Narfi, þordr.
Guzalin sacerdos. IV. 273.
Gyda filia Erici R. Hördalandiæ. I. 77. 78.
Gyda uxor Godvini Comitis. II. 275.
— f. Godvini Com. uxor Edvardi R. Angliæ. III. 143. 147. 170.
— f. Haraldi Godvini R. Angliæ. III. 170. 255.
— ux. Olavi Tryggvidæ R. I. 224-26. II. 396.
— f. Svenonis Tveskæg, ux. Erici Comitis. I. 297.
Gylaugr R. Halogiæ. I. 33.
Gylfi. I. 9.
Gymir. I. 16.
Gyrdarson v. Amundi, Philippus, Sigurdr.
Gyrdir f. Amundi. III. 379. 381-82. 396.
— f. Bardi (Sadagyrdir). III. 327. 340. 342. 345. 360.
— f. Kolbeini. III. 338. 346-48.
Gyrdr, Norvegus. III. 150.
— f. Beinteini. IV. 340. 343. 348. 364. 390. 398. 408.
— comes f. Godvini. III. 167.
— f. Gunnhildæ, legifer. 381-82.
— f. Haraldi R. Agdarum. I. 61.
— f. Lögbersii. III. 327.
— skialgi. IV. 340. 373. 390. 414-15.
Gyrgir (o: Georgius Maniaces, Græcus). III. 56-59.
Gyrid f. Aslaki juvenis, Concubina R. Magni Erlingidæ. IV. 206.
— f. Dagi, ux. Gyrdi Amundi f. III. 381. 397.
— Conc. Ingonis Bardi f. R. N. IV. 422.
— f. Johannis ux. Evindi Prestsmagr. IV. 412.

H.

Habrok v. Hauk.
Haddr hinn hardi de Thelemarkia. I. 94.
Hæll v. Eirikr.
Hænir. I. 7.
Hafi (hinn) v. Magnus Berfættr, þorkell.
Haflason v. Eyolfsson.
Hafli, Colonus. IV. 78-79. (forte idem ac H. á Astum. ib. 117).
Hafþor, n. prop. I. 12.
Hafursson v. Botolfr.
Hagbardr Rex maritimus. I. 30.
— monetarius. IV. 115.
Haka v. þrandr.
Haki Berserkr in Hadalandia. I. 69-70.
— f. Gandalfi. R. I. 68-75.
— Rex maritimus. I. 30-32.
Haklangr v. þorir.
Hakon Adalsteini alumnus R. Norvegiæ. Historia ejus extat. I. 125. sq. Plura de eo quære: I. 118. 120-21. 165-67. 169. 173. 198. 201. 270. 272. II. 37. 61. 85. 164 232.
— f. Bardi. V. 258.
— Dufa. V. 197-98.
— f. Erici Comitis. I. 297. II. 19-23. 27-29. 35. 42. 46. 66. 199. 211-12. 215. 264-65. 284-85. 296. 307-9. 314. 317-23. 330-31. 356-57.
— Eysil. V. 353.
— Fauk f. Olavi Coloni. III. 262. 306.
— f. Finni. III. 171.
— Galinn Comes f. Folkvidi legiferi & Ceciliæ sororis R. Sverreri. IV. 208. 276. 336. 338. 341. 345-47. 350-52. 357-61. 369. 372. 377-78. 382. 385-87. 391. 393-94. 396. 398-401. 404-6. 410-15. 417-27.

27. V. 1-4. 9-19. 23. 30. 37-38. 48. 92-95. 150. 214. 350.
Hakon hinn gamli in Svecia. I. 189-92.
— Comes f. Griotgardi. I. 80. 82. 87-88. 117-18. 130. 139.
— Gris. V. 228-29.
— nuncius et amicus Gunnhildæ Regis matris. I. 189-91.
— R. Norv. f. Haconis Sverreri f. R. N. Historia ejus extat T. V. Plura de eo vide: IV. 373-74. 412. 414. V. 1. 2. 16. 22. 30. 98. 384-86. 388.
— f. Haconis Haconis f. R. N. V. 178. 233. 236. 241. 274. 276-77. 290. 296. 301. 305. 308. 313-14. 319-23. 327.
— Herdabreid R. N. fil. Sigurdi Bronchi. III. 355. 371. 378-408. 410. 412-21. IV. 71. 76. 111. 176.
— Comes f. Ivari Albi. III. 99. 103-10. 123. 125-27. 132-34. 137-39. 445.
— Kávis. V. 70. 80. 108.
— Laukr. V. 254.
— Magi. III. 333. 338. 348. 390.
— Magister. V. 310.
— Dux et dein R. Norv. f. R. Magni Legg. Emend. V. 392.
— Gubernator navis R. Magni. IV. 123. 125.
— Mörstrutr f. Serki. III. 271-72.
— Episcopus Osloënsis. V. 290. 343-47.
— f. Pauli Comitis Orcadensis. III. 213. 232.
— Pungelta f. Pauli. III. 338.
— Raund. V. 212-13.
— hinn riki, Comes, f. Sigurdi. I. 2-3. 14. 136. 173-77. 180-81. 183. 188. 194-209. 214-19. 227. 229. 232-38. 241. 245-54. 264. 288. 291. 294. II. 23. 37. 145. 211. III. 99-100. 353. IV. 392.
— de Steino. V. 371. 373.
— R. Norv. f. R. Sverreri. IV. 178. 232. 234. 283-84. 297. 300-1. 313. 330. 335-38. 382-87.
— Þorisfostri f. Magni R. N. III. 176. 191-95. 201. 204.
Hakonarson vid. Aslakr, Eirikr, Sveinn.
Háleggr v. Halfdan.
Halfdan Comes Uplandiæ. I. 166. II. 162.
— f. Frodii R. Daniæ. I. 34.
— Gulltönn de Soleyis f. Sölvii. I. 55.
— Haleggr f. Haraldi Pulchricomi. I. 102. 104. 106-8. 113. II. 144. III. 169.
— hviti f. Haraldi Pulchricomi. I. 93-110. 113.
— Hvitbeinn f. Olavi Tretelia. I. 55. 57. 58.
— hinn mildi f. Eysteini R. Raumarikiæ I. 60.
— pater R. Ivari Vidfadmii. I. 53.
— f. Sigurdi Hrisii. I. 265.
— f. R. Sigurdi Syr. II. 32. 96. 97. III. 103.
— svarti R. N. fil. Gudrodi Veidikonung. Historia ejus extat. I. p. 65-74. Plura qvære ib. I. 61. 63. 75. 90. 135. V. 377.
— svarti f. Haraldi Pulchricomi. I. 93. 110. 113. 116-18. 121-22.
Hali v. Bardr.
Halladr Comes f. Rögnvaldi Comitis. I. 100. 104-5.
Hallarsteinn poëta. I. 211.
Hallbiörn Tröll. IV. 345.
Halldor, Norvegus. III. 363.
— f. Bryniolfi Ulfaldi. III. 175. 374. 379. 394-96. 399. 453.
— f. Gudmundi Isl. I. 285. 303.
Halldor aulicus R. Haconis. V. 258.
— de Hiorleifsvik. IV. 273.
— ochristni, poëta. I. 331. 333. 340. 344. 346. 348.
— f. Sigurdi. III. 329.
— de Skerdingstadis. I. 250. 272.
— Skvalldri poëta. III. 234-38. 242. 300. 302. IV. 150.
— f. Snorrii Godii. III. 63. 64. 96. 97.
Hallfredr f. Ottari, poëta. I. 286.
— f. Snorrii. I. 326.
— Vandrædaskald. I. 214-15. 220-22. 286. 288-89. 327. 336. 339. 341. 345-47.
Halli Land. IV. 346.
— Stridi, poëta. IV. 118.
Hallkatla f. Sveini, ux. Thorkelli. III. 173.
Hallkell de Angri. IV. 292.
— de Fialis. I. 302.
— Colonus Fiordensis. V. 373.
— Huk. III. 172. 280. 362. 374-75. 381.
— f. Johannis. III. 172. IV. 148. 206-7. 210-11. 214-15. 218.
— de Loa. IV. 267.
— à Ryginni. V. 258. 262.
Hallkelsson v. Finnr (Tindr)? Hroi, Jon, Rögnvaldr.
Hallr f. Auduni. III. 380.
— Kodransbani f. Otryggi. III. 140-41.
— de Sida. I. 3. 277. II. 210.
— f. Snorrii poëta. IV. 118.
— f. Thorarini de Haukadalia. I. 3-4.
— f. Thorgeiri. III. 347-49.
Hallsson v. Audun, Egill.
Hallstein de Fiordis. I. 302.
— f. Hlifæ. I. 302.
— Snakr, f. Botolfi. IV. 166.
Hallsteinsson v. Ögmundr.
Hallti v. Heinrekr.
Hallvardr bratti. IV. 214. 309. 315. 326. V. 35. 43. 66. 75. 90. 110. 135. 141. 155. 186.
— Fægir. III. 345.
— Gæla. IV. 99. 100.
— Gullskor. V. 350-52. 354. 386.
— f. Gunnari. III. 369. 371.
— Ep. Hamarensis. V. 129. 160.
— Hareksblesi, poëta. II. 300.
— hinn helgi. III. 332. IV. 227. V. 68.
— Hikri. III. 403.
— Hlidarfaxi. IV. 347-48. 355. 402.
— hvide. IV. 421.
— hvitr. V. 61.
— Islandus. II. 152.
— Leppr, f. Sunnivæ. IV. 120.
— Marardrap. IV. 138.
— Raudr. V. 357-58. 362.
— de Sastadis. IV. 29. 229. 233. 245. 254. 259. 276. 282-84. 286.
— Skali. I. 66.
— Skygna. IV. 291.
— Stod. V. 244.
— Svadi. V. 105.
— Syslomadr. V. 111.
Hallvardarson v. Ali.
Hallveiga, filia Ormi, ux. Biörnonis. V. 61.
Hamarsskald v. Þorkell.
Hamarskalli v. Asgeir.
Hamundi Bust. IV. 379. sine dubio idem ac Amundi Bust. qv. v.

Hanefr ungi. V. 174-78.
Hani v. Aslakr, Ketill, Ulfr.
Haraldr (Gullharaldr) f. Canuti, nepos R. Gormonis. I. 184. 195-200. 202.
— f. Canuti M. II. 24.
— (Harefod) f. Canuti M. R. Angliæ. III. 7. 23. 52. 170.
— f. Erici Slagbrell. V. 175.
— Flettir. III. 195. 307.
— Gilli. f. Magni Nudipedis R. N. Historiam ejus vide III. 296-326. Pl. de eo: III. 280-86. 327-28. 347. 350-51. 361-63. 408-9. 417. 451. IV. 3. 6. 79. 108-9. 173. 179. 391.
— f. Godvini R. Angliæ. II. 275. III. 143-46. 148. 157. 159-61. 164. 166-67. 170. 182. 214. 255.
— f. Gormonis R. Daniæ. I. 134. 147. 183. 194-200. 202-3. 210. 214-16. 218. 220. 227-31. 257. 298. 300. II. 37. 86. 211. III. 412.
— Grænski f. Gudrodi R. I. 179-80. 202-3. 243-45. 259. 265. II. 1. 4.
— Grafelldr, f. Erici Blodöx, R. N. I. 122. 134. 155. 165. & seqv. 201. 205. II. 211.
— hinn granraudi, R. Agdarum. I. 61.
— f. Gudbrandi. IV. 40.
— Gullskegg R. Sogniæ. I. 67.
— (f. Haconis) Comes Orcad. III. 319.
— f. Halfdani svarta. I. 67.
— f. Haraldi Kesia. III. 268.
— hinn hardradi, f. Sigurdi Syr. R. N. Hist. ejus vide III. 53 seq. Pl. de eo: I. 3. II. 32. 96. 97. 333-34. 349-50. 374. III. 182. 185. 191. 200. 221. IV. 109. 392.
— hinn hárfagri. R. N. Historia ejus extat. I. 75-124. Pl. de eo vide. I. 1. 2. 72. 73. 125-27. 131. 149. 157. 166. 170. 202. 203. 245. 247. 255. 263. 265-66. II. 32. 34-38. 48. 85. 143-44. 154. 162. 232. 335. 358. III. 169.
— Hein R. Daniæ. III. 183.
— f. Ingii R. N. nepos Haraldi Gillii. IV. 148. 166. 170.
— f. Jonæ Com. Orcad. V. 103.
— Kesia f. Erici R. Dan. III. 268. 335.
— Kesia. IV. 343. 395.
— de Lauftun. V. 147. 157-59. 162-63.
— f. Legiferi Gothlandiæ & Elridæ Viduæ R. Magni Erlingidæ. III. 173.
— f. Maddadi Com. Orcad. III. 356. IV. 206-7. 219-21. 421.
— f. Olavi Tryggvidæ R. N. I. 326.
— f. Olavi R. Manniæ & Hebudum. V. 285-86. 288-290.
— de Rackastadis. V. 40.
— f. Sæmundi. V. 298.
— f. Sigurdi Bronchi R. N. III. 450. IV. 111.
— de Skotun. V. 106.
— Stangarfylia. V. 54. 57-79. 81-90. 110-11. 114. 123. 129. 158.
— f. Thorkilli proceri Com. Danici. II. 320. 383.
— f. Valdemari R. Holmgardiæ. III. 170. 255. 411.
— Veseti (f. Vesetii) V. 90. 114. 123.
— Vikensis. III. 367.
Haraldsson v. Amundi, Liotr, Sveinn.
Hardi (hinn) v. Haddr.
Harekr de Thiottö f. Eyvindi Skaldaspillir. I. 264. 277-81. II. 161-63. 169. 200-1. 245-47. 280-82. 294-95. 325. 331. 358. 360-61. 363. 371-72. III. 15-16.
Harekr Gand. I. 70.
— f. Guttormi Regis. I. 129.
— hvassi. I. 302.
Hareksblesi v. Hallvardr.
Harmr v. Asvardr.
Hattspior v. Knörr.
Hauk de Fiordis. I. 302.
— Habrok. I. 119-20.
— de Halogia. I. 276. 279.
Hauksson v. Aslakr, Sunnoifr.
Haulldr v. Havardr.
Hausakliufr v. þorfinnr.
Havardr Episc. Bergensis. V. 24. 47. 89. (Havardus Ep. Stavangr. tunc temporis non extitit; cfr. Henricus. Intelligitur forsan Hav. Archidiaconus Stavangr. juxta Cod. No. 42).
— Colonus. IV. 313.
— Dyntill. V. 258.
— Haulldr de Reyre. III. 378.
— höggvandi. I. 239. 241.
— Jarlsson. IV. 91. 97. 143. 174. 180. 196.
— Klining. III. 382. 392.
— Kollr. V. 258. 262.
— Lax. IV. 77.
— Norvegus. I. 302.
— de Sundbu. V. 90.
— f. Thorfinni Com. Orcad. II. 145.
Havardarson v. Andres, þorgeir.
Hedinn Hirdmagi. III. 340.
— de Hladis. IV 78.
— f. Thorgrimi Sacerdotis, dictus Sigurdr Brennir (Ps.) f. Ingii R. IV. 196.
Heggi v. Eindridi.
Heggr v. Guttorm.
Heidafyla v. Eindridi.
Heimdallr. I. 10.
Heimnes v. þorsteinn.
Heinrekr R. Angliæ (Imus) III. 169. 232.
— R. Angliæ (IIItius). V. 292. 388.
— Dux Brunsvicensis. V. 1.
— hallti f. Svenonis Estrithidæ R. D. III. 403.
— frater R. Castiliæ. V. 332.
— Episc. Holensis, f. Caroli. V. 274. 282-83. 296. 298. 300. 304. 311. 313. 339.
— legatus. V. 196.
— hinn milldi (IIItius) Imperator Romanus. III. 23.
— (VItus) Imp. Romanus. III. 239-40.
— Ep. Orcadensis. V. 366. 378. 384.
— Skot. IV. 425. V. 357. 385.
— Episc. Stavangrensis. V. 47. 63. 89.
— Comes Sverinensis. V. 88.
Hekill v. Örnulfr.
Helga filia Andreæ Sacerdotis. III. 307.
— f. Sigurdi R. N. IV. 335.
Helgason v. Finnbiörn.
Helgi f. Birgeri (Gaurn). IV. 340. 345. 376. 390. 397.
— f. Bograngi. V. 84.
— Bring. IV. 208.
— Byggvaumb. IV. 51-52.
— Colonus. IV. 240.
— Fleskhun. V. 81.
— f. Halfdani R. Lethrensis. I. 41.
— hinn hvassi. I. 68. V. 13.

Helgi Islandus. I. 321. 322.
— raudi, sacerdos. V. 319.
— á Rydasi. IV. 117.
— de Solbergis. V. 60.
— f. Starrii III. 345.
— frater Thorbiörni. V. 40. 42.
— f. Thorfinni. IV. 68. 118. 121.
— hinn helgi v. Eadmundr, Hallvardr, Knutr, Olafr.
Helsingr f. Gandalfi. R. I. 68.
Helsingr v. þorir.
Hemingr f. Haconis Sigurdi Com. I. 208. 348.
— frater Sigvaldi Comitis. I. 230.
hinn heppni v. Leif.
Herbiörn signifer Ducis Sculii. V. 79.
Herdisarson v. Steinn.
Heriulfr f. Bardi. I. 304. 306.
— Dyntill. V. 86.
Heriulfsson v. Bardr, Biarni.
Herka v. Steinarr.
Herlaugr R. Nummedaliæ. I. 81.
Hermodr (ex Asis). I. 163.
Hermundr Kvada. IV. 199.
Hervi Episc. Orcadensis. V. 290.
Hesthofdi v. þordr.
Hestr v. Biarni.
Hetta v. Hundolfr.
Hialmason (Halmason) v. þorgils.
Hialmhus v. Ivar.
Hiallti f. Skeggii. I. 285-86. 290. 303. II. 65. 75-78. 80-81. 83-89. 99. 100. 117.
Hiarrandi hvida. IV. 67. 208.
Hidi frater Sigurdi Skialgii. IV. 320. V. 14-15.
— f. Unæ & Gunnhildæ. IV. 4. 188. 236. 242-43. 327.
Hikri v. Hallvardr.
Hilldibrandr berserkr. I. 69.
Hilldigunnr f. Granmeri R. I. 50-51.
Hilldir f. Högnii R. Ostrogothiæ. I. 51. 53.
Hilldr filia Erici, Uxor Eysteini R. Raumarikiæ. I. 58.
— uxor R. Granmari. I. 51.
— f. Rolfi Nefia. I. 100.
Himalldi v. Erlendr.
Hiörtr v. Sigurdr, þorir.
Hiörvardr Ylfingr, R. I. 50-52.
Hirdmagi v. Hedinn.
Hit v. Brusi, Sigurdr.
Hiupa v. Sigurdr.
Hlidarfaxi v. Hallvardr.
Hlif filia Dagi R. Vestmariæ. I. 60.
Hlifarson v. Hallsteinn.
Hlynr v. Önundr.
Hnoss filia Freyæ. I. 16.
Hofgardarefr (Islandus?) II. 345. 367.
Hoglifi v. Jon.
Hollti hinn frækni f. Jarisleifi R. Holmgardiæ. II. 133.
Holmtrid f. Olavi Skötkonung, ux. Svenonis Comitis. I. 348. II. 118.
Holmgeir f. Canuti R. Sveciæ. V. 289.
— f. Folkonis Comitis. V. 308.
Holmskalli v. Aslakr.
Honorius (IIItius) Pontifex Romanus. V. 165.
Hornklofi v. þorbiörn.
Horti v. Ivar.
Hrærekr f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 113.
— R. Heidmarkiæ. II. 36. 37. 90-92. 94. 106-13. 115-17.
Hrafn f. Oddi. V. 351-52.
— Islandus. V. 312.
— Orcadensis. V. 176. 178.
Hrafnsson v. Sturla.
Hranason v. Sigurdr, Ulfr.
Hrani Gautski, Comes svecicus. I. 89. 93.
— f. Kodrani. V. 311-12.
— Mionef. II. 32.
— hinn vidförli, f. Hroii. I. 179. 244-45. II. I. 3. 25. 27. 33.
Hreidarr frater Asbiörni. I. 182.
— Dyri. V. 187.
— f. Erlingi Skakkii. III. 446.
— f. Griotgardi. III. 344-45.
— Sendimadr. III. 173. IV. 222-24. 264. 282. 289. 308-9. 315. 317-19. 321-24. 326-29. 339. 345. 348. 350. 352. 356. 362-63. 375. 378-79. 388. 397-98. 400. 404. 407-8. 419. 421. V. 9. 129.
Hringr f. Dagi, de Hringarikia. I. 97.
— f. Dagi, Rex. II. 288.
— f. Dagi, R. Heidmarciæ. II. 36. 38. 90. 94. 334-35.
— f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 112. II. 335.
Hringr v. Erlingr, þorbiörn.
Hringsson v. Dagr.
Hroalldr frater Asolfi Stryk. V. 199.
— hryggr de Thelemarkia. I. 94.
— Langtala, sacerdos. III. 413. 423.
Hroalldsson v. þorir.
Hroar Regis cognatus (R. Sverrero e sorore nepos). IV. 337. 339. 385. 393. V. 2. 25. 30. 38. 196.
Hroason v. Eysteinn.
Hroi Episcopus Færöensis. IV. 3. 5. 9. 165.
— f. Hallkelli V. 166-67.
— hinn hviti. I. 179.
— de Kiarrastadis. IV. 124.
— Skialgi Præfectus R. Sveciæ in Norvegia. II. 67. 72.
Hrolfr dictus Gaungohrolfr f. Rögnvaldi, primus Dynasta Normandiæ. I. 100. 108.
— Ketling. V. 177.
— Kraki, Rex Daniæ. I. 41. 43. 50.
— Nefia. I. 100.
Hrolfsson v. Sumarlidi.
Hrollaugr f. Haconis Comitis Hladensis. I. 86.
— R. Nummedaliæ. I. 81.
— f. Rögnvaldi Comitis. I. 100. 108.
Hrossaprestr v. þorgrimr.
Hruga v. Kolbeinn.
Hrutr de Thelemarkia. IV. 25.
— in Viggia. II. 349. III. 19.
Hryggr v. Hroalldr.
Hugi Digri, Comes Bretlandiæ. III. 211.
— Prudi, Comes Bretlandiæ. III. 211-12.
Hugleikr R. Sveciæ f. Alfi. I. 30.
Huk v. Hallkell.
Hulldr, venefica. I. 19-21.
Hundolfr Hetta. IV. 348. 398.
Hundr v. Sigurdr, þorgeir, þorir.
Hunþiofr R. Mæriæ. I. 83.
Husfreya v. Sæmundr, þordr.
Hvælpr s. Hundr f. Sigurdi Comitis Orcadensis. I. 348. II. 145.
Hinn hvassi v. Harekr, Helgi,
Hvida v. Hiarrandi.
Hvinantordi v. þordr.
Hvitaledr v. Stigr.

Hviti. v. Andres, Eirikr, Gissur, Grimr, Gudbrandr, Gunnolfr, Halfdan, Hroi, Ivar, Olafr, þoraldi, þorsteinn, þrandr.
Hvitingr, Baglus. IV. 243.
Hvitr v. Hallvardr.
Hylvidr f. Svipdagi. I. 49. 52.
Hyrningr, affinis Olavi Tryggvii f. I. 257-58. 292. 328. 343.
Hysingr f. Gandalfi Regis. I. 68.
Höggvandi v. Havardr.
Högni f. Eysteini R. Heidmarkiæ. I. 75-76.
— f. Eysteini potentis R. Uplandiæ. I. 62.
— f. Karii. I. 75-76.
— de Niardarey. I. 43.
— R. Ostrogothiæ. I. 51. 53.
Hördakarason v. þordr.
Hördakari. I. 118. 259.
Hördaknutr pater Gormonis R. Daniæ. I. 195.
— R. Daniæ & Angliæ f. Canuti magni. II. 24. 225. 266-69. 296. III. 7. 23-24. 51-52. 143. 148. 170.
Höskuldr f. Oddi. V. 359. 385.
Höskuldsson v. Olafr.

I.

Jacob (Önundr) R. Sveciæ. II. 118. 140-42. cf. Önundr.
— f. Erlandi, Archiepiscopus Lundensis. V. 324. 329. 338.
Jalda v. Asbiörn.
Jardþrudr filia Johannis, soror Vidkunni de Biarköa. III. 15.
Jarisleifr R. Holmgardiæ f. Waldemari. II. 129. 131-33. 315. 325. 329. 374. 391. 399. III. 54-55. 60. 71. 72. 170. 255.
Jarlamodir v. Ingibiörg.
Jarlaskáld v. Arnor.
Jarlsfrændi v. Asolfr.
Jarlsmágr v. Olafr.
Jarlsson v. Sigurdr.
Jarmar R. Rugiæ. V. 329. 334. 338.
Jarnsceggi de Yriom f. Asbiörni. I. 182. 236. 271. 273-75.
Jatgeir poëta. V. 86. 193. 202. 215. 225. 265.
Jatmundr R. Angliæ. I. 128-29. cfr. Eadmundr.
Ignarbacki v. Eirikr.
hinn illi v. Biarni, þorfinn.
Illska v. Petr.
Illteit v. Ölvir.
Illugi Bryndælaskáld. III. 60.
Inga, concubina R. Haconis Sverreri f. IV. 385. V. 1-5. 8. 23. 48-51. 53. 184.
Ingi f. Arnii de Stodreimo ex Regina Ingerida. III. 352.
— f. Bardi R. Norvegiæ. III. 172-73. 261. 318. IV. 341. 345-47. 351. 388. 392-93. V. 3. 8. 9. 12. 13. 15-20. 23-24. 26. 30. 31. 48. 55. 90. 92. 93. 95. 97. 188. 204-5. 263.
— f. Hallsteini R. Sveciæ. III. 171. 318. 361.
— R. Norvegiæ f. Haraldi Gillii. III. 318. 327 seqv. Porro 378-403. 408-9. 411. 414. 419. 425. 463. IV. 3. 81. 148. 168. 179. 195-96. 339. 363. 388. 408.
— (Ps.) f. Magni Erlingi. IV. 224. 229. 246. 276. 308. 318-20. 321. 323-25. 335-36. 384.
Ingi R. Sveciæ f. Stenkilli. III. 170. 214-18. 220. 223. 255. 269. 296.
Ingialldr illradi R. Sveciæ. I. 46-49. 51-55.
— f. Olavi Tretelia R. I. 55. 58.
— in Torgis. V. 211.
Ingibiörn Sipil. III. 414.
Ingibiörg f. Andreæ sacerdotis uxor, Sæmundi Husfreya. III. 307.
— uxor Andreæ Skialdarband. V. 170.
— f. Bardi Guttormidæ, ux. Alfi de Throndberg. IV. 392.
— f. Eiusdem, soror Ducis Sculii, uxor Lodini Gunnæ f. V. 73.
— f. Biörnonis Byrdarsveinn. III. 173.
— uxor Birgeri Comitis. V. 265. 286.
— f. Erici Sancti (Plovpenning) R. Daniæ, uxor Magni R. N. V. 342-49. 352-54.
— uxor Erlendi sacerdotis. IV. 289.
— f. Guttormi, uxor Eysteini R. Norv. III. 250. 267.
— f. Haraldi Pulchricomi, uxor Hulfdani Comitis. I. 166. II. 162.
— f. Haraldi R. Holmgardiæ, uxor Canuti Lavard. III. 170. 255. 411.
— Jarlamodir f. Finni Arnii ux. Thorfinni Com. Orcad. III. 50.
— uxor Ivari Ellda & dein Petri Ranga. IV. 178.
— f. Magni Erlingidæ R. Norv. uxor Petri Steyper. IV. 339. 372. 393. 421.
— f. Ögmundi. III. 195.
— f. Sverreri R. IV. 178. 269.
— f. Tryggvii R. Uxor Rögnvaldi Comitis Gautlandiæ. I. 257. 326-29. II. 74. 79-80. 84. 89. 99. 103. 133.
— f. Thorkelli Leira. I. 232.
Ingigerdr f. Birgeri Brosi Comitis. III. 361.
— f. Haraldi Haardraade R. Norv. uxor Olavi R. Daniæ. III. 90. 152-53. 183.
— f. Haraldi Pulchricomi. I. 97.
— f. Lodini & Astridæ. I. 257.
— f. Olavi R. Sveciæ ux. Jarisleifi R. Holmgardiæ. II. 84-89. 99. 100. 103. 105. 117. 119-21. 128-29. 131-33. 137. 315. 325. 327. 329. III. 170. 255.
— f. Comitis Rögnvaldi, uxor Erici Slagbrell. V. 175.
Ingimarr f. Svenonis de Asko. III. 299.
Ingimundr f. Kolbeini. V. 241.
— Puss. V. 193.
Ingiridr filia Guttormi de Reino. III. 172-73.
— f. Lodini & Astridæ. I. 257.
— f. Rögnvaldi, ux. R. Haraldi Gillii. III. 296. 318. 324. 327. 351-52. 369. 403. 411.
— f. Ducis Sculii, uxor Com. Canuti. V. 165. 179.
— f. Sigurdi Syr. R. II. 32. III. 172. 392.
— ux. Svenonis Bryniulfi f. III. 173.
— f. Svenonis Estrithidæ R. D. ux. Olavi tranqvilli R. N. III. 178.183.
Ingiridarson v. þorir.
Ingolfr Islandiæ primus occupator. I. 304.
Ingoson v. Olafr.
Ingvelldr filia Thorgeiri. I. 326.
Innocentius III. Pontifex romanus. V. 1.
— IV. Pont. romanus. V. 269. 303.
Jofreyr, præpositus Tunsbergensis. V. 52. 90. 101.
Jogrimr. V. 85.
Jon (interdum Joan ɔ: Johannes) f. Adolphi Com. Holsatiæ. V. 334.
— Angradr. IV. 352.

Jon Archiepiscopus Nidrosiensis. V. 391.
— f. Arnii. III. 15.
— Austrátt, affinis R. Ingii. IV. 425-26. V. 199.
— Ballhöfut. V. 373.
— de Biarkoa. III. 197.
— f. Birgeri Archiepiscopus Nidrosiensis, III. 346. 362. 429. 463.
— Drotning. IV. 348-50. 388. 398-99. V. 275. 316-17. 339. 360-61. 377-78.
— Drumbi. IV. 132.
— f. Dungadi. R. Hebudum. V. 169. 286. 288. 291. 308. 361-62. 366. 374.
— f. Engilli. V. 308.
— f. Gauti. IV. 97. 340.
— Gridmar (svarti). IV. 343. 395.
— f. Gudrunæ de Saltneso. III. 456. IV. 25.
— f. Hallkelli. III. 362. 374-75. 381. 409. 417. 431. IV. 137. 139. 166. 206.
— f. Haraldi Com. Orcad. IV. 421-22. V. 28. 89. 103. 175-76. 178.
— de Hestbæ. V. 376.
— Hoglifi. V. 359.
— de Halogia. V. 211.
— frater Archiep. Jacobi Erlandi. V. 338.
— Kauda f. Kalfi. V. 340. 345-46.
— Kauttr. V. 260.
— Ketlingr. IV. 52.
— Ketlingr. V. 161-62. 189.
— Kollr. IV. 168.
— Kuflungr (Ps.) f. Ingii Haraldi R. N. IV. 179. 186-88. 191. 193-95.
— Kula. IV. 85. 292.
— Kur. V. 79.
— Kurteisa f. Sigurdi. III. 411. Anne idem ac
— Kutiza? IV. 88. 117. 166. 179.
— f. Langlifæ. V. 357. 361.
— f. Lodini. V. 316-17.
— f. Lopti. III. 307. 434. IV. 219.
— Magri. IV. 245.
— Mörnef. III. 375. 385.
— Omagi. V. 117.
— Paris. V. 227.
— f. Philippi. V. 389-91.
— f. Præpositi. V. 197-98. 228-29.
— Rand. V. 60.
— de Raudaberg. IV. 63-64. 66. 69.
— Sandhafri. V. 128.
— f. Sigurdi ab Austrátt. III. 261. 318.
— Silki. V. 211-13.
— sine terra R. Angliæ. IV. 273. 319. 427. V. 1.
— Smedra. V. 212.
— Smiorballti. III. 280.
— Smyril. III. 340.
— f. Snorrii. V. 63.
— Stál. IV. 324-26. V. 39. 50. 59. 63. 65. 89. 93. 131. 186.
— sterki de Rosvoll. III. 97.
— f. Sturlii. V. 298. 300.
— de Sudrheim. V. 233.
— svarti. V. 211.
— f. Svenonis. III. 401-2. 415. 427.
— R. Sveciæ f. Sverkeri. III. 171. 256. 361. IV. 333.
— consobrinus R. Sverreri. IV. 208.
— e Sverrerianis. IV. 24.
— Sylgia. V. 212.
Jon f. Tabardi. III. 367.
— Trin. IV. 255.
— Tviskipting, Tinskafin. V. 265. 386.
— Þiori. V. 385. 388.
— de Þiörn. IV. 97.
— f. Thorbergi. III. 446.
— Usli. IV. 403.
— Vagadrumb. IV. 114.
— sacerdos de Værmia. V. 111.
Jonsbrodir v. Gunnbiörn.
Jonsson v. Arnbiörn, Asbiörn, Aslakr, Brandr, Bryniolfr, Endridi, Eyvindr, Gautr, Gregorius, Gudbrandr, Hallkell, Hreidarr, Karl, Ormr, Páll, Sæmundr, Vidkunnr.
Jordan Skinnpeita. IV. 252-53.
Jorunn, Poëtris. I. 117.
— f. Thorbergi, uxor Ulfi Aulæ Magistri. III. 97.
— f. Valgerdæ. III. 140.
Josteinn f. Erici Biodaskalli. I. 257. 302.
— Þaumb. V. 29.
Isakr de Bæ. V. 112. 129. 196. 217.
— f. Thorgilli. IV. 140.
Isaksson v. Kolr.
Isleifr, primus Islandiæ Episcopus. I. 4.
Isridr f. Gudbrandi, matertera S. Olavi. II. 210.
Istromagi v. Þordr.
Julianus Niding (Apostata). II. 10.
Ivar. IV. 410.
— f. Arnlioti. V. 339. 341.
— Boddi. IV. 367. V. 16. 29. 30. 90.
— f. Bollii. V. 213.
— bondi (forte Ivar de Skediuhof). V. 162.
— f. Clementis. IV. 191.
— Dapi. IV. 140.
— Dynta f. Starrii. III. 345-46.
— Dynulaus. IV. 356.
— Dyri. V. 247. 254.
— Ellda in Syrströnd. IV. 153-54. 166. 178.
— de Ellda. III. 393.
— f. Engilli. V. 312-13. 320. 324. 331. 333.
— Fliodakoll. IV. 354. 403.
— Gæslingr. IV. 29.
— Gæslingr, præpositus. V. 90.
— Galli. IV. 84. 85. 97.
— Ginfaldi. IV. 24. 26.
— Grettir. V. 164-65.
— Gusi. IV. 357. 404.
— f. Guttormi R. I. 129.
— f. Haconis Magi. III. 389-90.
— f. Helgii. V. 360.
— Hialmhus. V. 258.
— Holm. V. 368. 374.
— Horti. IV. 24. 26-28. 61. 62. 66. 69.
— hinn hviti. II. 276.
— hviti (anne idem?) satrapa Uplandorum. III. 99.
— f. Ingimundi. III. 250-51. 319. 334. 338.
— f. Kolbeini. III. 324. 345.
— Korni. V. 209-10.
— Maxon. IV. 409.
— Nef. IV. 273. V. 39. 63. 75. 82. 89. 139. 186. 188-89.
— Nomotheta (Thrandhemiæ?) V. 206.
— f. Petri. V. 212. 256.
— f. Rögnvaldi Comitis. I. 99.
— Selki. IV. 24. 26.

Ivar f. Sigtryggi. II. 314.
— Silki. IV. 97. 132. 143. 178. 203.
— de Skedinhof. V. 107. 112-13. 129. 132. 156. 161. 189. 239.
— Skialgi, Episc. Hamarensis. IV. 229. 384. V. 4. 47.
— Skrauthanki, f. Kalfi, Episc. Nidrosiensis. III. 340. 345-46.
— Smetta. I. 302.
— Sneis. III. 352. IV. 389.
— Steig f. Ormi Regis fratris. IV. 166.
— de Sundbu. V. 203. 208.
— f. Svenonis. IV. 69.
— f. Thorsteini. V. 286.
— ungi. V. 362.
— Utvik. V. 43. 52. 61. 75. 84. 85. 103-4. 134-35.
— hinn vidfadmi, Rex. I. 53-56.
— de Vik. V. 42.
— Villæ curator (armadr). IV. 245.
— f. Özuri. III. 306.
Ivarsson v. Erlingr.
Jökull f. Bardi. II. 317-18.
Jökulsson v. Bardr.
Jörundr f. Yngvii. I. 31-33.

K.

Kábeinn v. Olafr.
Kærir v. Sigurdr.
Kakali v. þordr.
Kalfr f. Arnfinni. II. 368.
— f. Arnii. II. 169-70. 237-41. 289. 291. 307-9. 317-21. 325. 358-64. 368-72. 386-87. 395. 398-400. III. 8. 16-19. 50. 104. 110-12.
— de Hornyn. IV. 342. 394.
— Kringloauga. III. 340.
— legatus. IV. 3. 84.
— hinn rangi. III. 340. 345.
— Skurfa. I. 105.
Kalfr v. Ketill.
Kalfsson v. Biarni, Eindridi, Finnr.
Kambari v. Unas.
Kapa v. Sigurdr.
Kar de Gryting. I. 142. 272.
Kárason v. Simon.
Kári Austradr, Konungsfostri. III. 261. 318.
— f. Eindridi. V. 360.
Karkr, servus. I. 250-51. 253-54.
Karl Colonus Hallandicus. III. 128-29. 131.
— Comes cogn. surdus. V. 286.
— f. Johannis, Abbas. IV. I. 2.
— Kiotlær. IV. 83. 113.
— f. Kneifi. V. 308.
— f. Simonis, Comes Sveciæ. III. 330-31. 361.
— Svangi. V. 35. 43. 249.
— f. Sverkeri, R. Sveciæ. III. 170-71. 256.
— f. Sverkeri R. D. (2di, cfr. Suhmii Hist. Dan. VIII. p. 467). IV. 269-70.
— f. Ulfi Comitis. V. 301. 308.
Karli Halogicus de Langöa. II. 201-3. 217-23. 242-43. 245.
— Magnus (Carolus M.) II. 200.
— de Mæria. II. 255-60.
Karl v. Sigvalldi.
Karlsefni v. þorfinnr.
Karlshöfud. V. 373.
— f. Alfgeiri. IV. 140.
Karlshöfud v. Sigurdr.
Karlsson v. Heinrekr, Sörkvir.
Karuson v. Högni.
Katrina f. D. Canuti Lavard. III. 170. 255.
Kauda v. Jon.
Kaunga, concubina R. Haconis Haconidæ. V. 111.
Kaurlungi f. Botolfi. IV. 342. 394.
Kauttr v. Jon.
Kavis v. Hakon.
Keikan v. Grimr.
Kellda v. Eyvindr.
Kellduscitr v. Andres.
Kembir v. Eilifr.
Kesia v. Haralldr.
Ketill præpositus Alburgensis. III. 349.
— Fluga. IV. 166.
— Haui. I. 302.
— Jamti. I. 137. II. 232.
— Kalfr de Ringanes. II. 48. 57. 93-94. 209-10. III. 99. 113.
— Krokr f. Tostii Comitis. III. 170-71.
— f. Laurentii. IV. 166.
— de Rogalandia. I. 302.
— Staurr. V. p. 122.
Ketillbiarnarson v. Teitr.
Ketlingr v. Hrolfr, Jon.
Kettuhryggr v. Kolbeinn.
Kiæni v. Fridrekr.
Kiarnakr f. Makamali. V. 355.
Kiartan f. Olavi. I. 285-88. 291. 303. 327.
Kidlingsmunnr v. Olafr.
Kiept v. þoralldi.
Kik v. Eilifr, Gregorius.
Kikinascald v. Oddr.
Kimbi, Colonus. II. 375.
Kiniadr, Kinnadr f. Thoreri & Elridæ. III. 173. IV. 269.
Kinnrifa v. Eyvindr.
Kiotlær v. Karl.
Kiötvi hinn audgi R. Agdarum. I. 94. 95.
Kirialax (Alexius Comnenus I.) Imperator Byzantinus. III. 240. 243-47. 404-7. IV. 222.
Kispingr, servus. I. 159.
Klæmit (Clemens) f. Arii. III. 345.
— de Holm. V. 113. 123. 148. 163. 186. 219. 256. 259.
— langi. V. 130. (lagi) 359.
— pater. V. 223-24.
Klængr f. Brusii. II. 47.
Klackharalldr R. Jutiæ. I. 70.
Klacki v. Kollbiörn, þorir.
Klerkon, vir Esthnicus. I. 192-93.
Klerkr, vir Esthnicus. I. 192.
Kliningr v. Havardr.
Klofi v. Sölvi, þorgrimr.
Klyppr Hersir f. Thordi. I. 182-83. 259.
Knappr v. þorir.
Knarrarleifr. V. 350.
Kneifason v. Karl.
Kneri v. Ulfr.
Knerra v. Ottar.
Knorr Hattspior. IV. 366.
Knöttr v. Finnr.

Knutr f. Arnii. III. 339.
— Comes, f. Birgeri Brosii. III. 361. V. 170.
— R. Sveciæ, f. Erici. IV. 15. 178. 199. 223. 385. V. 170. 297.
— f. Gormonis Grandævi R. Daniæ (Danaast). I. 184.
— f. Haconis Galin. IV. 422. 426. V. 12. 16. 38. 43. 92. 95. 109. 142. 146-51. 153. 155-56. 160-68. 179. 181. 214. 222. 224. 226. 228-29. 238-39. 241. 244. 254. 270. 274-77. 305. 308. 327. 345-46. 350.
— f. Haraldi Kesiæ. III. 268.
— hinn helgi, R. Daniæ. III. 183-86.
— Lavard, Dux. III. 170. 255. 296.
— Longus, R. Sveciæ. V. 289. 297.
— f. Magni Brokii. V. 170. 297-99. 302.
— hinn riki, hinn gamli R. Daniæ. I. 230. II. 22-25. 29. 36. 144. 160-61. 199. 211-17. 240-41. 245. 261-72. 274-81. 283-84. 290-91. 293. 295-300. 314. 317. 320-24. 331. 333. 356-57. 359. 383. 385-87. 395-96. 398. III. 7. 11. 23. 24. 26-28. 42. 52. 147. 169-70. 185.
— riki. III. 173.
— VItus R. Daniæ. III. 170. IV. 222. 333.
— f. Svenonis, de Jadria. III. 284.
Knutsson v. Bryniolfr.
Kodran f. Gudmundi. III. 140.
Kodransbani v. Hallr.
Kolbeinn f. Aslaci. V. 361.
— Berrir. IV. 355. 402.
— f. Gislii. IV. 85.
— Graun. V. 305. 311.
— frater Hanefi & Andreæ. V. 174. 176-78.
— Hruga. III. 350. V. 176.
— Kettuhryggr. V. 70. 134. 155.
— Norvegus. III. 286.
— Odi. III. 381.
— riki. V. 367.
— Smiorredr. IV. 358. 405.
— assecla Sigurdi Slemberi. III. 350.
— Strinefr. IV. 229. 233. 355.
— sterki. II. 175-77.
— f. Thordi. I. 285. 303.
— f. Thorlioti. III. 325. 337.
— ungi f. Arnori. V. 185. 201. 266. 268.
Kolbeinsson v. Beinteinn, Brandr, Ivar, þordr.
Kolbiörn f. Arnii. II. 169.
— Klacki. III. 201. 205-8.
— raudi. IV. 340. 390. V. 90.
— stallari. I. 301. 344-45.
Kollbrunarskald v. þormodr.
Kolli hinn prudi. III. 330-31.
Kollr f. Halli. I. 3.
— f. Isaci. IV. 113-14. 116.
Kollr v. Hallvardr, Jon.
Kollskeggr, Islandus. IV. 355.
Kollsson v. Oddr.
Konofogr R. Hiberniæ. II. 117.
Konradr Svabicus, Imperator Germaniæ. V. 303.
Koppr v. Asbiörn.
Kormakr f. Ögmundi. I. 140.
Korni v. Ivar.
Korpr v. Eysteinn.
Krakr v. þorir.
Krækidanz v. Ögmundr.
hinn Krepphendi v. Biörn.
Kringloauga v. Kalfr.
Kristifari (Christoforus I.) R. Daniæ. V. 305. 309-11. 329. 334. 337-38.
Kristina f. Canuti Lavard, uxor Stigi Hvitaledr. III. 170. 255.
— neptis Erici Sancti R. Sveciæ, ux. Haconis Galin & dein Askelli legiferi. IV. 341. 393. 412. 422. 426. V. 9. 12. 14-15. 109. 141. 147. 160-61. 276.
— f. Nicolai, neptis Reg. Margaritæ e sorore. IV. 383-85. 391. 393.
— f. Haconis R. N. Principi Hispanico nupta. V. 183. 321. 331-33. 335.
— f. Ingii R. Sveciæ, ux. Haraldi R. Holmgardiæ. III. 170. 255.
— f. Magni Erlingii R. Norv. uxor Reidari legati. III. 173. (Margreta). IV. 378.
— f. Sigurdi Hierosolymipetæ, ux. Erlingi Skakki. III. 372. 399. 404. 410-11. 443-44. 446. 450. IV. 206.
— f. Stigi Hvitaledr, ux. Caroli R. Sveciæ. III. 170. 256.
— f. Sverreri R. Norv. uxor Philippi R. Baglorum. IV. 336. 368. 376-79. 383. 386. 412. 417-20. 422. 424. V. 2. 14.
— f. Waldemari Imi R. Daniæ, ux. Caroli R. Sveciæ. III. 170.
Kriströdr frater uterinus Haraldi Gillii. III. 297-99.
Krokr v. Kettill.
Kruna v. Eilifr.
Kuflungr v. Jon.
Kufungr v. Nicolas.
Kugadr v. þorstein.
Kula v. Gudbrandr, Jon.
Kunta v. Rögnvalldr.
Kur v. Jon.
Kurteisa v. Jon.
Kvada v. Hermundr.
Kvaran v. Olafr.
Kyr v. Eilifr, Simon.
Kyrpingr, Kyrpingaorm v. Ormr.

L.

Lafrantz (Laurentius) Regis cognatus. V. 293.
— Episc. Scarensis. V. 301.
Lafrantzson v. Ketill.
hinn lagi v. þordr.
Lambi, Prior Coen. Helgaseter. V. 232.
Langaspiotr v. Vilhialmr.
Langi v. Bengeirr, Bergsveinn, Gunni, Klemet, Knutr, Lödver, Olafr, Ormr, þorir.
Langlifarson v. Jon.
Langtala v. Hroalld.
Lati v. Eirikr.
Laud v. Halli.
Laukr v. Eirikr, Hakon.
Launguspadi v. Rodbert.
Lavardr v. Sigurdr.
Lax v. Havardr.
Laxapál. III. 341. 370.
Leifr hinn heppni f. Erici Rufi. I. 291. 303-4. 307-13. 318. 322. 324-25. II. 115.
— f. Össuri. II. 208. 226. 256-60.

Leira v. þorkell.
Leppr v. Hallvardr, Lodinn.
Lest v. Gunnar.
Limr v. Sæbiörn.
Linseyma v. Páll.
Liodhorn v. Erlingr.
Liomi v. Gudrodr.
hinn liosa v. Asa.
Liotr f. Haraldi. IV. 168. 227.
— Comes Orcad. f. Thorfinni. I. 203. II 145.
Lioxa v. Eindridi.
Litli v. Benedict, Einar, Veseti.
Lodbrok v. Ragnar.
Lodinn, Canonicus. V. 338. 340-41.
— f. Erlingi Skialgidæ. II. 21.
— f. Gunnii, de Vik (?) V. 43. 66. 67. 73. 75. 90. 100. 123. 141. 149. 155. 167. 179. 228. 231. 274.
— de Leikin. IV. 342.
— Leppr. V. 324. 335. 353.
— de Manvik. IV. 166.
— f. Pauli. IV. 309. V. 35. 43. 57. 73. 90. 114.
— Sauprudr. III. 345. 350.
— Stallari. IV. 343. 345. 363. 394. 397. 400. 408.
— Staurr. V. 319. 343.
— Viggiarskalli. III. 196.
— Vikensis, vitricus R. Olavi Tryggvidæ. I. 256-58.
Lodinsson v. Gunni, Jon.
Lödver Comes Orcad. f. Thorfinni. I. 203. II. 145.
— langi de Saltvik. I. 302.
Lödvisson v. Sigurdr.
Lögbersason v. Gyrdar.
Lögmadr f. Gudraudi, Rex Hebudum. III. 210-11.
Loftunga v. þorarinn.
Lofvis (Ludovicus) Princeps Hispanus. V. 331.
Logi f. Frostii Ducis Finnorum. I. 26.
Loki v. þordr.
Loptr sacerdos f. Sæmundi. III. 307. 309.
— de Scardo. V. 62.
Loptsson v. Jon.
Loria v. Arni.
Lucasbrodir v. Petr.
Lundarsol v. Gudrun.
Lusasceggr v. þorolfr.
Lygra v. Einar.
Lyrgia v. Ormr.
Lyrta v. þrandr.

M.

Maddadarson v. Haraldr.
Magi v. Hakon.
Magni Episcopus. III. 260. 291-92.
Magni v. Grimr.
Magnus Berfættr R. Norvegiæ. III. 191-230. Plura de eo vide III. 183. 231-32. 256. 261. 269. 280. 294. 319. 321. 335. 347. 409. 434. 453. IV. 79. 109. V. 267. 374.
— f. Birgeri Brosi Com. III. 361.
— Dux, f. Birgeri Comitis. V. 389.
— Bladstak, Dux Ribbungorum. V. 163.
— Broki f. Canuti Comitis. V. 170. 297-99.
— bonus R. Norvegiæ. III. 1-52. Plura de eo vide: II. 200. 314-15. 329. 394. 399-400. III. 81. 86-88. 90. 98. 103. 106-7. 110-11. 138. 148. 176. 269. IV. 109. 204. 468-69.
Magnus cæcus R. Norvegiæ. III. 295 sq. Plura de eo vide: III. 263. 281-83. 294. 321. 328-34. 336. 339-40. 344-45. 347. 350.
— Episcopus Svecicus. V. 301.
— f. Einari Episc. Islandiæ. III. 316.
— f. Erici Comitis, nepos Sigurdi R. Norv. IV. 202.
— f. Erlendi Comitis Orcad. III. 226.
— f. Erlingi Skakki, Rex Norvegiæ. III. 409 sq. Plura de eo vide: III. 173. IV. 2. 6. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 16. 20. 23. 28. 32. 89. 42-45. 48. 53-61. 65. 66. 68-88. 90-105. 108-20. 123-40. 147-55. 157-62. 165-66. 169-73. 175-78. 197. 199-200. 206-7. 224. 226. 254. 277. 302. 334. 337. 339. 378. 385-86. 389. 392-93. 419. 421. V. 36. 40. 92. 137. 141-42. 268-69. 272.
— f. Erlingi Steinvegg. IV. 362. 407.
— (f. Gissuri) Episc. Scalholtensis. V. 185.
— (Legum Emendator) f. Haconis R. Norvegiæ V. 384-92. Plura de eo vide: V. 199. 222. 274. 287. 300. 303. 306. 308. 313. 326-28. 330. 334. 339-42. 344-49. 352-54. 356 360. 377-80.
— f. Haraldi Haardraade. III. 90. 130. 140-41. 152. 171. 176. 178-79.
— f. Haraldi Gillii R. Norv. III. 350-51.
— f. Haraldi Kesia. III. 268.
— f. Henrici, Rex Sveciæ. III. 318. 361. 403. IV. 231. (?)
— Mangi f. Erici. IV. 161. 166.
— R. Manniæ. V. 359. 361-62. 367. 388.
— Minniskiold. V. 37. 286.
— (sanctus) Comes Orcad. V. 292.
— Comes Orcadensis. V. 360-61.
— f. Ottonis Ducis Saxoniæ & Ulfhildæ f. Olavi S. III. 31.
— f. Thorhalli, Sacerdos. IV. 1.
Magnusson v. Páll.
Magri v. Jon.
Malfridr f. Haraldi R. Holmgardiæ, ux. Sigurdi Hierosolymipetæ R. N. & postea Erici Emun R. D. III. 170. 255-56. 260. 353. 411.
Mangi v. Magnus.
Mani Poeta. IV. 149-50.
Manuel (Emanuel) Imperator Constantinopolitanus. III. 240.
Manuli (Emanuel) Imperator Constantinopolitanus. IV. 106.
Marardrap v. Hallvardr.
Marcus in sylva. III. 421. 428. 430-33.
Mardarson v. Biarni.
Margadr R. Dublini. III. 113-14.
Margret f. Arnii de Stodreim & Reginæ Ingeridæ, ux. Biornonis Buk & deinceps Simonis f. Karii. III. 352 IV. 389.
— f. Birgeri Brosii Com. III. 361.
— f. Canuti Lavard. III. 170. 255.
— uxor Dagfinni. IV. 368.
— f. Erici R. Sveciæ, uxor Sverreri R. Norv. IV. 178. 196. 251. 336. 338. 379. 383-86. 390-91. 421. V. 2.
— f. Haraldi Gillii R. Norv. uxor Jonæ f. Hallkelli. III. 362.
— f. Ingii R. Sveciæ, uxor R. Magni Nudipedis. III. 220. 269.
— f. R. Magni Erlingidæ, ux. Philippi de Vegin. IV. 357. 404.

Margret f. R. Magni Erlingidæ, ux. Hreidari Legati. IV. 378. 419. 421. (cfr Christina).
— f. Nicolai de Giska. V. 387.
— f. Ducis Sculii, uxor Haconis R. Norv. V. 58-60. 73. 130. 193. 305. 330. 334. 346. 352-53. 386-87.
— mulier vendica. IV. 337.
Margrit Archipirata. III. 240.
Maria (Sancta virgo) IV. 27. 33. 37. 141-42. V. 13. 96.
— f. Eysteini R. N. uxor Gudbrandi. III. 250. 446.
— f. Haraldi Gillii R. N. III. 318. 361. 417.
— f. Haraldi Haardraade R. N. III. 90. 152-53. 157. 171.
— Imperatricis Zoe neptis ex fratre. III. 68. 70.
Mariall v. Arni.
Marsson v. Bergþorr.
Martein Episcopus Bergensis. IV. 218. 384. 424. V. 13.
— de Kinzarvik. V. 90.
— Regis propinqvus. V. 58.
— Soddi. IV. 358.
Masi v. Nicolas.
Matarilli v. Halfdan.
Matthæus legatus Imp. Friderici IIdi. V. 265.
— Svecus? V. 294.
Mathildis f. Henrici IVti Imp. III. 221.
Maul v. Bergr.
Maundull v. Nicolas.
Mauritius (Frater). V. 385. 387.
Maurokari f. Godvini Comitis Angliæ. II. 276. III. 143. 154-55.
Maxi v. Eirikr.
Melbrigdi Tönn, Comes scoticus. I. 99.
Melcolfr Rex Scotiæ. III. 212. V. 267.
Melcolmr R. Scotiæ. II. 145.
Sanctus Mercurius. II. 10.
Meyla v. Eysteinn.
Sanctus Michial. I. 231.
Mickael Katalactus (Calaphates) Imperator Græcus. III. 56. 60.
— legatus R. Holmgardiæ. V. 298.
Midlangr v. þorsteinn.
Mikillati v. Danr, Gudreydr.
Milldi v. Halfdan.
Mimir, Asianus. I. 7. 8. 11.
Minniskiöld v. Magnus.
Miobeinn v. þorir.
hinn miovi v. Atli.
Misfort v. Simon.
Misman v. Gunnar.
Missel eqves scotus. V. 345. 348.
Mörnef v. Jon.
Mörstrutt v. Hakon.
Mok v. Olafr.
Moysessun v. Biarni.
Munan f. Alii. III. 396.
— f. Episcopi. V. 191. 220. 223. 225. 239. 274-77.
— f. Gauti. IV. 97. 148. 151. 162.
— f. Ögmundi. III. 331.
Munki v. Sveinn.
Munnr v. Sigurdr, þorfinnr.
Myrgadr, præfectus Satiriæ. V. 363. 367. 374.
Myriartak f. Thialfii R. Connactiæ. III. 213. 226-27.

N.

Næpa v. Sveinn.
Narfi f. Guttormi de Sastadis. IV. 97. 104-5.
Narfi f. Hallvardi de Sastadis. IV. 259.
— Spiot. IV. 343.
— de Staf in Veradalia. I. 144.
Nef v. Bryniulfr, Ivar.
Nefari poeta. IV. 185.
Nefia v. Hrolfr, þorkell.
Nefiulfsson v. þorarinn.
Nefsteinsdottir v. Gudrun.
Nereid hinn gamli, Comes. II. 32.
— satrapa R. Magni cæci. III. 301-2.
Niall Episcopus Stavangrensis. IV. 197. 218. 384.
Nialsson v. þorkell.
Nicolas f. Andreæ, Maundull. IV. 85.
— Archidiaconus. V. 89.
— f. Arnii de Stodreimo & Reg. Ingiridæ, Episc. Osloensis. III. 352. IV. 77. 81. 85. 109. 196-97. 217-19. 223-24. 227-31. 233. 236-38. 260. 263. 265-66. 275-79. 282. 330. 339-42. 344-46. 362-63. 376-77. 384. 388-90. 394-97. 407-8. 416-18. 424. V. 3. 6. 13. 36. 52. 53. 68. 87. 90. 100-2. 111. 121. 135. 140.
— f. Biörnonis. IV. 179.
— f. Botolfi. IV. 342-43. 345. 364. 394. 397. 409.
— Cardinalis (postea Pontifex Adrianus IV.) III. 362-63.
— R. Daniæ. III. 170. 248. 269-70.
— dapifer Regis Ingonis. V. 19.
— Gilli. IV. 379.
— de Gizka. V. 360. 386-87.
— frater Hreidari. V. 129.
— Kufungr. III. 450. IV. 90. 92. 97. 151.
— de Lista. IV. 366-67. 409.
— Masi. III. 361. 403.
— Monachus & legatus. V. 342.
— de Mörs. V. 189.
— f. Pauli Vagaskalm. V. 110. 114. 123. 134. 138. 164-65. 180. 186. 196. 217. 220.
— f. Petri de Giska. V. 308.
— Scegg qvæstor. III. 393.
— f. Sigurdi. III. 430-31. (anne idem ac Nic. f. Skialdvaræ cf. p. 453).
— f. Simonis Skalp. III. 362. 417. 419.
— f. Skialdvaræ. III. 385-86. 392. 409. 453-56.
— f. Stigi Hvitaledr. III. 170.
— Sultan. IV. 172. 190.
— de Vestrneso. IV. 225-26. 228. 248-50. 252.
Nicolasson v. Andreas, Biarni, Rögnvalldr, Sigurdr.
Niordr hinn audgi de Noatunis. I. 7-8. 10. 13. 15. 140.
Nöcki f. Pauli. III. 430.
— R. Raumsdaliæ. I. 83.

O.

Oargr v. Bardr.
Oddson v. þorgils.
Oddr f. Erici. V. 115. 189. 257.
— Kikinaskald. III. 49. 85.
— f. Kolli. I. 3.
— Ranr. IV. 339. 346. 388. 397.
— de Sialtis. V. 350.
— f. Thorarini. V. 311-12.
Oddsson v. Eirikr, Gudmundr, Hrafn, Höskuldr.
hinn odi v. Kolbeinn.
Odinn. I. 6-15. 34. 35. 48. 56. 139. 143. 220.

Odinn hinn gamli. I. 18.
Odr, maritus Freyæ. I. 16.
Ofridr v. Önundr.
Ogæfa v. Olafr.
Ogorsson v. þoralldi.
hinn okristni v. Halldor.
Olafr R. Anglicus. I. 129.
— Beitstadensis. IV. 241.
— f. Biörnonis R. Sveciæ. I. 106.
— Bitlingr R. Hebudum. III. 401.
— Colonus Dalensis. III. 263.
— Dalkr f. Pauli. V. 212.
— Drengr. I. 302.
— f. Fridæ. V. 215.
— dictus Geirstadaalfr, f. Gudrodi. I. 1. 61-63. 65.
— Geirstadaalfr f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 112. 116. 121-23.
— Episcopus Grönlandiæ. V. 283.
— f. Gudraudi, svarti, R. Manniæ. V. 169. 171. 173. 285.
— f. Gunnvalldi. IV. 166.
— f. Haconis Haconidæ R. Norv. V. 165.
— f. Haraldi, hinn helgi, R. Norvegiæ. Tom. II. Plura de eo vide: I. 4. 72. 245. 265. III. 2 3. 5. 9-12. 14-16. 18. 19-21. 25. 26. 31-33. 35. 37. 40. 46. 50. 53-54. 69. 81. 82. 85. 86. 96. 98. 104-5. 107. 113-16. 150. 152. 172. 175. 183-84. 221. 225. 242. 254. 269. 287-91. 305. 362-63. 365-67. 406-8. 434. 439. 464. 470-71. 473-75. 479-80. IV. 8. 26. 27. 37. 87. 94. 95. 141. 198. 203-4. 216. 298. 392-93. V. 10. 13. 21. 22. 25. 32. 50. 92. 93. 95. 96. 133. 204-6. 211. 217. 232-33. 243. 262. 273. 292. 333. 381.
— f. Haraldi Kesia, Princ. Daniæ. III. 268. 335.
— Hvitaskald. V. 33. 117. 180. 182. 185. 188. 195. 198. 201. 206. 229. 231. 239. 247. 250-51.
— hviti. I. 99.
— hviti. V. 166.
— (Hunger) Rex Daniæ. III. 183.
— Jarlsmagr, affinis Haraldi Comitis Orcadensis. IV. 206-7. 209-10. 213-15.
— f. Ingæ. V. 101. 110. 122. 155.
— frater Jorundi. IV. 367.
— Kabeinn. V. 218.
— Kidlingsmunnr. V. 256.
— de Konungahello. V. 90.
— de Krianado. IV. 356.
— Kvaran, R. Dublini. I. 225. 247.
— hinn Kyrri, Bondi, R. Norvegiæ. III. 179-90. Plura de eo vide: III. 90. 152. 155. 157. 166-67. 171-72. 176-78. 191.
— langi. IV. 138.
— f. Magni legum Emendatoris, Regis Norv. V. 354. 392.
— f. Magni Nudipedis R. Norv. III. 231-61. Plura de eo vide: III. 221. 318.
— Mok. V. 54. 57. 81. 106-8.
— Ogæfa R. Norv. f. Gudbrandi Skafhög. III. 446-50.
— Præpositus. V. 290.
— sænski (Skötkonung) R. Sveciæ. I. 180. 242. 255. 294. 295. 298. 330. 331. 334. 338-39. 348. II. 5. 6. 20. 36. 58. 59. 62. 63. 75. 78. 80. 81. 83. 86. 99. 102-3. 105. 117-23. 128-29. 131-43. 161. 179. 233. 357. III. 27. 73. 170. 255.
— hinn skygni, R. Nærikiæ. I. 55.
— Smiörkoll. IV. 292.
Olafr Smiormagi. IV. 367.
— de Stein. V. 390.
— f. Thoræ. IV. 362. 407. V. 219.
— Tretelia, R. Sveciæ. I. 53. 55. 56.
— f. Tryggvii R. Norvegiæ. I. 187-349. Plura de eo vide: I. 3. 4. II. 18-21. 29. 34. 36. 38. 40. 42. 44. 66. 74. 77. 78. 86. 145. 154. 164. 261. 326. 396-97. III. 21. 268. V. 6. 7.
— de Vigdeild. V. 203. 209. 214. 244. 248-49. 252.
Olafsson v. Kiartan, Tryggvi.
Oli oargr, satrapa. V. 108.
Omagi v. Jon.
Orækia f. Snorrii. V. 185. 193. 201. 266.
Ormr f. Eilifi, Comes Uplandicus. III. 100. 105-8. 110. 331. 353.
— f. Johannis. V. 59. 61.
— Kongsbrodir f. Ivari Sneis & R. Ingiridæ III. 352. 400. 403. 417. 441. 449. 457-59. IV. 30. 32. 44. 53-55. 57. 58. 72. 77. 90. 97. 100-2. 114. 120. 148. 151. 158-60. 165-66. 170. 389.
— Kyrping. III. 172. 350. 353. IV. 175.
— langi. IV. 340. 348. 357-58. 390. 398.
— de Lioxa. I. 144. 272.
— Lyrgia (Lygro). I. 249-50. 272.
— Norvegus. I. 302.
— Episcopus Osloensis. V. 161. 245. 268.
— f. Petri, dictus Jon Kuflung. IV. 194.
— Skogarnef. I. 302.
— Skutilsveinn. IV. 366. 409.
— Abbas Tunsbergensis. V. 90.
Ormr i Auga v. Sigurdr.
Orri v. Eilifr, Eysteinn.
Oskein v. Ali.
Ospakr, R. Hebudum. IV. 379. V. 369-73.
— f. Osvifi. III. 63.
Ospaksson v. Ulfr.
Osvifur hinn spaki. III. 63.
Otryggr, Colonus. V. 154.
Otrygsson v. Hallr.
Otta (III) Imperator Romanus. I. 214. 216-18. 20.
— Archiepiscopus, frater Wilhelmi Conqvestoris. III. 167.
— f. Henrici Ducis Brunsvicensis. V. 1.
— Dux Saxoniæ. III. 31. 32.
Ottar Balli f. Asolfi. III. 328.
— Birtingr. III. 274-76. 328. 342-44. 347. 351-52. 360. 393. 440.
— Gasi. IV. 123. 125.
— Knerra. IV. 118. 121-22. 186.
— f. Snækolli. V. 103.
— svarti Poeta. II. 3. 4. 12. 13. 15. 18. 26. 80. 81. 84. 88. 129. 160. 179. 272. III. 464.
— Vendilkraka, R. Sveciæ. I. 38-40.
Ottarsson v. Hallfredr.
Ödbiörn hospitum præfectus. IV. 99.
Ödgrimr. V. 104.
Ögmundr Drengr, f. Ormi Kyrping. III. 360.
— Eikiland. IV. 347.
— f. Erlingi Skakke. III. 446.
— f. Folii. II. 352.
— f. Hallsteini. IV. 121.
— f. Hördakarii. I. 259.
— f. Ivari. III. 393.
— Krækidanz. V. 202. 215. 220. 223. 257. 305. 316. 318-19. 321. 343. 346. 360. 362. 370-72. 385. 387.

Ögmundr f. Ormi Comitis. III. 331.
— f. Ölmodi V. 124-25.
— f. Sandi. I. 302.
— f. Skoptii. III. 214. 216-17. 224.
— de Spanheimo. V. 84.
— Sviptir. III. 342. 360.
— f. Thorbergi. III. 195. 213. IV. 392.
— f. Thrandi Skagi. III. 325.
— Vagapungr. IV. 249.
— vexillarius. V. 71. (idem ac Önundr vexillarius V. 22).
Ögmundarson v. Einar, Kormakr, Munan, Skopti, Þoraldi.
Ögvalldr Regulus Norvegiæ. I. 269.
Ölbogi v. Eyvindr.
Ölmodr hinn gamli f. Hördakarii. I. 259. 261-62.
Ölmodsson v. Ögmundr.
Ölrukari. IV. 179.
Ölver Colonus Norvegicus. III. 311-12.
— Svecus. II. 125.
— de Eggia. II. 165-66. 168-69. 289. 291. 319. 359.
— de Godran. IV. 200-1.
— illreit. V. 171. 174. 176-78.
— hinn spaki. I. 68.
Ön v. Ani.
Öndr f. Visburi R. I. 20.
Önundr f. Bryniolfi. V. 110.
— f. Eysteini Regis Uplandensis. I. 136.
— Hlynr. IV. 233. 339. 397.
— (Jacobus) R. Sveciæ. II. 142. 179. 216-17. 225. 262-63. 269-71. 273-74. 277. 330. 333. III. 2. 12. 31.
— Ofridr. IV. 278-79.
— f. Simonis Coloni. III. 355. 378. 385. 413. 415-17. 420. 431. 433.
— Comes Sparabuensis. I. 137. II. 232.
— vexillarius. V. 22. (cf. supra Ögmundr).
— f. Yngvari R. Sveciæ, al. Brautönundr. I. 45-48.
Örnolfr de Folavello. V. 81.
— Hækill. IV. 355-56.
— Skorpa. III. 431. 433.
hinn örvi v. Brandr.
Öttzorr f. Akii. I. 298-99.
— Archiepiscopus Lundensis. III. 309.
— Balli. IV. 29. 30. 34. 50.
— Gnit. V. 74.
— Colonus Hisingensis. III. 432.
— f. Jonæ Vagadrumb. IV. 114.
— sacerdos. IV. 67. 199.
— Toti in Halogia. I. 110. 112.
Özzurarson v. Ivar, Leifr.

P.

Pall f. Andreæ. III. 441. IV. 86.
— f. Balkii. V. 171. 174.
— Bellti. IV. 295.
— Episcopus Bergensis. IV. 172. 211. 218; forsan Idem Paulus Episcopus de qvo III. 173.
— Dalkr. V. 212.
— Dapifer (Drost). IV. 425-26.
— f. Erici. IV. 138.
— Flida f. Nicolai. IV. 92. V. 31. 33. 89.
— Flips f. Sæmundi Husfreyia. III. 307.
— Fotr. V. 208. 211-13.
Pall Gas. V. 171. 231. 343. 353.
— Episcopus Hamarensis. V. 183. 194 274. 303.
— de Herdla. IV. 179.
— f. Jonæ, Episcopus Scalholtensis. IV. 219.
— Linseyma. V. 339. 341.
— f. Magni. V. 350.
— f. Skoptii. III. 450.
— Smáttauga. IV. 97. 166. 214.
— Suri. V. 366. 371-72.
— Sylgia f. Pauli. V 212.
— f. Thorfinni Comitis Orcadensis. III. 153. 157. 208. 213. 232.
— Vagaskalm. V. 58. 63. 65. 69. 70. 89. 104. 134. 164. 178. 180. 186-87.
— Varskinn. IV. 188
Palsson v. Einar, Gunnar, Hakon, Lodinn, Nicolas, Nöckvi, Petr.
Pálnatoki. I. 229.
Panna v. Eirikr.
Paris v. Jon.
Partin v. Sigurdr.
Peini v. Eindridi.
Petr, sanctus Apostolus. III. 291. IV. 227.
— Byrdarsveinn f. Saudaulfi. III. 97. 328. 344. 348.
— de Gizka. V. 134. 186. 202. 218-19. 305. 308. 310.
— Episcopus Hamarensis. V. 304. 308. 324. 333. 335-36. 338.
— f. Episcopi Hroii. IV. 165.
— de Husastad s. Husabæ Archiepiscopus Nidrosiensis. V. 89. 102. 131. 133. 144. 165.
— illski. IV. 222.
— pater Jonæ Kuflung. IV. 194.
— Ivari nepos ex sorore. V. 256.
— Lucasbrodir. IV. 292.
— Norvegus; ferri candentis gestator pro Regina Margareta. IV. 391.
— f. Pauli. V. 65. 89. (?) 215. 218. 274.
— rangi. IV. 178.
— f. Ducis Sculii. V. 170. 193. 204-5. 237. 257. 260.
— f. Sigurdi Archiepiscopi. V. 202.
— Steypir f. Unæ & Gunnhildæ. IV. 4. 208. 276. 284. 316. 336. 339. 341. 344. 359. 369. 372-75. 378-79. 382-83. 385-87. 393. 397. 405-6. 413-15. 419. 421. V. 2.
— strangi. V. 289.
— svarti. IV. 329.
Petrsson v. Ivar.
Pharao Rex Ægypti. IV. 175.
Philippus Comes f. Birgeri Brosii Comitis. III. 361. IV. 208. 241. 267. 284-85. 288-90. 327. 417.
— f. Canuti longi R Sveciæ. V. 297. 299. 302.
— f. Gyrdari. III. 373. 415. 423.
— de Herdla, f. Arnii de Stodreim & Reg. Ingiridæ. III. 352. IV. 77. 84.
— Archiepiscopus Hispalensis designatus. V. 332-33.
— f. Petri. III. 415.
— Comiti Philippo Simon. f. nepos ex filia. V. 289. 299. 302.
— f. Sæmundi. V. 298. 300.
— f. Simonis (Jarlsson) Comes; Rex Baglorum. IV. 339-41. 345-46. 348. 351. 356. 359. 361-62. 364. 368. 370. 373. 376-79. 381. 389-90. 396-98. 400. 404-8. 410-24. 426-27. V. 9. 11. 14. 28. 32. 34-37. 83. 289.
— Svabicus, Imp. Romanus. V. 1.

Philippus de Vegin. IV. 282. 291. 339. 345. 348. 351-52. 356. 358-60. 362. 364. 368. 388. 397-98. 404. 407. 409-10.
Philippusson v. Jon.
Pikr v. Erlendr, þiodolfr.
Plyt v. Andres.
Poppo Episcopus. I. 218.
Posi v. Arnbiörn.
Pottr v. Andres.
Prestmagr v. Eyvindr.
Profastsson v. Jon.
Prudi v. Hugi, Kolli.
Pungellta v. Hakon.
Puss v. Ingemundr.

Q.

Qvasir, ex gente Vanorum. I. 7.

R.

Racki v. Eindridi.
hinn rádsvinni v. Rögnvalldr.
Ragna f. Nicolai Masii, ux. Eysteini R. Norv. III. 361. 403.
— f. Ormi Comitis, uxor Svenonis. III. 353.
Ragnar f. Gamali. IV. 348.
— Lodbrok Rex. I. 69. 89. 128. 195.
— Ryckill f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 112.
Ragnfredr f. Erici Blodöx. I. 124. 205-8.
Ragnfrid, f. Erlingi de Qvidmo, ux. Bardi Guttormi f. IV. 392. V. 224. 276.
Ragnhilldr filia Arnii. II. 169.
— f. Erici Blodöx. I. 124. 134.
— f. Erici Slagbrell, ux. Gunnii. V. 174.
— f. Erici R. Jutiæ, uxor Haraldi Pulchricomi. I. 97. 101.
— f. Erlingi Skakki uxor Hallkelli. III. 446. IV. 132. 206.
— f. Erlingi Skialgi f. uxor Thorbergi. II. 21. 235-38. IV. 392.
— f. Haconis Comitis Hladensis, uxor Scoptii. I. 209. III. 100.
— f. Haconis Comitis ux. Eilifi. III. 353.
— f. Haraldi Gullskegg Regis Sogniæ, ux. Halfdani Nigri. I. 67.
— f. Magni boni R. Norv. III. 106-7.
— f. Magni Nudipedis, ux. Haraldi Kesiæ. III. 268. 335.
— matrona Konghellensis. IV. 147.
— uxor Raudi Coloni. II. 287.
— f. Sculii & Gudrunæ, ux. Ormi Kyrping. III. 172.
— uxor Duc. Sculii. V. 73. 224. 231. 276.
— f. Sigurdi Hiort R. Hringarikiæ. I. 69-72.
— f. Svenkii, ux. Kyrpingaormi. III. 353.
hinn rammi v. Raudr, þrandr.
Ramr v. Bergþorr.
Rangi v. Petr.
Rangmudr v. Einar.
Rangrid f. Guttormi de Reino. III. 172-73.
Rannveig f. Sigurdi, ux. Jonæ Arnii f. III. 15.
Ranr v. Oddr.
Raudfelldarson v. þorleifr.
hinn raudi v. Alfr, Audun, Eirikr, Eylifr, Gautr, Helgi, Kolbiörn.
Raudr Colonus Eystridalensis. II. 287-89.
— hinn rammi. I. 281-84.
— v. Erlendr, Hallvardr, þorsteinn, Ulfr.
Raumason v. Vakr.
Razabardr. III. 441.
Reas vir Esthnicus. I. 192.
Reidulfr frater Bardi. IV. 355. 403. V. 55.
— Gullkroppr. V. 121-22.
Reinhalldr Episcopus Stavangriensis. III. 306-7.
Rekon fæmina Esthnica. I. 192.
Rekoni vir Esthnicus. I. 192.
Remba v. Amundi.
Rettibur (Ratiborus) R. Slavorum. III. 34.
— alius R. Slavorum. III. 309-10. 312-15.
Rettilbeinn v. Rögnvalldr.
Rigr Rex Daniæ. I. 24.
Rigr v. þorbiörn, þorgeir.
Rikardr R. Alemanniæ. (R. de Cornwallia, Imp. Germaniæ). V. 388.
— (I.) Rex Angliæ. IV. 273.
— sacerdos Anglus. III. 364-67.
— Episcopus Hebudensis. V. 304.
— svartameistari (nigræ scholæ magister). IV. 220. 223.
— (I.) f. Vilhelmi, Dux Normanniæ. I. 101. II. 19.
— (II.) f. Richardi. I. 101. II. 19. III. 143. 169.
hinn riki v. Eysteinn, Knutr, Kolbeinn, Ragnhilldr, Rodgeir, Rögnvalldr.
Rikiza f. Comitis Birgeri, uxor Regis N. Haconis junioris. V. 290. 301. 305. 330. 335.
— f. Caroli Sorkveri R. Sveciæ. III. 170.
— Regina (?) III. 171.
— uxor Valaderi R. Poloniæ. III. 170.
Rimhildarson (Grimhilldarson?) v. Sveinn.
Risi v. Sigurdr.
Rodbertr Laungospada (Langaspiot) dux Normanniæ. I. 101. II. 19. III. 143. 169.
Rodgeirr hinn riki (Rogerius) R. Siciliæ. III. 238-40. 265.
Rögnvalldr de Ærvik. I. 236.
— f. Brusii Comitis Orcadensis. II. 149. 153. 159. 315. 374. III. 50. 53-55.
— f. Eysteini Glumra, hinn riki, hinn rádsvinni, Comes Mærensis. I. 84. 86. 87. 99. 100. 104-8. II. 19. 144. III. 169.
— f. Hallkelli. V. 36. 39. 40. 72.
— R. Hebudum. V. 174.
— Comes f. Henrici Skatelar. III. 403.
— f. Ingii Stenkilli Regis Sveciæ. III. 296.
— f. Jonæ. III. 172. IV. 137. 166.
— Kali, Comes Orcad. III. 353-54. IV. 166. V. 175.
— Kunta. III. 415. 420.
— R. Manniæ. IV. 422.
— Rex maritimus. I. 129.
— Rex, f. Olafi Geirstadaalfi, dictus heidum hærri. I. 1. 63.
— Rettilbeinn, f. Haraldi Pulchricomi. I. 102. 114. 266.
— f. Ulfi, Comes Vestrogothiæ. I. 327-29. II. 20. 21. 74. 77. 78. 83. 99. 101-3. 105. 117-19. 121-23. 126-33.
— Urka, f. Nicolai. V. 357-58. 360. 362. 371. 377-78.
Rögnvaldsson v. Bryniolfr, Eysteinn.
(hinn) röskvi v. Griotgardr.
Rolandr, Comes Galloveiæ. V. 169.

Rudra Son v. Dugall.
Rudri, Scotus. V. 365. 374.
Rufa v. Arni.
Rumstaf v Erlingr.
Runolfr Godi. I. 285.
— f. Hallfridæ. I. 326.
— scutellarius. V. 122.
Runolfsson v. Svertingr.
Rusli v. Grimr.
Ryckill v. Ragnar.
Rympill v. þorolfr.

S.

Sada-Gyrdir v. Gyrdir f. Bardi.
Sæbiörn Limr. IV. 314.
— f. Sindrii. IV. 29.
Sæbiarnarson v. Sindri.
Sæmingr f. Yngvifreyi. I. 2. 13. 14.
— syslomadr. V. 7.
Sæmundr Husfreyia. III. 307. 312. 314.
— f. Jonæ de Odda. V. 44. 45. 59. 105.
Sæmundarson v. Haraldr, Loptr, Philippus.
Sænski v. Olafr.
Sæta v. Sigridr.
Sala v. Bardr.
Saltsád v. Sigurdr.
Sæmr v. Gunnar.
Samuel, Propheta. IV. 17.
Sandhafri v. Jon.
Sandi v. Ögmundr.
Sauda-Ulfr. III. 97. 328.
Sauda-ulfsson v. Finnr.
Saul Rex Judæorum. IV. 175.
Sauprudr v. Lodinn.
Saxi Bladspiot. V. 138. 156-57. 189.
— f. Bovii, dictus Flettir. I. 53.
— de Haug. V. 90. 98.
— de Vikia. III. 221. 261. 318.
Seggia v. þordis.
Selki v. Ivar.
Selr v. þorir.
Selsbani v. Asbiörn.
Selþorir v. þorir.
Sendimadr v. Heinrekr, Hreidar.
Sepil v. Sigurdr.
Serkr de Riodum. IV. 52. 53.
— de Sognia. III. 226.
— Sygnakiaka. V. 171.
Serksson v. Hakon.
Siareksson v. þordr.
Sidohallr v Hallr.
Sigar, Norvegus. V. 49. 50.
Sigardr, satrapa. III. 312.
Sigfrodr (Sigrödr) f. Haraldi Pulchricomi, R. Thrandorum. I. 94. 113. 118. 122-24.
Sighvatr Rex Attundalandiæ. I. 49.
— f. Bödvari. V. 352. 354. 359.
— f. Sturlæ. V. 82.
— Poëta f. Thordi. II. 7-9. 13. 15-17. 20. 21. 24. 29. 45. 46. 50-53. 56. 61. 64. 81. 82. 110-11. 123-30. 171. 199. 200. 214-15. 261. 263-65. 269-70. 282-86. 293-94. 303-6. 316. 345. 348. 352. 363. 365-66. 368-70. 378. 390. 393-94. III. 3. 10-15. 20. 464.
Sighvatsson v. Sturla.
Sigridr f. Asolfi de Reino, ux. Hallkelli Huk. III. 172.
— f. Bardi Guttormidæ, ux. 1) Jonæ f. Sigurdi. 2) Thorgrimi, dein Abbadissa Coen. Reinensis. III. 173. 261. 318. IV. 351. 412. 425. V. 73. 199.
— f. Canuti R. Sveciæ, ux. Magni Brok. V. 170.
— f. Dagi, ux. Halldori. III. 396.
— f. Finni, ux. Ormi Comitis. III. 105. 331. 353.
— f. Ketilli & Gunnhildæ. III. 99.
— ux. 1) Ölveri. 2) Kalfi f. Arnii. II. 169. 319.
— Sæfa. III. 370.
— f. Saxii, conc. Magni Nudipedis. III. 221. 261. 318.
— f. Skialgi, ux. Sigurdi. II. 182-83. 202.
— hin storrada, f. Skoglartostii, ux. Erici R. Sveciæ. I. 242-44. 264. 266. 297. 327. 330. II. 20. III. 27.
— f. Svenonis Haconidæ, ux. Aslaci. II. 215. III. 100.
— f. Thordi Fallii. IV. 392.
— f. Thorkelli. III. 173.
hinn sigrsæli v. Eirikr.
Sigtryggr f. Eysteini R. Heidmarkiæ. I. 65. 66.
— f. Haraldi Pulchricomi. I. 97. 112.
— de Nærikia. II. 314.
Sigurdarson v. Biarni, Hakon, Halldor, Haraldr, Nicolas, Sigurdr, Sveinn, þorfinnr.
Sigurdr Abbas. V. 89.
— Agnhött. III. 446-47. 449.
— Austradr, de Austrætt, f. Karii. III. 261. 318.
— f. Bardi Guttormidæ. IV. 392-93.
— Episc. Bergensis. III. 291-92.
— prestr f. Bergthori. III. 345.
— Bildr. I. 302.
— Borgarklettr. IV. 209. 253-54. 267.
— Brennir (Ps.) f. Ingii R. Norv. revera f. Thorgrimi. IV. 195-96.
— digri f. Lödveri, Comes Orcad. I. 109. 248. II. 145-46.
— Dotafinnr. IV. 186.
— Episcopus aulicus Haconis Com. II. 356.
— Episcopus R. Olavi Tryggvidæ. I. 283.
— Episcopus R. Olavi sancti. II. 172. 194. 382.
— Episc. Scalholtensis. V. 298. 300. 311. 352.
— f. Episcopi. V. 215. 218. 222. 274. 276.
— f Erici Biodaskalli. I. 192-93.
— f. Erlingi Skakki. III. 446. IV. 206. 209-10. 215-16. 224. 227. 229. 233. 242-44. 251. 253. 258. 282. 309-11. 315. 318-19. 321. 323-24.
— f. Erlingi Skialgidæ. II. 21. 238.
— f. Eysteini Glumra. I. 99. 104. II. 144.
— f. Eysteini Trapali. III. 369.
— Fertil. V. 210.
— frater (Monachus) V. 319. 326. 385. (?)
— f. Gudrunæ de Saltnes. III. 456. IV. 23. 52.
— f. Gyrdi. III. 312.
— f. Haconis Comitis Thrandiæ. I. 118. 125. 131. 135-36. 139-40. 142-45. 165. 167. 170-73. 175. 201.
— f. Haconis Haconidæ Regis Norv. V. III. 195. 246. 274-77. 305. 308. 311.
— de Halogia. I. 276-79.
— f. Haverdi Hölld de Reyre. III. 378-79. 385-87. 389. 393-94. 396. 412-16. 421-28.
— Hebudensis. V. 366.
— Hiörtr, R. Hringarikiæ. I. 68-70.

Sigurdr Hit. IV. 166. V. 208. 265.
— Hiupa. III. 415. 420.
— f Hranii. III. 226. 229. 256-61. 453.
— Hring, Rex. I. 89.
— Hundr f. Jonæ Arnii. III. 15. 229.
— Jorsalafari R. Norvegiæ. III. 170. 208. 213. 221. 231-96 307. 314. 353. 372. 399. 410. 480. IV. 6. 168. 173. 427. V. 322. 332.
— f. Ivari. V. 360.
— Kærir. V. 199.
— Kapa. III. 415. 420.
— Karlshöfut, f. Erici Biodaskalli. I. 257.
— f. Kolbeini. III. 446. 448.
— Konungsfrændi, R. Sigurdi ex filia nepos. IV. 335. 337. 339. 341. 385. V. 2 35. 49.
— Lavard f. Sverreri R. Norv. IV. 178. 208. 225-26. 297. 300. 302. 335. 338. 387. V. 2.
— qvæstor (syslumadr) R. Magni Erlingidæ. IV. 123. 125.
— R. Eyskeggorum f. Magni Erlingidæ R. Norv. IV. 206-8. 214-15.
— de Modastadis. IV. 232. 237.
— Munnr f. Haraldi R. Norv. III. 173. 296. 318. 327-71. 373-74. 378. 396. 408. 421. 450. 463. IV. I. 3. 7. 12. 14. 71. 76. 106-7. III. 176. 178. 231. 332. 341. 391. 393.
— f. Nicolai. IV. 24. 63-64. 66. 69.
— f. Özuri. IV. 50.
— de Onarheimo. V. 32.
— Ormr i Auga f. Regnari Lodbrok. I. 69. 195.
— Partin. V. 208. 211. 214.
— f. Raudi de Eystridalis. II. 287-88.
— Regulus Norvegiæ. I. 129.
— Ribbungr f. Erlingi Steinvegg. IV. 367. 407. V. 36. 60. 70. 71. 76. 78. 79. 81. 85-88. 92. 95. 100-6. 120. 127. 133. 134-37. 139-40. 144-48. 154.
— Risi f. Haraldi Pulchricomi. I. 102. 265.
— Saltsad. V. 209.
— Sepil. V. 53. 171. 173.
— f. Sigurdi. III. 284-86. 301-4.
— f. Sigurdi Munnr R. Norv. III. 421. 428. 430-32. IV. 15. 111.
— Silkiauga. V. 311.
— Sini Archiep. Nidaros. V. 170. 174. 179. 181. 194. 202. 224-25. 232 268. 274-75. 289. 298. 303.
— Skialgi. IV. 320. 355. 402. V. 14. 67. 249.
— Skiomi. IV. 85.
— Skrudhyrna. III. 369.
— Slembir, Slembidiakn. III. 261. 318. 319-25. 328-29. 333-34. 336-41. 344-50.
— Sleva f. Erici Blodöx. I. 124. 181-82. 259.
— Smidr. V. 171. 173.
— Stockr. III. 338; forte idem ac seqvens.
— Stork. III. 411.
— Svardagi. IV. 353. 401.
— Syr, R. Hringarikiæ. I. 265. II. I. 2. 30-37. 40. 55. 57. 95. 209. III. 53. 103. 172. IV. 392.
— Talgi. IV. 299.
— f. Tolii. V. 208. 213.
— Abbas Tötrensis. V. 89. 102.
— f. Thoreri. II. 182.
— f. Thoreri Hund. III. 15.
— f. Thorlaki. II. 227-30. 259-60.
— Ullstrengr. III. 196. 198. 201-4. 215-16.
Sigurdr f. Vesetii de Bornholmia. I. 230-32. 236.
— f. Vikingakarii. I. 285.
Sigvaldaskald v. þordr.
Sigvaldason v. þorfinnr.
Sigvaldi Comes Jomsburgensis f. Strutharaldi. I. 230-32. 234-36. 238. 298. 331-34. 336. 339. 346. II. 9. 45.
— Karl. IV. 237. 353. 355. 401.
— f. Skialgi. V. 177.
Sikr v. Soni.
Silki v. Jon.
Silkiauga v. Sigurdr.
Simun Episc. Hebudensis V. 151.
— f. Karii, Ölrukarii. III. 352. IV. 179. 200-1. 339.
— Kyr f. Ragnari IV. 340. 349. 390. 400-1. V. 53. 86. 90. 102. 108. 110. 137. 141-42. 149. 154-55. 167. 179. 186. 214. 241.
— Misfort. V. 387.
— de Ordine Prædicatorum. V. 319. 324. 335. 364.
— Skalpr f. Hallkelli. III. 362. 374-77. 379. 387. 401. 403. 409. 417. 419.
— Skerpla. IV. 179.
— de Skriksvik. IV. 41-43.
— Staur. V. 319.
— Stuttr. V. 362.
— f. Thorbergi. III. 355. 400.
— de Thufa, legifer. IV. 292.
— Uxi. IV. 346. 352-53. 397.
— de Vikia. III. 355.
Simunarson v. Andres, Önundr.
Sindrason v. Sæbiörn.
Sindri f. Sæbiörni. IV. 105.
Sindri v. Guttorm.
Sini v. Sigurdr.
Sipil v. Ingibiörn.
Siriz v. Eirikr.
Skadaredr v. Arni.
Skadi, uxor Niordi. I. 13. 14.
Skæla v. Andres.
Skæringr. IV. 366. 410. 415.
Skafhögg v. þorbergr.
Skafhögsson v. Gudbrandr.
Skagi Skitradr. V. 172.
— f. Skoptii. I. 208.
Skagi v. þrandr.
Skakkaskald v. þorbiörn.
Skakki v. Erlingr.
Skalaglam v. Einar.
Skaldaspillir v. Eyvindr.
Skaldmolld v. þorsteinn.
Skald-Torfoson v. Bersi.
Skali v. Hallvardr.
Skalk v. Hallvard.
Skallagrimsson v. Egill.
Skallason v. þorkell.
Skalmi v. Atli.
Skalp v. Simun, þorleifr.
Skamhals v. Erlingr.
Skaptason v. Stein.
Skapti f. Thoroddi, legifer Islandiæ. II. 61. 65. 115. 207. 210. 234.
Skardi v. þorgautr, þorgils.
Skaufoscalli v. þorliotr.
Skegg v. Nicolas, þorir.
Skeggi de Eggia. IV. 245.

Skeggi Yriensis v. Jarnskeggi.
Skeggiason v. Hialti, Markus, þorarinn.
Skeifr v. þorbiörn.
Skerius (Sanctius) Archiepiscopus electus in Hispania. V. 332.
Skerpla v. Sigurdr.
Skervalldr Colonus de Gaulis. IV. 382. V. 26.
— Skrucka. V. 5.
Skialldarband v. Andres.
Skialldvara f. Andreæ, ux. Ivari Selkii. IV. 178.
— f. Bryniolfi Ulfaldi, uxor Sigurdi Hranii f. III. 256-57. 453.
— f. Nicolai, ux. Erici Arnii. III. 454.
Skialldvararson v. Andres, Nicolas.
Skialf filia Frostii Ducis Finnorum. I. 26. 27.
Skialgr pater Erlingi. II. 180. 182.
— f. Erlingi Skialgi f. II. 21. 182. 189-90. 192. 215. III. 195-96.
Skialgr, hinn skialgi v. Gyrdr, Hroi, Ivar, Sigurdr, þorolfr, þrandr.
Skialgsson v. Erlingr, Sigvaldi.
Skiappa v. þorleifr.
Skifa v. Eirikr.
Skinnari v. Vilhialmr.
Skinnfelldr v. þorir.
Skinnhufa v. þorgrimr.
Skinnknif v. Bene.
Skinnpeita v. Jordæmr.
Skinnstackr v. Bialfi.
Skiöring v. þoralldi.
Skiölldr filius Odini. I. 9.
— R. Vaurnæ. I. 59.
Skiomi v. Sigurdr.
Skiria v. Gudrödr.
Skitinbeini v. Einar.
Skitradr v. Skagi.
Sköglar-Tosti. I. 179-80. 242. 297. III. 27.
Skogarnef v. Ormr.
Skolbeinn v. Erlendr.
Skolli v. þordr.
Skolmsson v. þoralfr.
Skoptason v. Finnr, Ögmundr, Pál, Skagi.
Skopti f. Ögmundi de Gizka. III. 172. 195. 213-14. 222. 223-24. 231. 360. IV. 392.
— f. Skagii, Tidindaskopti. I. 209-10.
Skorpa v. Örnolfr.
Skot v. Heinrekr.
Skota v. Eirikr.
Skotakollr v. þordr.
Skrækr v. Dugall.
Skrapr v. Eyvindr.
Skrauthanki v. Ivar.
Skreidungr v. Gudleikr.
Skreya v. Eyvindr.
Skrudhyrna v. Sigurdr.
Skrudo-Eirikr. IV. 79.
Skrukka v. Skervalldr.
Skulason v. Asolfr, Einar.
Skuli f. Bardi, Dux & dein R. Varbelgorum. III. 172-73. 318. IV. 368. 392. 395. 403. 412. 424-27. V. 16. 17. 19. 20. 26. 28. 31. 32. 34. 36-38. 42. 44-47. 49. 57. 59. 61. 64. 67-68. 79. 81. 83. 85. 86. 88. 90-93. 95. 97. 99-101. 103-4. 107. 126. 131. 133-35. 144. 151. 164-68. 170. 177-81. 183-84. 186-87. 189. 191-92. 195-99. 201-11. 213-19. 222-28. 231. 236-37. 242-44. 250-52. 254-55. 257-59. 261-64.
Skuli f. Tostii Comitis. III. 170-72. IV. 392.
— f. Thorfinni Hausakliuf. I. 203. II. 145.
— f. Thorsteini. I. 338.
Skurfa v. Kalfr.
Skvalldri v. Halldor.
Skygna v. Hallvardr.
hinn Skygni v. Olafr.
Skygnir v. Ulfr.
Skyti v. An.
Slafsi v. Fridrekr.
Slandri v. Eindridi.
Slembir, Slembidiakn v. Sigurdr.
Sleppa v. Smidr.
Sleva v. Sigurdr, þorsteinn.
Slidri v. Erlendr.
Slinkr v. Arni.
Slodi v. þorbiörn.
Slydra v. þorgisl.
Smáttauga v. Páll.
Smetta v. Ivar.
Smidr Sleppa. V. 61.
Smidr v. Sigurdr.
Smidsson v. Askell.
Smiórbakr v. Einar.
Smiörballti v. Jon.
Smiörkari, pater Simonis, avus Philippi R. Baglorum. IV. 371.
Smiörkoll v. Olafr.
Smiörmagr v. Olafr.
Smiorredr v. Kolbeinn.
Smyril v. Jon.
Snæfridr f. Svasii, ux. Haraldi Pulchricomi. I. 102. 112.
Snækoll f. Gunnii, Hebudensis. V. 174-78.
— præfectus e factione Varbelgorum. V. 219.
Snækollsson v. Ottar.
Snagi v. Eirikr.
Snakr v. Eyvindr, Hallsteinn.
Snapr v. Sörkvir.
Sneis v. Gudleikr, Ivar.
Snerill v. Guttormr.
Snior hinn gamli in Finnlandia. I. 19.
Snillingr v. Ulfkell.
Snorrason v. Hallr, Orækia, þorgils, þoroddr.
Snorri Godi. I. 4. II. 207. 210. III. 63.
— f. Sturlæ. V. 59. 62. 63. 76. 78. 185. 198. 200-1. 266. 283.
— f. Thordi. I. 318.
— f. Thorfinni. I. 320. 326.
Soddi v. Marteinn.
Sokr v. þorgils.
Sonason v. Karl.
Soni Sikr. V. 250. 258. 262.
Sophia f. Valaderi R. Poloniæ, Regina Waldemari. I. R. Daniæ. III. 170.
— (Suffia) f. Erici R. Daniæ. ux. Waldemari R. Svetiæ. V. 353.
Soti Comes. I. 94.
— pirata. II. 4.
Sölmundr Systrungr. IV. 248 252.
Sölvar f. Solvii Grandævi. I. 55.
Sölve Baglus. IV. 245.
— f. Disæ. IV. 339. 350. 388.
— hinn gamli. I. 55.

Sölve f. Halfdani Gulltann. I. 55.
— f. Högni, Rex maritimus. I. 43.
— Klofi f. Hunthiofi R. Mæriæ. I. 83-86. 110. 113.
— f. Sölvari. I. 55.
Sölveig (Sölva) f. Halfdani Gulltann ux. Olavi Tretelia. I. 55.
— uxor Andreæ sacerdotis. III. 307. 310-11.
Sörkvir (Sverki) f. Caroli R. Sveciæ. III. 170. V. 1.
— R. Sveciæ f. Caroli Sverkidæ. III. 170. 361.
— f. Caroli alterius. III. 171. 256. IV. 223. 381. 416.
— Episc. Færoensis. V. 89.
— Snakr. IV. 346. 376. 379-80. 397.
— f. Bryniulfi in Sognia. III. 173.
Sörli Archiepiscopus Nidrosiensis. V. 303-4. 308. 310.
— mercator. V. 59.
Söxolfsson v. Ulfhedinn.
hinn spaki v. Osvifr, Ölver, þorleifr.
Spiot v. Narvi.
Spola v. þorir.
Sporsniallr Rex Næriciæ. I. 49.
Sprakaleggr v. þorgils.
Stagbrell v. Eirikr.
Stagnal v. Styrkar.
Stál v. Jon.
Stalpi v. Bardr.
Stami v. þorvidr.
Standali v. Bardr.
Standeykr v. Alfr.
Stangarfylia v. Haraldr.
Starkadr hinn gamli. I. 30.
Starrason v. Helgi, Ivar.
Staur v. Ketill, Lodinn, Simun.
Stefnir R. Angliæ. III. 358.
— Magister. V. 42.
Steig v. Ivar.
Steigarþorir v. þorir.
Steik v. Astridur.
Steinar Herka. V. 359.
Steinarsson v. Svenki.
Steinfinnr cognatus Narfii. IV. 97. 101.
Steingrimr Stryllr. V. 32.
Steinkell R. Sveciæ. III. 134. 138-39. 214.
Steinn f. Herdisæ, Poeta. III. 98. 122-25. 155. 177. 179.
— f. Skaptii. II. 210. 231. 234-37. 239-41.
Steinroþr prestr. V. 148.
Steinsson v. þorgeirr.
Steinþor. I. 12.
Steinveggr v. Erlingr.
Steinvar Cognata Thorvardi. V. 337.
Stephanus legatus Pont. Romani. III. 434.
— Thomasmagr. V. 264.
hinn sterki v. Bersi, Kolbeinn, Magnus, þoralfr.
Steypir v. Petr.
Stig Hvitaledr. III. 170. 255.
Stilk v. Eirikr.
Stirnefr v. Kolbeinn.
Stockr v. Sigurdr.
Stork v. Sigurdr.
Storka v. Arni.
hinn storrada v. Sigridr.
Stradbiarni. III. 415.
Stranga, Strangason v. Petr.
Stridi v. Halli.
Strinefr v. Kolbeinn.
Striona v. Heinrekr.
Strutharalldr R. Scaniæ. I. 230-31.
Strykr v. Asolfr.
Stryllr v. Steingrimr.
Stufr Poeta. III. 67. 72. 90. 92. 182. 189.
Sturla f. Hrafni. V. 354.
— f. Sighvati. V. 184-85. 193. 283.
— f. Snæbiörni. III. 374.
— f. Thordi. V. 6. 7. 33. 68. 71. 106. 116. 120. 132 147. 155. 207. 230. 237. 240. 246. 248-49. 251. 253-54. 262. 278-79. 284. 293. 295. 301. 307. 309. 315-18. 323-26. 328-30. 333. 349-50. 352-53. 359-60. 368. 372. 380.
Sturluson v. Arni, Jon, Sighvatr, Snorri, þordr.
Stuttfelldr v. þorarinn.
Stuttr v. Simun.
Styrbiörn f. Olavi R. Sveciæ. I. 106. II. 86. 87.
Styria v. þorleifr.
Stryrialldar-Magnus v. Magnus.
Styrkar f. Asbiörni. I. 182.
— de Gimsom. I. 236. 272.
— Glæsirofa. III. 340.
— Aulæ Magister R. Haraldi Haardraade. III. 165.
— Prestr. V. 81.
— Stagnal. IV. 379-80.
— Styrr. IV. 355.
Styrkarsson v. Eindridi.
Styrsson v. Alfr, Giardar.
Sulki R. Rogalandiæ. I. 94.
Sultan v. Nicolas.
Sumarlidason v. þorkell.
Sumarlidi Cognatus Regum Hebudensium. V. 172.
— Ketling f. Hrolfi. V. 176-77.
— f. Sigurdi Crassi Com. Orcadensis. II. 145-46. V. 169.
Sunnifa Sancta. IV. 95. 266. V. 32.
Sunnifoson v. Hallvardr.
Sunnolfr f. Hauki. V. 60.
Suri v. Páll.
Svadi v. Hallvardr.
Svangi v. Gunnar, Karl.
Svanhilldr f. Eysteini Comitis, ux. Haraldi Pulchricomi. I. 97.
Svardagi v. Sigurdr.
Svartameistari v. Rikardr.
Svarti, hinn svarti v. Bardr, Gissur, Gudraudr, Jon, Olafr, Ottar, Petr, Sveinungr, þiostar, þorbrandr, þorfinnr. þorsteinn, Ulfr.
Svasi, Finnus. I. 101-2.
Svegdir, Rex, stirpis Ynglingicæ, filius Fiölneri. I. 18. 19.
Sveinki f. Steinari. III. 200-1. 203-8. 353.
Sveinn f. Bergthori. III. 401.
— Bryggiofot. III. 201. 204. 260.
— f. Bryniolfi. III. 173.
— f. Canuti R. Daniæ & Alfifæ. II. 331. 383-85. 387. 389. 391. 393-94. 396-98. III. 4. 8. 11. 252.
— Comes f. Erici. II. 19. 29. 30. 35. 43-52. 54. 55. 57-59. 66. 92. 128. 179. 312-13. 357. 392.
— (Grathe) f. Erici R. Daniæ. III. 254.
— f. Erlendi. III. 353.
— Comes f. Godvini. II. 276. III. 143. 167.
— Comes f. Haconis. I. 208. 236. 238. 255. 348-49. II. 19. 20. 211. 215. III. 100
— f. Haraldi Flettir. III. 195-98. 200.
— Prior Coenobii Helgisetr. V. 89.
— satelles Regis Hræreki. II. 106-8.

Sveinn Munki. IV. 317-18.
— Næpa. IV. 364-65.
— f. Petri Byrdarsveinn. III. 97. 108.
— f. Rimhildæ. III. 284-86.
— f. Sigurdi. V. 84.
— f. Svenonis. III. 353.
— f. Svenonis Ulfidæ R. Daniæ. III. 403.
— Sveitarskitr. IV. 299.
— Tinguskegg, (Otta-Sveinn) R. Daniæ. I. 220. 229-31. 257. 297-300. 330-32. 334-35. 338-39. 348-49. II. 10. 86. 211. 225. III. 27. 412.
— f. Ulfi R. Daniæ. II. 225. 268. III. 27-29. 31. 35-37. 39-49. 73. 75-77. 82. 84. 85. 87. 90-91. 93-95. 100. 112-13. 118-19. 121-24. 126-31. 133. 135-37. 142. 147. 170. 176-77. 182-83. 255. 260. 436. 445.
Sveinsson v. Ingimarr, Jon, Ivar, Knutr.
Sveinungr svarti. V. 171. 173.
Sveitaskitr v. Sveinn.
Sverrir f. Sigurdi R. Norvegiæ. III. 377-420. IV. 1-334. 335-36. 339. 359. 368. 376-77. 379. 382-83. 385. 387. 391-93. 412. 417. 419. 421-22. 427. V. 1. 2. 4. 14. 18. 20-22. 31. 83. 89. 93. 94. 96. 137. 153. 234. 241. 243. 380.
— f. Haconis Junioris Regis Norvegiæ. V. 335. 341-42.
Svertingr Birkibeinus. IV. 357. 410. 412.
— f. Runolfi. I. 285. 303.
Svinagrimr. III. 340.
Svina-Petr. IV. 144. 151. 160. 170. 300.
Svina-Stephan. IV. 4.
Svipdagr. I. 30.
— blindi R. Tiundalandiæ. I. 46. 47. 49. 52.
Sviptir v. Ögmundr.
Svithun (Svetonius) Sanctus. IV. 344.
Sygnakinka v. Serkr.
Sylgia v. Jon.
Syr v. Sigurdr.
Systrungr v. Sölmundr.

T.

Tabardsson v. Jon.
Talgi v. Sigurdr.
Teitr f. Isleifi Episcopi. I. 4.
— f. Ketilbiörnonis. I. 285.
S. Thomas, Archiepiscopus Cantuariensis. V. 131.
Thomasmagr v. Stephan.
Tindr f. Hallkelli. I. 241.
Tiuguscegg v. Sveinn.
Tobbusynir (filii Tobbæ). V. 86.
Tönn v. Melbrigdi.
Tofason v. Eirikr, Gauti.
Tolason v. Sigurdr.
Toppr v. Eirikr.
Torf-Einar v. Einar.
Torfi f. Johannis. IV. 117.
Torfi v. Eindridi.
Torfoson v. Bersi.
Tosti Comes f. Godvini. II. 275. III. 143. 145-50. 156-61. 163-64. 170. IV. 392.
— de Ystis. IV. 117.
Toti v. Ötzorr.
Tott v. þorir.
Tovi f. Valgauti. II. 277-78.
Trapali v. Eysteinn.
Traull v. Arnbiörn, Hallbiörn.
Treskegg v. þorir.
Tretelgia v. Olafr.
Trin v. Jon.
Tryggvason v. Olafr.
Tryggvi f. Olavi R. Vestfoldiæ. I. 121. 124 126. 133. 135. 145. 165. 170. 177-78. 187-89. 193. 246. 256-57. 259.
— f. Olavi R. Tryggvidæ. II. 396-97.
Tumi Islandus. V. 82.
Tunni servus. I. 36-38.
Tviskafin v. Jon.
Tviskipting v. Jon.
Tyrkir, vir Germanicus. I. 307. 310-11.
Tyza v. Askell.

þ.

þambaskelfir v. Einar.
þangbrandr, sacerdos Germanicus. I. 4. 276. 285. 289-90.
þasramr v. þormodr.
þegiandi v. þorir.
þialfi Rex Hiberniæ. III. 213.
þingskaun v. þormodr.
þiodolfr hinn frodi de Hvino, hinn hvinverski, Poeta. I. 1-2. 17-19 21-23. 25-27. 29. 33 35. 38-39. 42-44. 47. 54. 56. 57. 59. 60. 62-64. 103 4. 114-15.
— Poeta. III. 4. 8. 25. 29. 34. 37-43. 45-47. 49. 53. 55. 59. 66. 69. 73. 75. 78. 88. 100. 119-22. 125-27. 139. 141-42. 162-63. 174.
— Pik. IV. 199.
þiodolfsson v. þorgrimr.
þiofakappi v. Erlendr.
þiofr v. þorsteinn.
þiofsson v. Arnfinnr.
þiori v. Jon.
þiostar svarti. IV. 77.
þiostolfr f. Alii. III. 298. 327. 329. 331-33. 336. 347. 350. 360.
þömb v. Josteinn.
þor, ex Asis. I. 10. 273-74.
þora filia Guttormi Grábard, concubina Haraldi Gillii R. N. III. 296. 318. 324-25.
— f. Haconis Adalsteini R. N. I. 160.
— f. Johannis conc. R. Olavi tranqvilli. III. 183.
— conc. R. Magni Nudipedis. III. 221. 286.
— Mostrstaung, conc. Haraldi Pulchricomi. I. 118.
— de Rimol. I. 249. 251-52.
— f. Saxii, conc. Magni Nudipedis. III. 261. 318.
— conc. R. Sigurdi f. Haraldi. III. 355.
— f. Scagii. I. 208-9.
— f. Scoptii, uxor Asolfi. III. 172. 214. IV. 392.
— f. Thorbergi, ux. R. Haraldi Imperiosi. II. 236. III. 90. 97. 104. 130. 152.
— f. Thorsteini Galgii, ux. Arnii. II. 169.
þoralfr de Dimon. II. 208. 226-30.
— f. Skolmi, hinn sterki. I. 157. 159.
þoralldi f. Augæ (Ogorsson). IV. 341. 348. 395. 398. V. 57.

Þoralldi Minister R. Haconis Haconidæ. V. 333.
— hviti. V. 336.
— Kiept. III. 340.
— Skinring. IV. 347. 398.
— Þrymr. IV. 151.
— villicus. II. 167-68.
Þorar legifer Jamtiæ. II. 248-49.
Þorarinn, nom. prop. ex nomine Thori ortum. I. 12.
— Loftunga, Poeta. II. 297. 299. 383. 391. 393.
— f. Nefiulfi. I. 286. II. 113-17. 190-92. 204-7.
— f. Skeggii, Poeta. III. 69.
— Stuttfelldr. III. 232 237. 271-72.
Þorarinsson v. Oddr, Þorvardr.
Þorbergr f. Arnii. II. 21. 169. 235-41. 315. 372. 387. 395-96. III. 18. 90. 97. 157. 172. IV. 392.
— navigator. V. 85.
— f. Pauli. IV. 179.
— Scafhögg. I. 293-94.
— f. Thoreri. V. 211.
— de Varneso. I. 143.
Þorbergsson v. Asbiörn, Erlendr, Gudbrandr, Jon, Ögmundr, Simun.
Þorbiarnardottir v. Gudridr.
Þorbiörg f. Asolfi, ux. 1) Erici Griffil. 2) Reidari. III. 173.
Þorbiörn Gialldkeri. III. 430.
— Gromr. V. 139.
— f. Gunnari. III. 415.
— Hornklofi, Poeta. I. 86. 92-93. 95. 97. 98.
— Hringr. V. 81. (Rigr) 106.
— de Limalandis. V. 40. 42.
— Skackaskald III. 354. 414. 433.
— Skeifr. IV. 367. 410.
— Slodi. V. 148.
Þorbrandr svarti. V. 7.
Þordarson v. Kolbeinn, Olafr, Snorri, Sturla.
Þordi Seggia. III. 400.
Þordr Austmadr. V. 105.
— f. Börki. II. 204.
— Brasi. IV. 341. (cf. 357, Þorir) 391. 404.
— Docka. IV. 319-20. 340. 348. 356. 360. 390. 398. 404.
— Drafli. V. 55. 86.
— f. Erici. V. 105.
— prestr. f. Erici Baggi. V. 104.
— f. Erlingi Skialgidæ. II. 238. (anne Þorir?)
— Faunn. V. 212.
— frater Finngeiri. IV. 158. 283. 354. 402.
— f. Folii. II. 110-11. 352. 366-67. III. 214. IV. 392.
— Freysgodi. I. 285.
— f. Friderici. V. 198.
— Gellir. I. 229.
— f. Gudmundi. V. 90.
— f. Guttormi. II. 210.
— classiarius R. Haraldi Imperiosi. III. 151.
— Hesthofdi f. Snorrii. I. 318.
— Hustreya. III. 371.
— Istromagi. II. 173-75.
— Kakali. V. 185. 198. 268-69. 282-83. 296. 298. 300. 304. 312-13. 316.
— pater Klypi Herseri. I. 259.
— f. Kolbeini. I. 232. 255. 295. 343. 348. II. 23.
— f. Kolbeini (Islandus). II. 204.
— hinn lagi f. Thorlaci. II. 227-28. 259.
Þordr Loki. IV. 267.
— legifer. V. 98.
— de Mardarlög. I. 302.
— f. Siareki, poeta. I. 157. 159. II. 272.
— Sigvalldaskald. II. 45.
— Skolli f Thordi, legifer. V. 90. 98.
— f. Scoptii. III. 214. 224.
— Skotakollr. II. 130.
— f. Sturlæ. V. 185.
— f. Ulfgesti. IV. 292.
— Vettir. IV. 381.
Þorfinnr blindi. IV. 292. 306.
— Eisli. I. 302.
— de Gyrvi. V. 233.
— Hausakliufr, Comes Orcadensis. I. 130. 134. 203. II. 144-45.
— illi. V. 55. 86.
— Kallsefni. I. 318-21. 324-26.
— Munnr, Poeta. II. 345. 367.
— f. Sigurdi crassi, Comes Orcadensis. II. 145-51. 153-61. 170. III 50. 51. 110. 153.
— f. Sigvaldi. V. 360.
— de Snaus. III. 459.
— svarti. III. 456.
— tubicen. IV. 355. 359. 405.
Þorfinnsson v. Helgi.
Þorgautr Skardi. II. 62-64. 73.
Þorgeir Afradskoll. I. 3.
— Biskopsmadr. V. 57. 81. 90. 129. 152. 161.
— Capellanus. III. 454.
— Fleck Colonus de Sula. II. 338-39. III. 16. 17.
— f. Havardi. II. 204.
— de Kviststadis. II. 364. 367. III 19.
— f. Snorrii. I. 326.
— f. Steini, medicus. III. 347.
— Archidiaconus Uplandensis. V. 90.
— Sanctus Vermiæ. V. 119.
— in Vikia. I. 257-58. 292. 328.
— villicus regius. II. 234.
Þorgeirsson v. Ari.
Þorgerdr, uxor Heriulfi. I. 304.
Þorgils f. Arii II. 116.
— Fudendr, Fudhundr. IV. 349. 365. 409.
— f. Gelleri. I. 3.
— Gloppa. V. 373.
— f. Haraldi Pulchricomi. I 97. 112-13.
— f. Hialmii. II. 350. 379-83. 388.
— f. Oddi. III. 320.
— Skardi. V. 298. 300. 304. 313. 337. 386.
— Slydra. V. 190. 257.
— f. Snorrii. III. 81.
— Sokr. IV. 355.
— Sprakaleggr. II 225. III. 170.
— Episcopus Stavangrensis V. 362. 378-79.
— Præfectus (syslumadr) R. Sverreri. IV. 131-32.
— syslumadr. IV. 229.
— f. Thorolfi Lusaskegg. I. 188. 192-93.
— Þufuskitr. IV. 224. V. 183.
Þorgilsson v. Ivar.
Þorgnyr legifer Uplandiæ. II. 98. 101.
— f. Thorgnyri, legifer Uplandiæ. II. 98.
— f. Thorgnyri. II 98. 101-2. 104-5. 121.
Þorgrimr Colonus Heidmarkiæ. IV. 39.
— Hrossaprestr. IV. 196.
— Klofa, f. Thoreri Skinnfeld. III. 173.

Þorgrimr de Lianeso. IV. 341. 351. 353-54. 383. 391. 397. 400-2.
— Skinnhufa. III. 229.
— f. Thiodolfi de Hvino. I. 302.
Þorgunn f. Vesetii, uxor Akii. I. 230.
Þorir, nom. prop. ex Thori nomine ortum. I. 12.
— f. Alfhildæ ex R. Olavo sancto. III. 85. 87.
— f. Amundi. V. 53.
— Brasi IV. 357. (cf. Þordr).
— de Boru. V. 210-11.
— Darri. IV. 229.
— f. Erlingi Skialgidæ. II. 21.
— Faxi. I. 136.
— Flik. V. 86.
— f. Gudbrandi. II. 40.
— Haklangr. I. 94.
— Episcopus Hamrensis. IV. 218. 220. 223.
— Helsingr, Eponymus Helsingiæ. I. 137.
— Helsingr. II. 232.
— Helsingr, Dux Væringorum. III. 406.
— toparcha Helsingiæ. V. 226.
— Hiort. I. 236. 264. 281-82.
— f. Hroalldi, Herserus. I. 101. 110.
— Hund de Biarkoa. II. 164. 182. 187. 195. 202-3. 218-24. 242-43. 245. 284. 289. 295. 325. 330. 359-64. 368-73. 380-81. III. 15.
— Hvinantordi. III. 335.
— f. Ingiridæ. III. 301.
— Klacki. I. 246-49.
— Knappr f. Eindridi. IV. 79. 273.
— Knappr. V. 228.
— Krakr. IV. 229.
— langi. II. 69. III. 12.
— Miobeinn. V. 236.
— Archiepiscopus Nidrosiensis (A. 1205-14). IV. 340. 376. 406. 410. 424-26. V. 11. 12.
— Archiepiscopus Nidrosiensis (A. 1227-30). V. 165-66. 169-70.
— Norvegus. I. 311-12. 315.
— f. Ölveri de Eggia. II. 289-92. 313. 319. 359.
— rusticus. II. 251.
— Selr. II. 181. 184-90. 194.
— Skegg de Husabæ. I. 144.
— Skinnfelldr. III. 173.
— Spola. IV. 68.
— de Steig. III. 79. 81. 176. 191-92. 195-99. 201. 250.
— Tott. V. 312.
— Treskegg. I. 105.
— Þegiandi, Comes, f. Rögnvaldi. I. 100. 107-8. 118. III. 169.
— legifer Uplandiæ. V. 99.
— Vot. IV. 416.
Þorisfostri v. Hakon.
Þorisson v. Sigurdr.
Þorkell. III. 329.
— de Apavatn. II. 45.
— Digri. IV. 346. 397.
— Dreki. IV. 344.
— Dydrill f. Erici Biodaskalli. I. 257. 302. 336.
— f. Eyolfi. II. 204. 207. 210.
— fostri, f. Amundi. II. 147-48. 150-52. 156-59. 161. 164.
— fostri, f. Sumarlidii. III. 319. 322.
— f. Geiri. III. 35.
Þorkell Geysa. III. 88. 89.
— hinn hafi, f. Strutharaldi. I. 230-31. II. 9. 45 320.
— Hamarsskald, Poeta. III. 195.
— Leira. I. 232. 236. 239-40. 242.
— Nefia f. Lodini. I. 257. 302. 345.
— f. Niali. V. 173.
— Episc. Osloensis. V. 274.
— f. Skallii, Poeta. III. 168.
— svarti. V. 176-78.
— f. Thormodi. V. 171.
Þorkelsson v. Gellir.
Þorlakr Drafli. IV. 292.
— Færöensis. II. 227.
— f. Runolfi, Episc. Scalholtensis. I. 326.
— Sanctus, Episcopus Scalholtensis. IV. 219.
— f. Ulfgesti. IV. 201. 246.
Þorlaksson v. Sigurdr.
Þorlaugr Bosi. V. 294. 314-15. 324. 331. 333. 353. 371-72.
Þorleifr Bosi. V. 247.
— Breidskegg f. Eysteini R. Norv. IV. 202-3.
— Brudr. V. 60.
— f. Bryniolfi. III. 350.
— de Gardis. V. 185. 198. 201. 283.
— Abbas Holmensis. V. 359.
— Magister. V. 90.
— Skalpr. IV. 339. 388.
— Skiappa. III. 339.
— hinn spaki. I. 71. 72. 102.
— hinn spaki (prioris nepos ex filia, cf. Schöningii Hist. Norv. III. p. 130. 483.) I. 135. 177. 209-10. 259.
— Styria. IV. 245.
Þorleikr f. Bollii. II. 204.
— f. Brandi. I. 286.
— fagri, Poeta. III. 91-93. 95.
Þorleiksson v. Bolli.
Þorliotr Skaufoskalli. III. 379.
Þorliotsson v. Kolbeinn.
Þormodr f. Eindridi. III. 140.
— Fylbein. IV. 379.
— Kolbrunarskald. II. 204. 343. 345-48. 374-78.
— Sacerdos. I. 303.
— Þasramr. IV. 379.
— Þingskaun. V. 171.
— f. Thorkelli. V. 171. 174.
Þormodsson v. Arni, Brusi, Þorkell.
Þoroddr Godi. I. 229.
— f. Snorrii. II. 210. 231. 234. 247-53.
Þoroddsson v. Skapti.
Þorolfr Dryllr. III. 430.
— Lusaskegg. I. 187-88. 192-93.
— Norvegus, in prælio Svoldrensi. I. 302.
— Rympill. IV. 77. 83. 142. 145. 180. 182.
— Skialgr. I. 259.
Þorsteinn f. Asmundi. V. 90.
— de Audsholto. III. 345.
— Batr. V. 373.
— Colonus Norvegus. I. 189-90.
— f. Erici rufi. I. 304. 315-17.
— frodi. II. 143.
— Galgi. II. 169.
— Gemsir. IV. 364.
— f. Gullii. V. 359.
— f. Halli. II. 207. 210.

Þorsteinn Heimnez. IV. 368. V. 151. 244-45. 251-52. 255.
— hviti. I. 302.
— Knarrarsmidr. II. 361-62. 369.
— Kugadr. IV. 191. 238-39. 369-72. V. 227. 256.
— Midlangr. I. 239.
— Navigator. V. 85.
— raudi f. Olavi albi. I. 99. II. 145.
— f. Sigurdi de Austrætt. III. 318.
— Skalldmold f. Ingibiargæ. III. 173.
— Slefa. V. 5.
— svartr. I. 315-18.
— Þiotr. IV. 348. 398.
— Uxafotr. I. 301.
Þorsteinsson v. Ivar, Skuli.
Þorunn filia Biörnonis. I. 326.
Þoruson v. Olafr.
Þorvalldr f. Erici rufi. I. 304-5. 312-15.
— in Gardis. I. 304-5. 323.
— f. Gissuri. V. 61.
— Veili. I. 276.
Þorvaldsson v. Einar, Gissur.
Þorvardr f. Thorarini. V. 337. 351. 386.
Þorvardsson v. Biörn.
Þorvidr legifer Gothorum. III. 138.
— stami. II. 138. 140.
Þrænski v. Eirikr.
Þrandr Colonus. IV. 349-50. 399.
— sacerdos Folkbergensis. V. 4.
— Gialldkeri. III. 346-47.
— de Göta. II. 208. 227. 230. 256-60.
— Haka de Eggia. I. 144.
— hviti. II. 71. 247.
— Lyrta. IV. 78.
— rami. I. 301.
— Skagi. III. 325.
— skialgi. I. 302.
— de Vita. IV. 72.
Þrymr v. Þoraldi.
Þufuskitr v. Þorgils.
Þuridr filia Snorrii. I. 4.
Þvari v. Guttorm.
Þyri Danmarkarbot, f. Klakharaldi. I. 70.
— (Þyrni) f. Klakharaldi R. Jutiæ. I. 70.
— f. Haraldi Blaatand, uxor Burisleifi R. & Olavi Tryggvini. I. 230. 298-300. 326. 328.

U.

Ubbi f. Akji Coloni. I. 90.
Ulfaldi v. Bryniulfr.
Ulfgestsson v. Þordr, Þorlakr.
Ulfhedinn f. Söxolfi. III. 336.
Ulfhilldr filia Haconis, uxor Nicolai R. Daniæ, dein Ingii R. Sveciæ & Sverkeri R. Sveciæ. III. 171.
— f. Olavi R. Norvegiæ uxor Ottonis Ducis Saxoniæ. 314-15. 334. III. 31-32.
— f. Pauli, uxor Bardi Guttormidæ. III. 173.
Ulfkell Snillingr. II. 13. 23. 24.
Ulfnadsson v. Gudini.
Ulfr Fari. V. 208.
— Fasi, Comes. V. 286. 289. 301.
Ulfr Flys f. Petri Byrdarsvein. III. 97. IV. 91. 92. 97. 143. 180.
— Hani. IV. 343. 395.
— f. Hranii. III. 226. 229.
— Kneri f. Erici. IV. 79.
— de Laufneso. IV. 81. 91. 97. 136-37. 142-43. 145. 160. 180-81. 188.
— f. Ospaki. III. 63. 96. 97. 123. 149.
— raudr, hinn raudi. I. 301. 337.
— Comes, f. Rögnvaldi. II. 133.
— f. Scoglartostii. I. 327. II. 128.
— Skygnir. V. 131.
— svarti. IV. 201. 426.
— Comes f. Thorgilsi Sprakalegg. II. 225. 266-68. 271. 275-76. III. 27. 28. 147.
Ulfsson v. Rögnvalldr.
Ullserkr v. Egill.
Ullstrengr v. Sigurdr.
Unas Kambari. IV. 3-5.
Ungi v. Aslakr, Eindridi, Gudbrandr, Hanefr, Haraldr, Ivar, Kolbeinn, Veseti.
Unniburr Dux Vendorum. III. 309. 313.
Urarhorn v. Eyvindr.
Urgubriotr, comes Danus. I. 257.
Urka v. Rögnvalldr.
Utvik v. Ivar.
Uþyrmir frater Thrandi. I. 301.
Uxafotr v. þorsteinn.
Uxi v. Simun.

V.

Vagadrumb v. Jon.
Vagapungr v. Ögmundr.
Vagaskalm v. Páll.
Vagn f. Akii. I. 230. 232. 236. 238-42.
Vakr f. Raumi. I. 301.
Valader R. Poloniæ. III. 170.
Valgardr de Voll. III. 172. 174.
Valgautr. II. 278.
Valgautsson v. Tovi.
Valgerdr filia Eyolfi. III. 140.
Valgerdarson v. Eyolfr.
Vali v. Gudlaugr.
Valldimar f. Birgeri, Rex Sveciæ. V. 297. 321-22. 344. 352. 389-91.
— f. Caroli, R. Sveciæ. III. 170.
— I. Rex Daniæ. III. 170. 255. 296. 411-12. 437. 441-45. IV. 86. 90. 140.
— II. Rex Daniæ. III. 170. IV. 333. 340. 389-90. V. 1. 88. 155. 165. 256. 265. 281. 286.
— R. Holmgardiæ s. Gardarikiæ. I. 192. 194. 212. 246.
— f. Jarisleifi R. Gardarikiæ & Ingigerdæ. II. 133. III. 170. 255. 411.
Valþiofr Comes f. Godvini. II. 276. III. 143.
— Comes Huntingdonensis. III. 154-55. 167-68.
Vana uxor Svegderi. I. 18.
Vandradr, nomen sub quo latuit Sveno Estrithida R. Daniæ. III. 127-29.
Vandrædaskald v. Hallfredr.
Vanlandi f. Svegderi Regis. I. 18-20.
Varinn Rex. I. 269.

Várskinn v. Páll.
Vatnormr f. Dagi. III. 332. 336.
Ve frater Odini. I. 7. 8.
Vegardr Veradalr. V. 21. 47. 51. 55-57. 60. 74. 210.
Veili v. þorvaldr.
Vemundr R. Provinciæ Fiordensis. I. 86. 87.
— Völubriotr. I. 183.
Veradalr v. Vegardr.
Veseti de Borgundarholm. I. 231.
— de Helli. V. 214.
— litli. V. 203. 208. 214. 226. 252. 257.
— ungi. V. 190. 252.
Veseti, Vesetason v. Haraldr.
Vetrlidi, Poeta. I. 276.
Vettir v. þordr.
Vidfadmi v. Ivar.
Vidkunnr de Biarkoa f. Jonæ. III. 15. 197. 226. 229-30. 263. 339.
— f. Erlingi. IV. 131-33.
Vigaglumsson v. Vigfus.
Vigfus f. Vigaglumi. I. 238.
Viggiarskalli v. Lodinn.
Vigleikr f. Arnii. II. 308-9.
— de Digrina. IV. 24.
— Prestason. V. 362.
— Profastsson. V. 299.
— Stallari. V. 391.
Vikar de Tiundalandia frater Arnlioti Gellinæ. I. 301.
— f. Magni Erlingidæ R. Varbelgorum. IV. 200-1.
Vikingakari. I. 285. II. 78.
Vikr v. Erlingr.
Vilbiörg f. Gissuri albi, uxor Hialltii. I. 285. II. 78.
Vilhialmr Bastard (Conqvæstor) R. Angliæ. I. 101. III. 143. 166-69. 232. 436.
— Capellanus Regis Haconis. V. 241. (forsan idem ac Wilhelmus Magister).
— Cardinalis (de Sabina). V. 270-85.
— f. Gudrunæ de Saltneso. III. 456. IV. 52.
Vilhialmr Langaspiot Dux Normanniæ. I. 110. II. 19. III. 169.
— legatus Imp. Friderici IIdi. V. 196.
— Magister. V. 221.
— Episcopus Orcadensis. III. 353.
— raudi (rufus) R. Angliæ. III. 169.
— Comes Rothomagensis f. Richardi. II. 19.
— f. Rogeri, Rex Siciliæ. III. 239-40.
— Skinnari. III. 340.
— R. Scotiæ. V. 267.
— de Torgis. V. 236. 247. 254. 256.
Vilir frater Odini. I. 7. 8.
Vilmundr Fillt. V. 189. 191.
Visavalldr R. Garderikiæ. I. 244.
— f. Jarisleifi Regis Gardarikiæ. II. 133.
Visburr Rex, f. Vanlandi. I. 19-21. 26.
Völubriotr v. Vemundr.
Vöttr, Comes danicus. I. 39. 40.

Y.

Ylfingar. I. 50.
Ynglingar, progenies Yngvifreyii. I. 4. 21. 24. 32.
Yngvarr f. Eysteini R. Sveciæ. I. 44. 45.
— R. Fiadryndiæ. I. 46. 48.
Yngvi s. Ynguni, cognomen omnium ex stirpe Ynglingica I. 24.
Yngvi Rex, f. Alfreki. I. 28-32.
Yngvifreyr. I. 2. 16. 236.
Yrsa, regina Sveciæ. I. 40. 41.

Z.

Zoe hin rika, Imperatrix Græca. III. 56. 68. 71.

INDEX GEOGRAPHICUS.

A.

Adalsysla (in Esthonia; cf. *Hallenberg* Anmærkninger til Lagerbrings Swea Rikes Hist. T. I. p. 207). I. 44. 296. not. (x).
Ædey, nunc Edöe, insula Nordmæriæ. IV. 59. 357.
Ægisfiörd. (in ins. Hindö) IV. 132.
Æsiones. V. 238.
Æsioneseyar (hod. Hesnesöe, cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 236) IV. 348. 399.
Æsir (gens Asarum) I. 7-10. 12-13. II. 165.
Africa III. 59. 60. 239.
Agdanes. I. 116. 249. II. 238-39. 241. III. 150. 248. 266. 439-40. IV. 27. 28. 133. 185. 246. 347. 352. 357. 398. 400. V. 80. 381.
Agdir. I. 61. 65. 94. 107. 145-46. 203. 223. 259. 267. 348. II. 57. 70. 72. 179. 225. 272. 295. 307. 332. III. 25. IV. 77. 120. 140. 179. 190. 201. 312. 376. 416. V. 75. 145. 219. 323. cfr. Austr. Agdir, Vest-Agdir.
Agnafit (in Svecia). I. 26. II. 5.
Akr (villa Osloæ vicina cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 466). V. 288-90. V. 148-50. 152.
Akr (idem ac Akrsborg). V. 38.
Akrsborg (in Palæstina). III. 240. 242. 267. cf. Præf. p. XXII.
Akurshagi (prope Osloam). IV. 293. 295. 298. 303. V. 71.
Al in Guldália. V. 7.
Alaborg. III. 337. 349. 450. IV. 339. 345. 388. 397.
Aldeigoborg. I. 296. (v). II. 132-33. 399. III. I. 72.
Aldinhagi (hortus). IV. 325.
Alfheimar. I. 61. 68.
Alftafiord (in Islandia). I. 276.
Alimannia (Imperium Germaniæ). V. 388.
Alkassi (civitas Hispaniæ vel Africæ). III. 235. cf. Præf. p. XXI.
Allraheilagra Kirkia (Bergis). IV. 88.
Alptar (in Helsingia, nunc Alfta-Sockn). IV. 44.
Alrekstada vagr. IV. 261-62
Alrekstadir (prope Bergas) I. 118. 160. 182. IV. 87. 139. 261-62. V. 146.
Alteyrarsund. V. 83. (anne idem ac Atleyarsund?)
Anglæysa, prædium in territorio Oslensi (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 758). V. 129.
Angr. IV. 292. V. 194.
Angrgerd. IV. 351.
Apaldrssætr. (prædium in paroecia Tanum, Bahusiæ; *Oedman* Chorogr. Bahus. p. 335). V. 76.
Apardion (Aberdeen in Scotia). III. 357.
Apavatn (in Islandia). II. 45.
Apulia III. 239. cf. Pul.
Aranes (in Hallandia, forte Aarstad). V. 318.
Ardal (in Sognia) IV. 326.
Areyiar (haud procul a Tunsbergis, cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 739.) V. 75. 149.
Arnarfiord (nunc Arnefiord) IV. 358. 360.
Arnarnes (in Norvegia, ubi comitia) III. 258.
Arneyiar (nunc Arenöe in Salptia?) V. 212.
Aros (in Svecia) II. 139. 330.
Arosbrekka. II. 310. (cf. ibid. Ann. d.)
Arragun (Arragonia) V. 331. 335.
Asaheimr (regio ad orientem Tanais). I. 6.
Asaland (idem ac Asaheimr). I. 6.
Asaskogr. V. 123.
Asgardr (caput Regionis Asaland). I. 6. 9. hin forna I. 14.
Asia I. 5. 6.
Ask (prædium in insula prope Bergas) III. 299; forte idem V. 196.
Askeyarsund. IV. 315.
Asmundarvogr, in insula Rögnvaldsey inter Orcades I. 248. II. 149. V. 376.
Astisholmar (in sinu Folden?) IV. 371.
Atley (ad provinciam Fialensem). I. 88.
Atleyarsund. IV. 134.
Attundaland (in Svecia). I. 49. 52. II. 98.
Audsholit (villa meridion. Islandiæ). III. 35.
Augusund (prope Ins. Ordost) IV. 345. 9.
Augvaldsnes (Avaldsnes) in ins. Körmt. IV. 346. V. 382.
Aumd. IV. 292. cf. Ömd.
Aumord (prædium Daliæ majoris in Norvegia hod. Aamod in Österdalia). III. 262.
Aungr (villa) á Nesi (Bynæs). II. 42.
Aungul (territorium Halogiæ) III. 454. IV. 132.
Aungulsey (Angleseya). III. 212.
Aungulseyarsund (fretum inter Angliam & Monam). III. 113. 211.
Aur (insula haud procul a Portyria hod. Aröe) IV. 366. V. 238-39.
Aurlandsfiordr (in Sognia, nunc Urlandsfiord). IV. 269.
Austragdir. II. 70.
Austrarfiordr (in Hordalandia meridionali? in Mappa ad T. II. Ostrarfiord) II. 196. cf. Ostrarfiord.
Austfiordr (in Islandia). I. 276. 321.
Austfirdingar (incolæ territorii Austfiord). V. 351.
Austmenn o: Norvegi. II. 259. III. 320-21.
Austratt (prædium Norv. sept.) I. 275. III. 103-4. 318. V. 89. 199. 202. 256.
Austrey (in Færöis). II. 227. 256.
Austreyingar. IV. 87.
Austrlönd (regiones orientales sc. ad mare balthicum). II. 104.
Austrriki (regiones orientales, idem ac Austrveg). I. 54.
Austrveg. I. 39. 43. 44. 100. 110. 115. 147. 181. 242-43. 296. II. 58. 70. 72-73. 105. IV. 199.
Austrvegsmenn. I. 44. III. 108.
Auvik, districtus Værmelandiæ. V. 118. (recttus Avik).
Auxnadalsheidi (in Islandia). V. 339.

B.

Backi (prope Nidrosiam). IV. 121. 277. V. 13. 80. 259-60. 340. 387.
Balagard (Belgardum Provincia Pomeraniæ). II. 8.

Bardafiördr (in Hallandia). V. 44. 317.
Bardasundr(prope Jarlsöam in Norvegia occidentali) IV.374.415.
Bardholm. (apud Rogalandiam?) IV. 379.
Barsalon (Barzellona) V. 331.
Barvik (in Svecia, cfr. *Brochmanni* Östgothland II. p. 363). II. 273.
Batalldr (prædium Hadalandiæ) III. 325. 337.
Befia, amnis (Bahusiæ) IV. 243. V. 154.
Beiara (Bavaria). III. 247.
Berg (prædium prope Nidrosiam, in paroecia Strindensi) IV. 269.
Berg (prædium Raumarikiæ) V. 112. 135, cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 468.
Bianaborg (s. Kiarnaborg, i. e. Carnborg inter Hebudes, cf. *Johnstone* Hacos expedition against Scotland. Annot. ad p. 8) V. 291.
Biargheimsherad IV. 348. 398. (Biergherred).
Biarkarey (legendum Kiararey inter Hebudes). V. 374 cf. Kiarbarey.
Biarkey II. 164. 182. 202-3. 224. 242-43. III. 15. 197. 263. 339. IV. 131-32. V. 211. 377.
Biarkeyingr (incola Biaköæ) II. 223.
Biarkreyiarsund (cf. Biarkarey) V. 292.
Biarmaland. I. 110. 182. II. 218-19. 224. 242. 245. III. 194. V. 84. 85. 104.
Biarmar (incolæ Biarmiæ). II. 220-21. V. 84. 381.
Biarnau rect. Biarnaura. (hod. Biörnör). I. 264.
Biarney (hodie Biörnöe in paroecia Borgund, Nomarchia Söndmör). II. 309.
Biörgyn (urbs Bergensis) III. 172. 180. 213. 291. 301-2. 304-6. 308-9. 322-23. 341-42. 367-68. 372. 375. 381. 393-94. 404. 412. 414-417. 421. 430-31. 434. 439. 441. 450. 452. 457- IV. 33-35. 48. 58. 72. 76. 85-86. 90. 102-3. 108. 111. 113. 118. 126. 127. 129-31. 133-34. 139-41. 144. 150-51. 154-55. 160. 168-69. 171. 176. 180-81. 186-89. 194. 204. 206. 209-11. 218-19. 228-30. 242. 244. 246. 250-51. 254-56. 265-66. 268. 285. 290. 307. 315. 328-29. 335-38. 340-44. 347. 350. 352. 357. 359. 361. 362. 364. 367-69. 372-74. 376. 378. 382. 384-86. 390. 393-96. 398-400. 406-7. 409-11. 413-15. 421. 426. V. 1. 9. 14. 15. 17. 21. 24-27. 31. 35. 39. 44-47. 50. 57. 59. 61. 63. 64. 73. 77. 80-83. 88-90. 100. 103. 108. 112. 126. 130-31. 134. 142-44. 146. 151. 153. 164. 166. 168. 171. 174. 177-81. 183. 186. 192-93. 197-202. 216-17. 219 22- 225. 234-35. 241. 246. 257. 264-66. 268-71. 274. 276. 282. 286-88. 291. 296. 299. 303-5. 320. 323. 330. 334-35. 338-39. 341. 345-46. 352-57. 379. 382. 384. 386-88. 391.
Birkiströnd, prædium in insula Frædey (juxta Nostrum in Sunnmæria, sed potius in Nordmæria vid. *Schöningii* Hist. Norv. II. 371. III. p. 477). I. 148.
Blackastadir, prædium (cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 334-36). V. 53. 60. 154.
Blåland hit mikla. I. 5. (cf. Not. i) III. 267.
Bleikingi (Blekingia) V. 337.
Blöckomannaland (Vallachia) III. 404.
Bokn (hodie Bokken insula Rogalandiæ) II. 302. 304. 308. 397. (d). IV. 374.
Bolgaraland (Bulgaria). III. 247.
Borar in Lessiis (forte Bæar scil. prædium Nörsteboe in Lessiis) juxta Itinerarium *G. Schöningii* Mss). II. 170.
Borg ad cataractam Sarpicam (Sarpsborg). II. 70. 89. 123. 128-30. 180. 283. 300. III. 172. 261-62. 301. 438. IV. 16. 208. 315. 346. 385. 388. 390. 396. 398. V. 2. 236. 353. 389-91.
Borgarfiordr (in Islandia) V. 185. 283. 350.
Borgarskard (inter Bergas & Ostrarfiord) IV. 361. 406.
Borgarsysla. IV. 385. V. 3-4. 6. 86. 121. 190-92. 257.
Borgarþing (comitia Sarpsburgensia). III. 317. IV. 396. V. 37. 192.
Borgfirdingar (in Islandia). V. 352-
Borgund (in Norvegia). II. 308-9. IV. 270-351. V. 215.
Borgundarholm. I. 213. 230-31.
Born, Borri (prædium?) V. 210.
Borro (â) (in Vestfoldia, hod. Borre, cf. *Kraftii* II. p. 754). I. 59. 60.
Bot (insula Bute inter Hebudes). V. 362. 364-66. 374.
Brabant (Brabantia) V. 49.
Branndaby (Brandabygd, Brandabu, in Hadelandia?) V. 139.
Bratsâs (collis prope Konghellam). III. 309.
Brattahlid (in Grönlandia). I. 303-4. 307. 312. 318.
Brattzberg. III. 372.
Breida, Breiþin,(nunc Breiden) in Guldbrandsdalia. II.172.V.383.
Breidablik I. 10.
Breidabolstad (in Islandia orientali) V. 62.
Breidafiördr (in Islandia). I. 229. II. 116.
— (in Scotia?) V. 361.
Breideyiarsund (in Hetlandia). V. 360.
Breiþin vid. Breida.
Brenneyiar (Brunneyer, Brimeyar, prope Halogiam). V. 211.
Bretland. I. 110. 113. 128-29. 222. III. 143. 211-12.
Brimar (Brema in Germania) I. 325.
Brimstein. IV. 345.
Bröttueyri (prope Nidrosiam) IV. 59. 114. 127. 276-77.
Brunsvik (in Germania). III. 31-32. V. 353.
Bulgaria vid. Vulgaria, Bolgaraland.
Byrde (forsan insula Biorey in Norvegia septentrionali vid. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 126). I. 207. 280. III. 340.
Byrgs (Burgos Hispaniæ) V. 331.
Bæ (prope Karmsund). IV. 379.
— in Borgarfiord Islandiæ. V. 185.

D.

Dal mikli. III. 262.
Dal mikla (prædium) IV. 313.
Dalir (Valles s: Guldbrandsdalia). I. 66. II. 47. 90. 92. 95. 171-73. 178. 198. 210. V. 221. 257.
Dalskog. IV. 122.
Danakleif (ascensus in montem prope Tunsbergam *Kraftii* Descr. Norv. II. p 590). V. 127. 382.
Danariki (Daniæ regnum) III. 147. V. 319.
Danavelldi (Dania) I. 54. 70. 195. 197. 229. 300. II. 211. 266-67. 293. 296. III. 23-26. 28. 31. 47. 51. 52. 75. 85-87. 90. IV. 200. V. 297. 304-5. 328.
Danavirki. I. 216-17.
Danir (Dani) I. 37-39. 44. 99. 127. 131-33. 148. 151. 155. 198. 217. 228. 296. 338-39. II 10-11. 14. 25. 37. 67. 71. 109. 135. 160. 263. 266-67 279. 383. III. 26. 28. 34. 35. 46. 48. 74. 86. 87. 88. 90. 92. 94-95. 117-18. 121. 123. 125-27. 133. 135. 148. 176-77. 186. 252. 269. 319. 332. 436-38. 441-43. 450. IV. 216. 224. V. 281-82. 298. 304-5. 307. 309-11. 316-18. 320-21. 325. 328-29. 338. 342. 344-45.

Danmörk (Dania). I. 2. 3. 24. 33. 34. 37. 39. 41. 77. 78. 110. 115. 133-34. 145. 147-48. 152. 155. 181. 183-84. 198-99. 210. 228-30. 234. 242. 297-99. 327. 329. 331-32. II. 3-4. 9. 36. 67. 71. 85. 144. 211. 214. 216-17. 225. 261-62. 264. 266. 269. 273. 275. 284. 293. 295. 297. 299. 300. 320. 330-32. 383-84. III. 7-8. 24. 26-31. 36. 43. 44. 46 47. 49. 50-52. 68. 74-76. 78. 82. 84. 85. 87-90. 112. 115-19. 131. 134. 136-37. 147-49. 169-70. 183. 186. 200. 208. 255. 296. 300-1. 316. 319. 331. 333-34. 336-37. 342. 345. 349. 411-12. 433. 436. 438. 441-43. 445-46. 449. IV. 12. 86. 90-91. 93. 140. 147. 200. 206. 208. 215-16. 219. 222-24. 229. 288-89. 336-37. 339. 340. 345. 384-85. 388-89. 396. 417. V. 1. 8. 35. 88. 140. 164-65. 167. 187. 225. 256. 265. 281-82. 286. 297. 302. 305. 307. 310. 314-15. 323. 325-26. 328. 334-35. 337. 342-43. 345. 52-54. 389-90.

Danskr (Danus). II. 356. 385. 394. III. 195. 439. 441. 445. V. 349.

Depil (prope Nidrosiam) IV. 128. 275.

Digrin (in territorio Selboensi V. 24.

Digriskytningr (Oslois). V. 166.

Digurumli promontorium (prope Nidrosiam). IV. 50. 51. 85. 114.

Dimon (in Færöis). II. 208. 226-27.

Dofrafiall. I. 79. 93. II. 170. III. 105. 192. 194. 266. IV. 28. 361. 406. V. 334.

Drafn (Drammen, sinus Drammensis). III. 300. 398. V. 78. 85. 133.

Dragseidi in promontorio Stad. I. 263.

Dragsmörk (in Bahusia) V. 382.

Drepstock (in Islandia) I. 304.

Drifeyar (prope Atleyarsundum) IV. 135.

Dyflin (Dublinum). I. 113. 225. 246-47. II. 161. III. 113. 226-27.

Dyflinarskiri. III. 226.

Dyngia (in provincia Viken) V. 288.

Dyniarnes V. 178.

Dynraust (a meridie Hialtlandiæ) V. 288.

Dyrnes (nunc Durnish in Scotia) V. 359. 375.

Dyrsâ (amnis Jutiæ septentrionalis). III. 443.

E.

Edni (in Hardangria?) III. 372.

Efia (villa in Norvegia) IV. 117.

Eckialsbakki (montes Ochellenses in Scotia; cfr. *Schöningii* H. Norv. II. p. 161.) I. 99.

Egdafylki (provincia Agdensis) V. 83.

Egdir (Agdenses) II. 298.

Eggia (prædium ad sinum Steinkerensem) I. 144. II. 165. 167. 169. 241. 289. 319. 386. 396. III. 18-19. IV. 245.

Eid (isthmus Sunnmæriæ, cfr. *Schöningii* H. Norv. II. p. 75). I. 87. 234. ?V. 387.

— in Raumarikia (hod. Eidsvoll; cfr. *Kraft* Descr. Norv. I. p. 469). II. 93. V. 134. 136.

Eidar, prædium Værmelandiæ V. 115.

Eidi (in Vingulmarkia?) I. 68.

Eidre (fl. Hallandiæ, nunc Ætbra) V. 318.

Eidzvagr (prope Bergas) V. 357.

Eidzvöll. V. 134.136-38. 156. 161. 191. 226. 257.

Eikabergsskogr (prope Osloam) V. 111. 241.

Eikundasund (nunc Egersund) II. 226. 295. 298. 301. 349-50. IV. 365. 375. 409. 416. V. 63. 143.

Einbui (villa in Lessjis) II. 312.

Eiriksfiordr (in Grönlandia). I. 314-18. 321. 324.

Eistir (Esthones) I. 44. 192.

Eistland (Esthonia) I. 44. 45. 110-13. 192. 256. II. 104. IV. 199.

Ekreyar (Eykreyar) extra Hisingam II. 72. 135. V. 306. 308-9. 314-15. 319. 327-28. 382.

Elfarbacki V. 37. 43.

Elfarsysla o: præfectura Gothalbina V. 58. 86. 294.

Elfr, amnis qvi ab aqvilone in Vænerum labitur; (Vermadictus; cfr. *Schöningii* Hist. Norv. I. p. 159. 356.). I. 55.

— nunc Gothalbis. I. 110. 112. 113. 264. II. 69. 74. 180. 225. 262. III. 8. 27. 90-92. 119. 121. 135. 137. 184. 200-3. 216. 220. 335. 382. 430. IV. 42. 55. 208. 241. 348-49. 385. 398-99. V. 57. 73. 141. 160-61. 190. 293-94. 300. 304. 306. 310. 319. 334. 339. 343. 356. 388.

Elfr, Glommen dictus. V. 112-13. 149. 156-57.

Elgiarnes (Ildjernet prope Osboam, juxta *Falsenii* hist. Norv. III. p. 390) V. 135.

Ellda (prædium, nunc Ella, in Nummedalia; *Schöningii* Itin. Ms.) III. 393.

Elldeyiarsund IV. 372. 374-75. 415.

Ellidarvik (in Orcadibus) V. 361.

Ellipallta (Hellespontus, rectius BosphorusThracicus) III. 71(n).

Elvinaregg (Elvinareing) V. 132.

Enea (alias Europa) I. 5.

Engilsnes (Caput Maleæ in Morea, hodie Cap S. Angelo). III. 243. cfr. *Werlauff* Symbolæ ad Geogr. M Ævi. p. 50.

England (Anglia) I. 3. 119. 120. 125. 127-29. 131. 138. 169. 221-22. 224. 226. 231. 257. 276. 292. II. 10. 15. 23-25. 29. 36. 71. 144. 211. 213-16. 225. 241. 245. 261. 263-64. 266-67. 283. 293. 320-21. 331. 386-87. III. 7. 23. 28. 51. 52. 143. 145. 147-51. 153. 156. 160 61. 166-71. 173. 185. 218-19. 232-33. 358-59. 436. IV. 139. 273. V. 1. 131. 270. 292. 325. 387.

Englandshaf. II. 245.

Englizmenn (Angli) III. 158.

Enscir (Angli) I. 129. II. 10. 284. III. 145. 153-54. 162-65. 168. 436. IV. 183. V. 270. 366. 374.

Erlendshaug (ad Nidrosiam) IV. 121-22.

Europa. I. 5. 6.

Ey hin helga (Insula Jona ex Hebudibus) V. 151. 183. 257.

Ey hin idra (hodie Inderöe) I. 81.

Ey hin mikla (in lacu Miors). V. 347. 398.

Eyabu (forsan hod. paroecia Öyer?) V. 383.

Eyafiördr (in Islandia) I. 228-29. II. 205. V. 313. 337.

Eyar (insulæ sc. Orcades) II. 150. 154. 160.

— (Hebudes) cfr. Sudreyiar.

Eyasund V. 143. cf. Frekeyarsund.

Eyiarskeggiar (Insulani o: nomen factionis) IV. 208-15. 221.

Eyavatn (lacus Öieren) IV. 346. V. 54. 82. 157.

Eydaskog I. 57. 89. II. 68. 124. 126. 233. 314. 333. IV. 19. 40. 348. 421. V. 110. 115. 121. 152. 159. 161.

Eydi (in Vingulmarkia?) I. 68.

Eydi (unde nomen Eydaskog) II. 123-24.

Eykreyar vid. Ekreyar.

Eyland (Öelandia in mari balthico) II. 73. 98.

Eynafylki (complectens hodiernas Inderöe & Ytteröe) I. 81. 136.

Eyna-

Eynasker (in Vingulmarkia?) I. 68.
Eynir, incolæ ins. Inderöe & Ytteröe II. 168.
— lacus Eyensis, vulgo Öieren, accolæ IV. 294.
Eyrar (in Islandia) I. 305. V. 44.
— ad ostium Nidæ fluminis ubi comitia Eyrensia. III. 5. 118. 191. 193. 259. 454-55. IV. 49. 61. 66. 79-80. 108. 113-17. 121. 27-28. 191. 245. 250. 269. 272. 274-78. 287. 352-53. 401. V. 25. 180. 207.
Eyrarsund I. 39. 132. 219. 329. II. 275. 277. 279. 281. 299. III. 269. 334. V. 328. 345.
Eyraþing (comitia prope Nidrosiam) III. 327. 350. 420. 430. IV. 28. 240. 335. 340. 346. 373. 382. 391. 393. 397. 415. 423. V. 3. 12. 13. 21. 23. 92. 195. 205. 216-17. 233. 259.
Eyrí (Helsingorn?) III. 334.
Eystra-Gautland. I. 51. II. 97. 133-34. IV. 10. 347.
Eystridalir (in Norvegia) II. 287. IV. 32. 40. V. 5-7. 83. 105. 213.
Eystrisalt (mare balthicum) II. 212. IV. 20. 44.
Eysysla (Osilia) I. 296. II. 7.

F.

Fala, villa Raumarikiæ. V. 157.
Falstr, insula Daniæ. III. 48. 90.
Falstrbyggvar (incolæ Falstriæ). III. 48.
Farmanshaug (in prædio Sæheim, nunc Sæmb.) I. 116.
Fauskabryggia (Bergis). IV. 265.
Feginsbrecka (prope Nidrosiam). IV. 64.
Fenedi (Venetia). V. 302.
Fenhring (hod. Askeland, insula prope Bergas). IV. 134. 350. V. 315.
Fetlafiord (mare cantabricum?) II. 17.
Fiadryndaland (in Svecia). I. 46. 48. 51. 98.
Fialir (prov. Fialafylki). I. 87. 348. II. 27.
Fiardir (provincia Norvegiæ). I. 85. 87. 101. 110. 180. 200. 234. 348. IV. 69. 77. 382. cf. Firdafylki.
Fifi (in Scotia). II. 215.
Fimreiti (in Sognia, cf. Mappam ad Tom. II.) IV. 147. 154.
Finnabu, idem ac Finnmörk. IV. 5.
Finnar (Fenni). I. 19. 111-12. 280-81. II. 8. 330. V. 299.
Finney (Findöe, Præfect. Stavangrensi). II. 333.
Finnland. I. 19. 26. II. 7. 104.
Finnmörk. I. 110. II. 68. 233.
Fiolbyria (anne Folbyrey in Rogalandia?). IV. 344. 396. cf. Fiorbyriusnud. IV. 375.
Fion (Fionia) I. 9. III. 31. 36. 42. 43. 44. 47. 48. 111-12.
Fionbuar (Fionenses) III. 35. 112.
Firdafylki (Fiördir) I. 86. 87. 131. 202. 206. III. 414. 417.
Firdir (incolæ provinciæ Fiördarum). I. 263. II. 361.
(à) Fitiom, prædium regium in insula Stord n. Storöe. I. 118. 153. 157.
Fiördir (pas borealis Rogalandiæ). II. 307. III. 338.
Fladki (hod. prædium Flak, prope Nidrosiam). IV. 49. V. 210.
Fladkafiord (hod. Flakfiord, pars sinus Thrandheimensis). IV. 249. 401.
Flandr (Flandria). III. 146. V. 335.
Florovagr (sinus prope Bergas) III. 304. 371. IV. 211-12. 215. 221. 369. 393. V. 96. 202. 236. 285.
Flostrgafl (juxta Mappam Schöningii Fluastrgafl in Agdia boreali). IV. 367.
Flugumyri (in Islandia). V. 311.
Flæmingialand I. 221. II. 10. 71. III. 150. 156. 224.
Flæmingiar. III. 405.
Foksteinar (in Jadria?) IV. 349.
Folavöll (villa?) V. 81. 106. 158.
Folka (prope Lusa-Kaupang). IV. 325.
Folkisberg, Folkberg, villa in paroecia Röddenæs (cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 105). V. 1. 4. 121. 123.
Foldhella (prope Bergas). V. 216.
Foldin, sinus Osloensis (it. tractus adjacens) I. 89. II. 67. 295. 300. III. 374. 432. IV. 201. 313. 315. 371. V. 37. 39. 41. 110. 122-23. 127. 236. 305. 322. 339.
Folldungar (incolæ tractus Folldin). IV. 294. V. 39. 73.
Folskn insula (prope sinum Thrandheimensem) IV. 28. 48. 113. 270. V. 209.
Formintera (insula Maris mediterranei). III. 235-36.
Fors (hod. villa Övre-Fos) prope Osloam. V. 78. cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 323.
Fors (in Ranarikia nunc Foss in Bahusia) III. 298. 376. IV. 310.
Fors (in Raumarikia) III. 332.
Forsæla (hod. Forshella territ. Frækne, Bahusiæ) IV. 349.
Forþung, insula lacus Rönd. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 245) V. 85.
Foxerni (nunc Fuxerna, Vestrogothiæ) III. 216. 218-19.
Frackir (Franci) III. 405-6. V. 331.
Frackland (pars Galliæ) I. 216.
Franz (pars Galliæ) V. 331. 335.
Freyarsund (Frekeyarsund, Fredeyarsund in Nordmæria cf. *Schöningii* Hist. Norv. II. p. 371. III. p. 477). I. 149. II. 309. (*Falsenii* Hist. Norv. II. 372. *Grundtvigii* vers. dan. III. p. 381) 396. IV. 361. V. 143. 356.
Frisar (Fresones) I. 339. V. 305.
Frisland I. 110. 216. 221. 257. II. 9. 70. III. 147.
Froda-ás (prope Tunsbergam). IV. 316. 321. 367. 410.
Frosto (in Thrandheimia) III. 316.
Frostoþing. I. 135. 139-41. 270. 272-73. II. 43. III. 259. V. 341.
Frysia, amnis prope Osloam, hod. Aggerselv. IV. 295. 297. 370. 413. V. 42. 53. 71. 241.
Frædarberg (in Freyarsundo) I. 149-50. 152. cf. *Grundtvigii* versio dan. III. p. 381.
Fundoeid (forsan prope Funden-Fos in paroecia Næs Raumarikiæ. cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 470). V. 157 160.
Furosund (hod. Furesund, haud procul a Bergis). IV. 104.
Furovald (Northumbriæ) II. 25.
Fyri (villa in paroecia Udenæs, Raumarikiæ). V. 112 (cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 469).
Fyrileif (in Ranarikia) III. 298-99. 306. IV. 240.
Fyrisvall (in Svecia) I. 22. 29. 30. 32. 41. 167.
Færeyar I. 96. II. 61. 204. 208-9. 211. 226. 229-30. 256. 260. IV. 3. 5. 6. 84. 183. V. 89.
Færeyingar (Færöenses) II. 208-9. 228. 254.

G.

Galizoland (Gallicia Hispaniæ) III. 233.
Galvei (Galloway) in Scotia. V. 169.
Gandvik (mare album). II. 222.
Gard (villa?) II. 333. (cf. *Falsenii* Hist. Norv. II. p. 285).
Gardariki. I. 9. 192 (y) 194. 211. 223. 244. 246. II. 58. 72. 132-33. 315. 324-25. 327. 332. 355. 374. 387. 399. III. 2. 10. 13. 54. 55. 298.
Gardir (idem ac Gardariki) III. I. 55. 411.
Gardir, in Islandia. V. 185. 283.
Gardir, in Grönlandia I. 305. 322.
Garheim, in Halogia. V. 211.
Garmarar (forsan rectius Damarrar, Darmatar sc. Damietta cf. Mappa *Schöningii* ad Tom. III. *Torfæi* H. N. IV. p. 136). V. 38.
Gaskun (Gasconia) V. 331.
Gata (in Austureya Færöensi) II. 208. 227. 230. 256.
Gaul (amnis) I. 250. IV. 62.
Gaular (in provincia Fiordensi) I. 67. 87.
Gaularás II. 47. 64. 234. IV. 25. 49. 51. 52. 85. 105. 123. 192. 353. 401. V. 105. 216.
Gaulardal (hod. Guldal) I. 79-80. 141. 249 252. 254. 271. II. 41. 44. 47. 64. IV. 63. 67. 116-17. 122. 124. 357. 403-4. V. 7. 26 (?) 83. 216. 304.
Gauldæla fylki. I. 80. II. 42.
Gauldælir (incolæ Gauldaliæ) IV. 25. 124-25. 291.
Gautar (Gothi in Svecia) I. 92. 93. 133. II 70. 74. 133. 134. III. 134. 138. 216-17. 331. V. 147-48. 295.
Gautar (incolæ ins. Gotlandiæ) II. 6.
Gautakastali (prope Tunsbergam) V. 382.
Gautascer (scopuli Gothiæ adjacentes) I. 219.
Gautdal. III. 338.
Gautelfr. I. 61. 89 92. 93. 348. II. 68. 135. III. 214. IV. 42. V. 358.
Gautland (in Svecia) I. 91. 106. 132. 215. 219-20. 327. 329. II. 70. 82. 85. 89. 105. 118. 122-24. 128-31. 133. 143. 225. 232. 280. 293. 299. 318. 329. III. 31. 36. 43. 48. 134. 137. 173. 208. 214. 217. 330. 361. 378. 380. 433. IV. 42. 130. 133-34. 336. 338. 379. 383. 426. V. 16. 37. 38. 92. 147. 153. 183. 265. 289. 294-95. 321.
Geirstadir (prædium, in præfectura Nedenæs) I. 63. cf. *Schöningii* Hist. Norv. I. p. 415.
Geirsver (parvæ insulæ Norvegiæ septentrionalis, forte Gaasvær in paroecia Alstahaug) II. 223.
Geitabru (hod. Gedebroc) trans amnem Lo. IV. 234. V. 244-45.
Geitkiör (in Hallandia) V. 316-17.
Gelldingaholt (in Islandiæ) V. 312.
Gelmin (hod. Giölme) prædium Örkadaliæ. IV. 117. 392.
Gerno (urbs Hispaniæ) V. 331.
Gestabacki (prope Tunsbergam). IV. 316.
Gilling (insula cf. Godey) I. 284.
Gimsey (in Thelamarkia: ubi coenobium) III. 398.
Gimsom (prædium Gimse in Guldalia) I. 236. 272. 334. IV. 291.
Gizka, insula Sunnmæriæ. II. 235. 396. III 208. V. 134. 208. 386-87.
Giöllurás (hod. Gulaas prope Osloam). IV. 234. 241. 295.
Gladaþors (anne Glafsfors?) in Vermelandia. V. 119.
Glaumbær (in Islandia) I. 325-26.
Gliufrafiordr (ad insulam Kinn ɔ: Hindöe in Senien, in mappa *Schöningii* Gryflufiord, nunc sine dubio Gullesfiord). III. 339.
Glymsteinn (in Hallandia). V. 316-19.
Goafiörd (in Scotia?) V. 375.
Godey, insula in sinu Salpti. I. 281. 283-84. (cf. *Falsenii* Hist. Norv. I. p. 208).
Godeyastraumr. I. 285.
Godheim ɔ: Svionia magna I. 14. 18.
Godmar (sinus) prope Osloam. IV. 240.
Godnarfiord (Gudenaae in Jutia). III. 88. (c.)
Godran (?) IV. 200-1.
Godreks-stadr (villa *Thorsteini* Kugadr). IV. 238.
Gotland (idem ac Reidgotaland). I. 24. 295.
— insula maris balthici. II. 6. 72. 98. IV. 199.
Grafdal, prope Bergas. III. 431. IV. 101. 211. 308. 350.
Grattagref (hod. Greftegref) villa Hadelandiæ (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 211). V. 124.
Gregoriuskirkia, Nidrosiæ. III. 98. IV. 355.
Grenmar (forsan ins. hodie *Jomfruland* dicta, cf. *Kraftii* Descr. Norv. III. p. 95. *Falsenii* Descr. geogr. Norv. p. 44). II. 49. IV. 371. 409. 414. V. 75. 238.
Grettisvik (ibi prædium?) IV. 292.
Grikialand (Græcia). II. 297. III. 55. 56. 243. 314. 404.
Griklandshaf (mare Ægeum) III. 56. 239-41.
Grikiar (Græci). III. 57. 58. 59. 245. 405-6.
Grimsbær (in Anglia). I. 128.
Grimsey (apud Islandiam). II. 205-6. V. 82. 311.
Grindholmasund (prope Tunsbergam). IV. 313. 348. 399. V. 65. 66. 132. 190. 239.
Griot (Nidrosiæ?) IV. 121.
Griótar (villa Orkadaliæ). II. 41. IV. 123. 125.
Grislopolli (in Gallia?) II. 16.
Grund, in Islandia. V. 185.
Gryting (prædium Thrandheimiæ). I. 143. 272.
Græningasund (ins. Mostr a septentrione). III. 374. IV. 230. V. 236-37. 282.
Grænland (in Norvegia) I. 179. (r). V. 73. 90.
Grænland, I. 291. 303-7. 309. 311. 314-15. 317-18. 321. 323-24. II. 115-16. 204. V. 283. 350.
Grænlendingar (incolæ Grönlandiæ). V. 350.
Gudbrandsdalir, I. 77. 112. II. 37. 40. 47. 210. 313. IV. 28. 39. 361. 406. V. 57. 131. 134. 151. 223-
Gudey (hod. Giga inter Hebudes). V. 362. 374.
Gudreksstadir (prædium). V. 227.
Gulaþing, I. 135. 259. 261. III. 258. V. 32. 382.
Gulaþingslag, III. 193. V. 24. 28. 31. 60. 82. 96. 130-31. 178. 186. 235-36.
Guley (Bergis a septentrione) V. 382.
Gullbergseid (in Vestrogothia). V. 308-10.
Gulley (in Bahusia) V. 322. 382.
Gullhamar (rupes in Guldalia?) IV. 49.
Gullvarta (porta aurea Constantinopoleos). III. 243-44.
Gumanes (in paroecia Slidre? cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 234). IV. 340.
Gunnarsbær (hod. Gundersbye) prope Tunsbergam. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 730). V. 36. 41. 44.
Gunnvalldsborg (in Lusitania?) II. 17.
Gygisvik (sine dubio Kiökenvig prope Bergas. cf. *Falsenii* hist. Norv. I. p. 180). III. 308.
Gylianda (forsan hod. Pipervig prope Osloam. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 466). V. 71. 241.
Gyrvi (prædium). V. 233.

H.

Há (villa, forsan in Örelandia). IV. 284.

Hadaland, I. 57. 63. 67. 69-70. 73. 77. 104. 112. 114. II. 37. 40. 90. 91. 94. 178. 210. III. 142. 337. 456. IV. 29. 30. 120. V. 57. 78. 79. 85. 109. 112. 123. 124-25. 138-40. 151.

Hadar (incolæ Hadelandiæ). V. 78. 79.

Haddingiadal (Halingdalia). IV. 320. V. 126.

Hádyri (haud procul Eikundasundo?) IV. 365. 409.

Háey (haud procul a Bergis in paroecia Askevold). IV. 134-35. 358.

Hafsteinssund, ad sinum Osloensem. (?) IV. 313.

Hafsteinssund (ad Agdiam septentrionalem in mappa *Schöningii*). IV. 345. 397.

Hafursfiord (nunc Hafsvog in Jadria, vel sinus Bukkefiord cf. *Grundtvigii* vers. dan. III. p. 382). I. 94. 95.

Hakadal (in Rommerikia inferiori). I. 77. 123. 138-39.

Hakarlastrand (prope Bergas). V. 180.

Hakonarhella, Bergis a meridie. I. 160.

Haleyri (Helsingora Daniæ) IV. 224.

Haleyscir, Haleygir (Halogenses). I. 276. 278. 281. 302. II. 162. 165. 184-86. 242. 359. 361. V. 84.

Halland, I. 131. 135. II. 113. 122. 124. 131. 135. III. 194. 195. 300. 445. IV. 345-47. 396-98. V. 48. 60. 168. 170. 304. 307. 309. 311. 316-17. 319-20.

Hallandsfarar, Hallendingar, III. 35. 131.

Hallkelsvik (Sunnmæriæ). I. 235.

Hallvardskirkia (Oslois). III. 294. 333. 350. 403-4. IV. 168. 292. 300. 302. 406. V. 44. 52. 167. 244. 256. 322.

Halogaland, I. 43. 110. 112. 113. 185. 206. 233. 236. 264. 280-81. 293-94. 299. 326. 348. II. 161-62. 164. 200. 218. 241-42. 245. 282. 294. 339. III. 16. 171. 197. 248. 259. 454. IV. 47. 131. 133-34. 229-30. 272. 274. 287. V. 20. 74. 85. 103-4. 199. 211. 264.

Hals, ad sinum Lymicum. I. 200.

Halseyiarvik (al. Asleifarvik) in Scotia? V. 361.

Hamar, Hamarkaupangr, urbs Norvegiæ & sedes episcopalis. IV. 31. 39. 40. 218. 229. 324. 384. V. 4. 5. 47. 65. 180. 183. 189. 194. 225. 274. 303-4. 324. 336. 338. 340-41. 355. 378.

Hamar, litla. IV. 346. 397. V. 4. 5. 134. 150.

Hamar (hod. Hammar, prædium in Værmelandia). IV. 18.

Hamarey, in Salptia. V. 212.

Hamarsfiordr (in Hördalandia?) III. 341.

Hamrasund (hod. Hammersund in Nordmæria). IV. 357.

Hardangr, I. 176. 182. 199. III. 372. IV. 89. 139. 346. 379. 397.

Hardengir, incolæ Hardangiæ. VI. 35. 260.

Hardkinn (hod. Jerkin s. Hiarkinn villa in monte Dofrino). IV. 122.

Hardsær (maris spatium Bergis a meridie, forsan sinus Horgsfiord, cf. *Falsenii* hist. Norv. III. p. 55). IV. 94. 369. 413. V. 237.

Harmr, sinus Halogiæ III. 198. 199.

Hástein (in Vikia?) IV. 225.

Hattarhamar (prope Nidrosiam). IV. 51. 94. 204. V. 26.

Hattarskot, in Scotia (sine dubio promontorium qvoddam in Argyleshire vel Ross). V. 171.

Haug (villa regia in Veradalia). II. 167. III. 17. 18. 53.

Haug (in Heidmarkia). V. 90. 98.

Haugasund (inter ins. Körmt & terram continentem?). IV. 376. 416.

Haugasund (prope ins. Ordost). II. 72.

Haugaþing, prope Tunsbergam (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 591). III. 296. 442. IV. 345. 420. V. 37. 40.

à Haugum, prope Karmtsund. I. 122.

Haugsvik (in tractu Folldin cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 464). V. 39. 70. 72. 111.

Haukabær (villa in Ranarikia). III. 190.

Haukabær (idem ac Heidabær). III. 92. (t).

Haukadal, in Islandia. I. 3. 4.

Hauksfliot (in Anglia). I. 128.

Haungrar (in Svecia). III. 2. 3.

Hæring (insula cf. *Godey*). I. 284.

Hedal (in Gudbrandsdalia). II. 171.

Hefni (hod. Hevnefiord). IV. 117. 270.

Hefring (promontorium prope Nidrosiam). III. 193. 196. IV. 49.

Heggin (hod. Askim in præfect. Smaalehnene). V. 1. 4. 152. 156.

Heggnir (incolæ tractus Heggen). IV. 294.

Hegranes, prope Bergas. IV. 308. V. 27. 234.

Hegranesþing (in Islandia). V. 351.

Hegravik, prope Bergas. III. 305.

Heidabær (in Jutia meridionali). I. 221. III. 32. 92. 248.

Heidmörk, I. 57. 62. 66. 74-76. 112. 177. 349. II. 36. 47. 90. 92. 94. 178. 209. 287. 289. 291. 313. III. 141. IV. 30. 346. 397. V. 4. 7. 57. 65. 79. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 246). 98. 107. 113. 123. 126. 128-29. 137. 151. 160. 197-98. 220. 223. 226. 237. 257. 383.

Heidsævisþing, II. 179.

Heinir, incolæ Heidmarkiæ. III. 142. V. 78. 79. 126.

Heitnadrsbru (Hervadzbru) in Svecia V. 302. (cf. *Lagerbringii* hist. Svec. II. p. 302).

Helganes (in Jutia). III. 44. 45. 75.

Helgasund (hod. Helisund, cf. Hillarsund). IV. 242. 244. 366. 409.

Helgisetur (Sancta sedes) monasterium prope Nidrosiam. IV. 142. 277. V. 89. 224. 231-32. 260-61. 264.

Helgo-a (Scaniæ). II. 274. 276.

Helga-ey (hod. Hovindsholm in lacu Miosen). IV. 336. 384. V. 152. 257.

Hell (in Stördalia?) V. 319.

Hellisfiord, V. 156.

Helloland, I. 307.

Hellornes (in Anglia, forsan hod. Holdernes haud procul ab urbe Hull). III. 153.

Helsingialand, I. 96. 137. 181. II. 58. 59. 232-33. 354. 399. III. 4. 12. 54. IV. 44. V. 225-26. 265.

Helsingiar, I. 137. II. 233. IV. 45.

Helsingiaport (in Anglia). III. 167.

Herdalir, IV. 21.

Herdalar (in Finlandia). II. 8.

Herdlo, hod. Herlöe insula Hördalandiæ. II. 228. III. 341. 352.

Herdlover, V. 29. 357-58.

Hereyar (Sunnmæriæ). I. 234. II. 254. 308. IV. 58. 143. 250. V. 215.

Herey, in Halogia. V. 211.

Herey (hod. Arran inter Hebudes). V. 366. 374.

Hereyarsund (hod. Arransound). V. 366.

Herfili (inter ins. Mostr & Stavangriam). IV. 374.

Heriulfsnes, in Grönlandia. I. 304. 306.

Herna, vid. Herdlo.

Hernes mikla in tractu Frostensi. III. 316.
Hervinn (forte villa Nordvie in paroecia Stange). V. 128.
Hesiotunir (in Halogia?) III. 198.
Heslivikur (v. Hellisvikur in Vestfoldia cf. *Kraftii* Desc. Norv. II. p. 880). IV. 314.
Hestbær (villa). V. 219. 305. 360. (hod. Hæsbye villa in insula Findöe, in Ryfylkia cf. *Bingii* Descr. Norv. p. 144).
Hialltar (Hetlandi). IV. 207.
Hialltland, I. 96. 98. 99. II. 61. 157. 160-61. III. 153. IV. 183. 207. 221. 421-422. V. 89. 236. 288. 357-58. 360-61. 375.
Hiardarhollt (Islandiæ) III. 97.
Hiartapoll (hod. Hartlepol, Angliæ in Durhamshire). III. 357.
Hillarsund, III. 11. cf. Helgasund.
Himinbiörg (regio mythica). I. 10.
Himinheidr (in Svecia) I. 47.
Hindeyiar (insulæ in Asfiordo, brachio sinus Thrandheim). IV. 280.
Hindeyiar, in Söndfiördo. IV. 358. 404.
Hinn (hod. Hind, Hindöe in Halogia). V. 74.
Hirta, amnis (in Bahusia). IV. 54. 94.
Hising (insula). II. 67. 72. 143. III. 309. 356. 382. 385. 428. 432.
Hisingsbuar (incolæ ins. Hisingæ). III. 428. 432.
Hitr (Hitrar) insula Agdiæ occidentalis. IV. 349. 365. 409.
Hiorleifsvik, IV. 273.
Hiörundarfiord (Sunnmæriæ, cf. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 257). I. 235.
Hiörungavagr (Sunnmæriæ, cf. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 258. *Grundtvigii* vers. dan. III. p. 383). I. 236. 244.
Hladhamar (juxta Nidrosiam). I. 293. IV. 49. 128. 275. 278.
Hladir (prope Nidrosiam). I. 82. 118. 135. 140. 142. 181. 264. 271. II. 44. IV. 49. 78. 279.
Hlaupandanes (in Krosseya inter Orcades). II. 147.
Hledru (at), Lethra Sialandiæ. I. 17. 41. 43.
Hleidrar sæti ɔ: Sialandia. III. 124.
Hlessey, II. 135. III. 93. 95. 316. IV. 288. V. 86.
Hlidir (Lier?). V. 121. 148.
Hlunnar, villa Heidmarkiæ (rect. Hadalandiæ, hod. Lunder, vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 246). V. 79.
Hlyrskogsheidi (in Jutia) III. 32. 34. 35.
Hof, prædium in Gautlandia. II. 124.
— villa Gudbrandsdaliæ (*Kraftii* Descr. Norv. II. 127). II. 172. V. 383.
— villa qvædam Bergis a septentrione. IV. 325.
Holar (sine dubio haud procul ab Ystadio Scaniæ). II. 281.
Holldhella (prope Bergas). III. 322. IV. 135.
Holltar (prædium) Vestfoldiæ. I. 60. cf. *Torfæi* Hist. Norv. I. p. 400. cfr. Holtar.
Holltsetaland (Holsatia). I. 216. III. 300.
Holmadalir (in Værmelandia). V. 120.
Holmr (prope Nidrosiam). III. 260. 316. 328. IV. 27. 78-80. 108. 113. 115. 125-29. 187. 244. 250. 274. 280. 357. 404. V. 89. 112. 224-25. 234. 268. 359. 387.
Holmr (prope Bergas). III. 307. 368. 371. IV. 136. 180. 342. 394.
Holmgard (pars Russiæ juxta mare album ɔ: Cholmogorod) I. 192. (y). 193. II. 73. 129. 131. 399. III. I. 60. 71. 72. 255. V. 84. 298-99. 308.
Holmingra (in Agdia boreali). III. 344.
Holmrygiar, incolæ insularum in provincia Rogaland. I. 156.
Holtar (villa Örkedaliæ forti Holstrar in mappa *Schöningii*?) IV. 280.
Holum (in Islandia). V. 82. 274. 282. 339. 355.
Hornbora, ad sinum Thrandheimensem IV. 246.
Hornborosund (hod. Hamborgersund in paroecia Landvig). III. 333. V. 73. 108. 162.
Hornboroþing (ad Hornborg-ey, Sotaneso Vikiæ ad septentrionem). V. 37.
Hornesfiordr (in Vikia). IV. 312.
Horni (ad sinum Thrandheim). IV. 282.
Hornyn (villa?). IV. 342.
Hrafnahiörg, prope Tunsbergam. IV. 190.
Hrafnagil, in Islandia. V. 337.
Hrafnista, III. 259.
Hrauney (Rona inter Hebudes). V. 375.
Hringariki, (vid. Ringariki) I. 68. 74-76. 97. 104. 112. 265. II. 95. 178. 210. IV. 343. V. 124. 138.
Hringisakr v. Ringisakr.
Hringmaraheidi (in Anglia). II. 13.
Hringsfiord (forte in Gallia?) II. 16.
Hrossanes (al. Hrafnsnes) haud procul Tunsbergis. III. 412. IV. 367. 410. V. 36.
Hrossanes (Hothersnesia, in Jutia). V. 343.
Hrott (haud procul Bergis). IV. 188. V. 143. (?).
Hufunes-skogr (cf. prædium antiqvum Hufwudnæs Vestrogothiæ). IV. 42.
Hugastrand (in Sognia). IV. 146. 154.
Humbra (flumen Angliæ). III. 154.
Hundatun (Huntingdonia in Anglia). III. 154.
Hundsund (prope Tunsbergam?) V. 130.
Hundsver (insula Sunnmæriæ). II. 309.
Hundþorp (villa Gudbrandsdaliæ). II. 171.
Husabær, in insula Inderöe. I. 144.
Husabær in Heggin (villa Erlendi, in paroecia Edsberg, cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 103. *Topographisk Journal.* II. p. 52). IV. 364. V. 4-6.
Husabær, in tractu Skaun. V. 383.
Hustad, Husastad, Husabær, prædium Romsdaliæ. III. 268. V. 89. 102.
Hvamsey (hod. Gvamsöe, in sinu Sognico). IV. 144.
Hvarf (promontorium Wrath in Scotia?) V. 361. 375.
Hvarf, forsan Hvarfnes promontorium, Bergis ad meridiem proxime adjacens. III. 142.
Hvarfsnes, prope Bergas. III. 431. IV. 95. 104. III. 211. V. 168.
Hvedn (insula in freto Öresund). III. 316.
Hvin, insula in Agdis. I. 2. 114. V. 238.
Hvinisdal, vid. Vinisdal.
Hvisvikr, prope ins. Stord. IV. 374. 415.
Hvitá (in nomarchia Borgarfiordensi Islandiæ). V. 350.
Hvitabær (Whitby, Angliæ comit. Eboracensi). III. 358.
Hvitingsey (haud procul Stafangria, versus septentrionem). II. 66. 226. IV. 350. 364-65. 377. 378. 409. 418. 423-24. V. 12. 237.
Hvitsand, V. 170.
Hvolar (juxta Holminn grá, in Agdia boreali). III. 344. V. 143. (hic, juxta *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 396. in digitatur H. prope Tunsbergam).
Höd (rectius Hareyd), Sunnmæriæ. I. 235.
Höfdi (in Islandia). I. 318.
Höfn (in Halogia). V. 74.
Höfund (territorium Thelemarkiæ). III. 372. 398.

Höfutey (prope Osloam). III. 332. 401. IV. 179 229. 232. 236. 289. 293. 370. 413. V. 52. 53. 61. 70. 77. 90. 166. 229. 241. 244.
Hördaland, I. 77. 113-14. 118. 122. 131. 153. 176. 202. 206. 208. 259. 263. 348. II. 106. 179. 196. 226. 260. 307. 332. 397. III. 19. 341. 431. IV. 77. 89. 140. 265. 372. 414.
Hördar (incolæ Hordalandiæ). I. 94. 122. 166. II. 361. 368.

I.

Jadar (australis pars Rogalandiæ). I. 94. II. 185. 187. 190. 226. 238. 301. 303. 325. 332. III. 195. 276. 284. IV. 335. 344. 350. 366-67. 383. V. 108. 143. 238.
Jadrsbyggiar (Jadriæ incolæ). II. 226.
Jafnakr, villa Hadelandiæ. V. 125.
Jamtaland, I. 96. 137. 181. 301. II. 58. 59. 71. 232-33. 247-48. 336. 354-55. 374. 399. III. 4. 12. 54. 173. 249. IV. 23. V. 17. 225.
Jamtar (incolæ Jamtiæ). II. 233. 247. III. 249. 266. IV. 45-47.
Jarlsdalr (cf. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 320). I. 250.
Jarlsey (hod. Gersöe) prope Tunsbergam. I. 59. V. 66. 73. 145. 239-40. cf. *Krafrii* Descr. Norv. p. 740. 754.
Jarnamoda (Yarmouth in Anglia). V. 325.
Jarnberaland (in Svecia ɔ: Dalekarlia). II. 334. IV. 21. 384.
Idri (insula in sinu Thrandensi, hod. Inderöe). I. 136. 144.
Il (inter Hebudes). V. 363.
Ila (prope Nidrosiam). IV. 353.
Ilarsund (ad occidentem Scotiæ). V. 172. 374.
Ilovellir (hod. Ilevold, prope Nidrosiam). III. 260. IV. 80. 85. 105. 112. 128. 404.
Ilovik (hod. Ilsvig) prope Nidrosiam V. 223.
Ingardal (ad sinum Thrandheimensem). IV. 249.
Innþrændir (Thrandi interiores) II. 57. 58. 166-67. 343. 367. 385.
Jolund (forsan Gielöe prope Moss vid. *Falsenii* hist. Norv. III. p. 347). V. 69.
Jomsborg, I. 230. 331. II. 383. III. 29-30.
Jomsvikingar, I. 229. 231. 234-39. 241. 244. 332. II. 23.
Jonsbryggia (in Bergis). IV. 88. 138.
Jonskirkia (Bergis). IV. 259. 372.
Jonsvellir, prope Bergas. III. 304. IV. 88. 138. 256. V. 96.
Jordan, flumen. III. 67. 241. 265. 278. 319. 354. IV. 106.
Jorsalaborg (Hierosolyma). III. 67. 240.
Jorsalahaf (mare mediterraneum). V. 331.
Jorsalaheim (Palæstina). II. 17. III. 66. 231. V. 38. 333.
Jorsalaland. I. 5. III. 67. 68. 240-41. 243. 262. 354.
Jorsalir. II. 325. III. 15. 265. 319. IV. 15. 106. 419. V. 35. 58. 84. 170. 336.
Jorvik (Eboracum Angliæ). I. 128. III. 154.
Jotar (Juti). III. 36. 126. 212.
Jotland (Jutia). I. 33. 39. 43. 70. 97. 131. 146. 199. 218. II. 9. 267. III. 25. 26. 31. 32. 36. 85. 88. 92. 117-18. 248. 443. 450. IV. 288. V. 281. 334.
Jotunheimir, I. 9.
Irar (Hiberni). III. 227. 228. V. 366. 374.
Irland, I. 110. 113. 128. 130. 225-26. II. 117. 145. 149. 161. III. 18. 113. 209-11. 229. 280. 282. IV. 48. V. 366. 374.
Isafiord (Sialandiæ). I. 130.
Island. I. 2-4. 227-28. 276. 285. 289-90. 303. 309. 317. 325. II. 61. 65. 75. 115-17. 204. 210. 231. 235. 247. 282. 349. 385. III. 251. 317. 320. 434. IV. 183. 219. 336. 384. V. 44. 59. 61. 62. 82. 184-85. 193. 198. 201. 236. 266. 69. 282-83. 296. 298. 300. 304. 311-12. 320. 336-37. 338. 341. 350. 354-55. 386.
Islendingar, Islendskir. I. 227. 286-87. 289. II. 61. 80. 83. 113. 204. 207. 349. III. 63. 271. 284. 325. V. 62. 337. 339. 354. 386.
Jungofurd (in Anglia). II. 25.
Ivitza (Ebusus, ins. maris mediterr.) III. 238.

K.

Kalabria, III. 239.
Kalfskinni (á), prædium Islandiæ. II. 116. (cf. *Olavii* oecon. Reise i Island. II. p. 294).
Kalmarnar (Calmaria in Svecia). III. 270.
Kalmarnes (Smaalandiæ). II. 280. III. 335.
Kantarabyrgi (Cantuaria). II. 14.
Karlsá (flumen Lusitaniæ, anne Anas?). II. 17.
Karmtsund, prope ins. Körmt. I. 122. II. 66. 183. 186. 188. IV. 151. 350. 374. 379. 415.
Kastel (Castilia). V. 314. 331-32.
Katalonia. V. 331.
Katanes (in Scotia). I. 99. 248. II. 145-46. 148-50. 160. III. 356. V. 175-76. 361. 385.
Katnesingar, incolæ Cathnesiæ. V. 361. 385.
Katrinarkirkia, Bergis. V. 382.
Kaupangr cf. Lusa-Kaupangr.
Kaupmannaeyiar (ad occidentem Scotiæ). V. 173.
Kaupmannahöfn (Havnia). IV. 339. 345. V. 88. 168. 265. 328-29. 337.
Keilustraum (hod. Kielström, haud procul Bergis versus septentrionem IV. 358. 404. V. 222.
Kerlingarsteinn (hod. Callach-stane inter Hebudes). V. 361.
Kialarnes (in Grönlandia). I. 313.
Kiarbarey (inter Hebudes). V. 362. 374. (male Biarkarey).
Kiarrastadir (villa Orkadaliæ?) IV. 124.
Kinn (insula Hind s. Hindöe in Norvegiæ septentrionali). III. 339. cf. Hinn.
Kinna (forsan amnis Kiensmoe in Rommerikia? *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 470). V. 157.
Kinnlimasida (in Frislandia). II. 9. (h). 10.
Kinnzarvik (hod. Kindservig in Hardangria). V. 90.
Kiöl (Kilir), montium juga inter Norvegiam & Sveciam. I. 137. II. 59. 62. 68. 232-33. 336-37. 355. 399. III. 4. 12. 54. V. 120.
Kiölvegr (inter Hadalandiam & Thotniam, cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 245). V. 139.
Kirialar (Carelia). V. 299.
Kirkiovagir (in Halogia). V. 103.
Kirkiovagr (in Orcadibus hod. Kirkwall). V. 361. 376-77.
Klemenskirkia, Nidrosiæ. II. 390. III. 86. 192.
Kleppabu (hod. Klæboe). IV. 60. 62. 122.

Kleppstadr (in Pareocia Byenæs cfr. *Norske Vid. Selsk. Skr. i 19de Aarh.* I. p. 306). IV. 249.
Klifland (in Anglia) III. 153. (a).
Knarrarskeid (inter Ædeyam & ostium Thrandicum) IV. 59. V. 222.
Knollr (villa Vermelandiæ) V. 119.
Konungahella II. 117. 142. 225. III. 137. 177. 184. 220. 262. 293. 301. 307-9. 315. 336. 378-79. 393. 395-97. 412. 428. 432-33. IV. 10. 43. 55. 147. 217. 348. 350. 397. 399. V. 37. 38. 90. 109. 141. 190-91. 289. 294. 296. 321-22. 382.
Kopur (Bergis cfr. *Falsenii* hist. Norv. III. p. 245). IV. 136. 359.
Kot, villa (in Kleppabu?) IV. 62.
Kristskirkia, Bergis III. 180. 305. IV. 88. 136. 172. 174. 211. 215. 220. 333. 342. 350. 394. V. 32. 51. 181. 199. 236. 271. 275. 348. 350. 380. 391.
Kristskirkia hin forna, Bergis (i holmi ɔ: in insula) III. 180. 326. 371.
Kristskirkia, Nidrosiæ II. 390. III. 183. 190. 194. 254. III. 268. 287. 362. 420. 440. IV. 60. 66. 116. 121. 125. 238. 280. 354. 356. 412. V. 22. 45. 204. 259-60. 263. 290.
Kristskirkia in Tromsön V. 381.
Krokaskogr (hod. Krogskoven) III. 331. 452.
Krossanes (in Grönlandia) I. 314.
Krossey (in Orcadibus) II. 147.
Krosskirkia (Kastalakirkia) Konungahellis III. 263-94. 307. 309. 314.
Krosskirkia (Bergis) IV. 88. 265.
Krosskirkia (Nidrosiæ) IV. 121. 288. 355. V. 18. 261.
Kumraland (Cumbria Angliæ) I. 222.
Kunnacktir (in Irlandia) III. 226.
Kurfiall V. 86. 87.
Kurir (Curones) III. 28. 108.
Kumreyar (insulæ Cumbræ inter Hebudes) V. 366-67. 374.
Kurland II. 104.
Kvaldinsey (in lacu Venero) cfr. *Lagerbringii* Hist. Svec. II. p. 30. *Tuneldi* Geogr. Svec. II. p. 337). III. 215. 223.
Kvilldum (prædium? cfr. Qwillesokn in Bahusia) III. 342.
Kviststadr (villa in insula Inderöe) II. 364. 367. III. 19.
Kypr (Cyprus) III. 243.
Kyriale (Carelia) II. 104.
Körmt, insula (hod. Karmöen) I. 118. 145. 267. II. 184. 188. 193. IV. 367.

L.

Lafranz Kirkia, ɔ: ædes S. Laurentii, Tunsbergis IV. 317. V. 190. 382.
— Bergis IV. 360. 405.
— Oslois V. 252.
Lafungsnes IV. 375. 416.
Laka (villa Raumarikiæ hod. Lökken) V. 227-28. 230-31. 234. 242. 256. (cfr. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 470.)
Laktiarnir (Blachernæ Constantinopolitanæ) III. 244.
Lanasund (in Vikia) IV. 243.
Land (in Norvegia) I. 67.
Langamuli IV. 294.
Langardal (in Islandia) V. 352.
Langatun (in Anglia) III. 259. cf. Ann. K.)
Langey (in Nordmæria hod. Langöe cfr. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 237). II. 201. 219. 224. IV. 351.
Langeyarsund IV. 357.
Langloar (villa) IV. 77.
Latinomenn III. 59. (x).
Laufeyiar (prope Tunsbergam, vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 724). V. 35. 101.
Laufnes IV. 81.
Lauftun (forsan villa Löften in paroecia Ullensager; vid. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 443). V. 147.
Laxavag (prope Bergas) IV. 260-61. 343. 395. V. 346. 380.
Leifastadir (villa) V. 190.
Leikberg (Bahusiæ) III. 356.
Leingiovik (in Halogia, hod. Lendvig) II. 224. 242.
Leira prope Osloam (cfr. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 470). V. 134. 227.
Leirangrar V. 187. 211.
Leirgula V. 80. 83. 386.
Leirnes (in Norvegia septentrionali) V. 212-13.
— (in Raumarikia) V. 227-28.
Leirheims-skogar V. 123.
Lena (hod. villa Lene in paroecia Hole, Ringarikiæ; vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 315) V. 78.
Lenrar (in Svecia) IV. 381. V. 322.
Lesiar (hod. Læssöe in Gudbrandsdalia) II. 170. 172. 174. 310. 313.
Lianes (villa, cfr. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 430) IV. 341.
Liardal, Læradal (forsan Loradal, vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 161). II. 170.
Lidandisnes I. 263. 348. II. 20. 57. 106. 116. 180-81. III. 373. 443. IV. 77. V. 131. 391.
Lidsstadir (prædium Listad Gudbrandsdaliæ, cfr. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 163). II. 174.
Limafiörd I. 33. 39. 200. 218. 233. II. 266-67. 295. 298. III. 36. 117. IV. 345.
Limalönd (villa) V. 40. 42.
Lindisholmir (ad Gothalbin) V. 306. 308. 310.
Linostadir (hod. prædium Linnestad in paroecia Ramnæs, cfr. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 709). III. 345.
Liodhusir (Lödöse in Svecia) IV. 10. 43. 55. 347. IV. 43. 155. 173. 289. 291. 294-96. 321. 356.
— (ins. Lewis inter Hebudes) V. 361.
Lioxna (insulæ hod. store & lille Lexen; cfr. *Schöningii* Itinerarium II. p. 22). V. 210.
Lioxo (al. Lyxo) prædium Thrandiæ exterioris (anne Lioxna, Lexen? var. lect. habet Ligro, forsan præd. Liore) I. 144. 272.
Lissibon (Lisbona) III. 234.
Lista-len, Listir (hod. Lister) II. 298. III. 186. 337. 431. IV. 140. 409.
Lo (af Loi) IV. 267. (in Updalia) V. 383.
Loar (amnis hod. Lomb) II. 170-71.
Lofio V. 360.
Lofnath (hod. Lennox in Scotia) V. 367.
Lofofiörd (in Hallandia) III. 122.
Lom (hod. Lomb.) II. 170. 172. 174.
Lucius-Kirkia (Roskildis) II. 276.
Lund (Scaniæ) III. 42. 270. V. 314. 329. 338.
Lundar (hod. Lunde, prædium Gaulardaliæ) I. 249.
Lundun (Londinum Angliæ) I. 120. II. 10. III. 116. 145.
Lundunaborg (idem ac Lundun) II. 23.
Lungardssida, Limgardssida, (al. Langbardssida in Norvegia) III. 336. IV. 315.
Lusakaupang IV. 140. 145. 325 (cfr. *Bingii* Norges Beskrivelse in v. *Kopanger*).

Lusbreid (in Jutia hod. Lögsbreid; cfr. *Suhmii* Hist. Dan. IV. p. 280. *Schadii* Descr. Morsiæ p. 110-11). III. 118.
Lustur (hod. Lyster) IV. 326.
Lybicka V. 282. 302.
Lybickomenn (Lubecenses) V. 281. 302-3.
Lygra (villa in continente haud procul ab insula Herdlo) II. 228. 230.
Lykur (in Jadria?) V. 63.
Lyngar (Islandiæ) III. 35.
Lyngverr IV. 351. V. 215.
Lysofiörd (in Grönlandia) I. 315.
Læradal (in Sognia) I. 227. IV. 34. 361. 406.
Læsir (gens, forte Lecchi ɔ: Polonorum aborigines) III. 55.
Lögr (lacus Gudbrandsdaliæ) II. 171.

M.

Magnus-Kirkia (in urbe Kirkwall in Orcadibus) V. 379.
Malangr (sinus Malanger) V. 381.
Malmhaugi (Malmogia Scaniæ) V. 338.
Mannheimir (Svecia) I. 14.
Manork (Minorca) III. 238.
Manveriar (incolæ Manniæ) V. 173.
Manvik (villa Mandvig; cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 874.) IV. 166.
Mardarlög (cf. ins. Matdöe ad Arendaliam; *Grundtvigii* vers. III. p. 385). I. 302.
Marfiord (cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 262 hod. Moriefiord) IV. 371.
Margretarkirkia (Nidrosiæ) III. 180.
Mariokirkia Aalburgi III. 349-50. 450.
— Bergis IV. 136-37. 193-94. 215. 265-66. 359. V. 177. 287.
— in Höfudeyia IV. 229.
— Nidrosiæ III. 98. 173. 221. IV. 356. 402.
— Oslois IV. 232.
— Sarpsburgi II. 70. IV. 16. 363. 408.
— Tunsbergis V. 36. 382.
Markamenn IV. 294. V 109-10. 147.
Markarholm (ins. ad Nordmæriam) IV. 357.
Markir (Dalia Sveciæ) II. 97. 123. 128. 134. III. 214. IV. 202-3. 347. V. 40. 54. 86. 110. 123. 156. 158. 160. 163. 226. 257.
Markland (ad Grönlandiam) I. 308.
Marnadal V. 132.
Marsey (in Jutia) I. 218.
Masarvik (hod. Masvig) II. 43.
Masströnd, Malstrandir (Marstrand) V. 155. 239. 383.
Maun (Mona Danica) III. 335.
— (Mona ad Angliam) I. 98. 222. III. 210. 213. IV. 422. V. 169. 171. 173. 285. 359. 361. 388.
Maurs (villa?) V. 189.
Maurtostockir (Oslois; cf. *Falsenii* Beskrivelse S. 32). IV. 235. 295-97. 303. V. 244. 252.
Medalbu (in Arnöa) V. 212.
Medalbær (villa Værmelandiæ) V. 115.
Medaldal (hod. Meldal) I. 177. II. 40.
— in Thelamarkia IV. 380. 416.
Medalhusar (hod. Melhúus) in Gaulardalia I. 141. 143. 249-50. 272. IV. 62. V. 187. 223.
Medalland (Mainland inter Orcades) V. 376.
Melasey (cf. *Johnstone* Haco's expedition, Ann. ad p. 109) V. 374.
Miadmarsund IV 358.
Midfiörd (in Islandia) V. 61.
Mikials Kirkia (Bergis) III. 248. 307.
Miklagard (Constantinopolis) III. 55-56. 59. 66. 68. 71. 72. 231. 239-40. 243-45. 247. 354. 406-8. 446. IV. 106.
Miklagard (Bergis) IV. 136. 405.
Miolcrà (amnis prope Bergas) III. 322.
Miörs, lacus Norvegiæ I. 66. II. 57. IV. 28. 30-32. 241. 335-36. 346. 348. 384. 397-98. V. 81. 85. 131. 149. 151-53. 156. 158. 189. 198. 383.
Modastadir (in Strindia?) IV. 237.
Modheim (hod. Modum) V. 126.
Molldafiord (in Nordfiord?) IV. 261. 407.
Molldi V. 257.
Molungr (in Svecia) IV. 21.
Mont (ɔ: Mons sc. Alpes) III. 10.
Morastir (prædia Værmelandiæ) V. 115.
Mostr, insula I. 118. III. 374. IV. 373. 375. 399.
Mostrarsund V. 300. 316.
Mugavellir (in Vikia) IV. 225.
Mulaþing (in Svecia) II. 105.
Munkabryggia (Bergis) III. 304. IV. 86. 193. 341. 360.
Munklif (Monasterium in Nordneso, prope Bergas) IV. 257. V. 180.
Myl (hod. Mull inter Hebudes) V. 374.
Mylarkalf V. 374-75.
Mylarsund (hod. Mull-sound ad Hebudes) V. 362.
Mylveriar (incolæ ins. Mull) V. 374.
Mynni (hod. Mindi in paroecia Eidsvold vid. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 459). III. 329-30.
Myrkvafiordr (in Svecia) I. 50.
Mærafylki I. 83.
Mæri (idem ac Mærafylki sc. Nordmæria & Sundmæria) I. 83. 87. 99. 104. 107. 144. 148. 173. 180-81. 183. 209-10. 233. 250. 348. II. 64. 170. 204. 235. 254. 317. 364. III. 105. 280. 329. 381. 416. IV. 53. 57. 77. 111. 131. 141. 229-30. 270. 272. 291. 347. 361. 382. 398. V. 83. 186-87
Mæri (prædium Söndmæriæ, hod. Muri?) II. 310.
Mæri (prædium Thrandheimiæ interioris; in provincia Sparabu) I. 143-44. 271-73. 166. 168.
Mærir (incolæ Mæriæ) I. 238. III. 334. IV. 232.
Mödruvellir (in Islandia) I. 285. II. 116. 205.
Mörk ɔ: Finnmörk II. 162. 218.

N.

Nafardalr (hod. Næverdal in paroecia Qvikne Eystridaliæ vid. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 614). V. 5.
Narbon (Narbonna) V. 331.
Naumdæla fylki I. 82. II. 163.
Naumdælir (incolæ Naumudaliæ) II. 232. III. 259.
Naumudal I. 81. 207. 233. 348. II. 161. IV. 47. 50. V. 270.
Naustdal (hod. Nöstdal, prædium Nordfiordiæ) I. 87. V. 360.
Naustdalsfors (in Svecia) IV. 347.
Nautasund (in Vikia) IV. 240.

Nautey (prope Hvitingseyam? *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 270). IV. 378. 418.
Nes (in Raumarikia) V. 113.
Nes I. 109. cf. Katanes.
Nes (Byenæs) II. 42. 64.
Nes (hod. Sönstenæs in Gudbrandsdalia, cf. *Kraftii* Descr. II. p. 162). II. 170.
Nesiar (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 818). II. 49. 51. 71. IV. 371. 380. V. 75. 112. 132.
Nesoddi (prope Osloam) V. 240.
Niardey (hod. Næröe in Nummedalia) I. 43.
Nid (fluvius in Norvegia boreali) I. 271. 274-75. II. 44. 299. III. 102. 119. 150. 192. IV. 24. 62. 122. 128. V. 55. 259.
Nidarholm (insula prope Nidrosiam, hod. Munkholm) I. 254. 286. II. 239.
Nidarnes I. 3. II. 44.
Nidaros I. 270. 274. 278-79. 285. 300. 302. 326-28. II. 43. 44. 47. 57. 59. 60. 161-62. 164. 169. 198. 218. 232. 247. 254. 295. 319. 382. III. 16. 33. 82. 86. 98. 102. 118. 150. 152. 172-73. 178. 180. 183-84. 190-92. 213. 248. 259. 261. 268. 287. 316. 362. 420. 454. 456. IV. 48. 64. 105. 196-97. 219. 238. 382. 384. 400. 405. 410. 425-27. V. 3. 8. 17. 58. 104. 133. 145. 187. 203. 210. 213. 219. 225-26. 258-59. 264. 313. 356. 381. 384.
Nikolai Kirkia Bergis III. 395. IV. 88. 137. 256. 266. 359. V. 164.
— Nidrosiæ III. 248. V. 21. 232. 263.
— Oslois V. 345. 382.
Niörvasund (fretum gaditanum) I. 5. II. 16. III. 224. 235-36. 353.
Niza (amnis Hallandiæ) III. 123-24. 132-33. 142. IV. 346. 398.
Nizia (hod. Nitte-elven vid. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 467). II. 178.
Noatunir I. 10.
Norafiordr (ad Sogndaliam) IV. 145. 153-54.
Nord-dalr (in Sveciæ provincia Dal) III. 214.
Nord-Agdir II. 57.
Nordreyar (inter Færöas) II. 256-58.
Nordreyar (inter Hebudes) III. 210.
Nordhördaland I. 161. III. 325.
Nordhördar (incolæ Hordiæ septentrionalis) IV. 87. 90.
Nordimbraland I. 127-29. 222. II. 25. III. 160.
Nordlendingar (Islandiæ borealis incolæ) II. 205.
Nordmandi (in Gallia) I. 101. II. 19. 24. III. 143-44. 166. 168. V. 331.
Nordmenn (Norvegi) I. 43. 96. 99. 101. 113. 128-29. 137. 151. 156. 158. 194. 216. 338. II. 10. 12. 19. 87. 117. 138. 160. 233. 249. 271. 279. 284. 334. 336. 385. 399. III. 2. 36. 43. 46. 72. 86. 94. 95. 111. 113. 115. 120-22. 128. 132. 135. 138-39. 147-48. 153-55. 157. 159-60. 162. 164-65. 176-77. 185-86. 189. 215-17. 219. 224. 228-29. 231. 236-37. 247. 269-70. 300. 319. 344. 362-63. 438. IV. 181. 224. 337. V. 109. 117. 142. 148. 172-74. 196. 257. 267. 282. 285. 289-90. 295. 302. 309. 311. 315-19. 322. 329. 332-33. 344-45. 365. 367-68. 370-75. 384.
Nordmæri I. 84. 113. 171. 202. 263. 276. III. 328. IV. 59. 407.
Nordnes (ad Bergas) III. 248. 304-5. 307. 450. IV. 93. 95. 97. 102. 104-5. 255-56. 260. V. 180.
Nordrlönd (regiones boreales) I. 1. 10-11. II. 23. 84. 137. 212. III. 68. 72. 80. 149. V. 1. 265. 302.
Nordlendinga fiördung (in Islandia) IV. 336. V. 313. 351.
Nordlendingar (in Islandia) V. 351.
Noreg I. 2. 3. 41. 71. 77. 97-96. 100-1. 105-6. 108. 119-21. 125. 128. 130. 134-35. 138. 144. 147. 161. 165. 169-70. 184. 191. 194. 197-200. 202. 205. 208. 211. 214-15. 218-19. 227. 230. 232. 243-45. 247-49. 255-58. 261. 265. 276. 284-85. 290-92. 295. 299-300. 304. 317-18. 321. 325. 330. 335. 342. 347-49. II. 18-23. 26. 29. 31. 36-39. 48. 49. 58. 59. 63-68. 73. 74. 79. 83-88. 94. 100-5. 115. 119-21. 129-34. 138-39. 142-45. 149-52. 155. 160. 164. 170. 196. 206-9. 211-14. 216-17. 226. 230-33. 247. 260-64. 267. 274-75. 279-80. 283-84. 293. 295-97. 299. 300. 305-6. 312-15. 317. 320-21. 323-25. 327. 329-35. 338. 355-56. 383-87. 393-96. 399. 400. III. 2. 3. 7-11. 13-15. 25. 27-31. 44. 50. 51. 75. 76. 79-83. 85-91. 96. 99. 100. 110. 119. 121. 130-32. 134. 136-37. 147-49. 152. 171-72. 176-80. 183. 185-86. 189-92. 194. 201-2. 205. 208. 212-16. 220. 226-27. 230-32. 236. 240. 248-49. 252. 258. 261. 266-67. 269. 273-74. 276-77. 279-82. 293-94. 297. 307. 315. 318. 19. 321-22. 330-32. 334. 343. 348-50. 354. 359. 362-63. 268. 378. 381. 387. 398. 408. 410. 412. 421. 437-39. 442-46. 451. IV. 5-7. 9. 12. 15. 20. 73. 74. 109. 111. 153. 173. 178. 194. 197-98. 207-8. 219. 221-24. 231. 240. 275. 332-34. 337. 339. 361. 376. 381-82. 384. 386. 388-92. 406. 420-21. 426-27. V. 1. 3. 6. 7. 10. 12. 17-19. 23. 31. 32. 34. 62. 83. 84. 87. 88. 90-99. 106. 111. 131. 137. 140-42. 145. 152. 163. 168-69. 171. 174. 176. 179. 192-93. 195-97. 206. 217. 239-40. 242. 264. 267-72. 277. 283. 289. 291-92. 294. 296. 300-1. 303-4. 306-7. 314-15. 322-25. 327. 329-30. 332-34. 336. 338. 342-45. 347. 355. 357. 359. 375-76. 379. 381-82. 384-85. 392.
Noregsmenn (Norvegi) III. 86. 362. 380. IV. 14.
Noregsvelldi III. 86.
Norrænir (Norvegi) V. 44. 45. 350.
Nunnusetr (coenobium monialium ad Bergas, hod. prædium Lunggaard) III. 305. IV. 87. 138.
Nunnusetr (Oslois) III. 401. IV. 232-33. 295. 301. V. 249.
— à Backa (juxta Nidrosiam) IV. 142.
— (Bergis) V. 354.
Nyamoda (ex mente *Suhmii* Hist. Dan. III. p. 431, portus Newport in insula Wight ad Angliam) II. 15.
Nyrfi (ins. Nörvöe Sunnmæriæ) II. 309.
Næriki I. 49. 51. II. 314.

O.

Oddasund, in Jutia I. 33.
Oddaveriar (Oddenses in Islandia) V. 45.
Oddi (in Islandia) V. 44. 59.
Offrostadr, Oprostadir (in Jadria cf. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 177). I. 187. 189. 302.
Ofoti, Ufoti (hod. Ofoten in Salptia) IV. 132. V. 381.

Oglo (hod. prædium Augla in paroecia Klæbo, cf. *Schöningii* Reise giennem Norge I. p. 23). I. 172-73.
Olafsbudir II. 336.
Olafshellir II. 312.
Olafskirkia, Bergis ab Haraldo Gillio fundata III. 305 (cf. *Falsenii* Hist. Norv. II. p. 246). IV. 93. 137. 193. 257-58. 266.
— Bergis ab Hacone Haconida fundata IV. 88. (cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 52). V. 382.
— Londini Angliæ III. 116.
— Nidrosiæ II. 390. III. 98. 103. IV. 274. 402.
— Osloa V. 252.
— Tunsbergis IV. 362. 364. 407. V. 339. 382.
Olfus (hod. Ölves in Islandia australi) I. 229.
Onarheim, vid. Unarheim.
Ord (prædium?) III. 338.
Ordost (insula Bahusiæ) II. 72. IV. 310.
Orkadal I. 79. 250. 271. 302. II. 20. 40. 41. 47. 64. 170. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 161) 234. III. 105. 456. IV. 28. 123-24. 245. 249. 270. 279. 346. 397. 404. V. 187. 215. 225-356.
Orkdæla-fylki (Orkadal) I. 79. II. 42.
Orkdælingar I. 82. II. 43. IV. 124. 291.
Orkn, amnis, IV. 280. V. 187.
Orknar-os (ostium amnis Orknæ) IV. 117. 123.
Orkneyar (Orcades) I. 96. 98. 99. 104-5. 107-9. 113. 127. 130. 203. 205. 248. II. 61. 117. 144-51. 154-61. 164. 170. 204. III. 50. 153. 171. 208. 213. 229. 232. 319. 353. IV. 133. 183. 207. 219-20. 421-22. V. 28. 47. 50. 89. 103. 151. 168. 171. 174-76. 236. 290. 292. 357-58. 360. 366. 375-76. 378. 384-85. 388.
Orkneyingar (incolæ Orcadum) I. 109. 144. 157. 161. III. 157. IV. 207. 219-20. V. 177-78. 361.
Ormey (prope Osloam) IV. 370.
Oslarherad (prope Tunsbergam, vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 758) V. 129.
Oslo III. 117. 131-32. 172. 282. 294-95. 350. 372. 395. 398-99. 447. IV. 55. 120. 168. 197. 208. 219. 229. 232. 241. 288. 292. 309. 314. 327. 339. 343. 347. 370. 379. 383-85. 388. 395. 398. 406. 413. 417. 421. V. 2. 39. 44. 51-54. 65. 67. 68. 71. 90. 102-3. 111-12. 121. 123. 132-35. 140. 145. 147-49. 151-53. 155-57. 160. 162-64. 169-70. 184-85. 190. 198. 213. 220-24. 226. 229. 231. 236-39. 256-59. 268. 274. 285-86. 289-90. 292. 300-1. 303. 321-22. 353. 362.
Osloarfiord II. 300. IV. 240. 289. V. 70. 240.
Osloarherad V. 77.
Osloarsysla V. 42. 52. 61. 79. 101. 148.
Ostrarfiord (idem ac Austrarfiordr; cf. Mappa Schöningii ad T. II.) IV. 139. 361. 406.
Otta (amnis Gudbrandsdaliæ) II. 170.
Opinsey (in Norvegia) IV. 348. 398.

P.

Padreimr (Hippodromus Constantinopoli) III. 245.
Páls-Kirkia (Londini Angliæ) III. 145-46.
Pannonia III. 247.
Paris V. 310.
Partar (Perthenses in Scotia) III. 359.
Peitoland (Pictavia Galliæ) II. 18.
Petlandsfiördr I. 248. II. 321. III. 50. V. 361. 376.
Petrs-Kirkia Bergis IV. 136. V. 287.
— Constantinopoli III. 247.
— Nidrosiæ) V. 23.
Petzinavellir (campi Patzinacorum) III. 405.
Pilávik (in comitatu Eboracensi) III. 359. cf. Ann. g.)
(i) Pislum (villa in Nesiar) IV. 381. 416.
Polen (Polonia) III. 170.
Portyria (hod. Portör) III. 336. IV. 314. 348. 366. 409. V. 151.
Postula-Kirkia (ædes Apostolorum) Bergis III. 248. 266. IV. 137. V. 382. 388. 391.
— Nidrosiæ IV. 287.
Pul (Apulia) III. 239. 265. V. 1.

R.

Rakastadir (hod. Rakkestad) V. 40.
Rafnás IV. 249.
Rafnseyri (in Anglia, sine dubio Ravensere; cf. *Camdeni* Britannia II. p. 900) III. 171.
Rafnsvag (prope Tunsbergam) IV. 313.
Ragnhildarholm (insula in Gothalbi) V. 382.
Ramnes (cf. Reyri) III. 424. 458.
Ramsholm V. 206.
Ranariki I. 92. 112. 126. 348. II. 68. III. 190. 298.
Randaberg (prædium) III. 446.
Randaros (in Jutia) III. 444.
Randarsund (hod. Rannesund cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 236). IV. 348. 399. V. 320.
Rastarkalf (in insula Frædey Nordmæriæ vid *Schöningii* Hist. Norv. II. p. 371. III. p. 477. *Kluveri* Norske Mindesmærker p. 116. cf. *Strömii* Söndmör II. p. 453-55. *Falsenii* Hist. Norv. I. p. 83). I. 150.
Rasvöll III. 97 (de situ hujus prædii cf. Ann. d.)
Raudabiörg (promont. Rödbierg in par. Stadsbygden) IV. 27. 48. 50. 85. 246. 279. V. 210.
Raudafiall (inter Vorsiam & Sogniam) IV. 269. 361.
Raumar (incolæ Raumarikiæ) II. 178. III. 141. 361. IV. 297. V. 39.
Raumariki I. 57. 58. 62. 65. 74. 77. 89. 91. 112. 211. 232. 349. II. 37. 48. 90-93. 95. 178-79. III. 134. 141-42. 332-33. 402. IV. 55. 292. V. 39. 57. 76. 79. 81. 106-7. 109. 112. 123. 128. 137-38. 147. 156. 227. 231. 256.
Raumaping V. 17.
Raum-elfr I. 61. 77. II. 57. 69. IV. 16.
Raumsdal I. 83. 84. 113. 173. 180. 202. 207, 233. 348. II. 170. II. 254. III. 196. 420. IV. 77. 229. 272. 324. 351. 382. V. 83. 214-15. 222.
Raumsdals-mynni III. 329. V. 222.
Raumsdælir (incolæ Raumsdaliæ) I. 138. 263. IV. 77.
Rauney (Rona inter Hebudes) V. 361. 375.
Re (certe in Jutia meridionali cf. *Torfæi* Hist. Norv. III. p. 252. *Suhmii* Hist. Dan. IV. p. 89). III. 36.
Re (vid *Falsenii* Indledning p. 46. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 757). III. 424. 457. IV. 12. III. cfr. Reyri.
Refshaladiup (ad Hafniam Danorum) V. 328.
Reidgotaland I. 24.
Rein (Bahusiæ) III. 356.
Rein, prædium haud procul Nidrosia, ubi deinceps coenobium. III. 172-73. IV. 178. 247. V. 73. 199. 263. 387.

Reinadal (in Orcadibus?) V. 176.
Reinsletta (hod. Lille-Rein in tractu Stadsböygden) I. 117.
Rekuvag IV. 349. 399.
Rennabu (hod. Renneboe) IV. 25. 245.
Reykiaholar (in Islandia) III. 339.
Reykiaholt (in Islandia) V. 185. 266. 351.
Reykianes (in Islandia ausrtali) I. 229. 304.
Reyri (prædium in paroecia Ramnæs; cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 708). III. 378-79. 393.
Rimol (prædium Gaulardaliæ) I. 249. 251-52.
Rinansey (hod. Ronaldsha inter Orcades, cf. *Schöningii* hist. Norv. II. p. 169) I. 107. II. 144.
Ringabu (in Gudbrandsdalia) V. 257.
Ringariki I. 68. 74-76. 97. 104. 112. 265. II. 95. 178. 210. III. 142. 456. IV. 343. V. 124. 128. 138.
Ringisakr I. 76. II. 92. 94. V. 138. 223. 342. 383.
Ringones (prædium Ringnes in paroecia Stange; vid. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 644) II. 48. 57. 93. 209. III. 113.
Ringstadir (Siellandiæ) III. 41.
Riodir (prædium) IV. 52.
Ripa (Jutiæ) III. 35.
Roaberg (in Orkadalia) IV. 279.
Rodar (villa) IV. 280.
Rodemadun (Rothomagum) V. 332. cf. Ruda.
Rodrarfiord (hod. Nordalsfiord Sundmæriæ) II. 309 (cf. Ann. (c.) & *Bingii* Descr. Norveg.) 317.
Rogaland I. 94. 115. 122. 131. 176. 202. 206. 260. 267. 348. II. 20. 48. 179. 306. 332. 397. IV. 77. 140. 336. 344. 383. V. 266.
Roiskellda II. 275. III. 27. 74. V. 314.
Ross (in Scotia) V. 355.
Rott V. 108. 143.
Ruda, Rothmagi, (Rothomagum) II. 24. 25. 264. III. 143-44.
Rugsund (in Nordfiord) IV. 229. 342.
Rum, Rumaborg, Romaborg (Roma) II. 199. III. 10. 224. 240. 247. 272. 362-63. 434. IV. 7. 110. 149-50. 158. 196. 205. 215. 225. 406. V. 1. 166.
Rumaborgar-riki (imperium romano-germanicum) V. 196.
Rumveriar (Romani) I. 8.
Ruslir (hod. Rutle in sinu Sognensi; cf. *Falsenii* hist. Norv. III. p. 86) IV. 144.
Rydás (villa Rye in tractu Bynæsset, cf. *Norske Vid. S. Skrifter i 19de Aarh.* I. p. 306.) IV. 117.
Rydjökull (in Svecia) III. 447-48.
Ryfylki IV. 397. 416.
Rygiafylki V. 83. 96. 179. 219. 330. 356. 376.
Rygiar V. 76.
Rygiarbit II 295. (cf. Annot. y) III. 412. 437. IV. 200. 378. 419. V. 84. 100.
Ryginaberg (hod. Ryenbierg prope Osloam) IV. 294-96. 300. V. 245.
Rygir (incolæ Rogalandiæ) I. 94. II. 185. 361. 368. III. 286. IV. 77.
Rygir (incolæ ins. Rugiæ) III. 44.
Rykinsvik (Reikinsvik, Rikkilsvik Hadalandiæ, cf. *Schöningii* Hist. Norv. I. p. 436). I. 73.
Ræningi (villa in insula Mælari, cf. *Lagerbringii* Hist. Svec. I. p. 125). I. 54.
Rögnvalldsey (inter Orcades) I. 248. V. 360. 376.
Rögnvaldsvag (in Orcadibus) II. 145. V. 361. 376.
Rönd, lacus Norvegiæ I. 73. III. 364. IV. 29-31. 120. V. 78. 85.

S.

Salbiarnarsund IV. 371. V. 237. 257.
Sallteyarsund (in Vikia; cfr. *Falsenii* hist. Norv. III. p. 91). IV. 91. 225. 228. V. 288.
Salltnes, in tractu Buvigen Thrandheimiæ (cf. *Norske Vid. S. Skr.* i 19*de Aarh.* I. p. 307). III. 456. IV. 23. 52.
Salltvik I. 302.
Salpt (sinus Norvegiæ borealis) I. 281-82. V. 212.
Salptveriar (incolæ Salptiæ) V. 212.
Sand (prædium?) III. 339.
Sandafiörd IV. 314. V. 112.
Sandbru (Bergis) III. 370. IV. 136. 265-66. V. 287. 382. (cf. *Falsenii* Hist. Norv. II. p. 313).
Sandey (forsan ins. Sandera ultra Cantiæ promontorium in Scotia) III. 210. V. 374.
Sandnes IV. 25. V. 211.
Sandver (in Halogia) II. 218.
Sandvik (in Krosseya inter Orcades) II. 147. 151.
Sarpr (cataracta) II. 67. III. 302. IV. 315.
Sarpsborg II. 217. 225. 282. III. 261. 301. IV. 388. 390. 396-97. 408.
Sastadir (hod. Saastad in Hedemarkia) IV. 29. 31. (*Kraftii* Descr. Norv. I. p. 645).
Satiri, Sanntiri hod. Cantiri in Scotia) III. 209-10. 213. V. 173. 362-64.
Satiriseid V. 364.
Satirismuli (promontorium Cantiriæ) V. 172. 374.
Saudungssund II. 27. 29. IV. 361.
Saurbæir (prædium prope Konghellam) III. 396. IV. 56.
Saurbær (in Islandia) III. 320.
Saurhlid (supra Nidrosiam) II. 383.
Saurshaug (hod. Saxhoug) in insula Idri I. 136.
Saurvik (ad *montem* Kiöl) V. 120.
Saxar (Saxones) I. 221. II. 109. III. 28. IV. 199.
Saxland I. 9. 40. 54. 110. 115. 214-216. 220. 223. 257. 325. II. 71. III. 23. 24. 31. 32. 342.
Saxnescr (gente Saxo) I. 276. II. 71.
Sefsurd (Söndmæriæ cf. *Strömii* Descr. II. p. 267). II. 310-11.
Seglivik IV. 365.
Seimsfiord (in Vikia) IV. 225. 227. 233. 240.
Sek (hod Sekken, ins. in sinu Raumsdalensi) III. 418.
Selasior (Sælboe-Söe) IV. 24.
Selbuar (incolæ tractus Sælboe) IV. 24.
Seleyar (ad prom. Lidandisnes) III. 373. IV. 365. 374. 398. 409. 415. V. 11-12. 108. 164.
Selia (hod. Sælöe in Nordfiord) IV. 9. V. 268. 386.
Seliohverf (in tractu Aafiord) III. 197.
Seliopoll (in Gallicia Hispaniæ; anne Setubal?) II. 17.
Selund, (Siellandia) I. 9. 17. 37. 39. 132-33. III. 41. 174.
Selvagir IV. 365.
Serkir (incolæ Serklandiæ) III. 237. V. 354.
Serkland hit mikla (Asiæ borealis pars?) I. 5.
Serkland (Afrika?) III. 59. 66. 236. 265-66. V. 353.
Siáland, Sæland, Sioland, (Siellandia, cf. Selund) I. 135. 230. II. 262. 274-75. III. 31. 36. 41. 42. 44. 74. 91. 122. 129. 131. V. 170. 314. 334.
Sialand (in Svecia) II. 98.
Siálendingar (incolæ Siellandiæ) III. 35. V. 321.
Sialltir (in Grönlandia) V. 350.
Siaumælingar (villa) V. 84. 214.
Sibilia (Sevilla) V. 332.

Sidon (in Syria) III. 242.
Siggiarsvag (in insula Bommelöe) IV. 254. 350.
Signa (fluvius Seqvana in Gallia?) II. 19.
Sigtunir I. 10. 43. II. 5. III. 2. 4. 72.
Sikiley (Sicilia) III. 59. 60. 66. 224. 238-40. V. 196.
Silavag (in Orcadibus) V. 379.
Sili (insula in Mælaro hod. Sela-öe) I. 52.
Silld (ins. ad Ulfasundum) IV. 360. V. 194. 386.
Sinholmssund III. 266.
Sintre (Sintra in Hispania) III. 234.
Sion (castellum in Steinbiargis ad Nidrosiam) IV. 129. 186. 191.
Skagafiordr (in Islandia) I. 325. V. 201. 269. 312-13.
Skagfirdingar V. 313.
Skálavik (ad insulum Sartor) IV. 350. 400.
Skalhollt (in Islandia) III. 318. V. 313. 390.
Skalpeid (promontorium ins. Pomonæ) V. 376. 379.
Skaneyiafiall (hod. Bokhammerfield i Guldalia cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 231) IV. 347. 398.
Skaneyri (in Scania) IV. 337-38.
Skanungar (incolæ Scania) IV. 337-38.
Skanungar (incolæ Scaniæ) III. 31. 35. 44. 48.
Skani, Skaney (Scania) I. 53. 132. 215. 219. 230-31. II. 262. 269. 274-75. 281. III. 31. 43. 44. 46-48. 73. 82. 84. 86.
Skarar (in Svecia) II. 82. 133. V. 301. 390.
Skardaborg, (hod. Scarborough Angliæ) III. 153.
Skarfstadir (villa Bahusiæ) IV. 312.
Skarnsund (hodie idem nomen) II. 43.
Skarpa, insulae regione Nordfiordi III. 431.
Skarpasker (hod. Scarborough in Comitatu Eboracensi) III. 358-59. (cf. Skardarborg).
Skarthæl (Oslois) V. 166.
Skaun (hod. Skogn, Thrandheimiæ interioris) I. 81. II. 63.
— (minor s. Börsensis) II. 40. 41.
— (in Raumarikia) IV. 315. V. 106. 152. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 468) 157.
— (hod. paroecia Stange in Hedemarkia) V. 128. 383.
Skediohof (villa) V. 107.
Skeggia haug (in Austratt) I. 275.
Skeliastein V. 130. 382.
Skeliagrunn, Skeliasteinsgrunn (hod. Steensarmen, ad Tunsbergam, vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 586). V. 41. 65.
Skeliasteinssund ad Tunsbergam (cf. *J. Mullari* Descr. Tusbergæ p. 4) IV. 316.
Skellingarhella (ad amnem Nid) IV. 69. 122. 276. V. 260.
Skerdingstedia (in Gaulardalia) I. 250. 272.
Skeynir (incolæ Skauniæ in Raumarikia) IV. 294. 315.
Skeynir (incolæ Skogn Thrandh. int.) II. 168.
Skiarrandasund (forsan Stiernsundklevene prope Mandaliam vid. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 472). V. 238.
Skid (Sky inter Hebudes) V. 355. 373.
Skida IV. 163. V. 132. 312.
Skidsund (ad ins. Sky inter Hebudes) V. 361.
Skillingar (insulæ ad Naumudaliam?) IV. 47.
Skiotansvad (in Reidgothia) I. 25.
Skipafiord (hod. Lochlong in Scotia) V. 367. 372.
Skipakrok (statio navium in amne Nid) I. 274. IV. 59.
Skiptisandr (lingula ad lacum Rönd) III. 364.
Skiringssal (Vestfoldiæ) I. 57. cf. *Schöningii* Hist. Norv. I. p. 367. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 879.
Skot (promontorium Söndmæriæ) II. 309.
Skotar (Scoti) I. 222. V. 172-73. 267. 291-92. 355-57. 365-66. 370-73. 375. 384. 388.
Skotborgar á (in Jutia) III. 32.
Skotland I. 98. 99. 110. 113. 127-28. 130. 133. 222. II. 144. 149. 160-61. 214-15. III. 18-153. 209-10. 212-13. 226. 319. 350. 357. IV. 220. V. 171. 267. 291-92. 345. 348. 356. 358. 365-69. 374. 384-85. 387.
Skotun (villa) V. 106.
Skrattasker (prope Ögvaldsnesum) I. 268.
Skriksvik (hod. Skredsvik Bahusiæ) IV. 41.
Skrofar (forsan Skrofum inter ins. Huin & terram continentem, in Mappa *Schöningii* ad Tom. I.) V. 212.
Skrælingiar (incolæ Grönlandiæ) I. 314. 319-21.
Skurhagi (hod. Skiurti prope Konghellam) III. 311-12.
Skus-ás IV. 355. 403.
Skuta, amnis Sveciæ I. 20.
Skutusund IV. 351.
Skæreid in Skiringssal (Vestfoldiæ) I. 57 (cf. *Schöningii* Hist. Norv. I. p. 367. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 879).
Skön (forsan Skaun s. Skogn in Raumarikia; *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 180-81). I. 189.
Sláttones (hod. villa Slottenæs in paroecia Bamble; vid. *Kraftii* Descr. Norv. III. p. 87). V. 238.
Sle (sinus ad Slesvicum) I. 218.
Slezvik III. 247.
Småland (in Svecia) II. 282. III. 269-70. 300.
Smålendingar (incolæ Smålandiæ) III. 270.
Smalsarhorn (rupes in insula Brimangur, hod. Hornelen) I. 290.
Smiörberg (ad Tunsbergam) IV. 190. 319. V. 66.
Smyl (insula hod. Smölen) IV. 59.
Snaus (hod. Sneaasen) III. 456. 459.
Snællda (insula) IV. 294.
Sogn, (provincia Norvegiæ) I. 67. 87. 113. 131. 202. 206-8. 348. II. 20. 196. III. 20. 40. 127. 173. 226. 325. 375. IV. 33. 77. 139-40. 144. 160. 180. 210. 255. 269. 325. 361. 368. 411. V. 126. 179. 183. 220. 270. 342.
Sognsær I. 263. II. 180-81. IV. 144. 153-54. 324. 358. V. 82. 100. 216.
Sokn IV. 365. (cf. Soknadal).
Soknadal (hod. Sognedal ad Stören). IV. 25. 122. 144-45. 154. 156. 320. 409. V. 83.
Soknarsund (hod. Sokkensund in Ryefylkia). II. 397.
Sokndælir (incolæ Sokndaliæ) IV. 140. 160. 168-69.
Sokolofni (rectius Lokolofni hod. Loch-Lomond in Scotia) V. 367.
Sola (prædium Jadriæ (cf. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 251). I. 259. 329. II. 184-85. 316.
Solangur IV. 292.
Solbiargir (Solberga Bahusiæ). III. 311. 315.
Soleyar (Sollör in Norvegia) I. 55. 57. II. 178. 301. V. 154.
Solskel I. 83. 347. IV. 398. V. 187.
Solundarhaf V. 291. 359.
Solundir (insulæ ad Sogniam, hod. Yttre- & Indre-Sulen) I. 227. III. 150.
Sonaberg (villa in Vikia) IV. 225.
Sotanes (in Vikia) I. 145. 178. IV. 310.
Sotasker (in Svecia) II. 4.
Span (Hispania) III. 234-35. 353. V. 314. 320-21. 324. 332. 333. 335.
Spanheim (villa) V. 84.
Sparabu, Sparbyggia-fylki (hod. Spareboe) I. 81. 136-37. II. 232.
Sparbyggiar (incolæ prov. Sparabu) II. 168.

Sparmörk (in Svecia?) IV. 381.
Spiör (in Vikia) IV. 91.
Sprotavellir (prope Nidrosiam, hod. Vollan; cf. *Suhmii* Hist. Dan. VII. p. 560. *Falsenii* Indledning p. 81). IV. 60. 61.
Stad (promontorium occidentale Norvegiæ) I. 86. 94. 145. 148-49. 180-81. 205-7. 234. 236. 263. 328. II. 26. 179. 260. 295. 298. 308. III. 328. IV. 57. 104. 113. 134. 143. 187. 209. 230. 250. 357-60. 382. 396. V. 44. 80. 194. 215. 218. 220.
Stad (hod. Statsboygden) I. 117. IV. 85.
Stadarhol (in Islandia) III. 320.
Staf, prædium Veradaliæ I. 144. II. 339. 381.
Staf (villa prope amnem Gaulam?) IV. 62.
Stafabrecka (in Gudbrandsdalia, cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p 161). II. 170.
Stafamyrar (cf. *Topogr Journ. for Norge.* XII. p. 111). II. 339.
Stafanesvagr (in Fialafylki, cf. *Topogr. Journal for Norge* XXVIII. p. 9). I. 88.
Stafangr III. 25. 292. 306. IV. 102. 189. 196-97. 210. 218. 344. 373. 383-84. 396. 415. V. 47. 89. 266. 274. 285. 311. 341. 352. 356. 378.
Stafern IV. 366. 371. 410. 414.
Stafnbiarg (Stalsberg prope Osloam) V. 149. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 388).
Stafnfurda (Stanford Angliæ) III. 156.
Stapafiord (hod. Staffiord, cf. *Falsenii* Indledning p. 15) IV. 342. 395.
Staudla, Studla, (hod. Stöle in paroecia Etne) III. 353. 372.
Stedia (villa Sogndaliæ) IV. 246.
Steig (prædium Gudbrandsdaliæ) II. 210. IV. 39. V. 383.
— (prædium Halogiæ) III. 454. V. 258.
Steigarberg IV. 132.
Steinavag (hod. Steenvaag in Söndmæria) II. 308. III. 417. IV. 143. V. 186. 386.
Seinbiörg, juxta Nidrosiam III. 193. IV. 64-67. 80. 125. 128. 186. 238. 291. V. 105. 383.
(at) Steini (nomen villæ) I. 18. V. 371. 390.
— in Esthonia I. 44.
— in Gaulardalia IV. 85. 123.
— á Nesi (Bynæsset) II 64. IV. 77. 78. (cf. *Norske Vid. Selsk. Skr. i 19de Aarh.* I. p. 304).
— in Ringarikia I. 74.
Steinker II. 43. 44.
Stein-Kirkia (Bergis) IV. 88. 180. 266.
Stiflusund (in Vestfoldia; cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 754) I. 61.
Stiklastadir II. 349-50. 354. 363. 370. 375. 380. 382-84. 388. 399. III. 10. 16-19. 53. 54. 174. 214. 407-8.
Stinn Stim, (in confinio Nordmæriæ & Raumsdaliæ) III. 268. IV. 347. 357. 361. 398.
Stioradal I. 80. 172. II. 44. 62.
Stiorvellta III. 381.
Stodreim (prædium in paroecia Stod in Inderöe) III. 352. IV. 196.
Stocksund (in Svecia) I. 26. II. 5. 6.
Stofna (in Vættarherad) V. 37.
Stolpasund (ad Constantinopolin) III. 70.
Stord, insula Hördalandiæ (hod. Storöe) I. 153. 157. 162. IV. 374. 415.
Straumr (villa ad Gothalbin) V. 113.
Straumeyarnes I. 31.
Straumnes-Kinnar V. 85.
Straumr (ædes sic dicta Bergis) V. 287.
Straumsey (in Færöis) II. 256.
Straumssund (ad Gothalbin) V. 319-21.
Strind I. 271. II. 42. 64. IV. 355. 357. 403.
Strindarfiord IV. 138.
Strindafylki I. 80. II. 42.
Strindsær IV. 285. V. 30.
Ströndd (Districtus Værmelandiæ) V. 119.
Stöngum, á (Stanganes Bahusiæ) III. 449.
Sudaþorp (in Jutia meridionali, hod. Sörup) III. 85.
Sudrdala-riki (in Russia) V. 84.
Sudreyar (Hebudes) I. 96. 98. 101. 128. 222. 248. II. 161. III. 18. 209-10. 213. 226. 280. 353. IV. 133. 378. 419-20. V. 151. 169. 174. 267. 285. 287. 291-92. 304. 354. 357. 359. 361. 363. 365. 366. 368. 374. 385. 388.
Sudreyskir, Sudreyingar (Hebudenses) I. 304. IV. 379. V. 103. 172-73. 288. 362-63. 374.
Sudrheimar (in tractu Byenæsset; cf. *Norske Vid. Selsk. Skr. i 19de Aarh.* I. p. 303). V. 203. 360.
Sudrland (Scotiæ) I. 99. II. 146.
Sudrmannaland, in Svecia I. 49. 98.
Sudrmenn (Germani) IV. 181. 183. V. 112. 197.
Sudr-riki (regna australia) IV. 106.
Sudrvik (hod. Sudervig in diocesi Ripensi; cf. *Danske Atlas* V. p. 841). II. 9.
Sudrvirki (ad fluvium Thamesin) II 11-12.
Sula (prædium Verdaliæ, hod. Suul-garde) II. 338. III. 16.
Sulnastapa (forsan Staffa inter Hebudes) V. 358.
Sullt (prædium Söndmæriæ cf. *Strömii Descriptio* II. p. 264. 266). II. 310. 318.
Sumaros (Cimbris in Scania) III. 270.
Sundsvag (prope Bergas) IV. 369. 413.
Sunndalr (in Sveciæ provincia Dal) III. 214.
Sunndælir (incolæ Sunndaliæ) IV. 44.
Sundbu (villa) V. 90.
Sundolfsstadr V. 194. 222.
Sunn-Hördaland II. 180. III. 6. 353.
Sunnhördar (incolæ Hördiæ australis) IV. 35. 90. 260.
Sunnlendinga fiordung (in Islandia) V. 351-52.
Sunnlendingar (qvadrantis Islandiæ australis incolæ) V. 62. 339. 351.
Sunnmæri I. 84. 86. 148. 173. 202. 205. 263. II. 254. III. 196. 214. V. 100. 168. 222.
Suttangr (villa Ringarikiæ) V. 125.
Suvellir (hod. Sælsvolde Gudbrandsdaliæ vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 163). II. 172.
Svafa (Svevia Germaniæ) III. 247. V. 1. 303.
Svaforni IV. 325.
Svafuvik (cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 254). IV. 365. 409.
Svanhals (in Vikia) IV. 241.
Svarta-haf (Pontus euxinus) I. 5. III. 71.
Sveigiadarsund IV. 351. 357.
Sveinar (hod. Svennöerne extra sinum Laurvigicum) IV. 242. (cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 868).
Sverrisborg (juxta Nidrosiam) V. 383.
Sviar, Sænskir (Sveci) I. 15-16. 20-22. 30-33. 37-39. 42. 44. 48. 54. 55. 56. 57. 137. 334. 338. 340. II. 4-6. 68. 77. 80. 86. 87. 97. 118. 133. 141. 233. 249. 271. 273. 276. 334. 336. III. 2. 4. 73. 218. 332. V. 141. 265. 289. 294. 301-2. 304. 390.
Sviariki (Svecia) I. 19. 44. III. 170-71. 447. V. 170. 225. 286. 289. 290. 292. 296-98. 300-1. 304. 309. 315. 334-35. 389.
Sviasker II. 4. 73.

Sviavelldi I. 43. 44. 48. 53. 54. 78. 191. 255. 297. 331. II. 4. 79. 85. 97. 99. 132. 216. 313. 330. 335. 341. III. 44. 87. 134. 269. 451. 459. IV. 15. 200. 381. V. 114. 140. 265. 285. 389.
Svinasund I. 88-89. 112. 348. II. 67. 68. IV. 200. 292. 378. 419. V. 84. 98.
Sviþiod hin mikla edr kallda (Scythia magna) I. 5. 8. 14. 18.
Sviþiod (Svecia) I. 14. 17-19. 21. 25. 28-30. 32. 34. 36. 37. 39. 41. 43. 45-48. 50. 53. 55. 56. 106. 137. 179-80. 189-90. 242-43. 245. 264. 266. 294. 296. 326. 330. 31. II. 5. 58. 62. 64. 73. 97-99. 102-3. 131-32. 134. 141. 179. 216-17. 315. 330. 332-33. 335. 355. 399. III. 1. 2. 4. 12. 13. 31. 54. 72. 74. 75. 214. 220. 403. 407. IV. 178. 199. 225. 383-85. 391. 395. 416-17. V. 1. 6. 286. 289-90. 296. 301-2.
Sviþunskirkia (Stavangriæ) IV. 344. 396.
Svolld, insula (ad Pomeraniam) I. 332-33. 339.
Sygnafylki (Sogn) I. 67. 87.
Sygnir, Sygnskir (incolæ Sogniæ) I. 263. 302. II. 361. III. 19. IV. 35. 77. 140. 153-54.
Syllingar (insulæ Sorlingicæ ad Angliam) I. 222-24.
Syrland (Syria) III. 242.
Syrnadal (hod. Surendal in Nordmæria) II. 235. V. 208. 215.
Syrströnd (prædium) IV. 153.
Sæheim, Sæim (hod. Sæm) villa prope Tunsbergam I. 116.
Sæim (prædium Hordalandiæ) I. 118. 161.
Sæheimrod (prædium ad lacum Rönd) III. 365.
Sæla (insula provinciæ Nordfiord) II. 26.
Sætt (Said in Syria) III. 242.
Sævidarsund (Bosphorus thracicus) III. 70.
Sölva (hod Selven) prædium Nordmæriæ I. 116.
Sölvi (portus prope Agdanesum) IV. 246.

T.

Tanais, olim Tanaqvisl I. 5. 6.
Tattarar (Tartari) V. 299. 308. 381.
Taur, ab occidente Stocksundæ in Svecia I. 26 (cf. *Georgii* diss. de paroecia Brennkyrka p. 3-4.
Tautra (hod. Tutteröe) IV. 282. V. 89. 102. 261. 384.
Teknafiörd IV. 376.
Temps (fluvius Tamesis) II. 10. 12.
Tialldasund (hod. Tielöesund in Salptia) III. 339.
Titolfsnes IV. 374-75. 415-16.
Tiundaland in Svecia I. 46. 301. II. 98.
Todrarfiord, Todarfiord vid. Rodrarfiord.
Torgar IV. 166. V. 211.
Trafn (fluvius Trava?) IV. 208.
Traufn (Drammen) V. 85.
Tregasund V. 73.
Truns (Tromsen) V. 381.
Tryggvahrer (in ins. Tryggöe Bahusiæ) I. 178.
Tulet (Toledo) V. 332.
Tumaþorp (in Scania) III. 270.
Tunet, Tunis (in Africa) III. 239. V. 353.
Tunga (ad amnem Örkedaliæ; cf. *Norske Vid. S. Skr. i 19de Aarh.* I. p. 312) IV. 117.
Tunna, Tunnuskagi (prope Tunsbergam cf. *Krafrii* Descr. Norv. II. p. 586). IV. 313-14. 371.
Tunsberg I. 88. 92. 106. 115. 123. 178. 202. 267. II. 48. 67. 109. 112. 114. 143. 179. 181. 210. 213. 292. 295. 300. III. 295. 332. 336. 350. 412. 414. 421. 423. 428. 434. 438. 442. 457. 460. IV. 10. 55. 93. 120. 148-49. 179. 188. 190. 200-1. 208. 241-43. 292. 298-99. 301. 309. 313-15. 327-28. 339-41. 343-45. 348. 361-62. 364-65. 368-72. 376. 381. 388-90. 394-96. 407. 409-14. 416. 419. 426. V. 6. 35. 36. 38. 41. 51. 52. 57. 59. 64. 65. 76. 77. 81. 86. 87. 90. 101. 103. 108-10. 121. 123. 126. 129. 133. 135. 141-43. 151-53. 166. 168. 183-84. 190. 198-99. 201. 229. 238-40. 285. 290. 304-5. 308. 310. 320-23. 325-26. 328. 330. 334-35. 339. 345. 382. 389-91.
Tuscaland (in Gallia?) II. 18.
Tyrkland I. 8. 18.
Tyrvi, lacus (hod. Tyrifiörd). IV. 30.
Töluholm (prope Bergas, cf. *Falsenii* Hist. Norv. III. p. 157). IV. 261. V. 177.

Þ.

Þareyiarfiord V. 358 (cf. *Johnstone* the norwegian account of Haco's expedition, annot. ad. p. 30).
Þarfar (Bahusiæ) IV. 310.
Þelamörk I. 94. 112. 301. III. 372. 452. 459. IV. 12. 20. 25. 320. 380. 416. V. 126.
Þexdal (vallis & villa in tractu Aafiord, Thrandheimiæ) III. 197.
Þilir (incolæ Thelamarkiæ) I. 94. IV. 294. 297. V. 79.
Þinar-os IV. 249.
Þinganes (hod. Tingnæs, in confiniis Sogniæ & Hordelandiæ) I. 208.
Þingvöll (in Islandia) II. 204. III. 96.
— (hod. Tingvold, in Nordmæria). IV. 291. 347. 398. V. 208.
Þioda (Thye in Jutia) III. 92. 93.
Þiodmyrar IV. 62.
Þiörn (insula Bahusiæ hod. Tjörn) IV. 97. 310.
Þiorsá (in Islandia) V. 351-52.
Þiotandi (promontorium Söndmæriæ) II. 309.
Þiottö (in Halogia, hod. Tiöttö) I. 264. 277. 279-80. II. 162-63. 282.
Þissisey V. 359.
Þomaskirkia (Tunsbergis) V. 41.
Þoptar (in Uplandia; hod. Tofte cf. *Krafrii* Descr. Norv. II. p. 156) I. 101.
Þoptyn (s. dubio villa Tofte in Gudbrandsdalia; vid. *Krafrii* Descr. Norv. II. p. 124). V. 383.
Þornberg V. 203.
Þors-a (amnis Cathanesiæ in Scotia; hod. Thurso) III. 356. V. 175.
Þorsbiörg (in promontorio tractus Statsböygden, cf. *Schöningii* Hist. Norv. II. p. 206). I. 117. IV. 247. 249. 274.
Þorshöfn (in Færöis) II. 256.
Þorsnes (in Islandia) V. 351.
Þotn I. 67. 77. 112. II. 37. 178. 198. 210. III. 456. V. 78. 129.
Þrandarnes II. 182.
Þrandheim I. 80-84. 87. 88. 93. 94. 117-18. 121-22. 125. 127. 130. 135-36. 138. 141. 143-44. 165. 167.

167. 170-75. 180-81. 183-84. 195. 201. 203. 205-6. 219. 232. 241. 255. 270. 273-74. 278-79. 285. 348. II. 42. 43. 45. 46. 48. 57-59. 61. 64. 65. 71. 143. 161. 164-66. 168. 170. 180. 198. 204. 232. 238-39. 241. 254. 291. 294. 295. 306. 308. 317-19. 331. 338-39. 341. 355-56. 384. 386-87. 391. 396. III. 4. 6. 11. 15. 23. 82. 98. 99. 101. 104. 106. 118. 134. 152. 191-92. 196-97. 200. 254. 259. 303. 327-28. 345. 350. 352. 362. 367. 372-73. 380-81. 393-94. 412. 414. 420. 430. 439. 452. 456. IV. 28. 48. 53. 57. 59. 74. 76. 77. 105. 113. 117. 119-21. 127. 29. 131. 133. 140. 181. 188. 208. 210. 228. 230. 238. 240-41. 244. 246. 250. 252. 269. 271. 274. 291. 335. 340. 343. 347. 358. 361. 373. 376. 383. 388. 390-91. 395. 398-99. 404. 406. 415-16. V. 1. 3. 5. 6. 9. 17. 20. 27. 32. 45. 46. 48. 55. 60. 61. 64. 80. 82. 100. 106. 131. 138. 145. 152. 165. 168. 170. 178. 180. 183-84. 186. 188. 190. 194. 197-98. 200-1. 203-4. 208. 211. 224. 230-31. 256-58. 265-66. 268-70. 297-98. 300. 310. 312. 315. 327. 330. 340. 354-55. 386-87.

Þrandheimsmynni III. 340. 342. IV. 48. 113. 127. 133. 274. 382.

Þraungi (cf. Trangfossen?) IV. 249.

Þrudvangur I. 10.

Þrymlingar (ad insulam Tromöe) IV. 367. 370. 372. 413-14.

Þrælaberg, ad Osloam (cf. *Kraftii* Descr. Norv. I. p. 296). III. 401. 403. IV. 233-34. V. 132. 241.

Þrændalag I. 117. 123. 131. 139. 143. 170. 207. 233. 274. 303. II. 20. 399. III. 115. 385. 392. 429-30. 433. IV. 6. 76. 77. 229. 273. 340. 382. 388. 393. 396. 415-16. 424. V. 23. 81. 100. 233. 256.

Þrændir (incolæ Thrandheimiæ) I. 121-22. 125-26. 135-36. 139. 144-45. 167. 170. 195. 246. 254. 256. 273. II. 38. 57. 59. 165. 232. 359. 361. 365. 386. 395. III. 38. 42. 50. 86. 104. 191. 334. 350. 380-81. 421. 429. 435. 439. 441. 459. IV. 76. 83. 119. 203. 292. V. 17. 89. 257.

Þufa (villa?) IV. 292.

Þumla (insula ad ostium fluvii Gothelf?) III. 121.

Þydverskir (Germani) V. 300. 390.

Þyri (lacus) V. 79. 85. 125.

U.

Ufoti (vid. Ofoti).

Uladstir (Ultonia Hiberniæ) III. 226-27.

Ulfasund (in Nordfiord) I. 148. II. 27. III. 21. IV. 134. 143. 360.

Ulfreksfiord (in Hibernia?) II. 117. 149.

Ullarakr (in Svecia) II. 99. 100. 140.

Ullinsakr (hod. Ullensager) V. 257.

Unarheim, Onarheim (hod. Unereim s. Onereim) III. 439. V. 32. 90.

Undurseyar (in Svecia) IV. 46.

Ungaraland III. 247.

Unnardys (in Listria) IV. 149.

Uppdal (Opdal in Örkedalia) II. 40. 65. IV. 122. 138. 346. V. 188. 258. 383.

Uppdals-skogr I. 82. II. 40. IV. 245.

Upphaug (prædium Örelandiæ) I. 236. 271.

Upplönd (Norvegiæ) I. 66. 67. 76. 79. 93. 100. 114. 124. 126-27. 176-77. 179-80. 188. 232. 236. 242. 244. 255. II. 35. 40. 89. 108. 179. 198. 209. 217. 286-87. 291. 333. 341. 357. 387. III. 82. 99. 100. 104-5. 132. 134. 137. 191. 196. 263. 268. 297. 329. 364. 367. 420. 430. 439. 446-47. 449. 456. IV. 28. 32. 44. 53. 113. 127. 130. 200. 229. 238-39. 245. 249. 318. 320. 326. 335. 343. 346. 348. 376. 384. 389. 397. 411. 417. V. 4. 6. 32. 39. 57. 65. 70. 72. 81-83. 90. 99. 106. 114. 124. 135. 137. 142. 144. 149. 151-52. 156. 158. 160. 162-63. 183. 188-92. 222. 225. 230. 342.

Upplendingar, Upplandskir (incolæ Uplandiæ Norveg.) I. 62. 76. 112-13. 247. II. 36. 108. 113. 179. 313. 349. 393. III. 104. 132. 134. 142. 191. 229. 421. 447. IV. 233. 295. 368. V. 123.

Uppsalavelldi I. 55.

Uppsalir I. 2. 15-19. 21. 22. 28. 32. 34. 35. 38. 41. 42. 46. 49. 52. 77. 180. II. 85. 87. 97. 98. 99. 102. 119. 134. 136. 138-39. IV. 178.

Upp-Sviar II. 137. 140-41.

Urgeröst (in Gudbrandsdalia, cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 161). II. 172.

Usa (prædium Ursvold? *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 163). II. 172.

Usa (amnis hod. Ouse in Anglia) III. 154.

Utstein (prædium) in ins. Udsteen I. 118. IV. 374.

Uþrændir (incolæ Thrandiæ exterioris) I. 144. V. 20.

V.

Vadey (in sinu Stavangrensi) IV. 374.

Vadilsey IV. 376.

Vagi (hod. Vaage in Gudbrandsdalia) II. 170. 172. 174.

Vagir (in Halogia hod. Vaagen) I. 264. II. 201. 242. III. 248. 266. 340. IV. 27. V. 103-4. 164. 211.

Vagnvik, villa e regione promontorii Hefring juxta Nidrosiam. III. 197.

Vagsbotn (Bergis) V. 287. 382.

Vagsbru V. 17. 203.

Valdisholm (in fluvio Glommen) V. 122. 153. 190. 236-37. 382.

Valhöll I. 13.

Valkaberg (prope Osloam cf. Diarium *Budstikken* 1824. No. 15-18). IV. 301. 303. V. 382.

Valland (Gallia) I. 101. 110. 222. II. 10. 18. 19. 24-25. 264. 283. III. 116. 145. 224. 232. 353.

Valldal (Söndmæriæ) II. 309. 317.

Valldres I. 77. 241. II. 37. 197-98. IV. 39. 139. 326. 343. 361. 391-92. 395. 406. V. 126. 130. 220.

Vallident (Valladolid) V. 332.

Vallskir (de Vallandia) III. 217. V. 333.

Valsnes (in Norvegia septentrionali) III. 340.

Vambarholm (in Norvegia boreali) III. 198.

Vanaheim I. 6-7. 18.

Vanaland, idem ac Vanaheim I. 6.

Vanaqvisl (Tanais) I. 6.

Vangi (in Vorsia) II. 196.

Vanir (incolæ Vanalandiæ) I. 7-8.

Vapnafiörd (in Islandia orientali) I. 228-29.

Vapnavad (in Reidgothia) I. 25.

Varar IV. 292.
Vardyniar (in Svecia) III. 214.
Varnes, prædium Stördaliæ I. 143.
Varrandi (oppidum Pictaviæ Gallæ) II. 18.
Varteigingar, Varteigsmenn (familia Norvegica) V. 2.
Vatzbu (in Svecia) II. 314.
Vatzdal (in Islandia) II. 317.
Vatzfell (cf. *Schöningii* Reise I. p. 26). IV. 25.
Vear (in Svecia) III. 214.
Vebiörg (in Jutia) III. 26. 86.
Ved-ey (*Falsenii* hist. Norv. III. 237). IV. 352.
Ve-ey (insula in ostio sinus Thrandheimici, hod. Vejen) III. 416. 418. IV. 351. cf. Vedey.
Veggin (juxta Sotanes) I. 178.
Veggium IV. 365.
Vegsund (Sundmæriæ) II. 309.
Veiga (ɔ: Veggerstaf, ultimus Norvegiæ Finnmarkiam versus limes) I. 349.
Vendilskagi (in Jutia) III. 92. 93. 412.
á Vendli (in Jutia) I. 39. 40. 58. 147.
Veradal I. 81. 144. II. 62. 167. 349. 355. 372-73. 380, III. 16. 17.
Verdælafylki II. 338.
Verdælir (incolæ Verdaliæ) II. 168. 373. V. 79.
Verey (in sinu Raumsdaliæ?) V. 222.
Verma (Vormen) V. 161.
Vermaland I. 55. 56. 58. 63. 88. 89. 91. 93. 97. II. 134. 314. 383. III. 134. 214. IV. 11-12. 14. 18. 20. 40. 41. 43. 44. 130. 391-92 421. V. 102. 104-5. 107-8. 111. 113-15. 119. 121. 151. 163. 246. 257. 265. 286.
Vermir (incolæ Vermalandiæ) III. 134. IV. 41. V. 103-4. 108-10. 113. 117-20. 286.
Vestfiord (in Halogia) II. 244.
— (in ins. Sky inter Hebudes) V. 171.
— (in Islandia) V. 185. 268. 351.
Vestfirdingar (in Islandia) V. 352.
Vestfolld I. 57-60. 62. 63. 65-66. 74. 75. 76. 89. 112. 115-16. 121. 126. 165. 203. 242. II. 30. 120. V. 124.
Vestfylldir, incolæ Vestfoldiæ IV. 292. 297. 299. 309. V. 110.
Vestmanna-eyar V. 59.
Vestmannaland (Sveciæ) II. 98.
Vestmarar (cf. *Schöningii* Hist. Norv. I. p. 364. 397). I. 60.
Vestnes (villa) IV. 225-26.
Vestr-Agdir IV. 367.
Vestra-Gautland I. 53. 88. II. 20. 85. 97. 119. 121. 133. 217. 225. 277. 282. III. 214. IV. 385. 421. V 322.
Vestr-Gautar I. 51. II. 76. 101. 103. 121. 133. 141. III. 217.
Vestrland (vel in ins. Silt vel in ins. För, cf. *Suhmii* Hist. Dan. IV. p. 89). III. 36.
Vestrlönd (regiones occidentales sc. Britannia, Hibernia &c.) I. 246. 291. III. 221. 420. V. 169. 356.
Vettaland (prædium Bahusiæ) II. 70. III. 396.
Vidheim (forsan hod. Vedum in paroecia Öyer; vid. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 108). V. 383.
Viggia (ad sinum Thrandiæ cf. *Norske Vid. Selsk. Skr. i 19de Aarh.* I. p. 309). I. 249. II. 42. 349. III. 196.
Vigr (in Orcadibus) V. 176.
Vik (prædium prope Nidrosiam) III. 221. 261. 319.
Vik (iVikar, in Norvegia septentrionali) III. 340.
Vik (n sinu Sognico?) IV. 324.
Vikarsdal (in Hallandia) III. 194.
Vikarskeidi (in Islandia australi) I. 229.
Vikingavag IV. 350. 360-61. 406.
Vikur (hod. Vigen) I. 87. 88. 89. 98. 100. 106. 110. 115. 123-25. 131. 133. 135. 178-80. 188. 200. 202. 255. 257-59. 264-67. 292. 349. II. 30. 47-49. 57. 67-72. 74-76. 106. 109. 122. 143. 179-80. 209-10. 216. 225. 232. 282. 292. 299. 301. 303. 384. 397. III. 86. 117. 120. 134. 137. 148. 191. 193-94. 200-1. 205. 208. 214-15. 217. 294. 297. 299. 301. 303. 327. 330. 332. 336. 342. 344. 355. 368. 372-73. 375. 378-79. 381-82. 393-95. 412. 414. 421-23. 428. 431. 433. 438. 441-44. 446-47. 449. 451-52. 457. IV. 12. 18. 19. 30. 32. 41. 43. 53. 55. 73. 74. 90. 91. 93. 94. 111. 114. 120. 122. 127. 133-34. 139. 147. 177-81. 185. 189-90. 194. 200-2. 208-9. 215. 217. 219. 224. 228-29. 241. 243. 245. 251. 288. 307-10. 312. 314-15. 318. 335-40. 343-48 369. 374. 376. 379. 383-85. 395-97. 407. 417. 419. V. 3. 9. 22. 28. 32. 34-40. 42-44. 63-67. 75-77. 82. 83. 85. 86. 90. 100-1. 105. 108-9. 126-27. 129. 131-32. 142. 144-49. 152. 154. 165-66. 168-69. 177. 179. 184. 186. 190-92. 198. 201. 214. 221-22. 224. 231-32. 234-35. 238-39. 256-57. 259. 265-66. 268. 285-86. 288. 290. 299. 300. 305. 311-12. 315-16. 319. 322. 327-28. 334. 339. 342-43. 353. 356. 383. 387. 391.
Vikverjar (incolæ Vikiæ) I. 113. 116. 122. 167. II. 71. 74. III. 342. 366. 394-95. 422. 438. IV. 83. 91. 168-69 173. 224. V. 95. 110. 241.
Vilhialmsbær (ad ostium Garumnæ in Gallia?) II. 16.
Vina (fl. Dvina) I. 182. II. 219.
Vincestr (Angliæ) III. 7. 23.
Vindland I. 213. 215-17. 220-22. 230. 295. 298-300. 328-32. 346. II. 118. 383. III. 29. 30. 32-34. 287. 315. 337. V. 282. 300. 329.
Vindur, vindverskir (Vendi) I. 132. 216. 230. II. 137. 141. III. 28. 29. 49. 55. (Austrvindur) 108. 309-12. 335. 363. V. 300.
Vingsior V. 159.
Vingulmörk I. 61. 62. 65. 68. 77. 89. 92. 112. 126. 203. 211. II. 89.
Vingur (hod. Vinger) V. 112-13. 157.
Vinland hit goda I. 303. 312. 315. 318. 321-22. 325-26.
Visingsöe (in lacu Vettern) IV. 385. V. 137. 142.
Visk (amnis Viskie in Hallandia) IV. 345. 397.
Vita IV. 72.
Vizcom (prædium Rommerigiæ? cf. *Schöningii* Hist. Norv. III. p. 180-81) I. 189.
Vog (in Islandia) I. 304.
Vogsey (in Nordfiord) IV. 351. 400.
Vulgaria (Bulgaria) II. 325.
Vænir (lacus Sveciæ) I. 41. 55. 56. 93. II. 68. III. 137. 214-15. 447. V. 161.
Væringiar (Barangi) III. 56-59. 62-66. 68-70. 72. 406-8.
Vættarherad V. 37. 76. 127.
Vödlo (Vadla?) amnis Vestfoldiæ I. 59.
Völunes IV. 350.
á Vörno (villa in Nedre-Borgesyssel, posthac Monasterium Vernekloster cf. *Kraftii* Descr. Norv. II. p. 754). I. 59. V. 65. 68. 389.
Vörs I. 182. II. 78. 196. IV. 34. 139. 269. 361.
Vorsar (incolæ Vorsiæ) IV. 35. 87. 90.
Vörva (villa Reidgothiæ) I. 24.

Y.

Yriar (Örelandia) I. 80. 182. 236. 271. 275. III. 103.
Ystar (villa) IV. 117.
Yxney IV. 351. 400.

Æ.

Ægisfiord (in Insula Hinn hod. Hindöe) III. 339.
Ærnes I. 272.
Ærvik (in promontorio Stad) I. 236.

Ö.

Ögvalldsnes I. 118. 145. 267-68. II. 183-84. 186. 188. 190. 193-94. 196. cf. Augvaldsnes.
Ölvishaugr (prædium Thrandiæ interioris, anne Alstahaug?) I. 144.
Ömburnes IV. 282.
Ömd in Halogia (insula Hindöe?) I. 42. II. 182. cf. Aumd.
Örland (idem ac Yriar) III. 195. 415.
Örnes IV. 97.
Öxney (haud procul Tunsbergis?) IV. 314.

INDEX ANTIQUITATUM.

INDEX ANNOTATION

A.

Abacus regius IV. 8.

Absolutio ob sangvinem in bello fusum ab Episcopo danda erat V. 255. 260.

Abusus multi in rebus ecclesiasticis sub R. Hacone Sverrerida a Cardinale Wilhelmo fuere sublati. V. 281.

Accipiter deplumis, iræ indicium. I. 262.

Aciei dispositio. II. 341.

Acies veterum plerumque longa et in cornua extensa III. 157. aciem orbiculatam disposuit Haraldus Severus Rex. III. 157.

Acies clypeis vallata s. *Skioldborg* erat triariorum cohors, reges et duces in præliis muniens I. 30. 341. II. 366. III. 159. Hac in pugnis etiam navalibus usi sunt principes.

Acies plaustris vallata s. *Vognborg*. II. 344-45.

Adagia I. 200. 287.

Adspergilla, quibus sangvis victimarum spargebatur, *Hlautteinar* dicta. I. 139.

Ædes Christi, Nidarosiæ structa ab Eysteino Archiepiscopo, ejusque summum altare positum in loco ubi sepultus fuerat Sanctus Olaus. II. 390. cfr. III. 98. ædes Christi Tönsbergensis. V. 290.

Ædes sacræ MC inerant episcopatui, quem efficiebant Gautlandia occidentalis, Vermelandia atque Markiæ. II. 97.

Aedes.

— Ædes Regiæ magnificæ, earum structura, apparatus et ornamenta. I. 30. II. 60. 101. 212. III. 98. 180. 181.

— Auditorium s. curia Regia (málstofa) I. 101.

— Cubiculum domesticorum (skáli) I. 70.

— Cubiculum patrisfamilias (svefn-búr) I. 70.

— Subdiale IV. 402.

Aegeri galea, quid sit et unde dicta I. 268 f.

Ænigmata, quibus politica subsunt consilia. II. 134-36.

Aetas rogorum (Bruna-Öld) in septentrione antiquissima. I. 2.

— cum Freyo in Svecia, et cum Dano Magnifico in Dania desiit. ibid.

Aetas tumulorum (Hauga-Öld) in Dania longe antiquior, quam in Svecia et Norvegia. I. 2.

Agriculturæ primum exemplum I. 24. ager bene cultus in prædio Gule provinciæ Værdalensis II. 338.

Agyrtæ, qui catellos super perticas sublimes transire jubebant IV. 150.

Albi equi amati V. 258.

Albis vestibus induti o: baptizati I. 288.

Alcium caro, in immensis Jarnberiæ sylvis solum ferme alimentum IV. 21.

Aleæ usus II. 143.

Allii in medicina usus II. 377.

Allocutio Regis ad milites IV. 232.

Allodia ab Haraldo Pulchricomo civibus ademta I. 80. 109. civibus ab Hacone Adelstein restituta I. 125. In Orcadibus fisco addicuntur ab Haraldo Pulcricomo II. 144.

Alminding, plena præstatio bellica V. 203. vid. Impensæ bellicæ.

Altaria sangvine illita apud gentiles II. 165.

— apud Christianos pannis pretiosis vestita III. 81. tabulis affabre factis ornata III. 293.

Altitudo Regis Haraldi Severi singularis III. 174.; in muro ædis Divæ Virginis Nidarosiæ cruce notata III. 221.

Amor subditorum in Regem Halfdanum Nigrum singularis I. 74.

Amor delirus Haraldi Pulchricomi in uxorem mortuam (Snæfridam) I. 102.

— magicis artibus excitatus ibid.

Amputatio manuum pedumque lege Haconis Sverreridæ prohibita V. 381.

Anathemata IV. 330.

— ea in promtu habent episcopi V. 68. et archiepiscopus V. 145. 215. et clerici V. 225.

Anchorarum usus in proeliis navalibus I. 339. II. 53. III. 390.

Anchoras ex caseo in ludibrium Norvegorum formarunt Thorkeli Geysii filiæ III. 89.

Angelica I. 300.

Anginæ medetur Rex Olaus Sanctus II. 327.

Angli Bergas triticum, mel, farinam et vestes adferebant IV. 183.

Anglus homo, Martinus aulicus R. Sverreri sacerdos eligitur IV. 218.

Animæ defunctorum campanarum sonitu, cantibus missaticis precibusque superstitum, et pecuniâ in pauperes profundenda, delectari credebantur IV. 170.

Animi præsentia V. 306.

Annonæ ubertatem Freyo tribuebant Boreales I. 15.

— annonæ caritas Nidarosiæ IV. 373.

Annuli eorumque usus I. 264; circa suras III. 181.

Annulus aureus ære corruptus I. 265.

Antistites Asgardiæ XII. sacris et judiciis præerant I. 6. Eorum honos ibid. Post mortem divino honore culti. I. 15.

Apex Episcopi IV. 278-79.

Aplustria aurata I. 281. II. 281.

Apophthegmata I. 287. vid. Proverbia.

Appellatio Regis Haconis ad Papam contra Archiepiscopum V. 340.

Aqua marina ad exstingvendum incendium adhibita V. 287.

Aquæ lustralis usus, apud Ethnicos I. 97. 118. 136. 187. 245.

— apud Christianos I. 283.

Aquæ salubres II. 312. 390.

Aquæ adspersio vid. Baptismus.

Aquila, supplicii genus, quo costis a tergo dissectis viscera divellebantur I. 108.

Archidiaconus Scoticus V. 345.

Archiepiscopatus ab impostore emtus pecuniâ sancti Olai V. 133.

Archiepiscopi sedes Nidarosiæ fundata III. 362. ejusdem vis et potestas III. 429. 432. sequ. IV. 6. 50 IV. 204.

204. Primus Thrandensium Archiepiscopus erat Johannes Birgeri fil. III. 362. Archiepiscopi in Regem Haconem Suerreridam insolentia V. 45. filio Haconis Suerreridæ Haconi nomen dabat Regium V. 313.
Architectura navis dictæ Serpentis longi (Ormen hiin Lange) I. 293.
Arcus veterum, sera instructus chalybea IV. 209. 285.
Argentum defæcatum III. 12.
Arinshorn vid. Cornu foci.
Arma et eorum descriptio cfr. Militia, Res militaris.
— arma domestica, securis manualis, *handóxi* II. 259. sceptrum manuale, *refdi* ibid.
— arma, ut gladii, secures cæt. singula propriis nomi nibus insignita III. 33.
— armorum concussio judicialis III. 325. 422.
— nasi tigumentum (nefbiörg) I. 239.
— arma domi gerebantur I. 277.
— armatura Vallicæ galeæ II. 50.
— loricæ annulis consertæ et squamatæ vid. lorica.
— picti clypei II. 50.
— armatura splendida Olai Sancti II. 352. Erlingi Comitis IV. 66.
— arma furor ipse ministrat IV. 162-63.
Arma Skrælingis in Vinlandia vendere suos prohibuit Karlsefnius I. 319.
Armati graviter V. 110.
Armillæ aureæ I. 29. III. 81.
Aromatibus, quæ putredinem arcerent, caput Mimeri bene condidit Othinus I. 8.
Ars computistica II. 288.
Ars equitandi et equos frenandi I. 27.
Ars physiognomica II. 288.
Ars somnia interpretandi II. 288.
— somniandi I. 71.
Artes in Septentrionem secum afferebant Asæ I. 10.
Artes Finnicæ II. 8.
Artificiosum opus, caput Regium, a Rege Olao Sto cælatum II. 49.
Arve-Öl vid. Justa parentalia.
Arx Suerreri in Steenbergo muro munita a R. Hacone V. 383.
Asæ artes in septentrionem secum adduxerunt I. 10. poëseos & magiæ artifices erant sollertissimi I. 10. 11. 12. ideo sacrificiis ab hominibus culti I. 12. monumenta Asis in loco ludorum circensium (Hippodromo) erecta III. 246.
Astronomiæ peritia II. 288.
Athletæ summo honore ab Hugleiko habiti I. 30.
— athletarum statio in navi I. 82.
Auguria Haconi Jarlo oblata I. 219.
— colonus auguriorum peritus sub Olao Kyrre III. 186-87.
Aula vid. Aedes Regiæ.
— Aulæ ordinatio sub Olao Kyrre III. 182.
— Aulæ mores vid. Mores.
Aulæ magister (stallari) I. 344. II. 60. III. 181. V. 391.
— regum causas magister aulæ publice orat II. 76.
Aulæa super funere Regio extenta V. 379.
Aulæa eorumque usus I. 90. II. 30. III. 436.
— colorata V. 278.
— aulæum fimbriatum, monumento sepulcrali inductum, sanctitatis erat indicium III. 376.
Aulica comitia II. 60. V. 177.
Aulicæ excubiæ III. 324.
— leges II. 60.
Aulicorum tres classes: satellites, operarii & emissarii II. 60. aulica officia II. 137. III. 181. 182. 275. 277. 281. 441.
Aureis literis descripti libri III. 273. 293.
Aurei numi II. 17.
Auri prodigus, sed alimenti avarus Rex Halfdanus Millda oc Matirilla dictus I. 60.
Aurum in campo Fyrisval satum I. 41.
Avium vocis intelligentia I. 24. III. 186.
— avicularum usus ad urbes in bello accendendas III. 60-61.
— avium captura II. 245.
Austfarar-skip, navis vectoria maris Balthici commerciis destinata IV. 41.

B.

Baccæ sub nive latentes, ad cibum adhibitæ IV. 21.
Baculus Olai Sancti, globulo argenteo inaurato capitatus et circulo cinctus argenteo II. 31.
— baculus episcopalis IV. 227.
Baglorum origo IV. 224.
Bæjarbót (urbis ornamentum). Sic appellabatur campana ingens convivii fratrum universalis Nidarosiæ III. 180.
Balænæ Grönlandicæ I. 319.
Balistæ (*Blider*) IV. 127. 225. 275.
Balistarum structor Germanus IV. 342.
Balnea eorumque usus I. 99. III. 268. IV. 121. 126. 325. V. 135. 377.
Balticas regiones ethnicas armis prædando infestare licitum credebatur christianis IV. 199.
Bandadrapa, poëma cujus auctor Eyolfus Dadaskalld I. 210. 295. 296.
Baptismus gentilium I. 118. 122. 136. 185. I. 245.
— baptismo nova nomina interdum data I. 220.
— baptismus christianus II. 355.
— sine baptismo mortui infantes æterna salute carituri credebantur II. 200.
— gentilis aliquis statim post baptismum mortuus II. 278.
— baptismale munus II 236.
— baptismi particeps fieri non poterat homo Finnorum artibus incantatus I. 280.
— baptismi testes V. 4.
Baptizatis utendæ albæ vestes II. 278.
Barba decora II. 101. 389.
Barca, scaphæ majoris genus III. 236.
Barones V. 391.
Bastardus gladii nomen, quo Sigurdus Jarlus Reinensis utebatur III. 426.
Bautasteinar, I. 2. 20. 22. 153. vid Cippi.
Becki-suda, navis prætoria Regis Ingii III. 389. In Regis Haconis Humerosi potestatem delata, ab Erlingo Skacko occupatur; ibid. 413. 416-18.
Bellicæ naves et apparatus singulis Norvegiæ territoriis sub Hacone Adelstein impositi. I. 147. bellicæ erogationes (*leidângr.*) IV. 113. cæterique reditus Regii ibid. IV. 124. bellicæ omnes opes (*Almínding*) V. 152.
Bello mori honestum I. 149.
Bellum et res eo pertinentes I. 147. 149 150. 157. 206. 207. 209. 236. 237. 238. 314. 337. 339. 340-45. II. 4. 10-12. 50. 70. 203. 242. 252. 259. 286. 330.

330. 341. 344. 352. 354. 371-62. 364-66. 384-85. III. 32. 38. 56. 61-66. 94. 122-23. 154-55. 159-61. 416. 420. IV. 97-98. 316. V. 114-15. 303-4.

Berserki I. 11. 70. 82. 87. 239.

Berserkicus furor in Septentrione Othino auctori ejusque veneficiis adscribitur I. 11.

Bersöglis-visur, carmen lingvæ libere loquentis, poëma, quo Sighvatus poëta Regem Magnum Olai filium officium monebat. III. 20.

Bestiæ numinis loco cultæ I. 269.

Betulaceis corticibus pedes revinciunt Birkibeini III. 451.

— betulæ succus ad cibum adhibitus IV. 23.

Biarkamàl, poëma Bödvari Biarkæ, a Thormodo Kolbrunaskald coram exercitu Olai Regis cantatum II. 347.

Biarkeyense jus, Leges Norvegiæ municipales III. 257. not. i.

Biarmiorum mores & instituta II. 219-20. per expeditiones ín Biarmiam Norvegi magnam pellis griseæ et argenti fabricati copiam obtinuerunt V. 84.

Biblia, aureis liters, descripta, secum ad Norvegiam retulit Sigurdus Hierosolymipeta III. 273. bibliorum lectio. V. 377.

Biblica dicta, a Sverrero allegata IV. 37. 175.

Bigamiæ accusatus Suerrerus a clericis IV. 217.

Birkibeini betulaceis corticibus pedes revinciunt III. 451. IV. 13.

— multis exosi V. 89.

— nomen initio contemtum, deinceps honorificum IV. 73. 140.

— eorum constantia et perseverantia IV. 323.

Blod-örn vid. Aquila.

Bragafull, Bragii poculum, in memoriam herorum oc principum in bello cæsorum in conviviis parentalibus, dum vota solennia hæreditatem adituri principes nuncuparent, adhiberi solitum I. 49.

Breidablik, Baldi Dei habitaculum I. 10.

Brimabok, chronicon Adami Bremensis III. 34.

Broti, arborum concædes, ad viam hostibus claudendam III. 452. not. k.

Bruna-ölld, I. 2. 13. vid. rogi.

Buccina signum datum expeditionis bellicæ inchoantis V. 113-15.

C.

Cadus butyraceus, foraminibus pertusus, et betularum cortice, stuppa ac sulphure repletus, igneque supposito exardescens, in hostem conjicitur IV. 252.

Cædes nocturnæ inhonestæ censebantur II. 190.

Cælatum caput Regium, ceu navis ornamentum, ab ipso Rege Olao Sto sculptum II. 49.

Calcei alti, serico acupicti III. 181. calcei ferreis stimulis subtus armati, (*Brodder*). IV. 299.

— calcei magni & magna læna, reverentiæ indicium V. 245.

Caligæ ad suras alte revinctæ III. 181.

Caligo mari incumbens IV. 128.

Calix argenteus poculi vice adhibitus I. 50.

Calones IV. 303.

Campanæ.

— sua singulis data nomina III. 33.

— in strepitu bellico sonantes V. 128. 259.

Campanæ sonantes in processionibus vid. Processio.

Candelæ. Regi a candelis, *Kértisveinn* III. 181. 274.

Candelarii V. 385.

Canis Vigius Olao Tryggvio datus I. 227.

Canis, arte magica humanæ orationis particeps I. 136. canes sagaces. I. 226. 227. II. 249. canis Uplandensibus contumeliæ causa ab Eysteyno maligno Rex datus dicitur I. 136. canum rabies. III. 308. caninæ carnis elixatæ jusculum fonti sancto vim medendi adimit III. 376.

Cantationis vis III. 355.

Cantoris in sacris toga IV. 142.

Capite tecto veteres cum regibus collocuti I. 104.

Capitatio, *nefgilldi* II. 231.

Captura phocarum et avium II. 245.

Captivi in servitutem redacti I. 192.

— morte mulctati I. 239.

— captivorum miseria II. 278.

Cardinalis Nicolai Episcopi Albanensis (qui dein Papa Adrianus IV.) in Norvegiam adventus III. 362.

Cardinalis, cum duobus clericis, ad Sverrerum missus, in Dania subito morbo moritur IV. 223.

— a Papa missus ad Regem Haconem coronandum V. 269. sequ.

Carmina veterum quid pracipue tractarint I. 1. 2. 14. 31.

— carmina in reges contumeliosa II. 234.

— carmina diversi generis II. 297.

— carmina in alios contumeliosa I. 276.

— carmina magica (galdrar) I. 11.

— carmina probosa, ab Islandis de Haraldo Gormida in quovis terræ promontorio proposita I. 227.

Carmen Theodulfi Hvinensis, *Ynglingatal* I. 1.

— poëtriæ Jorunnæ, *Sendabit* dictum de Halfdano Nigro I. 117.

— Glumi Geiri fil. de Hacone Bono I. 165.

— Kormaki Ogmundi fil. *Sigurdar drápa* dictum, de Sigurdo Jarlo I. 140.

— de Haraldo Graafeldt I. 124. 169.

— Hornklofii de Haraldi Pulchricomi rebus gestis I. 82. dict. *Glymdrápa*.

Carmen *Biarkamál*, a Thormodo Kolbrunaskald decantatum II. 347.

— Eyvindi Skaldaspilleri *Háleygatal* dictum I. 173.

Ejusd. de Hacone Bono, *Hákonar-mál* dictum I. 156.

— Guttormi Sindre, de Eod. dict. *Hàkonardrápa* I. 131.

— Ottari Suarte de Olao Scto. II. 3. 179.

— Einari Skulii fil. de S. Olao, *Geisle* dictum III. 408.

— Steini Herdisæ fil. *Olafsdrápa* III. 177.

Carmen Sighvati de Olao Sto. II. 4.

— Thormodi Kolbrunaskald de Olao sancto II. 345. 375.

— Sighvati Thordi fil. de proelio inter Olaum Regem et Svenonem Jarlum, *Nesiavisor* dictum II. 51. 284.

— Snorrii de Eodem II. 234.

— *Hafgerdinga-drapa*, viri Hæbudensis christiani, qui in expeditione ad Grönlandiam suscepta in Herjulfi navi erat I. 304.

— Sighvati *Knutsdrapa* de Canuto Potente II. 265. III. 13.

— poëtæ Hallvardi Hareksblesii de Canuto Potente II. 300.

— Thorleifi Rödfelli de Hacone Jarlo I. 254.

— poëtæ Halldori Uchristne de Erico Comite, *Eiriksdrapa* dictum I. 331.

— Marci Skeggii fil. *Rekstefia* de Olao Tryggvio I. 212.

Carmen poëtæ Hallfredi Vandrædaskald de *Olao Tryggvii* fil. I. 214. 289.
— poëtarum Theodolphi et Arnori Jarlaskald, *(Magnus-flock et Magnus-drapa)* de Magno Bono III. 4.
— Sighvati de Magno Bono, *Bersöglisvisur* dictum III. 20. 21. 22. Ejusd. *Vestr-farar-visur* II. 264.
— Thiodolfi *Sexstefja* de Haraldo Severo. III. 53.
— Böllverki de Eodem III. 54.
— Stufi de Eod. III. 67.
— — de Olao Kyrre III. 188.
— Regis Haraldi Severi jocosa carmina XVI. III. 71.
— *Harallds-Sticka* dictum, de eodem Rege III. 155.
— Steini Herdisæ filii, de Olavo Tranquillo III. 155.
— Halldori Skvaldre de Sigurdo Hierosolymipeta III. 234 sequ.
— de Haraldo Gille, et Magno Cæco. III. 298.
— Thorarini Loftunga, de Svenone Alfifida II. 384.
— Thorleiki Pulchri de Svenone Ulfi fil. III. 91.
— Hallii Stride, qvo conventum Haraldi Severi et Svenonis Ulfidæ ad pacem pangendam describit. III. 135.
— Kolli Prudii de pugna Mynnensi inter Ingium Regem et Magnum cæcum conserta III. 330.
— Biarnii Gulbrarskialld, dictum *Kalfsflockir*, de Kalfo Arnii fil. III. 18.
— Biörni Krepphendi de Magno Nudipede, dictum *Magnusdrapa* III. 194. 195
— Thorkellii Hamarskald de Eodem III. 195.
— Ivari Ingemundi de Sigurdo Slembero III. 319.
— incerti auctoris V. 187.
— *Hrafnsmál* dictum V. 357. 363. 367.
— Thorarini Loftunga de Canuto Magno, *Flock* dictum II. 297. Ejusd. *Togdrâpa* II. 298. et de Svenone Canuti fil. II. 385.
— Thordi Siareki fil. de Thoralfo Robusto I. 157.
— *Tryggvaflockr*, in honorem Regis Tryggvii compositum II. 397.
— Thorarini Stuttfeldii de rebus gestis Sigurdi Hierosolymipetæ III. 232. 237. quod dicebatur *Stuttfeldardrapa* III. 271-72.
— Thorbiörni Skackii poëtæ de Erlingo Skackio III. 354.
— Thorleiki Pulchri de Svenone Ulfi filio III. 318-19.
— Thorkeli Skallii, de Valthiofo Jarlo Godwini fil. III. 168.
— Steini Herdisæ filii de Ulfo Ospaki fil. *Ulfsflook* dictum III. 98.
— Ulfi Ospaki contra Thingmannos III. 149.
— poëtæ Valgardi in Velle III. 72.
— Poëtæ Veturlidi probrosum de Thangbrando, ob quod ab eodem fuit occisus I. 276.
— Einarii Skillii de Sancto Olao, dictum *Vattardrapa* alias *Geisli* III. 408.
— Halli Snorrii fil. poëtæ Magni Erlingidæ IV. 118.
— Biarnii Kalfidæ IV. 123.
— Manii, poëtæ Islandi IV. 149. Ejusd. *Utfarardrápa* de Sigurdo Hierosolymipeta IV. 150.
— agyrtarum irrisio ibid.
— Næfarii IV. 185.
— Blackii IV. 187. 188. 203.
— Baglorum et Birkibeinorum IV. 268.
— poëtæ Sturlæ de Hacone dictum *Hákonarmál* V. 6. 71. 132. 147. 155. 200. 207. 230. 238. 240. 246. 248-49. &c.
— Olai Hvitaskálld de Eodem V. 33. 117. 180-82. 188. 195. 201. 206. 230 232 240 247. &c.
Carmen Gudmundi Oddii, poëtæ Comitis Skulii V. 61-62.
— Snorronis Sturlii V. 76. 77. 78. 106. 116. 120.
— Snækolli V. 219.
— Jargeiri V. 87.
— Gissuri Thordvaldsen V. 329.
Carne equina vesci et düs paganis litare cogitur Rex Hakon Adelstein s. Bonus I. 43. 44.
— carne vesci insolitum festi jolensis vespera III. 279.
Cassis ferrea IV. 182. chalybea IV. 227. Gothica IV. 286. Germanica IV. 298. vid. Galea.
Castella IV. 309.
Castellum ligneum in arce Borgæ IV. 80.
— in Ilevold IV. 105. Bergense IV. 209.
— castellum fossa cinctum IV. 127.
Catenis ferreis Stoksundam claudere conatur Olaus Sænskius, Sveciæ Rex. II. 5. similibus catenis portus *Sævidarsund* clausus III. 70.
Caudæ equinæ alligari, poena erat ignominiosa II. 349.
Cenotaphium Sverreri IV. 333.
Census s. capitatio, exactio capitum, tributi genus II. 2-3. (nefgilldi); census Odinianus in Svecia, nempe numus Odino pro quovis capite solvendus, ut vim hostilem a regno propulsaret, et sacrificia anniversaria ac publica pro annonæ felicitate curaret I. 13.
Centuria panni V. 44.
Cerevicia IV. 60. 109. 118.
Certamen singulare cum Magno Erlingida Sverrerus detrectat IV. 112, ut Rege indignum.
— equestre (Turnering) principibus convenientius ibid.
Certatio potandi II. 249.
Cespites pro lignis cremati I. 105. unde Torf-Einar celebritatem obtinuit.
Chirothecam, quam manu tenebat, Rex Olaus Sigridæ Imperiosæ in faciem impingit, quia fidem Christianam illa respuebat I. 266.
Chirurgia cfr. Medicina IV. 387.
Chrisma s. oleum sanctum IV. 17.
Christiana religio.
— quidam magnis inducti præmiis eam succeperunt I. 127. 138.
— causæ, cur quidam eam rejecerint I. 141. 280.
— ea gentilibus prædicatur I. 138. 216.
— eadem vi et minis propagatur I. 258. 260. 272. II. 153. 170.
Christiani.
— eos persequuntur et cædunt gentiles I. 144.
— ritu pagano sepultus christianus I. 161.
— fana gentilium diruunt et sacra turbant I. 169.
— christiani ad gentilismum relabuntur I. 219. II. 165. 168. eorum indifferentismus I. 349.
— christianorum catechesis I. 224.
— christiani principes fidei propagandæ studiosi I. 257. 258.
— christiani cum gentilibus rem habere detrectant I. 299. II. 337. 340.
— christianæ feminæ gentilibus nubere recusant I. 328.
Cibus magicis artibus Halfdano Nigro a Finno surreptus I. 72. 73.
Cibus et potus sacrificialis consecrabatur I. 139.
Cicatrix in hominis corpore inter scapulas conspicua, in formam crucis decussatim obducta IV. 202.
Cippi sepulcrales I. 13.

Cippum Regis Magni Erlingidæ, clathris aulæo fimbrieto coronatis cingi Suerrerus jussit IV. 172.
Cistas ad clavos navales condendos sibi providerat Suerrerus, magna navi Mariesuda extructa IV. 144.
— cista solii Regii in navi IV. 329 *(Hoisædekisten).*
Classes eximiæ II. 265. CCC. navium II. 273.
Classis aliæ CCC. navium V. 315.
— CCCXV. navium V. 328.
Classiariorum recensus et distributio I. 302.
Classico milites e navibus evocati ad audiendam Regis orationem IV. 133.
Clathrum (en Skiegaard) V. 253.
Clathra pontium IV. 276.
Clavorum nauticorum totos fasciculos sibi ad iter providit Comes Skulius V. 133.
Clericorum fraudes in ordalio IV. 390.
Clerici infestissimi Suerrero ejusque stirpi hostes IV. 390.
Clerici voluerant, ut pars præstationum ad militiam ecclesiæ daretur, sed id renuit R. Hacon V. 280.
Clypeorum magnitudo I. 345.
— clypei picti II. 50.
— clypeus plures tecturus IV. 8.
— sub eodem clypeo militare IV. 76.
— clypeorum umbones IV. 121.
— clypei ad proram puppimque suspensi IV. 132. 135. 169.
— clypei rusticorum tiliaginei IV. 305.
— clypeorum testudo V. 54.
Coccinea Regis tunica bicolor IV. 161.
Coeci sapientes II. 138.
Coecitas ex vulnere III. 69.
Coemeteria. Ibi habebantur interdum conventus et comitia IV. 220. 239. V. 51. 181. præda dividebatur IV. 287.
Coenacula ad convivia celebranda *(Gildestuer)* III. 180. IV. 114.
— coenaculum aulicum majus IV. 118.
— — Sunnivianum IV. 118.
— — æstivum V. 380. 391.
— — coenacula saxea V. 382.
Coenobium Monialium *(Nonnesæde)* IV. 138. 295.
Cognomina cum delectu facta I. 84. I. 176 muneribus confirmata (in poëta Vanræda-Skald.) I. 289.
Cohors filiam Regiam ad Hispaniam comitans V. 324.
Cohors sponsæ Regiæ V. 344. cum donis dimissa V. 349.
Cohortatio militaris IV. 298.
Collaris liber IV. 385.
Colligare naves ante pugnam mos erat IV. 160. 211.
— quod tamen non semper conducibile visum IV. 157. 212.
Coloni et mercatores, quando contra Regem arma forebant, eorum bona diripere fas putabatur IV. 236.
Coloni unius cædes ad regnum vindicandum parum facit IV. 79. Colonus Regi Sverrero equum negat IV. 87.
Coloni.
— Colonorum potentia I. 179. 192. 243. II. 20. 181.
— Colonos deprimere clerici student IV. 198.
— colonorum filiæ regibus nupserunt I. 180.
— et colonis regum filiæ I. 262. II. 20.
— coloni potentes tributa regibus solvere detrectant. II. 57.
— coloni audaces et animosi III. 16. 17. 101.
— coloni rebelles III. 19 103. IV. 237.
Coma per X. annos non pexa I. 99.
Combustio ultronea Regis Hakii, qui igni navi suæ cadaveribus plenæ immisso e portu solvit, atque ita obiit I. 32.
Cometæ descriptio; is ominosus esse putabatur V. 221.
Comitia satellitum aulica IV. 106.
— comitia domestica IV. 373.
— comitium generale Bergæ in clivis habitum V. 356.
— tumulorum (Haugathing) III. 296. IV. 179. 345. 397. V. 37.
— Viburgensia III. 26. 86.
— Vogensia, Vogi in Halogia II. 201.
— Upsalensia II. 102.
— Upsaliæ comitia Sveciæ universalia media hyeme cum ingenti sacrificiorum apparatu celebrabantur I. 46.
Comitium Raumense V. 17. Hornborense V. 37. Ekreyense V. 327.
— Islandiæ universale *(Althinget)* V. 339. alia comitia in Islandia V. 351.
Comitium.
— Burgense (Sarpsburgi) IV. 229. 340. 345. 363. V. 37. 192.
— Eyrense III. 350. 396. 420 IV. 335. 340. 393. V. 3. 12. 195. 204-5.
— Frostense I. 135. 242. 259. V. 341.
— Heidsiviense in Eidsvoll II. 179. not g.
— Holmense, in Holmo insula prope Bergas III. 368.
— Mulense, in Svecia, ubi V Reges, populi votis obnitentes, palude submersi sunt II. 105.
— Islandicum ad locum Thingvoll dictum II. 204.
Commercia; Haconis Jarli cum Dublino I. 246.
— pellium in Finmarkia II. 296. 330.
— commercii cum Finnis jus II. 330. IV. 131.
— in Norvegia florentia V. 277.
— Islandorum I. 176.
Compotationes V. 54. 164.
Compotationum leges et ritus, ut nempe bini, mas et femina, (quod ex utroque sexu aderant) potarent *(tvimennings dryckia)*; sed ut piratæ junctim biberent *(sveitar dryckia)*, nempe ut pocula per totam sociorum cohortem irent I. 50. compotationes prandii II. 22. et coenæ ibid. vagantes III. 180. vespertinæ comp. IV. 301.
Conclavia symposialia *(Gildestuer)* V. 218.
Conclave quod latum dicebatur (Bredstuen) V. 259.
— palatii Regii ligneum et lapideum V. 346.
Concubinæ Regiæ IV. 354.
Conditiones pugnandi ante proelium proponi ab alterutra hostium parte solebant IV. 61.
Confessionibus sacris et armis præparandis vacare ante grave prælium milites jubebat Suerrerus IV. 80. 281.
Conjugum inæqualitas I. 243.
Consecratio Regum Norvegicorum ligitima IV. 110.
Constantia Regis Haconis in renitendo, ne clerici nimium juris sibi vindicarent V. 269. 273.
Conti præferrati armorum usum præstabant IV. 163.
Contractui de pace adesse debebant episcopi et præfecti V. 160.
Contributiones militares, vid. impensæ.
Controversiæ inter Suerrerum et Archiepiscopum IV. 198. 208. 216. aliæ. V. 194. 283.
Contubernales V. 86.
Conventus gubernatorum navium V. 350.
— occulti politico fine IV. 363.
— in Norvegia exquisitissimus V. 90. conventus militaris, in quo copiæ in suos ordines distributæ sunt V. 218.

Conventus urbicus, (Mot) III. 219.
Convivia (Gilder), eorum festivitates IV. 108. eorum tabernæ IV. 210.
— splendide parata I. 90. 91. II. 30. 43. 182. 289.
— quibus expeditionem suscepturi excipiebantur I. 177.
— nuptialia I. 329.
— clericalia *(Korsgilder)* V. 259.
— regibus debita II. 40. IV. 23. tertio quovis anno II. 89.
— jolense II. 43. IV. 192.
— parentalia convivia *(Erfa-Öl)*, in honorem mortuorum instituta et cum voto heroico conjuncta I. 49. 231.
Cor lupinum esui datum immanis sævitiæ causa I. 47.
Coriacei navium funes, in fame ad alimentum concisi IV. 326.
Cornicem ligneam in contumeliam hostium victorum Dani faciunt I. 39.
Cornicum magna multitudo, navi Magni Erlingidæ insidens, malum omen censebatur IV. 153.
Cornu foci (Arinshorn) dictum poculum, quod foco utrinque adsidentes alii aliis porrigebant; id qvod *hera öl um elld* dicebatur I. 43.
Cornua bubalia veteribus poculorum loco I. 49.
— sugendo (i. e. fistulas corneas) infantes et senes decrepiti nutriebantur I. 35.
— inaurata et pulchre exornata I. 90.
— chrisma s. oleum continens IV. 17.
Corona aurea, in Rege consecrando adhibita IV. 139.
Coronam gestabat Hacon Suerrerida die annali regiminis sui XXXIVto V. 298.
Coronatio Regum legitima IV. 110. V. 271.
— recensentur optimates clerici omniumque ordinum homines, qui R. Haconis coronationi aderant V. 274.
— majestate plena V. 348.
Corpus mortui Halfdani Nigri, cum IV regni provinciæ singulæ sibi dari peterent, id, ut voti compotes omnes fierent, in IV partes sectum est. Caput in villa Hringarikiæ Stein sepultum I. 74.
Cortex arborum ad cibum adhibitus IV. 21.
Corvos lingvâ humana loqui docuit Odinus I. 11.
Crates ligatæ ad corpora tegenda in obsidione V. 172.
Cremandi mortuos, ritus I. 13. 22.
Crematio sui ultronea I. 32.
Crematus fuit post mortem Odinus cum magna pompa I. 14 sequ.
Cruciatus exquisiti III. 347.
Crucis signo Christiano simile erat apud gentiles mallei Thori signum I. 143.
— in memoriam mortuorum ad sepulcra erectæ I. 314.
— argenteam ex decimis spoliorum factam VI pedes altam Guttormus Gunnhildæ filius ædi Sti Olai dono dedit I. 115.
— sanctæ frustulo a Rege Hierosolymæ Balduino donatur Sigurdus Magni Nudipedis filius III. 241.
Cruce prælata ignis avertitur IV. 266.
Crudelitas christianorum principum II. 89. 94.
— Scotorum in populandis Hæbudibus, dum infantes mucronibus infixos tamdiu motitabant, donec deciderent V. 355.
Crux, cui inerat lignum Domini V. 205. 233.
Cubilia domesticorum I. 70.
— magnifice instructa I. 102. 242.
Cultura, ab Olao Trætelia valde promota, dum deserta ferri et ignis ope in agros mutabat I. 269.
Cultus vaccæ religiosus I. 269.
Cuniculi in urbium obsidione acti III. 61.
Cupa artificiosa III. 81.
Curator pupilli quicquid sine ejus consensu de pupillo constituebatur, invalidum erat V. 13.

D.

Dæmones christianis infensi, qui Olaum Tryggvium ejusque comites tentabant I. 285.
Dæmonem, artibus Finnorum magicis specie corporis humani indutum se esse, idque antequam fieret, parentes suos nullos liberos procreare potuisse, profitetur Eyvindus Kinnrifa I. 280.
Dæmonum scopulus (Skrattaskèr) I. 268.
Dagmála-skeid, hora fere ante meridiem 7½. IV. 281.
Dania; infestatur ab Erico Blodöxe I. 110
— ejus filios suscipit et feudis donat I. 134.
— Regibus monarchis paret I. 95.
— ad religionem christianam ab Haraldo Gormi filio convertitur I. 257.
— ab Olao Haraldi filio et Aunundo Sveciæ Regibus vastatur II. 262.
— Magno Bono Regi, vi foederis cum Hordacnuto Rege initi, cedit III. 9. 23. 24.
— Svenoni Alfi filio testamento relinquitur a Magno Bono III. 85.
— crebris ab Haraldo Rege Sigurdi filio incursionibus vexatur III. 90.
— a Norvegis armis infestatur III. 443.
Danica lingva I. I. (cfr. Pauli Widalini de lingvæ septentrionalis appellatione "lingva danica" commentatio subnexa vitæ Gunnlaugi Vermilingvis. Hafniæ 1775. 4to).
Danicum vallum (Danevirke) quomodo constructum I. 217.
Decimarum prima inter Norvegos mentio III. 114.
Dedecus est hominum, qui Regem suum deserit. V. 234.
Decollatio, uti suspensio, in insula sæpissime fiebat. V. 178.
Defensio castelli solers et strenua IV. 252.
Delphini caro festi Jolensis vespera Regi proposita III. 279.
Delubra ethnicorum diruunt Gunhildæ filii I. 169. Idem facit Olaus Tryggvius I. 263.
Dens humanus singulari magnitudine, ex capite Jarli Scotici abscisso prominens, suram Sigurdi Iarli Norvegici vulnerando mortem huic accelerat I. 99.
Deorum sedes frustra quæsitæ I. 18.
— imagines II. 175.
Depalatio ad litus defendendum IV. 127.
Deprædatio navium onerariarum turpis habita IV. 192.
Deserta excoluntur a Braut-Aunundo I. 45. et Olao Trætelja I. 55.
Devovetur aliquis singulari modo diabolo, publico judicio III. 422-23.
Diabolus eos frustratur, qui fidem ei addixere IV. 160.
Diabolo se addixisse Suerrerum, clerici crepabant IV. 176.
— devotos Baglos Birkibeini vocabant IV. 271.
Diár s. Drottnar (Dii v. Domini) sacrorum et juris dicundi in Asgardia arbitri et antistites I. 6 simul cum Odino in septentrionem migrarunt I. 8.9.
Dicteria colonæ in Regem suum III. 129. dicteria hostium mutua IV. 371. V. 159.
— dicteria et denominationes infames prohibitæ V. 321.
Dictio Suerreri allegorica IV. 90. vid. Proverbia.
Dies lustrici *(Gagudagar)* vid. Festum.
— cinerum *(Askeonsdag)* IV. 18.

Dies purgatorius *(Skærtorsdag)* V. 236.
— æstatis primus insolito casu vesper erat paschalis V. 245.
Dignitates aulicæ, sub Olao Sancto II. 70.; sub Olao Kyrrio III. 181. sub Sverrero IV. 16.
Dimicandi singularis peritia et pertinacia II. 304.
Dimicatio Haconis Boni sine lorica I. 156.
Diplomata II. 267. III. 342. IV. 220. V. 13. 35. 100. 144. 309.
Diploma papale IV. 204.
— bullæ aureæ IV. 222.
Diplomata de falsitate suspectæ IV. 223.
— sigillo Regio munita V. 29.
— in quibus falsa veris mixta V. 235.
— Cardinalis Wilhelmi, dum in Norvegia morabatur, sigillo ejus fuere munita et publicata V. 283.
Diræ efficaces I. 21.
— solennes, quibus Sigurdus Iarlus diabolo devovetur III. 422.
Disablot (sacrificia Deabus instituta) vid. Sacrificia.
Disasalur (Dearum templum) I. 42.
Disciplina militaris Birkibeinis defuit, Rexque Hacon nimis erat moderatus V. 150.
Diversoria in commodum proficiscentium per montem Dovrefield a Rege Eysteino condita III. 266.
— diversoria publica in civitatibus (Skytningar) sub Olao Tranquillo instituta III. 181. 270. 368. alia diversoria IV. 353. ibi præda divisa. IV. 356. litori vicina. IV. 400.
Divina jura; sic sua clerici vocabant IV. 199.
Dona; baptizatis a susceptoribus data II. 236.
— mos hospites abeuntes cum donis dimittendi II. 202. 225. convivas item honoratos III. 78-79.
— principes donandi dignis muneribus II. 206.
— festo jolensi dari solita II. 284.
— pro animarum salute II. 347.
Donationes sacræ II. 277.
Dos uxori a marito data I. 20
— sponsis illustribus constituta II. 131.
— a Rege Hacone nurui data V. 353.
— sponsæ regiæ II. 131. 132.
— filiæ regiæ data V. 324.
Dracones stupendæ magnitudinis in magna Svecia (Scythia) I. 5.
Draglön, navis Endridi Ungii III. 418.
Drâpa, carminis genus, versibus intercalaribus distinctum, prolixius et operosius II. 297.
Dromo, navigii genus V. 170.
Drottnar, domini s. antistites appellabantur olim principes a suis subditis I. 15. Dyggvius vero Domari Sveciæ Regis filius, primus erat, qui Rex (Konungr) vocabatur I. 24. (uti Rigius in Dania).
Ducis titulus perantiquus I. 75.
— ab Hacone Suerrerida Comiti Skulio datus V. 195.
Duella. Ritus, quibus Olai Tryggvii tempore ea in Anglia gerebantur I. 226.
Duodecim viris sapientibus ad consilium adhibitis, jus dicebant Sueciæ Reges II. 137
— virorum jusjurandum IV. 378 vide Iuramentum.
— armati comites puerum Regium Haconem Suerreridam semper comitantur, eum servaturi V. 47.
— viri templum extus custodiunt sub ordalio V. 49.
Duodenarii numeri usus. vid. Numeri.

E.

Ebrietas I. 243. II. 109. IV. 181-82. V. 175-76.
— ejus sequelæ a Suerrero longa oratione expositæ IV. 184.
Ebriorum contentiones I. 178. V. 116.
Eclipsis II. 365. 368.
— magna solaris III. 270. V. 361.
Educans alterius liberos eo inferior credebatur I. 120.
Educatio. Eius ratio, jura &c. I. 97. 101. 120. 198.
— liberorum, interdum sapientibus viris a parentibus tradita I. 177.
Eiriks-drápa vid. Carmen.
Electio Episcopi Holensis in Islandia; de ea consultat Archiepiscopus Norvegiæ cum clericis V. 355.
Emma, lorica Haraldi Severi ad suram usque pertingens III. 161.
Emporia, Regis Olai Kyrrii tempore multum florescere coeperunt III. 180.
Emporii fundamenta Nidarosiæ jecit Rex Olaus Tryggvii fil. II. 44.
— emporium ad Sarpum, fluvii Raumensis cataractên, II. 70.
— jus Osloæ ab Haraldo Severo conditæ, per Eundem concessum III. 117.
Emporium Tunsbergæ I. 88. 115.
Encænia s. templi dedicatio ritu sacro et solenni peracta IV. 31.
Epicedium, auctore Blackio, poëta IV. 203.
Ephippia pretiosis lapidibus ornata II. 31.
— deaurata IV. 36. fæminia V. 332.
Epiphaniorum festum, dies XIII. festi jolensis III. 397.
Episcopi christiani habitus sacer a gentilibus irridetur II. 176.
— aulici dignitas II. 60.
— electioni Rex se opponit IV. 100. perfidia. V. 140.
— Holensis exsequias R. Hakon sua præsentia et oratione honorabat. V. 340.
— suffraganei V. 391.
— Episcoporum auctoritas II. 194.
— Episcopus Stavangriæ Ericus navim bellicam propriis domestisis instruit armatque contra Sverrerum IV. 102.
— Islandiæ primus Isleifus mortuus est 80 annos post obitum Olai Trygvii I. 2. Episcopus Holensis V. 282.
— Episcopalis sedes Norvegiæ australis Stavangria III. 292.
— Episcopus fugam in pugna præcipitat, Diabolum prorupisse clamans IV. 234.
Epistolæ politicæ II. 89. III. 342. 437. 439.
— Canuti Potentis ad Regem Norvegiæ Olaum Haraldi fil. II. 213.
— Tales ex Anglia in Norvegiam arcessivit Hakon Bonus I. 141.
Equi. Equorum in septentrione studium I. 27.
— — nomina propria I. 42. V. 258.
— Diis immolati I. 139.
— lapsus pro malo omine habitus I. 307.
— ferreis soleis calceati IV. 130.
Equina carne vescebantur ethnicismi tempore boreales I. 143.
— abstinebant inde christiani I. 144. II. 61.
Equinæ carnis esus christianis in Islandia permissus II. 61. idem impius censitus IV. 45.
Equis vehi feminis non minus quam viris in usu erat II. 100.

Excommunicatio papalis Sverrero intentata IV. 216.
Excubiæ incantationis causa *(at sitia uti)* cum necromantiæ superstitione cohærentes III. 400 t.
Exempla et similitudines ex antiquitate amabat Suerrerus IV 307.
Exequiis optimatum interfuere Reges III. 149.
Exercitia borealium elegantiora I. 286. 290. 291. II. 2. 19.
Expeditiones bellicæ; ad has coloni cum copias terrestres, tum naves dabant II. 241. 301.
— earum ordo V. 114.
— adversus ethnicos, papa permittente, pares expeditionibus cruciatis habebantur. V. 336.
Eyskeggorum origo IV. 207.
— iidem *Gulbeinos* ■■ dicebant IV. 209.

F.

Faber lignarius celeber Thorbergus Scafhög, navis magnæ structor I. 293.
Fabulæ in Anglia sparsæ de omnium commoditatum in Norvegia defectu V. 277.
— antiquæ de laboribus, quos privigni per novercarum odia sustinuerint IV. 11.
Faciem ferire principis, indecens habitum V. 262.
Factiones turbulentæ, etiam post Suerreri mortem V. 8.
Fæminæ variabiles V. 12.
— medicinam sive chirurgiam exercentes II. 377.
— insignis crudelitas, scil. Freydisæ Erici Rufi filiæ I. 324-25.
Fæmina sapiens I. 4.
— poëtria I. 100.
Falces prorales IV. 370.
Falcones magno æstimati II. 206.
— ad Hispaniam dono missi V. 314.
— Soldano Tunensi missi V. 353.
Famis in regione grassantis Sueci Regem causam esse credunt, ideoque ejus sangvine Deos placandos esse censent I. 21. 22. 56.
— ea ad extrema redacti homines IV. 328.
Fana gentilium, in quibus sacrificabatur I. 139.
Farmannshaug ↄ: tumulus, in quo Biornus Vestfoldensis, Mercator dictus, a suo fratre Erico Blodöxe occisus, sepeliebatur I. 116.
Fastus heroicus I. 85.
— fæminarum I. 296-300.
Fatum omnia regit. IV. 82.
Femoralia lintea IV. 354.
Fenestrarum in septentrione ratio III. 102 not. i.
Ferri candentis usus II. 230.
Fertilitas insolita et talis, ut arbores bis fructus ferrent, et aves marinæ bis ova excluderent V. 33.
Festa ethnicorum, initio, medio et fine hiemis. II. 168. 182. 165-67.
— iis pacem turbare nefas II. 189.
— introducta per religionem christianam I. 267. II. 48. 49. 97.
— ascensionis Domini II. 112. III. 440. V. 160.
— Sti Bartholomæi III. 227. V. 316.
— Blasii III. 400.
— Epiphaniorum III. 397.
— Sti Jacobi II. 118. IV. 233.
— Sti Johannis Baptistæ III. 371.
Festum Jolense I. 138. II. 182. celebratum convivio II. 182 et compotationibus III. 399.
— vespera natalitiorum Christi carnibus vesci illicitum III. 279.
— Sti Laurentii III. 298. V. 361.
— lustrationis anniversariæ (Gagndagar) III. 341. 350. 439-40. V. 160. 259.
— Mariæ V. 59. 82. 345.
— Mariæ annunciationis III. 294. purificationis II. 97. III. 423. Mariæ posterius IV. 315.
— Sti Michaelis II. 275. V. 60. 368.
— Philippi et Jacobi V. 310.
— Olai III. 15. 287. V. 273.
— Sti Olai posterius IV. 108.
— Sti Thomæ II. 301.
— Simonis et Judæ IV. 35. V. 375.
— inventæ sanctæ crucis IV. 391.
— omnium Sanctorum IV. 36. V. 137.
— Apostolorum Petri et Pauli IV. 86. 219.
— divi Martini IV. 114. V. 178.
— candelarum (s. purificationis) IV. 120.
— Viti (et Modesti) IV. 166.
— Pauli IV. 189.
— Sti Halvardi IV. 229. 246.
— Sti Andreæ IV. 244.
— Stæ Brettivæ IV. 245.
— Sti Botolphi IV. 281. V. 271.
— Divi Nicolai IV. 323.
— Stæ Trinitatis V. 103. 130.
— Sanctorum de Selia V. 147. 357.
— Sti Dionysii V. 165.
— Sctæ Margarethæ V. 192.
— Sti Leonardi V. 204.
— Sti Vitalis V. 322.
— Stæ Luciæ V. 378.
Feudatariorum Regni Norvegiæ potestas & vis. II. 48. III. 202 sequ.
— eorum jusjurandum Regibus datum III. 100.
Feudatarium provinciæ præfectum, nomen Regium filio suo imponendum curasse, indignum censebatur IV. 71.
Feudum, præfectura, duplicis generis, sive *leen*, ex quo vasalli tributa solvebant, sive *veitsla*, præfectura gratuita ad convivia Regi præstanda II. 200. I. 134. 295. III. 98 not. e.
— apud Norvegos feuda non erant hæreditaria II. 66.
— oblatione clypei & ensis vasallo conferebatur I. 82. datione et acceptione gladii I. 119. In solennibus comitiis conferri solebat II. 157.
Fidem in historia merentur monumenta literarum, a viris claris consignata IV. 3.
Fides verbis data haud minus quam jusjurandum obstringit IV. 6.
Fidicines ad exhilarandum convivium regium adhibiti II. 136.
Filia nubit patri I. 41.
Filiæ patrum cædem ulciscentes I. 26. 61. 275.
Filii in patrem rebelles I. 21. 112. 229.
Filium pater immolat I. 241.
Filius Regius quantopere a suis amatus V. 8-9. 11. 14.
— solus legitimus regni hæres V. 17. 20.
— Regius, num coronandus ut Rex V. 347.
Finmarkiam adit Gunhilda, ut magiam discat I. 110. Finmarkiæ gubernatio II. 330.
Finferd, negotium Finnicum II. 330. n.
Finnicum tributum V. 74.
Finnicis artibus magicis incantatus, a baptismo exclusus credebatur I. 280.

Finnicis artibus in Valando desiderium Finlandiæ revisendæ excitatum I. 19.
— idemque uxoris instinctu eorum artibus occiditur I. 20.
— tempestas contra Olaum Sanctum excitata II. 8.
Flok, carminis genus, brevius et continuum II. 297. x.
Fluxus et refluxus V. 80.
Foci ædium in medio pavimento III. 180. 274.
Foedera regum mutuis juramentis rata fieri solebant I. 52.
— quæ in foederibus observata I. 230. 299. 335. II. 29. 143. III. 9. 136. 213. 220. 300. 412. 445-46.
Fons miraculo existens, et quidem medicas habens vires II. 390.
Formula, qua quis Diabolo damnabatur III. 422-23.
Fornaces ab Olao Kyrrio in Norvegiam inductæ III. 180. ibi frequentes III. 370. IV. s. fornacum evulsis lapidibus pugnatum IV. 119.
Fororum in navi ad malum tabulâ, cui insistebat Suerrerus, subsidente rex in alvcum delapsus est IV. 51.
Fortitudo singularis V. 122.
Fortunæ boreales quam plurimum tribuebant II. 38.
Fraternitas jurata V. 61.
Fratres collegii Canonici IV. 197.
Fratres convivii universalis *(Hvirfingsbrædor)* III. 180.
Fraudes mercatoriæ II. 245.
Fraus singularis hominis, aliam personam mentientis IV. 194. 196.
Frenum lapidibus pretiosis et auro fulgens II. 31.
— equi honoris causa ab altero prehensum V. 332.
Fretum Bosphori *Svolpasund* catenis ferreis occlusum, unde tamen Haraldus Haardraade se expedivit III. 70.
— Herculeum *(Nörvasund)* primus Norvegorum, Scoptius Ögmundsen pernavigavit III. 224.
Frigus adeo grave, ut vel butyrum indurescer ret. V. 11. ut scuta glaciei condensatæ infigerentur V. 229.
Frodina pax I. 16.
Frostathing Comitium Frostense, Thrandiæ et tractus circumjecti I. 135. 242. 259.
Frostensis s. Frostothingensis Lex, ab Hacone Bono lata, I. 135.
Fruer a Freya dictæ, i. e. illustriores fæminæ I. 16.
Frumenti ingens copia in Trandhemia, cum in aliis Norvegiæ partibus annonæ caritas erat II. 164.
— ex Hordalandia exportare prohibet Olaus Stus II. 179.
Funebris oratio. Quid in ea observari solitum IV. 72.
Funiculi ex vestibus discissis facti, quorum ope Erlingus Steenvæg de turri Vendica se demisit IV. 337.
Funus Regis Magni Boni magnifice compositum III. 86.
— Slemberi e coemeterio ejectum, sacerdote mulctato, qui humationem curaverat III. 349.
Funera Regum linteo involutum publice ostendebantur ad fraudem cavendam IV. 169.
Funeris Regii compositio V. 378.
Furca foeni occisus est Dagus Sapiens a Gothlando, e sylva progresso I. 25.
Fyrisvallensis ager, planities Fyri amni vicina, ubi Rolfus Krakius aurum sevit I. 41.

G.

Gagndagr s. Gangdagar. vid. Festum lustrationis anniversariæ III. 341 u. 350. 439-40. triduum assumtionem Domini præcedens V. 160. 259.
Galdrar vid. Carmina magica.
Galea invisibilitatis (hulidshiálmr) genus veneficii, cujus ope quis vel præsens hominum oculos latere credebatur I. 268 not. f. galea chalybea IV. 227. cfr. *Cassis* galea protectrix V. 7.
Gardensis s. Russica mercatura II. 72.
Gausapino stragulo tegebantur funera post mortem spoliata, ne nuda jacerent IV. 193.
Gelu rigidissimum V. 127.
Genealogia Regum septentrionis Lángfedgatal dicta, usus est Snorro in suo opere I. 1.
Genii tutelares. Islandorum I. 228-29-30. Vinlandiæ incolarum I. 320.
— hostium comites IV. 207.
Gentiles s. ethnici boreales sua religione contenti et freti I. 141. atheismum melius quam christianismum ferebant I. 143. regem christianum ad observandos suæ relinis ritus minis propemodum cogunt I. 143-44. christianos persequuntur I. 144. christianismo armati resistunt I. 214. 274. II. 172. muneribus ducti sacra christiana amplectuntur I. 261. 288. ad christianæ fidei præconium obmutescunt I. 260. christianos ad suam religionem ducere nituntur. I. 143-44. 273. minis non terrentur I. 277-78. christianos rei publicæ turbatores dicebant I. 304. gentilis superstitio paulatim abrogata I. 65. gentiles christianos hospitio non excipiunt II. 124. 128.
Genupositio infantum I 120. 134. 198.
Gialker, thesaurarius III. 415.
Gigantea fæmina II. 252.
Gigantes Scythiæ incolæ I. 5.
Ginkungorum monumenta Constantinopoli in Hippodromo videbant Norvegi III. 245.
Glaciei exscisio IV. 307. V. 155.
— compactæ glebæ *(Driviis)* V. 112.
Gladio occumbentes recipit Odinus I. 14.
Gladius, cujus machæra species, interdum genibus impositus, in conviviis gestabatur I. 29.
— aureis cælaturis distinctus II. 70.
— eo tacto fiebat sacramentum IV. 19.
— *Fetbreid* dictus Thoralfi robusti I. 57. *Kvernbitr* I. 121. *Hneitir*, Olai Haraldi fil. II. 352. III. 407-8. gladium sibi traditum qui capulo prehendebat, tradente inferior consebatur I. 119. *Leggbitr* Magni Nudipedis III. 227. *Fiskhryggr* (Spina piscis) Magni Erlingidæ IV. 161. gladius *Skardi* V. 44.
— Regi coronando ab Archiepiscopo alligatur V. 348.
Gladii manuarii IV. 163.
— prehendendi dexteritas IV. 182.
Glelognsquida, carmen Thorarini, Loftunga quoque dictum, de Svenone Alfifæ filio II. 383.
Glöd, campana ab Olao Sancto donata templo Sti Clementis Nidarosiæ III. 33.
Gloriator theotiscus IV. 342. 395.
Godhemia, Deorum regio I. 14.
Goë, mensis, posteriori Februarii et priori mensis Martii parte constans, in quo sacrificium Disæ, quæ vocabatur Goa, fiebat II. 97 not. i.
Gothi V. 148.
Gothica fabricatio cassis et tunicæ militaris IV. 286.
Grágás, codex legum, jussu Regis Magni Boni conscriptus III. 23. IV. 204. quid ille constituat de Archiepiscopi privilegiis ibid.
Grando, arte magica excitatus I. 238.
Grisei fratres (monachi) V. 135. 362.

Grönlandia Regi Haconi tributa solvere decernit V. 350.
Gryla, terriculamentum. Sic vocabatur prior dimidia pars Historiæ Suerreri IV. 2.
Gubernator navis ipse Rex I. 58.
Gulathing, comitia, sic dicta ex insula Guley Hordalandiæ septentrionalis, ad quæ pertinebat tractus a promontorio Stad, ad promont. Lidandisnæs I. 259. III. 193. not. e.
Gulensis, s. Gulathingensis Lex, ab Hacone Bono lata 135.
Gullfiaudur (penna aurea), codex Eysteini Archiepiscopi IV. 204.
Gullvarta, porta aurea Constantinopoleos, per quam imperatores victores in urbem introibant III. 243-44.

H.

Habitus monachalis brevi ante mortem assumtus IV. 201.
— Suerreri IV. 331.
Haconardrápa } vid. Carmen.
Haconarmál }
Hæbudensium Comites in Regem Haconem perfidi V. 169.
— eorum cum Anglis certamina V. 366.
Hæreditatis pars mortuo ab Odino assignata I. 13.
Hafgerdingar-drapa vid. Carmen.
Halecum captura I. 185. 204.
— transportatio a Vikia in Gautiam ab Olao Sancto prohibita II. 70.
Hara, Haconis Comitis latibulum I. 251.
Harpagines in pugna navali adhibitæ I. 339. IV. 255. 284.
Hasta, pennata, auro coelata II. 203.
Haugaölld, vid. Tumulorum ætas.
Haugathing, vid. Tumulorum comitia.
Hebdomas lustrica IV. 80.
— quatembris IV. 331.
Heidsæviensis Lex I. 135.
— eam omnibus Uplandiarum incolis communem legem esse jubet Olaus Crassus s. Sanctus II. 179.
Heitstrenginn, s. vota solennia.
Heklungi appellatio ex *hekla* ɔ: palla mulieris mendicæ argento repleta, ipsi insuto, quam cremabant, pecuniam inter ■ partientes, istius factionis homines IV. 74.
Hel, vid. Securis.
Helgasæter, monasterium a Birkibeinis exustum V. 263. sic Comes Skulius deprehensus et occisus V. ibid.
Herba, quæ in ordalio ustionem avertit. V. 50.
Herbæ, ad usum chirurgicum adhibitæ II. 377.
Herör, v. Sagitta belli nuncia.
Hersir, satrapa, dux militaris I. 262. II. 171.
— Erlingi Herseri magnificentia II. 21-22.
— Gudbrandus Herser II. 171. sequ.
Hiberni jugum Anglicum excutere avent. V. 374.
Hierosolyma.
— ab itinere ad hanc urbem suscipiendo Olaus Crassus (dein Sctus) somnio deterretur II. 17.
Himinbiörgum, Heimdalli Dei sedes I. 10.
Hippodromus Constantinopolitanus describitur III. 245.
Hirdmanni, officiales aulici regum Norvegiæ II. 60.
Hispania dimidia ex parte christiana, dimidia ethnica III. 235.
Hispaniæ cum Norvegia, sub Hacone Suerrerida commercia V. 314. sequ. 319. sequ. 324. 332. foedus cum ea initum V. 335.
Hispanici muli in Scotia V. 371.
Historia borealis carminibus et traditionibus nititur I. 1.
— Regis Haconis Suerreridæ quando scripta V. 303.
— habentur multæ de Islandorum cum Norvegis negotiationibus V. 337.
Histrionibus fidicinibus, citharoedis et veneficis deditus erat Hugleikus I. 30.
Hlautbollar } vid. Vasa et Adspergilla.
Hlautteinar }
Hömlor navium parandarum pensiones II. 385. not. 9.
Homicidii mulcta, solito gravior II. 243. homicidia lege Haconis Suerreridæ vetita V. 381.
Hospitalitas I. 189-315. II. 33.
Hospites IV. 119. 182. 187. V. 26.
— interdum procaces V. 150.
— in Septentrione dicti aulici inferioris ordinis, missi Regii II. 60. not. b. 69.
Hospitum naves IV. 99.
Hospitia publica ab Olao Kyrre instituta III. 180.
Hrafn, equi nomen proprium I. 42.
Hryggiarsticki, Historia Haraldi Gillii & filiorum, Magni Cæci et Sigurdi Slemberi, ab Erico Oddi fil. conscripta III. 347-48.
Hulda, commune et appellativum sagarum nomen; in carmine Ynglingatal Frimhilda vocatur I. 20. 21. Vanlandum Sveciæ Regem Dæmonis Ephialtis ope suffocat, et Ynlingorum familiam mutuis cædibus funestam incantando se redditurum promittit; ibid.
Hulids hiälmr. vid. Galea invisibilitatis.
Humanitas Suerreri IV. 167.
Humerale, vestis sacra *(Messehage)* IV. 142.
Humaniora studia IV. 5. V. 350.
Humanitas erga cives, colonos et mercatores inculcatur IV. 185. 231.
— erga hostes victos IV. 327.
— in mulieres atque ædes sacras, majorum exemplo, ab Hacone Rege inculcata V. 218.
Hvítasunnodag, pentekoste IV. 24.
Hybernatio Regum V. 83.
Hypocaustum IV. 5. 78. 145.

I.

Jaculandi peritia I. 241. 282.
Jaculator dexterrimus IV. 99.
Jarlum non nisi unum habiturum se proposuisse, Haraldus Severus profitebatur III. 107.
Jarli in scamno solii sedebant I. 81- V. 19.
— Ritus eos creandi I. 82. III. 28. 446. V. 19.
Jarlorum dignitas et potestas I. 80. 105. 112. 245.
Jarlos Reges aspernantur I. 106.
Jarnberia nunquam Regem (ante Suerrerum) per suam terram proficisci viderat IV. 21.
Idola gentilium; eorum ornatus I. 273.
— structura II. 175-76.
— a Christianis diffracta. II. 177.
Jejunia primis in Norvegia Christianis imposita I. 140.
Jejunium magnum V. 226. secunda ejus septimana ibid.
— aquaticum V. 239.
Ignes in montibus accensi adventus et irruptionis hostium indices I. 147.

Ignis in medio pavimento accensus II. 151.
— ne sub aqua madescat, conservandi ratio, dum videlicet fomes juglandis nuci inclusus cera liquata extrinsecus obducitur III. 347.
— quanti momenti sit ad vitam conservandam IV. 38.
Ignominiosa nomina Sverrero data IV. 327.
— coloni tractatio, qui caudæ equinæ alligabatur IV. 349.
Imagines deorum II. 175.
— Regum II. 49.
Immolatio I 22.
— hominum II. 248.
— filiorum I. 34. 241.
— regis I. 22.
Immunitas *rettarbótir* dicta IV. 20.
Impensæ in militiam publicam IV. 288. *(Ledingsskat)* 291. 310. 341. 361. 394. V. 17. 203.
— per sacerdotem exactæ V. 127.
Impostor pecuniâ Sancti Olai Archiepiscopatum emit. V. 133.
Impostura falsas personas mentientium V. 142.
Inauditum in Norvegia, Regium nomen sumere, qui paci non antea renuntiasset V. 242.
Inauguralis omnis pompa, corona et virga aurea, Regum, dum consecrarentur, gestamina IV. 139.
Incantamenta subdivalia, a Gunnhilda, uxore Simonis Haconis Herdabreidi nutricii, ad victoriam alumno impetrandam facta III. 400.
Incantationes magicæ, cum veneno illatæ I. 20. 21.
Incendio circumventi I. 20. 87. 107. 173. 244. II. 294.
Incendium, sibi aponte illatum I. 54.
— navium tentatum, et repulsum IV. 370.
— Bergense V. 287. Tönsbergæ V. 335.
Incubus Vanlandum Regem enecat I. 20.
Indusii usus III. 165.
Indusio donatus poëta IV. 149.
Inermes subinde viri fortes pugnarunt I. 131. 156.
Infantum expositio II. 61. 81.
Infantes ante baptismum mortui, Diabolo dati credebantur II. 200.
Ingenui et servi, *þegn oc þræl* IV. 41.
Inhibitio navium V. 282. inhibitio itineris legatorum qui sine commeatu proficisci voluerant V. 345.
Insignia III. 227.
Instratio mensarum splendida V. 279.
Insula sacra V. 151.
Interscalmium navis haustorium IV. 161.
— malo navis proximum *(Krapperum)* V. 359.
Jolense festum vid. Festum. gentilismi tempore I. 138.
— ejus tempus mutatum ibid. circa illud consvetudines et leges ibid. convivæ honorati inde cum donis dimissi II. 286.
— festi vespera carne vesci insolitum III. 279.
— convivia IV. 40.
— apparatus IV. 120. V. 152-53.
Jomsvikingorum fortitudo I. 231-40.
Jordanes, Palæstinæ fluvius. Illuc se lavatum ibant sacri peregrinatores II. 67.
Islandia, a Norvegis inventa et culta I. 96.
Islandiam defendere credebantur genii tutelares I. 227.
Islandia ad aggrediendum difficilis V. 62.
— a Cardinale Wilhelmo provocata ut Regi Haconi Suerreridæ se subjiceret V. 283.
— tentamina Islandiam subjiciendi V. 311-12-13.
— R. Haconi obsequium addicit. V. 351.
Islandi.
— Eos carmine panegyrico celebrat Eivindus Skaldaspiller I. 185.
— Iidem carmen contumeliosum in Haraldum Cæruliden-tem compingunt I. 227.
— commercia cum Norvegis exercent I. 176. 286. cum aliis 227.
— religionem Christianam lege sancitam amplectuntur I. 276. legem ecclesiasticam consiliis Olai Sti admittunt II. 204. Regi insulam Grimsey dare negant, sed falcones, equos, tentoria et vela dono mittunt II. 206. negant leges Norvegicas accipere, et tributa solvere II. 232.
Islandorum cum Norvegis negotiationes multis historiis expositæ V. 337.
Islandicus Episcopus ab Archiepiscopo Absalone inauguratus IV. 219.
Iter a Norvegia ad Hispaniam V. 331.
Itinera cfr. Profectiones.
Judicia Reges Sueciæ dicebant, adhibitis XII viris sapientibus II. 49.
Juglandum ad ignem alendum usus III. 246.
Julianus Apostata, a Sto Mercurio occisus II. 10.
Jumala, Biarmiorum dea II. 219-20.
Jumentorum populatio in litore, facta exscensione, *(Strandhug)* V. 374.
Jura Regum juxta leges IV. 240.
Juramentum ferro candente factum II. 229. super reliquiis ex. g. scrinio sancti factum III. 29.
— a XII viris præstitum III. 9. 242. 437.
— super scrinio Svithuni factum IV. 344.
— super scrinio Olai factum V. 206.
Jus canonicum IV. 204.
— civile Haconis Adelsteini emendavit Olaus Sanctus II. 61.
— ecclesiasticum, ope Episcopi Grimkeli edidit Olaus Sanctus II. 61.
— naufragii in Dania I. 227.
Jusjurandum super reliquiis Sanctorum factum III. 29. vid. Juramentum; per duas utrinque virorum dodecadas IV. 378. in Regis inauguratione a Rege, et Regi a Jarlo et præfectis præstitum V. 33.
Justa parentalia s. Arve-Öl I. 26.

K.

Karlshöfde, navis prætoria Olai Sancti, in qua insigne caput erat, ab ipso Rege exsculptum II. 49.
Kaupáng (Kiöbing) præcipuo sensu adhibita appellatio de Nidarosia IV. 187.
Kertisveinn vid. Candelæ.
Konungr; titulus in Dania primum a Dano inductus I. 24.
Kuernbit, gladius præstantissimus I. 121.
Kussari, Cursores piratæ, Græciæ littora insulasque prædando infestantes, ab Haraldo Sigurdi fil. et Væringis debellati III. 56.
Kyrie eleeson; cantatum a militibus Erlingii Scakkii ante pugnam III. 427.
— cantatum a Sverrero in pugna Sognensi IV. 165.

L.

L.

Lænsmand, prætor provincialis IV. 131.
Lac Skrællingis vendidit Karlsefnius, pelles et sarcinas vicissim accipiens I 319.
Lacessère se invicem ad pugnam per dicteria mos in bellis erat IV. 80.
Laktiarnir, palatium Imperatoris Constantinopolitani, idem ac Blachernæ Constantinopolitanæ III. 244. not. x.
Landaura, vid. Tributum.
Landeyda, vexillum Haraldi Severi, cui inesse credebatur vis possessori victoriam afferendi III. 76.
Landvard, vectigal ex piscatura II. 385
Langfedgatal, Genealogia Regum Septentrionis. Ea in opere suo historico usus Snorro I. 1.
Lapideo muro cincta Tönsberga V. 382.
Lapidis sepulcralis Haraldi Pulchricomi descriptio I. 122.
Lapidibus caminorum homines interdum se defendebant IV. 138.
Latino-menn, Latini. Hoc nomine vocabantur populi occidentales Europæ, qui dogmata ecclesiæ Romanæ, facto inter eam et Græcam eccl. schismate, profitebantur III. 59.
Latrones quinam habiti I. 100.
— insignes II. 251. 255. 336.
Latrunculorum ludus II. 275.
Lectus mollior I. 102.
Legati Danici V. 309. (5 episcopi, 15 equites alii), ad Daniam et Saxoniam missi ab Hacone R. V. 343.
— ab Imperatore Germaniæ Friderico ad Regem Haconem missi V. 196. 265. a Russia V. 299.
— principum II. 62. 77. 215. 316. sedis Apostolicæ III. 362. 434.
Legatus sedis Romanæ IV. 110. 217.
Leges, et quæ ad illas, uti ad legislatores, pertinent I. 80. 82. 100. 112-13. 135. 137. 138. 146. 148. 153. 193-94. 204. 227. 245. 266. II. 60-61. 98. 136-37. 139. 179. 194. 287. 315. 384. 385. III. 19. 21. 23. 180. 181. 250. 252. 257-58. 259-60. 362. 422-23. 430. 434. IV. 198.
— Vanorum permittebant, ut soror fratri nuberet I. 8. ast apud Asos ejusmodi concubitus cum consangvineis erat prohibitus. ibid.
— ab Odino in Suecia latæ I. 13.
— Halfdani Nigri I. 72. 135.
— Haraldi Pulchricomi de fundis bello occupatis, rebusque aliis ad regimen provinciarum pertinentibus I. 80. de titulo Regio suis filiis dando et provinciarum inter eos distributione I. 112.
— Haconis Boni, Frostensis et Gulensis I. 135.
— Jamtis ab eodem latæ I. 137.
— Ejd. de festo Jolensi I. 138.
— circa militiam nauticam I. 146.
— Olai Sancti II. 61. 179. ab Erlingo violatæ IV. 198. de rege creando. V. 10.
— convivales, I. 50.
— Norvegicæ, ab Eysteino Rege emendatæ III. 250.
— Suenonis, Norvegis exosæ II. 384.
Legiferorum auctoritas II. 105.
Legum codex Magni Boni Grágas dictus III. 23.
Leo, insigne Regum Norvegiæ III. 227.
Lex Sancti Olai de Rege Norvegiæ creando V. 92. sequ. 96 &c.
— Heidsæviensis ab Halfdano Nigro lata I. 135. II. 179.
Lex Holmgardiæ jubebat, ut nemo homicida impunis discederet I. 193. ut nemo ex stirpe Regia, Rege non conscio ibi educaretnr I. 194.
— nova R. Haconis Suerreridæ V. 381.
Legiferi munus, multorum Regum Svecorum temporibus a parente ad filium devolutum, accepit Thorgnyrus vir sapientissimus II. 98. idemque magnam habuit satellitum catervam II. 98. 101. legifer fortitudine insignis III. 138-39. Legifer Upsalensis cæteris Sueciæ legiferis superior II. 98.
Liberalitas, parca simul et benigna I. 60.
— principum II. 279.
Libertas loquendi II. 185.
Libertorum sub Olao Scto conditio II. 22.
Libri Norvegici V. 377.
— citati V. 204.
Ligna per sylvam cæsa ad navium phalangas adhibita IV. 31.
Limites Norvegiæ Haraldi Pulchricomi tempore I. 112. ultimus limes versus Finmarkiam I. 349.
— Norvegiam inter et Sveciam II. 67. 233. III. 214.
Lingva deorum, scil. poëtica I. 10.
Lingvarum Islandicæ et Anglicæ convenientia III. 219.
Linteum manuale Episcopi IV. 227.
Literarum studio applicatus filius Regius V. 12.
— (diplomaticarum) prima mentio II. 89; earum loco tesseris annulis certisque signis, nonnisi mittenti et accepturo notis, utebantur Veteres II. 77. 78. 84.
Literæ diplomaticæ V. 225. a Magno Bono ad Angliam missæ III. 51.
— Magni Erlengidæ IV. 78.
— et Suerreri sd Magnum ibid.
— de episcopo nominando IV. 197.
— papales IV. 204.
— a Sverrero ad Papam missæ IV. 220.
— ab eodem moribundo ad filium scriptæ IV. 330.
— episcopales, pacem et inducias jubentes IV. 376.
— præfectorum de Regis creatione V. 25.
— clandestinæ V. 104. 153.
— ad Sueciæ Regem V. 109.
— papales ad Haconem R. benevolentia plenæ V. 268.
— R. Haconis ad Islandos V. 339.
— Ejd. ad filium Magnum V. 377.
Lituus s. baculus Episcopalis IV. 227.
Löfting, puppis navis celsior IV. 286.
Lorica Regis Haraldi Sigurdi fil. Emma dicta, singularis magnitudinis III. 161.
— annularem duplicem gerebat Haraldus Gille in proelio adversus Magnum Regem III. 298.
— squamatæ IV. 66.
— annulis consertæ IV. 254. 356.
— fortissima IV. 85.
— bona V. 258.
— in cistas sub foris navium positas condebantur IV. 132.
— Gothica IV. 286.
Loricatæ munimentis bellicis naves IV. 211.
Lubecenses, R. Haconis amici V. 303.
Lubeciam urbem Regi Haconi tradere vult imperator Germaniæ Fridericus V. 302.
Ludi Circenses Constantinopoli exhibiti III. 245.
— ad tempus fallendum I. 322. III. 143. 275. III. 321. 417.
Ludiones et histriones aulici I. 30.
— rictu et flatu eorum buccæ tument IV. 150.
Ludus puerilis, puerorum regiorum I. 46.
— latrunculorum II. 275.

Ludus talorum ad jus possessionis, vel litem, decidenda II. 143. III. 58.
Ludimagister, factus Episcopus V. 290.
Lupinum cor, ferocem animum edenti dare creditum I. 47.
Lustratio vid. Aqua lustralis.
Lusus verborum IV. 170.
Luxus exterus sub Olao Kyrre in Norvegia auctus III. 181.

M.

Machina lignea, qua funes in navi volvebantur V. 306.
Mæle, mensura polentæ, farinæ et ejusmodi rerum, æquans ¼ aut ⅛ tonnæ partem II. 384.
Magiæ vis I. 102. III. 114. 126. 228. 266. 268. 280. 283. II. 8. 330. III. 400. 425.
Magiam runis carminibusque exercere boreales docuit Othinus I. 11. 12.
— exercens Rögnvaldus Rettilbein, Haraldi Pulchricomi fil. patris jussu comburitur I. 114.
Magia efficere poterat Raudus ut, quocunque navigare vellet, secundus ventus ei semper afflaret I. 281.
— per magiam somnium eroticum excitatur I. 102.
Magica carmina I. 8. 11.
Magicæ fascinationes; iis adscripta atrox tempestas V. 369.
Magicarum artium vis ad interimendos etiam absentes I. 19.
— illis nobilium filiæ instruebantur I. 110. magiæ universe vires I. 7. 10. 12. 19. 20. 59. 281-83.
— artium studiosi comburebantur I. 114. magicis artibus obviam itur sacra Christiana faciundo I. 283-85.
Magistri aulæ *(Stallari)* dignitas III. 97.
Magistratus sacer ac civilis apud Asas idem I. 6.
Magnanimitas mulieris II. 36.
Magnificentia convivii sacrificalis I. 140.
Magus Haraldo Gormi filio persvadet, ut ab occupanda Islandia desistat I. 228.
Malleo Thori, velut crucis signo, poculum consecratum I. 143.
Mansi cc. mensium nosocomio addicti a R. Hacone V. 382.
Mansvetudinis singularis exemplum, III. 52.
Manuum impositio Ethnicis nota I. 6.
Mara, incuba, ephialtes I. 20.
Marca argenti V. 335. argenti puri V. 377.
— auri 8 uncias continens III. 12. 175. not. r. IV. 28. 29 39. IV. 144. 169. V. 203. marcæ auri ponderatæ IV. 43. 237- 349. V. 213.
Margarethæ Sctæ templum Nidarosiæ a fratribus convivii universalis fundatum III. 180.
Maritimus Rex vid. Rex I. 43,
Marsupium ad argentum servandum de zona pendulum gerebatur IV. 101.
Martyria gentilium I. 280. 284. 291.
Medentes manus II. 328.
Medicina cfr. Morbi.
— Borealium II. 278. 327. 328. 375. 376. 377. III. 35. 363. IV. 328-29.
— in ea allii usus II. 376. sine arte III. 35.
Medicinam exercet Rex Olaus Sanctus II. 278. 291.
ad medendum manuum mollities præcipue necessaria credita III. 35.
Medicus celeber in exercitu Magni Boni Thorkillus Geiri fil. III. 35. a quo multi medici oriundi ibid. medicus Hispanus V. 322.
Mel. de mellis mensura certamen fatale III. 324.
Mendicus ambulator poëta IV. 149.
— erro IV. 325.
Mensæ apparatus ad regem excipiendum II. 289.
Mensura apud boreales II. 384. not. o. p. III. 174. not. p.
Mercatorum navibus in bello parcebatur, modo illi suo se modulo metirentur IV. 27. mercatores Theotisci V. 112.
— innoxios occidere probrosum habebatur V. 122. mercatores Germanici cum civibus Bergarum pugnant V. 197.
Mercatura per terras (opposita nauticæ) I. 137.
— cum Finnis II. 296.
— ejus jura tenuit Harekus de Thiotta II. 169.
— Gardensis s. cum Russis II. 72.
— ejus participes interdum reges II. 218.
— Vikverjorum II 71.
Merces vid. Commercia.
— ab Anglia, Orcadibus, Hebudibus, Germania et Franco. Gallia advectæ IV. 183.
Mercurius Sctus Julianum apostatam occidit II. 10.
Meritoria compotationibus vespertinis destinata IV. 301.
Metamorphoses mythicis Boreæ temporibus I. 9. 11.
Metro composita erant, quæ loquebatur Odinus, carminum instar, quæ decantantur I. 10.
Michäelis (Sti) poculum apud Jomsvicensis I. 231.
Militis in Regem suum officium IV. 322.
Militaris clamor IV. 137.
Militia, navalis ab Hacone Bono per *Skipreidor* instituta I. 147.
— universa, a quavis provincia regi debita IV. 230.
— veterum I. 80. 83. 85. 156. 301. 302. II. 4. 5. 6. III. 215-16. 227-228. 236. 239. 262. 286. 293. 298. 304. 386. 405. 422. 425. 426-27. 452-53. IV. 297. 316.
— nautica vide *nautica*.
Ministratio sacrorum canendo magna ex parte constabat IV. 288.
Minni vid. Poculum I. 140.
Miracula doctrinam Christianam probantia, poscunt Ethnici II. 175.
Miracula, a Christianis venditata I. 218. 260. 268. 283. II. 174. 311-12. 339. III. 183. 184. 225. IV. 266.
— in funere Olai Sti venditata, sed quæ Alfifa suspecta omnia habebat II. 388.
Missa antemeridiana IV. 374.
— Stæ Mariæ V. 36.
— Crucis V. 131. 348.
— candelarum V. 221.
— Petri V. 30.
— extraordinaria de Spiritu Sancto V. 391.
Missale s. plenarium ɔ: manuale ecclesiasticum (Alterbog) aureis literis descriptum III. 293.
Mitræ episcopalis cum cornu similitudo V. 97.
Molitores s. pistrinarii IV 250.
Molarum domesticarum usus III. 355.
Monachi humilibus calceis rubrisque caligis non utebantur IV. 264.
Monachi prædicatores V. 260.
Monasteria III. 248. 316. 398.
Monasterium Reinense V. 263. de eo controversiæ V. 199.
Monasteria aggredi prohibitum ab Archiepiscopo V. 261.
Moneta, ceu rerum mensura communis I. 109. II. 17. 131. III. 341.
— falsa II. 258. 59.

Moneta magno numero solvenda ponderabatur II. 259.
Monile pretiosum I. 26.
Monumenta rerum a Volsungis gestarum III. 245.
Morbi, morborumque genera I. 316. II. 278. 327. Corporis compunctio IV. 391. III. 273. 364. IV. 367.
Morbus podagræ I. 63. comitialis II. 208.
Mores et consvetudines I. 118. II. 84. 89. III. 180.
— aulici I. 269. II. 110. 114. 136. 199. III. 270.
— domestici II. 236. convivandi I. 48-50.
— Biarmiorum II. 219.
Morum integritas magna laudatur, comparatione cum vita ad regulas monasticas castigata IV. 202.
Mors voluntaria I. 54.
Mortem sibi consciscit athleta furiosus I. 70.
— strenue post vulnus obeuntis exemplum II. 378.
Mortuus loquens (morte sine dubio opinata) I. 316-17.
Mortuos cremari, eorumque opes rogis inferri, cineres autem in mare spargi, vel terra obrui jussit Odinus I. 13.
Mortui Ottari Vendilkrakæ cadaver, (postquam in proelio navali victus et occisus fuerat) in colle quodam expositum feris et corvis dilaniandum projicitur I. 39.
Mos, qui ferebat ut colonus Regio titulo Regem in comitio salutaret, utque alius auctoritatem tributa militaria postulandi ei addiceret IV. 364.
— bellantum, ut dicteriis se mutuo provocarent IV. 227.
— mortuos humandi et cremandi I. 2.
— hereditatem adeundi I. 48-49.
— arma concutiendi, tangendi et levandi *(vapna-tak)* III. 422. u.
— arma tangendi, quando terræ dominium et subditorum obsequia Regi addicebantur IV. 28. in aliis obligationibus IV. 44.
— veterum borealium, ut potius armis in se ipsos conversis alii alios mutuis ictibus conficerent, quam diuturniore malorum sensu cruciarentur IV. 36.
— Regis mortui funus non velare IV. 330.
— legitimus Regem eligendi V. 25-26.
Muli Hispanici V. 371.
Mulcta ob neglectam expeditionem bellicam præstanda (Leidviti) I. 200.
— pro viri cæde XXX auri semunciæ II. 242. V. 390. ob labores diebus festis præstitos V. 281.
— pensiones archiepiscopo, an Regi præstandæ IV. 198.
— perduellionis IV. 241.
Mulieris magnanimitas II. 36.
Mulieres veneficiis peragendis ob animi vehementiam viris magis idoneæ credebantur I. 12.
— mendaces I. 323. malæ et crudeles I. 321. sequ. 385. clementis ingenii II. 203. imperiosæ II. 236. mulier strenua et facunda III. 2. fastuosa III. 210. mulieres, rebus politicis immixtæ V. 87.
Mulsum.
— lacu submersus periit Fiolnerus I. 17.
— herbis medicatis acerrimum II. 109.
— herbis inebriantibus medicatum II. 109.
Mund, munera sponsæ data I. 21.
Mundities ad pugnæ præparationes pertinuisse videtur IV. 157.
Munificentia principum I. 242. II. 286. 296.
Munimenta in navibus, a puppi ad proram V. 69.
Munitio per palos IV. 127.
Musica, veteri Boreæ nota II. 136.
— in conviviis adhibita III. 244.
— dulcissime inter molendum canentis III. 355.
— in aulis I. 30. II. 136.
Mutilatio hostium IV. 350. 399.

N.

Nani Scythiæ incolæ I. 5. saxa inhabitantes I. 18.
Narrationes maxime iis occupantur, quæ Regibus evenerint IV. 300.
Natalitia Christi vid. Festum Jolense.
Natandi dexteritate Kiartanus cum Olao Tryggvio certat I. 286.
Natantum certamina I. 286.
Natatio artificiosa III. 284.
Nausea (Söesyge) V. 324.
Naufragium V. 280.
Naves cum naucleris tumulo conditæ I. 152. sub tecto in siccum tractæ servari solitæ III. 268. 373.
— per terram tractæ V. 156.
— loricatæ IV. 157.
— longæ s. bellicæ IV. 351. 358.
— ornatu pretioso I. 82. 275. 281. 295. II. 49. 261. III. 118. V. 326.
— totæ ex quercu structæ V. 357.
— per mare balticum vectæ IV. 151. 371. *(austurfararskip)*; naves Anglicæ IV. 367.
Navim navi ligando jungere, et ▪ prora bellum ciere mos erat navale proelium conserentibus I. 85,
Navigandi ars II. 302.
Navis magnifica I. 334. navis magna Langfredag dicta V. 180. maxima in Norvegia IV. 362. 406. V. 306.
— Odini *Skidbladnir* I. 11.
— 30 interscalmiorum IV. 364.
— plicatilis I. 11.
— XX transtrorum II. 42. 90 viris armata IV. 214. absque clavis, sed nervis animalium consuta III. 339.
— quo major, eo minus tractabilis IV. 92.
— grandiores et structura laterum alta IV. 201.
— Magni Boni *Bisons* dicta III. 25. Magni Erlingidæ *Olafssuden* IV. 69.
— Regis Hakii Skeid, incensa ejus jussu vela dabat Regem crematura I. 32.
— 32 interscalmiorum, a Suerrero exstructa, dicta Maria-Suden IV. 130. 141. (cum 280 viris).
Navium gubernatores ipsi Reges I. 301. navium præfecti ad gubernaculum sedebant II. 3.
— interscalmia I. 301-302. IV. 364. V. 201.
— fabricatio II. 361. II. 42. 141. 274.
Nauticæ res atque nautica bella I. 82. 110. 277. 281. 284. 293-94. 301-2. 314. 334-35. 346. II. 4. 42. 49. 53. 123. 262. 265. 281. 302. 304. III. 25. 56. 94. 118. 236. 243. 268-69. 284. 339. 346-37. 353. 382. 386. 418. IV. 155 sequ. 161 sequ. 284-85. 351-52. 370. V. 238.
Nefbiörg, tegumentum nasi I. 239.
Nefgilldi, capitatio II. 231.
Nefskatt, numus pro quovis capite ex lege solvendus I. 13.
Necyomanthia antiquissima I. 8. 11. III. 355. 400.
Nix oris halitu liquefacta pueri Haconis Suerreridæ in fame alimentum V. 5. nive viæ adeo horridæ, ut nonnisi scapis hastarum verrendo pervadi possent V. 6.
Nobilitatis apud Norvegos veteres agnitæ vestigia I. 246. 261-62. II. 331.
Noctis reverentia II. 191. III. 425.
Nörvasund (fretum Herculeum) per illud Norvegorum primus profectus dicitur Scoptius Ögmundi fil. Regis Magni Nudipedis tempore III. 224.
Nomen deæ Freyæ matribus familiæ datum I. 16.
— baptismale mutatum II. 142.

Nomina majorum et cognatorum infantibus data I. 67.
— pueris imposita cum aqua sacra lustrarentur. I. 118. 122. 136.
— baptismo mutata II. 145.
— gentilicia baptismo infanti data II. 200.
Nominum impositionis ratio II. 118.
Nomophylacum s. Legiferorum (Lagmændenes) potentia II. 98. 104.
— de Rege creando suffragia V. 94-99.
Norvegi, exercitus Gothici in se suosque terminos excursus haud patiuntur IV. 14.
Norvegiæ et Sveciæ limites II. 68.
Notari mucrone ante mortem se jussit Othinus I. 14.
Novæ terræ inveniuntur. Islandia, Vinlandia I. 303. 308. terræ aliæ I. 305.
Noverca benigna et privigni amans III. 2.
Novercale odium I. 20. IV. 11.
Novissima (læta) dies nos iterum conjungat, dixit Magnus Erlingi fil. Rex patri suo morienti IV. 68.
Numeri duodenarii simplicis et dupli in legationibus apud Veteres frequens usus II. 62. 71. 77. 174. 248. III. 35. 78-79.
— usus in juramentis III. 242.
— usus in vita quotidiana IV. 18.
— in comitiis IV. 28.
Numerandi modus III. 49. k.
Numi valor II. 231.
— aurei II. 17.
Nundinæ, cum comitiis conjunctæ ex gr. Upsaliæ mense Goensi II. 97.
Nuptiæ Regis per quinque dies celebratæ V. 130. adfuere clerici, a sex abbatibus ducti ibid. V. 301. nuptiarum Regis Magni celebratio IV. 345-46. aderant 1100 viri ibid.; per tres dies durabant V. 347.
Orationes Sverreri efficaces IV. 46. 151. 166. 174. Haconis V. 242.
— ante pugnam habitæ IV. 154. 158.
— de quæstione: quis Rex esset Norvegiæ legitimus V. 91 sequ.
Oracula solicitata et obtenta I. 24.
— victimis humanis impetrata I. 34-35.
Oraculi responsum de vitæ hominis duratione datum I. 52.
Orbis terrarum constitutio I. 5.
Orca, scidiis, betulaceis corticibus, et pice repleta, atque igne deinceps succensa, in hostes emissa IV. 251.
Orcadum historia II. 144. 161. III. 231. cfr. vita Magni Nudipedis (III 208) et Haraldi Severi. Sub Sverrero Norvegiæ vindicatæ IV. 221. comitum dona splendida Regi Haconi missa V. 168.
Ordalia III. 319. 352. IV. 339. 362. V. 23. 49. ferri candentis II. 229-30. ritus vomeres ignitos calcandi ad genus suum probandum III. 262. 280-81. ordalium in Jordanis fluvio exhibitum (ab Erico, qui R. Sigurdi filium se profitebatur), qui istum fluvium, candelam ardentem manu tenens, nando tentaverat IV. 109. ritus in ordaliis observati IV. 107.
— episcopi regere poterant, ut volebant IV. 390 V. 50.
Ordalium, quod eventus frustrabat, submersione punitum IV. 338. 391.
— in suspicione de veneficio IV. 391. fraudes tentatæ ferro submovendo V. 23. ordalia a Cardinale Wilhelmo vetita V. 281.
Ordo sedum in coronatione R. Haconis V. 276.
— ferculorum et poculorum ibid.
Osculatio templorum IV. 302.
Osculorum usus I. 90. II. 78. 194. V. 378.
Ostmanni I. 95.
Ovorum captura II. 245.

O.

Obsidum in bello Othini cum Vanis gesto primum exemplum I. 7. obsides in bello dati V. 119.
Ocreæ militares IV. 85. veteris moris IV. 356.
Odini equitatio IV. 381.
Odium vulgare in Birkibeinos IV. 104-5. 152-53.
Oeconomica I. 45. 55. 105. 115. II. 2. 22. 31. 184.
Officiarii Regii præcipue erant. satellites aulici *(hirdmenn)*, hospites s. emissarii *(gestir)*, et domestici *(húskarlar)* IV. 16. V. 103.
Olai Sancti habitus, coram Sverrero apparentis IV. 17.
— tuguria *(Olafs-búdir)* s. tabernæ vocabantur loca, ubi Olaus Sanctus nocrem transigebat II. 336.
— Sancti securis et hasta V. 205.
Omina mala I. 302.
— felicia II. 27.
Opera supererogatoria II. 346-47.
Opinio, a clericis sparsa, eorum qui Regem Magnum Erlingiden defenderent, animas prius in paradiso futuras, quam sangvis in terra refrigesceret IV. 70.
Oppugnatio castellorum IV. 251. 316. IV. 368.
Optio mariti ex pluribus fratribus V. 332-33.
Ora auri, cujus valoris fuerit III. 341. not. v. ora argenti ibid. ora pondus III. 429 c.
Orationes I. 85. 102. 105. 125. 141-42. 149. II. 33-36. III. 201 sequ. IV. 148.

P.

Palatium Regale ligneum V. 90.
Pallium episcopis a Pontifice Romano datum III. 362. IV. 196. pallia, quorum in choris canendis erat usus IV. 263. V. 261.
Palmares dicti peregrinatores in terram sanctam, quia palmas sibi præferebant III. 67.
Palorum continua series ad mumimentum IV. 187. 322.
Pannus Islandicus V. 44 ejus valor II. 241 r. pannis interdum stratæ viæ III. 240 244. panni Norvegici V. 209. panni virides et rubri inter ædem Christi et palatium Regium expansi in coronatione R. Haconis V. 275.
Parcarum fatales laquei (herfiöturr) IV. 122.
Parentalia cæso hosti a victore soluta I. 26.
— in mortui patris honorem, quibus ritibus celebrata I. 48. 49. vota in iis nuncupata I. 231.
Parieti templorum ligneo inserta funera IV. 167. 172. inclusi interdum thesauri IV. 229.
Parisiensia itinera V. 310.
Parricidia I. 21. 230.
Passer, a quo dominus multa rescivit; talem habuit Dagus sapiens, Sveciæ Rex I. 24.
Pater noster, canticum III. 427.
Patzinacarum festum III. 405 d. vid. Pezinæorum.
Pax, quam Rex Olaus ædi sanctæ addixerat, inviolabilis habita V. 211.

Pax ab Hacone Suerrerida cum Suecia inita V. 296.
Pecora omnis generis, uti et equi in sacrificiis solennibus mactata I. 139.
Pecorum abactio ad litus et mactatio I. 40 vid. *Strandhögg.*
Pecunia cum mortuis cremata, vel ab ipsis in ferra defossa, eorum in Valhalla usibus inservitura credebantur I. 13. 15. 16.
— aurea et argentea I. 60.
— numerata II. 80. 81. 258.
— numerandæ ratio III. 341. 429.
— convivis Regibus solvendæ II. 95.
— in terrâ condidisse præ avaritia dicebantur Gunnhildæ filii I. 167.
— bellica ab hoste imperata IV. 192.
— Sancti Olai V. 133.
Pedum insignis pernicitas, equum præcurrens II. 108.
Pelles pretiosæ II. 73.
— sciurorum, castorum et sephirinarum II. 219.
Pellibus magni pretii dives Finmarkia II. 330.
Pellium mercatura I. 319. II. 219. 245.
Pentecoste *Hvítasunnodag* dicta IV. 24.
Peregrinatio ad Angliam ad Sancti Thomæ Archiepiscopi inferias V. 131.
Peregrinationes sacræ I. 326. III. 15. 319. 353. Romam, Constantinopolin et ad Palæstinam III. 231-232 sequ. 272. IV. 7. 106. 149. V. 170. 333. vid. Profectiones. Peregrinatorum sacrorum via V. 170.
Perfidia certis stirpibus indita V. 146.
Pergulæ domus *(Svalerne)* IV. 137.
Pericula immensa, quæ Sverrero in itineribus objiciebantur ex coeli inclementia, viarum molestiis, lassitudine, tempestatis sævitia, insomniis et inedia IV. 33.
Pertica runica *(Runekævle)* V. 146 (literarum loco) V. 227,
Pervigilium Sancti Olai III. 439.
— Johannes Baptistæ IV. 263.
— Laurentii IV. 265.
— Mariæ IV. 267.
Perseverantiæ exemplum IV. 323.
Pertica erecta in oppidis, quibus in bello erat parcendum V. 119.
Petzinæorum campi III. 405 not. eorundem festum ibid.
Phalangæ, e quibus emittebantur naves nuper structæ V. 323
Philippia I. 27 (legatur de ea re *Ericii* tractatus).
Philtra I. 102.
Phocarum captura II. 245.
Physiognomiæ peritia; artem hominum sibi occurrentium ingenia ex oculis divinandi propriam sibi habuit Dagus, Raudi ex Ragnhilda filius II. 288.
Physiognomia Suerreri IV. 331.
Pietas Sverreri post prælium cum rusticis, in majore quoque templo preces facientis IV. 89.
Piacularia pro animarum salute dona II. 346.
Pictura in clypeo III. 227.
Pileus demissior, caput tegens IV. 271. pileum album ex centone gerebat Comes Skulius V. 191.
Piratæ opes, mancipia et pocula argentea I. 50.
— quando reges dicti II. 3. 9.
— præfectus militum fit. III. 379.
Piratarum leges I. 50-51.
Piratica I. 24. 40.
— ab Erico Blodöxe duodecenni incepta I. 110.
— magnæ opes quæsitæ I. 184. II. 21. eam pueri duodecennes aggrediebantur II. 3. 9.
— expeditio, deficiente domestico bello, in Sudreyas suscepta IV. 378.
Piraticam intra regni limites exercentes latronum loco habiti I. 100.
— piratas circumscribere Olaus Sanctus studuit II. 315.
Piscatio in Norvegia a Rege Eysteino promota 119. 266.
Plenarium vid. Missale.
Pocula diis et heroibus sacra I. 139-40.
— antiquissima erant cornua I. 49. etiam calices argentei I. 50.
Poculum, minni et full dictum; commemoratio deorum aliorumque ad hæc pocula facta I. 140. 144.
— aureum Haraldi Severi, capitis humani magnitudinem æquans III. 80. poculum Scti Michaelis apud Jomsvicenses I. 231.
— Rolfii Krakii I. 50. Othini I. 139. Niordi, Freyi-Bragii I. 142. patris defuncti I. 231. Christi ibid.
— venenatum ad amorem excitandum I. 102.
Podagræ morbo mortuus Olaus Girstadensium genius I. 63.
Poëma, vid. Carmen.
Poenæ cruentæ exempla II. 89.
Poëtæ I. 88. 108. 117. 120. 130-31. 140. 152. 174. 210. 12. 214. 232. 237. 241. 254-55. 276. 331. 338. II. 3. 45. 54. 70. 234. 280. 297. 300. 307. 317. 345. 350. 367. III. 91. 98. 135. 168. 177. 194-95. 218. 221. 232. 234. 319. 330. 408.
Poëtarum carmina historiæ antiquissimæ fundamenta I. 2 et 3.
— peritia II. 345-346.
Poëtica singularis dexteritas. II. 283.
Poëtæ in aula Olai Sænskii Sveciæ Regis II. 80. cfr. Carmen.
Poëtæ, principibus cari & familiares II. 35. 80. 344. III. 97. donis ab iisdem ornati II. 214. 297. in eodem, quo Reges, cubiculo somnium capientes II. 110.
Poëtriæ I. 100. 117.
Polenta venalis IV. 72.
Politica I. 80-82. 96. 100. 112. 115. 118. 122. 125. 127. 137-38. 146-47. 169. 194. 212. 245. II. 46. 48. 60-61. 89. 98. 105. 137. 233. 265. 279. 317. 384-85. III. 9. 148-49. 161. 172. 179-81. 191. 252. 266. 322. 342. 344. 362. 388.
Polyandriæ exemplum I. 7.
Polygamia Haraldi Pulchricomi I. 97. 101. 113. 245. Haraldi Severi III. 90.
Pompa exsequialis Regis Suerreri magnifica IV. 333.
— coronationis R. Haconis V. 275.
— nautica V. 293. 326.
Pondus III. 175 r. 429 c.
Pons a Danis per Tamesin ductus II. 10. eum destruit Olaus Crassus ibid.
Ponticuli navium IV. 279.
— s. tabulata, palis subnixa, ad quæ appellere et merces exonerare poterant naves, primus a borea proficiscentibus in Norvegia locus ad insulas Geirsvær dictas II. 223.
Popponis miraculum I. 219.
Portus; in portu gubernatores honoratissimi secundum a navi prætoria locum tenebant I. 209.
— ferreis catenis clausus III. 70.
Potatio in prandio ad mensuram, in coena absque mensura II. 22.
Potio a veneficis parata I. 102. 122.
Potus *tvímenning* dictus, quando Reges domi sedentes convivia sic instruebant, ut vespertino tempore bini compotarent seorsim, mas et fœmina, quoad paria dabantur jungenda; reliqui autem, qui plures convenerant, una in societate omnes I. 50. *sueita-dryckia* vero, piratarum, quibus, cum conviviis interessent, mos erat,

erat, ut pocula per totam sociorum cohortem ordine irent. ibid.
Populationes Scotorum in Hæbudibus factæ V. 355.
Populiscitum, solenni arma tangendi ritu sancitum IV. 44.
Portentum IV. 22.
Potestas Cardinali concredita, ligandi et solvendi Pontificis Romani nomine V. 272.
Præda inter milites divisa I. 241.
Prædari intra patriæ fines severis legibus prohibet Haraldus Pulchricomus I. 100.
Prædictiones rerum futurarum I. 317.
Præfectus (en *Sysselmand*) in colonum grassatur IV. 349. sed non impune ibid. 350.
— exsequiis Rex Hacon ipse interfuit, et super tumulo cecinit V. 220.
Præstationes Regi solvendæ: in expeditiones publicas censio capitum militaris, et pro mulctis criminalibus IV. 241. præstatio navium juxta certas regulas IV. 273.
Prætor provincialis, *Lænsmand* 131.
Preces pro animæ salute V. 378.
Precum ad S. Olaum directarum vis, ut ex. gr. densa nebula subito mari incumberet IV. 58. 64.
Pretia rerum in caritate annonæ a Rege constituta III. 96.
Prædæ divisio IV. 287. 356.
Præfectura, lèn vel veizla, vide *Feudum*.
— navalis *(Skibsrede)* V. 18.
Præfurnium IV. 5.
Prælium vid. Pugna.
Præparationes ad templi in aliquo loco constructionem IV. 260.
Præsagia II. 314.
Præsagium Othini I. 8.
Præstigiatores mentes hominum abelienant IV. 272.
Principes felicitatis vel infelicitatis publicæ unici auctores crediti 15. 16. 17. ob annonæ caritatem a subditis immolati I. 22. 36.
Processio in coronatione Regis observata V. 275.
Processione Reges excipiebantur, sonantibus campanis IV. 28. 147. 172. V. 28. 234. Cardinalis exceptus V. 271.
Prodigium I. 314. III. 308.
Proelium navale. In eo naves colligabantur I. 138. III. 122. cfr. pugna.
Profectiones III. 224. IV. 7. cfr. Peregrinationes.
— ad Palæstinam susceptæ III. 17. 66. 67. 353-54. IV. 106. V. 35. 38. 184. ad Siciliam III. 224.
Promissa datis dexteris testibusque firmata III. 104.
Proræ defensor *Stafnboer* I. 82. diversa altitudo IV. 247.
— alligata fascia lintea insignitæ, ut in pugna a suis cognoscerentur IV. 211.
Proreta, *Stafngiemmer* IV. 284. V. 104.
Proverbia I. 200. 287. II. 93. 114-15. 200. 236. 273. 283. 305. 343. III. 83. 84. 159. 198. 199. 230. 275. 388. 418. IV. 28. 294. 296. 301-2. 304. V. 111. 129.
Proverbialis dictio; talem amabat Suerrerus IV. 82. 134. 176-77. 258. 294. 296. amabat eam quoque Sculius Comes V. 181.
Providentia divina conspicua in servando puero Hacone, ecclesiæ deinceps benefactore V. 7.
Provincia vide *Feudum*.
— Norvegiæ in provincias divisio politica, et provinciarum administratio I. 245.
Provincialis, omnibus monachis prædicatoribus Norvegice loquentibus præpositus (Absalon) V. 325.
Psalmistæ verba afferuntur IV. 174.
Psalmus: Alma chorus Dei IV. 100.
Puer duodecennis furiosum athletam cædit I. 69. puer virum adultum cædit I. 193. puer insignem magnatem vincit I. 210.
Puerorum pugnandi libido II. 350.
Pugil celeberrimus Starkatherus I. 30. 34. et Svipdagus ibid.
Pugillares, s. liber collaris IV. 385.
Pugna; in ea conserenda primum jaculis et hastis, dein gladiis res gesta I. 158. 206.
Pugnæ insignes II. 22. 50. III. 124.
— locus palis cinctus I. 207.
— navalis institutio I. 33. III. 122.
Pulchritudo virorum I. 285. 287. 291. II. 28. 54.
Pulvis per magiam letalis I. 111. II. 58. III. 97. IV. 156.
Pulvinaria, auro et serico interstincta V. 276.
Purgatorii poena eleemosynis mitigata II. 346.
Puppis celsa *(Löfftingen)* IV. 165. 329.
Pygmæi, genii saxicolæ I. 18.
Pyræ, adventus hostiles indices, in montibus exstructæ.
— ab Eysteino Reg. Magni Nudipedis filio III. 266.
— sæpius laudatæ IV. 50. 134.
— curator IV. 135.

Q.

Quadragesimale jejunium II. 49. III. 424. IV. 292.
Quæstor Regius *(Skatmester)* V. 360.
Quatembris dies Mercurii IV. 292.
Quistzstad, villa insulæ Idri, hodie Inderey dictæ, ubi olim habitabat Thorgeirus, qui minas adversus Olaum Regem Stiklastadis projecit II. 364. eam fisco addixit Magnus Sti Olai filius III. 19.

R.

Rabies canum III. 308.
Ramali vimineo Suerrerus colonos minus obsequiosos diverberat IV. 237.
Rates ex destructis ædibus factæ IV. 62.
Rausn, navis pars a prora ad sentinam I. 82. x.
Rebellio colonorum punita prædiis tuguriisque eorum incendendis IV. 145.
Refdi, baculi genus II. 259.
Refluxus maris IV. 153.
Refshaledybet, juxta Hafniam V. 328.
Reges immolati I. 22. 56. navium gubernatores I. 59.
— quæ in Rege requirantur IV. 231.
— subditis carissimi I. 74. III. 23. 85.
— interdum vasallis potentia inferiores I. 167. 170.
— victores, morte mulctant reges captivos I. 202.
— oeconomi II. 31.
— a subditis coacti et terrefacti II. 105.
— a diis oriundi II. 137.
— in singulis regni sui territoriis inaugurati II. 163.
— morituri successores designabant III. 145.
— advenientes excipiendi mos III. 239. 240. 244.
— creandi modus II. 31. 39. 266. III. 79. 239. IV. 393.

Reges in Norvegia bini simul sæpe fuerunt IV. 109.
Regia mansio *(Kongsgaard)* V. 183.
Regiæ successionis in regna convetudo I. 65. 67.
— dignitatis deponendæ modus I. 81. II. 268.
Regi per suam terram itinera detrectant Jernberiæ incolæ IV. 44.
Reginæ dimidiam partem aulicorum habebant I. 212.
— ipsa sibi maritum eligit, et de hac re comitium convocat I. 225.
— colaphis a Rege impingitur I. 266.
— mansio V. 217. ejus vestimentum nocturnum ex serico ibid.
Regis maritimi titulo quis dignus? I. 43.
— legitima renuntiatio in comitio Eyrensi fieri debebat IV. 240.
— superioris prærogativa III. 79.
— titulus Regum filiis (licet pueris XII annorum) datur, exercitum et naves ducentibus II. 3.
— Sverreri consecratio et coronatio decreta IV. 218.
Regna initio exigua I. 48.
Reguli provinciarum in Svecia I. 46.
Regum clientariorum jura I. 113. 127.
— filiæ satellitio stipatæ II. 84. satrapis nuptæ II. 209. III. 110.
— veneratio I. 74. manus osculandi mos II. 194.
— exempla vulgus sequitur I. 176.
— mos provincias circumeundi II. 40.
Religio. Ejus contemtum pagani non ferebant I. 56. Religionis paganæ fervor I. 204.
— ethnica in Norvegia viget I. 138. 139. 269. II. 165-79.
— Christiana in Norvegiam inducta ab Rege Hacone Bono I. 138-39. ab Olao Trygguio et Olao Sto (vide horum Historias) ead. in Daniam inducta I. 218-257.
Religiositas insignis II. 315.
Reliquiæ sanctorum scrinio pretioso conditæ III. 14.
— vivis corporibus similes III. 82.
— super sanctis reliquiis obsequium principi addictum III. 29. assulæ frontali proræ puppique navis Mariesudæ inclusæ IV. 142.
Remigatio elegans et pomposa V. 293.
Remiges interdum ipsi Reges II. 3.
Responsorium: ecce mitto angelum V. 275.
Rettarbotir, immunitates quædam IV. 20.
Rex designatus *(Kongsevne)* V. 21.
— Regem creat V. 170. 288.
— (Konungr). A subditis sic primus appellatus est Dyggvius Domari Sveciæ Regis filius I. 23. cum antecessores Drottnar vocati fuissent, in Rege poscebatur, ut Regis esset filius IV. 111.
— artium magicarum peritus I. 59.
— canis a lupis discerptus I. 136.
— deposita sponte regia dignitate Jarlus fit I. 81.
Rhenones (Kofter) Finnici, ferro impenetrabiles II. 330.
Ribbaldi, origine Angli 319.
— quomodo Sverrerus eorum sollertiam in usum converterit IV. 320.
Ribbungicæ factionis origo V. 60.
— ejusdem exstinctio V. 88. 162.
Ritus conviviales; in conviviis principum parentalibus I. 49. in aliis Regum conviviis I. 51. ritus conviviales piratarum ibid.
Roeskildia, Regum Danicorum sedes V. 314.
Rogus funebris; rogorum ætas ac diversitas I. 13. 141. quo altius ascenderet rogi funus, eo splendidiorem inter divos fore defuncti conditionem credebant borcales I. 15. rogo in navi exstructo Rex Hake vela ventis dedit, atque sic cum navi, cum armis et suorum cadaveribus concrematus est I. 32.
Romam susceptæ peregrinationes II. 199. III. 224.
Runæ Odino cognitæ, et ab ipso ad disciplinam magicam adhibitæ I. 11.
Runica pertica ad nuncium adferendum V. 146. 227.
Ruricola simplex spernebatur IV. 7.
Rusticæ mulieris inurbanitas III. 129.

S.

Sacerdos turbulenti ingenii I. 276. pulcherrimæ fœminæ maritus IV. 288.
Sacerdotis Danici opera usus est Sigurdus Ribbung, cum Regem Haconem Sverreridam ad pugnam provocaret V. 133. similis casus V. 227.
Sacra ethnicorum II. 124-25.
Sacra in aulis regum Christianorum quotidie tria ɔ: matutina, meridiana et pomeridiana, quæ veteres nonam dixere I. 191. 192. IV. 125.
— Christianorum, adjunctique iis ritus I. 283. 287. II. 111-12. 193. III. 270. 293. 397. 439-40. 448.
— matutina *(Ottesang)* IV. 374.
— paschalia, quam maxime solenniter celebrata V. 236.
Sacrarium *(vestiarium)* templi Nidrosiensis IV. 189
Sacrificia pro pacis felicitate I. 51.
— humana. Ea cum tentaverat Domaldius, Visburi Sveciæ Reges filius et successor, ab insurgentibus subditis ceu publicæ miseriæ causa Diis fuit immolatus I. 22. IX. filios sacrificavat Anius I. 34. 35. Hacon Hladensis fil. suum immolat ut victoria potiatur I. 241.
— inter sacrificia dabantur oracula I. 52.
— tria solennia I. 168 182.
Sacrificiorum solennia omnisque ratio I. 139. II. 97. 165-166. 167. sacrificiorum sangvine populus conspergitur I. 139.
Sacrificium expiatorium ad aliquid resciscendum I. 34. *(Sonar-blót)*.
— maxime solenne I. 139.
— deabus institutum *Disablót*, I. 42.
Sæter, æstiva tuguria IV. 38. 280.
Sagacitas singularis, furta commissa detegendi II. 289-90.
Sagitta belli nuncia *(herör)* I. 149. 233. 270. II. 139. eâ comitia indicebantur, cum indicandæ erant cædes perpetratæ, aut exilium alicui injungendum II. 228 236. vel comitia publica II. 248. V. 39. 128. 212.
Sagittæ genus, *Fleinn* dictum I. 159.
Sagittarum grando in pugna Sognensi IV. 161.
Sagittarii, tecta conscendentes, ut inde jacularentur in hostes V. 252.
Sagittandi ars I. 341. in Einaro Tambaskelfir singularis II. 19.
Salis transvectionem ex Vikia in Gothiam prohibuit Olaus Sanctus II. 70.
Salmonum captura I. 309.
Salutandi formula III. 201.
— Reges modus II. 134.
Salvus conductus V. 135.
Sanatio solo attactu præstita II. 278. 328.

Sancta in Miorsiâ insulâ; eam Episcopus Hammerensis sibi vindicabat V. 183.
— Columba apud Hæbudenses V. 292.
Sanctorum reliquiæ quomodo examinabantur II. 389. miraculis claræ II. 390.
— sepulcrum penicalumento obducebatur V. 364.
Sandbrua, pons Bergensis III. 370.
Sangvine Sancti, vulnus sanatur II. 371. visum cæcus recipit II. 380.
Sangvinea ultio lege prohibita V. 381.
Sapiens Olverus Halfdanum Nigrum educat I. 68.
Satellitia reginis data I. 212.
Satrapa feudatarius; ejus jura III. 98.
Satraparum in Norvegia potestas II. 48.
Satrapæ creatio II. 164.
— feudatarii perfidia III. 228.
Sauciorum in pugnis cura IV. 167.
Saxum tantæ molis, ut domum æquaret I. 18.
Saxorum in pugna usus IV. 156.
Saxones piratæ IV. 199.
Scalæ templares IV. 317. V. 154.
Schola a puero Regio frequentata V. 15.
Sceptrum aureum in Rege inaugurando adhibitum IV. 139.
Scipio episcopalis IV. 227.
Scopæ pretiosæ, videl. ex musur, ligno é Vinlandia allato I. 325.
Scotiæ Rex Alexander postulat ab Hacone Rege, ut Hæbudibus renunciet V. 367. dein emere eas vult. Utrumque Hacon negat ibid.
Scoticæ insulæ; R. Haconis de illis prætentiones V. 366.
Scotica armatura V. 371-72.
Scrinium Olai Scti, auro argentoque coelatum et gemmis distinctum III. 14. IV. 393. V. 25.
Scrinium Sti Erici Upsaliæ IV. 178. V. 204. 233.
— Stæ Sunnivæ V. 32. 392.
Scuta sagittis et hastis transfixa I. 138. coloribus picta II. 352. 354.
Scutorum vallo principes in pugna muniti I. 341. II. 366. III. 159.
Scutum vultui prætendit mortem exspectans Comes Skulius V. 262. in scuto Ducis funus gestatum V, 263.
Sculpta navium capita V. 69.
Sculptura ab Olao Sto, Rege, exercita II. 49.
Scutellarius *(Skutilsveinn)*, Regi ad mensam et pocula minister IV. 120. V. 174. 177. 212.
Scytningar vid. Diversoria publica.
Securis Olai Sti *Hel* dicta, in proelio Hlyrskogensi a Magno Bono contra Vendos pugnante, gestata III. 33. inter cimelia templi Christi Nidarosiæ diu servata ibid.
Secures militares II. 399.
Seidur, incantationis genus, Vanis solenne, quod Freya Asas docuit I. 8. hæc ars, ipsi licet Odino culta, viris tamen probrosa olim habita est I. 12. hujus artis effectus magici ibid.
Selandiæ origo mythica I. 9.
Selibra vid. Marca.
Senium decrepitum I. 35.
Sentina hauritur in utraque navis parte, in dura tempestate V. 75.
Sepimenta bellica, navibus ante pugnam adaptata, quæ fulciebant ansæ coriaceæ, recipiendis pedamentis idoneæ IV. 156.
— lignea *(Stormtage)* IV. 359.
Septimana passionis *(Dimmelugen)* V. 321.
Septuagesima V. 115.
Sepulcrum amplum in coemeterio factum ad plurium Eyskeggorum cadavera condenda IV. 215.
Sepultura; funus quadripartitum quatuor locis sepultum I. 74.
— vivus sponte sepelitur I 81.
Sepulti veteres cum suis navibus I. 152.
Sepulcris pecunia cum mortuis condita II. 219.
Sepultura, et cum ea conjuncti ritus I. 26. 32. I. 102. 116. 152. 161. 231. 314. II. 219. 379.
— christiana homini rebelli negata III. 349-50
Sepulturam etiam hostibus providere, christiani officii esse censebatur ibid.
Serica toralia in cubili Regio I. 242.
— texta Holmgardiæ emta II. 73.
Serici tapetes III. 436.
Serum lactis pro potu datum in Vermia V. 121
Servæ.
Servam Rex ducit uxorem I. 41.
Servarum filiis patres minus favebant I. 105 177.
Servi legis jurisque erant expertes II. 186.
— ab Erlingo Hersero Skialgi filio, liberaliter tractati II. 22.
— carnificum officio fungentes II. 192.
Servorum protervia I. 249. ingratitudo I. 153.
— conditio, et quo pretio habiti I. 192. II. 22. 186.
Servus, summis aulæ officiis fungens I. 36. in suum principem rebellis ibid.
— strenuus viro Regio verbera infligit I. 191.
Sighvati, insignis poëtæ, carmina II. 7. 8-9. 13. 15. 16-18. 20. 21. 24. 29. 42. 53. 56. 82. 123-28 130. 171. 215. 261. 264-65. 269-70. 283. 285. 293. 294. 303-4. 305-306. 316-352. 363. 365-66. 367-69. 370. 378. 390. 393-94. III. 3. 9. 10-11. 12-13. 14-15. 20. 21. 22.
Sigillum Regis titulo annexum II. 268. literis subjunctum III. 439.
— Regis Daniæ majestaticum ibid.
— Reginæ IV. 252.
Signifer V. 60. vid. Vexillarius.
Signiferi concurrebant, quando valde acre erat prælium V. 79.
Skali, cubiculum demesticorum I. 70.
Skidbladnir, Odini navis I. 11.
Skioldborg vid. Scutum.
Skioldunga-Saga, s. Historia Skioldungorum I. 41.
Skipreidor I. 147.
Skrælingorum in Vinlandia descriptio I. 319. illis armorum usus ignotus I. 321.
Slittungicæ factionis origo. V. 40.
Slöngvir, equi nomen proprium I. 42.
Soldanus Tunensis V. 353.
Soldurii V. 61.
Solertia singularis in tacendo, dicendo, habituque ad omnia, quæ tempus posceret, componenda IV. 10-11.
Soleæ læves IV. 299.
Solea, equo subjicienda, solito major fit, Othino id miraculose efficiente IV. 380.
Solium Regium II. 102. quomodo dispositum III. 180.
— in solio Regio mori Reges cupiebant IV. 330.
— in solio Regio constituebatur filius Regius (ut Rex designatus, *Kongsefne*) antequam in comitiis electio approbaretur V. 22.
— Sancti Olai pignoris loco a Birkibeinis postulatum V. 262.
Somnia I. 71. 72. 250-51. 253. II. 17. 18. 173. 326. 353. III. 33. 150-51. 152. 253. 276. 447-48. IV. 4. 5. 17. 298. 329. V. 143.

Somnia magni momenti I. 71. 123. 250. II. 326. 353.
— Ragnhildæ Reginæ I. 71.
— ominosa II. 173. III. 150. IV. 4. 65.
— principum turbare, erat prohibitum II. 111. 199-200.
— magna facinora provocant IV. 7. 17. 75.
— interpretandi peritia II. 288.
Somnio deterretur Olaus Crassus (dein Sctus) ab itinere Hierosolymam versus suscipiendo II. 17.
Somniandi artem, haram suillam dormitum subeundo, didicit Halfdanus Niger I. 71.
Somniorum interpretatio I. 72. 250-51. 253. II. 288. 353. III. 255. 277.
Sorores in matrimonium ducere apud Vanos quidem, sed non apud Asas licuit I. 8.
Spann, mensuræ genus, $\frac{1}{7}$ vel ut alii putant $\frac{1}{12}$ tonnæ partem æquans II. 384.
Spectra I. 316. 320.
Speculatores strenuissimi erant Birkibeini IV. 105. 317. in navibus IV. 347. 360.
Splendore vestitus, eminebat Magnus Erlingi fil. III. 453.
Spoliatio thesauri, in templi pariete conditi, ab Episcopo facta IV. 229.
Sponsa; dolore de sponsa amissa se transfodit Hakius Berserkus I. 70.
Stallar marescallus s. magister aulæ I. 344. II. 60. 67. 78. 283. III. 97. 181. IV. 61.
Statua Christi crucifixi; in templo Olai Sancti III. 115.
Stipendia militibus solvit Halfdanus Liberalis, sed idem cibi parcus I. 60.
Stola liturgica V. 43.
Stól-Kongar, Reges throni III. 69 not. i.
Strandhögg, mos prædatorius, quo reges piratæ, facta in terras exscensione, colonorum pecora abigere et in litore mactata navibus imponere solebant I. 40.
Stratagemata I. 150. 250. 270. II. 4. 6. 12. 27. 43. 197. 270. 281. 302. III. 60-66. 70-71. 94. 153-55. 236. 397. 413. 415. IV. 48. 84. 252. IV. 321-22.
Strepitus, clamor, fremitus, a pugnaturis emissus IV. 58.
Svecia Magna v. Frigida s. Scythia I. 5.
Sveciæ status naturalis ac politicus I. 45. 49. II. 97.
Sveitiardryckia I. 50.
Subdialis alicujus domus IV. 402.
Subditorum perfidia II. 279.
Successionis in regno modus I. 65. 67.
Sudabat crux sacra IV. 180.
Sudor, ut medela IV. 329.
Sudurmenn, Germani et Franco-Galli IV. 161.
Suffraganei Episcopi V. 346.
Suicidium, ut christiano homine indignum, dissvadet Sverrerus IV. 37.
Sumtus, qui a Rege poscebantur, ad convivia Jolensia IV. 140.
Sunniva; ad eam preces dirigebat Suerrerus IV. 95.
— ejus scrinium prælatum ignem avertit IV. 266. V. 32.
Supellex pretiosissima, aurea & argentea I. 90. II. 73.
Superstitio, persvasione nixa, fore, ut Dii gentiles se ipsi tuerentur II. 172.
Superstitionis variæ exempla I. 14. 15. 56. 74. 136. III. 5. 425.
Suppliciorum immanis crudelitatis exempla I. 280. 284.
Sylvis excidendis in Svecia bene meritus Rex Braut-Aunund I. 45. et Olaus Trætelja, s. Lignator dictus I. 55. sylvæ in Jarnberia immensæ IV. 21. sylvæ cæsæ ad iter hostibus obstruendum IV. 41. 44. V. 118.

T.

Tabellarii Regii IV. 351.
Tabernæ fabrorum Bergis III. 379. taberna convivialis, *Gildestue* IV. 210. 276.
Tabula, in Græcia ex ære et argento confecta, inaurata gemmisque distincta, quam Sigurdus Hierosolymipeta templo Kongahellæ donavit III. 293.
Tapetes mensæ insoliti splendoris ac pulchritudinis, in Holmgardia emti II. 73.
Tartari Holmgardiam infestant V. 299.
Taurus oestro percitus venantem Regem cornu confodit I. 38.
Temperantia insignis IV. 332.
Tempestas immanis IV. 36. unum contra illam remidium ibid.
— gravis, fascinis magicis adscripta V. 369.
Templa ethnica, eorumque structura I. 263-64. 273-74.
Templum Upsalense a divo Frejo exstructum, et regni reditibus ditatum I. 16.
— Sti Gregorii, Nidarosiæ ab Haraldo Severo fundatum III. 98.
— Sti Matiæ Sarpsburgi II. 70. Nidarosiæ III. 98 73. 221.
— Sti Olai Nidarosiæ struxit Magnus Bonus II. 390. II. 98.
— Christi, antea Sti Olai II. 352. III. 180. 420. cui Archiepiscopi sedes adjuncta III. 362.
— Sti Clementis Nidarosiæ, ab Olao Sto fundatum III. 57. ibi Fundatoris reliquiæ II. 390.
— Sti Johannis Nidarosiæ III. 454.
— Stæ Mariæ Tönsbergense V. 36.
— plura ab Eysteino, Regis Magni Nudipedis filio exstructa, Bergis, Nidarosiæ, in Agdaneso atque Vagis Halogiæ III. 248.
— Stæ Margarethæ Nidarosiæ III. 180.
— Sti Nicolai Bergis III. 395. Nidarosiæ III. 248.
— Sti Michaëlis Bergis III. 248.
— Apostolorum Bergis ibid.
— Christi vetus in Holmo ad Bergas III. 371.
— Crucis, Kongahellæ III. 293. 314.
— Sti Hallvardi Osloæ III. 294. 334. 350. 403. 404. ibi de negotiis regni gravioribus actum III. 404.
— Sti Petri Constantinopoli III. 247. ornatum capitibus navis prætorianæ Sigurdi Hierosolymipetæ ibid.
— Sancti Lucii Roskildiæ ingentia nanciscebatur prædia, quod Rex Kanutus in isto templo Ulfum Jarlum occidi curaverat II. 276-77.
— divæ Virginis Alaburgi III. 349.
— arma iis inferre vetitum III. 448.
— victis refugia V. 252.
— reverentia faciebat, ut, si e templis extracti homines necarentur, id immensum scelus haberetur IV. 116. V. 255 (pax templorum).
— iis parcere suos jussit Suerrerus IV. 145 et Hacon V. 255.
— sex incendio delata IV. 266. in templis conventus publici interdum habiti IV. 292.
— lapideum V. 264.
— Sto Olao in Hispania exstructum occasione matrimonii V. 333.
— ab Hacone Suerrerida exstructa V. 381.
Tempora dierum et noctium discernere gnarus erat Sigvaldus Strutharaldi Scaniæ Regis filius, vel tum, ubi sidera nulla lucerent II. 288.

Temporum dimensiones II. 97. 165. 168. III. 417.
Tenebræ subitæ II. 365. 268.
Tentoria I. 26. 248.
— curruum I. 70.
— eorum usus in navibus II. 222. 226. III. 85.
— in terra II. 257. 310. III. 79.
Territoria Sueciæ enumerata I. 35.
— Norvegiæ recensentur V. 89-90.
— Territorium Gulense V. 186.
Tesseræ epistolarum loco I. 327. II. 25. 77. 130.
Tessera vetus Birkibeinorum V. 243.
Testamenta s. ultima voluntas I. 165. III. 85.
Theotisci mercatores V. 112.
— viri Theotisci decollati V. 302.
Thesaurarius III. 415. 430.
Thingmanni milites Dani mercede conducti, in procinctu semper stantes, ad defendendas provincias, quas in Anglia possidebat Rex Daniæ II. 14.
Thingmannorum in Anglia copiæ II. 15.
— ab Olao Haraldi filio fugantur II. 15.
— eorum fortitudo III. 149.
Thingvoll, locus, ubi comitia Universitatis Islandicæ habebantur II. 204.
Thorus Deus, in loco Thrudvang habitans I. 10. Thori cultus I. 274. Thoro varia nomina derivanda I. 12.
Thori simulacrum, Gudbrandsdaliorum numen, Olaus Sctus s. Crassus in frusta frangi jubet II. 177.
Thrandhemiæ in suas fylkas divisio II. 42. Thrandhemiam suum domicilium vocabat Suerrerus post Erlingi mortem IV. 76.
Thrudvang, Thori habitaculum I. 10.
Thuris in sacris usus I. 283.
à Thyrsku num lingva Teutonica an Turcica? I. 310.
Tibicines I. 30.
Titulus Regis, quando septentrionalibus primum notus I. 24.
Tituli honorifici IV. 178.
Tonsura comæ Haraldi Pulchricomi I. 99.
Tormenta veri indagandi causa adhibita I. 325. IV. 116.
Torquibus utuntur viri I. 26.
Traditionum antiquissimarum pretium I. 4.
Traditio ferebat, monuisse Olaum Crassum s. Sanctum, per tumulos quosdam Vorsiæ transeuntem, ut vir viro diceret, haud conducere Norvegiæ Regibus per istos tumulos proficisci II. 196.
Trahæ IV. 355.
Trias. Viri ex quavis triade electi ad regionem tuendam V. 107.
Tributa I. 80. II. 384. III. 191. 252. 430. IV. 361.
Tributum Regi mortuo solutum I. 16.
— Landaura dictum selibris (marcis) argenti constans. quod Islandi ad Norvegiam venientes, ex lege pendebant II. 83.
— ad expeditiones bellicas II. 72.
— civium ingenuorum (þegngilldi) a nefgilldi, censu (pro quovis capite) diversum II. 231.
— a regione pendendum, diversum a contributione militari IV. 394.
— Finnicum V. 74.
— ad incendium bellicum avertendum *(Brandskat)* V. 320.
— ex bobus, cera, linteo et argento constans ibid.
Tvimenningsdreckia I. 50. vide Potus.
Troldhilde, fatales Parcarum luquei IV. 122.
Tuba Sverreri *Andvaka* (Semper-vigilis) IV. 88. 308. 359.
Tubarum usus III. 286. 325.
— mos erat tubis quam maxime strepere (ad hostes terrendos) IV. 138.
Tuba satellitum V. 166.
Tugurium, (*Sel* dictum) in sylvis vel montibus positum, vel pecora pascentibus habitum II. 311. e.
Tumbæ lapideæ funus Regium impositum IV. 172.
Tumor corporis (ex veneno) IV. 387.
Tumuli I. 81. 116. 122.
— in tumulis sella Regibus parari solebat I. 136.
— eorum universe usus I. 152. 161. 269. 277.
Tumulus sepulcralis.
— vivum se condi jussit Herlaugus Naumdaliæ rex, ne regiam, qua fungebatur, potestatem, ab Haraldo Pulchricomo sibi raptam videret I. 81. Erat structus ex lapide, cæmento et lignis, tresque anni illi struendo impensi, ibid.
Tumuli sepulcralis descriptio I. 122.
— sepulcralis in quem mortuus cum vestitu regio, armatura, equo phalerato et pecunia inferretur; talem sibi erigi primus curavit Dan Mikillati, Daniæ Rex I. 2.
— Regis Tryggvi ad Sotanæs I. 178.
— Haraldi Pulchricomi juxta templum Haugasundæ I. 122.
— in medio tumulo erat loculus sepulcralis I. 122.
Tumulorum ætas (Haugaolld), cum mortui tumulis conderentur I. 13. 141. eorum diversitas ibid.
— comitia Haugathing III. 296. not. a. IV. 179.
Tún, culta villæ contigua IV. 280.
Tunicæ et loricæ V. 259.
— manicis instructæ III. 181.
Tunica feminarum, *námkirtill* I. 320.
— s. embolis pellicea, rusticorum vestimentum III. 165.
Turbæ Sturlii in Islandia V. 193.
Turres templorum IV. 180.
— in pugna pulsorum refugium IV. 393.
Tvimenning, potus genus I. 50. vid. Potus.

U.

Ulna Islandica, ejusque valor II. 231. III. 96.
— Norvegica antiqua, qualis III. 174. not. p.
Ulyssippo, Lisboa, magna Hispaniæ tum censita urbs inter incolas Christianos et ethnicos bifariam divisa, Hispaniam christianam ab ethnica, media ipsa, separabat III. 235.
Umbella V. 332.
Umbra projecta montium mare opacabat IV. 135.
Unctio et coronatio Regis IV. 148.
— extrema IV. 330. 378. 388.
Upsalenses divitiæ, sic dictæ, quod Freijus, Nordi fil. natione Vanus, cum ingens Upsaliæ templum exstruxisset, illi omnes suos reditus assignaverat I. 16. ergo prisca Sueciæ Regum dominia s. patrimonium principis ibid.
Utensilia II. 252. III. 80-81.
Utraque manu pugnabat Magnus Bonus in proelio Lyrskogensi adversus Vendos III. 33.
Uvæ in Vinlandia repertæ I. 310.
Uxores; repudiatio I. 20. 275.
— maritos necantes I. 53. 61.
— hostili in maritos animo I. 275.
— maritos deserentes I. 299.
— ear. persvasionibus inducti mariti ad res arduas susciendas II. 74. 79. 319.

V.

Valedicentis verba II. 99-100.
Valhalla bello vel ferro cæsos accipiebat I. 14.
— (s. Godheim) a Svegdero frustra quæsita I. 18.
Vallum clypeorum I. 341.
Valskr, exoticus, exterus III. 217.
Vapnatak, vid. Mos. III. 422 u.
Væringi, milites prætoriani apud imperatores Byzantinos stipendia facientes III. 56-57. ex Norvegia multi tales III. 55. 247.
— Eorum jura III. 57. 72.
— Eorum gesta III. 56. 58. 59. 60. 67. 405. Vino dediti III. 406.
Varbelgicæ factionis origo IV. 201.
Varbelgi V. 190.
Vas mensale magnum usui sacro oblatum V. 332.
Vasa ad sangvinem victimarum excipiendum, *Hlautbollar* dicta I. 139.
Vasalli Regum II. 154-55. 209.
Vates præsagi I. 223.
Vaticinia I. 223. 317. 325. II. 196.
Vebiorg, Viburgum, Jutiæ oppidum; ibi Daniæ Reges creabantur III. 26.
Vectigal ex piscatura (Landvard) II. 385. navium parandarum (Hömlor) ibid. vectigalia principibus soluta II. 46.
Vectigalium procuratores II. 46. vectigalia navibus exteris ad Norvegiam venientibus imposita ibid.
Vectura publica IV. 351.
Veitsla vid. Feudum.
Vela pretiosa II. 86. 281.
— humectata, ad ignem avertendum adhibita IV. 265.
— auro et coloribus distincta I. 334. II. 202. 281. III. 243.
— serica per totas naves pansa III. 243.
Vena mediana IV. 387.
Venatu veteres delectabantur I. 69. 120. V. 322.
Veneficia viris probrosa I. 12.
— eorum credita vis I. 19-20. II. 8. 221.
— III. 400.
Venefici in regis Svecici aula I. 30.
— cæsi utre inclusi I. 111. etiam ethnicis exosi I. 114. plures simul combusti, vel submersi I. 267-68.
Venena, a noverca alicui illata I. 120.
Venenatio IV. 338.
Vermicorum de viro quodam sancto traditiones V. 119-20.
Vespera Sti Olai V. 89.
Vestes festivæ, s. in festis gestæ II. 112.
— albæ baptizatis utendæ II. 278.
— hostibus occisis detrahere mos erat IV. 152.
Vestiaria res antiqva II. 259. III. 453.
Vestitus splendidus II. 30-32. holosericus II. 73.
— novus in Norvegia a Magno Nudipede inductus, unde ipse Rex nomen sortitus est III. 221.
— feminarum antiqvis I. 320. tænia muliebris ibid.
— sacer. II. 175.
— mendicorum II. 188.
Vestitus ejusque ornamenta I. 104. 120. 176. 185. 192. 225. II. 28. 31. 32. 104 250. 259. 330. III. 33. 81. 181. 202-4. 216. 227-28. 279. 322. 347. 426-27. cfr. singulæ vestimenti partes.
Vexilla eorumque usus I. 145. II. 52. III. 76. 229. IV. 313.
Vexillarius IV. 164. V. 151.
Vexilli strenua defensio IV. 267.
Vexillum principis in media acie I. 156.
— Haraldi Severi, *Landeyda* dictum, cui proprium credebatur, possessori victoriam dare III. 76. 155. 157.
— pluribus erectis, hostes falluntur, credentes ingentem adesse exercitum I. 150.
— Olai Sancti IV. 26. illud a colonis proferri, nefas censebatur ibid.
— Suerreri magnificum IV. 81. *Sejersfluen* dictum IV. 214. 235. 276. 308.
— baltheo cæsi vexillarii eximunt feminæ IV. 355.
— Regis Haconis auro distinctum V. 246.
Viarum strator per Sveciam Braut-Önundus I. 46.
— viæ solennibus occasionibus pannis obductæ III. 240-244. viarum dimensio III. 448. not. e.
Victima humana I. 23. 56. II. 248.
— immolanda diis, erat prius saginanda I. 37. cum victima humana sacrificabatur, ejus sangvine ara erat conspergenda I. 22.
Victoria, post Deum, virgini sanctæ Mariæ et sancto Olao adscripta IV. 27. 33.
Victus veterum II. 36.
Vigilia vid. Missa et Festa.
Vigiliarum tempus IV. 181.
— Sancti Olai V. 239.
Vinlandia, ejusque incolarum mores I. 319.
— Domos ibi structas vendere rogatus, negat Leifus Erici Rufi filius (ne jus in terram, a se primum occupatam, cedere videretur) I. 319-22.
Vinum; ejus magna copia Bergas ex Germania et Gallia advecta IV. 181. 183.
— in expeditione Vermica gelu concrescit V. 115.
— fortia Hæbudenses Norvegis propinant V. 172.
Violati diei dominici poëna spontanea II. 328.
Violentia ab Islandis in Norvegos exercita V. 44.
Virgines potum convivis apponebant I. 50.
Virgo animosa I. 78.
Virtus maturior annis V. 306.
Virtutes ab heroë requisitæ I. 254.
Visundr, navis quam strui fecerat Olaus Haraldi fil. ad expeditionem Danicam II. 261. eadem vehit Magnum Bonum, Daniæ dein Regem III. 23.
Visio Othini I. 268.
Vites in Vinlandia repertæ I. 310.
Volsungorum res gestæ repræsentatæ in monumentis quæ in ludis Circencibus Constantinopoli exhibebantur III. 245.
Vota solennia *(Heitstrengin)* I. 78. III. 87.
— in parentalibus facta I. 49.
— pia, Sto Olao facta III. 114.
— quibus solenni manuum stipulatione armorumque apprehensione homines, juxta verba concepta se obstringebant IV. 27.
— mala vulgi de Suerrero IV. 177.
— pia imminente gravi periculo faciunt nautæ V. 144.
Votorum nuncupatio I. 231.

X.

Xylosolearum usus, et in eo dexteritas II. 20. 108. 252. V. 5.
Xystus a castello Episcopi ad templum ferens V. 254.

Y.

Ynglingasaga I. 2.
Ynglingatal, poëma, quo stemma Regum Norvegiæ continebatur I. 1.

Z.

Zona, ibi pendebat plerumque marsupium ad argentum servandum IV. 101.
Zelotypiæ exempla I. 28. III. 144. sequ.

CORRIGENDA.

TOM. IVto.

Pag. 342 Lin. 14 Leikni leg. Leikin
- 347 - 23 Uizi l. Nizi
- 348 - 12 Jons son l. I skutu
- - (in lect. Var.) Toka l. Foka
- 352 (in vers. dan.) Lin. 21 Arnbiorn l. Arnthor
- 358 Lin. 15 Hnideyiar l. Hindeyiar
- 359 - 4 Kofri l. Kopri
- 390 - 13 Lafve l. Lange Kolben l. Kolbiorn
- 395 - 12 a fine Ulfham l. Ulf Hane
- - - 11 a fine Ogmundson l. Oguson
- 398 - 8 a fine Skinner l. Orm Skinnerus l. Ormus.
- 401 - 28 Sigurd Jarl l. Sigvald Karl
- 402 - 11 a fine Torolf Senerfei l. Ornolf Hækil
- 315 - 4 a fine Oresund l. Eldoesund
- - - ult. Utolfsnæs l. Titolfsnæs
- 421 - a fine Torald l. Harald

In Chronologia L. 6 comitia Episcopis creandis l. conventum Episcoporum.
In Stemmate genealogico.
Haraldi Gilii ▪ Reg. Ingirida filius Magnus l. Ingius.
Bardi Guttormidæ filia Ingiborg, add. Mar. Alfr de Throndberg 392.
in Familia R. Sverreri Færöensi; post.... supra p. 208 add. Haraldus Gudbrandi f. frændi Konungs IV. p. 40. Erlendus de Husabæ, frændi Sverris Konungs V. p. 4.

TOM. Vto.

Pag. 12 Lin. 8 micka l. mikla
- 18 - 11 Korskirkio l. Krosskirkio.
- 57 Cap. LIII. Lin. 6 Jarlsbroder l. Jons
Pag. 73 in textu Lin. 4 ▪ fine enn l. er
- 78 vers. dan. Lin. 4 a fine Hoten l. Thoten
- 80 Lin. 4 förste Cod. 47 habet faustu.
- 171 - 20 skip. Cod. 47 habet Skid.
- - Lect. Var. Lin. 6 Pals add. 47.
- 177 Lin. 20-21 Sigvardi l. Sigvalldi
- 202 in textu Lin. ▪ a fine Klackr l. Blackr
- 203 in Lect. Var. Lin. 4 Teinastödum l. Leifastödum
- 206 Lin. 21 Krossbrædr l. Korsbrædr
- 214 Lect. var. Lin. 2 l. Sæpil Grim
- 239 Lect. var. Lin. 6 del. Jonsson
- 241 Lect. var. Lin. 12 Kolbeinssun add. 47
- 244 Lin. 16 Ruga l. Rufa
- 246 - 11 Ruga l. Rufa
- 255 in textu Lin. 2 ▪ fine fyllt l. fylgt
- 259 Lin. 15 Asvardr l. Asolfr
- 288 Lect. var. Lin. 3 Dyngio-ey l. Dyngey.
- 302 Lin. 2 Jon l. son
- 328 - 6 hat l. hafdi

TOM. VIto.

Pag. 257 Lin. 21 Aldste leg. Alde
- 271 leg. 261.
- 283 not. * post verba Saxos Beretning adde: (Lib. 7 pag. 141).
- 293 Lin. 26 Thorgeir leg. Thorgnyr in vers. Thorgeiri leg. Thorgnyri
- 295 - 29 Udderhandlinger leg. Underhandlinger
- 298 med. Vesund leg. Visund lat. Vesund leg. Visund
- 309 Lin. 9 ante fin. hans leg. deres
- 331 not. ** 324-531 leg. 533-34
Lin. ult. 90 leg. 10
hæc, ut in Danico textu, sic in versione latina corrigenda.